۳۹۴

دافغانستان کالنۍ

۱۳۴۰-۳۹

ACKU

دافغانستان کالنی

۳۹ - ۱۳۴۰

۳۷
۱۲

دمطبوعاتو مستقل ریاست
دکورنیو خپرونو لوی مدیریت

مسؤل مدیر : عبدالله «محب حیرت»

دسنبلی لمری ۱۳۴۰

ACKU

د وياوړ خبرې

نيکمرغه يو چې د افغانستان کالنۍ ۲۸ ګڼه په يوه داسې ښه فرصت کښې وړاندې کوو چې داوم‌ړی پنځه کلن پلان دوروستي کال دپای ته رسيدو سره مصادف ده .

دافغانستان ځامن اولونې پوهيږي چې دهيواد دودانولو او آبادولو اوپه ما دي او معنوي ساحو کښې د وګړو د ژوند دسطحې داوچتولولپاره چې ديوه منظم پلان په لیار کښې لومړی ځل اساسي ګامونه پورته شوي دي هغه په حمدغه دوره کښې دي .

په دغو پنځو کلونو کښې هغه برياليتوب چې د هېوا د د ودانولو په لار کښې زمونږ په برخه شوي دي تر زياتې اندازې زمونږ د وګړو د خوښۍ او د هيواد د يوه نيکمرغه راتلونکې زيری دی .

اوس دغه ګڼه دسرورنه په يوه‌داسې ډك فرصت‌کښې وړاندې کوو چې خلك دهغو وياړنو د تجليل په خوښيو او خوشحاليو کښې ډوب دي چې ۴۳ کاله ترمخه دهيواد دمجاهدو ځامنو په لاربنوونه د افغان رشيد ملت په برخه شوي‌وو .

دغه جشن دخپلو نورو مزاياو او خصوصياتو په څنګ کښې دهيواد د پنځه کلن پلان سره سم دوګړو دکاراوفعاليت مظهر دی .

په دې ترڅ کښې د کالنۍ دغه ګڼه هم دهغو فعاليتونو محتوی ده چې په تېرو پنځو کلونو کښې شوي دي . البته په دغه ګڼه کښې د بيلو بيلو څانګو هغو زيارونو ته هم ستر ګې اړول شوي چې کارونه يې د پنځه کلن پلان د ساحې نه د باندې‌پرمخ تللي دي.

دافغانستان دکالنۍ اداره وياړي چې د خپلواکۍ دجشن دکاليزې او دافغانستان د انکشافي لومړي پنځه کلن پلان دپای ته رسيد و په مناسبت خپل بهترين تهنيات او تبريکات پاچا او د هيواد سترقايد معظم ټولواك اودافغانستان د پنځه کلن پلان طارح او لوی عامل‌ښاغلی‌صدراعظم اودهغو ټولو ښاغليو حضورته چې په تېرو پنځو کلونو کښې يې د هيواد د ودانولو په ليار کښې خدمتونه کړي اوز حمتونه ګاللي دي، وړاندې کوی او د هيواد د ودانولو په ليار کښې د وطن د زيار ويستونکو ا و فـدا کارو ځامنو دزيات برياليتوب غوښتنه‌کوی .

«اداره»

PROPERTY OF ACKU
5333

دافغانستان معظم او ځلمی ټولواك د ۱۲۹۳ کال دمیزان دمیاشتی په دوه ویشتمه نیټه په کابل کښی زیږیدلی دی، څنګه چه دده ګران عمر دزده کړی او تعلیم داقتضا وړ وګرځید نو په لومړی او منځنی ښوونځیو کښی دزده کړی لپاره شامل شوا و په پای کښی یی خپل عالی تعلیمات په کابل کښی سر ته ورسول، هر کله چه دده محترم پلار اعلیحضرت شهید سعید محمد نادر شاه غازی دافغانستان دسفیر په حیث پاریس ته ولاړ همایونی ذات هم له فقید شهریار سره دهغو تحصیلاتو دزده کړی لپاره دده ملګری شو، نو فرانسوی ژبه او عالی علوم یی په مختلفو شقوقو کښی په عالی ښوونځیو او پوهو کورنیو کښی زده کړل او دوطن دداخلی مسائلو او ملی اخلاق په نسبت خصوصی تربیه او دهیواد په باره کښی دلازمو مطالبو ادراك او نور خصایص یی له خپل پلاره څخه زده کړی دی.

دافغانستان له لویو اغتشاشاتو نه وروسته (چه نجات یی داعلیحضرت همایونی دمحترم پلار په واسطه سره سر ته ورسید) ممدوح ټولواك چه خپل تعلیمات یی سر ته رسولی وو او دوطن دخدمت لپاره چمتو شوی و د ۱۳۰۹ شمسی کال دمیزان په ۲۰ نیټه یی کابل ته تشریف راوړ، له دی کبله چه دده له یوی خوا عسکری عالم سره مینه درلوده او له بلی خوا یی وغوښت چه د پلار دمندوی پیروی وکړی په عسکری شعبه کښی دکابل په عالی نظامی تعلیمګاه کښی شامل شوا و په لږ موده کښی یی په دی شریف فن کښی بری ومو ند او په ۱۳۱۰ شمسی کال کښی یی دوالاحضرت سردار احمد شاه ددرباروزیر چه داعلیحضرت محمد نادر شاه شهید ترور زوی دی مشره لور په نکاح کړه او ددغه کال په آخر کښی څه موده د حربی دوزارت په وکالت او څه موده یی دمعارف دوزارت په وکالت کښی موظف ګرزیدلی وو، همایونی اعلیحضرت خپل ذاتی لیاقت او فطری استعداد د په ښه اداره او د صحیحو خدمتو په کولو پدی دوه وزارتو کښی په ښه توګه ښکاره کړ، په ۱۳۱۲ کال کښی یعنی هغه وخت چه اعلیحضرت محمد نادر شاه غازی شهید شو دملت دو کیلانو، مشرانو او ټولو عسکری او کشوری افرادو په غږ ښتنه او اتفاق د سلطنت په تخت کښیناست، سږ کال دده دمبارك جلوس (۲۸) کال ګڼل کیږی.

دمعظم همایونی اعلیحضرت زامن او لوڼی :

۱ـ والاحضرت شهزادګۍ بلقیس	دزیږیدو نیټه	د ۱۳۱۱	شمسی کال	دحمل ۲۸
۲ـ والاحضرت مرحوم شهزاده محمد اکبر	»	د ۱۳۱۲	»	داسد ۱۹
۳ـ والاحضرت شهزاده احمد شاه	»	د ۱۳۱۳	»	دسنبلی ۲۱
٤ـ والاحضرت شهزادګۍ مریم	»	د ۱۳۱۵	»	دعقرب ۱۰
٥ـ والاحضرت شهزاده محمد نادر	»	د ۱۳۲۰	»	دجوزا ٤
٦ـ والاحضرت شهزاده شاه محمود	»	د ۱۳۲۵	»	دمیزان ۱۰
۷ـ والاحضرت شهزاده محمد داؤد (پښتونیار)	»	د ۱۳۲۸	»	دحمل ۲۵
۸ـ والاحضرت شهزاده میرویس	»	د ۱۳۳۵	»	ددلو ٥

دشاهانه ذوات دارشاداتو ځینې برخې

زموږ همدردي

زمونږ دخلکو يوځلوينبت کاله پخواقيام هغه آخرني ضربت ؤ چه‌ديوي پيړی خونړيو مجادلونه وروسته‌يې داستعمار دقواؤ په‌مقابل‌کښې دمملکت‌سرنوشت‌روښان اوڅرگندکړ . .
په‌دغه فرصت‌کښې چوځمونږښې آرزوگاني ددغو ملتوسره بدرگه کيږي دزمونږ د زړه له‌کوم احساسات اوهمدردي هغوخلکو اوملتو ته‌متوجه ده‌چه د خپل مشروع حق د تأمين د پاره اوس هم‌په‌مجادله لگيا دي .

(دخپلواکۍ د۴۲ کاليزې په‌مناسبت)

دافغانستان او متحد عربي جمهوريت روحي او معنوي روابط

ددغې نيكمرغۍ چه‌دافغانستان دخلكوددوستۍ اوښه نيت پيغامونه دمتحد عربي‌جمهوريت خاكوته رسوو زمونږ دپاره دستري خوشحالۍ باعث ده دغه پيغام‌له‌يوي روحي‌اومعنوي منبع څخه چه‌دافغانستان اوعربي متحد جمهوريت ترمنځ دروابطو اساس تشكيلوي منبع اخلي .
دبيطرفۍ دسياست پيروي اودد‌ړښتو خلكو اوملتونوسره دوستي اومرسته همدغه‌ر نگه‌هاغه احترام چه‌دځمونږدوست مملکتونه يې دغه‌سياست ته‌لري مونږته‌يې موقع راکړ يده چه‌دخپلو خلكو دژوندانه دسويې دلوړلو لپاره پلانونه طرح كړو اوپه‌دغه ترتيب سره د هغو تاوانو جبران وكړو چه‌دتېرو ناوړو پيښو په‌وجه زمونږ مملکت ته راروښتي وو .

(په‌عربي متحد جمهوريت كښې دعقرب لمړی ورځ ۱۳۳۹ كال)

په‌نويو تعليماتو كښې توصيه

دنړۍ په‌هرگوټ كښې دافغانستان شاگردانو ترننورځي پوري خپل مسؤليتونه‌په‌ښه‌و جه‌سر ته ورسول اوبريالي بيرته وطن ته‌ستانه شويدي اوتاسوهم بايد په‌خپل وار كوښښ اوله موقع څخه استفاده وكړئ اوخپل دماغونو په‌نويو تعليماتو سرشاره كړئ.

(هغو افغاني محصلينو ته چه‌په قاهره‌كښې په‌تحصيل بوخت دي دعقرب۸ـ۱۳۳۹ كال)

متقابله حسن تفاهم

بين المللي اوسني تشبنجات چه‌دنړۍ سولې ته‌خطر پيداكوي بشريت اومدنيت په‌نيستۍ اوفنا تهديدوي بايد‌ږ، و اولويو ملتو دجدي كوښښ دلاري څخه په‌مساويانه ډول كم شي، هيله‌ده چه دنړۍ هيو ادونه د متقابله حسن تفاهم د لاري دغه حياتي مامول چه بشريت مشتاقانه آرزو لري وساتي .

(په‌بلگراد كښې ديوگوسلاويا داجراييه شوراپه‌ماڼۍ‌كښې‌دعقرب۱۱ـ۱۳۳۹ كال)

ACKU

دهیواد د زامنو نه هیله

هیله لروچه ددغه هیواد زامن تل قرآنی مقدس ارشادات دخپلو اخلا قی مربی‌اود خپلو عواطفو اواعمالو لارښونکی وگرځوی .

(دکمکی اختر په‌مناسبت دحوت۲۹ ـ ۱۳۳۹ کال)

دپاکستان ظالمانه عملیات

هغه یؤاځنی شی‌چه‌دخوښی په‌دغو ورځو کښی زمااود افغانستان دخلکو زړه‌زخمی کوی هغه ظالمانه عملیات دی چه‌د پاکستان داردو له‌خوا دباجوړ دملی‌مجاهدینوپه‌مقابل کښی‌اجرا کیږی ،دپښتونستان دبیدفاع وطن پرستانوپه‌مقابل کښی د درندی‌وسلی‌چلول یوداسی جابرانه حرکت دی چه‌دهغو خلکو دمشروع هیلو اوتمنیاتو پر ضد اجرا کیږی

(دجوزا۳۱ ـ۱۳٤۰ کال کښې دلوی اختر په‌مناسبت)

دهیواد اصلی پانگه

په‌هر حال باید داخبره ومنله شی چه‌دهیواد اصلی پانگه زموږ د خلکو دکار حوصله او طاقت دی ، هیڅ دول‌کامیابی‌دیووالی دروح ،دگډمسئولیت داحساس‌او دخلکوله‌همکاری نه‌په پر ته‌نشی حاصلیدی .کله چه‌گورو چه‌د مملکت وگړی په هم آهنگی اوپه یوه نظریه خپلو ملی وظیفو اوو جا یبوته متوجه دی چه‌دا کار په‌خپله دلوی تولنی سلامتی اوپر مختك نښه ده دښی آیندی دپاره زمونږ هیلی زیاتوی .

مونږ اطمینان لرو چه‌گران وکیلان په‌دغه دوره کښی دخلکو دحقیقی آ مالو په‌معرفی کولو اودمملکت دډیرو اړتیا و درك کولو ته ملتفت دی ،له دی جهته ددی نقنینیه دوری دخدمت له‌گټورو نتیجو څخه زمونږ او زمونږ دملت انتظار له‌هر وخت نه‌زیا ت دی .

(دجوزا ۱۸ ـ۱۳٤۰ کال ،دملی شورا دمجلس دیولسمې دورې‌دپر انستلوپه‌مناسبت)

معظم همایونی اعلیحضرت دبناغلی خروسچف دشوروی‌اتحاد صدراعظم سره دبگرام په هوایی ډگر کښې د احترام د گارډ سلام منی

ACKU

همایونی معظم اعلیحضرت چه د متحد عربی جمهور رئیس ښاغلی جمال عبدالناصر په بلنه هغه
هیوادته تشریف وړی، دلاری په‌ترڅ کښی دبیروت په‌هوایی ډګرکښی له ښاغلی‌جنرال فواد
شهاب دلبنان د جمهور رئیس‌سره د هرکلی په وخت‌کښی داحترام دګارد سلام منی

اعطای نشانها

هنگامیکه اعلیحضرت معظم همایونی بکشور جمهوریت متحد عربی رسماً مسافرتی کردند بترتیب ذیل نشان های «سردار عالی» رابیکعده از رجال بزرگ و مامورین عالیرتبهٔ آنکشور اعطا فرموده اند .

١)	بناغلی زکریامحی‌الدین –	وزیرداخلهٔ مرکزی
٢)	« حسین‌محمودالشافعی	وزیر شئون‌اجتماعی‌مرکزی‌ووزیرکار
٣)	« کمال‌الدین‌حسین	رئیس‌هیئات‌اجراییه‌اقلیم‌مصرووزیرتعلیم‌وتربیه
٤)	« محمدابراهیم	وزیر دولت‌برای امور حربی
٥)	« عبدالحمیدالسراج	رئیس‌هیات‌اجراییه‌و وزیرداخلهٔ‌اقلیم سوریه
٦)	« دکتورمحمدعبدالقادرحاتم	وزیر دولت
٧)	« ثروت عکاشه	وزیر ثقافت وراهنمایی ملی اقلیم مصر
٨)	« عباس رضوان	وزیر داخله‌هیئت‌در اجراییهٔ اقلیم مصر
٩)	« محمدتوفیق‌عبدالفتاح	وزیرشئون اجتماعی وکار درهیئات اجراییه
١٠)	« دکتورمحمودفوزی	وزیر امور خارجه
١١)	« شیخ‌محمود شلتوت	شیخ جامعهٔ ازهر
١٢)	جنرال علی عامر	(لوی‌درستیز)
١٣)	« سلیمن عزت	قوماندان قوای بحری
١٤)	« محمدصدیق محمود	قوماندان قوای هوایی
١٥)	« جمال فیصل	قوماندان قوای اردوی اول
١٦)	« محمدحافظ‌اسمعیل	معین‌وزارت امور خارجه
١٧)	« سفیرعبدالحمیدنافع‌زاده	مدیر ادارهٔ‌تشریفات (برتبهٔ سفیر)

همچنان نشانهای (استوردرجه اول)آتی با اعتبار نامه های آن‌از حضورشاهانه هنگام مسافرت‌شان‌درجمهوریت‌مذکوربرای‌یک‌عده رجال‌بزرگ آن‌مملکت اعطا شده‌است

١)	بناغلی دکتورالسعیدمصطفی‌السعید	رئیس‌پوهنتون قاهره
٢)	« سعد عبدالله‌عفره	مدیرعمومی اطلاعات
٣)	« حسن احمد کامل	معاون ادارهٔ تشریفات
٤)	« دکتورسوحی‌فوق‌العاده	مدیرتشریفات‌مجلس‌هیئات‌اجراییه‌اقلیم‌سوره
٥)	بریدجنرال‌محمدفوزی(ارکانحرب)	قوماندان اکادمی‌عسکری
٦)	بناغلی دکتورمحمدانورشکری	مدیر عمومی حفریات
٧)	« حسین رافت	معین وزارت داخله
٨)	« صلاح دسوقی	والی‌قاهره
٩)	« محمداحمدالبلتاجی	«نائب‌الحکومهٔ جیزه
١٠)	« صدیق عبداللطیف	نائب‌الحکومهٔ‌اسکندریه

١١) ښاغلی	عبدا لروف عاصم	نائب‌الحکو مهٔ قنا	
١٢) «	یحی علی‌ادیب	والی ښور د مشق	
١٣) «	دکروال‌محمدالحراج	وکیل سکرترعمومی‌امنیت‌و پولیس دمشق	
١٤) «	رئیس‌احمدبیلونی	مدیر عمومی امنیت‌دمشق	
١٥) «	دکرمن مروان‌سباعی	مدیر عمومی جنایات دمشق	
١٦) «	محمد رشادالبابلی	مدیرعمومی ښاروالی قاهره	
١٧) «	حسین صبحی	مدیر عمومی ښاروالی اسکندر یه	

نشانهای (استور درجه دوم) که برای یک‌عده رجال بزرگ آنکشور اعطا شده است

١) ښاغلی	احمد عفت	مدیرادارهٔفرامین‌۱۰۰۰۰(برتبهٔمستشار)
٢) «	محمد سعید احمد	مدیرقلم‌مخصوص رئیس‌تشریفات (»)
٣) بریدجنرال‌سعدالدین‌متولی		معاون سرياوريت
٤) ښاغلی	عبد المجید فرید	سکرترعمومی‌ریاست‌جمهوری (برتبهٔوزیرمختار)
٥) «	محمد احمد	سکرتر خصوصی‌رئیس‌جمهور (« «)
٦) «	عبدالروف‌سامی‌شرف	« « « (« «)
٧) «	حامد محمود حامد	مدیرقلم‌مخصوص‌وزیرامورریاست جمهور (»)
٨) دگرمن‌ارکانحرب‌محمداحمدالملکی		قوماندان پوهنځی بحری
٩) انجنیر	عمر ابوالدهب	مدیر فابریکهٔ آهن و فولاد حلوا ن
١٠) «	ابراهیم الجبالی	« « حربی نمبر٤ ٥معادی
١١) « دگروال‌عبدالحمیدخیرت‌عبدالرزاق		« امنیه قاهره
١٢) «	عبداللطیف‌محمدشریف	« « جیزه
١٣) «	عبدالسلام علی خفاجه	« « اسکندریه
١٤) «	حسن‌حسان ابوالسعود	« « قنا
١٥) «	حسین سعیدصالح	« « عمومی
١٦) «	یوسف حافظ اسماعیل	رئیس‌پولیس قاهره

اعطای‌نشانهای (استور درجه سوم)

١) جکتورن	محمدمحمود حجازی	یاور رئیس‌جمهور
٢) «	مصطفی محمدصادق	قوماندان پولیس ریاست جمهور
٣) ښاغلی	صلاح‌الدین امیرجبر	برتبهٔ مستشار
٤) «	محمود فهیم	سکرترخصوصی‌رئیس جمهورمستشار
٥) «	احمدمحمدابوزید المیناوی	معاون سکرتر عمومی
٦) «	احمد رؤف اسعد	« « « «
٧) «	عطیه عبدالهادی	مدیر ادارهٔ اداری «
٨) «	زکی محمد امین	مامور ترافیك قاهره
٩) لفتنت‌جکتورن‌احمدممدوح حسن		مامورین‌ترافیك‌قاهره

د سوریې د ایالت په مرکز دمشق کښې د هغه ښار د وګړو له خوا د معظم همایوني اعلیحضرت تود هرکلی کیږي .

همایونی معظم اعلیحضرت هغه وخت چه دیو رسمی مسافرت په ترڅ کښی دمتحد عربی جمهوریت دجمهور رئیس په بلنه هغه هیواد ته تشریف وړی و
ښاغلی جمال عبدالناصر د هغه هیواد جمهور رئیس ته د افغانستان یو اعزازی نشان وړاندی کوی

همایونی معظم اعلیحضرت او ښاغلی مارشال تیټو د یوګوسلاویا د جمهور رئیس د بلګراد په هوایی ډګر کښی د احترام دګارد سلام منی

د کابل په هوایی ډګر کښې هغه وخت چه معظم همایونی اعلیحضرت د خپل ګران میلمه داندونیزیا جمهور رئیس جلالتمآب سکارنو هر کلی کوی .
په دغه وخت کښې د ښو تنو کوچنیانو له خوا ښاغلی سکارنو ته د ګلو ګیډۍ ورکړی شوی.

۱۰) جکتورن محمد سیف الیزال الخلیفه مدیر ضبط احوالات ـ
۱۱) « فواد عبدالـشافی مامور پولیس مصر جدید
۱۲) لفتنت « مصطفی کمال سعودی « « « « زیتون
۱۳) « عبدالحمید لطفی « « « « اقصر
۱۴) جگرن عبدالرحمن الفرماوی قوماندان پولیس نجده

همچنان نشانهای (استور درجه چهارم) آتی با اعتبار نامه‌های آن برای یك عده از مامورین عالیرتبهٔ کشور مذکور اعطا شده است ـ

۱) شاغلی عبدالحمید محمد الحاج عضو تشریفات ریاست جمهوری (برتبهٔ سکرتراول)
۲) « ابراهیم رشید « « « (« «)
۳) « فتح الباب محمود توفیق « « « (« «)
٤) « محمود حلمی ابوزید سکرتر ریاست تشریفات (« دوم)
٥) جکتورن علی عبداللطیف جمجوم یاور رئیس جمهور ـ
٦) ارکانحرب عباس قوره «
۷) شاغلی ابراهیم الدسوقی مصطفی مدیر قلم مخصوص سریاور (برتبهٔ سکرتراول)
۸) « جمال عرفی سکرتر وزیر امور ریاست جمهوری (« «)
۹) « محمود صالح شریف مدیر امور قصرهای ریاست « (« دوم)
۱۰) « محمد صبحی العطار رئیس تلگرامات ـ (« « «)
۱۱) « محمد محمود حسنین « تیلفونات (« « «)
۱۲) « حسن دیاب عکاس ریاست جمهوری (« « سوم)
۱۳) « عبدالحمید اسماعیل قصر قبه (« « دوم)
۱٤) « محمد احمد ریاض ـ رئیس برق قصرهای ریاست جمهور (« « سوم)
۱٥) « حسن مراد عکاس جریدهٔ مصرالناطقه (« « «)
۱٦) ارکانحرب دکتور مصطفی بهجت دکتور طب عسکری ریاست جمهور

نشانهای (سردار اعلی) آتی که با اعتبار نامه‌های آن از حضور اعلیحضرت همایونی هنگام مسافرت شان در کشور جمهوری یوگوسلاویا برای یك عده رجال بزرگ و مامورین عالیمقام آن مملکت اعطا شده است.

۱) شاغلی (پینرستامبولچ) رئیس شورایملی مردم متحد یوگوسلاوی
۲) « (رود ولجوب کولاکویچ) معاون ریاست هیات اجراییه مردم متحد یوگـوسلاوی
۳) « (میجالـکو تودور وویـچ) معاون ریاسـت اجراییه مردم متحد یوگوسلاوی
٤) « (کـوکـاپوپو ویــــچ) وزیر امور خارجه
٥) « (ژورو یوکار) رئیس شورایملی جمهوریت مردم بوسنا و هرسوگووینا

٦) « (ولادیمیر باکاریچ) رئیس شورای ملی جمهوریت مردم کروایشیا
٧) « (میها مارینکو) رئیس شورای ملی جمهوریت مردم سلووینیا
٨) « (جووان و یسیلینو ا ف) رئیس شورای ملی جمهوریت مردم سر بیـــا

در آن هنگام نشانهای (سردار اعلی) آتی با اعتبار نامه های آن نیز از حضور اعلیحضر ت معظم همایونی برای عدهٔ از رجال بزرگ آتند ولت اعطا شده.

١) ښاغلی (ایوان گوسنجاك) وزیر دفاع ملی
٢) « (سو بتیسلاوستفانوویچ) وزیر امور داخله
٣) « (کرست گروان کووسکی) سکرترمعارف کلتو ر ی مجلس اجراییه حکومت جمهو ری یوگوسلاویا
٤) « (لیوما تس) سکرتر جنرال رئیس جمهور
٥) « (بو گدای کــر نوبرنجا) معین وزارت تجارت
٦) « (و لا د ا ن بو جــا نیچ) معاون کمیتهٔ شهر بلگراد
٧) « (زدنکو ستام بوك) رئیس تشریفات رئیس جمهور
٨) الفتنت جکتورن جنرال (ملیوس سمنجا) . . . .
٩) لفتنت جکتورن جنرال (میلا ن زی ز بلج) . . . .
١٠) لفتنت جکتورن جنرال (ویکو آنتیچ) . . . .
١١) ښاغلی (لازارلا تی نو ویچ) مدیر وزارت امور خار جه
١٢) « (پتیرایو کو ویچ) سفیر کبیر حکو مت جمهو ریت متحد مردم یوگوسلاویا بدربار کابل

نشانهای (استو ر درجه اول) که بااعتبار نامه های آن برای مامورین آتی اعطاشده است

١) ښاغلی (لا زار لی لیچ) رئیس تشریفا ت وزارت امور خارجه
٢) « (نیکو لا ماند یچ) منشی مخصوص رئیس جمهور
٣) « (میر گو میلوتی نو یچ) مدیر در کابینه رئیس جمهور
٤) « (ما ته گورسکی) مشا ور وزارت داخله
٥) « (میودراگ ما ر کو و یچ) عضو تشریفات رئیس جمهور

نشانهای (استور در جه دوم) که بااعتبار نامهها ی ای برما مورین آن عا لیر تبه آ تی اعطا شده است.

١) ښاغلی (دو ز ا ن پررد ا نوریچ) مشاور اعضای ادارهٔ تشر یفات و ا منیت رئیس جمهور
٢) « (دوز ا ن ما ز ی بر ا د) مشاور اعضای ادارهٔ تشریفات و ا منیت ر ئیس جمهو ر
٣) « (دورا ن میلا ن کو و یچ) مشاور اعضای ادارهٔ تشریفات و امنیت رئیس جمهور
٤) لفتنت جکتورن (داکتر ستا نیسلا وپیسکیویچ) داکتر همر کاب حضور اعلیحضر ت همایونی در سفر یوگو سلا وی.

همایونی معظم اعلیحضرت او جلالتمآب ښاغلی سکارنو د اندونیزیا جمهور رئیس چه دشاهانه ذات په بلنه کابل ته راغلیؤ د خبرو اترو په وخت کښی

ښاغلی‌سردار محمدداود صدراعظم اوښاغلی سیرانکویچ د پولیند صدراعظم چه د افغانستا ن د صدر اعظم په بلنه کابل ته راغلی ؤ ددواړو
هیوادو ترمینځ ګده اعلامیه لاسلیك کو ی

د دربار د وزارت تشکیلات

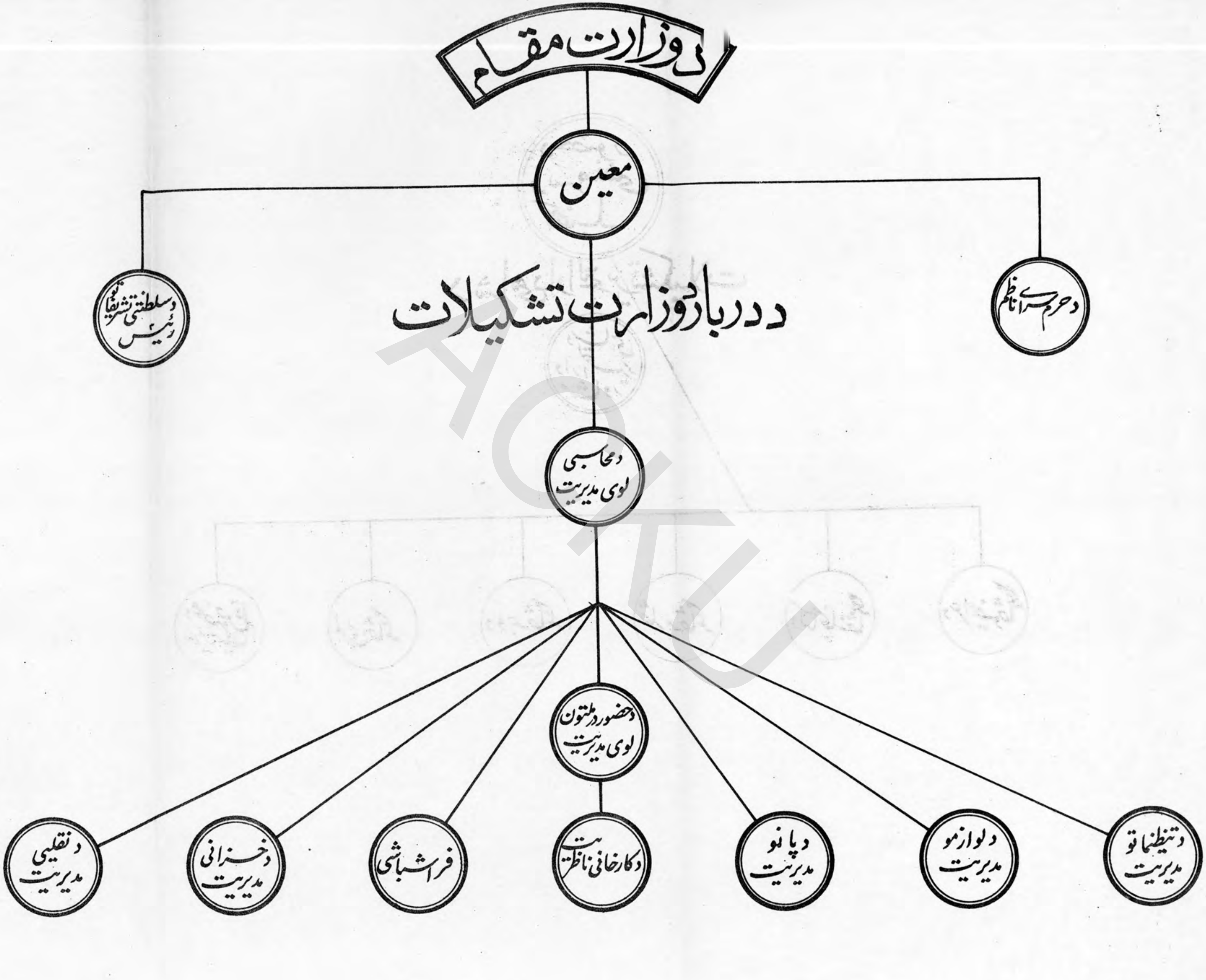

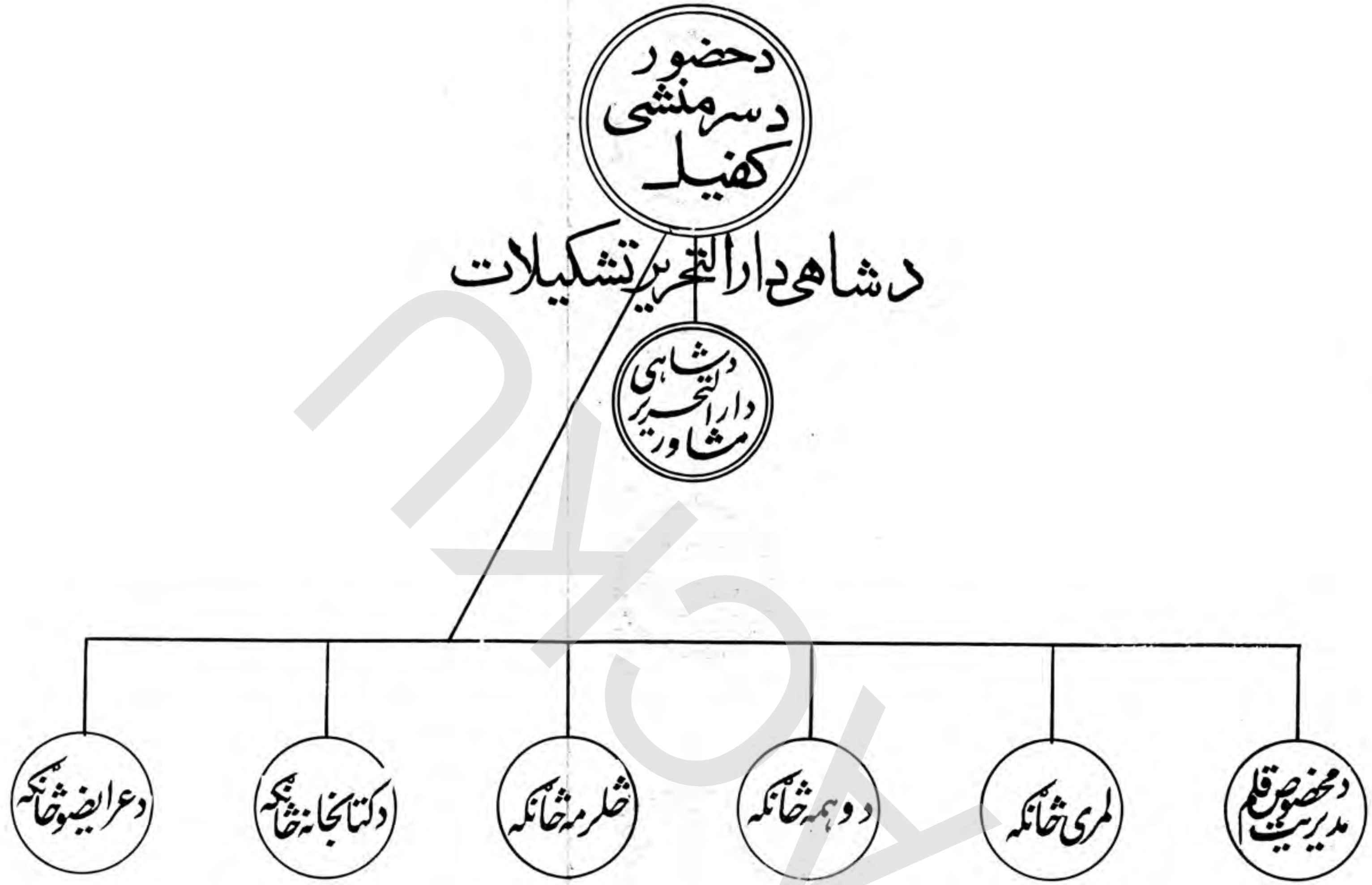

د شاهي دارالتحرير تشکيلات
دحضور
دسرمنشي
کفيل
دشاهي
دارالتحرير
مشاور
دمخصوص قلم
مديريت
لمړی څانګه
دوهمه څانګه
څلرمه څانګه
دکتابخانه څانګه
دعرايضو څانګه

ښاغلی سر دار محمدداؤد دافغانستان ځلمی اوفعال صدراعظم چه دمملکت
دترقی اوپرمختګ په لاره کښی شپه او ورځ زحمت کاږی

د وزیرانو د عالی مجلس غونډه چه د ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم په مشری کېږی .

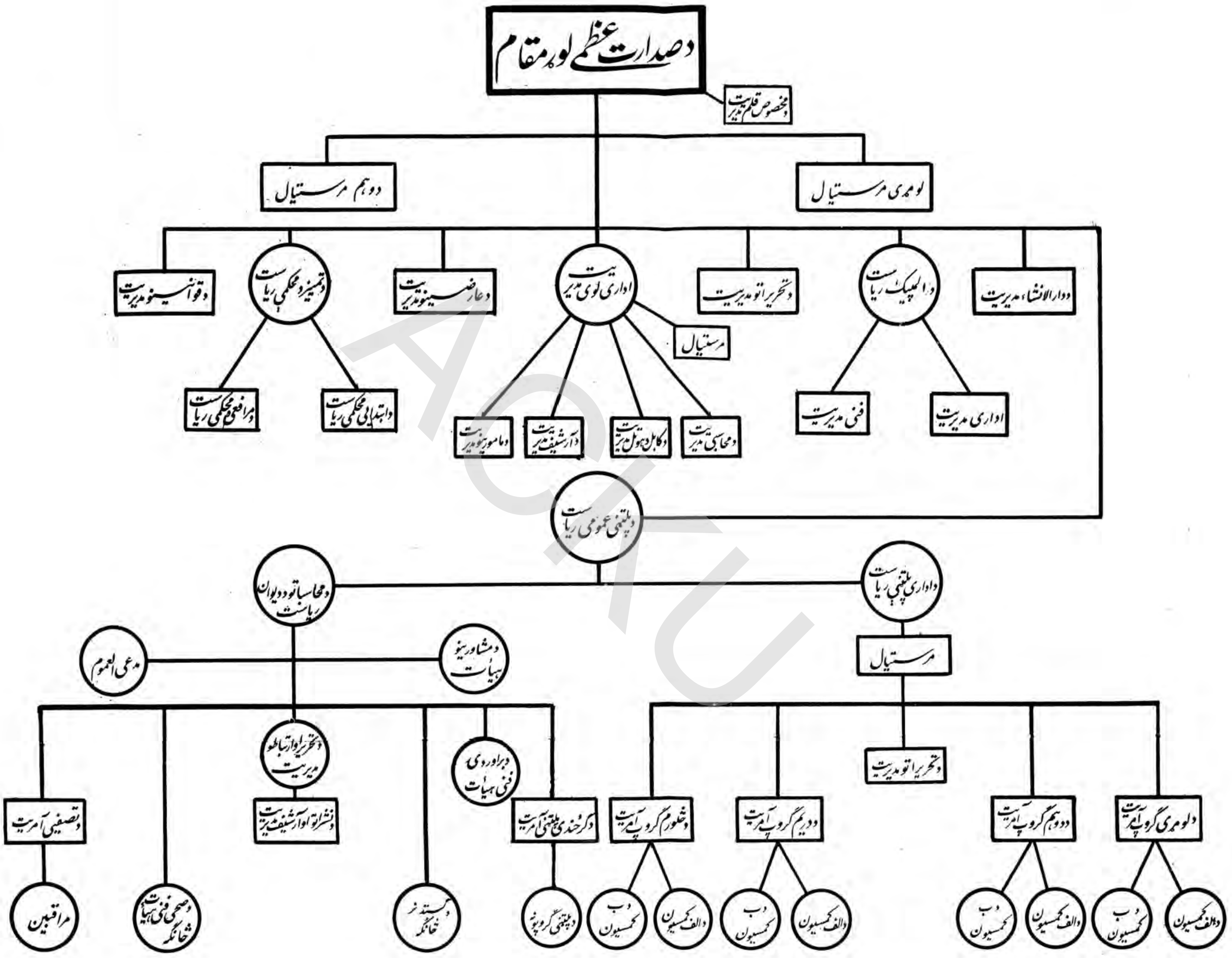
د صدارت عظمی لوړ مقام
مخصوص قلم مدیریت
لومړی مرستیال
دوهم مرستیال
ددار الانشاء مدیریت
والمپیک ریاست
اداری مدیریت
فنی مدیریت
دتحریراتو مدیریت
اداری لوی مدیریت
مرستیال
ومحاسبی مدیریت
دکابل دهوټل مدیریت
دآرشیف مدیریت
دمامورینو مدیریت
دعارضینو مدیریت
دتمیزو محکمی ریاست
دابتدائی محکمی ریاست
دمرافعی محکمی ریاست
دقوانینو مدیریت
دپلټنی عمومی ریاست
داداری پلټنی ریاست
مرستیال
دتحریراتو مدیریت
دلومړی گروپ آمریت
دالف کمیسیون
دب کمیسیون
ددوهم گروپ آمریت
دالف کمیسیون
دب کمیسیون
ددریم گروپ آمریت
دالف کمیسیون
دب کمیسیون
دڅلورم گروپ آمریت
دالف کمیسیون
دب کمیسیون
دمحاسباتو دیوان ریاست
دمشاورینو هیأت
مدعی العموم
دتحریراتو او ارتباط مدیریت
دنشراتو او آرشیف مدیریت
دبراوردی فنی هیأت
دڅرخندی پلټنی آمریت
دپلټنی گروپونه
دگستندر خانگه
دصحی فنی هیأت شانگه
دتصفیی آمریت
مراقبین
ACKU

دصدارت عظمی‌لومړی مرستیال ښاغلی علی‌محمد

د خا ر جه چار و و زیرد صدارت عظمی دوهم مرستیال
ښا غلی سردار محمد نعیم

دخارجه‌چارووزیردصدارت عظمی‌دوهم مرستیال‌ښاغلی‌سردار محمدنعیم هغه وخت‌چه‌د چکوسلواکیا
دپوهنی‌وزیرښاغلی دکتورکاهودا سره‌خبری اتری‌کوی .

دپلان دوزارت تشکیلات

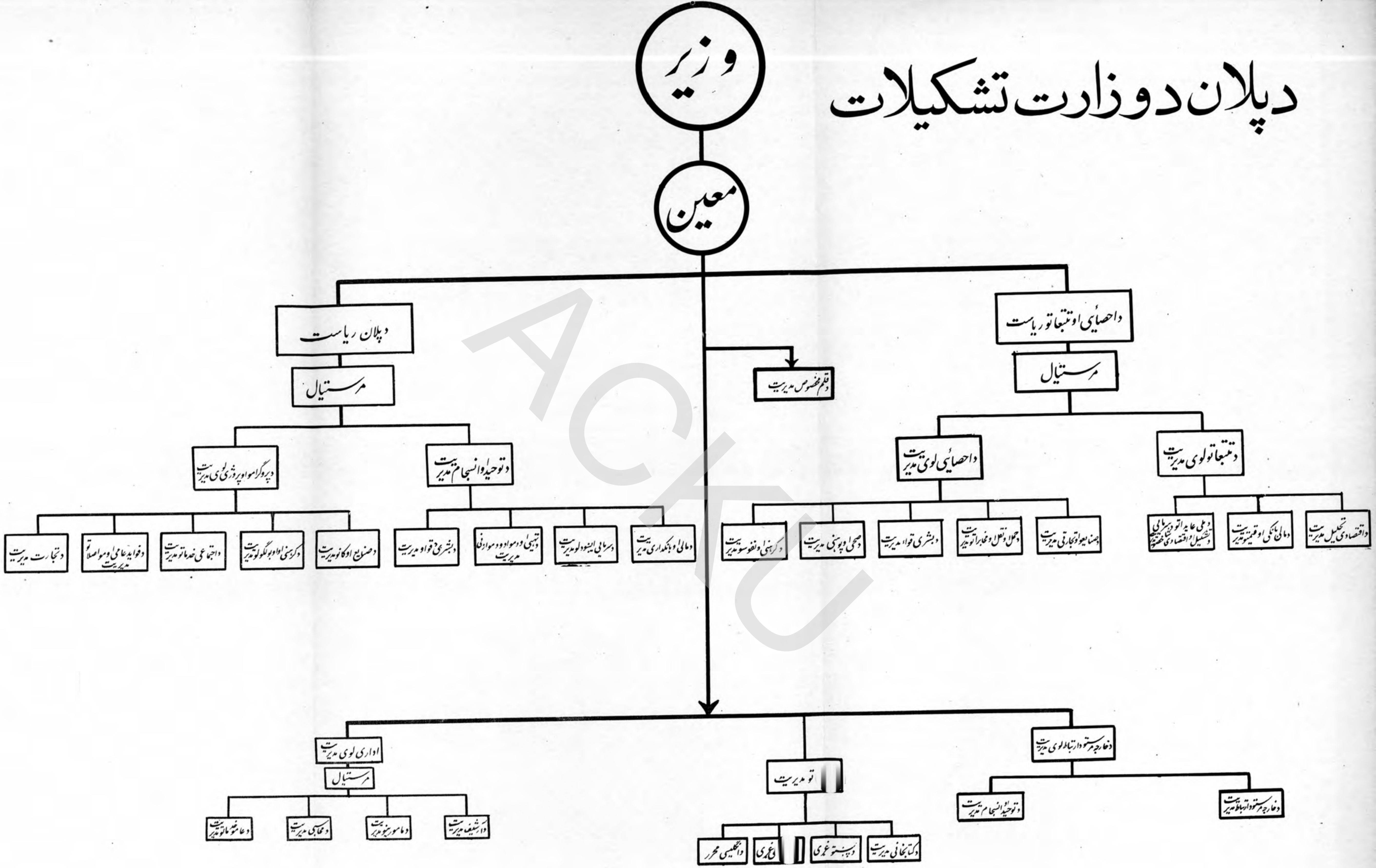

۵) بناغلی	(واو ر و د دوتلیچ)	مشاور اعضای ادارهٔ تشریفات و امنیت رئیس جمهور.
۶) «	(ستف گریز نیک)	مشاور اعضای ادرهٔ تشر یفات و امنیت رئیس جمهور
۷) «	(آنته کو کو لیچ)	» » » » » » »
۸) «	(ا یوان کو و یچ)	» » » » » » »
۹) «	(ژوزوف جللیسیـچ)	» » » » » » »
۱۰ «	(ژوزوف ستیـنـا)	» » » » » » »
۱۱) «	(میر کوجا نسی گاچ)	» » » » » » »
۱۲) »	(ژور اج پا ویـچ)	» » » » » » »
۱۳) «	(پیترمیناســی)	» » » » » » »

همچنان نشانهای (استور درجه سوم) با اعتبار نامه‌های آن برای عدهٔ از مامورین آتی کشور مذکور در آنموقع اعطا شده است.

۱) «	(مو ر و هنـــکک)	منشی اعضای ادارهٔ تشر یفا ت و امنیت رئیس جمهور
۲) «	(سد و لجا ســچ)	منشی اعضای ادارهٔ تشریفا ت وامنیت رئیس جمهور
۳) «	(ژورجی سمیلجا نـچ)	منشی اعضای ادارهٔ تشر یفا ت و امنیت رئیس جمهور
٤) «	(میلان ستیوویـچ)	منشی اعضای ادارهٔ تشر یفات و ا منیت رئیس جمهور

قانون گذاری در مرور یك سال

دکتورعبدالصمد «حامد»استادپوهنځی
حقوق و علوم سیاسی

وضع دساتیر حقوقی‌واصولنامه‌ها درجامعه دونوع تأ ثیر دارد تأثیر مستقیم وتأثیر غیرمستقیم .

دساتیر حقوقی‌روابط اجتماعی رابیک‌شکل‌معین تنظیم‌میکندواقعیت‌تنظیم‌روابط اجتماعی به یک‌شکل معین درحقیقت برای اشخاص‌دخیل در روا بط مو صو ف یک تأ ثیر مستقیم ومحسوسی‌راوارد میکند البته نظربه و سعت ساحهٔ تأثیر دساتیرمتناسب‌به‌تعداد اشخا صیست که روابط شان توسط دساتیر موصو ف تنظیم گردیده‌است گویا این مو ضو ع متناسب به وسعت سا حهٔ تطبیق‌دساتیر موضو عه است علاو ه‌بر تأثیر مستقیم وضع یك اصولنا مه به صور ت غیر مستقیم نیز تـأثیراتی را دارا میباشد که عموماً ازلحاظ‌اهمیت‌ووسعت ساحه برتـأثیر مستقیم مقدم گفته می‌شود .

بصورت مثال؛اصولنامهٔ مستخد مین واجبران در افغانستان٦ جدی ۱۳۳۰ درحالیکه روابط دولت‌را بایك عده اشخاصیکه تحت شرایط معین دراجرای‌وظایف دولت سهم‌میگیرند تنظیم مینمایدبرای فعالیت یك نفر اجیر‌تبه اول دردستگاه‌اداری‌دولت‌ماهواریک مبلغ را بحیث معاش تثبیت‌مینمایداگرفرضاً تعین معاش‌مذکور در حقیقت تعدیل‌وجیبه دولت درموردپرداخت معاش‌به معنی‌ازدیاد آن باشد (چیزیست باواقعیت حالت وحقیقت مقرره‌نیز صد ق مینما ید)درین‌صورت‌شکی نیست که‌وضع‌چنین یك‌دستورازلحاظو ضع مالی مستقیماً بر مستخدم مورد بحث ودولت تأثیر محسوس‌راپدید میاورد اما این تأ ثیر مستقیم منحصر به خود طرفین‌است وبس .

ساحهٔ تأثیر غیر مستقیم این تجویز به مراتب و سیعتر است.چه ازدیادمعا ش یك نفر مستخدم به‌شکل‌مثبت‌اعضای‌فامیل‌وی رامتاثرمیسازد .همچنین‌اگرقبل‌ازین تجویز نسبت کمی معاش بتعداد کافی اشخاص به اشغال وظیفه‌داو طلب‌نمی‌شد ازین رهگذر در اجرای وظایف مر بوط دولت سکتگی رخ‌میداد ولی‌اکنون دراثرتجویزجدید به حدکافی‌اشخاص استخدام میتواند شد ــ گویا این نقیصه در فعا لیت اداری دولت که حتماً برسا یرفعا لیت ها هم تأثیر داردرفع‌میگردد.

از ین جهة ،بصورت غیر مستقیم تمام افراد مربوط یك‌دولت از وضع این دستور متاثر میشوند . اگر فرض شود که تعداد اشخاصیکه تحت‌شرایط‌جدید استخدام میشوند به حد کا فی با شد ازدیاد عواید شان بر فعالیت‌وانکشاف اقتصادی موثر واقع شد ه‌و بصو رت مستقیم این‌تاثیر به سایر افراد جامعه نیز تماس‌میگیرد .

ازمثال فوق برمیاید که‌حتی یك مقرره‌حقوقی کا ملاً تگنیکی اساساً از لحاظ سا حهٔ تطبیق آنقد ر وسعت ندارد باآنهم‌طور غیر مستقیم بریك کتله بز رگ جمعیت د و لت تا ثیر قابل وصفی را وارد مینماید .

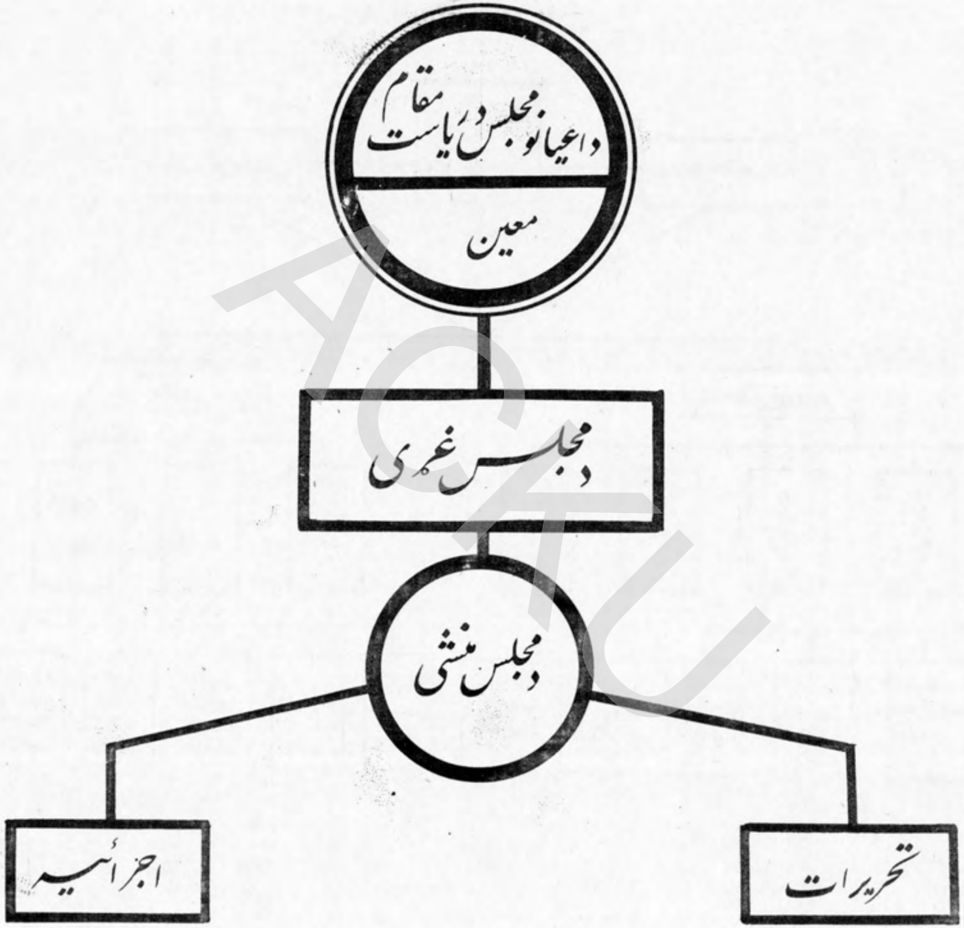
د اعیانو مجلس د ریاست مقام
معین
د مجلس عمومی
د مجلس منشی
اجرائیه
تحریرات

د ملی شوری د ریاست تشکیلات

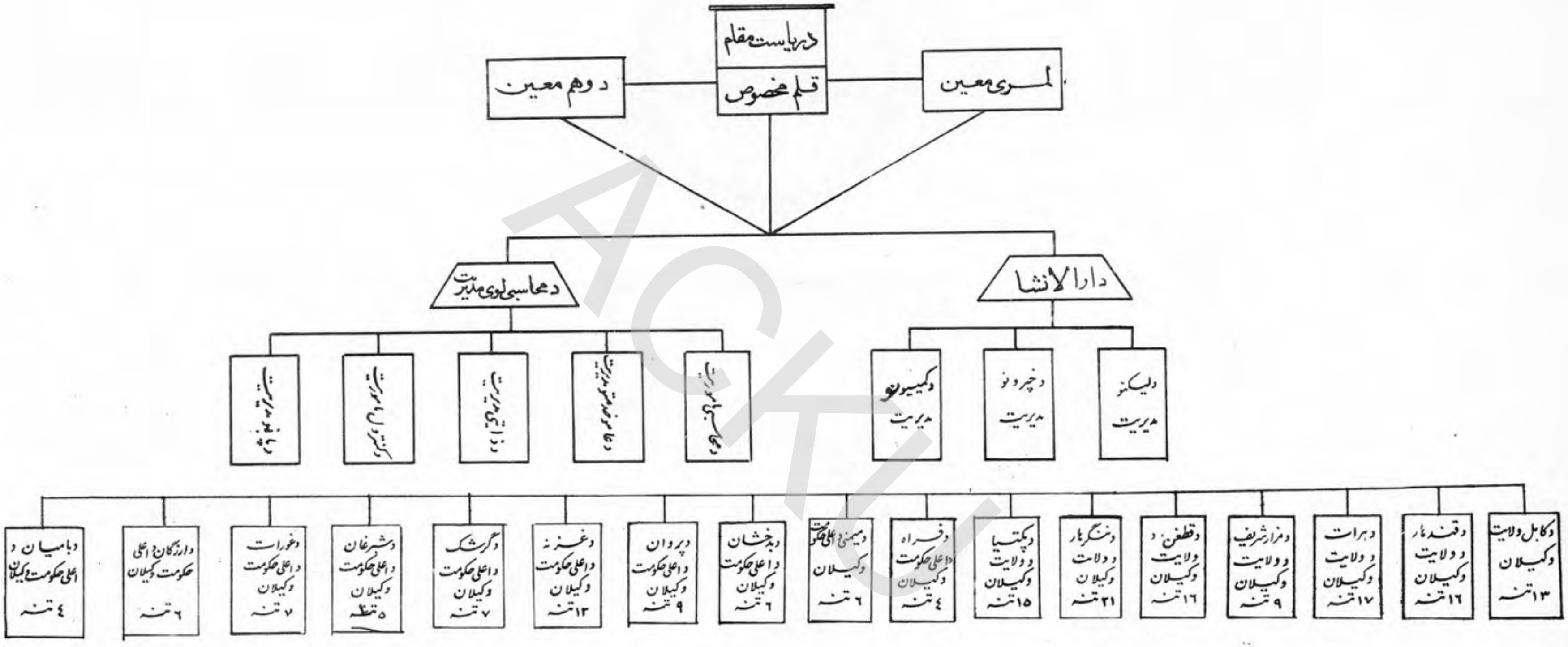

ACKU

نظر به شرح فوق هنگامیکه ازفعالیت‌های‌دولتی صحبت بمیان میآید در چوکات این فعالیت ها از لحاظ تاثیر وضع قوانین ولو درنظراول چنان هم نه نماید حایز اهمیت وقابل تذکر میباشد .

ازلحاظ فعالیت‌قانون گذاری‌معمولاً دوگروپ‌ازدول‌تمییزداده میشود :

اول : گروپی‌که‌اساس نظام حقوقی‌شان متکی به‌کودها ی مربوط مدون بوده‌ودساتیر حقوق تعاملی‌بصورت ضمنی به‌حیث یکی‌ازمنابع(درجه دوم) حقوقی قابل‌تطبیق‌می باشد. گروپ دوم عبارت ازدولی است‌که نظام حقوقی شان اصلا متشکل از دساتیر حقوقی غیر مدون‌و بوده و دساتیر حقوق مدون صرف درموارد خاص که حقوق تعاملی نظر به ابتکار وسرعت تحول اوضاع امکان موجودیت نداشته باشد وضع میگردد . درین گروپ دساتیر دولی‌علاوه برافغانستان ودول اسلامی یك عده از دساتیر دول متمدن غربی نیز شاملند‌که درین جاصرف ازانگلستان بصورت مثال‌نام‌می بریم.

درچنین یك نظام حقوقی البته کمیت‌فعالیت قانون گزاری بتناسب دول گروپ اول‌الذکر آنقدر بزرگ میباشد. ولی‌ازلحاظ‌کیفیت این فعالیت ها به منظور حفظ‌توحید نظام حقوقی علی الرغم تفاوت نوعیت دساتیر وقت زیادی را ایجاب نمود که این خوددر خور تقدیر میباشد .

بادر نظرگرفتن نقاط فوق الذکر درك‌تشریحات آتی به معنی‌اصلی‌آن ممکن‌میشود. درظرف سال گذشته «۱۳۳۹و۴۰» چار اصولنامه وضع ویك‌عده تعدیلات در مواد مختلف اصولنامه های سابقه وارد گردیده که ازآن ذیلاً اسم‌برده ومتعاقباً صرف درباره اصولنامه های موضوعه بحث بعمل‌میاید .

۱) دنشانو او مدالواصولنامه په افغانستان کښی ۱۵دسنبلی۱۳۳۹

۲) دازدواج او دنکاح خط دترتیب اصولنامه » ۲۷دتله ۱۳۳۹

۳) د محکو داحصاییی دترتیب اوثبت او له استحقاقودزیاتو محکو دپلورنی اصولنامه په افغانستان کښی ۱۹ قوس ۱۳۳۹

٤) دبودجی اومحاسبی اصولنامه په‌افغانستان‌کښی۶جدی ۱۳۳۹

٥) دمستخدمینو او اجیرانو اصولنامه « « ۶جدی ۱۳۳۹

٦) دافغانستان دملکی تقسیماتو داصولنامی تعدیلات .

۷) دملکی مامورینو داستخدام ـ ترفیع اوتقاعد داصولنامی په نهوماده موقته تبصره ۱۵ دوری ۱۳۳۹

۸) د۱۳۱۳ کال دحمل د۲۶ نیټی دنشرشوی دولتی مالونو دپلورنی اصولنامی‌ضمیمه ۳۹ دلرم ۱۳۳۹

۹) دملکی مامورینو داستخدام ـ ترفیع اوتقاعد داصولنامی‌د(٤٦ـ٩٤) موادوتعدیل او زیاتوالی ۳دقوس ۱۳۳۹

دنښانو اومدالو اصولنامه په افغانستان کښې د ۱۳۳۹ کال دسنبلې ۱۰

دراکثر دول بدون در نظر گرفتن شکل شان معمول است ازآن طبقه افراد یکه نسبت به همسایگان خویش درایفای وظایف مهمه (به معنی نفسی یا آفا قی ویا هر دو) توفیق حاصل نموده‌اند بیك نحوی تقدیر وتمجید نماید . این تعامل شاید ناشی ازعواطف بشری باشد که جمیعت یك دولت مصدرآن میگردد . شاید هم درقبال تعامل موصوف سنجش های سیاسی به معنی برانگیختن احساسات ـ فداکاری ـ ازخود گذری تو صل به موفقیت نهفته باشد بهر صورت اگر تاریخ طولانی این تعامل وساحهٔ وسیع تطبیق آن از لحاظ تعداد دول‌ملاحظه‌ودر نظرگرفته شود سویهٔ تربیوی ورشد سیاسی و اخلاق اجتما عي در ا کثر د ول موصوف بالا تـر ازاوسطاست.بایست گفت‌علت‌ومحر ك‌این‌تعا مل‌هرچیزباشد

یك تعامل نیك است که یك موسسهٔ مفید ی را بارآور ده‌و مخصوصا برای تقد یر از اعمال افراد یك معیار مجرد و ثابت آفاقی موجود میباشد .

این مفکوره در این مورد بنائی مقررات قبلی را تشکیل داده وهم چنین‌مفکوره یك شکل ابتدایی آن در اصولنامه«د ملکی مامور ینو داستخدام، ترفیع او تقاعد اصو لنامه په افغانستان کښې»ضمن تنظیم مقررات راجع به تقدیر نامه ها تاحدی تطبیق شده بود ولی با وضع آن اصولنامه مقررات جامع ومنظمی در ین ساحه به‌وجود آ مده است از لحا ظ شکل هم مفکورهٔ ایجاد معیارآفاقی و مجر د وسنجش راجع به تقد یر خدما ت کا ملاً جامهٔ عمل پوشیده است این اصو لنامه تمام انو اع نشان ها ومدا لها را اعم د ر بر ابر خدمات عسکری وملکی تنظیم نموده و بر شش‌فصل و۱۲۷ مواد مشتمل است

دازدواج‌اودنکاح‌خط د ترتیب اصولنامه‌په افغانستان کښې دتلې۲۷ـ۱۳۳۹ـ۱۰

این اصو لنامه قرا ریکه از اسمش هم مشهو د است کد ام موضوع جدیدی را تنظیم نمیکند مقررات اصلی حقوق ازدواج و حقوق عایله مقرراتیست‌که ازقر ون‌متمادی‌منحیث یك جزء مهم حقوق اسلامی در افغانستان تطبیق میگر دد .

مقرراتی را که این اصولنامه محتوی است قسمتهای عمد ه وزیادآن در چوکا ت مقرر ات حقوق‌اسلا می گنجانید شده است یگانه علتی که در ساحهٔ حقوق نگاح ویك‌عده دساتیر مدون حقوق وضع گردیده عبارت است از احساس ضرورت به وضاحت ومدار ثابت قضاوت درد عاوی ناشی از موضوعات مربوط به نکاح ،درین ضمن به دو نکته اشاره میتواند شد. اول،ثبت نکا ح : خط و مادهٔ ٤ اصولنامه چنین مقررامیدارد«نکاح خط طبق سا یروثایق دارای ثبت مخصوص دیوان قضاء بوده ما نند سا یر وثا یق شرعی‌مدارحکم‌قرارمیکرد . ـ همچنین مادهٔ سوم متذ کر است که « وثیقه نکا ح اگر مراتب این ا صو لنامه را احتوا نکند مدارحکم نبوده از اعتبار ساقط است ».

مقررات مواد فوق الذکر شکلاً خصوصیات را پیشبین شد ه‌که در صورت مرا عات آن شخص ذیحق را تاحد زیاد حمایه نموده وامکان زمینه دعاوی غلط وسؤ را تقلیل‌می‌بخشد

دافغانستان دملی شوری دیوولسمی دوری رئیسه هیأت

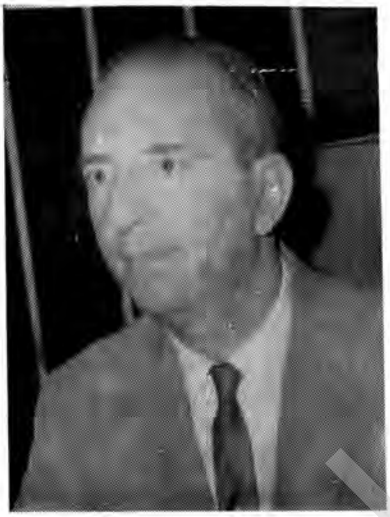

ع ، ج ښاغلی دکتور عبدالظاهر دملی شوری رئیس

ښاغلی دکتور محمد اسمعیل «علم»
لمړی معین

ښاغلی ولی محمد «ر حیمی»
دوهم معین

ښاغلی محمد رحیم «شیدا» لمړی منشی

ښاغلی گل محمد دو هم منشی

دملی شورى پهيوولسمه دوره كښى دكابل او پكتيا دولايتو او دپروان
دا علی حکومت دخلکو وکيلان

دملی شور ى پهيو و لسمه دوره کښى دقندهار دولايت اودگر شك ، فراه
اوغزنی دا علی حکومتو دخلکو و کيلان

اگر در نظر گرفته شود که عقد نکاح در حیات‌یك شخ ص‌شاید مهمتر ین عمل حقو قی باشد تقاضای قانون مبنی برمراعات بعضی اشکال دارای معقولیت غیر قابل تر د ید است این موضوع در اکثر از دول متمدن بصورت شبیه تنظیم یافته ا ست .

دوم، نکاح صغیره ؛یك‌سلسله مناقشات معمولاً ناشی‌از ادعای مبنی براین میبا شد که یك صغیر ، ازطرف والد اش در عقد یك شخص معین در می آید چون نظر بمقررا ت ا ین حق ر ا وا لد یك صغیره‌درداخل‌حد ودمعین دا را ست ا ین اصولنا مه حق مو صو ف را محترم میشمرد و لی برا ی اینکه دعا وی غلط وسو صورت گر فته نتواند ماده (۸ ۱) اصولنامه مورد بحث چنین‌تجویزمیدرد .

« عقد نکاح صغیره بدون نکاح خط شرعی ولی نکاح اعتبار ندارد ـ »

این اصولنامه مشتمل است برد وفصل و ۲۷ مواد .

دمځکوداحصاییی دترتیب‌اوثبت‌او له استحقاقه دزیاتو مځکودپلورنی‌اصولنامه

په‌افغانستان کښی۱۹ قوس۱۳۳۹ ....

مرام این اصولنامه بصورت عام درمادهٔ اول آن ذیلاً چنین‌تصریح یافته است :

«حکومت برای ترتیب احصاییه صحیح املاك‌وتعیین‌ارا ضی حقه اشخاص ودولت‌و تثبیت آن در د فاتر منظم حسب احکام این اصولنامه اقدامات بمراحل ذیل‌مینماید »

ا کر این مرام تاحدی تحلیل گردد ا همیت بزرکی که این اصولنا مه حا یز ا ست واضح میشود ،

یکی ازمر ام های آن عبا رت ا ست از ترتیب احصاییه صحیح املا ك وثبت آن د ر دفا تر منظم که ا ین عمل مسا حت صحیح اراضی را ایجاب مینماید هرچند انکشا ف تخنیك در مساحت صحیح اراضی تسهیلات بزر کی را وارد نمو ده ولی هنو زهم‌مسا حت راضی وظیفه‌مشکل است‌که صرف مفاد زیاد انفرادی وعامه‌مشو ق اجرای‌آن میشو د

مفاد انفرادی ! و جود احصا ییه صحیح اراضی از نظر مسا حت و ثبت منظم آ ن اولتر از همه جلو گیری از مناقشات‌معر ف ـ پر تکلیف وبی مور د افر اد میکا هد باین ذریعه آرامی مرد تامین میگر دد .

وجود پلان ونقشه اراضی که توام بامساحه بوجود می آ ید از مصا رف انفر ا دی جهته تطبیق پر وژه‌های خصو صی از قبیــل آبیاری ـ خشــك نمودن جــلــکه هاو غیر ه جلوگیری‌مینمایدبالاخره مفاد مهم این تجویز عبارت از مجهز(مو بیل) سا ختن قیمت اراضی میباشد یعنی عدم توازن حالت فعلی باانــکشا ف حیات اقتصادی با عث عطا لت قیمت اراضی وعدم‌از استفاده کر یدت آن‌گردیده وباین وجه‌تاکنون‌یك منبع‌مهم ثرو ت ملی در فعا لیت اقتصادی سهیم‌نبود اگر مشکل موجود رفع و هرقطعه‌زمین دردفتردا رای پلا ن ، شــرح و خصو صیــات بــوده وا ز ا یــن جهت سند د ست د ا شتــه ا ز ز مبن مربوطه‌نمایندگی‌بکند شاید اکثراز منابع پولی حاضر شوندباعتبار آن بمالکین ا را ضی کر یدت های طویل المدت بدهند که استفاده صحیح از آن نتیجه مطلو بی ر ا بر ا ی افراد وعامه بار خواهد آورد.

ACKU

درصورت تثبیت مساحه اراضی افغانستان یك احصاییه صحیح بدست می آید که اهمیت چنین احصاییه درپلان های انکشافی دولت غیر قابل تردید خواهد بود .
مساحت صحیح وثبت آن علاوه براینکه از نظر مالیات ماؤل عدالت اجتماعی رانسبتاً برآورده میتواند ساخت از منازعه ها ودعاوی افراد نیز میکاهد که این نظم ونسق هم بمفاد عامه تمام میشود بالاخره تثبیت حدود واضح بین املاك عامه یك مزیتی است که در اثر مساحت صحیح اراضی ایجاد میگردد .
درماده اول این اصولنامه از (تعیین اراضی حقهٔاشخاص ودولت) حرفزده شده است
برای وضاحت بی مورد نخواهد بود بمقرره ماده«۳۲» اصولنامه موصوف اشاره شود
« اگراراضی مازادملك خصوصی بوده وبه هیچ نوع اشتباه الحاق املاك عامه بهآن متصور نباشد ملك متصرف محسوب ومالیه آن بتناسب مالیه موجود زمین در دفاتر اساس باسم مالك ایزاد واز تاریخ نشر این اصولنامه تحصیل میشود .»
بموجب این مقرره گویا چنین تجویز نشده که به محض تثبیت مازاد بودن اراضی یك حصه آن یااز مالك شراخذ گردیده ویا نامبرده مکلف بپرداخت یك قیمت معین گردد بلکه در صورتیکه ملك مازاد ملك عامه نباشد بحیث ملكمالك سابقه آنتلقی گردیده تنها یك مالیه متناسب وآنهم صرف از تاریخ تطبیق این اصولنامه اخذ میگردد .
اصولنامهمورد بحث (٥٥) ماده ویك ضمیمه را دارا میبا شد .

دبودجی اومحاسبی اصولنامه په افغانستان کښی ٦جدی ۱۳۳۹

ازلحاظ شکل خصوصیت این اصولنامه عبارت است ازگنجانیدن اساسات مهم و محول ساختن تجاویزی کهجزئیات را تنظیممینماید (وازین جهت زودتر تحول پذیر است) به تعلیماتنامه های مربوطه که متکی به این اصولنامه بوده و در عین حال متمم آن شمرده میشود .
طبقماده (۱۱) این اصولنامه« بودجهعبارت ازسندی است که احتیاجات مالی دولت رابرای مدت معمولاً یکسال تعیین میکند وبانجام اینکار موازنه بین مصارف تخمینی وعواید پیشبینی شدهتعیین وتثبیت میشود . »
بموجب ماده (۳۱)ایناصولنامه«محاسبه دولت نتایجاجراءآتمالیرا ایضاح واطلاعات کافی وضروری مالی را برایتنظیم امورمالی پروگرام هایدولت و اجرای بودجه وکنترول موثر عایدات ومصارفات واملاك ودارایی های دیگریکه طرف ضرورت میباشد تهیه مینماید »
از تعریف بودجه و محاسبه دولت طبقموادمتذکره برمیآید که خصوصیت این ها باید مربوط به خصوصیت فعالیت دولت باشد.
الف- بودجه . نظربه تعریف فوق بودجهاحتیاجاتمالی دولت بهر اندازهٔ که دقیق سنجیده شود بهمان اندازتأثیر آن از لحاظ استفاده منابع مالیدولت مثبت خواهد بود، مخصوصاً در دولیکه منابع مالی آن بتناسب ضروریاتش آنقدر سرشارنباشدموضوع فوق بیشتر کسب اهمیتمیکند در سیستم جدیدبودجهبهمیناصلاهمیتاساسی داده شده

همایونی معظم اعلیحضرت دملی شوری په تالار کښی دملت دوکیلانو دیوولسمی دوری په محضر دافغانستان دسیاست او دهیواد دبیلو بیلو
پرمختګونو په شاوخوا کښی خپل قیمتی ارشادات ایراد فرمایی

وامکان ورود تعدیلات بعدی بدین نسبت به سیستم بودجوی سابقه مشکل تر گردیده است از جانب دیگر پی ای اینکه دراثر ثابت بودن تکالیف بودجوی وزار خانه ها دچار مشکلات نشو ند نسبت به سیستم بودجوی سابقه درسیستم جدید، حین ترتیب بودجهٔ آزادی بیشتر داده شده است باین معنی که در جو کات مبالغی که نظر به سنجش واحده وزارت مالیه تعین میگردد خود وزارت خانه طرق مصرف رادربود جه مرتبهٔ خود پیش بینی مینماید

ب محاسبه : مقرراتیکه راجع به سیستم حسابی ذریعه این اصولنامه وضع گردیده کاملاً جدید وبی سابقه نیست دولت افغانستان قبلبرین هم دارای سیستم منظم حسابی متکی بر مقررات حقوقی بود اما تعدیل مقررات سابقه بنابر ضرورتی صورت گرفت که برآوردن اهداف مهمه دولت نظربه تجارب چند ساله آنرا ایجاب میکرد :

سیستم محاسبه سابقه بروی منکورهٔ تمرکز حسابی در وزارت مالیه ودیوان محاسبات وتفتیش قبلی حسابی استوار بود که خصوصیات آن قرار ذیل است :

۱) تکرار ثبت معاملات حسابی در وزارت خانه های مربوطه ووزارت مالیه .

۲) ضرورت منظوری قبلی ازطرف وزارت مالیه درمورد معاملات مختلفه عادی درحالیکه قبلاً در بودجه مربوطه منظور شده است .

۳) ضرورت منظوری قبلی دیوان محاسبات در اکثر معاملات عادی که دربودجه منظور یافته است .

٤) ذخیره تمام اسناد اصلی معاملات حسابی درديوان محاسبات که این موضوع مشکلات ذیل را بار می آورد .

۱ ـ عدم موجودیت اسناد در شعبات مبداء حساب .

۲ ـ عدم موجودیت تجویلخانهای مناسب درديوان محاسبات .

۳ ـ به تعویق افتادن سنجش حسابات ازطرف دیوان محاسبات

۵) دخیل بودن یک تعداد زیاد مامورین درامضاء نمودن معاملات عادی

٦) عدم موجودیت توزیع وتمرکز مسئولیت بصورت صحیح در فعالیت های حسابی ومعاملات مالی. قراریکه تجربه نشان داد خصوصیات فوق سیستم سابقه بانتایج آن دارای دو نقیصه مهم ذیل بود .

۱ ـ معطلی وبه تعویق افتادن فعالیت های دولت

۲ ـ از دیاد در مخارج دولت

در سیستم جدید محاسبه سعی شده است که نظام مالی در فعالیت های دولتی به پیمانه بیشتری ممد واقع گردیده وحتی المقدور جلوگیری بعمل آید که طی مراحل حسابی مانع پیشر فت کار گردد. ازین جهت ساحهٔ اصلی جریان حسابی بوزارت خانه های مربوطه وولایات انتقال یافته و وزارت مالیه البته ازنظر معلومات وتوحید امور مالی دارای یک عده صلاحیت ها میباشد چه عدم تمرکز باعدم توحید سیستم حسابی تباین داشته وعدم توحید مطلوب نبوده وازین جهت تجاویزی هم برای جلوگیری ازان اتخاذ شده است .

فصل چارم (مواد (٤٠ ـ ٤٣) متوجه برآورده شدن این‌هدف بوده وتطبیق آ ن از طریق ایجاد تفتیش بعدی‌صورت میگیرد . طبق‌مادهٔ (٤٠) درصدارت عظمی دیوان محاسبات دارای آمریت تفتیش حسابی‌میباشد بموجب مادهٔ ٤١ تفتیش بعدی حساب در محل اجراآت حسابی‌صورت میگیرد .

تفتیش بعدی حساب‌نظر به‌تفتیش قبلی‌حساب دارای‌مزایای ذیل میبا شد .

١ ـ امکان مطالعات وتدقیقات زودتر ودقیقتربشمول‌تحقیق‌موجودیت سامان‌ولوازمیکه برروی اسناد خریداری شده وموجودیت مستخدمین که‌معاش‌آنها بررویت‌اسنادموثوق‌پرداخته شده است .

٢ ـ وجود اسناد درخود محل جهت تحقیق متنازغ فیها

٣ ـ کنترول پول : یك‌موضوع‌مهم در تفتیش حسابی دانستن موجودیت پول‌نقدمیباشد که‌تنها توسط شمار پول‌صورت میتواند گرفت .

خطوط عمومی سیستم محاسبه جدید رامیتوان چنین‌خلاصه‌نمود :

ازیك‌جانب مرام اصولنامهٔ‌جدید عبارت‌است از ایجادتوحیدامورحسابی واز جانب دیگر هدف‌آن‌اینست‌تاجریان محاسبه عامل عطالت کارموجب‌رکودفعالیت دولت‌نگردد .

این اصولنامه (٥)فصل و(٤٥) موادرا احتوامیکند .

دمستخدمینو اواجیرانواصولنامه په افغانستان کښې ٢جدی ١٣٣٩:

وظایف مربوط به‌دولت بوسیلهٔ‌اشخاص ایفامیگردد که‌نظر بمقررات دولتی‌مخصوصاً برای این کارتعیین‌شده اند .اجرای وظایف مربوط بدولت توسط اشخاص فزیکی یك‌رابطه بین دولت وا شخاص موصوف را ایجاد مینماید .روابط اشخاص موصوف بادولت نظر به خاصیت وظیفه‌اصلاً ازشخص به‌شخص تغییر میکند ولی ازرهگذر حقوق بصورت عام ماهیتاً دو نوع روابط اشخاص بادولت تفریق میتواندشدکه‌نظر بخصوصیت این دونوع‌روابط‌اشخاص‌موصوف نیز‌بدو دسته منقسم میشوند :

١ ـ مامورین ٢ـ مستخدمین

این‌تفریق‌متکی‌به‌اساسات‌حقو قاداره‌بوده‌و دراکثردول متمدن‌بنابرعلت ذیل‌صورت‌گرفته است .

١) مامورین : در هر دستگاه اعم ازدولتی وغیر دولتی‌وجودیك‌نظم‌ونسق‌وتنظیم‌اینکه تحت کدام شرایط واز کدام شخص متابعت مینماید یك‌امر حتمی‌است‌اماوظایف دولت‌منحیث وظایف عامه‌یك حالت خاص رابطه رابین دولت ومامور جهةایفای وظیفهٔ‌آن ایجا ب میکند رابطهٔ که‌در ین‌مورد خلق‌میشود رابطهٔ مربوطه بحقوق عامه‌بوده وبه‌حقوق خصوصی‌ارتباطی ندارد یعنی رابطهٔ موصوفه به‌اساس دساتیر آفاقی حقوق (که عبارت ازتطبیق ارادهٔ دولت است) تنظیم میگردد ونه باساس یك عقد حقوق خصوصی بین دوعامل حقوق . خصوصیت این رابطه از یك جانب حاوی یك‌عده امتیازاتی‌بوده واز طرف دیکر انصراف شخص مامور را ازیك عده حقوقی که‌سایر اشخاص ازان مستفید اند ایجاب‌مینماید بصورت مثال :

دملی‌شوری په یوولسمه‌دوره کښی دهرات دولایت‌اودغوراتو داعلی حکومت
د خلکو وکیلا ن

دملی‌شوری‌په‌یوولسمه دوره کښی‌دمزارشریف دولایت‌اودمیمنی‌اوشبرغان‌داعلی
حکو متو د خلکو وکیلان

ACKU

د ملی شوری په یوولسمه دوره کښی دقطغن دولایت اودبدخشان، باميان او غزنی د اعلی حکومتو دخلکو وکیلان .

دملی‌شوری‌په‌یوولسمه‌دوره کښی دننگرهار دولایت اودارزگان‌داعلی حکومت دخلکو و کیلان

ACKU

یکی‌از امتیازات مهم مامور عبارت ازین‌است‌که آمرین‌نمیتوانند ماموررامانندمستخدم حسب دلخواه از وظیفه اش سبکدوش سازند ودر صورتیکه شرایط آفاقی حقوق ارتقای مامور تکمیل شده‌باشد مانع ارتقایش شونداین یك حالت حاوی امتیاز است اما در مقابل مامور نمیتواند نظر به میل خود ترك وظیفه گوید . ترك وظیفه‌وانفکاك از وظیفه صرف در مواردی صورت گرفته میتواند که‌مقررات آفاقی حقوق آنراپیش بینی‌نموده‌باشد .

در دولت عصری از ابتداء وبصورت عموم اجرای‌وظایف دولت توسط اشخاص فزیکی متکی برروابط ازهمین نوع صورت میگیرد که‌این تشخیص البته درمورد افغانستان نیز صدق‌میکند .

۲) مستخدمین : چیزیکه‌فوقاً درمورد مامورین تذکار یافت دراکثردول‌متمدن دیگر ودروطن ماازلحاظ زمان واهمیت قدامت واز لحاظ کمیت عمومیت داشت .اما بمرورزمان درخصوصیات وظایف دولتی در اثر تحول درساحه وطرز فعالیت دولت تغیراتی وارد شده است تازمانیکه یگانه‌وظیفهٔ اداره‌دولت حفظامنیت ونظم‌ونسق در جامعه بودتاآنوقت‌وظایف اداری دولت نه‌تنها بوسیلهٔ مامورین‌برآورده میتوانست.شد بلکه یگانه طریقهٔ که ممکن بود بوسیلهٔ آن وظیفهٔ دولت ایفاگردد خصوصیات علاقهٔذات‌البینی مامور بادولت‌بود .

اما قراریکه واضح است بمرورزمان دولت گذشته ازینکه نظم ونسق راتأمین مینماید بنابر تحول دربنیه‌اجتماعی واقتصادی دول بمنظور تامین‌حوایج مهمه واولیه‌جمعیت‌خویش درفعالیت های اقتصادی واجتماعی جمعیت نیز سهیم گردیده‌که البته‌پیمانهٔ این سهم نظر به زمان ومکان متفاوت است مثلاً به مرور زمان دولت مجبور شده است دراثر تمرکز کتله های‌بزرگ‌افراد درساحهٔ نسبتاً محدودی تصدی های داشته باشد که‌بوسیلهٔآن حوایج‌اولی ومهمهٔ عامه از قبیل آب نوشیدنی، برق،محروقات وسایل مواصلات وغیره رارفع نماید .

هرچند اکثر این فعالیت های دولتی ازلحاظ شکل‌در پرتوحقوق خصوصی‌انجام میابد ولی بصورت مستقیم وغیرمستقیم برتحول درروابط فوق‌الذکراشخاص‌بادولت‌موثر بود .

بصورت غیرمستقیم‌در بارهٔ اینکه فعالیت مزیددولت درشکلیات‌حقوق‌خصوصی‌گنجانیده شود ازین‌جهت انتقال این مفکوره درساحهٔ سایروظایف دولت نیزمشکل نمی‌نماید بصورت مستقیم به‌این معنی که پیشبردچنین فعالیت های دولت داشتن اشخاص رادر دستگاه اداری دولت ایجاب مینماید .

یعنی یك عده وظایف تکنیکی واختصاصی موجود است که‌برای ایفای آن مقررات مربوط بمامورین ازیك طرف از لحاظ قیودات مربوط مانع تولید میکند وآز طرف دیگر هم لازم دیده نمی شود تامتصدیان چنین امور امتیازات مربوط بمامورین مستفید شوند .

ازین جهت بهترین وسیلهٔ که‌این روابط اشخاص رابا دولت تنظیم نماید عبارت از مؤسسه عقد حقوق خصوصی است .

چه‌آزادی را که‌حرکت این مؤسسه آنرا عرضه می نمایدبدولت ممکن‌میسازدخصوصیات تکنیکی وظایف مربوط راازقضیه به‌قضیه مدنظر گرفته رابطهٔ خود را باشخص مورد بحث تنظیم نماید .

مخصوصاً که‌نوعیت وظایف مربوط ازلحاظ ماهیت هم‌تسلسل را بمعنی عام ماموریت ایجاب نمی کند.

عموماً ساحه‌های فعالیت مستخدمین به‌معنی عام ترآن که‌اجیران را نیزاحتوا مینماید جنبهٔ داخلی اداره رآدارابوده‌کدام‌تاثیر مستقیمی براشخاص ثالث مربوط به‌عامه وارد دنمی نماید بدین معنی که‌درامورمربوطبه‌اشخاص‌ثالث (خارج اداره‌مربوط‌به‌عامه) صلاحیت اتخاذ تصمیم رادارا نمی باشند ولی دربعضی ازدول مخصوصاً درساحهٔ اداره محلی برای چنین اشخاص حتی صلاحیت اتخاذ تصامیم به‌معنی فوق وصلاحیت امضا نیز اعطا میگردد.

تحولی که‌از آن فوقاً صحبت شد درافغانستان نیز (ولو درطول مدت نسبتاً کوتاهی) محسوس است گذشته ازان ازمطالعهٔ تاریخچه مستخدمین دولتی‌افغانستان یك‌خصوصیت دیگر نیز جلب توجه مینماید که‌البته تنها منحصر باین کشور نبوده ودر بعضی کشورهای دیگر هم سویه‌نیز عین آن مشاهده میتواند شد وآن عبارت ازموضوع مستخدمین خارجیٔ است.

چه نظر به‌حوایج انکشافی درمراحل اول انکشاف با شخاص اهل فن ضرورت احساس میگردید که‌تدارك آن متأسفانه ازقوای داخلی ممکن نبود اتباع‌خارجه‌البته به‌حیث‌مامور دولت بمعنی فوق پذیرفته نمی توانستندشد پس یگانه راهی که‌برای استفاده‌ازین‌ها موجود بود عبارت ازاستخدام شان برویِ‌عقد حقوق خصوصی بود.

هرچند اصولنامه مورد بحث روابط مستخدمین خارجی راتنظیم نمینماید (مادهٔ٤) اما تاثیر واقعیت موصوف درجریان تاریخ این اصولنامه غیر قابل انکار است.

شرح فوق واضع میسازد که‌کدام عوامل اساسی، جهان‌را بشمول افغانستان‌بدان‌واداشت تاعلاوه برچوکات مامورین برروی عقد حقوق‌خصوصی درامور اداری خویش‌ازقوای داخلی وخارجی‌استفاده کنند.

البته این احتیاج ازمدت نسبتاً زیادی محسوس بود وتعامل موصوف نیز به‌مرور زمان مثبت‌تر گردید تااینکه بخود شکل تطبیقی‌را پیدا کرد.

اما تحولات وانکشاف آخرین به‌کثرت آن افزوده واز جانبی هم زمینه رابر ای وضع قانون مساعد ووجود آنرا حتمی ساخته است.

اماچون وضع چنین یك قانون قدم جدیدی بود ـ درمورد آن روش ذیل‌اتخاذگردید.

اول: بتاریخ ۱۵ عقرب ۱۳۳۷ یك‌لایحهٔ موقت برای یکسال تثبیت شد تا بعد از اندوختن تجربه ازین‌مقرره متحدالشکل درتمام شعبات اداری کشور تجویز نافع تری اتخاذ گردیده بتواند بعداز انقضای مدت موصوف وبعداز اصول انعکاس تجارب شعبات مختلفه طرح دیگری متکی براساسات طرح اولی ریخته‌شده وتطبیق آن‌بازبرای‌مدت‌یکسال تجویز گردیده است.

بعد از انقضای آن‌مدت بالاخره طرح قانون صورت گرفته وبعد ازطی ـ مراحل پیش بینی شده حیثیت اصولنامه راحایز گردیده است.

این اصولنامه مشتمل است برسه فصل ـ ٤١ ماده و٤ضمیمه.   (انجام)

د ۱۳۳۹ کال دسنبلې دمیاشتې په اومړۍ ورځ معظم همایونی اعلیحضرت دخپلواکۍ دجشن په مناسبت خپل قیمتي ارشادات ایرادوي .

همایونی معظم اعلیحضرت د۱۳۳۹ کال د سنبلې پهلومړۍ ورځ د شاهانه‌ذات اردو معاینه کوی .

د ۱۳۳۹ کال د سنبلې په لومړۍ ورځ دعسکري منصبدارانو یوه‌ډله چه‌د رسم‌گذشت له‌پاره چمتوشوې‌دې.

د ۱۳۳۹ کال دسنبلې په میاشت کښې دهیواد د استقلال دجشن په لومړۍ ورځ دشاهانه اردو درسم گذشت یوه منظره .

د۱۳۳۹ کال دسنبلې پهلومړۍ ورځ درسم‌گذشت یوه ننداره.

د۱۳۳۹ کال دسنبلی دمیاشتی پهلومړۍ ورځ دعسکری رسم‌گذشت یوه‌منظره په‌حضوری چمن کښې .

علامه بازوی جنرالان
پیاده جنرالی
سواری جنرالی
طوپچی جنرالی
استحکام جنرالی
محابره جنرالی
نقلیه جنرالی
لوازم جنرالی
محاکمات جنرالی
صحیه جنرالی
سپه سالار

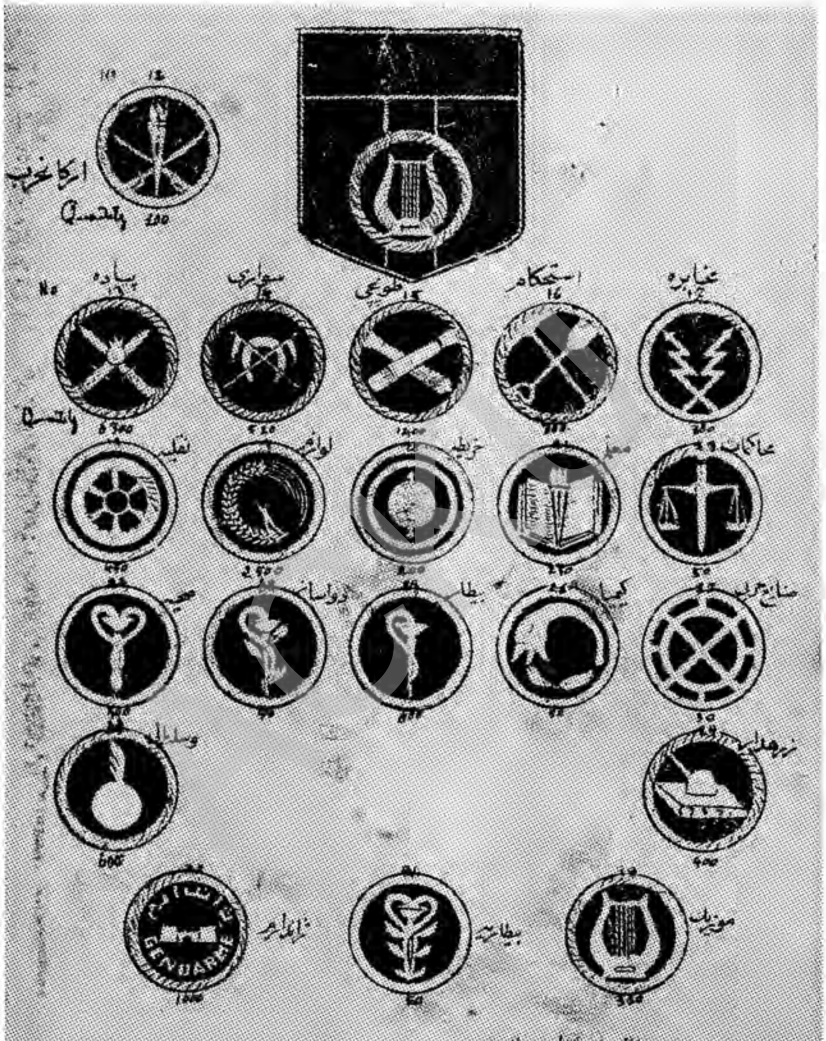

I - ماته پارامدیکال : بیطاریه .

II - پارامدیکال (پرسونال فرعی صحیه) اکموور ، تکنیسین ، دندانساز ، ساترین .

۱ پیلوت کلاس (ج) وسایر افرادیکه در قوماندانی هوائی اجراء وظیفه نموده و دارای رتبه صاحب منصبی میباشند.

۲ پیلوت درجه ۳ — ۶ – انجنیر

۳ " " ۲ — ۷ – میخانیک

۴ " " ۱ — ۸ – میخانیک برق

۵ کشاف

ع ، ج بناغلی سردار احمدعلی
دسلطنتی دربار وزیر

ع، ج بناغلی حافظ نورمحمد «کهگدای»
دماوکانه حضور سرمنشی

ښاغلی سید شمس الدین «مجروح»
دقبایلو مستقل رئیس

د ګرجنرال سید حسن لوی درستیز

ښاغلی عبدالحی «عزیز» دپلان
دوزارت معین

افغانستان وملل متحد

معرفی نمونه ها ی مشخص مسایل مهمیکه افغا نستا ن ر ا جع به آ ن نظر خودرا ابر ار کرده است بهترین وسیلهٔ موقف بین المللی افغانستان میباشد اکثر این مسایل مهم درملل متحد موردبحث می آید .

درین شمارهٔ سالنامه بطور مجمل جریانات پانز دهمین دورهٔ مجمع عمومی را بامختصری از گزارشات سی ویکمین دورهٔ شورای اقتصادی واجتماعی نگاشته وراجع به موقفیکه نمایندهٔ افغانی درموردمسایل مهمه درین مجا مع اتخا ذ کرد است معلومات داده میشود .

پانزدهمین مجمع عمومی درپایان چهارمین جلسه اضطراری مجمع بروزسه شنبه ۲۰ سپتامبر درمقر ملل متحد واقع نیویا رك آغاز وبتاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۶۱ نیمهٔ اول اجراآ ت آن خاتمه یافت .

این دورهٔ مجمع عمو می تحت ر یا ست فر د ر ك هنر ی بو لا ند نما ینده ٔ دائمی آیر لند بکار آغازنمود وی این جلسه رابه نسبت شمول «۱۷»عضو جدید «مجمع بشر یت» نام نهاد .

نصاب مذاکرات مجمع عمومی پانز د هم برخلاف مجامع گذشته حاوی موضوعات بیشتر وپیچیده تر بود واز تمام مجامع گذشته فرق داشت باین معنی که برای اولین بار درتاریخ مؤسسات جهانی بین المللی هیأت های «۹۹» کشور جهان توسط روسای دول، رئیس الوزراها و یا معاونین رئیس الوزرا ها رهنمایی میشدند .

مجمع عمومی درماه اول کارخود مورد توجه تمام جهان سیاست وتبلیغ قر ار گرفت ودید وبازدید های سیاسی بین زعمای دول به اساس دپلو ماسی کلاسیك نیزبه پیمانهٔ زیادی صورت گرفت که اثرات آن اگردرخلال فیصله نامه های واضح مجمع عمومی دیده نمی شود ولی درروابط دول برای آینده واضحاً نمودار خواهد شد .

بوعلاوه دو موضوع ممتاز دیگر نیز درین دوره مجمع عمومی جلب توجه میکند وآن عبارت از تصویب تصمیمنامه افغانستان وچنددولت دیگر برعلیه استعماروشامل شدن۱۷کشور جدید افریقا وقبرس.در موسسه ملل متحد میباشد که تعداد اعضای موسسه ملل متحد رابه ۹۹ کشور رسانیده ودر اثر آن تزئید ق بل ذکری درتعداد دسته کشورهاي آسیاوافریقا واقع شدواین تزئید حتی درفیصله های مجمع عمومی که دوثلث رای رابکار دارد تأثیر افگند . چنانچه در موضوع الجزایر که در سال های گذشته تصمیمنامه های کشور های آسیاوافریقا دو ثلث رای را در مجمع عمومی گرفته نمیتوا نست در دوران مجمع عمو می پانزد هم تصمیمنامه افغانستان و۲۳ دولت دیگر که اکثریت آن کشورهای آسیایی وآفریقایی بودند

که برای نخستین مرتبه‌به‌دوثلث راي نه‌تنها حق‌آزادی وتعیین سرنوشت واحترام به تمامیت خاك الجزایر راتوصیه میکرد بلکه براي‌انجام این مطلب‌موسسه ملل متحد را نیز مسئول ومتوجه ساخت که اگر تاسال اینده پلان‌جدید دوگول‌به موفقیتی نرسد طرفداران حکومت الجزایر آزاد (دول آسیا وافریقا) خواهند کوشید درملل متحد یك قدم جلوتربگذارند.

یکی دیگر از مو ضوعات پیچیده مجمع عمومی مو ضوع خلع سلاح بوده سران دول سو سیالیستی رسیدن بکدام موافقه رابه شدت طرفدازی میکردند ، ا ما چون انتخا با ت ریاست جمهوریت اتازونی در بین بو د وجمهوریت خواهان‌نمیتوانستند روی‌موضوع‌موقف ثابتی بگیرند مذاکرات به آینده مو کول شد . ولی تصمیمنامه هاییکه در زمینه بتصویب رسید همه رسیدن بیك موفقه رابین دول بزرگ آرزومیکرد . یکی از تصمیم نا مه های مذکور از طرف افغانستان و۲۵ دولت به کمیته سیاسی پیش شد و ازطرف کمیته سیا سی وجلسه‌کامله مجمع عمومی به تصویب رسید.

جلسات کامله مجمع عمومی پانزدهم بر خلاف سال گذ شته نسبت به ا شتراك سر ان دول واعضای جدید ملل متحد برای یك ماه دوام کرد ونظربه‌تصویب کمیته عامل و جلسه کامله مجمع عمو می قسمت دوم جلسه مجمع عمومی بتاریخ۷ مارچ ۱۹۶۱ آغاز گردید وبتاریخ ۲۱ اپریل خاتمه یافت

سایر موضوعات‌مهم درجلسه کامله‌مجمع عمومی

ازجمله سایر موضوعات مهم نصاب مذا کرات مجمع عمومی که یکی آن مسأله رفع استعمار بوده وموضوع مهم د یگر یعنی‌موضوع کانگو نیز مستقیماً در جلسه کامله مجمع عمومی مطرح‌بحث شد که اکنون به شرح آن پرداخته میشود :

۱ـ‌مسأله کا نگو

۲ـ‌مسأله رفع استعمار

مسأله کـا نگو:

درموضوع کانگو مذاکرات عمومی در اطراف‌پیشنهادمتفقه مالی گانا ـ گینی‌والمغرب که میخواستند حکومت مرکزی درموسسه ملل متحد به کرسی کانگو جاگزین شود بعمل آید و نمایند گان متذکره توضیح کردند که مقصد شان‌از نماینده مرکزی‌نمایندهٔ‌حکومت (پاتریس‌لوممبا) میباشد ولی دول غربی وطرفداران ایشان به شدت ازین پیشنهاد مخالفت کردند و چون پیشنهاد کنند گان دانسته که دو ثلث رای برای این پیشنهاد بدست نماید تـصویـب شـدن آن اصـرار نـکردند. دریـن وقت ښاغلی لو ممبا درکانگوتحت‌نظارت قـواي‌ملل متحد بود ښاغلی‌کاساووبورئیس جمهور کانگو به‌نیویارك‌آمده و درضمن‌بیانیه خویش درجلسهٔ کامله مجمع عمومی هیأت نمایندگی دولت خویش را معرفی‌کرد. موضوع هیئت نمایندگی کانگو که‌از طرف ښاغلی کاساووبو معرفی شده بود درمیته اعتبار نامه هامورد مشاجره بین طرفدارا نښاغلی لوممبا وښاغلی کاساووبو واقع شد نمایندگان‌کشور هاي طریدار ښاغلی لوممبا مدعی بودند که‌معرفی نمایندگان کانگو ازطرف کاساووبوسبب

وخامت اوضاع درکانگو میشود ایشان میگفتند که باید یك کمسیون مصالحتی اوضاع رااز نزدیك مطالعه کرده وراپور خودرا به مجمع عمومی بسپارداما کشورهای طرفدارښاغلی کاساوبو (دول غربی) قبول هیأت کانگو رابه ثلث آراء از مجمع عمومی گذشتاندند وتمام دول بیطرف آسیا وافریقا درین حصه رای مخالف دادند .

بحث دوم موضوع کانگو درمجمع عمومی هنگام مراجعت ښاغلی کاساوبو وگرفتاری وتحقیر ښاغلی لوممبا بدست عساکر موبوتو رئیس ارکان حرب کانگو بود اتحاد شوروی موضوع درخواست خلع سلاح عسکر موبوتوورهایی ښاغلی لوممبا رابه شورای امنیت پیش کرد ورای کافی نتوانست بگیرد وهمچنان درخواست سه کشور برتانیه، اتازونی وایتالیه که عبارت ازارسال نمایندگان صلیب احمر برای پرسش و غمخواری حال ښاغلی لوممبا بود نیز در اثر ویتوی اتحاد شوروی ردشد پیشنهاد فوق برای غور ثانی به جلسهٔ کامله مجمع عمومی پیش شد اما دوثلث آراء رانتوانست بگیرد بالاخره دراثردرخواست نمایندگی آستریا که به مشوره دول بزرگ بود پیشنهاد گردید تا موضوع کانگو بروی نصاب مذاکرات مجمع عمومی به جلسات آینده موکول شود.

بعد ازختم نیمه اول روزپازدهم مجمع عمومی اوضاع کانگو پریشانتر شد صدراعظم آن کشورښاغلی لوممباازجانب مخالفین به قتل رسیدوراه مسانمت بین جانشین او ښاغلی کزنگا وحکومت مرکزی لیوپولدویل تیره شد در اثرقتل ښاغلی لوممبا جلسه فوری شورای امنیت دایر گردید که موضوع اختیارمزیدبه قوای ملل متحددر راه خلع سلاح عسکرکانگویی و مداخله قوای ملل متحددر موقع ضرورت وجلوگیری از خون ریزی داخلی درآن سرزمین تحت بحث قرارگرفت شورای امنیت فیصله نمودکه قوای ملل متحد تقویه شود به اساس این فیصله حکومت هند قوای پنجهزار نفری خود را بدسترس ملل متحد قرار دادو تااندازه ملل متحد توانست فعالیت خود را درکانگوپیش برد .متعاقب فیصله شورای امنیت زعمای کانگودر مدغاسکرگرد آمده وراجع به تشکیل یك فدریشن جدید کانگوکه به ایالات آن آزادی بیشتر بخشیده میشد موافقه نمودند ولی طوریکه گفته میشد گزنگا (که بعد از قتل لوممبا زمام امور را بحیث صدراعظم ایالت ستانلیویل کانگو بدست گرفت) نیز اشتراك میکند . حقیقت پیدا نکرد

وی با فیصله مدغاسکر مخالفت نمودواز کانگوی متحد باحکومت قوی مرکزی طرفداری کرد.

دراین وقت راپور کمسیون مصالحتی برای مطالعه اوضاع کانگو نیز نشرشد.طرفداران ښاغلی کاساووبو نتایج کنفرانس مدغاسکر را برای آینده کانگو آغازخوبی شمردند ولی طرفداران کزنگا و ممالك طرفدار رژیم پارلمانی کانگو از انعقاد پارلمان،رهایی سران سیاسی وتشکیل یك حکومت مورد قبول همه احزاب سیاسی صحبت کردندواز تنظیم قوای کانگو زیر نظارت ملل متحدطرفداری نمودند وبلژیك رامسئول پریشانی اوضاع خواندند نظریات اتازونی واتحاد شوروی در باره راپور کمیسیون مصالحتی کانگو مختلف بوده واتازونی

در آن‌قسمت های را پور که‌ازحکومت ایلیو (صدراعظم‌انتصابی‌کاسووبو)طرفداری‌شده‌بود پشتیبا نی فیصله کنفر انس مدغا عسکر را قا بل قبو ، وبرای آرامش‌کا نگو راه اساسی میخواند.

اتحاد شوروی راپور کمیسیون‌وفیصله‌های گنفرانس مدغاعسکر را برای‌اتحاد کانگو مضر میدانست.

در اخیر دوتصمیمنا مه به‌مجمع‌عمومی پیش شدکه‌اولی ازطرف‌برما،سیلون، حبشه، گانا گینی ،هند،اندونیز یا ،عراق،لیبیا،مالی ،المغرب ، نیپال ، عربستان سعودی ، سودان، جمهوریت متحد عرب و یو گوسلا ویا و دومی از طر ف‌برما ، جمهوریت مرکزی افریقا ، چـا د ، حبشه ـ ملایا ـجا پان‌ـنایجریاـپاکستان‌ـسینگال‌ـسومال‌ـسودان‌ـتونس‌ـترکیه وولتای علیا بود.

هد ف تصمینامه اولی عبارت از ملا مت قراردادن بلژیك‌وتذکروتخلف آن ازتصمیم‌نامه ها ی‌سابق‌مجمع‌عمو می وشورای امنیت بودوخروج‌عساکر بلژیك از کـانگوتفاضا میکرد.
تصمینامه‌دومی‌پیشنهاد میکرد:

۱ـاسلحه ومواد حربی بدون اجازه‌موسسه ملل متحدبه گانگو وارد نشود.
۲تمام اسرای سیاسی‌از حبس رها و پارالمان‌منعقد گردد.
۳ـیك کمیسیون مصالحتی برای نزدیك ساختن زعمای کانگو تشکیل شو د.

تصمیم‌نا مه‌های فوق‌ازطرف مجمع‌عمومی به‌اکثریت آرا تصویب‌شد.افغانستان‌از تصمینامـه های مذکو ر طرفداری کرد

موقف افغا نستان درمسأله کا نگو عبارت بود از مخالفت بااستعما ر بهـر شکلی که با شدومخا لفت‌از دخالت خارجیان‌در امور داخلی‌وخا رجی کانگو بهر ترتیبی که‌صورت بگیرد.نمایندهٔ افغانستان از دخالت عناصر بلژیکی در امورکانگو بعد اعلان استقلال آن کشور اظهار تأسف کرد وابر ازامیدنمود تاهمه عناصر بلژیکی گه‌منبع تشنجات و نارامی در کانگو میباشندخاك آن کشو را ترك‌بگویند.افغانستان‌تشکیل‌یك‌قوای‌امنیت مکفی را با سهم گیری‌دول افریقا ودر صورت لزوم دول آسیا در کانگوتحت نظارت‌ملل متحد عامل مو ثر و سو دمندی برای استقرار وسلام در آن کشورخواند.

افغا نستان‌نظریه دادکه‌محا کمه وتحقیق‌جرایم‌فجیع حوادث‌اخیر کانکو توسط حکومتی که بصورت آزادوقانونی انتحاب شود صورت بگیرد

زوال‌استعمار

این موضوع نخست طی بیانیه شاغلی خروسچف‌صدراعظم‌اتحادشوروی‌در مجمع‌عمومی بصورت یك اعلامیه پیش شدکه‌بصورت فو ری از جهان پیشنهادمی‌کرددراثر بیانا تیکه‌ضمن بحث مو ضو ع در مجمع‌عمومی صورت‌گرفت‌معلوم‌شدکه‌اعلامیه‌اتحادشوروی نخواهدتوانست درجلسه کامله دوثلث آراء را حاصل کند .

متعاقب‌آن‌دستهٔ‌کشور های آسیایی وافریقایی درصدآن‌شدند که‌دربارهٔ پیشنهاد اتحاد شوروی مطالعات بیشتر نموده، آنرابه شکل‌تصمیمنامه به‌مجمع عمومی پیش‌کنند. درجلسات

PROPERTY OF ACKU
6333

چندی که روی موضوع بعمل آمد، دسته کشورهای آسیاوافریقا موفق شدند تصمیمنامه‌ی را تحت عنوان زوال استعمار درجهان به‌مجمع عمومی پیش کنند. این‌تصمیم‌نامه به۸۹ رای موافق بدون‌مخالفت و۹ رای ممتنع (آسترالیا، بلژیك، جمهوریت دو منیکین، فرانسه، پرتگال، هسپانیه، اتحادیه افریقای جنوبی، انگلستان واتازونی) تصویب‌شد. تصویب‌این تصمیمنامه که بشارت آزادی رابه‌تمام‌کتله های‌تحت یوغ‌استعمار میدادازرهگذر افکارعامه یك‌اقدام تاریخی مجمع عمومی پانزدهم شمرده می‌شود .

نمایندهٔ افغانستان درقسمت ترتیب‌ومطالعه تصمیمنامه رفع‌استعمار درجلسات دسته‌کشور های‌آسیا وافریقا سهم‌بارزی گرفت‌واصرار ورزیدتادر متن‌تصمیمنامه حق‌تعیین سرنوشت به اساس‌مصوبه اعلامیه حقوق‌بشر شامل‌شود که این‌تجویز نمایندهٔ‌افغانی به‌اکثریت تام‌درجلسه دسته کشور های‌آسیا وافریقا وبعداً درمجمع عمومی موردقبول‌آمد .

برعلاوه موضوعات فوق‌مسأله دیگری‌که درنیمه‌دوم اسامبله پانزدهم درنصاب مذاکرات مجمع عمومی داخل‌شد، اوضاع‌انگولا مستعمرهٔ افریقای پرتگال‌میباشد که‌این موضوع نیز مستقیماً درجلسه کامله مجمع عمومی‌تحت بحث قرارگرفت .

اوضاع انگولا

چون اوضاع درانگولاکه مستعمرهٔ پرتگال است خراب‌وملیون آن سرزمین علیه قوای استعماری سخت‌در مجاله میباشند وپرتگال باتمام‌قوا برای‌ازبین بردن‌افکار آزادیخواهی ومقاومت مردم‌آنجاکوشش دارد، موضوع آن‌اولاً ازطرف کشورهای لایبیریا وجمهوریت‌متحد عرب‌به شورای امنیت‌پیش‌شد. ولی‌شورای‌مذکورنتوانست درین‌راه تصمیمی بگیرد .

درین وقت (۲۰ مارچ ۱۹۶۱) ۳۹مملکت آسیاوافریقا ازمنشی عمومی‌تقاضا کردند تا موضوع انگولا راشامل نصاب مذا کرات مجمع‌عمومی گرداند. افغانستان نیز شمول این موضوع‌را به همراهی دسته کشورهای آسیاوافریقا به‌روی‌نصاب مذاکرات درخواست کردتا برای آزادی مردم انگولا مساعدت کرده باشد .

تصمیمنامه ایکه بدین مناسبت ازطرف افغا نستان و۳۰کشور به‌مجمع عمومی پیش‌شد درخواست میکرد تا اولاً مقررات تصمیمنامه سابق مجمع عمومی را راجع‌به آزاد ساختن خطه هاواحترام حقوق‌بشر ازطرف‌پرتگال تطبیق‌وثانیاً یك‌کمیته‌پنج عضوی‌راجع‌به مطالعات اوضاع انگولا وتهیه راپور بمجمع عمومی تشکیل شود .

موقف پرتگال آن‌بودکه انگولایکی ازایالات افریقایی پرتگال است‌وبحث آن‌درمجمع عمومی مداخله به‌امور داخلی یك کشور خواهد بود .

این تصمیمنامه با۷۳رأی موافق ۲رأی‌مخالف و۹رأی ممتنع‌به تصویب رسید .

انتخاب عضو هژدهم‌شورای اقتصادی و اجتماعی

درهردوره مجمع عمومی شش‌عضوشورای اقتصادی واجتماعی برای‌دورهٔ سه‌سال انتخاب میشوند درنیمه‌اول مجمع‌عمومی‌پانزدهم۵کشورکه عبارت‌ازالسلوادور- حبشه- فرانسه-اردن ویوروگوای بودانتخاب‌شدندولی‌کشور ششم‌یعنی‌بلژیك نتوانست دوثلث رأی‌راحاصل کند.

درین‌وقت دسته‌جماعه کشورهای‌آسیاوافریقا هندرادرمقابل بلژیك‌کاندید نمودند امادرنیمهٔ اول‌ودوم پانزدهمین‌دورهٔ‌مجمع عمومی‌هیچکدام‌ازین‌دوکشور نتوانستند دوثلث‌آراء رابدست آورند.وباین‌ترتیب‌جلسات شورای‌اقتصادی واجتماعی نیزبرای چندروزبه تعویق‌افتادتااینکه مذاکرات‌بین‌دسته‌های مختلف‌اعضای‌ملل‌متحدبعمل‌آمد وکشورهای غربی‌دراثراین‌مذاکرات موافقه نمودند تــا اگردسته کشورهای افریقایی وآسیایی ازایتالیا بعوض داوطلبی بلژیك طرفداری کنند‌درسال‌آینده ایشان حاضر خواهندشدکه نه‌تنهاازیك داوطلب آسیا وافریقادر شورای اقتصادی واجتماعی طر فداری کنند بلکه کرسی هسپانیه رانیزکه سال‌آینده خالی میشودبه داوطلب‌جماعه کشورهای آسیاوافریقا واگذارند این‌فیصله‌طرف قناعت‌همه رافراهم آورده وایتالیا به‌اتفاق آراءبه عضویت شورای اقتصادی واجتماعی تعیین شد .

موضوع شمول موریتانیابه عضویت ملل متحد

موریتانیا ازجمله مستعمرات افریقایی فرانسه‌بود که سال‌گذشته(۱۹٦۰-)استقلال خود راحاصل کرد. سرزمین موریتانیا قبل‌ازاستقلال بین‌فرانسه والمغرب موردمناقشه گردیده بود. المغرب موریتانیارا جزءخاك‌خود می‌شمارد .

فرانسه برای‌اینکه سرزمین مذکوررا بعدازاستقلال داخل‌اتحادیه خویش نگهدارد واز منابع معدنی‌آن استفاده‌کند درداخل اتحادیه‌فرانسه وتحت‌نفوذ فرانسه‌طرفدار استقلال آن بود. باوجودیکه هیأیت‌نمایندگی‌المغرب مجاهدت زیادکرد وموضوع‌رابه مجمع‌عمومی‌پیش نمود امانتوانست درموضوع اکثریت‌را بطرفداری خود جلب‌کنـد. آزادی‌مـوریتـانیـا اعلان‌شدوکشورمذکوراز ملل‌متحددرخواست‌کردتابه‌عضویت‌آن‌پذیرفته شود. نماینده دراتحاد شوروی درحصه شمول‌موریتانیا به‌عضویت ملل‌متحد درمجلس‌امنیه یك‌شرط راپیش‌کردکه‌آن عبارت‌از قبول‌شدن مغولستان به‌عضویت ملل‌متحد میباشدیعنی‌اتحادشوروی حاضر خواهدبود که‌به عضویت موریتانیادرشورای امنیت‌رأی بدهداگر دول‌غربی جمهوریت مردم‌مغولستان‌را به‌حیث عضو ملل متحد قبول کنند .

در موضوع موریتانیا کشور های عربی(به جزتونس) ازدول طرفدار موقف المغر ب بودند ودرین راه‌مجاهده کردند، امادرنتیجه مذاکرات روح‌تفاهمی بین‌کشورهای غربی‌و شرقی‌نسبت‌به‌عضویت مغولستان‌پیداشد. وباین‌ترتیب موقعی‌برای موریتانیانیز موجودگردید که‌به عضویت ملل متحد پذیرفته‌شود زیراتصمیمنامه مجمع عمومی راجع به‌این موضوع به شورای‌امنیت صلح‌خواهی هردوکشور(موریتانیا ومغولستان) راتوصیه میکرد. اماباآنهم‌فضا دربرابراین موضوع بکلی روشن‌نبودبه‌نسبتیکه‌عرب‌هاازابتداء ادعای‌المغرب‌را تاییدکردند تونس نمیخواست در همسایگی اش دولت معظمی ازاختلاط المغرب وموریتانیا تاسیس شود، برخلاف موقف المغرب ایستادگی کرد، یکنوع کشیدگی بین‌سایر کشورهای عربی‌وتونس درین مسأله رونما گردید واز طرفی هم معلوم نیست که نتیجه فیصله شورای امنیت چـه خواهد بود . اگر چه مبصرین از روی تصمیمنامه هاییکه درمجمع عمومی به تصویب رسید در حصه عضویت موریتهانیا خوشبین بودند اما نکته مهم درین جاست آیا عضویت مغلستان که از چندین سال باین سو از طرف اتحاد شوروی پیش شده جامه عمل می‌پوشید یا نـه حل این موضوع مربوط به فضای سیاسی و روابط دول بزوگ درهنگـام‌بـحث مـوضـوع شورای‌امنیت در آینده میباشد .

مسأله اعتبار نامه های نمایندگان چین و مجارستان

امسال موضوع عضویت چین به شکل دیگری در یکی از کمیته های مجموع عمومی مطرح بحث شد . اتحاد شوروی در کمیته اعتبارنامه ها که برای حل این موضوع ازطرف مجمع عمومی موظف شده بود پیشنهادکردکه باید نماینده چین کوامنتانگ که ازاکثریت مردم چین نمایندگی نمیکند بحیث نماینده چین شناخته نشود. این پیشنهاد رای اکثریت را حاصل نتوانست کرد. نمایندهٔ اتازونی موضوع برسمیت نشناختن نماینده مجارستان را به کمیته پیش کرد . بهرحال مشاجرات درین دو موضوع در کمیته بالا شد ولی به نتیجه مثبتی نرسید . زیرا باوجودیکه طرفداران عضویت جمهوریت مردم چین به ملل متحد هرسال بیشتر شده میرود در اثر مخالفت بعضی کشورهای غربی هنوز اکثریت لازم برای تصویب مجمع عمومی برای آن حاصل نشده است .

چون افغانستان جموریت مردم چین را برسمیت شناخته است از شمول آن بحیث عضو ملل متحد چه در گذشته وچه در اثنای بحث موضوع در دورهٔ پانزدهم مجمع عمومی طرفداری نمود و همچنان افغانستان نماینده حکومت مجارستان رانمایندهٔ قانونی آن کشور خواند واعتبار نامه اوراکه از طرف حکومت رویکار مجارستان تصدیق شده بود معتبر دانست .

کمیته سیاسی

موضوعات کمیته سیاسی که در دوران مجمع عمومی پانزدهم روی آن فیصله عالی صورت گرفته قرار ذیل میباشد :

الجزائر.

موضوع الجزائر که دراثر مراسله ۲۵ دولت آسیا وافریقا به شمول افغانستان شامل نصاب مذاکره مجمع عمومی گردیده این موضوع ازتاریخ (۵) الی ۱۵ دسمبر ۱۹۶۰ تحت غور کمیته سیاسی قرار داشت وبتاریخ ۹ دسامبر ۱۹۶۰ تصمیمنامه افغانستان و ۲۳ دولت دیگر به کمیته پیش شد. مهمترین قسمت این تصمیم نامه حاوی اعلامیه شاغلی فرحت عباس صدراعظم حکومت موقتی الجزائر بود که حکومت فرانسه رادعوت کردتاانتخابات آزاد و حق تعیین سر نوشت راتحت نگرانی ونظارت موسسه ملل متحد قبول کند این تظمیم نامه درفقره سوم ارتباط ملل متحدرادرموضوع الجزائرمتذکروفقره چهارم آن را گیری آزادی تحت نظارت ملل متحدپیشنهاد میگردفرانسه درمذاکرات مانندسالهای گذشته قطعاً اشتراك نکرد دولی برعله فقره چهارم تصمیم نامه متذکره بهشدت فعالیت میگرداز همین باعث فقره متذکره بااینکه بهرای بهاکثریت رای (۳۸ موفق و ۳۳ رای مخالف و ۲۳ رای بیطرفی) در کمیته گذشته در جلسه کامله مجمع عمومی بفرق یك رای دوثلث آرا را نتوانست حاصل کندولی فقره سوم که دست ملل متحد را علی الرغم فرانسه ودوستانش درموضوع الجزائر داخل میساخت دراثر کوشش کشورهای آزادی خواه بشمول افغانستان رای موافق و ۱۰ بهرای مخالف ۱٤ رای بیطرفی قبول و تصویب شد که قدم مهمی نسبت به سال گذشته میباشد. اصل تصمیم نامه به ۶۳ رای موافق ۸ رای مخالف و ۲۷ رای بیطرفی تصویب شد

موضوع خلع سلاح

موضوع خلع سلاح طوریکه بصورت مختصر در سطورفوق تذکر دادیم یکی ازمو ضوعات مهم سیاسی مجمع عمومی است که بتاریخ ۲۷ جون ۱۹٦۰ ازطرف اتحاد شورو ی آ جند ه مجمع عمومی پانزد هم پیشهادشدوبتاریخ ۱۹جولای ۱۹٦۰ حکو مت هند تعویق آز ما یش های ذره وی » را به حیث یك موضوع بروی نصاب مذاکرات پیش نمود. همچنین بتا ر یخ ۱۵ اگست ۱۹٦۰ آیرلیندموضوع منع توزیع مزید اسلحه ذره وی راروی نصاب مذ ا کرات مجمع پانزدهم پیشنهاد کرد بر علا و ه این سه موضوع راپور کمیسیون خلع سلا ح نیز بروی نصاب مذاکرا ت مجمع عمومی قرار گرفته تمام این فقرات در کمیته سیاسی مطر ح بحث شد ومهمترین موضوعی که د ر آن شرق وغرب نظر مخالف دا شتند موضوع کنترول سلاح بود که دسته کشورهای غربی کنترول و تفتیش را قبل ازاعلان خلع سلاح ودسته کشورهای سوسیالیستی کنترول و تفتیش وخلع سلاح را دریك وقت طرفداری نمودند :

پیشنهادات مختلفی چه درراه اداره، اجرا ونوعیت خلع سلاح وچه دربا ر ه توقع برای موفقیت خلع سلاح ومنع استعمال وتوزیع وآزمایش های ذره و ی به کمیته پیش شد و لی چون رسید ن بکدام فیصله درین موضوع مهم وپیچیده بین المللی منوط بفضا ی سیاسی وموفقیت مذاکرات خصوصی وجدی بین دول بزرگ است نظر به اصرار بعضی ازدو ل کو چك مخصوصاً وزیر خارجه گانا ازز مره تمام تصمیم نامه هائیکه بکمیته سیاسی درباره خلع سلاح پیش شد کمیته دو تصمیم نامه ر ا به تصویب رسانید این دو تصمیم نامه عبارت بود ند از:

۱) تصمیم نامه متفقه آیرلین، جاپان ـ گانا ـ مکسیکووالمغر ب ـ که مطالب آن عبارت از رسید ن بموافقه دایمی راجع به جلوگیری ازتوزیع مزید اسلحه ذره وی واستحصا ل آن بوده . که این تصمیم نامه به ۵۸ رای موافق بدون مخالفت و ۲۰ رای بیطر فی قبـــول و تصویب شد . اتازونی و فرانسه رای ممتنع دادنـد .

۲) تصمیم نامه متفقهٔ ا فغانستان ـ برما ـ کمبودیا ـ سیلون ـ حبشه ـ گانـا ـ گینی ـ هند ـ اندونیزیا ـ عراق ـ جاپان ـ اردن ـ لبنان ـ لایبیریـــا ـ لیبیا ـ المغرب ـ نیپال ـ نایجیریا ـ سودان ـ تونس ـ جمهوریت متحد عرب ـ و نیـزولا ـ یمن ـ یوگوسلاویا ـ از دول بزرگ در خواست میکرد تا هر چه زود تر راجع به منع آزمایش های ذره وی تحت یك موافقه بین المللی به مفاهمه برسند و این را نیز درخواست میکرد تا کشورهای که در مذاکرات ژنیو سهم دارند تعویق اختیار ی ر ا که در باره آزمایش های ذره وی خود مرعی داشته اند دوام داده و دیگران نیز بر آزمایش های ذره وی نپردازند . وبر علاوه این تصمیم نامه درخواست میکرد که دول مربوط به مذا کرات ژنیو راپور پیشرفت مذاکرات شان را به کمسیو ن خلع سلاح ومجمع عمومی بسپارند.

این تصمم نامه به ۸۳ رای موافق بدون مخالفت و یازده رای ممتنع قبول و تصویب شد انگلستان و اتحاد شوروی در زمره طرفدران تصمیم نامه وامریکا وفرانسـه در ز مـــره کشور های بودند که رای ممتنع دادند .

برعلاوه این دو تصمیم نامه فوق الذکر یك تصمیم نامه دیگری ازطرف استریا، هند وسویدن پیش شد که مفاد آن از مفاد تصمیم نامه ۲٦ کشور متفاوت نبود این تصمیم نا مه نیــز بـدون مخالفت به تصویب رسیــد.

موقف افغانستان در حصه خلع سلاح روشن است. افغانستان طرفدار خلع سلاح عمومی تحت نظارت ملل متحد میباشد و ازتصمیم نامه های فوق که امید پیشرفت همکاری را بین دول بـزرگ در حصه خلع سلاح بیشتر میساخت طرفداری کـرده است .

مسئله کیوبا

بتاریخ ۱۸ اکتوبر ۱۹٦۰ حکومت کیوبا تقاضا کرد تا مجمع عمومی ملـل متحد فـقره‌ی راتحت عنوان «شکـایت کیوبا ازتهاجم‌اتازونی» تحت غور ومداقه قراردهد. کیوبا مدعی بود که‌اتازونی برتمامیت‌خاك‌واستقلال کیوبا تجاوزمیکند وازین رهگذر درآن‌گوشه دنیا امن‌وسلام بر هم‌خورده و سبب تشویش گردیده است . کمیته عمومی مجمع فیصله کردکه موضوع در کمیتهٔ سیاسی مطرح شود .

درکمیتهٔ سیاسی از جملهٔ تصمیم‌نامه هاییکه‌روی موضوع بعداز یك‌سلسله مذاکرات پـر ـرارت به تصویب ر سید عبارت از دو تصمیم نامه بود که یکی آن از طرف هفت کشور (ارجنتاین ـ چلی ـ کولمبیا ـ هاندوراس ـ پانامه ـ یوروگوای وینز و یلا)ودیگرش‌ازطرف مکسیکو به‌کمیته پیش شد.

تصمیم‌نامهٔ اولی اظهارمیداشت که در اثر بیانات وزیر خارجهٔ کیوبا ونمایندهٔ‌اتازونی وضع کیوبا قابل تشویش عمیق‌گردیده وادامهٔ این وضعیت درکیوبا سبب اخلال افکارعامه وبرهم خوردن صلح وسلام گیتی خواهدشد ازین‌سبب برای حل این‌مشکل‌ازیك‌طریق‌مسالمت آمیز بهتراست که باساس مقررات منشورملل متحد ومنشور موسسهٔ کشور های‌قار امریکا مذاکرات شروع شودوراپوراین‌مذاکرات‌درظرف‌سال به‌ملل‌متحدتقدیم گرددوتمام کشور های عضو درراه‌برقراری‌امن‌وسلام‌درکیو بامجاهده‌ورزند.

مفاد تصمیم نامهٔ دومی این بود که حالت کیوبا سبب اندیشهٔ عمیق است وبه صلح مضر ثابت میشود باید برای پایداری مقاصد عمده ملل‌متحد که عبارت ازتوسعه روابط حسنه و احترام به پرنسیب مساوات و تعیین‌سرنوشت مردمان توسط خود شان است مجاهدت شود و همچنان‌به پرنسیب عدم تجاوز به‌مسایل داخلی‌یك‌کشور که‌مسؤلیت‌هر کشورعضوملل‌متحد است از تما م کشو ر ها استد عا میکند تا منابع وخاك کیوبا را برای تشویق جنگ داخلی‌در کیوبا استعمال نکنند ـ تااز خون ریزی بیشتر درکیوبا جلوگیری بعمل‌آمده ووضع فعلی آنکشور مطابق باروحیهٔ منشور ملل‌متحد که عبارت ازبرقراری صلح‌است‌بحال عادی‌برگردد

تصمیم نامهٔ اولی‌با ٦۱ رای موافق و۲۷ رای مخالف‌و ۲۰ رای ممتنع تصویب شد . تصمیم نامهٔ‌دومی با۴۲ رای‌موافق و۳۱ رای مخالف و۲۵ رای‌ممتنع تصویب‌شد . موقف‌افغانستان درحصهٔ شکایت‌کیوبا عبارت بوداز مخالفت به تجاوز و دخالت‌در مسایل داخلی یك‌کشور ـ مدافعه‌از ـ قوق‌مردم به قی‌تعیین‌سرنوشت‌شان‌وهمچنین‌استقرارصلح‌وسلام‌درکیو بااز‌طریق‌مذاکرات صلح جویانه، باساس‌این موقف که‌متکی به‌منشور ملل‌متحد است‌ـ افغانستان‌بـه آن‌سهم‌نگرفت .

تصمیم نامهٔ هفت کشور که واضحاً موضوع رااز نگاه قضاوت آ زاد حمایت نمیتوا نست کرد رای مخالف دادامادر حصهٔ تصمیم نامه مکسیکو که حاوی مطالب جامع راجع به رفع تشنجات در کیوبا بودرای موافق داد .

کمیته مخصوص سیاسی

تیرول جنوبی :

درسال ۱۹۵۹ موضوع اقلیت های آستریا نژاد بلزانو (تیرول جنوبی) درطی نطق وزیر خارجه آستریا به مجمع عمومی پیش شد بتاریخ ۲۳ جون ۱۹۶۰ آستریاموضوع تیرول را رسماً به روی نصاب مذاکرات مجمع عمومی پانزدهم درخواست کرد .

مقصداصلی آستریااز شمول این قضیه در نصاب مذاکرات مجمع عمومی جنبه شکایت راداشت ازینکه ایتالویان موافقه ٥ سپتامبر ۱۹٤٦ پاریس را که بین ایتالیاو آستریا راجع به حق خود مختاری داخلی مردمان آستریا نژاد تیرول جنوبی بود رعایت نکرده اند آستریا درین دوسال اخیر به ملل متحد شکوه میکنند که حکومت ایتالیا فرهنگ وزبان مردمان تیرول جنوبی رااحترام نکرده اکثریت رادر تیرول جنوبی توسط مهاجرت های عمدی بدست ایتالوی هادهددر حالیکه آنچه معاهده پاریس توضیح میدهد وآنچه آستریا آرزو دارد دادن خودمختاری داخلی به مردمان تیرول جنوبی در داخل تشکیلات اداری ایتالیامیباشد .

نمایندهٔ ایتالیا ادعای آستریارا تردید نموده اظهارداشت که مسأله تطبیق و یا تفسیر موافقه نامه پاریس نباید درمجمع عمومی بحث شود امابا آنهم حکومت ایتالیا موافقه نامهٔ پاریس را معناً ومادتاً تطبیق نمود اگراختلافی بین حکومتین ایتالیا وآستریا موجودباشداین اختلاف محدود به تعبیر موافقه نامه پاریس خواهد بودوبرای حل این چنین اختلاف موسسهٔ ملل متحد مراجع مخصوص دارد این مرجع عبارت از محکمه بین المللی هاگ است لهذا حکومت ایتالیا ادعا میکند که مقصد اصلی آستریا ازقراردادن این مسأله به موسسهٔ ملل متحد این است که موافقه نامه پاریس رابهرصورتی باشدخنثی گردانیده وبالاخره تیرول جنوبی رابه آستریاملحق گرداند.

آستریا تصمیم نامهٔی که حاکی از نظریات حکومت آن کشور بود به کمیته پیش کرداما اکثریت کشور های عضو ملل متحدطرفدارادعای آستریا نبودکشورهای غربی وامریکای لاتین عموماً از نظریات ایتالیا پشتیبانی می کردند .همان بود که آستریانظر به فضای مذاکرات در کمیته تصمیم نامه خود راتعدیل و موضوع عدم تطبیق مقررات معاهده پاریس را از آن خارج ساخت . ضمناً تصمیم نامه ازطرف آیرلند هند عراق وگانا که مطلب آن حل مسأله ازراه مذاکرات صلح جو یانه بود به کمیته پیش شد. کشورهای امریکای لاتین که جداً طرفدار نظریه ایتالیا بودنددراثر مفاهمات باکشورهای فوق به این موافقه رسیدند که اگر آستریاوایتالیا به موافقه نرسندواختلاف از راه مذاکره مستقیم حل وفصل نشود البته درصورت موافقه جانبین موضوع را به محکمه بین المللی پیش کنند تمام این نظریات طی یك تصمیم نامه از کمیته مخصوص سیاسی به اتفاق آرا تصویب شد .

افغانستان درقسمت موضوع تیرول جنوبی ازموقف آستریاطرفداری کرده اساس طرفداری افغانستان براساس پرنسیب حق تعیین سرنوشت بود نمایندهٔ افغانی در بیانیه ایکه باین مناسبت در کمیته ایرادکرداظهارداشت که افغانستان باهردوکشور (آستریا وایتالیا) روابط دوستانه داشته

امیدواراست که قضیه ازراه مذاکرات دوستانه حل گردد افغانستان معتقداست که ملل متحد بالذات محل مناسبی برای حل وفصل مسایل موردمنازعه بصورت دوستانه و مسالمت آمیز میباشد - باید ملل متحد حل موضوع را بادر نظر گرفتن حقوق مشروع وموافقه مردم این منطقه انجام بدهد. نماینده افغانی این را نیز علاوه کرد که دلچسپی واندیشه آستریا نسبت باین کتله مشروع بوده و منطقهٔ مذکور بنظر به بعضی سازشها وعوامل سیاسی از کشور اصلی خود منفك گردیده ومتاسفانه چنین مسایل در بعضی د یگر قسمت های جهان نیز موجوداست درصورتیکه هردو کشور ازراه مذاکرات مستقیم بموافقه نرسند بایدسر نوشت این مردم را خودشان تعیین نمایند .

تبعیض نژ ادی در افریقا ی جنوبی

بتاریخ ۳۱ جولایی ۱۹۶۰ نمایندگان ٤۳ کشور آسیا وافریقامنجمله افغانستان ازمنشی عمومی درخواست نمودند که موضوع تبعیض نژادی درافریقای جنوبی طبق گذشته در جلسه پانزدهم مجمــع عمومی مورد بحث قرار گیرد .

این موضوع که ازسالهاست در کمیته مخصوص سیاسی مطرح شده طی جلسه پانزدهم مجمـــع عمومی نیزدر کمیته مذکورتحت مطالعه قرار گرفت .

ازرهگذراینکه درسالهای اخیراوضاع دراتحادیه افریقای جنوبی کسب وخامت نموده وپالیسی تبعیض نژادی حکومت اتحادیه افریقای جنوبی بشدت در کشورمذکور عملی میشود بـنان مناسبت بحث این موضوع درکمیته نیزباحدت وشدت آغازشددر نتیجه سه تصمیمنامه به کمیته پیش گردید که افغانستان نیزدریکی ازین تصمیمنامه ها باشتراك کشورهای سیلون - فدرشن ملایا هند واندونیزیاشامل بوداین تصمیمنامه از حکومت اتحادیه افریقای جنوبی تقاضامیکرد که سیاست تبعیض رامتوقف ساخته وبمردم بومی حق بدهد تابراساس پرنسیپ های حقوق بشر زندگی کنندوازینکه درین چند سال حکومت اتحادیه افریقای جنوبی به سفارش های ملل متحد وقعی نگذاشته است تاسف میکند .

ازجمله این تصمیمنامه هایکی هم تصمیمنامه ی بودکه ازطرف ۲۵ کشورافریقایی به کمیته پیش شد لحن این تصمیمنامه جدی وقطعی بود مخصوصاً فقره ۵و۶ آن که توصیه میکرد تمام اعضای ملل متحد روابط خود رابا حکومت اتحادیه افریقای جنوبی قطع کـندوبلوکاد اقتصادی باکشوو مذکور مرعی الاجراء شود وهم توجه شو رای امنیت رابا این سفا رش ها جلب میکند ـ تصمیمنامه کشورهای افر یقا یی نتوانست دوثلث آراء راکما یی کند . ا ما تصمیمنامــه افغانستان وکشورهــای آسیایــی بــه اتفاق آراء تصویب شد ـ تنهاپـرتگال با ارائه این د لیل که نماینده اتحا دیه در بحث موضوع ودر رای گیری شرکت نکرده است رای مخا لف داد .

سایرموضوعات این کمیته که عبارت ازموضوع پناه گزینان فلسطین، موضوع ترمیم منشور، پیش آمد حکومت افریقای جنوبی باساکنان هندی نژاد آن کشور بود طورسابق در کمیته مطرح بحث شد:

اول ، موقف افغانستان درباره قضیه فلسطین طرفداری کامل از.وقف کشورهای عربی بود.

دوم: درحصه موضوع ترمیم منشور چون قضایای بین المللی روشن نبود افغانستان در مذاکرات آن سهم نگرفت

سوم: موضوع پیش آمد حکومت افریقای جنوبی باساکنین هندی نژاد
افغانستان درین مسأله با اتفاق کشورهای حبشه، گانا، اندونیزیا، ایران، عراق؛ مکسیکو، نایجریا، فلپاین، عربستان سعودی، تونس، جمهوریت عربیهٔ متحد وینز و یلا، و یوگو سلاویا، تصمیمنامه ترتیب و به کمیته پیش کرد این تصمیمنانه به حکومت اتحادیه افریقای جنوبی توصیه میکرد تا در راه رفع مشکلات وشکایات باشندگان هندی نژاد آن کشور بیش از پیش مجاهدت ورزد تصمیمنامه با ۷۸ رای موافق و۲ رای ممتنع به تصویب رسید .

کمیته اقتصادی

در کمیته اقتصادی دوموضوع مهم برعلاوهٔ سایر موضوعات در دوران مجمع عمومی پانزدهم مطرح شد:

اول ـ موضوع تاسیس صندوق برای انکشاف ممالك غیر مترقی

دوم ـ اصلاح اراضی .

تاسیس صندوق انکشاف: این موضوع نسبت به کشور های غیرمترقی طرف دلچسپی است زیرا این کشورها میتوانند ازین صندوق به شرایط بسیار آسان امداد تخنیکی و مالی بگیرند چه این صندوق مانند بانك بین المللی دارای شرایط سنگینی نیست .موضوع تاسیس همچو یك صندوق از طرف کشورهای پیشرفته غربی چندان بخوبی استقبال نشد و حتی به تاسیس آن مخالفت کردند کشورهای غیرمترقی وکشور های سوسیالستی طرفدار تاسیس آن بودند.

باوجودیکه در جلسات شورای اقتصادی واجتماعی کشور های پیشرفته غربی باین پیشنهاد مخالفت کردند ـ ولی درطی پانزدهمین دوره مجمع عمومی از نظر پرنسیب تاسیس صندوق انکشاف تصویب شد وضمناً ازرئیس مجمع عمومی درخواست بعمل آمد تا ۲۵ کشور را انتخاب کند که نظریات خودرا راجع به اساسنامه صندوق انکشاف تهیه و آن را برای غور درجلسه ۳۲ شورای اقتصادی واجتماعی پیش کنند. افغانستان درجملهٔ کشور های غیر مترقی از تاسیس صندوق انکشاف طرفداری کرده است .

دوم ـ اصلاح اراضی: کمیته اقتصادی مصوبه‌ای را به اتفاق آرا تصویب کرد که به اساس آن منشی عمومی راجع به پیشرفت اصلاح ملکیت اراضی راپور و نظریات خو را با اقدامات ملل عضو درین راه تا سال ۱۹۶۲ تکمیل کند ونیز درین باره طی جلسه آیندهٔ مجمع عمومی تفصیلات موضوع رابکمیته اقتصادی بدهد: این موضوع هنوز تحت بحث مستقیم نیامده ونظریات کشورها تاهنوز هم روی این موضوع مکمل نشده است

کمیته اجتماعی ـ فرهنگی ـ بشری:

افغانستان درطی جلسات گذشته وهمچنان دردوران مجمع عمومی پانزدهم سهم بارزی درراه پیشرفت اموراجتماعی، فرهنگی وبشری ملل متحد گرفته است که مسجلات ملل متحد شاهد این مدعاست به اساس سوابق فعالیت‌های افغانستان ونقش فعال نمایندگان کشور، نماینده افغانستان (دوکتور روان فرهادی) در کمیته اجتماعی، فرهنگی وبشری دردوران پانزدهمین دوره مجمع عمومی به اتفاق آرأ به حیث معاون رئیس انتخاب شد.

موضوعات مهمیکه درین کمیتهٔ مطرح شد قرارذیل است.

بحث روی راپور شورای اقتصادی

هیأت افغانی درقسمت مساعدت خاص ملل متحد برای پیشرفت زنان درکشور های انکشاف نیافته پیشنهادی کرد که به اتفاق آرأ تصویب شد وهمچنان هیأت نمایندگی افغانی درحصه نفرت نژادی-تدریس اصول ملل متحد-نشرافکار صلح بین جوانان، تمایلات تحقیق وتفحص علمی ولزوم بکاربردن آن درطریق صلح، پناه گزینان، تعمیر خانه های ارزان-یونیسف که مربوط راپورشورای اقتصادی واجتماعی بودبا عضای کمیته همکاری نموده درراه پیشرفت مسایل طرف علاقه کشورهای کوچك وغیر مترقی بذل مساعی نموده است.

میثاق های حقوق بشری

این میثاق که هرسال برای تصویب متون آن درکمیته بحث میشود وتصویبات روی هرمقرره آن صورت میگیرد نماینده افغانی درحصه ترمیمات وتعدیلات متون فعالیت قابل قدری ابراز کرده وتجاویز نماینده افغانستان درحصه این میثاق هااکثراً ازطرف کمیته قبول گردیده است.

میثاق آزادی اطلاعات:

علاوه بر میثاق های حقوق بشر، ملل متحد میثاق آزادی اطلاعات رانیز روی دستدارد واین میثاق بصورت علیحده درکمیته سوم مطرح بحث میشود دردورهٔ چهاردهم مجمع عمومی مقدمه ومادهٔ اول این میثاق به تصویب رسیده بود- ماده دوم دراثنای جلسهٔ پانزدهم مجمع عمومی درکمیته سوم به تصوب رسید این ماده درباره قیود آزادی اطلاعات بحث میکندوموارد آتی رادر نظر میگیرد، امنیت ملی . نظام عامه -پرو پاگند پیهم ومداوم، خبرهای جعلی و مضر به مناسبات دوستانه بین ملت ها، اظهارات محرك جنگ ونفرت ملی -نژادی ودینی هتك حرمت موسسان ادیان -تحریك بعنف وجرم - صحت واخلاق عامه حقوق ، شرف ، کرامت وشهرت غیر ، اداره منصفانه محاکمات وقضاء این رابایدعلاوه کردکه این چنین میثاق هابنسبتیکه ترتیب وتکمیل آن آسان نیست در هر کلمه و جمله آن باید دقت وغوربعمل آید بنا برین تکمیل وتصویب یك میثاق چندین جلسه مجمع عمومی را دربر میگیرد تابه تصویب برسد مقدمه وماده اول میثاق آزادی اطلاعات طی جلسهٔ چهاردهم تصویب گردید .

مادهٔ دوم میثاق طی جلسه پانزد هم تصویب شد و ممکن است مواد باقیماندهٔ میثاق درجلسات آینده مجمع عمومی به تصویب برسد .

افغانستان در حصهٔ هرموضوع مواد میثاق سهم گرفته است ونظریات نمایندگی افغانستان درپیشبرد کارکمیته درین قسمت مساعدت خاصی نموده است .

کمیته قیمومت

موقف افغانستان دربارهٔ مطالبی که برای آزادی خطه های غیر آزاد مفید واقع شده روشن وواضح است افغانستان ازهر پیشنهادیکه دست استعمار وتسلط بیگانه راازسر زمین های غیر مختار قطع کند طرفداری کرده است .

درپانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی موضوعات ذیل تحت غور کمیته قیمومت قرار گرفت.
۱ــ موضوع ساموای غربی.
۲ــ موضوع افریقای جنوب غربی .
۳ــ موضوع اورندا ــ اورندی .
٤ آینده کمرون انگلیسی .
٥ راپور شورای قیمومت :
الف ــ آینده تانگانیکا
ب ــ کمك بمردمان مناطق تحت قیمومت ازراه امداد تعلیمی .

موضوع ساموای غربی

ساموای غربی متشکل از چهار جزیرهٔ اپولو، سوایی ، ما نونو و اپو لیـما بوده و در گوشهٔ جنوبی بحرالکاهل واقع است این جزایر تحت قیمومت ملل متحد بوده واموراداری آن به زیلاند جدید محول شده .

کمیتهٔ قیمومت موضوع ساموای غربی راطی تصمیمنامه ای تحت بحث قرارداد که اظهار میداشت آزادی ساموا تکمیل شده وبایست مؤسسهٔ ملل یك کمشنر رابرای وارسی انتخابات تعیین کند تاوی درماه می ۱۹٦۱ انتخابات راجهته آزادی یك حکومت پار لمانی ساموا بکار اندازد این تصمیمنامه با ۸۱ رای بشمول افغانستان بدون مخالفت و ۱۰ رای ممتنع تصویب شد وکمشنر ملل متحد داکتر رفاعی (ازجمهوریت متحد عرب) تعیین گردید .

موضوع افریقای جنوب غربی

موضوع افریقای جنوب غرب هرسال درمجمع عمومی تحت بحث می آید ..

افریقای جنوب غرب که از جملهٔ مستعمرات سابق المان بود، درختم جنگ عمومی اول تحت ماندات جامعهٔ ملل به اتحادیهٔ افریقای جنوبی سپرده شد، بعدها چون ملل متحد ونظام قیمومت رویکار آمد ، این سرزمین تحت قیمومت ملل متحد زیرادارهٔ اتحادیه افریقای جنوبی باقیماند اززمان تاسیس موسسهٔ مـلل متحد بـه بعد حکـومت اتحادیه افریقای جنوبی نظام قیمومت رادرمنطقه مذکور قبول نکرده وباسایر کشور های که اداره ماندیت هارا داشتندوخود نظام قیمومت راقبول کردند وراپور مناطق زیر اداره خود را به ملل متحدمی دادندهمنوایی نکرد وازدادن راپور گزارشات اوضـاع درافـریقای جنوب غربی اباورزید .

اکنون ملل متحد عقیده دارد که افریقای جنوب غرب تحت نظام قیمومت است وحکومت اتحادیه مکلف است راپور های مختلفی راجع به پیشرفت سویه مردم آنجادررشته های مختلف حیاتی بدهد درین بـاره تصمیمنامـه هـای مکرر در طـی جلسات گـذشته مجمع عـمومی به تصویب رسیده است اما اتحادیه افریقای جنوبی این ادعای ملل متحدرا نپذیرفته وسفارش های مجامع عمومی را عملی نکرده است وبرای اینکه افریقای جنوب غرب را جزء خاك اتحادیه افریقای جنوبی قلمداد کند دره اکتوبر ۱۹٦۰ انتخاباتی در آن سرزمین بر پاکرد که عدهٔ زیادی

ازسفیدپوستان آنجادران شرکت کردند وبزعم خودتصویب نمودندکه افریقای جنوب غرب جزء خاك اتحاد به افریقای جنوبی میباشد.

برای تحقیق اوضاع هیأتی ازطرف ملل متحدمقررشدتااوضاع را از نزدیك مطالعه و به مجمع عمومی پانزدهم راپور بدهد هیأت ملل متحددرراپوریکه داداز عدم همکاری حکومت اتحادیه شکایت کرد و اظهار داشت که تبعیض نژادی که زادهٔ پالیسی نا مطلوب اتحادیه است در آن سرزمین نیز دوام دارد ـ کمیته قیمومت تصمیمنامهٔ که حاوی توصیه دول دوست اتحادیه برای همکاری حکومت اتحادیه باموسسه ملل متحدوسفارش‌های مجمع‌عمومی بود به‌تصویب رسانید تامراتب آن به‌جلسه کشورهای کامنولت (مشترك المنافع) که در آنوقت دائر بود رسانیده شود حکومت اتحادیه هنگامیکه این‌چنین خبررا شنید خواست نماینده خود را از جلسه‌کشورهای مشترك‌المنافع خارج سازدوهمان‌بودکه بعداً ازکامنولت خارج شد .

درنیمه‌دوم پانزدهمین دورهٔ مجمع‌عمومی۲۳ کشور به‌شمول افغانستان تصمیمنامهٔدیگری به‌کمیته پیش کردند که‌مفاد آن عبارت از تایید تصمیمنامه های گذشته مجامع عمومی‌ملل متحد وتوصیه بدوام کارکمیته‌ایکه برای‌تحقیق اوضاع افریقای جنوب غرب‌تعیین‌شده است میباشـد، مهم‌ترین فقره این‌تصمیمنامه جلب توجه شورای امنیت به‌این مسأله‌است‌کشور های عضو طرفدار این بودند که‌اگر حکومت‌اتحادیه‌جهته‌همکاری باملل متحد حـاضرشـود برای‌تامین صـلح‌دران صه دنیاموضوع به شورای امنیت پیش شود حکو مت اتحادیه جنوبی‌برای همکاری‌باین هیأت حاضرنشدموقف افغانستان درین‌موضوع نیزروشن است‌و آن‌عبارت ازرضائیت ساکنین‌حقیقی افریقای جنوب غرب تحت‌یك انتخابات آزادزیر نظارت‌ملل‌متحدمی‌باشد .

موضوع اورنداورندی

اورنداورندی نیزازمستعمرات سابق‌المان‌بودکه درختم‌جنگ عمومی اول‌تحت ماندیت جامعه‌ملل‌بلژیك قرارداده شدوبعدازتاسیس‌موسسه ملل‌متحدتحت‌نظام‌قیمومت به‌اداره‌بلژیك سپرده‌شد .دراثنای دوره‌چهاردهم مجمع‌عمومی‌دوتصمیمنامه راجع‌به‌وروند او روندی به‌تصویب رسیده‌بودتصمیمنامه‌اولی‌یك کمیسیون‌سه‌نفری‌را‌برای‌نگرانی‌انتخابات‌منطقه‌مذکور ومذاکره با حکومت‌بلژیك‌وزعمای احزاب سیاسی‌ورنداوروندی‌توصیه میکردودرتصمیمنامه دومی راجع به‌پادشاه‌آن سرزمین(بنام‌موامی) که‌بدون‌رضای مردم‌از منطقه مذکورتبعید گردیده استاز ریفرندم‌وفیصله‌خلق راجع‌به‌اوسفارش شده‌بود ولی‌هنوزکمیسیون ملل‌متحد به ورنداوروندی نرسیده‌بودکه‌بلژیك طورعجله‌به‌انتخابات جعلی‌وتشکیل حکومت توسط کودتا پرداخته ووقتی کمیسیون ملل‌متحد به‌آنجارسید اوضاع‌را ازکنترول‌خارج یافت‌وراپوری برای‌غور مجمع عمومی‌تقدیم کرد .

دراثنای‌دور پانزدهم مجمع‌عمومی تصمیمنامه‌ازطرف‌افغانستان‌و۲۶ کشور عضوملل‌متحد به‌کمیته‌پیش‌شد تصمیمنامه تقاضامیکرد :

(۱)ـ بلژیك تاختم‌دوره‌قیمومیت‌در نزدموسسه‌ملل‌متحد‌بحیث‌دولت‌قیم‌مسئول‌است‌و تاوقتیکه موسسات‌آزاد وقانونی درورندا،وروندی تشکیل نشود بلژیك‌نمیتواند به‌کار کنان محلی دست‌نشاند خود اداره‌آن‌را‌تفویض کند .

(۲) -تاوقتیکه انتخابات آزاد پارلمان در ۱۹٦۱ صورت گیرد یك حکومت موقتی بهشمول تمام احزاب برای اداره از طرف بلژیك بهردو قسمت یعنی رواندا و اوروندی تشکیل شود.

(۳) انتخابات برای تشکیل پارلمان و نیز ریفرندم برای انتخابات و قبول «موامی» (سلطان آنجا) درماه آگست ۱۹٦۱ صورت گیرد .

(٤) -اگر بلژیك به انتخابات آزاددر رواندا، اوروندی مداخله کند ویا در حصه مراقبت ملل متحد در اوقات انتخابات لطمه‌ای وارد نماید در حصه قبول رژیم موامی با کمیسیون همکاری ننماید کمیسیون فوراً به نیویارك مراجعت و موضوع را به رئیس مجمع عمومی پیش کند تا جلسه فوق العاده مجمع عمومی، بلژیك را از اقداماتش مانع شود .

این تصمیمنامه با ۸۳ رای موافق یك رای مخالف (بلژیك) و سه استنکاف از رای (فرانسه، پرتگال و هسپانیه) در کمیته به تصویب رسید .

تصمیمنامه دیگری از طرف مکسیکو که اصلاح ملکیت اراضی را در منطقه رواندا، اوروندی پیشنهاد میکرد به اتفاق آراء تصویب شد .

آینده کمرون تحت قیمومیت برتانیه

سابقه موضوع این است که کمرون نیز از مستعمرات سابق المان بود که باشکست المان در جنگ اول توسط معاهده ۹۱٦ بین برتانیه و فرانسه تقسیم شد و توسط معاهده ۲۲ جولای ۱۹۲۲ لندن کمرون شرقی بحیث ماندات تحت اداره فرانسه و کمرون غربی تحت اداره برتانیه قرار گرفت که البته بعد از تاسیس ملل متحد نظام ماندات به نظام قیمومیت تبدیل گردید .

کمرون فرانسوی سال گذشته مستقل گردید و فعلاً عضو ملل متحد میباشد ولی کمرون برتانیه برای اینکه خصوصیت جداگانه داشت در سال ۱۹٦۰ تحت نگرانی کمشنر ملل متحد انتخابات در آن صورت گرفت و در نتیجه مردم کمرون شمالی فیصله کردند که داخل اتحادیهٔ نایجریا شوند و مردم کمرون جنوبی برتانوی فیصله کردند که با کمرون فرانسوی ملحق گردند .

علت آنکه چرا شمال کمرون برتانوی به نایجریا ملحق شد این بود که از نیم قرن باینطرف این قسمت کمرون با نایجریا یکجا زیر یکنوع نظام و اداره قرار داده شده بود زبان شان انگلیسی، دین مشترك و روابط اقتصادی قریب این دو سرزمین را باهم قریب تر می دارد برخلاف مردم قسمت جنوب کمرون انگلیسی علایق خود را با کمرون فرانسوی که به ایشان از حیث نژاد و زبان نزدیکتر بودند حفظ کردند .

در جریان بحث موضوع هنگام جلسات مجمع عمومی پانزدهم فرانسه و وزیر خارجه کمرون فرانسوی به شدت نتیجه راپور کمشنر انتخابات ملل متحد را در کمرون شمالی انتقاد کرده اظهار داشتند که برتانیه قوانین و مقررات حوزه های انتخابات را طوری ترتیب داده که نتیجه رای به نفع نایجریا تمام شود حتی تهدید کردند که دعوای خود را به محکمه بین المللی عدلی پیش خواهند کرد .

افغانستان و اکثر کشورهای گروپ آسیا و افریقا از نتیجه انتخابات در کمرون های انگلیسی که تحت نظارت ملل متحد صورت گرفته بود طرفداری کردند و این طرفداری از جهتی بود که ملل متحد در کار آن وارسی می کرد و چون جریان انتخابات تحت نگرانی ملل متحد بود مخالفت بی اساس بان پرستیژ ملل متحد را لطمه میزد .

ACKU

منظرۀ از پانزدهمین اسامبله عمومی ملل متحد که درماه دسامبر سال گذشته افتتاح شد .

دو تصمیمنامه درین موضوع به کمیته پیش شد، یکی بطرفداری کمرون سابقه فرانسوی ازطرف ده کشور افریقایی که در اتحادیه فرانسه می باشند و دومی بطرفداری انتخابات ازطرف ۱٤ کشور آسیایی وافریقایی بود .
تصمیمنامه اولی درخواست میکرد که یك هیأت شش نفری به کمرون شمالی متعلق برتانیه رفته وانتخابات جدیدی رادران سرزمین رویکار کنند .
تصمیمنامه دومی تصریح میکرد :
۱) قبول نتیجه انتخابات که تحت نگرانی ملل متحد صورت گرفته است .
۲) نظام قیمومت برتانیه درکمرون برتانوی باالحاق قسمت شمالی کمرون در اول جون ۱۹٦۱ به نایجریا ودراول اکتوبر ۱۹٦۱ الحاق قسمت جنوبی کمرون بر تانیه به جمهوریت کمرون باید خاتمه بیابد .
تصمیمنامهٔ اولی به نسبتیکه رای کافی گرفته نمیتوانست به رای گذاشته نشد اما تصمیمنامهٔ دومی با ٦٤ رای موافق ـ ۲۳ رای مخالف ـ و ۱۰ رای ممتنع تصویب شد نماینده افغانستان چنانکه شرح دادیم به این تصمیمنامه رای موافق داد .

راپور شورای قیمومت

الف ـ آینده تانگانیکا :

برتانیه توسط اعلامیه ۱۷ اپریل ۱۹٦۱ موافقه نمود که تانگانیکا بتاریخ ۲۸ دسمبر ۱۹٦۱ مستقل شود وازآن تاریخ به بعد نظام قیمومت درآن سرزمین ازبین برود تصمیمنامه راجع به قبول این فیصله برتانیه وحسن استقبال ازآزادی تانگانیکا به کمیته پیش شد که باپشتیبانی نمایندهٔ افغانی وبه اتفاق آراء تصویب شد باین ترتیب تانگانیکا بماه دسامبر آیندهٔ مستقل وبه عضویت ملل متحد پذیرفته خواهد شد .
ب ـ کمك به مردمان مناطق تحت قیمومت :
این موضوع بصورت یك پیشنهاد ازطرف سیلون به کمیته پیش شد تا بصورت یك فقره نصاب مذاکرات دراثنای مجمع عمومی شانزدهم زیربحث قرار گیرد وضمناً مطالعات لازمه ازطرف منشی عمومی درزمینه صورت بگیرد این پیشنهاد بدون مخالفت تصویب شد .

کمیته بودجه واداره

موضوعات کمیته بودجه واداره مربوط به مصارف وبودجه ملل متحد میباشد افغانستان درین کمیته همیشه کوشیده است تا با تمام پیشنهاد هائی که سبب توسعه بودجه وباعث فشار مالی برکشور های کوچك میباشد مخالفت نماید .
دراثنای دورهٔ پانزدهم مجمع عمومی برعلاوه اینکه افغانستان از ازدیاد تادیات ملل متحد وتوسعه بودجه آن شکایت کرد ـ دوآیتم مهم جلب توجه میکرد :
۱ ـ مصارف قوای اضطراری ملل متحد درشرق میانه
۲ ـ مصارف قوای ملل متحد درکانگو .

مصارف قوای اضطراری ملل متحد درشرق میانه

این قوا که که‌دراثر حمله برتانیه، فرانسه واسراییل به مصر تشکیل شد- یك حساب جداگانه درملل متحد دارد درسالهای گذشته وهمچنین در سال ۱۹۶۰ حصه محدودی از اعضای ملل متحد باین تادیات سهم گرفته اند- بودجه مصرف این قواء درسال۱۹۶۱ به نزده ملیون دالر تصویب شد اهمیت موضوع دراین‌است که‌ملل متحد مجبور است کسری را سالانه‌دربودجه مذکورمتحمل شود-زیرا اعضای ملل‌متحد حاضرنمی‌شوند-دسهمیه های خودرا به‌تناسب که‌ازطرف ملل‌متحدسنجیده‌شده‌بپردازند افغانستان به‌تصمیمنامه ایکه‌به‌تصویب‌رسید رای ممتنع داد .

مصارف قوای ملل متحد در کانگو

راپور منشی‌عمومی وبعداً کمیته مشاورتی مجمع عمومی مصارف قوای ملل متحد رادر کانگو برای ٦ماه اخیر سال ۱۹۶۰ شصت ملیون دالر تخمین‌نمودند اتحاد شوروی-کانادا انگلستان واتازونی که‌برای حمل‌ونقل عساکر ملل متحد درکانگو طیارات خودرا بکار انداخته بودند اعلان کردند که‌مصارف کرایه وتیل طیارات خودرا از ملل‌متحدنمیگیرند. وبرعلاوه اتازونی قبول کردکه٤ملیون دالر رابرای مصرف قوای‌ملل متحد تادیه کند .

درنتیجه بحث موضوع درکمیته مبلغ ٤۹ملیون دالر مصارف ملل متحددر ٦ ماه اخیر سال۱۹۶۰ درکانگوقبول شد-وهمچنین ازاول جنوری ۱۹۶۱ تا۳۱ اکتوبر۱۹۶۱مصارف قوای ملل‌متحددرکانگو ۱۰۰ملیون دالر تخمین شد .

درحصه‌پرداخت‌مصارف‌قوای‌ملل‌متحددرکانگوکشورهای عضونظریات‌مختلف داشتندازجمله کشورهای سوسیالستی هیچ نوع‌تعهدی‌رادرین‌باره قبول نمیکردند-بعدازیك‌سلسله‌مذاکرات درکمیته- تصمیمنامه‌ای ازطرف کشورهای امریکای‌لاتین پیش شداین تصمیمنامه‌تقاضامیکرد که‌اولاً باید ۷۰فیصد مصارف قواء ازطرف ۵ عضو دایمی شورای امنیت پرداخته شود ۲۵ فیصد آن‌ازطرف آن اعضای‌ملل متحد که‌متجاوز ازیك‌ملیـون دالر درکـانگوسرمایه گذاری دارند و۵فیصد آن از طرف باقیمانده اعضای ملل متحد پرداخته شود ویك حساب علیحده بازگرد این تصمیمنامه در نظر خیلی مهم بوده اما ساحه‌عمل نداشت زیرانه اتحاد شوروی ونه‌کشورهاییکـه درکانگو سرمایه گذاری‌داشتندحاضر به‌پرداخت‌پول‌مصارف‌بودند کشور های موافق باغرب مانند پاکستان ،لایبریا - وتونس تصمیمنامه دیگری پیش‌کردند این تصمیمنامه یك‌تخفیف ۵۰ فیصدی رادر مصارف ملل متحد درکانگو مخصوصاً درقسمت کشورهای کوچك قبول‌کرده‌بود -این تصمیمنامه نیز طرف قبول واقع نگردید . بالاخره پیشنهاد مکسیکو که‌بایدتا۹۰فیصد درسهم‌کشورهای کوچك‌تقلیل‌بعمل بیاید موردتوجه آمد

افغانستان درحصه تصمیمنامه های‌که سهمیه کشور های عضو را درباره مصارف کانگو تعین‌میکردرای‌ممتنع‌داده‌است واقعاً افغانستان نظربه موقفیکه درکمیته‌اداره‌و بودجه دارد درهمچو موارد که تادیات ممالك انکشاف نیافته را بلند میبرد مجاهده میکند تاتادیات

روز افزون مللمتحد باردوش کشورهای کوچك نشود بدین مناسبت نمایندهافغانیازطرفداری تصمیمنامه هایمربوط اینموضوع خودداری کردهاست .

کمیته حقوقی

دردوران مجمععمومی پانزدهم موضوعات اساسی کمیته حقوقی خیلی محدود بو دومهم ترین موضوعیکه تحتبحث قرار گرفت عبارتازبحث بهراپور کمیسیون حقوق بینالدول بود دراثر این محدودیتهاموضوعات مذاکرات دراطرافتقویه نقش حقوقیملل متحد شروع شدوهیأت افغانیبرای اینمنظور مجاهده کرد ـ تصمیمنامهافغانستان وچند کشور دیگر که درباره رول حقوق بینالدول وتدوین آن واقدامات مجمع عمومیدرینراهتوضیحات میدارد وتوصیهمیکرد کهموضوع مطالعهعمومی حقوقدولوتدوین موضوعاتآنبصورتعمومیدر مجمع عمومیشانزدهم زیرکارگرفتهشود وموضوعات جدید برای تدوین حقوق بینالدول انتخاب گردد وکشور های عضو اگرنظریات داشتهباشند بهمنشی عمومی اطلاعدهند اینتصمیمنامه بهاکثریت آرا تصویبشد.

دورۀ ۳۱شورای اقتصادی و اجتماعی

جلسه ۳۱ شورای اقتصادی واجتماعی بتاریخ۱۹ اپریل ۱۹۶۱ در نیویارك منعقد شد افغانستان که از مدت دو سال است بحیث عضو شورای اقتصادی و اجتماعی در جلسات شورا حصه میگیرد موقف خاصی را درین شوری تعقیب مینماید . هدف یگانه این موقف پیشبرد امور شوری بمنفعت کشور های انکشاف نیافته میباشد افغانستان که در شوری نه تنها از طرف خود بلکه از طرف تمام کشور های کوچك و عقب مانده نمایندگی میکند تا جاییکه درخور امکان بوده است برای حصول این هدف مجاهدت کرده استنمایندگان افغانی درتمام موضوعات زیر بحث این شوری تجاویزی گرفته و پیشنهاد های مفید ی به شوری تقدیم کرده اند . سال ۱۹۶۱ آخرین سال عضویت افغانستان دراین شور ی است موضوعات مهمیکه در جلسه ۳۱ شوری تحت بحث قرار گرفت قرار ذیل است :

انکشاف اقتصادی ممالك عقب مانده .
پیشرفت سفر و سیاحت بینالمللی .
همکاری بینالمللی راجع به کارتو گرافی .
راپور کمسیون نفوس .
آزادی اطلاعات.

انکشاف اقتصادی ممالك عقب مانده

شوری به اتفاقآرا تصمیم نامه ایرا که از طرف اتازونیو برازیل راجع به تصویب راپور کمیته پیشرفت صنایع وتقاضا ازمنشی عمومیبرای عملینمودن سفارش های متذ کره بود به اتفاق آراء تصویب کرد .

افغانستان در کمیته پیشرفت صنایع که هدف آن صناعتی ساختن کشور های انکشاف نیافته است عضویت داشت نمایندهٔ افغانی مشکلات کشور های عقب مانده را توضیح وضمناً از وضع فعلی افغانستان و استعداد مملکت در راه صنعتی شدن سخن گفت .

پیشرفت سفر وسیاحت بین المللی

در چند سال اخیر افغانستان علاقه خاصی به انکشاف این موضوع گرفته است تاسیس ریاست گرځندوی که برای رفاه ورهبری سیاحان وتشویق درین ساحه است یکی از اقدامات جدی حکومت افغانستان است هنگامیکه موضوع سیاحت در شوری مطرح شد . افغانستان پیشنهادی کرد که به اساس آن یك کنفرانس بین المللی درباره انکشاف سیاحت زیر نظارت ملل متحد دایر شود ـ ویك کمیته متخصصان نصاب مذاکرات وپروگرام معین آنرا ترتیب دهند تاکنفرانس مذکور باید قبل از ۱۹۶۳ دائر گردد . این پیشنهاد افغانستان به اتفاق آراء به تصویب رسید .

همکاری بین المللی راجع به کارتوگرافی

درین موضوع نیز افغانستان دلچسپی خاصی گرفته و در مذکرات آن نماینده افغانی راجع به پیشرفت های کار توگرافی و توپوگرافی در افغانستان توضیحات دادهوسه تصمیمنامه به اتفاق آراء تصویب شد . اولی ـ راجع به انعقاد یك کنفرانس منطقوی کارتوگرافی درافریقا ودومی انعقاد یك کنفرانس راجع به نقشه برداری مقیاس یك بریك ملیون و سومی راجع به تهیه معلومات ازکشور های عضو توسط منشی عمومی درباره تثبیت نام های واحد جغرافیایی .

راپور کمسیون نفوس

این کمیسیون احصاییه های دقیق نفوس را درقسمت های مختلف دنیا مطالعه میکند تکثر ویا تناقص نفوس در دنیای امروزی بالای مسایل اقتصادی و یا اجتماعی کشورهای جهان نقش عمده دارد راپور کمسیون نفوس این احصاییه ها را باتفصیلات لازمه و چاره جویی های لازم ازطرف ملل متحد بصورت فنی به کمیته اجتماعی شورای اقتصادی واجتماعی پیش میکند نماینده افغانستان حین بحث راپورمذکور اظهار داشت که افغانستان باراپور کمسیون موافق است زیرا باوجودیکه کمیسیون بیشترمتوجه کشورهای پرنفوس ومشکلات آنها شده است ولی با زهم این ر اپور لزوم احصائیه های دقیق نفوس را در کشور های دیگر از نظر دور نکرده ـ وی علاوه کرد که افغانستان به پرسونل فنی وورزیده احصاییه جهة گرد آوری و تکمیل احصاییه نفوس احتیاج دارد ـ زیرا تحلیل صحیح معلومات احصاییوی برای پیشبرد و ترتیب نمودن پلان های اقتصادی ضروریست این راپور به اتفاق آراء تصویب شد .

آزادی اطلاعات

این موضوع در کمیته اجتماعی شورای اقتصادی و اجتماعی مطرح شد و راپوریکه درباره پیشرفت اطلاعات درکشورهای انکشاف نیافته جهان معلومات میداد ازطرف یونسکو

به کمیته پیش میشد تصمیم نامه ایکه از طرف کمسیو ن حقوق بشر جهة فعالیت بیشتر یونسکو برای تهیه وسایل اطلاعات، نشرجراید ، ازدیاد درپرگرام های رادیویی درممالك غیر مترقی و غیره ترتیب شده به اتفاق آرا تصویب شد افغانستان در حصه ترتیب تصمیم نامه از روی اطلاعات درکمیسیون حقوق بشر سهم کافی گرفته و نظریات افغا نستان که عبارت از انکشاف در اطلاعات بود قبلاً ازطرف نماینده افغانی درتصمیم گنجا نیده شده بود زیرا افغانستان در کمیسیون حقوق بشر عضویت دارد .

این بود مجمل سهم افغانستان درموضوعاتیکه طی مجمع عمومی پانزدهم وجلسه ۳۱ شورای اقتصادی واجتماعی مطرح بحث قرار گرفته اماناگفته نباید گذاشت که در نصاب مذ اکرات مجمع عمومی ویاشورای اقتصادی واجتماعی موضوعات متعددی موجود است. که شرح وبسط آن درین مقاله گنجایش ندارد ، اینجا خواسته ایم مجمل فعالیت هیأت نمایندگی افغانستان رادر موضوعات مهم بین المللی روشن سازیم .

برعلاوه افغانستان درسال های اخیر نظربه بسط فعالیت خود در مسایل بین ا لمللی توانست درکمیته های فرعی وکمیسیون های تخنیکی ملل متحد عضویت حاصل کند وسهم فعالی بگیرد مثلاً افغانستان درسال ۱۹٦۰ به عضویت کمسیون حقوق بشر وهیأت اجراییه یونیسف انتخاب گردید .

کمسیون حقوق بشریکی از کمسیون های تخنیکی شورای اقتصادی واجتماعی بوده وکشور های عضو درین کمیسیون برای سه سال انتخاب میشوند . این کمیسیون مسایل عمده ایکه به حقوق بشر متعلق است مطرح بحث قرارمیدهد مثلاً آزادی اطلاعات تبعیض درتعلیم، جلوگیری ازتبعیض وحفاظت اقلیت ها، مراجعات مربوط به حقوق بشر وغیره همچنان صندوق ا طفال ملل متحد (یونیسف) شعبه خیلی عمده ملل متحد بوده ومسایل اطفال ومادران رادرتمام جهان تحت غورو مداقه قرار میدهد یونیسف یکی ازجمله آن موسسات عام المنفعه ملل متحد است که برای صحت وتندرستی بشردر حال وآینده خدمت میکندوهدفش این است تادردوردست ترین مناطق پسمانده جهان تحفهٔ صحت وسلامت رابه کودکان ومادران عرضه کند هیئت اجرائیهٔ یونیسف که دفتر اجراییه این موسسه است در تصمیمات آن تأثیر بارزی دارد .افغانستان در اثر عضویت خویش درین موسسه خواست تاجاییکه امکان دارد مسایل کشورهای انکشاف نا افته رابه هیأت اجرائیه توضیح کند . وازین راه خدمتی به جامعه بشری ازیکطرف وهمکاری با ملل متحد برای انجام این وظیفه بزرگ ازجانب دیگر بنماید .

افغانستان در کنفرانسیکه جهت تدوین مقررات بین المللی مخدرات دریك میثاق واحد تشکیل شده بود اشتراك کرده ،وسهم فعالی درآن گرفت افغانستان از تنظیم تمام مقر رات بین المللی مخدرات که قبلاً طی میثاقها وپروتوکول های متعددی این موضوع را غامض و پیچیده ترمیساخت وکشور های امضاکننده رابه مشکلات روبرو ساخته بود طرفداری کرد افغانستان پیشنهاد کرد که برای اجراآت مسایل مخدرات بعوض اینکه امروز دفاتر متعددی در مقر ملل متحد واقع نیویارك ویاد رژنیو وجوددارد یك دارالانشای واحد برای اجرای امور مخدرات تاسیس شود این پیشنهاددر کنفرانس مذکور قبول وبه تصویب رسید .

افغانستان بحیث عضو در جلسهٔ کمیسیون حاکمیت بر منابع طبیعی در حصه پیشرفت و انکشاف منابع طبیعی کشورهای عقب مانده رول عمدهٔ داشت افغانستان در جلسات این کمیسیون طرفدار حاکمیت کشورها بر منابع طبیعی شان بوده نماینده افغانی در حصهٔ آزادی حق ترانزیت بین دول و استفاده نهایی هر کشور از ثروت های ملی شان و جلوگیری از استثمار دول اجنبی از منابع طبیعی یك کشور بیانات داد و براساس پرنسیب های منشور ملل متحد از آنچه به منفعت دول محتاج تمام میشد طرفداری کرد.

در سی و دومین دورهٔ شورای اقتصادی و اجتماعی که بتاریخ جولای ۱۹۶۱ (سرطان و اسد ۱۳۴۰) در ژنیو منعقد شد و در آن انکشاف کشورهای پسمانده، مساعدت ملل متحد و انسجام مساعدت های موسسات اختصاصی و راپور کمیسیون حقوق بشر مورد بحث آمد هیأت افغانی فعالیت خود را بهمین نهج ادامه داد.

بناغلی عبدالرحمن «پژواك» نمایندهٔ دایمی افغانستان در موسسهٔ ملل متحد با یکی از اعضای اسامبلهٔ عمومی در بارهٔ حاکمیت ملی بر منابع طبیعی کشورهای عقبمانده مشغول مذاکره است.

معاونتهای فنی ملل متحد برای افغانستان

هیأت امداد فنی ملل متحد

نماینده مقیم (رئیس) هیأت امداد فنی ملل متحد فعالیت‌های معاونت فنی پروگرامهای ملل متحد و نمایندگیهای اختصاصی را در افغانستان هم آهنگ و مرتبط میسازد. او نماینده مدیر عامل صندوق مخصوص ملل متحد و مدیر مرکز اطلاعات ملل متحد میباشد. امور ارتباطی پروگرام اوپکس ملل متحد نیز به او محول است. فعالیت همهٔ این مؤسسات که طی سال گذشته صورت گرفته مختصراً در ذیل تذکر داده میشود :

ملل متحـد ، ادارهٔ عملیات امداد فنی

متخصصانیکه از اداره عملیات امداد فنی ملل متحد معرفی شده اند بمعاونت خود در انکشاف اقتصادی افغانستان ادامه داده اند . متخصصانیکه در ادارهٔ سروی جیولوجیکال افغانی مربوط وزارت معادن وصنایع کار میکنند در نقشه گیری جیولوجیکال ، طبقه بندی منابع معدنی ادامه داده و تحقیقات مخصوص معدنی هایدرولوجیکال را انجام میدهند . کار آنها شامل مسافرتهای در خود محل و تربیهٔ تبعهٔ افغانی در وزارت معادن وصنایع و پوهنتون کابل میباشد .

مشاور اقتصادی علاوه از فعالیت های زیادی که در افغانستان بانك کرده است در وزارت پلان نیز کاری انجام داده است. وی در ترتیبات مقدماتی یك موسسه پلاننگ افغانی که عنقریب بمعاونت ملل متحد تأسیس خواهد شد کمك کرد ، در نظر است این موسسه دو خدمت اساسی ذیل را انجام بدهد : یکی مرکز تربیه در شق ترتیب پلان اقتصادی و احصاییه و دیگر تهیهٔ مآخذ احصائیه ومطالعات توسط کار عملی و تحلیل هاییکه از طرف محصلین زیر نظر متخصصان فنی صورت گرفته است . مشاور اقتصادی درمجالس مأمورین عالی رتبه که بر موضوعات مهمهٔ اقتصادی ومالی بحث میشده شرکت کرده است مخصوصاً تاجاییکه مسایل مالی واقتصادی مذکور به پلان پنج سالهٔ دوم ارتباط داشته است.

در زمینه انکشاف دهات باثر توسعه ومعاونت تیم انکشاف دهات ملل متحد سه پروژه جدید در درهٔ پیچ و وادی کنر واقع ولایت ننگرهار ـ خوست پکتیا و دراندر واقع حکومت اعلی غزنی آغاز شده ـ تربیه دومین دسته کارگران دهات که عده شان (٥٠) نفر میباشد و درسال ۱۹٦۰ شروع شده بود بصورت قناعت بخش پیش میرود . درمارچ ۱۹٦۱ به تربیهٔ دستهٔ سوم آغاز شد . یك متخصص تهیه پلان شهرسازی ازطرف ملل متحد در کابل بشاروالی برای پلان های شهر کابل همکاری نزدیك دارد .

اوپکس ملل متحد

طرح اوپکس که جدیداً ازطرف ملل متحد معرفی شده مأمورین اجرایی وعملیاتی را تهیه میکنند تا درداخل وزارت خانه‌ها وادارات حکومتی بحیث مأمور کار کنند .

دراثر خواهش حکومت تاحال سه نفر مأمور اوپکس پست های مدیر پلاننگ صنعتی مدیر تصدی صنعتی ومعاون رئیس خدمات پوستی را اشغال کرده‌اند .

صندوق مخصوص ملل متحد

فعلاً دو پروژه در افغانستان تحت کار است که مصارف آنها ازطرف حکومت افغانستان وصندوق مخصوص مشترکاً تأدیه میشود پروژه اول سروی منابع آب وخاك است و پروژه دوم تأسیس یك ستیشن ز راعتی این مؤسسه درجمله سایر چیزهایی که تهیه خواهد کردیك عده مامورین حکومت افغانی را نیز تربیه مینماید . توقع میرود که هردو پروژه مذ کور چندین سال دوام کند . هردو پروژه مقتضی مصارف زیادی ازطرف حکومت وصندوق مخصوص خواهد بود . موسسه غذا وزراعت حیثیت نمایندگی اجراییه را درین موضوع دارد مؤسسه تا حال ۱۱ متخصص به افغانستان داده که بهمکاری نزدیك همکاران افغانی که از طرف حکومت افغانستان تعیین شده‌اند درسروی منابع خاك وآب پیشرفت قابل ملاحظه صو رت داده اند برای تأسیس «مرکززراعتی» نیز اقدامات زیادی بعمل آمده است .

ب ـ نماینده گی های اختصاصی

۱ ـ مؤسسه غذاوزراعت

هیأت مؤسسه غذا وزراعت مرکب از ۱۲ متخصص وآمری است که درر أس شان قراردارد آمرموصوف بحیث مشاور زراعتی حکو مت افغانستان نیز اجرای و ظیفهٔ میکند . مشا ور توسعه زراعتی مؤسسه غذا وزراعت بعدازیك سر وی دقیق برای انکشاف شعبه مؤثر توسعه دروزارت زراعت پلانی راترتیب داده که توقع میرود باثر آن زراعت اصلاح شودوتولیدات زیاد گردد . این پلان بحکومت پیش شده ومرکز مؤسسه غذا وزراعت آنرا منظو ر نموده برای شروع تهیه کارگران توسعه یك کورس ده هفتگی دروزارت زراعت افتتاح شدو ۳۸ نفر شاگرد که بهمین غرض انتخاب شده بودند دران تحت تربیه گرفته شدند. متخصصان مؤسسه غذا وزراعت درتشکیل وادامه این کورس باما‌ٔمورین توسعه وزارت زراعت کمك کردند .

تیم متخصصان مؤسسه غذا وزراعت درشق آبیاری نیز بمعاونت خود ادامه دادند درنیمه آخرسال کاریك سیفون یك پرچاوه ویك مجرای آب فاضل برای کانال اجمیر خاتمه یافت یك مجرای آب فاضل درنزدیکی بغلان برنهر اجمیر تحت ساختمان است این ساختمان شامل یك دروازه یك مجرای سیل وشش شرشره میباشد . تیم آبیاری مؤسسه غذا وزراعت نقشه اصلاح نهرهای دیگری راهم ترتیب داده که اهم آن عبارت است ازنهرشیروان و نهرگورگان درقطغن ـ نهرعبدالخیل وکریم درجلال آباد وهم نهرهای غزنی . این نقشه‌هادرانکشاف آب وخاك مملکت معاونت بسزائی خوا هد کرد .

نهرهای قدیمی که درولایت ننگرهار ازدریای کنرکشیده‌اند بصورت صحیح کارنمیدادند ولهذا ذخیره آب برای آبیاری درآنجا غیرکافی وغیرمنظم بود. سروی توپوگرافیك اول برای نهر عبدالخیل ونهرهای شیوه ـ قلعه تك شروع شد تا شرایط مو جوده مطالعه شود ومتعاقباً پلانی برای اصلاحات آن ترتیب یافت.

نهرشیوه ـ قلعه تك اخیرا درطول ۹ کیلومتر تسطیح ـ تحکیم وتوسیع یافته . با این تغییرات نهرمذکورحالامیتواند نسبت بسابق پنجبار آب زیادترازدریای کنر بگیرد وعلاوة این نهر، نهر عبدالخیل رانیز آبداده میتواند زیرا دریای کنراکثراوقات نهرعبدالخیل را صدمه میرساند ـ اکنون ظرفیت هرسه نهرمذکور «شیوه ـ قلعه تك وعبدالخیل» دریك جای مناسب باهم یکجامیشود تا کفایت زیادتر داشته باشد . درنتیجه این اصلاحات آبیاری یك ساحه پانزده هزار جریبی سهلتر ومطمئن تر میگردد. صنوف پاتولوجی (مرض شناسی) نباتات برای مأمورین لابراتوار ومامورین محلی درس ادهشد ونیزطرز دواپاشی برتاك ودرختهای میوه دار درزمستان ترتیب ومورد نمایش قرارگرفت درخزان سال گذشته تجربه انواع گندم وامراض باندازه زیادتر اجراشد وتوقع میرود که درفصل آینده معلو مات زیاد تر از ین تجا ر ب بد ست بیاید .

باثرهدایت متخصص مار کتنگ (عرضه به بازار) درتابستان گذشته یك مدیریت مار کتنگ دروزارت تجارت تشکیل شد . سه نفرازمامورین مدیریت مذکور بهمراهی متخصص مارکتنگ دوبار به ممالك خارج رفتند تاتولید ـ حاصل برداری ـ جمع آوری ـ طبقه بندی ـ باربندی حمل ونقل وتوزیع حاصلات زراعتی وامورمهمه فروش تجارتی را درممالك خارجه مطا لعه نمایند ـ مصارف این سفرها ازطرف مؤسسه غذا وزراعت واداره همکاری بین المللی امریکا داده شده . شرایط موجوده ومؤسسات موجوده مطالعه شده واکنون مطالعات لازم برای تشکیل مجدد اقتصادی ـ فنی وچوکات حقوقی سیستم مارکتنگ (عرضه به بازار) درشرف آغازاست.

اخیراً یك نفر ویرولوجست ازطرف مؤسسه غذا وزراعت مقررشده تا در تأسیس وبکار انداختن لابراتواری که ازطرف مؤسسه غذا وزراعت برای تولیدواکسین تهیه شده همکار ی کند وازشیوع مرض افریقایی اسپها جلوگیری نمایند . برای آغازیك مجادله وسیع ترزریق واکسین اسپ مجالسی ترتیب وپلانهای طرح شده . تعداد اسپ درافغانستان به(۵۰۰٫۰۰۰) میرسد ودرنظر است که عده زیاد این اسپها واکسین تزریق شود .

۲ ـ مؤسسه علمی ـ اجتماعی وثقا فتی ملل متحد یا یونسکو

متخصص فیز یك یونسکو در فا کولته سیا نس پو هنتون کابل بکارخویش در شقوق بصری و رادیو فیزیك دوام مید هد ـ درماه جنوری امسال یك لابراتوار رادیو فیزیك نیز تأسیس شد. تهیه مواد درسی وترجمه آن به فار سی ادامه دارد . د ر ماه ا پر یل یك متخصص بیولوجی وارد شده ودر تدریس ـ تهیه مواد درسی بشمول لوازم بصری شروع بکار کرد . تحت پروگرام ۱۹۶۱ـ ۶۲ معا ونت فنی مواد کار آمد این شق تهیه وتسلیم داد ه شده . شاگردان افغانی برای اینکه در فیزیك وبیولو جی کار رابد ست بگیر ند تر بیه میشو ند

تطبیق توصیه هاییکه ازطرف مشاور تدریس سیا نس به وزارت معارف داد ه شده ادامه دارد یونسکو برای تدریس سیانس درمکاتب ابتدایی ومتوسطه درکابل وقند هار ورکشاپ ها ئی تهیه کرد که زنان ومردان درآن اشتراك ورزیده بودند. مقصد ورکشاپ های مذکور این است که درکارهای عملی تاممکن باشد از مواد داخل مملکت کار گرفته شود. . برای تربیه

وتدریس معلمین که قبل ازاشغال وظیفه درین شقوق تر بیه میشوند ازطرف و زار ت معار ف بسته های دارای این مواد ولوازم تهیه شده ودر دارالمعلمین قراردادشد . پلا نی طرح شد ه تامطابق آن بسته های مذکور بمکا تب ابتدایی نیز داده شود . بهمکاری مؤسسه تعلیم تربیه یك کتاب راهنمای معلمین بفارسی تهیه گردید .مشاور یونسکو درترتیب یك کورس مطالعه سیا نس ازصنف اول تا شش مکاتب ابتدایی باوزارت معار ف کمك میکند . شامل ساختن سیلانس بهمه صنوف مکا تب ابتدایی در افغا نستان یك قدم بزرگ شناخته میشو د .

مشا ور یو نسکو دروزارت معارف راجع بانکشاف عمومی تدریس فنی بکا ر خویش ادامه میدهد . یونسکو بمکتب میکانیکی قندهار که در سال ۱۹۵۷ افتتاح شده معاونت فنی خود را ادامه داده است . نه تنها باوزارت معارف بلکه با پروگرام دوجانبه المان غربی نیز همکاری قریب صورت میگیرد درسال ۱۹٦۱ دومین پروگرام تدریس این موضوع درین مکتب تکمیل خواهد شد . از شروع سال باینطرف درشق فنی متعلین افغانی طورفیلوشپ رفته اند وتعیین شد ه که چند ین نفر دیگر نیز بعداً بروند .

طی هجد ه ماه اخیر انکشاف تعلیم وتدریس آرت پیشرفت خیلی مهم نموده. یو نسکو درتاً سیس یك مرکز تدریس آرت دارالمعلمین باوزارت معار ف کمك نمو د و بمر کز مذکور سامان ولوازم کار آمد داد که فعلا تحت استفاده قرار یافت .لوازم وسا مانیکه درین شق داده شده نه تنها در مرکزتدریس آرت دارالمعلمین بلکه در بعضی مکاتب دیگر کا بل هم تو زیع وتحت استفاده قرار گر فته مواد در سی وکورس تدر یسی بر ای تربیه معلمین در شق رسم مکاتب ابتدایی ومتوسطه نیزانکشاف یافته . متخصص آرت درورکشاپ ها چه در قندهار وچه درکابل معلمین آرت را تدریس نمود کنتر پارت های افغانی تربیه شده که یکی از آ نها فیلو شپ آرت را بمعاونت ایشیا فوندیشن بدست آورده .

یونسکو تحت پروگرام امور ثقافتی خود ازچندین سال باینطرف باموزیم کابل واموریکه د ر دا خل ساحه آن می آید به تماس آمد ه وکمك کرده . توقع میرود بزودی متخصص ترمیم عاج ـ سکه شناسی وترمیم وحفظ آثار عتیقه وارد شود . برای بعض این کار ها یك اندازه سامان ولو ازم از طرف یونسکو داده شده . معاونت بشعبه تو لید مد یر یت تعلیمات اساسی وزارت معارف ادامه یا فته ا ست . تحت پروگرام سال ۱۹٦۱ و٦۲ برای کتا بخانه عامه کابل نیز سامان ولوازم تهیه خوا هد شد .

۳ ـ مؤسسه صحی جهان

باثر در خواست حکومت افغا نستان هجد ه متخصص د ر شقوق مختلفه طبی مملکت مصروف میباشند . در نتیجه اقدامات جدی وفعال وز ارت صحیه اپید میك کولرا که در ماه آگست سال ٦۰ شروع شده بود تحت کنترول درآورده شد ودر ماه نومبر خاتمه یافت تولید مقدار واکسین ضد کولرا در موسسه تولید واکسین سرعت یافته و نیز به تو لید واکسین های ضد محرقه، ضد سگ دیوانه وچیچك ادامه داد .

برای اینکه مجادله واقدامات لا زمه علیه امراض ساری مهم مخصوصاً پروگرام و سیع مجاد له

وتزریق واکسین ضد کولرا وچیچك بعمل‌آید پلانهائی تهیه شد. درماه‌مارچ درجاهاییکه کولرا بشکل اپیدمیك سال ۱۹٦۰ دیده شده بود مجادله شروع گردید.

پروگرام امحای ملاریا دوام داده شد علاوةً به سه نفر ازداکتر های افغان فیلو شپ های منطقه یی موسسه صحی جها ن داده شد تا در کورس شش هفتگی مؤ سسه ملا ریای هندوستان در مارچ امسال شامل گردند در نیمه اپریل امسال د و فیلو شپ منطقه یی به کارگران پارامیدیکال‌اعطاگردید تاجهةشمول‌در کورس‌تربیوی‌یك‌ماهه‌به هندبروند‌در نظر‌است که طی‌سال ۱۹٦۱ نیم ملیون نفر معروض بملاریاوقایه شوند یك پروفیسر طب و قایوی واجتماعی در فروری امسال به فاکولته طب پوهنتون کابل به تدریس آغاز کرد و تا یك سال بکار خود دوام خواهد داد اولین دسته شاگردان صنف ششم د ر مرکز صحی دهاتی واقع شیوکی شروع بدرس کردند .

مکتب سانتیرین (روغتیاپال)بتربیه شاگردان افغانی ادامه میدهد درکورس ششم ۲۸ شاگرد شامل است او ایل امسال مراکز جدید صحت مادران و اطفال د ر نقاط عمده کابل افتتاح شد متخصص هاییکه از طرف موسسه صحی جهان اعزام شده اند بمشوره و تدریس خویش در مکتب پرستاران مردانه شفا خانه علی آباد ومکتب پر ستاران ز نانه شفا خانه مستورات ومکتب قابلگی شفاخانه شهرآرادوام میدهد

٤ ـ اتحاد یــه بین المللی مخابرات (تیلی کمو نیـکشن)

مشاور مخابرات انتقالی‌درانکشاف مخابرات‌ومواصلات‌را دیویی و تلگرافی افغانستان به معاونت خود ادامه داده وچندین‌حصۀ شبکۀ مجوزه مخابرات دور دست ملی و بین‌المللی افغانی تکمیل شده و حصص دیگر هم تحت ساختمان است اولین شرکت مستقیم بین‌المللی تلفون وتلگراف بین افغا نستان (کابل وقندهار) و پاکستان بزودی شر وع خواهد شد لین ها ی لازمه ووسائل کار آمد آن در خاك افغانی فعلاً اکمال یافته پلان های مزید برای توسعه بیشتر شبکه مخابرات انتقالی (تیلی کموئیکشن) که شامل ترافیك مخابره تلگرافی وتلفونی درخارج وداخل مملکت میباشد تحت مطالعه است .

باثر تقاضای حکومت افغانستان اتحادیه بین‌المللی مخابرات انتقالی در صدد یا فتن واعزام دو نفر میکانیك است تادر انکشاف مواصلات انتقالی و مخصوصاً حاصل فریکونس و امو ر فنی را دیوکمك نمایند .

٥ ــ موسسه‌هواشناسی‌جهان

مشاور میتر ولوجی در انکشاف سرویس هواشناسی افغانی بمعاونت خود ادامه میدهد پیشگوییهای اوضاع جوی متمادیاً بمطبوعات وکابل رادیو فرستاده میشود .

در ما ه فروری یك کورس مشاهدۀ هوا وکار گران رادیو در.مرکز جدید تر بیه ریاست هوایی ملکی افغانی واقع میدان هوایی کابل افتتاح‌شد که‌درآن۲٤شاگرد داخل اند چون انکشا ف آینده هواشناسی افغانستان تا اندازه زیاد بتر بیه پیش گو یی کنند گان اوضاع جوی ودیکر مامورین اوضاع جوی ار تباط دارد لهذا افتتاح کورس مذکور یك قدم مهم شمرده میشود.

٦ـ مؤسسه بین المللی کار

در اکتو بر گذشته راپور متخصص مؤ سسه بین المللی کار مر بوط بجمع آو ر ی اطلاعات متعلق بمارکیت استخدام درکابل نشر شد این را پور بر ا ی چند ین مقصد مهم بحیث یك مأخذ ومنبع مورد استفاده واستعمال قر ار یافت متخصص مؤ سسه بین ا لمللی کا ر برای تاسیس یك اداره استخدام در افغانستان نیز مشوره وتوصیه کر ده طر حی که از طرف متخصص مذکور برای تأسیس یك‌دفتر ملی ثبت‌اشخاص تعلیمیافتهٔ تخصصی بوجود آورده شده بود پیشرفت خوبی کرده وکنون‌توسعه یافته وفارغان مؤسسات‌مسلکی فار غان پوهنتون و اشخاص تعلیمیافته خارج را نیز احتوا میکند .

بکمك یك نفر کار گر عملی ریاست انکشاف د هات (که تحت یك فیلوشپ سه ما هه مؤسسه بین المللی کار در عملیه میده کر دن استخوان تربیه شده) یك پر وژ ه تر بیه تولیدنمایشی درنزدیکی کابل‌بکار افتیده مقصد این مرکز رواج دادن پاروی استخو ان است زیرا این پارو که یك نوع فوسفاتیك میباشد برای در ختان میوه کود قیمتد ا ری شمرده میشود .

ساختمان یك کار خانه دباغی نمونه تحت توصیه و نگرانی یك معلم د باغی مؤ سسه بین المللی‌کار در چاریکار نزدیك تکمیل است ماشین باب ومواد کیمیایی این پرو ژه از مرکز مؤسسه بین المللی کار جینوا به کابل رسیده است .

٧ ـ مؤسسه هوا نورد ی ملکی بین المللی

طی سال گذشته کلانترین فعالیت امداد فنی مؤسسه بین المللی هوانورد ی ملکی در زمینه تربیه بوده و باثر اهمیتیکه این مو ضوع دارد حکو مت طبق نظریه متخصص صنف های درسی عصری وورکشاپ ها ساخت.روز٤ دسمبراداره مرکزی هیأت و مدیریت‌تعلیم و تربیه‌بعمارت جدیدکه بمرکز تربیه‌عملی موسوم است‌نقل‌مکان‌کرده وتاوقتیکه عمارت جدید ریاست‌هوایی‌ملکی‌افغانی‌تکمیل‌شوددرینجا باقی‌میمانند.

مرکزتربیهٔ‌عملی دارای‌چهار عمارت‌است: یکی‌برای صنوف درسی وادارات یکی‌برای ورکشاپهایکی برای‌تحویلخانه وکارخانهٔ‌نجاری ویکی‌هم‌برای‌ماشین های برق اگرچه هنوز هم‌یك‌مقدار کارعمارات مرکزمذکورباقی مانده‌امادرسه ماه‌اخیرکار نصب‌آلات فنی تر بیه وتدریس،سیم دوانی‌برق وامثال‌آن خیلی پیش‌رفته است.

اکنون‌درمرکزمذکور نودودونفر تحت‌تربیه‌می‌باشند که‌کورسهای عملیات‌رادیو؛ ترمیم رادیو،ترمیم‌ماشینهای برق‌وموتروالطفاییه رامیخوانند .قواعدمفصل‌ودقیق‌راجع‌بترتیب‌صنوف وورکشاپها وتدریس وامتحان وغیره وضع وتطبیق شده است.

ازکورس‌اول ترمیم‌رادیو دراپریل١٩٦١ چهار نفرفارغ شد٢٩ نفرشاگرد دیگرهم درین کورس‌شامل‌اندو دردسمبرامسال‌فارغ‌می‌شوند درفروری١٩٦١ یك‌کورس مشاهدین‌اوضاع‌جوی وکارگران‌بی‌سیم وتلگراف‌با٢٤ نفرشاگردآغازیافت‌این‌کورس دردسمبر١٩٦٢ بایدختم شود پنج‌شاگردیکه ازشق‌کورس برق فارغ شده‌بودند اکنون درورکشاپ‌های مرکزتربیهٔ‌عملیاتی مصروف تعلیم‌عملی‌میباشند .

دوازده‌شاگرد درکورس میکانیك‌های برق‌مصروف‌اندودر فبروری۱۹۶۲ فارغ میگردند کورس‌اطفاییه که‌دارای بیست‌نفر شاگرداست‌منتظر ورودیك‌نفر متخصص‌موسسه‌هوا نوردی‌ملکی می‌باشدولی فعلاً یك‌نصاب موقتی‌به‌آنهادرس داده‌می‌شودعلاوه درموسسه‌تخنیك عالی‌افغانی۱۶ نفرشاگرد درشق‌کنترول ترافیك هوایی تربیه شده اند .

تاسیس‌مرکز تربیه عملیاتی مذکوردر انکشاف هوانوردی ملکـی افغا نـستان یکقدم بزرگی شمرده می‌شود .

ج صندوق‌اطفال‌ملل‌متحد

یونیسف(صندوق اطفال‌ملل متحد)وموسسه‌صحی جهان‌برای‌ترقی خدمات‌عمومی صحت و بهبوداطفال ومادران‌کشور که‌ازطرف‌وزارت صحیه‌درنظرگرفته شده‌معاونت‌کرده موسسه‌صحی جهان‌متخصص‌ویونسیف‌سامان‌ولوازم‌پروژه‌های‌مختلفه‌صحی‌راتهیه‌میکندمجموع‌معاونت‌یونیسف بافغانستان که‌ازسال ۱۹۵۰شروع شده‌تادسمبر۱۹۶۰ بشمول کرایه‌اموال‌بالغ‌به(۱۷۹۸۰۰۰) دالرشده‌معاونت های‌مذکورمربوط است‌به‌کارهای موسسه‌صحی‌جهان درزمینه امحای ملاریا کنترول‌تیفوس، تولیدواکسین وانکشاف‌دهات یونیسف، یك‌پروگرام‌غذایی برای‌رفع احتیاج تغذی‌وحفظ الصحه‌داردکه‌توسط معاینه‌خانه‌ها، شفاخانه‌ومکاتب‌مقدار معتنا بهای شیربی‌روغن شیرکامل ،صابون وکپسول ویتامین (ای)و(دی) به‌اطفال ومادران حاجتمندتوزیع میکند

د، اداره‌اطلاعات‌ملل‌متحد

برای‌اولین‌بار دراگست‌سال گذشته‌اداره‌اطلاعات‌ملل‌متحد در نمایشگاه‌جشن‌سالانه‌استقلال یك‌پاولیون افتتاح کردکه‌درآن‌بعضی کارهای‌ملل‌متحدبطورعمومی ونمایندگی‌های اختصاصی که‌درافغانستان کارمی کندموردنمایش‌قراریافت‌ورساله‌یی‌بنام‌افغانستان‌وملل‌متحد بهمین‌مناسبت توزیع گردید ،

اداره اطلاعات ملل متحد در ترتیب مجالس و تجلیل روز های مهم ازقبیل روز ملل متحد در اکتوبر گذشته ، روز حقوق بشر در دسمبرگذشته ، و روز جهانی و روزصحت جهان در مارچ و اپریل امسال مشغول بود .

پروگرام طباعتی مرکز هم وسیع بوده چندین نشریه مزید مربوط بملل متحد بزبان های دری و پشتو چاپ و در سراسر کشور توزیع شده است .

علاوة نشرات ملل متحد بزبان های فرانسوی ـ انگلیسی و روسی باشخاص ومؤسسات مربوطه توزیع شده است.

در زمینه رادیو یك پروگرام هفته وار بزبان های پشتو ودری ازطرف مرکز اطلاعات ترتیب وتوسط کابل رادیو برودکاست شده میرود . علاوةً در اثنای جریان اسامبلی‌عمومی جمال خبر ها روزانه و در ایام غیراسامبلی هفته وار ازمرکزملل متحدبراه طنجه بزبان انگلیسی مخابره میشود که مورد استفاده آژانس باختر وکابل رادیو قرار دارد .

همچنان مرکز اطلاعات ریکارد متن بیانیهٔ رجال و بیانات نمایندگان افغانی د ر ملل متحد را مرتباً به کابل رادیو داده . در روزهای خاص پروگرام های مخصوصی از طرف مرکز اطلاعات تهیه و به‌کابل رادیو جهة نشر داده شده است .

در همهٔ مواقع خاص مرکز اطلاعات فلم های مربوطه ملل متحد را در سینماهای عمده شهر کابل مورد نمایش قرار داده است .

برای یك پروگرام منظم ماهوار جهة نمایش فلم ها نیز پلان هایی رویدست گرفته شده مشروط برینکه تالار منا سبی دستگیری کند . فعلاً مرکز ملل متحد چند ین فلم جدید را بزبان های محلی تحت تهیه گرفته که اداره اطلاعات توقع دارد بزودی آنرا نمایش بدهد

در طول این مدت اداره اطلاعات ملل متحد همیشه اطلاعات تازه مربوط بامور ملل متحد را به مطبوعات وجراید داده است، مخصوصاً در ایام اسامبلی عمومی . متن کامل بیانیه نمایندگان افغانی وعکس‌های مربوطه آن که هر وقت رسیده فوراً بمطبوعات داده شده است . معلومات جدید برموضوعات بین‌المللی بیك اساس منظم بمطبوعات ارسال گردیده. راجع باسامبلی جهانی صحت که روز ٧ فروری ١٩٦١ در دهلی منعقد شد نیز مآخذ ومعلومات مفصل به مطبوعات و جراید ارسال گردیده است .

به کورسهای زمستانی معلمین که ازطرف حکومت دایر شده بود مواد زیادی مبنی برملل متحد و فعالیت های آن داده شده .آمراداره اطلاعات علاوه ازتهیه مقالات هفته‌وار درقسمت مسائل مهم بین المللی برای روز نا مه های پایتخت، درصنوف چهارم فاکولته های حقوق واقتصاد جهة تدریس موضوع ملل متحد و امور بین‌المللی سهم گرفت .

عده پوسترهای مربوط بملل متحد وفعالیت‌های آن که در سال جاری تهیه شده است بمکاتب وکتابخانه وغیره توزیع شد همچنان مجلات ووسایل وپوسترهای مربوط بعملیات ملل متحد ویاموسسات تخصصی آن پیوسته بمؤسسات وعلاقمندان فرستاده میشود .

توسعهٔ روابط خارجی افغانستان

بمنظور بسط وتوسعه روابط افغانستان درساحات سیاسی ، اقتصادی وفرهنگی باکشور های جهان درسال ۱۳۳۹ وربع اول سال ۱۳٤۰ اقدامات قابل تذکری صورت گرفته ویك عده معاهدات وموافقت نامه ها بادول وموسسات خارجی منعقد شده است کـه شرح آن در ایـن مختصر گنجایش ندارد .

استقرار روابط سیاسی افغانستان بابعضی کشورهای دوست وارتقای سویه بعضی وزارت مختاری‌های افغانی به سفارت کبری، مسافرت زعمای افغانی بخارج، مسافرت زعمای خارجی به افغانستان وسهمگیری زعمای افغانستان درکنفرانس‌های بین المللی بطور مجمل ذکر می یابد :

استقرار روابط سیاسی

موافقه استقرار روابط مستقیم سیاسی بـه سویه سفارت کبری بادولت پادشاهی المغرب صورت گرفته وتبادل سفراء درآینده عملی خواهد شد .

همچنان موافقه استقرار روابط سیاسی بصورت غیرمستقیم به سویه سفارت کبری با نیپال، بلغاریا ومکسیکو صورت گرفته است وسفرای کبار افغانستان دردهلی جدید ، مسکو و واشنگتن متناوباً درکتمندو ، صوفیه ومکسیکو بحیث سفیرکبیر ازافغانستان تمثیل خواهندکرد .

ارتقای وزارت مختاریها به سفارت کبری

وزارت مختاری‌های افغانی درپراگ ، روم ، بغداد و جکارتا به سویه سفارت کبری ارتقاء نمودند. سابقاً سفیر کبیر افغانستان درلندن به حیث وزیر مختار، افغانستان را در دربارهالیند تمثیل میکرد ولی سپس فیصله بعمل آمد که این تمثیل نیز بعدازین به سویه سفارت کبری صورت گیرد .

مسافرت زعمای افغانی بخارج

اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه افغانستان نظربدعوت جلالتماب جمال عبد الناصر رئیس جمهور کشور عرب متحد درماه عقرب ۱۳۳۹ به جمهوریت عرب متحد برای یك مسافرت حسن نیت چهارروزه تشریف فرما گردیدند .

درهمین ماه اعلیحضرت معظم همایونی نظر به دعوت مارشال تیتو بیك مسافرت حسن نیت هفت روزه به جمهوریت مردم یوگوسلاویا عزیمت فرمودند .

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم افغانستان نظربدعوت حکومت انگلستان بتاریخ ٥ سرطان ۱۳٤۰ بطرف انگلستان عزیمت کردند .

ښاغلی صدراعظم بتاریخ ۱۲ سرطان ۱۳٤۰ نظر بدعوت دکتور ادناور صدر اعظم

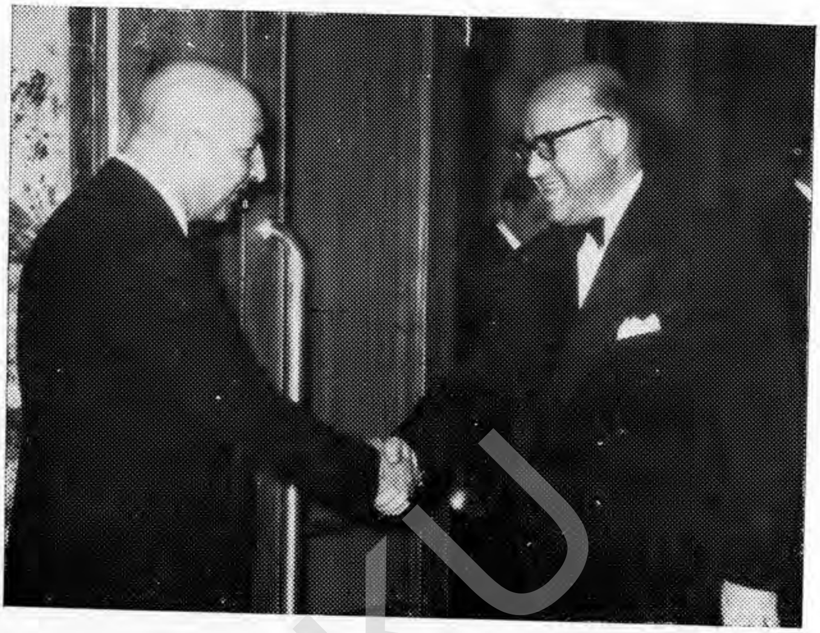

ښاغلی سردار محمد داؤد د افغانستان صدراعظم او ښاغلی مهندس شریف امامی د ایران صدراعظم د روغبړ په حال کښې، د ایران صدراعظم د افغانستان د حکومت په بلنه کابل ته راغلی ؤ

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم له ښاغلی دکتور ایرهارد د فدرالی آلمان د صدراعظم مرستیال او د اقتصاد وزیر سره مصافحه کوی دکتور ایرهارد د افغانستان د حکومت په بلنه کابل ته راغلی ؤ

ACKU

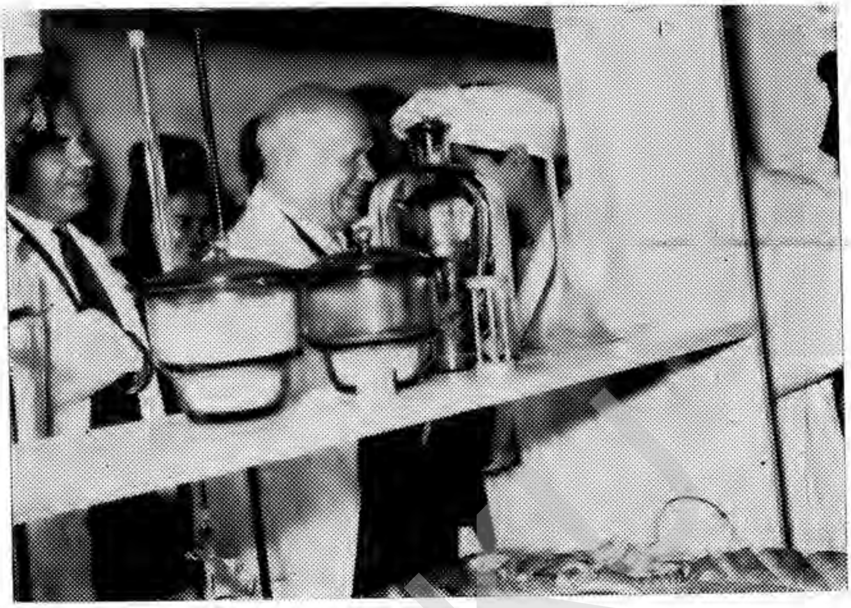

ښاغلی خروسچف د شوروی اتحاد صدر اعظم د کابل د سیلو دیوه لابراتوار د کتنې په حال کښې

ښاغلی علی محمد د صدارت عظمی لمړی مرستیال د بگرام په هوایی ډگر کښې د ښاغلی دکتور ایرهارد د آلمان د فدرالی دولت د صدر اعظم د مرستیال او د اقتصاد وزیر هر کلی کوی

ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم هغه وخت چه‌دداخلی‌اوخارجی‌ورځپاڼه لیکو نکوپوښتنو ته دافغانستان دخارجی سیاست په‌باره کښی ځوابو نه‌ورکوی .

ښاغلی سر دا ر محمد نعیم د خارجه چارو وزیراوصدارتعظمی‌دوهم‌مرستیال‌هغه‌وخت‌چه‌په کابل کښی‌دولسی چین‌دجمهوری دولت خارجه‌وزیراوصدراعظم له‌مرستیال‌سره‌ددواړوهیوادو ترمنځ دملګرتیاتړون‌لاسلیک کوی .

ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم پهدغه میلمستیا کښې چه دانګلستان دصدراعظم ښاغلي‌میك میلن له خوا ددوی پهویاړ شوی‌وه له نوموړی سره دمصافحې په حال کښې

دافغانستان صدر اعظم ښاغلی سر دار محمد داود په هغه میلمستیا کښی چه
د دوی په ویاړ دانګلستان د خارجه چارو دوزیر ښاغلی لارډهیوم لهخوا شوی وه
له نورو مورى سره دخبرو اترو په حال کښي

د«وان» په هوايي ډګر کښې دافغانستان صدراعظم ښاغلي سردار محمد داود د آلمان دفدرالي
دولت دصدراعظم دکتور ادناور له خوا دهرکلي نه ور وسته خپله بيانيه ايرادوي ، ښاغلي
فون برنتانو دهغه هيواد خارجه وزير او په بن کښې افغاني لوی سفير ښاغلي دکتور
غلام فاروق هم حضور لري .

ACKU

دآلمان دفدرالی دولت جمهور رئیس دکتور هانریش لوبکه او د افغانستان
صدر اعظم ښاغلی سردار محمد داؤد دخبرو اترو په وخت کښې

دهیواد دخپلواکی دتیر کال دجشن پهورځو کښی په کابل کښی دملګرو ملتو په غرفه کښی دوه تنه موظف کسان ننداره کوونکو ته لازم توضیحات ورکوی.

دهیواد دخپلو اکی‌دتیر کال‌دجشن په ورځو کښې دافغانستان دزده کوونکو هنری‌اورسامی‌کارونه‌چه دیو نسکود ښوونکو ترکتنی‌لاندې
په‌کابل‌کښې دملګرو ملتو په‌غرفه‌کښې ترتیب اودننداری لپاره ایښودل شوی وو.

جمهوریت اتحادی المان به‌جمهوریت مذکور تشریف فرما گردیدند ،

مسافرت زعمای دول خارجی به افغانستان

در ماه سرطان ۱۳۳۹ اعلیحضرت پادشاه نیپال به‌صورت غیر رسمی وارد افغانستان گر دیدند وسه روز مهمان اعلیحضرت همایونی پادشاه افغانستان بودند ،

همچنین جلالتماب سیرانکیویچ رئیس الوزراي جمهوریت مردم پو لیند بدعوت صدراعظم افغانستان درماه‌سنبله۱۳۳۹ وجلالتماب دوکتور لودویك‌ای‌هارد وزیراقتصاد ومعاون‌صدراعظم جمهوریت فدرالي المان‌در ماه‌میزان۱۳۳۹ بدعوت ښاغلی‌سردار محمدنعیم وزیر امور خارجه افغانستان،وجلالتماب کوچا پوپوویچ وزیر خارجه‌جمهوریت یوگوسلاویا درماه ثور ۱۳۳۹ بدعوت ښاغلی وزیر خارجه افغانستان‌وجلالتماب دوکتور سکارنو رئیس جمهور اندونیزیا در ماه ثور ۱۳٤۰ بدعوت اعلیحضرت‌معظم همایونی به‌افغانستان‌مسافرت نموده اند.

اشتراك زعمای افغانستان در کنفرانس های‌بین‌المللی

نمایندگان افغانی در مجامع مختلف بین‌المللی خصوصاً‌ملل‌متحد ومؤسسات اختصاصی آن سهم گرفته اند وازآن جمله سهم گرفتن ښاغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه معاون دوم صدارت عظمی بحیث رئیس هیأت افغاني‌درپانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی‌ونیز اشتراك ایشان به حیث رئیس هیئات‌افغاني در اجتماع تمهیدی سران کشو ر های بیطر ف در قاهره(جوزای۱۳٤۰) قابل تذکرمی باشد.

د پوهنې چارې د لومړي پلان په پنځو کلونو کښې

د پلان په لومړي او دوهم کال کښې ابتدائي تعلیمونه

له هغې ورځې څخه چه افغانستان د عصري کیدو په لیاره کښې نوی پوهنه ومنله په ډیر جدیت سره یې د هغې د انکشاف او پراختیا د پاره کوښښ کړی دی .

ع، ج دکتور علی احمد پوپل د پوهنې وزیر

د دغه انکشاف تمایل د لومړي پنځه کلن پلان له جوړیدو او تطبیق څخه مخکښې په لومړنیو ښوونځیو کښې له ۳۰ کال څخه تر ۳٤ کال پورې د شاګردانو شمیر له «۹۱۳۷۱» څخه «۹٦٦۷۱» تنو ته زیات شوی دی پداسې حال کښې چه د ښوونځیو شمیر له ۱۳۳۵ نه تر ۱۳۳۷ پورې ۸٦۹ ته رسیدلی دی. د پلان په لومړي او دوهم کال کښې اوه دیرش اومړنی ښوونځی او «۱۲۵» کلیوالی ښوونځی او «۲۵» د اویانو کورسونه تاسیس او پرانیستل شول .

د پلان په لومړي او دوهم کال کښې د ټه ټینه لومړنیو ښوونځیو او دری سوه کلیوالی ښوونځیو او د لویانو پنځه اویا کورسونو پرانیستل او د لومړنیو ښوونځیو د نوو ودانیو سرته رسیدل او او نود لس نورو ودانیو جوړیدل شامل وچه ټولې د پلان په دریم کال کښې بشپړ شویدی.

د پلان په لومړي کال کښې په پایتخت او ولایاتو کښې د لومړنیو ښوونځیو د پاره د شلو ودانیو د بنسټ تیږی کیښو دلی شوی دی چه د دغو چارو په وروستنیو کالو کښې ځینې بشپړ او ځینې کارونه یې دوام لري .

په دریم کال کښې

د لومړنیو ښوونځیو ودانۍ : دوې ودانۍ په مرکز کښې د لومړنیو ښوونځیو د پاره وپیر ودلی شوی او په دغه لاندې سیمو کښې د ښوونځیو د پاره ودانۍ جوړې شوې .

د کابل په ولایت کښې څلور ودانۍ ؛ د هرات په ولایت کښې درې ودانۍ، د ننګرهار په ولایت کښې دوې ودانۍ، په قطغن کښې دوې ودانۍ، په میمنه کښې درې ودانۍ، په غزنی کښې دوې ودانۍ، په پروان کښې یوه ودانۍ، په ګرشك کښې دوې ودانۍ، په فراه کښې دوې ودانۍ .

د لومړنیو ښوونځیو پرانیستل : د پلان په دریم کال کښې په لاندې ډول یودیرش منظم لومړنی ښوونځی پرانیستل شوی دی .

دپوهنې دوزارت تشکیلات

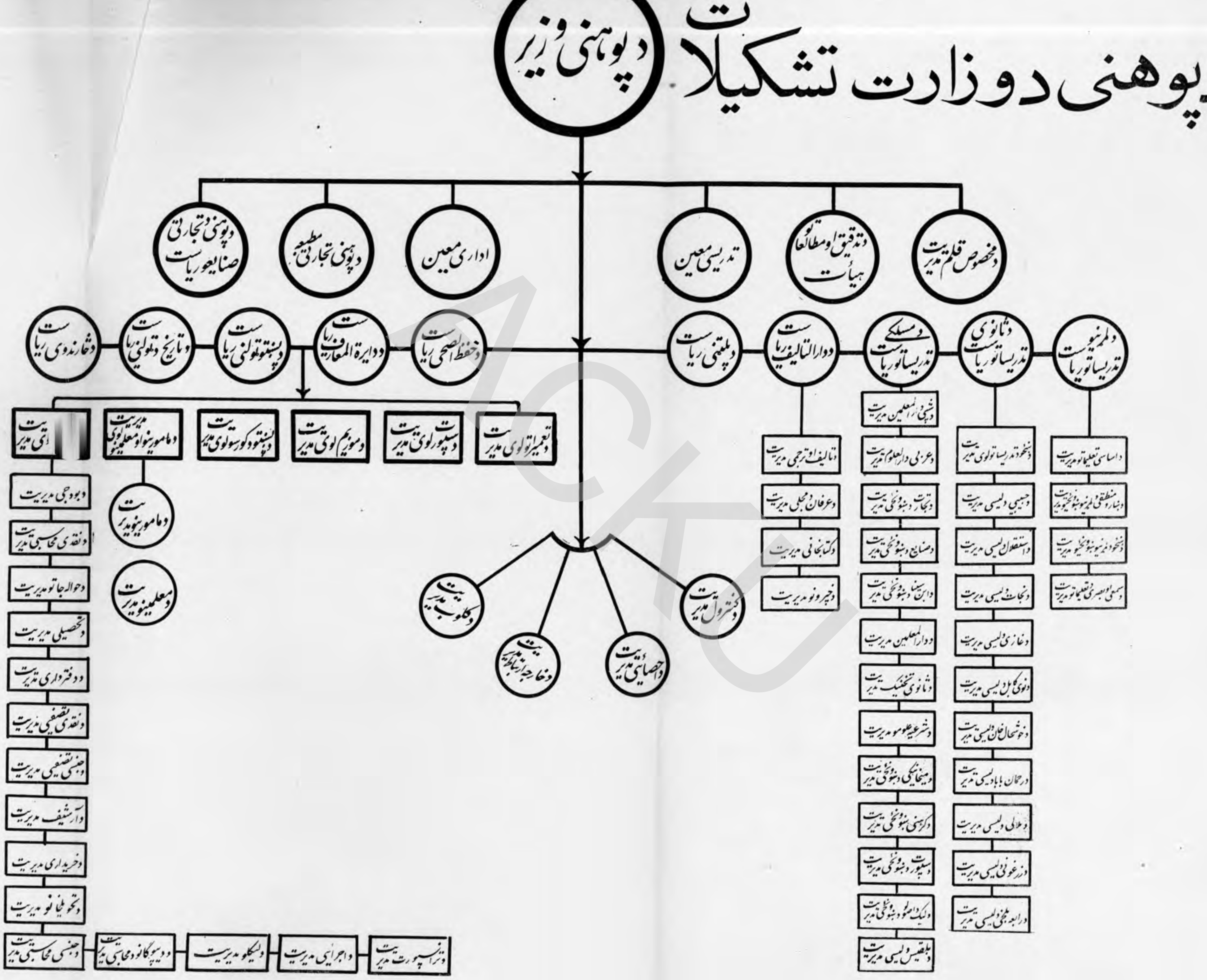

ACKU

د ۹ ۱۳۳۹ کال د عقرب په میاشت کښې هغه وخت چه د مرکزاو ولایاتو د ښوونکو نمایندګانو یوه ډله د ښوونکي د ورځې په مناسبت
د ښاغلي سردار محمد داود صدراعظم د همایوني اعلیحضرت وکیل (چه هغه وخت شاهانه ذات د یو رسمي مسافرت په ترڅ کښې خارج ته
تشریف وړی ؤ) د دلکشاه په ماڼۍ کښې مشرف شوي وو.

والا حضرت شاهدخت مریم دملالی په لیسه کښې‌دتیر کال یوی فارغ التحصیلی ته‌بیری‌ایك ورکوی.

د پوهنې وزیرښاغلی دکتور علی احمد پوپل دنادریې دلیسې دپر انستلو نه وروسته‌له ځینو شاګردانو څخه تعلیمی پوښتنې کوی

دکابل په ښار کښې یو ښوونځی ، دکابل په ولایت کښې دوه دقندهار په ولایت کښې دوه دهرات په ولایت کښې دوه، په فراه کښې دوه په مزارشریف کښې دوه ، په ننګرهار کښې پنځه، په پکتیا کښې پنځه په پروان کښې درې ، په قطغن کښې دوه، ، په ګرشك کښې یو ، په شبرغان کښې دوه ، په میمنه کښې یو، په غزنی کښې دوه دپلان، دپیشبینی له مخی باید دپلان په دریم کال کښې په مرکز او و لایاتو کښې «۲٤» اساسی ښوونځی جوړ شوی وای خو دخلکو دغوښتنی په نسبت سربیره پر دغه شمیر اوه ښوونځی نور زیات جوړ شوی دی .

په ننګرهار کښې درې ښوونځی ؛ په پروان کښې دوه ښوونځی ، اودپکتیا په ولایت کښې دوه ښوونځی چه دجوړ شویو ښوونځیو و یودیرشمیر سر ته رسیږی. سربیره پردی دپلان په دریم کال کښې شل دریم ټولګی په هغو ښوونځو کښې چه په لومړی کال کښې جوړ شوی وو او شپاړس دوهم ټولګی په هغو ښوونځیو کښې چه په دوهم کال کښې پرانستل شوي وو زیات شول. دپلان په لومړی اودوهم کال کښې سربیره پر «۱۲۵» کلیوالی ښوونځیو جوړ بهاو په دوام سره په دریم کال کښې یوسل او اویا کلیوالی ښوونځی په لاندې ځایو کښې تاسیس شول : دکابل په ولایت کښې څوارلس، دقندهار په ولایت کښې دیارلس، دهرات په ولایت کښې څوارلس، دمزارشریف په ولایت کښې دیارلس، دننګرهار په ولایت کښې دیارلس ، دپکتیا په ولایت کښې دیارلس، دقطغن په ولایت کښې دیارلس، دپروان په اعلی حکومت کښې دولس، په فراه کښې دولس ، په غزنی کښې دوولس، په بدخشان کښې یوولس ، په شبرغان کښې یوولس، په میمنه کښې دولس او په ګرشك کښې دولس ښوونځی .

او بل په همدی کال کښې په لاندنیو ولایاتو او اعلی حکومتو نو کښې دلویانو پنځوس کورسونه تاسیس شول : دکابل ولایت، دقطغن ولایت، دمزارشریف ولایت، دهرات ولایت، دننګرهار ولایت دقندهار ولایت، دپکتیا ولایت، دپروان اعلی حکومت، دمیمنی اعلی حکومت، دفراه اعلی حکومت، دګرشك اعلی حکومت، دبدخشان اعلی حکومت، په غزنی اوشبرغان کښې .

په لومړنیو ښوونځیو کښې دحرفی شاملول

په «۲۲» ښوونځیو کښې دهغی په شاملولو سربیره چه دپلان په لومړی اودوهم کال کښې شروع شوی وه دپلان په دویم کال کښې په «۲۸» لمړنیو ښوونځیو کښې په دغه ډول حرفی شاملی کړی شوي دی. دکابل په ولایت کښې دوه، په قندهار کښې دوه، په هرات کښې دوه، په مزارشریف کښې دوه، په ننګرهار کښې دوه ، په پکتیا کښې دوه ، په قطغن کښې دوه، په پروان کښې دوه، په فراه کښې دوه، په غزنی، کښې دوه، په ګرشك کښې دوه په بدخشان کښې دوه، په شبرغان کښې دوه او په میمنه کښې دوه .

په څلورم کال کښې

دکلای مرادبیك ، بتخاك، شیوکیو، پروان، میمنی، دسلیمان ماکو(په قندهار کښې) دچار باغ صفا دنجونو ښوونځی، نورستان، ننګرهار دمیمنی دعرب خانی دکټواز دښوونځیو، دغزنی داندړو دلومړی برخی، محمود عراقی، دمرکز دښځو، بامیانو، سنګین (ګرشك) اودسنګچارك دپخوانیو او نویو ابتدایی ښوونځیو داساسی ودانیو دکار و نوددوام په باب کښې اجراآت وشول. د«۲۲» ښوونځیو له جملی څخه د۹ ښوونځیو دودانیو کار په ۳۷ او ۳۸ کال کښې سرته ورسید.

د «۱۳» پاتې ښوونځيو دودانيو دکار په دوام سربیره دښځو لومړنيو اساسي ښوونځيو دوداني کارشروع شو، په ننګرهار کښې دری، په پروان کښې دوه، ـ په شبرغان کښې يو، دغه راز نوی فرنيچر اوفرشونه لکه دزده کوونکو اوښوونکو ميزونه اوچوکۍ، سطرنجۍ، بخاری او نورشيان برابرشول.

په پنځم کال کښې

د «۵۳» لومړ نيو ښوونځيو دالحاقيي کارپه «۱۰۰» کښې «۳۵» اودديروشوپخوانيو ښوونځيو ودانی په «۱۰۰» کښې «۳۵» سرته رسيدلی دی .

۲٤ پنځم ټولګي، ۱۳ څلورم ټولګي، ۲۷ دريم ټولګي د ۵۰ دوهم ټولګي، ۵۰ لومړيو ټولګي سل نوی کليوالي ښوونځي اودلويانو پنځلس نوی کورسونه پرانستل شوی دی .

په ۳٤ نويو ښوونځيو کښې حرفي شاملي اود اوريدلو اوکتلود وسايلو دوهم و احد سرته رسيدلی او زيات شوی دی ،

دپلان په لومړی اودوهم کال کښې ثانوی تعليمونه

دمنځنيو ښوونځيودپاره ددیارلسو نويوودانيوجوړيدل اودلابراتوار يوزيات شمير سامان برابرول په نظر کښې نيول شوی وه چه په روستنيو وکالو کښې دهغې ټولې مهمې چاری سرته رسيدلی دی .

په دريم کال کښې ثانوی تعليمونه

وداني: ـ دحبيبيه د ... ودانۍ اوپه نوی ښار کښې دزرغوني ليسې دودانی چاری دوام لری په لومړی کال کښې دليلې ښوونځيو پاتې کارونه اودهغوی دمنځنيو ښوونځيو دودانيو نيمګړی کارونه سرته رسيدلی اود لومړی اودوهم کال دښوونځيو الحاقيه تکميله شوی اود استقلال دليسې د دستوديوم اوميدان کارونه دوام لري .

دسيانس سامان: لومړنی ترتيبات يې نيول شوی دی اودغه مقصددپاره د(٤۱۰۰۰) دالر تخصيص ورکړ شوی دی .

دګرشك سلطانپور، ننګرهار ملکه رضيي په منځنيوښوونځيو کښې دريم ټولګي زيات شوی دی، اشترګرام ، برکی برك، اوتالقانو دمنځنيو ښوونځيو اومړی ټولګي پرانستل شوی دي .

دګرديز اوبغلان په ښوونځيو کښې دريم ټولګی زيات شول .

په څلورم کال کښې

دثانوی ښوونځيودوداني چاری دخوشحال خان دليسې د بيبي دليسې، دمزارشريف دنجونو اودليليي اودګرديز دليليي اومنځنيو ښوونځيو، دبغلان دليليې اودخان آباددليسې داشترګرام دښوونځي، دبدخشان دمنځنی ښوونځی ، دملالۍ او زرغونی اودرحمان بابا دښو نځيودوهم پوړ ودانيو کارونه دپرمختك په حال کښې دی دتيرو کلونو دلسوښوونځيو دودانيود کارونو په دوام سربيره ددروښوونځيو کار يو په مزارشريف يو په پروان اودرحمان بابا ددوهم پوړ ودانی شروع شو. همدارنګه دلابراتوارپنځه سيټونه، ميزاوچوکۍ، الماری، سطرنجۍ اوټغرو نه برابرشوی دی

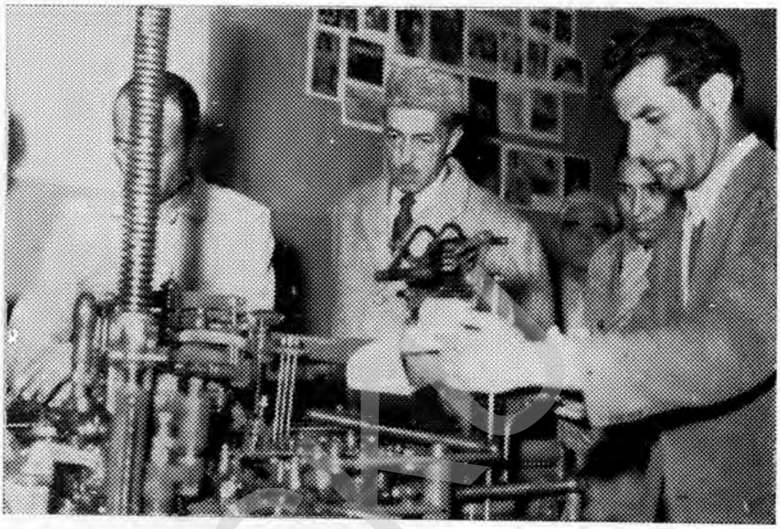

ښاغلی علی محمد دصدارتعظمی لمړی مرستیال د پوهنی دتجارتی
مطبعی نو ی ماشینونه گوری.

د پوهنیوزیر ښاغلیدکتور علیاحمدپوپلاوپه کا بل کښی د فد رالی المان
د دولت لوی سفیرښاغلی دکتور هانس شمیدت ددا ړو هیوادوترمنځ دکلتوری
تړون دلاسلیکنه وروسته

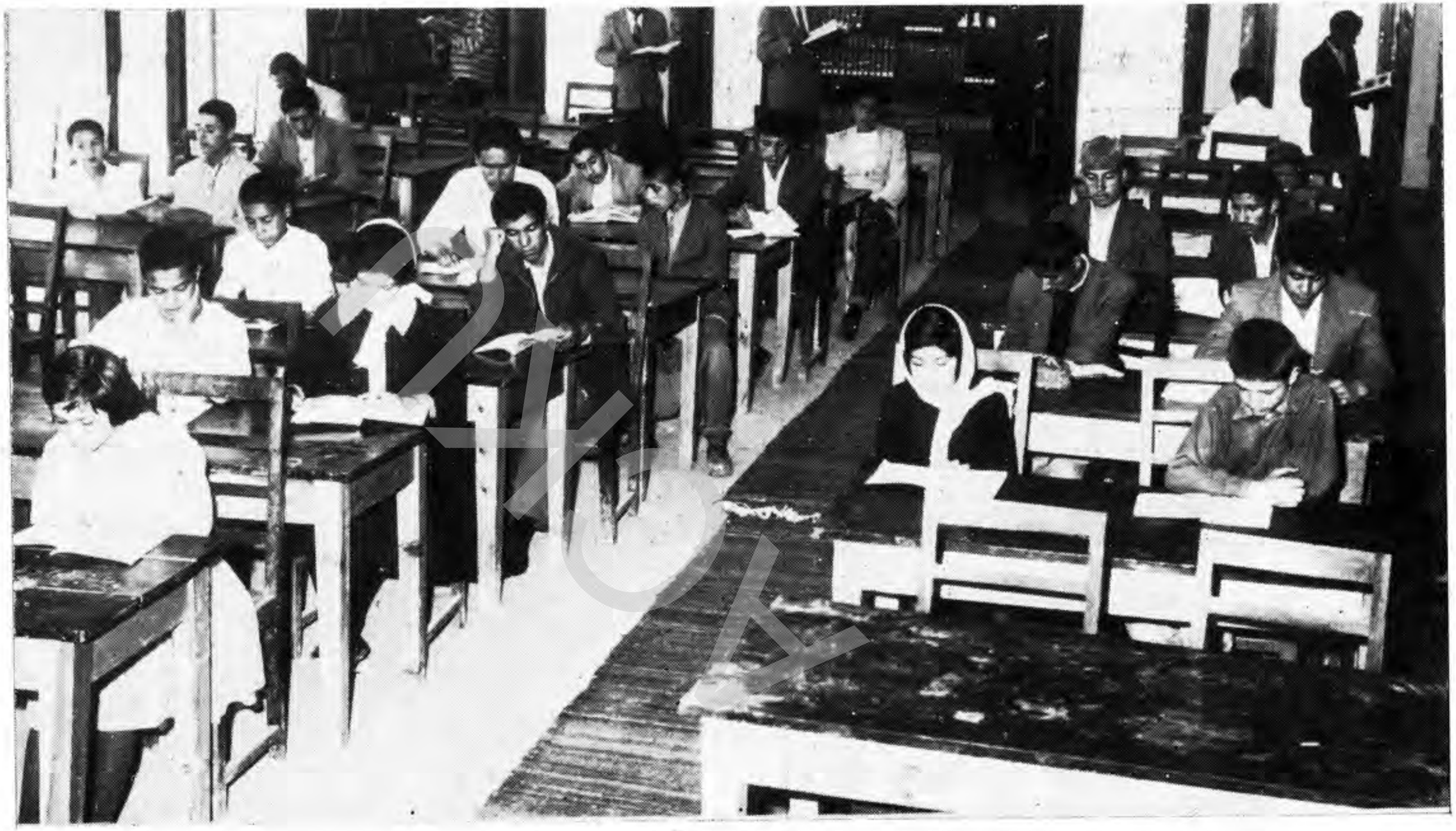

دکابل په عامه کتابخانه کښې هره ورځ یو زیات شمیر علاقمندان دعلمی استفادې لپاره ورځي

دملالی‌په لیسه‌کښې دزدکوونکو شمیروړځ په وړځ زیا تیږی

دملا لی په لیسه کښې دکیمیالابر اتوار چه شاگردان هلته تطبیقات کوی

دملالی په لیسه کښې دماشو مانو دوړ وکتون دپرانیستلو یوه منظره .

دملالی په لیسه‌کښې دلمړنی‌شاگردان یو ټولگی‌چه په زده‌کړه‌کښې لگیادی.

په پنځم کال کښې

دغو نهو ښوونځیو کارونه چه له پخوانه نیمګړي پاتې دي او دثانوي تعلیمونو او دیارلسو ودانیو چارې به دې چه بشپړې شي.

دنویو جوړ شوو منځنیو ښوونځیو او لیسو دپاره دلابراتوار د دولسو سیټونو دسامان پیرودل شوې دي دد «اشتر ګرام» برکي برك، تالقانو، ددریم کال دمنځنیو ښوونځیو دریمو ټولګیو، د شبرغان کامي، دمیمنې دستاري ښوونځي، چخانسور، روداتو، جبل السراج، سرای خواجه، پلخمري او دچغه سرای دښځو دښوونځیو دځلورم کال دمنځنیو ښوونځیو ددوهمو ټولګیو دنویو جوړ شوو منځنیو دریو لومړیو ټولګیو، درحمن بابا ددولسم ټولګي، دغزني دسنائي دیوولسم ټولګي دهرات دمهري لیسي دلسم ټولګي، دبدخشان او مزارشریف دلیلیو ددوهمو ټولګیو او دپکتیا دیوسل او شل کسیزې لیلیې پرانستل شوي دي.

دپلان په لمړي او دوهم کال کښې مسلکي تعلیمونه

دځینو دارلمعلمینو او دکابل په میخانیکي ښوونځي سربیره په ولایاتو کښې د میخانیك دوه ښوونځي پرانستل او د یوزیات شمیر تعلیمي لوازم برابرول او دصنایعو دښو و نځي ودانی د کرهنې دښوونځي او دکابل، قندهار او خوست دمیخانیکي ښوونځي ودانیو سرته رسیدل په نظر کښې نیول شوي او دغو مقدماتي چارې د ترژره ترتیب شوې وې چه ټول یې دهغې پروژې په اساس په راتلونکو کالو کښې تطبیق او بشپړې شویدي.

په دریم کال کښې

درسي وسایل تهیه او د شاګردانو شمیر زیات شوی دی او دتایپ یو شمیر ماشینونه و اخستل شول.

میخانیکي ښوونځي

دکابل په میخانیکي ښوونځي کښې دپلان په دریم کال کښې دولسم ټولګی زیات شو. دولایاتو میخانیکي ښوونځي دپلان په لومړي کال که په قندهار کښې دمیخانیکي دوه ښوونځي او یو بل یې په پکتیا کښې تاسیس شول او په دریم کال کښې دریم ټولګي پکښې زیات شول.

دصنایعو ښوونځي

نور زیات تعلیمي مواد برابر او دشاګردانو شمیر زیات شو، خارجي معلمین استخدام او د ښځو اچولو، ترکاڼي او رسامي څانګې زیاتې شوې.

دثانوي تخنیك ښوونځي

تعلیمي نوي مواد تهیه او دکارخانو دپاره لوازم او دکتابخانې کتابونه برابر کړی شول.

دارلمعلمینونه

دکابل دارلمعلمین درسي کتابونه تهیه شوي دي او ترنیمائي پورې دښوونځي چو بکاري سرته رسیدلي دي.

دابن سینا دنموني دښوونځي دپاره درسي کتابونه برابر شوي دي.

ACKU

دمسلکی ښوونځیو ودانۍ

دمسلکی ښوونځیو دودانیوپه برخه کښې دغه اجراآت شوی دی :
دثانوی تخنیک دښوونځی اودصنایعودښوونځې، الحاقیه ودانۍ سرته ورسیدلې ددارالمعلمینو اوزراعت تشنابونه، دخوست دمیخانیکی ښوونځی دخاکیندل دولایاتو دمیخانیکی اودارلمعلمینو کار اودکابل د میخانیکی اود علاوالدین تجربوی ښوونځی الحاقیه چاری بشپړې شوی.

پدخلورم کال کښې

مسلکی ښوونځی :
دمسلکی ښوونځیو دودانی کارونه : دقند هار دمیخانیکی ښوونځی ودانی دننگر هار ددارالمعلمین او نجم المدارس ، دخوست دمیخانیکی ښوونځی دکابل میخانیکی ښوونځی الحاقیه اودکرهڼی دلیسی ودانی سرته ورسیدې اودتجارت او صنایعودښوونځیو دودانیو کارروان وو.
همدارنګه دشاګردانو او معلمینو میزونه اوچوکۍ ـ بخاری رادیو او قالینې برابرشوی دی

دموزیم ودانۍ

دهغې دالحاقیې دسرته رسیدلو کار دوام درلود.

دپوهنی مطبعه

ماشینی الات وپیرودل شول اودمطبعی دماهرانو دکوټو دپاره فرشونه برابرشول،

په پنځم کال کښې

دمسلکی لسو ښوونځیو دودانیو چارې په ۱۰۰٪ کښې ۴۰ سرته رسیدلی دی.
دتجارت دښوونځی داوازمو اودرسی تجهیزاتو تکمیل او په اداری او تجارتی مسلکې لیسی دبلقیس دنجونو د منځنی ښوونځی تبدیل شویدی، دنویو لیلیه شاګردانو درسی لوازم او تجهیزات اوداعاشی وسائل برابر اوداخلی او ځینی خارجی قراردادی استاذان استخدام شو یدی دقندهار اوخوست دمیخانیکی ښوونځی دورکشاب او ددرسی لوازمو او تجهیزاتو هم بشپړ شویدی دتعلیمی وسایلو پوره کول اودشاګردانو زیاتول دمعماری ـ ترکاڼی رسامی او ځیری جوړولو اودخارجی معلمنو استخدامول دوام لری.

په تیرو کلونو پسی د تعلیمی وسائلو دکارګاه او کتاب خانی داداری مامورینو او مستخدمنو دصناعتی ماشینونو او دکانو دځانګې تجهیزات تکمیل او پیرودل شویدی .
په تیرو کلو نو پسی دکتابخانی او لابراتوار بشپړ کول .
په تیرو کلو نو پسې په ابن سیناکښې کتابخانه اولابراتوارسرته رسیدلی او ښوونکی او مستخدمین پوره شو یدی .
دننګر هار او هرات ددارالمعلمینو کتابخانی او لابراتوار ونه بشپړ او په دغو درېو موسسو کښې سل سل تنه شاګردان زیات شویدی .

دشا هدخت بلقیس دمسلکی ښوونځی ځینی شاگردان چه‌دآرټ په څانګه‌کښی د خپلو درسوپه‌تطبیق‌بوخت دی.

په‌کابل کښې دښا هد خت بلقیس‌د مسلکی‌ښوونځی ځینې نجونې دتدبیر منزل‌په خانګه‌کښې تطبیقات کوی.

په کابل کښې دمیر منودټولنې د ریاست او دزینب ننداری دو دانۍ یوه ښکلې منظره .

له ښي نه کيڼې خواته: دميرمنو د ټولنې کفيلې پيغله کبرى «نورزۍ» آبى «اودنړۍ دښځو دانجمن رئيسې ميرمن «دراينا گالا» او دميرمنو د ټولنې
لحينى نورى غړى په هغه ميلمستيا كښې چه دبابر په باغ كښې د ميرمنو د ټولنې له خوا ترتيب شوې وه ليدل كيږى

په کندهار کښې د پوهنې دلوی مدیریت د صنعت د کورس ځینې شاگردانو چه د خپلو درسو نود عملي کولو په وخت کښې لیدل کیږي .

د میمنې په اعلی حکومت کښې د ښځو د ښوونځي یو ټولګی .

ACKU

په کابل کښې د نجونو د ښار ندوی یوه ډله

د صنایعو د ښوونځي یو ملازم او د هغه مجسمه چه د آرټ د څانګې له خوا جوړه شوې ده

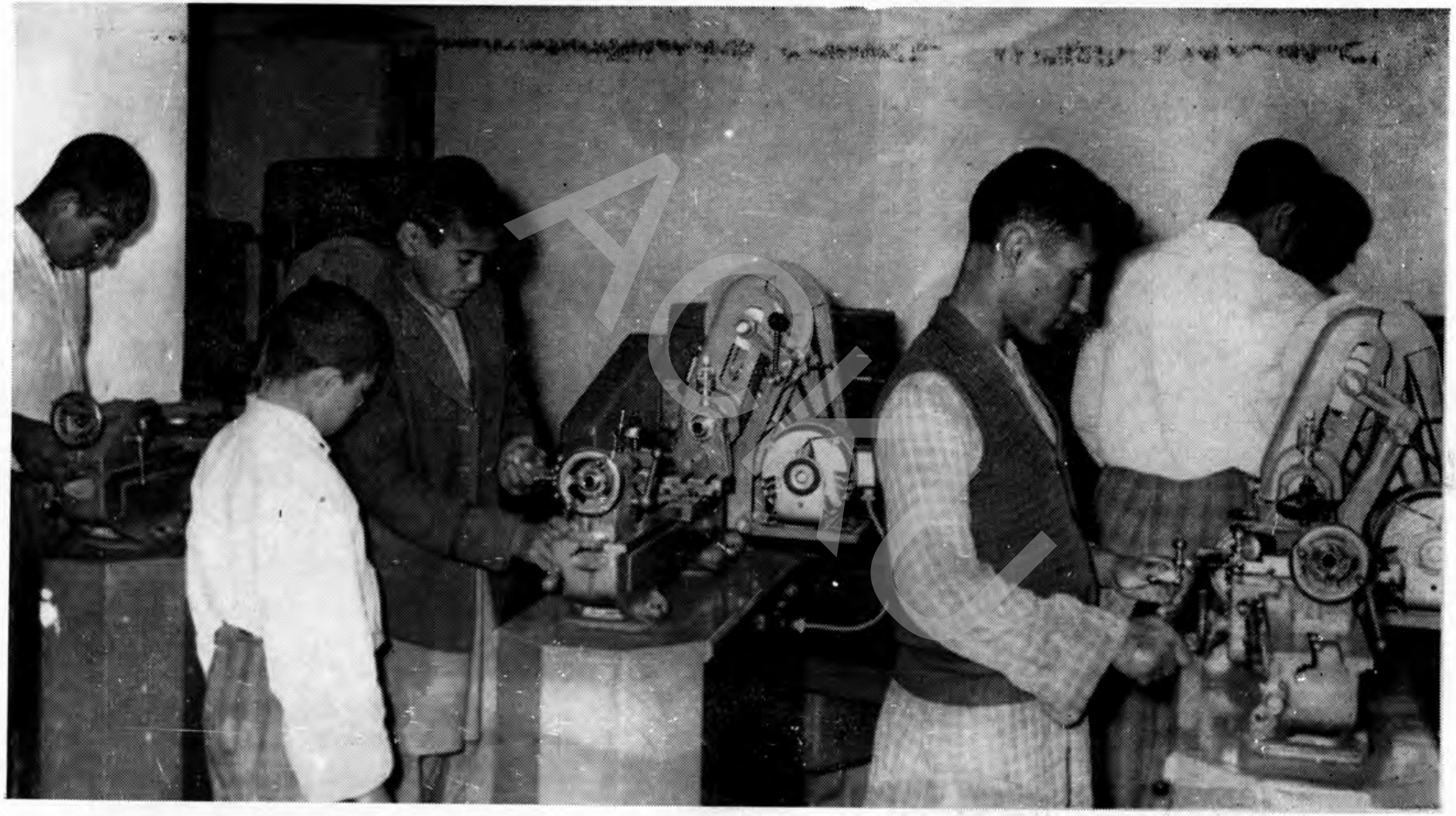

په قندهار کښې دمیخانیکی ښوونځی ځینې شاګردان دخپلو درسو نودتطبیق په حال کښې

د پوهنې دوزارت په سالون کښې دسږ کال د ولایاتو د پوهنې دمدیرانو غونډه چه د پوهنې دوزیر ښاغلی دکتور «پوپل» له خوا پرانستل شوه .

دکرهنې دپوهنځي دکتابخانې کتابونه او لابراتواراوتعلیمي وسایل تکمیل اوځپرونې تقویه شویدی.

دموزیم چارې

دپنځه کلن پلان په جریان کښې دموزیم کارونو هم تحول کړیدی ، دموزیم چارې مخصوصاً دپلان په دریم کال کښې عملي شویدی ، پدی کال کښی دموزیم په ودانی کښې یوه الحاقیه جوړه شوه ، اوسنی ودانی ترمیم شوه، دموزیم داثارو او لوازمودپاره کیمیاوی مواد اود برېښناسامان او الماری وپیرودلی شوی، دلرغونوآثارو ترمیم دوام پیدا کړ ، ما هران استخدام او خپلو کارو نو ته یې دوام ورکړی دی.

دپلان په پنځم کال کښې دداخلي فنی کار کوونکی تکمیل او دولایاتو په موزیمو کښې دنویو تشکیلاتو پر اختیا پیښ شویدی . اودکابل په موزیم کښې دمسلکی کتابخ نې دتاسیس کارونه اوس هم دوام لری او احتمال لری چه د ۱۲٤۰ کال په پای کښې په بشپړتوګه هغه چارې بشپړې شي.

دپوهنې تجارتي مطبعه

د پنځه کلن پلان دلمړی او دوهم کال دځینو چارې په اجراکولو علاوه ددی پلان په دریم کال کښې دمطبعې دالحاقیې ودانول شروع شوی و اودپلان په څلورم کال کښې دهغې مطبعې ماشیني آلات وپیرودل شول او دمطبعې ماهرانو دکورو دپاره فرش ونه برابر شول. دمطبعې ضروت وړ لوازمو دپیرودلو دپاره «۳۰۰۰۰» دالره تخصیص شوی او دهغو سامانو دپیرودلو چارې سرته ورسیدی.

نور متفرقه مصارف

داستقلال دلیسې دستدیوم جوړول ، دپوهنې دوزارت دکتابخانې او دشبرغان د پوهنې دمدیریت دودانی چارې چه دپلان په څلورم کال کښې شروع شوې ترا وسه پورې د وام لری اودهغو داوسپنې سامان اوسمنټ وپیرودل شول اود ضرورت وړمو ترونو دپیرودلو دپاره په تخمیني ډول (۹۹۲۰۵۰) افغانۍ ددولتي انحصاراتو په حساب انتقال شوی دی. (پای)

موزیم وحفریات

در تابستان سال گذشته‌دنباله‌نظم‌ونسق‌موزیم‌باساس سیستم‌جدید موزیوگرافی با نظریات وپیشنهادات هیات‌یونسکو شروع‌و عملاً توسط کارکنان موزیم‌الی‌اخیر سنبله ۱۳۴۰ پا یان یافت این اکار بعد از آنکه هیأت یونسکو بهمکاری‌اعضای موزیم کابل طو ر نمو نه دو اتاق(بـگرام وهنراسلامی) را باجدید ترین سیستم نمایش داده اندشرو ع گر دید.

بنابران اتاق های منزل‌دوم قسمت شمالی منزل اول برای نمایش تخصیص یافت واتـاق های قسمت جنوبی منزل اول مخصوص‌دفاترا‌داری‌وعلمی‌قرارگرفت‌به‌این مقصددواز د ه‌هزار دالر دیگر جهت خریداری الماری های جدید منظور شد.

مدیریت عمومی موزیم ها بارسیدن ۱۶ پایه الماری جدید تر تیبات لاز مه را برای نمایش سه اتاق (اتاق بامیان ، فندقستان‌ومسکوکات)سردست‌گرفت یعنی در منزل د وم‌سه اتاق متصل یکدیگر را تخلیه‌نمود بعد از آنکه بعضی تعدیلات‌در آنها واردآور داتاق هـا رنگ وروغن گردید.ولین‌دوانی شد سپس پرده‌های گامسکوت وطنی‌درآن او یخته گردیده تادرمـوقعی‌که جریان برق قطع گردد مشاهده کنند گان‌در مطالعه آثار موز یم ازروشنی طبیعی‌موقتاً استفاده نمایند.

به تعقیب ۱۶ پایه الماری باتیوپنون روشن میشود درآن سه اتاق‌نصب گر دیدو بهترین اثار بامـیان ، فنـدقستان کوتـل خیر خانه وکمه دکه ومسکوکات هردور انتخا ب گردیـد وبالای فرش های مخملی سرخ وآبی‌الماری نمایش یافت‌برای اینکه این نمایش‌دیدا کتیسم یعنی پیداگو ژیك باشد وهم برای سیاح بین‌المللی‌بهتر قابل استفاده گرددسعی بعمل آ مد تا آثار جدید بحد امکان تشریح گردد وهم بچند زبان تحریر شود.

باتکمیل ا ین نمایش موزیم کابل سه چهره‌مشخص پیداکرد:

۱ـقسمت زیادیکه به اساس سیستم جدید موزیوگرافی مرتب گردیده‌است.

۲ـیك قسمت کوچك آن که‌اهنوز به سیستم قدیم موزیو گرافی باقی‌مانده‌است.

۳ـآثارالنو گرافی که هنوز به‌نسبت‌نداشتن‌الماری‌درتحویلخانه‌محفوظ باقی‌مانده‌است آثار گند هارا یاگریکو بو دیك‌بعد ازیك‌انتخاب‌بهتر به الماری‌سا بقه نمایش یا فته ا ست

تکمیل‌اتاق ترمیم کاری‌وعکاسی‌دیپوی‌تیکرهاواتاق‌اتنو گرافی

از دیر زمانیست که موزیم کـابل به اثرکثرت مواد در مضیقـه بـوده از آ ـرو تعمیرالحاقیه‌قبلاً در قسمت شمالی موزیم شروع گردیده بود که درین اوا خر کار آن انجام یافت . باتکمیل این الحاقیه موزیم کابل دارای یك اتاق ترمیم کاری جد ید ویك لابراتوار عکاسی و یك دیپوی تیکر ها و یك سالون بزرگ برای نمایش مجمو عه های اتنوگرافی گرد ید .

اعلیحضرت معظم همایونی امور حفریات غزنه را معاینه میفرمایند

تالار مدخل موزه کابل

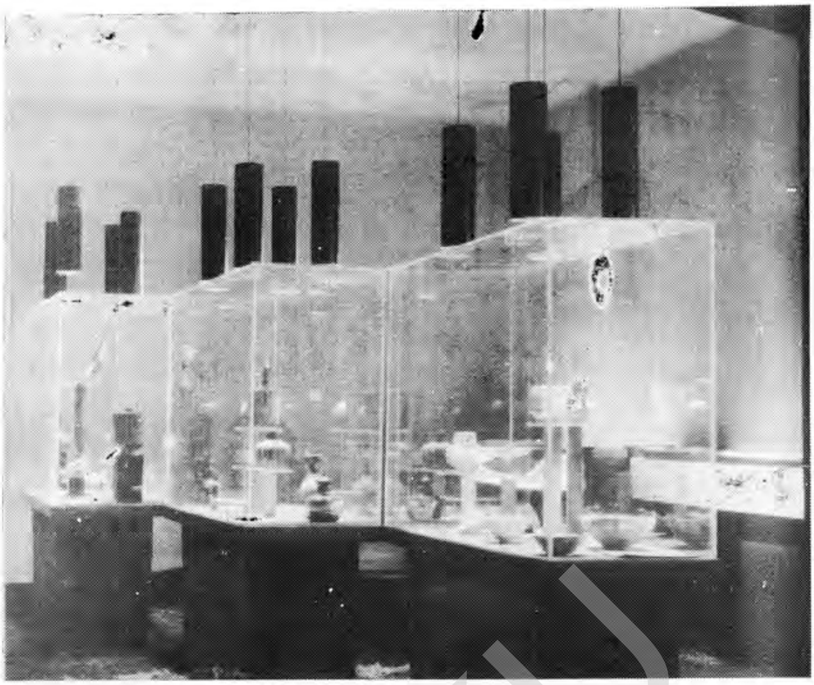

اتاق هنرهای اسلامی در موزه کابل که بصورت عصری تر تیب شده‌ا ست

نمایش«سبوی بگرام» درموزهٔ کابل که چندی قبل‌درجمله سایر آثارهنری تاریخی کشور به نما یشگاه آثار باستانی دنیا منعقدهٔ روم نیز فرستاده شده بود .

لابراتوار ترمیم کاری و عکاسی به الحاقیه انتقال یافت وبجای آن آثار مشترك نمایش یافت و دیپوی مسکوکات نیز برای خویش جای پیدا کرد که عنقریب بارسیدن سیف های آهنین جدید ترتیب مسکوکات سردست گرفته خواهد شد .

شستن هزار عدد سکه

شعبهٔ ترمیمکاری پنج عضو دارد که سه نفر آن بغرض یك ستاژ (۹) ماهه به موزیم دمشق فرستاده شده اند تاتحت رهنمایی شاغلی حافظ متخصص یونسکو تجارب بهتری حاصل بدارند این اعضاء عنقریب بازگشت می نمایند دو نفر عضو دیگر علاوه برامور دیگر درین لابراتوار جدید به شستن هزار عدد سکه میرزکه موفق گردیدند .

آغاز تصنیف صفحه های منفی فلم ها

برای اینکه بسهولت بتوان از یك صفحهٔ منفی استفاده کرد یك عده ازفلم های آثار موزیم در الماری مخصوص آن صنف بندی گردید .

طرح اصولنامه آثارعتیقه افغانستان

مواد چنین یك اصولنامه قبلا از روی اصولنامه های ممالك خارجی با درنظر گرفتن انطباق آن در محیط و افزودن ماده های دیگر به اثرایجابات محیطی تدوین گردیده بود به تعقیب آن توسط یکی از اعضای هیأت فرانسوی و مشاور فنی موزیم بعضی تعدیلاتی آورده شد که امید است درآینده به تصویب مقامات عالی برسد .

تدوین رهنمای موزیم کابل

برای اینکه مشاهده کنندگان به سهولت از آثار موزیم استفاده نمایند . یك رهنما برای موزیم کابل تدوین گردید که فعلاً بدوزبان فرانسوی وفارسی آمادهٔ چاپ است و در آینده درنظر است که بزبانهای پښتو، انگلیسی، المانی و روسی نیزانتشار یابد .

کتلاك موزیم کابل

کتلاك موزیم برای خواص نیز درنظر گرفته شده مواد آن تهیه و عنقریب بقسم مصور از چاپ فارغ خواهد گشت .

دکتیلو گرافی کارتهای جدید موزیم

برای اینکه اثرهنری بصورت مشرح بامحل کشف وتاریخ آن واضح شود. یك تعداد کارتهای به این منظور قبلاً تهیه گردید. باتکمیل این پروژه محققیکه خواسته باشد در بارهٔ چگونگی یك اثر هنری موزیم کابل معلومات فوری بدست آورد و توسط این سیستم کارتوگرافی میتواند بزودی مطلب خویش را حاصل بدارد البته هریك ازین کارتها دارای فوتوی همان اثر را دارد که یك تعداد این عکسها تهیه شده است .

مقرری هفت نفرفارغ التحصیلان مکاتب درموزیم کابل

به اساس تشکیلات جدید وزارت معارف هفت نفر ازفارغ التحصیلان لیسه هارا انتخاب

نمودند که ایشان در شعبات مختلف مدیریت عمومی موزیم ها مقرر شدند قرار است این اعضای موزیم بعد ازانکه یك تجربه مقدماتی را در موزیم و امور باستانشناسی فرا گرفتند بغرض تحصیلات عالی در رشته های باستانشناسی مهندسی آبدات تاریخی وسوسیوانتولوژی به خارج اعزام گردند .

تکمیل ببلو گرافی افغانستان واقدامات بخریداری کلیهٔ کتبیکه در بارهٔ افغانستان بچاپ رسیده است

سال گذشته طرح ببلوگرافی افغانستان ازروی ببلوگرافی دوکتور اکرم ویلبر (Wilber) شروع گردیده بود به این تازگی ها کار آن به ترتیب فهر ست وکارت به اتمام رسید وهم مبلغ پنجهزار دالر بسفارت مختاری افغانی مقیم لندن با ضمیمه ببلو گرافی Bibliographie افغانستان گسیل شدتا کتب مطلوب راخریداری کرده وبرای کتابخانه موزیم کابل بفرستند باجمع آوری تمام کتبیکه راجع به افغانستان انتشار یافته است طبعاً مدیریت عمومی موزیم ها زمینهٔ بسیار مساعدی را برای دانشمندا نیکه در بارهٔ افغانستان تحقیقات بنمایند آماده میسازد به این ترتیب موزیم ملی کابل داخل پلان بین المللی موزیم های جهان سیر انکشافی خویش را پیموده ومی پیماید .

نمایش آثارعتیقه افغانستان در ایتالیا

در خلال این کار ها مدیریت عمومی موزیم ها به اثر پیشنهاد موسسه ایزمیو و تصویب مجلس عالی وزراء آثار منتخبه هیأت ایتالوی را تحت تحقیق ومطالعه قرار داده وکوشش بعمل آورد تاحد امکان ازپارچه های زود شکن جلوگیری شود بعد برای هر اثر هنری کارت جداگانه مع فوتوی آن ترتیب نمود وبه اساس یك قرار داد امانت به تعداد یکصد و هفتاد پارچهٔ هنری موزیم راکابل برای مدت سه ماه جهته نمایش در جشن صد مین سالهٔ وحدت ایتالیادر تورین فرستاد.

فعالیت های حفاری

۱ـ در غزنه : حفریات دردونقطه واقع در مجاورزیارت سلطان ابراهیم در خرابه های اسلامی ودر تپه سردار صورت گرفت . درنواحی مشرف بزیارت درجایگاه قصر به کشف مسجدی موفقیت دست داد ودرآنجا قاعده زیبا وقشنگ هشت فیل پایه ظاهر شدکه ازسنگ ساخته شده وبصورت زیبا تزییناتی دارد . هکذا تزییناتی درخشت پخته هم درین جمله پدیدار گردیده است باکاوشهادروازهٔ یامدخل بزرگ قصر هم از زیر خاك بیرون شد که اصلاً پایه های بزرگی ازخشت پخته داشته وتزییناتی روی آنهادیده میشود ازروی ملاحظات طبقاتی واضح گردید که قصردوره های عمرانی مختلفی رادیده وآثار عمرانی دوره غوری روی بقایای قدیمتر عصر غزنوی تشخیص گردیده است . وجودنام مسعودسوم فرضیه را پیش می آورد که آبادی های عصرغزنوی درزمان این سلطان بنا شده باشد .

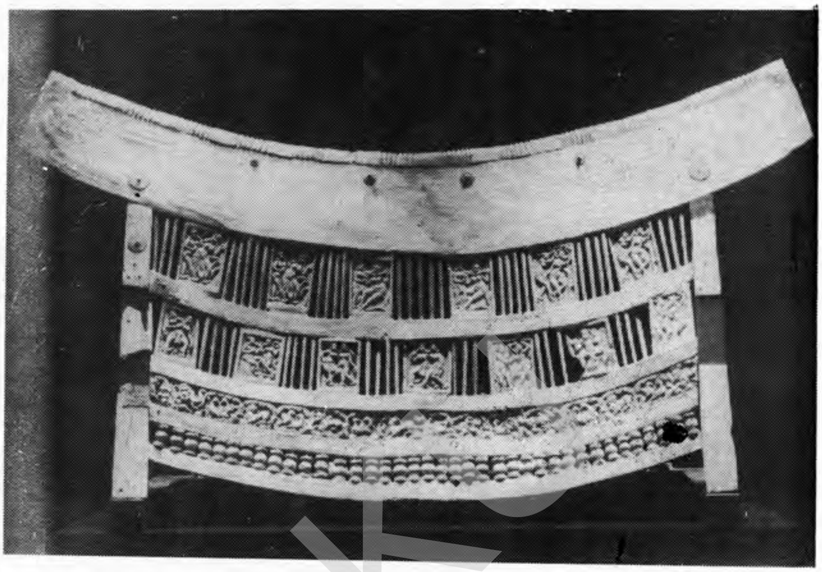

تکیه‌گاه یکی ازشاهان‌کو شانی واقع موزه‌کابل‌که ازبگرام کشف و ا ز عا ج ساخته‌شده است

سه‌آلهه دریا موسوم به«یاکسی»که ازعاج ساخته شد ه است

نمایش تجلیل بودا ذریعه برادران کاسیاپا که درموزه کابل موجود است

در تپهٔ سردار ستو پهٔ(Stupa) بزرگی که شایدتا حال کلانترین ستو پهٔ افغانستان باشد سراسر از زیر خاك برون آورده شده درجناح مشرقی‌آن‌بقایا ی چهاراستو په‌کوچك‌وچهار کرسی مخصوص تقرر هیکل‌ها باغالب‌آثار تزییناتی‌آن کشف گردیده است وهو یدا گردید که یك تعدادزیاد طلابرای ورق کوبی روی‌تز یینات‌و آثارمعماري بکار رفته بود .

یکی‌دیگرازممیزات‌تپهٔ‌سردارعظمت بعضی‌ازهیکل های‌آن‌بود زیرا قرارتخمینی‌که ازروی اندازه‌پای یکی از مجسمه ها‌بعمل آمد ه‌قدآن درحدود(۱۰) مترالی (۱۲)متربوده باشد.

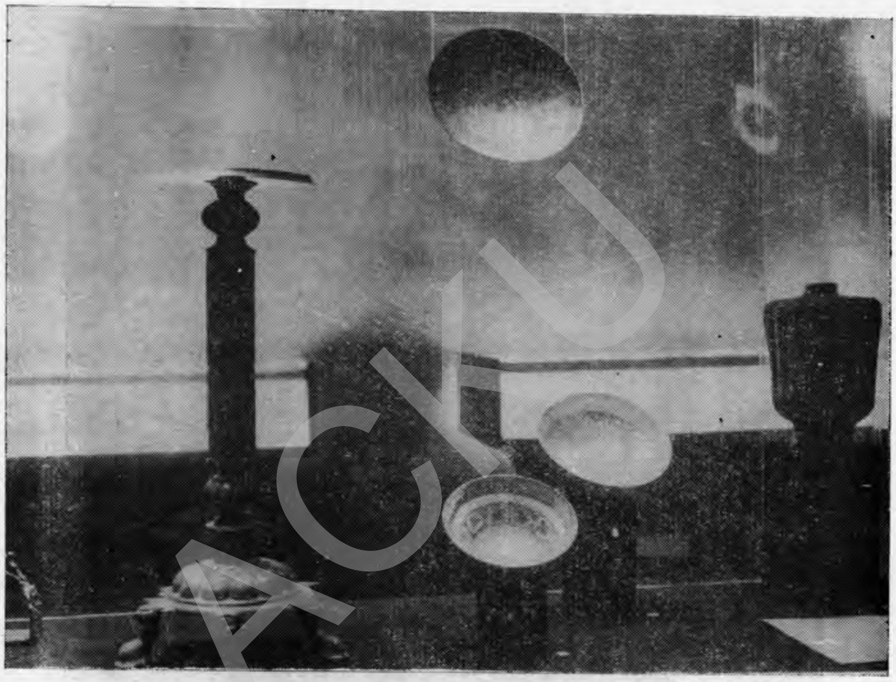

اتاق آثارهنر های اسلامی در موزه کابل

آبدهٔ تپهٔ سرداریکی ازممیزات بود ایی افغانستان است زیرا ازنگاه‌هنر بودایی شامل ممیزات خاص است‌بسوابق‌پارینه وقدیمه این‌آبده‌که‌قدامت‌داردآیندهٔ حفریات روشن‌خواهد شد ولی همین الان هم میتوان گفت تا زمان‌معاصر صفاریان دوام کرده است .

۲ــنگاهی‌به‌حفریات سرخ کوتل

تا ۱۹۵۱ ازین‌حوزهٔ مهم عصرکوشا نی کسی‌چیزی نمیدانست در پاییز آن سال بعضی پارچه های آهك که‌حروف یونانی دران حك شد ه بود توسط کارگران سرك بد ست‌آمد.

به‌اثرآن‌پروفیسر شولمبرژه (Schlumberger) دربهار ۱۹۵۲ حفریات را بالا ی آن تپه که ذریعه کوتلی بیکی ازرشته‌های جبال هندوکش‌وصل میشود شروع‌نمود و از آن تاریخ تا اکنون دوازده دورهٔ بالای‌آن تپه‌وما حول‌آن‌حفریات بعمل آمد محو ط یاحویلی بزرگ استحکام خارجی حصار برج ها ی دروازه تنگ در داخل ستون‌پایه ها سر دروازهٔ بز رگ و گر د شگا ه آن از زیر خاك بیر و ن شد در نتیجه فهمیده شدکه پلان عمارت

دفوايد عامې د وزارت تشکيلات

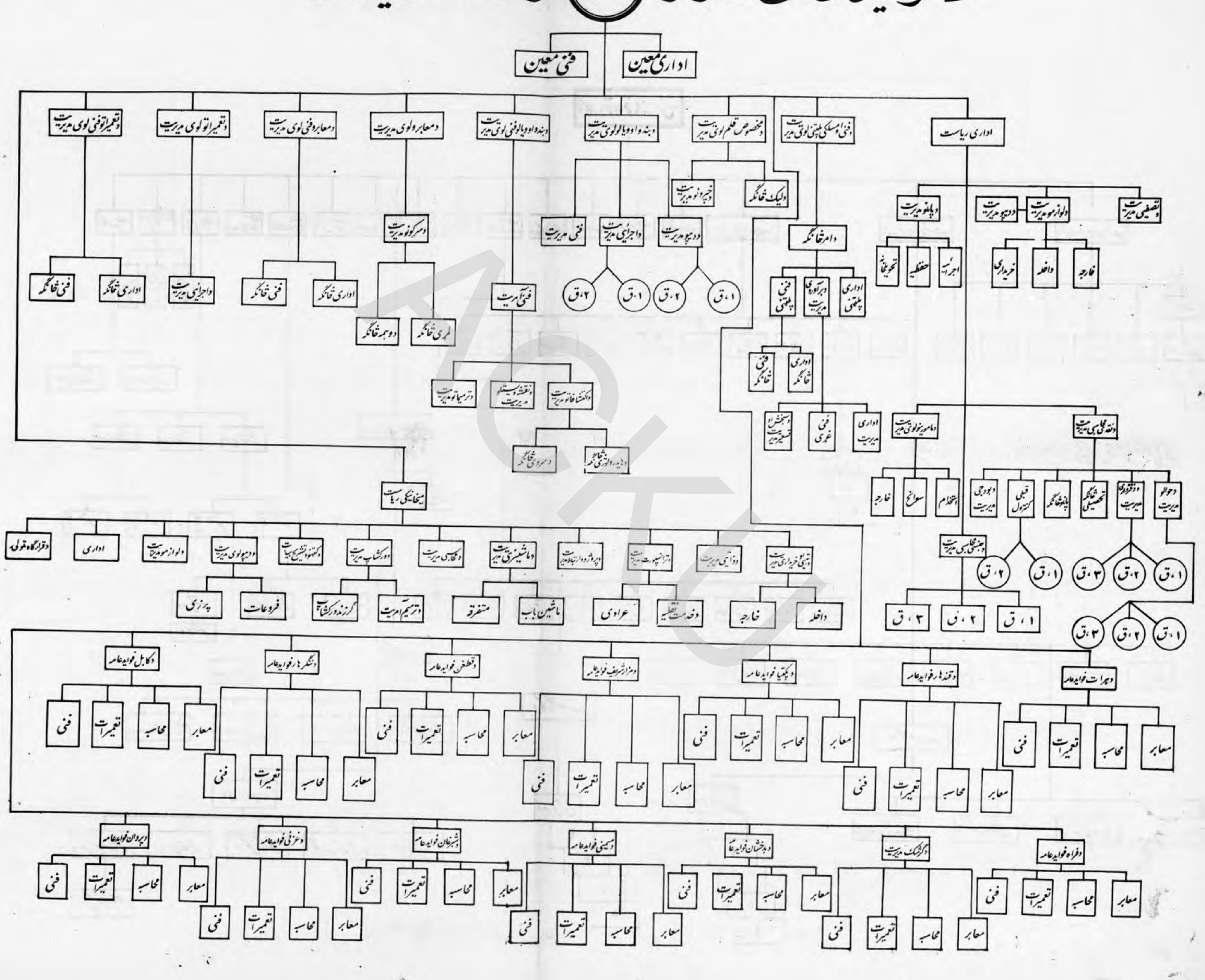

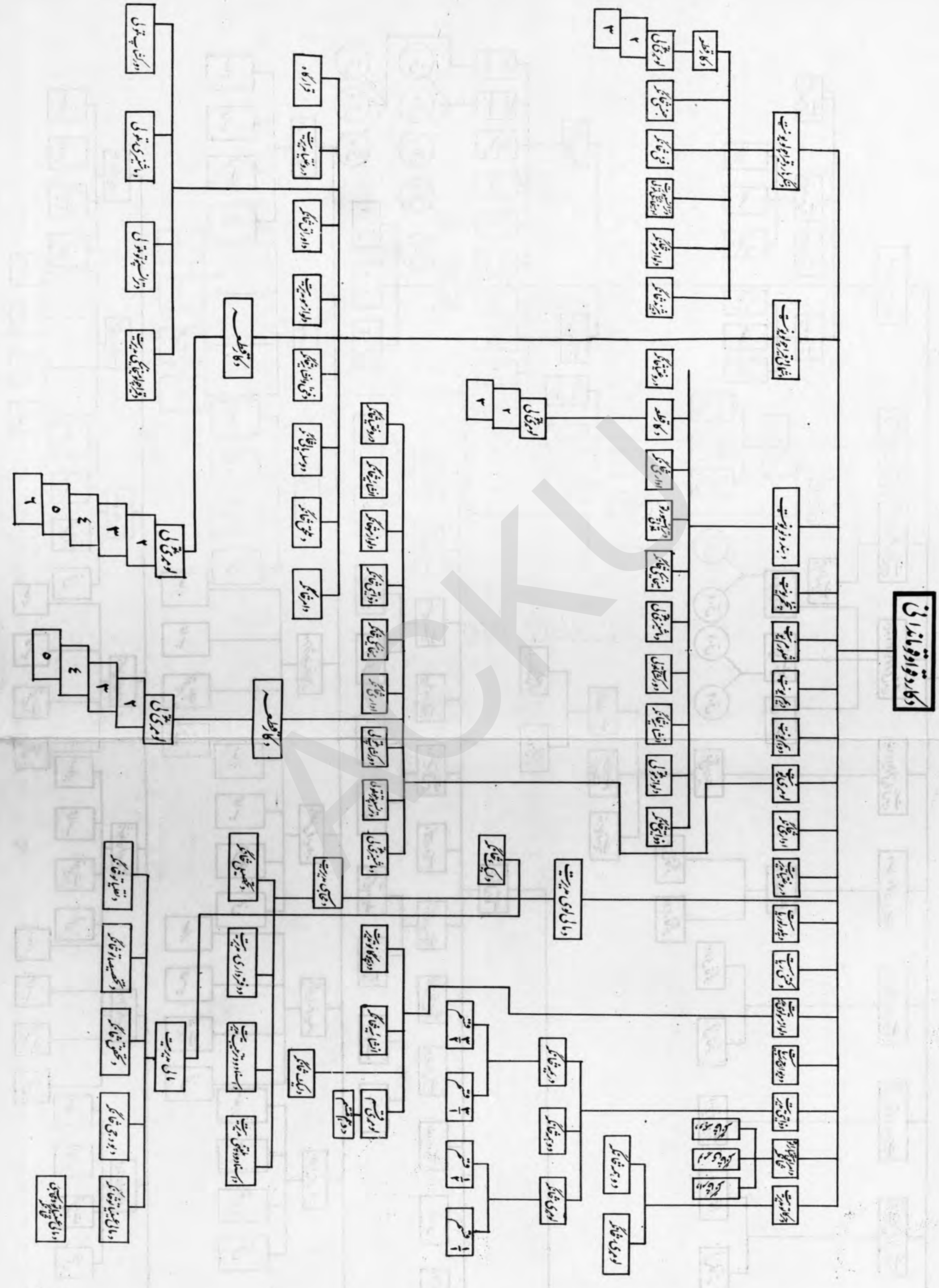

هلینیتیکه‌بوده وبه‌امر یك‌پادشا ه بزرگ کوشانی چنین‌ابدۀ عظیمی‌تعمیرگرد یده است زیرایکتعداد مسکو کات وکتیبه هاازان محل بد ست‌آمده واضح‌ساخت که با نی و موسس معبد کنیشکابوده است .

کتیبه های زیادیکه بخط یونانی وزبان تخاری ازپای زینه های بزرگ سر خ کو تل کشف گردیده است ارزش بزرگ دارد چه از روی آن میتوان به‌وضع زبان دو هزارسا ل قبل مرد مان پی‌برد.

نمایشی از «دیپانکا راجتاکا »درموزه کابل

کتیبه ۵۲ سطری‌آن‌که‌عبارت ازاهداء نامۀ‌کنیشکا به الهه‌اوننند و (Oanendu) باشد به دهلیز مدخل موزیم کا بل قبلا نمایش یافته است . نهضت‌دورۀ کوشانیان و نام قد یم سرخ کوتل یعنی (Bagolaggo) بگو لگو (عصر هویشکا و و واسو دیوا Vasudewo قرن دوم و سوم میلادی ذریعه این کتیبه‌هویداشد .

تحقیقات باستانشناسی در افغانستان فعلا درین دو حوزه به عمل می آید که حفریات سرخ کوتل قریب ختم است و از غزنی هنوز باقی مانده است.

پایان

دفواید عامې چارو دلومړي پلان په پنځو کلونو کښي

داو بولګو لوچاري دپلان په لمړي او دوهم کال کښي

دجلال آباد دکانال دجوړوني مقدماتي چاري چه ۳۱ زره هکتاره ځمکه به خړوبه کړي تر پروژې لاندي نیول شوي دي اودهغي هوا په و جه چه دغه سیمه یي لري انتظار کیږي چه دغه ځمکي په کال کښي دري ځلي حاصل ور کړي، دبرق اهمغي دستګاه څخه به چه ددغي نقشي په اساس پکار لويږي «۱۱۰۰۰» کلیواټه برق لاس ته راشي چه پدي و جه به ډیره ښه او خوشالو نکي آینده د دغي سیمـي په انتظار کښي وي .

ع، ج دپلوم انجنیر محمد کبیر
دفواید عامي و زیر

د سرده دبندد جوړو نو کار به چه تقریباً «۶۶۰۰۰» جریبه ځمکه به خړو به کړي په راتلو نکو کلو نو کښي ژرشروع شي.

په دریم کال کښي

د جلال آباد دکا نال اساسي سروي سرته رسیدلي او د هغه د جوړوني د ترون په باره کښي دشوروي دتخنو اکسپورت له موسسی سره اقدامات جاري دي، دآمودسیند سروي دوام لري

په څلورم کال کښي

دجلال آباد دکانال اساسي سروي پای ته رسیداي خودجوړوني کارونه يي لاتراو سه پوري نه دي شروع شوي ، همدارنګه دآمو دسیند دسروي کار جاري دي،

په پنځم کال کښي

دجلال آباد دکانال ساختماني کارونه شروع شوي دي، دآمودسینداوځمکودسروي چاري اودغه بنددسروي چاري بشپړ شوي، دسرده دبند مقدماتي ساختماني چاري شروع شوي دي .

دسړ کونو چاري دپلان په لمړي او دوهم کال کښي

دهغه «۶۵۰» کیلو متره سرك له جملي نه چه له تورخم څخه شروع کیږي او تر قزل کلا پوري پای ته رسیږي یو برخه یي دلسو مترو په پلنوالي په اساسي ډول پخه شوي ده او له کابل څخه ترچهاریکارو پوري د ۶۶ کیلو مترو په اوږ والي سرك پوخ او تر یوي اندازي هم پري قیر اچول شوي دي او تر وسه هم

ACKU

د پرمختګ په حال کښې دی، دغه سړک دسالنګ په دره کښې له یوه تونل څخه چه تقریباً دوه نیم کلیومتره اوږد دی تیریږی اودشوروی تر پولی پوری د ۲۰۰ کیلومترو په اندازه لیاره لنډوی ، سربیره پدی دمملکت په بیلو بیلو ځایو کښې په مختلفو پیمانو دسړکونو په جوړولو کښې پاملرنه شوی او ډیر کارونه یی سرته رسیدلی دی .

په دریم کال کښې

دکابل اوچاریکارو ترمنځ د ٦٥ کیلومترو په اوږدوالی چه دقیر دلمړی طبقی کار یی ۸۰ په سلو کښې پای ته رسیدلی دی اودچاریکار اوملک ترمنځ دسړک کار ۳۰ په سلو کښې سرته رسیدلی دې چه یوولس کیلومتره کیږي .

ددوشی اوقزل کلا ترمنځ د ۲۱۹ کیلومترو په اوږدوالی دسړک د جوړولو کار ۸.۲ په سلو کښې پای ته رسیدلی دې.

د ۲۳۲ کیلومترو په اوږدوالی دکابل اوتورخم ترمنځ دسړک کار ۸۰ په سلو کښې سرته رسیدلی دې د ۹٦ کیلومترو په اوږدوالی دمزارشریف او کلفت ترمنځ دسړک خامه کارې سرته رسیدلی اوپخته کارې یی ٤۰ په سلو کښې پاې ته رسیدلی دهٔ.

دسالنګ دسړک کار په لاندې ډول شوی دی. لمړې برخه له دوشی څخه تر دوشاخی پورې ٤۰ په سلو کښې تمام شوی دی، دوهمه برخه له جبل السراج څخه تر اولنګ پورې ۱۵ په سلو کښې تمام شوی دی.

په څلورم کال کښې

د ۷۱ نیمو کیلو مترو په اوږدوالی د کابل او جبل السراج د سړک د جوړونی کـار ۷۲ په سلو کښې اوترچاریکارو پوری دهغه دقیرکولو دلومړی طبقی کار ۹۵ په سلو کښې سرته رسیدلی دی .

د ۲۱۹ کیلومترو په اوږ دوالی ددوشی اوقزل کلا دسړک دجوړونی کار ۷٦ په سلو کښې سرته رسیدلی دی .

د ۲۳۲ کیلومترو په اوږدوالی دکابل اوتورخم دسړک دجوړونی مربوطی چاری اوله تورخم څخه ترجلال آباد پوری په دغه سړک باندی دقیراچولو دلمړی طبقی کار ۹۰ په سلو کښې سرته رسیدلی دې .

د ۹٦ کیلومترو په اوږدوالی دمزارشریف او دکلفت دسړک دجوړونی کار ۳۳ په سلو کښې پای ته رسیدلی دی

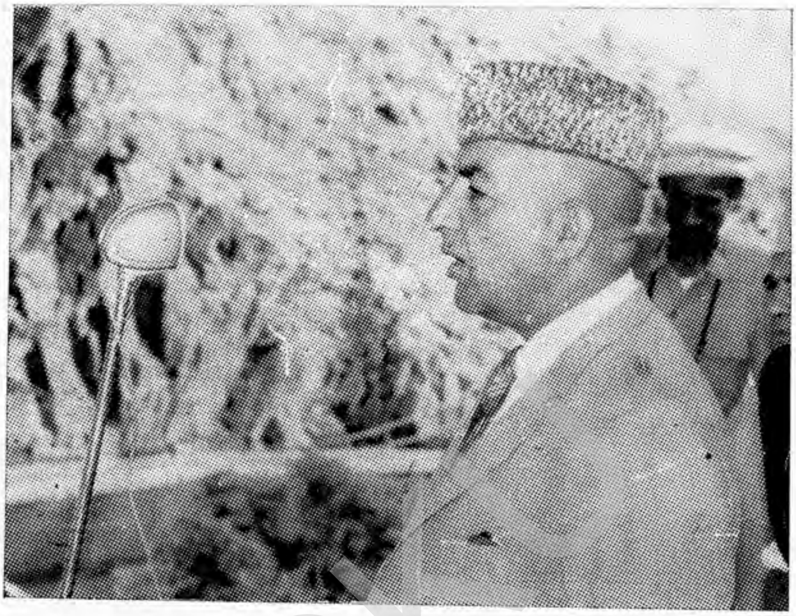

ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم دنغلو دبند دافتتاح کولو په مناسبت خپله وینا اوروی

په نغلو کښې دسرک جوړولو دچارو پرمخ تګ دڅاډوړدی .

دوریښمین تنگی سرکاودهغه استنادی دیوالونه چه دسیند په غاړه جوړ شویدی

په درونته کښی دکانال جوړولو ماشینونه دفعالیت په حال کښی

په‌درونټه کښې دخاورې اچولو دماشینونو یوه‌منظره

د جلال‌کوټ او تورخم تر مینځ دسړك د قیر اچولو یوه منظره

ACKU

د جلال کوټ او تورخم ترمنځ د سرك دقیر اچولو دفابریکی دفعالیتونو یوه منظره

دسالنګ دلاری په لومړی برخه کښی دقیر اچولو دفعالیتونو یوه منظره .

په سالنګ کښې د سرک جوړولو د فعالیتونو یوه منظره چه د هغې لارې د مهمو چارو
پرمختګونه د ډاډ وړ دي

د سالنګ د لوی تونل څخه یو تونل چه ژر به د نقلیه وسایلو د استفادې وړ وګرځي

دقطغن دولایت دخنجان په علاقداری کښې دعصری هوټل او دنورو دولتی دوایرودودانیویوه ښکلی منظره

دالچین پل چه‌نوی جوړ شویدی.

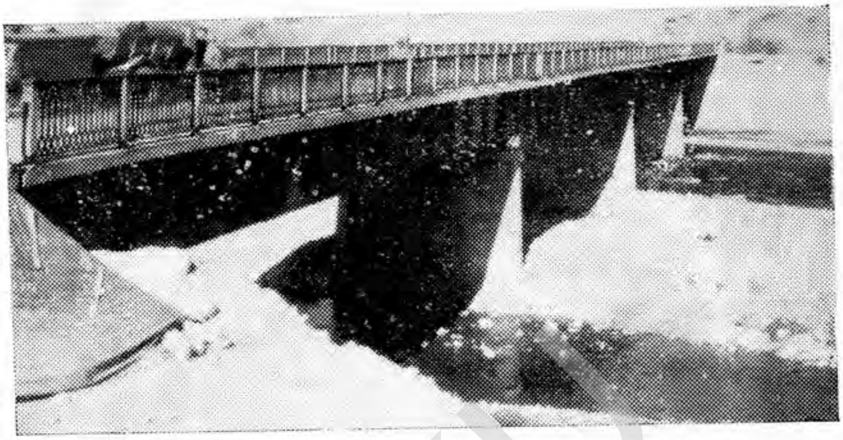

دقطغن په ولایت کښې ددوشي نوی پل چه دفوایدعامي لهخوا په اساسي ډول جوړ شویدی

دینګی کلا په نژدی کښې دهغه نوی پل دساختمان منظره چه دکوکچې په سیند باندې جوړیږي

دسالنګ دسړك کارونو په‌لاندی ډول‌پرمختګ کړی دی:
لمړی برخه: له‌دوشی خخه‌تر دوشاخوپوری٥٧ په‌سلوکښې تمام‌شوی‌دی.
دوهمه برخه : ـ له جبل‌السراج خخه‌تر اولنګ پوری ۳۰ په‌سلوکښې‌سرته‌رسیدلی‌دی.
دریمه برخه : له‌اولنګ خخه تردوشاخی پوری۳ په‌سلوکښې سرته‌رسیدلی دی .

په پنځم کال کښې

دکابل اوجبل‌السراج سړك : دهغه قیرریزی د۷۱نیم‌کیلومترو په‌اوږدوالی‌له‌چاریکارو وروسته دوام‌لری اوځینی پاته کارونه یې‌هم شروع او۲۲متریزه‌دوه ګادری پلونه هم جوړ شوی‌دی.

دسالنګ سړك : له‌دوشی‌نه‌تردوشاخی پوری‌د۱۲کیلومتروسړك اساسی‌خامه‌کاری اود٤۲ کیلومتروپه‌اندازه‌قیرواچول‌شوی له‌جبل‌السراج‌خخه‌تراولنګ پوری د٢٤ متروپه‌اندازه‌خامه کاری اود ۳۱ کیلومترو په‌اندازه‌قیرشوی‌دی. له‌دوشاخی‌خخه‌دتونل ترشمالی‌خولی‌اوله‌اولنګ خخه دتونل تر جنوبی خولی د «۲۲،٥ » کیلو مترو پــه اوږدوالی په اساســی ډول پوخ شویدی.

تونل : د هغه د کینلو کار د «۱۱۰۰ » مترو په اندازه مخکښی تللی دی .
له دوشی خخه‌تر قزل کلا پوری دهغه دلمړی طبقی دقیرکولوکار شروع شو .

دکابل‌اوتورخم ترمنځ سړك : دهغه پاتی ساختمانی‌کارونه دوام‌لری اود «۱٥۲» کیلو مترو په اوږدوالی په‌هغه‌باندی دقیر ددوهمی طبقی کارسرته ورسید .

دکلفت اوبلخ ترمنځ : دهغه دپخولو اوجغلی اچولو کاردوام‌لری .

دکابل اوقندهارترمنځ سړك : دهغه سروی پای ته‌ورسید او دلس کیلومترو په اندازه قیر شوی دی .

دقندهار اوکشك سړك : ددغه سړك ساختمانی‌کارونه شروع اود ۸۰کیلو مترو په‌اندازه کانکریت شوی دی .

دالوتکو دډګرونو چاری په لمړی او دوهم کال کښې

دبګرام دالوتکو دمیدان دجوړولو کارونه ترلاس لاندی نیول شوی‌دی همدارنګه‌دکابل دډګر چاری هم ددی کالو په پروژی‌کښی‌شاملی‌کړی شوی،چه‌دهغه‌اساسی‌کارونه‌په‌وروستنیو کالو کښی اجراشوی‌او اوس هم په‌چټکی سره‌روان‌اودهاوور دی‌ه

په دریم کال کښې

دبګرام هوائی‌ډګر: ددغه ډګر کار ۷٥ په‌سلو کښی سرته رسیدلی‌دی .
دکابل هوائی ډګر: ددغه ډګر سروی اوپروژه تکمیله شوی اومقدما تی کارو نه ئی سرته رسیدلی دی ،

په‌خلورم کال کښی

دبگرام دهوایی ډګر مربوطی چاری ۸۰ په‌سلو کښی سرته رسیدلی دی .
دکابل دهوایی ډګر مربوطی چاری ۲۵ په سلو کښی سرته رسیدلی‌دی .

په پنځم کـــال کښی

د بگرام هوایی ډګر : دهغه په سلو کښی لس پاتی کارونه بیخی بشپړشوی‌دی .
دکابل هوایی ډګر : ددغه ډګر دکارودېره برخه بشپړه‌شوی د،

نوری متفرقه چاری پـه لومړی پنځه کلن پـلان کښی

یوازی دپلان په‌دریم کال کښی‌دقزل‌کلا دبندرودانی چه دری پروژی لری لمړی‌پروژه یی تمامیدوته نژدی ده‌خو ددوهمی اودریمی پروژی کارونه یی نه‌دی‌شروع شوی.
دجلال‌آباد او تورخم ترمنځ دقیراچولوک‌رهم اتیاپه‌سلوکښی مخکښی تللی‌دی .
دپلان په‌خلورم کال کښی‌دقزل‌کلا دبندردلمړی‌پروژی‌کارونه ۹۵ په‌سلو کښی‌پای‌ته‌رسیدلی دی.دپلان په‌پنځم کال‌کښی دکامی ، بهسودو او اسمار د پلونوجوړولهم شروع شوی دی او نوری چاری نژدی دی چه سرته ورسی ، دقزل کلا دبندر دلمړی‌اودوهمی برخی ساختمانی کارونه پای‌ته ورسیدل .
(پای)

ACKU

دهرات اوتور غونډۍ ترمنځ د سړک جوړولو یوه منظره چه د چارو پر مختګ ئې د داد وړدی

د تورغونډۍ او هرات ترمنځ د سړک جوړولو یوه منظره

دکندهاراوتور غونډۍ ترمنځ دسړک جوړولو يوه منظره.

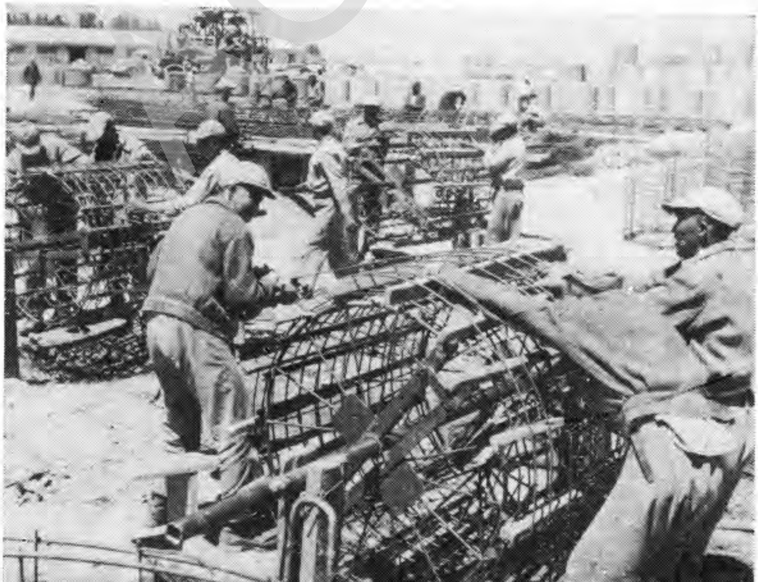

په هرات کښې دبلول جوړولو يوه منظره چه ددغې دستګاه په واسطه دتور غونډۍ او کندهار ترمنځ دسړک جوړولو او ويالې پوښلولپاره بلوونه تهيه کيږي .

په کندهار کښې د ظاهر شاهي ويالي د کانال يوه منظره چه نوی احداث او حفر شويدی

په بدخشان کښې د قره کمر د لارې د ساختمان يوه منظره چه اعلی حاکم ښاغلی د لا ور دهغه واټ د پراختيا لپاره کار کو و نکو ته لار ښوونی کو ی

په بدخشان کښې د قره کمر د لارې د پراختيا لپاره د فو ايدعامی د کار کو و نکو د فعا ليتو نو يوه منظره

دکندهاراوسپین بولدک ترمنځ دسرک جوړولو یوه منظره

دکندهاراوسپین بولدک ترمنځ دسرک دجوړولو دفعالیتونو یوه منظره

ACKU

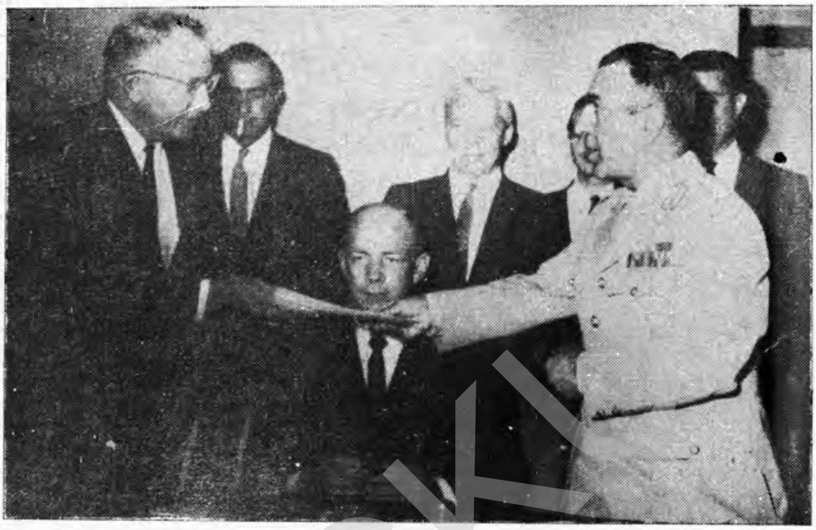

دکاردقواؤعمومی قوماندان‌او دفواید عامی د وزا رت د معین کفیل بریدجنرال
محمدعظیم دکابل‌او کندهار ترمنځ دسرك دکاردشروع کولو حکم‌لیك ددغه‌سرك دجوړولو
دکمپنی‌یوه نماینده‌ته سپاری

په کندهار کښې دسرك جوړولو یومجهزورکشاپ چه‌دفواید عامی‌په‌وزارت‌پوری اړه‌لری .

ACKU

دقزل کلا دبندر یوه‌منظره

د مخابراتو د وزارت تشکیلات

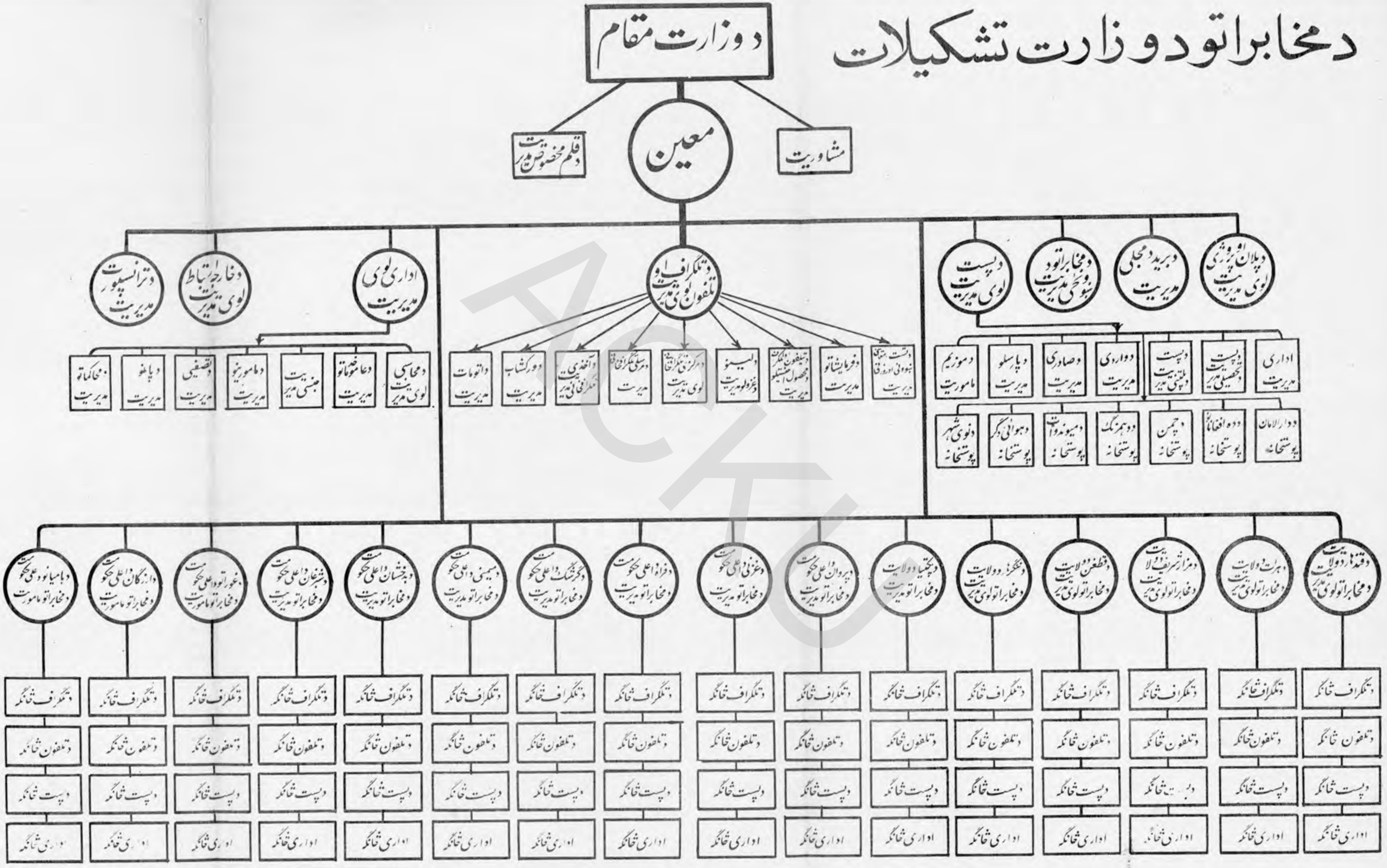

مخابراتي چارې د لومړي پلان په څوکلونو کښې

د روزنې چارې د پلان په لمړي او دوهم کال کښې

يوشمير زيات شاگردان د مخابراتو په ښوونځي کښې په بيلو بيلو شقوقو او څانگو کښې تر روزنې لاندې نيول شوي دي او يو شميرېې اوس په بيلو بيلو څانگو کښې کار کوي .

همدارنگه څو تنه نور شاگردان په بيلو بيلو څانگو کښې د لوړو تحصيلاتو د پاره خارجي مملکتو ته واستول شول چه ځينې يې اوس د تحصيل له اکمال نه وروسته وطن ته راستانه شوي او په کار مصروف دي او دغو څو تنو نورو يې لا تر اوسه پورې درس دوام لري ، او څو تنه خارجي ماهران هم استخدام شوي دي چه په مختلفو شقوقو کښې کار کوي او يو شمير افغانان يې هم وروزل

ع ، ج ښاغلی محمد مريد د مخابراتو وزير او د وزراو د عالي مجلس منشي

په دريم کال کښې

دغو څلورو تنو له جملې څخه چه د يو کال عملي تحصيل د پاره جرمني او بلژيك ته ليږل شوي وو دوه تنه ئې د تيليفون او چينل سيستم په چارو کښې د تحصيل د ختمولو نه وروسته وطن ته راستانه او په مربوطو چارو گمارل شوي دي او دوه تنه نور به ئې هم ممکنه ده چه ژر د تحصيل له ختم نه وروسته وطن ته راشي .

په مملکت کښې د ننه داشخاصو روزنه .

د مخابراتو د ښوونځي دوه کلنه دوره سرته ورسيده او پنځه ديرش تنه فارغ التحصيلان ئې د تيلگراف په چارو کښې او نور ئې د چينل سيستم په چارو کښې کار کوي او شل تنه لين سپکټر چه تر عملي روزنې لاندې نيول شوي وو بيا د چينل سيستم په گروپونو کښې په کار کښې داخل شوي دي او علاوه په دې يوشمير نور ميخانيکان هم په عملي صورت په کار کښې داخل شوي دي .

په څلورم کال کښې

په خارج کښې داشخاصو روزنه

دوه تنه د راديو تيلگرافي په څانگه کښې د زده کړې د پاره فرانسې ته ليږل شوي دي .

دوه تنه ميخانيکان چه لويد بخ المان ته تللي وو ؛ وطن ته راستانه شوي دي او له انجنيرانو سره د چينل سيستم د دستگاوو په نصبولو لگيادي او په خارج کښې ديو ولس تنو نورو زده کړه روانه ده ممکنه ده چه د دري تنه ئې په دې نژدې وختو کښې وطن ته راستانه شي .

په‌داخل کښې داشخاصو روزنه .

اته‌دیرش تنه‌شاگردان دمخابراتو په‌ښوونځی کښې اوپنځه‌تنه دپوهنی دمیخانیکی ښوونځی فارغ‌التحصیلان دچینل‌سیستم په‌کورسو کښې تحصیل کوی اوعلاوه‌پدی‌نهه‌تنه‌خارجی انجنیران اوماهران په‌بیلو بیلو ځانگواوشقوقو کښې مصروفیت لری .

په پنځم کال کښې

په خارج کښې د اشخاصو روزنه :دری تنه‌ستاژیر درادیو تیلفونی اوتیلگرافی‌په‌ځانگو کښې خارج ته‌ولیږل‌شول‌او دڅلورتنو نوروزده‌کړه‌په‌اروپااوامریکا کښې‌دپوستی‌اوتیلگرافی په ځانگو کښې‌دوام لری .

په‌مملکت کښې دننه داشخاصو روزنه :په‌دغه‌کال‌کښې دمخابراتو دښوونځی له ځلوېښتو تنو فارغ التحصیلانو څخه ۲۲ تنه دپست په‌ځانگه او«۱۸»تنه دمرکز اوولایاتو دتیلگراف په‌ځانگه کښې‌شامل کړل شول .

دوزارت په مرکز کښې دلین اسپکتردکورس «۸» تنه فارغ‌التحصیلان‌اودتیلی‌پرنټردکورس ځینی فارغ‌التحصیلان په فنی ځانگو کښې دوظیفی داجرا کو لو به مقصدشامل‌شول

اوهم دثانو ی تخنیك اودپوهنی دمیخانیکی ښوونځیو «۹»تنه فارغ التحصیلان‌دتیلفون او تیلگراف‌په ځانگو کښې شامل‌کړل شول.

دپلان په‌لمړی‌اودوهم کال کښې‌دتلیفون،تیلگراف‌اودپست سروی ګانی

قندهارته‌داتومات «۱۵۰۰»پایی‌تیلفونو نه تر پروژی لاندی ونیو ل شول‌اووروسته‌په‌یی دهغو دستگاه ورسوله شی اوددغی‌دستگاه دودانۍ چاری د پرمختگ‌خواته روانی او تقر یباً «۱۸۸»کیلومتره لین دچینل‌سیستم‌په‌شق کښې غځول شو ی د ی اود کابل ا و تو ر خم په چینل سیستم پوری مربوط سامان نژدی دی چه وبه رسیږی.

سره بیره په دی‌دکابل پو سپین بولدك په خط‌کښې د لینو نو په بر خه کښې ځینی متد ماتی چاری هم اجرا شوی‌دی

دمملکت‌پــه بیلو بیلو بر خو کښې داته ویشتو نو یو پسته‌خانودپرانیستلو‌چاری‌تراجرا لاندی نیو ل‌شوی‌دی.دکا بل‌او مزارشریف ،دمزار شریف او قندهار ترمنځ دپستی‌دصادری اووارد‌ی‌دپاره‌دآسانتیا وسایل‌برابرشول‌دسرتړ لوفضایی‌پستو اواروپاته‌دراساً پستی‌دلیږلودچټکی د پاره دامستردام دتبادلی ددفترپه‌واسطه‌دلیږلو‌اورالیږلو‌اوهمدارنگه‌دامریکااونورومملکتو دپاره‌دامستردام‌ددفتردلیاری‌دنیویارك‌دتبادلی‌دفتر ته‌په‌هفته کښې‌دری‌ځله‌آریانا‌دهوایی‌شرکت‌په واسطه‌موافقه‌اولیږل‌شوی‌ده، دکابل‌او کراچی ترمنځ‌دفضائی‌پستی‌په‌پروگرام‌کښې‌زیات‌والی‌راغی دصادری فضائی پستی له پاره‌په‌سر تړلی او راساً ترتیب سره له قندهارڅخه‌اروپای‌ءاونورو مملکتو ته چه دامستردام دتبادلی ددفتر پواسطه اجراکیږی‌ترتیبات ونیول شول.

د اعلیحضرت محمد ظاهر شاه د زیږیدو نیکمرغه ورځ

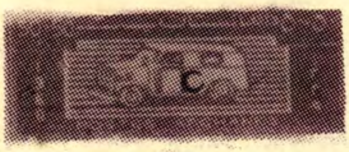

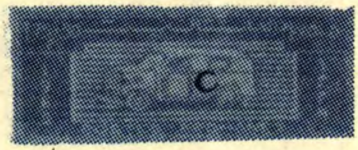

د افغانی سرې میاشتې د مخصوصې هفتې په مناسبت

د روم د ۱۳۳۹ د المپیک په مناسبت

د ملګرو ملتو
د مؤسسې د کالیزې
په مناسبت

د مهاجرینو سره د مرستې په مناسبت

۱۳۳۹ A L OCCASION DE L'ANNEE 1960
N. MONDIALE DU REFUGIE

د کرهنې د ورځې له پاره
100 POSTES AFGHANES
50 POSTES AFGHANES
JOURNEE D'AGRICULTURE 1961
№ 00897
100 POSTES AFGHANES
25 POSTES AFGHANES
POSTES AFGHANES 150

په دریم کال کښې

ټیلفوني او ټیلګرافي سرویسونه: د قندهار د اتومات دیوزرو پنځه سوه لینه ټیلفونـو د دستګاه تړون د چکوسلواکیا د کوولهٔ کمپنۍ سره لاسلیک شو، د دغې دستګاه د پاره یوه نوی عصري ودانۍ د جوړیدو په حال کښې ده او لمړی پوړیې پوښښ ته رسیدلی دی کوم وخت ئې چه کار ونـه سر ته ورسیدل د دغې دستګاه د بسته کارۍ او نصبولو چارې به شروع شي.

چینل سیسټم

د ټیلي کومونیکاسیون د بین المللي اتحادیې یو ماهر چه د خدمت اخیستلو او د چینل سیسټم چارو د سمون د پاره راکړ شوی ؤ راورسید. د قندهار او هرات او اسلام کلا ترمنځ د چینل سیسټم د چارو په باب کښې د شوروي اتحاد سره لاس لیک وشو او دوه دری جوپې مالونه ئې قندهار ته را ورسیدل او پاتې یې هم را رسیږي، د چینل سیسټم د دستګاؤ د بین المللي اتحادیې ماهرانو د قندهار او هرات تر منځ سروې او کتنه وکړه او د دغو دستګاوو شمیرئې وټا که او خپل رپوټ ئې وزارت ته وسپاره. هیله ده چه تړون ئې د اصولي مراتبو له طی کولو نه وروسته له کومې داسې کمپنۍ سره چه د بیې او فني اوصافو له لحاظه مناسبه وي لاسلیک شي.

دستنې براکټ وانسلیټر د کمبود او نورو هغه سامان چه د کابل او تورخم د چینل سیسټم د لین د پاره پکار دي چه اوس او س یوه جوړه داوسپنې لین قرار داد شوی دی دغه سامان به څلورمیاشتې وروسته ننګرهار ته راورسیږي سامان چه راورسید پکار به ئې شروع وشي.

د چینل سیسټم دستګاه چه د کابل او مزارشریف او همدارنګه د کابل او قندهار او سپین بولدک ترمنځ د ټیلګراف او ټیلفون مخابرې د پاره پکار اچول کیږي د زیمنس له کمپنۍ څخه خریداري او کابل ته رارسیدلي دي، د دغه لین د کمبود نور سامان او دوه زره پایې براکټ او انسلیټر علاوه په پخوانۍ خریداري شوی سامان باندې هم کابل ته رارسیدلی او لازمو ځایو ته لیږل شوی دی.

د کابل او قندهار د لین د نوي کولو او اصلاح کار د افغاني ماهرانو په واسطه د درو بیلو بیلو ګروپونو په ذریعه روان دی.

کوم کار چه د لینونو په برخه کښې ئې په دوهم کال کښې د کابل او سپین بولدک په منځ کښې شوی دی ټول دری زره کیلومتره کیږي.

د مزار شریف او اقچې ترمنځ د ټیلفون د دوه لینه کولو کار دوام لري او یو سل کیلو متره غځول شوی، دی او دوه سوه کیلو متره لین په بیلو بیلو علاقه دار یو او حکومتو کښې هم غځول شوی دی.

بټرۍ ارونکې سوچبوردونه.

یو لس بټرۍ ارونکې محلي سوچبوردونه په بیلو بیلو ځایو کښې پکاراچول شوی دی په دغه ترتیب سره د اتومات پنځوس لینه یو سوچبورد په لښکر ګاه کښې، د اتومات دوه سوه لینه یو سوچبورد په څلورمه کارته کښې چه سوچبوردئې رارسیدلی دی او کوم وخت چه ئې د هغه دوداني کارختم شو نصبیږي د دوو سوو شپیتو لینو په ظرفیت دوه کیبلي سوچبورد ونه په هرات کښې،

ACKU

دسلو لینوپه ظرفیت(سنترال بتری) کیبلی یو سوچبور دپروان داعلی حکومت په مرکز کښې .
محلی هوائی سوچبوردونه چه په نوروځایو کښې نصب او پکاراچول شوی دی په دغه ډول سره دی:
بدخشان شبرغان (چاربرجك) فراه، چغانسور، ننگرهار ځرخی پل او دپکتیا ولایت .
بی سیم
دبی سیم ځلوردستگاوی دتیلفون او تیلگراف دمقصدو دپاره، چکوسلواکیالهٔ کمپنی نه خریداری او رارسیدلی دی چه په لازموځایوکښې به په کار واچول شی، بی سیم تیلفون دکابل اومسکو او نو رو ترمنځ مستقیم دکابل اوپیښور، کابل لاهور، کابل کاناداترمنځ جریان لری دبی سیم تیلگراف مخابره دکابل اوکراچی ترمینځ هم سر ته رسیدلی ده.
د بی سیمه آخذی دتلگراف خانی دتقوبې دپاره دوه پایې ریسورسنگل سائید او دوه ریسور کامنو نیکیشن اخستل شوی او تربسته کارې لاندی دی.
دبرښنا نوی ترا نسفار مرونه نصب اوپکاراچول شوی دی. دبرښنا لس کیلومتره زیرزمینی کیبل دمرسله او آخذه تلیگراف خانودپاره خریداری او پکار اچول شوی دی.

پستی سرویسونه

دنو یو پسته خانو پرانستل دکابل اومزارشریف اوقندهار ترمنځ دوار ده او صادره پستی د پاره دآسانتیا وسایط برابر شول. دکابل اومسکو ددفترو نو ترمنځ راساً اوسرتړلی فضائی پسته په هفته کښې دری ځلې د شو روی اتحاد دپستی الوتکی پواسطه موافقه اوروانه ده دماسکو او تهران تر مینځ فضائی او ترانزیتی پسته روانه او په عکس ئی دکابل دپستی ددفتر له لیاری موافقه اوجریان ورکړ شویدی، د امستردام د تبادلی ددفتر پواسطه اروپاته دراساً اوسرتړلی فضائی پستو په لیږلو اورالیږلو کښې او همدارنگه دامریکا دمملکتو اونورو دپاره دنیویارك دتبادلی دفتر ته د امستردام د دفتر له لیاری دآریانا افغان هوائی شرکت پواسطه موافقه اوتر تطبیق لاندی نیول شویده ، دکابل اوکراچی ترمنځ دفضائی پستی پروگرام هم زیات شو .
دراساً اوسرتړلی په ترتیب د صادرو فضائی پستو ته له قندهار څخه اروپائی او نورو مملکتو ته دامستردام دتبادلی ددفتر پواسطه هم جریان ورکړ شو .

پخلورم کال کښې

دقندهارد اتومات «۱۵۰۰» لینه دستگاه: ددغی دستگاه دودانی دلومړی پوړ دپو بنلو کار سرته ورسید او پاتی کاری روان دی او پدغه دستگاه پوری مربوط «۱۵۰۰» پایی تیلفو نونه قندهار ته ورسیدل اوژر به دښاری شبکی سامان اوداتومات دستگاه هم قندهار ته ور سیږی.
دقندهار او هرات تر منځ چینل سیستم: ددغه لین موظف گروپ ٤۰ کیلو متره لین غځولی دی .

دکابل ـ تورخم چینل سیستم: مربوط سامان پی کابل ته رارسیدلی دی :
دکابل ـ مزارشریف اوکابل قندهار چینل سیستم .
موظفو گروپو یی له کابل څخه دمزارشریف خواته ٤۰ کیلومتره پیشرفت کړی دی .

په ۱۳٤۰ کال کښې د کوچنیانو د جشن د ورځې په مناسبت

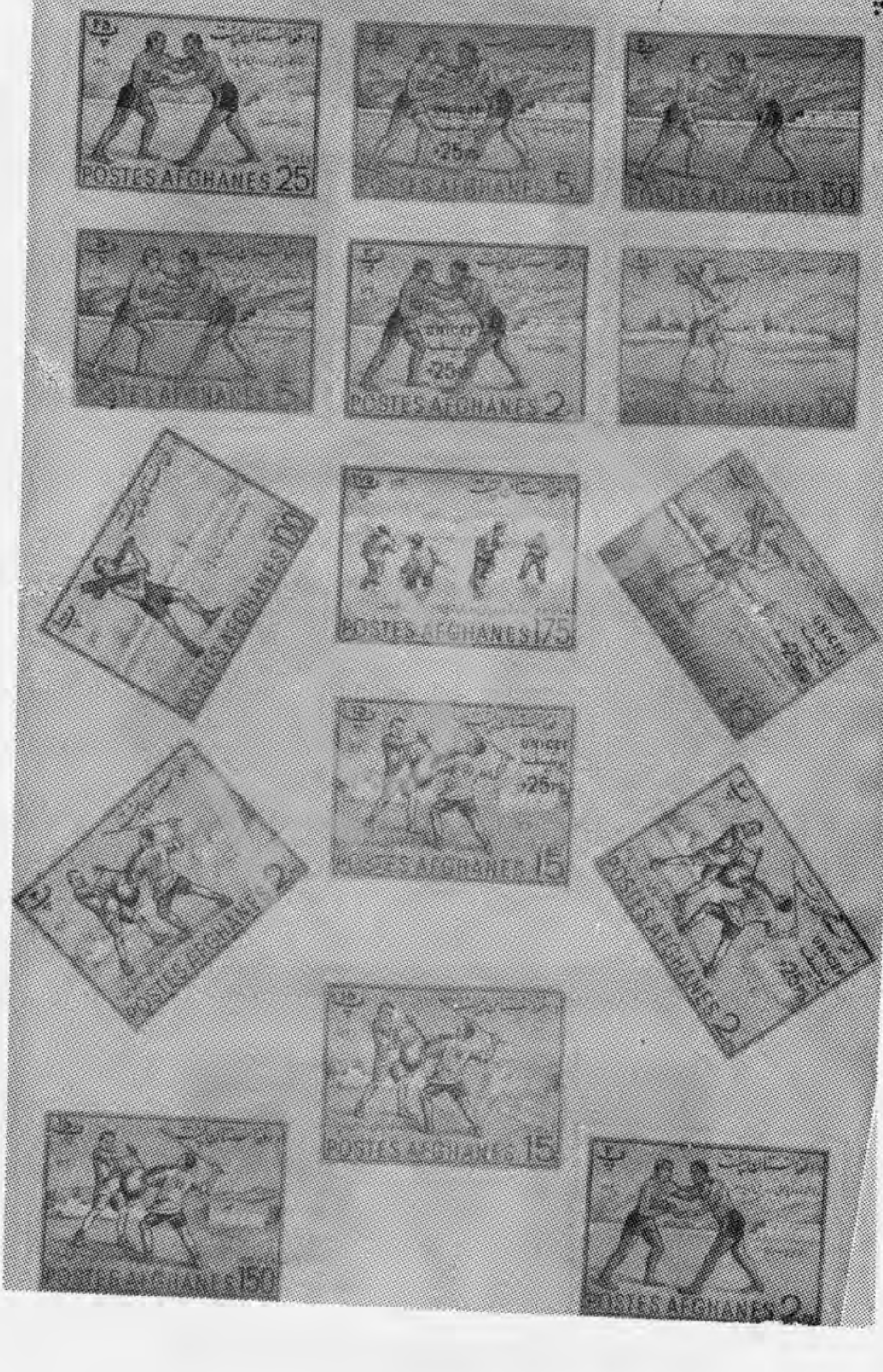

میرویس نیکه
د نامتو کسانو په نامه

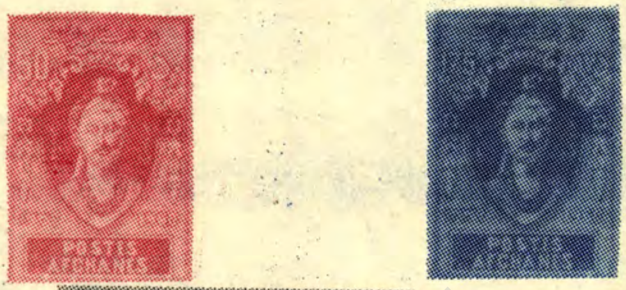

POUR COMMEMORER
10255 LES HOMMES CELEBRES

د ښوونکي د ورځې په مناسبت

د میرمنو د نهضت د ورځې په مناسبت

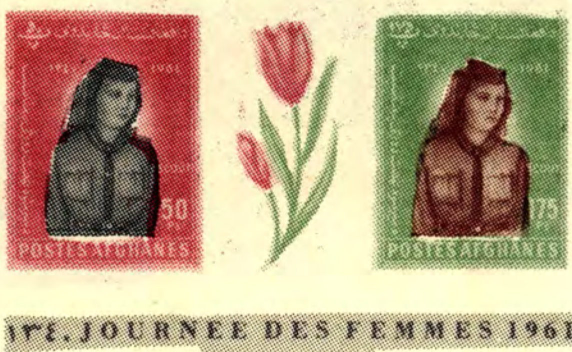

۱۳٤۰ JOURNEE DES FEMMES 1961

№ 00498

ACKU

ښاغلی محمد مرید د مخابراتو وزیر د ښاغلی‌دهامیجا په‌کابل‌کښی د هند لوی سفیرسره دکابل او ډهلی ترمنځ‌د رادیو ټیلفونی مخابری د پرانستلو نه وروسته .

ښاغلی غلام صفدر «سکندری» د مخابراتو د وزارت‌معین اوښاغلی‌شری، جی دهامیجا په‌کابل‌کښی‌د هندد جمهوری‌دولت‌لوی سفیر دکابل‌اوډیلی ترمینځ د رادیوتیلفونی‌د مخابری‌تړو ن لاسلیك کوی .

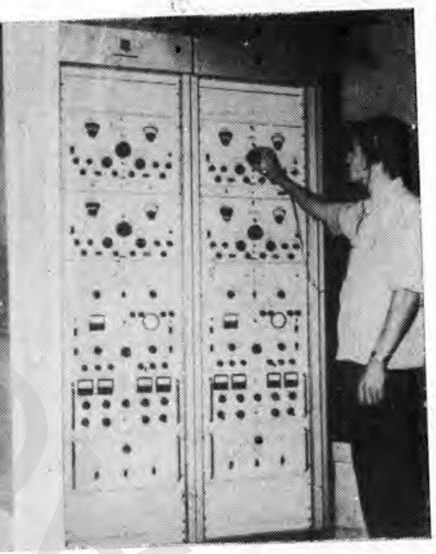

د مهتاب کلا په تیلگر افخانه کښې
د سنگل سایډ اخیستو نکی دستگاه چه
نوی د رول شوی ده

د راډیو تیلفونی او راډیو تیلگرافی
د بل‌سایډمرسله دستگاه چه ۲۰۰واټه
قوه‌لری اوډداخلی بیسیم مخابری
له پاره پکار اچول شوی ده

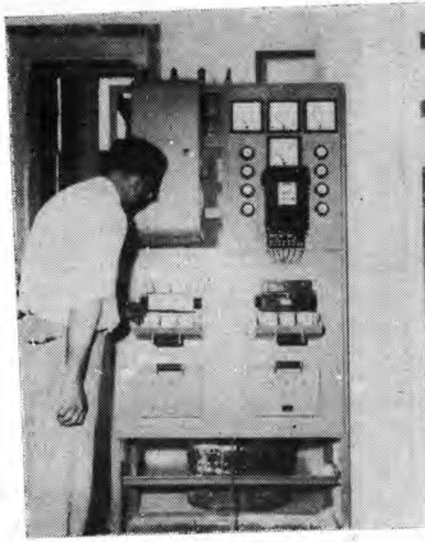

په یکه تـوت کښې د مر سلې
د ستیشن دنوی‌سوچبورد دستگاه

دقندهار سپین بولدك موظف گروپ ۳۲ کیلومتره پاتی کاربیخی تکمیل کړی دی او علاوه پدې دښارصفااوقلات ترمنځ ٤۲ کیلومتره لین دهغه دموظفو کسا نوپه واسطه تکمیل شوی دی .

بی سیم

بی سیم تیلگراف ددوه سوه اوپنځوس واټه خلورودستگاؤله جملی څخه چه له چکو سلواکیا څخه پیرودل شوی دی یوه یې دقزل کلا په بندرکښې اودوی نوری یې دکابل په مرکز کښې پکار اچول شوی دی، یوه بیله یی دفراه په اعلی حکومت کښې په نظر کښې ده ددوه پایو ریسور سایکل سایدبندد نصبولو کارشوی دی اویوڅه فالتو سامان خارج ته دبی سیم تیلگراف دستیشنو نودپاره فرمایش ورکړشوی دی .

دبی سیم تیلفون مخابری سروی دپاریس له لیاری داروپا اوشمالی امریکا ټولو مملکتو ته روانه ده اود تیلفونو مکمله یوه دستگاه پکار اچول شویده چه اوس دغه دستگاه د ماسکو اواروپایی مملکتو ترمنځ دفوتوکانو لیږلو دپاره په تجارتی ډول جریان لری .

دمزار شریف اوشبرغان لین یوسلواوه پنځوس کیلومتره دولینه جوړشو .

داتومات پنځه خلویښت لینه یوسوچبورد او دری سوه متره لینو لیم او دری سوه پایی هوائی تیلفونونه اوپنځوس ټنه سیم خارج ته فرمایش ورکړشوی دی .

په پنځم کال کښې

دقندهار داتومات دودانی دوهم منزل په سلوکښې ۹۰ جوړ شویدی او ښار ی شبکه یی «۱۵۰۰» لینو دپاره ۲۵ کیلومتر بشپړه شوی ده .

په څلورمه گارته کښې دوسوه لینه داتوماتو تیلفون یوه دستگاه نصب اوپکارو اچوله شوه او علاوه له دې په مرکز اوولایاتو کښې «۴۸۳» پاتی تیلفونونه نوی پکاراچول شول، دکابل اوتورخم ترمنځ دچینل سیستم ۹۰ کیلومتره نوی لین وغځول شو ، دکابل او مزار شریف ترمنځ دچینل سیستم دپاره دری سوه کیلو متره نوی لین وغځول شو ، پنځوس کیلومتره نوی لین به د پل خمری اوقندز ترمنځ د چینل سیستم د پاره وغځول شي .

۹۲ کیلو متره نوی لین به دکشك نخود، گرشك، دلارام اوفراه ترمنځ دچینل سیستم دپاره وغځول شی اودچینل دستگاوی به په قندهار ،سپین بولدك، کابل اوبلولی کښې نوی نصب شی، سوچبورد ونه :«۲۵» هوایې اواتومات سوچبوردونه د ۳٤۰ لین په ظرفیت په مرکزاوولایاتو کښې پکار اچول شوی دی .

دافغانستان اوځینو اروپائی هیوادو دمرکزولکه لندن، پاریس اوماسکو ترمنځ دتیلی فوتو سرویس په تجارتی ډول پکارواچول شو ،دکابل اوډیلی ترمنځ دبی سیم تیلفون سرویس اودکابل اوروما درادیو تیلگرافی مستقیم سرویس پرانستل شو چه تراوسه پوری ټولی مخابری دوام لری دقندهار اومزار شریف، دهرات اومزارشریف دجلال کوټ اوقزل کلاترمنځ نوی رادیو تیلگرافی ارتباط ټینگ شوی دی اودقزل کلا په مرکز کښې هم یوی نوی رادیو تیلگرافی اوراویو تیلفونی دستگاه پکار پیل کړی دې .

ACKU

دپست چارې: د۱۳۳۹ کال دمیزان لەمیاشتې څخه تراوسه پورې«٤٦»دول دپستې تکتونه چاپ اودرېش نوی پستەخانې پەدغو ولایاتو اواعلی حکومتو کښې پرانستل شوېدې :

۱- دکابل پەولایت کښې درې .
۲-دقندهار پەولایت کښې دوه .
۳-دهرات پەولایت کښې درې.
٤-دمزارشریف پە ولایت کښې دوه.
٥-دقطغن پەولایت کښې دوه.
٦-دننگرهار پە ولایت کښې دوه.
۷-دپکتیا پە ولایت کښې دوه.
۸-دغزنی بەاعلی حکومت کښې دوه.
۹-دگرشك پەاعلی حکومت کښې یوه.
۱۰-دفراه پەاعلی حکومت کښې یوه.
۱۱ -دارزگان پەاعلی حکومت کښې دوه .
۱۲-دمیمنې پەاعلی حکومت کښې یوه.
۱۳- دشبرغان پەاعلی حکومت کښې یوه.
۱٤- دبدخشان پەاعلی حکومت کښې یوه.
۱٥- دبامیانو پەاعلی حکومت کښې دوه.
۱٦- دپروان پەاعلی حکومت کښې دوه.
۱۷- دغوراتو پەاعلی حکومت دوه.

اودپستې موزه بەدوزارت پەمرکز کښې نوی ودانې تەولیږدولەشې او«۳۲۸»نمرې نوی پست بکس بە پە مرکز کښې پکاروا چول شي .

درادیو چارې دپلان پە لومړي او دوهم کال کښې

دلس کلیواته اوپنځوس کلیواته لنډې څپې ددوه دستگاوو مقدماتې چارې پە لاس کښې نیول شوېدې چەباید پەږروستنیو کالو کښې دیکەتوت پەمنطقەکښې پکاروا چول شي .

پە دریم کال کښې

درادیودلس کلیواته اوپنځوس کلیواته لنډو څپو ددوودستگاوو د نصبولو کار تکمیل شوېدې چەلس کلیواته دستگاه ئې دتیر کال دڅپلواکۍ پەجشن اوپنځوس کلیــو اتــەئې داته دیرشم کال دجوزا پەمیاشت کښې پەامتحانې توگه پکاروا چول شوه،دبرود کاست ددستگاه دماهرانو داوسیدوفنې اواداری برخو ودانې پدې وستو کښې ختم شوېدې دنوی ستودیو دودانې کار چەیوه ډیره پراخه اوعصری ودانې ده پەسلو کښې پنځوس تمام شوېدې .

په دغه څانګه کښې هغه مراسلات چه د ترجمې وړ دی د موظفو کسانو له خوا ترجمه کیږی

دکابل داتومات دستګاه په مرکز کښې موظف کسان دولایاتو د مخابرې په چارو بوخت دی.

دمراسلاتو پهځانګه کښې مؤظف کسان رارسیدلی پوستی پهفنی ډول ترتیبوی

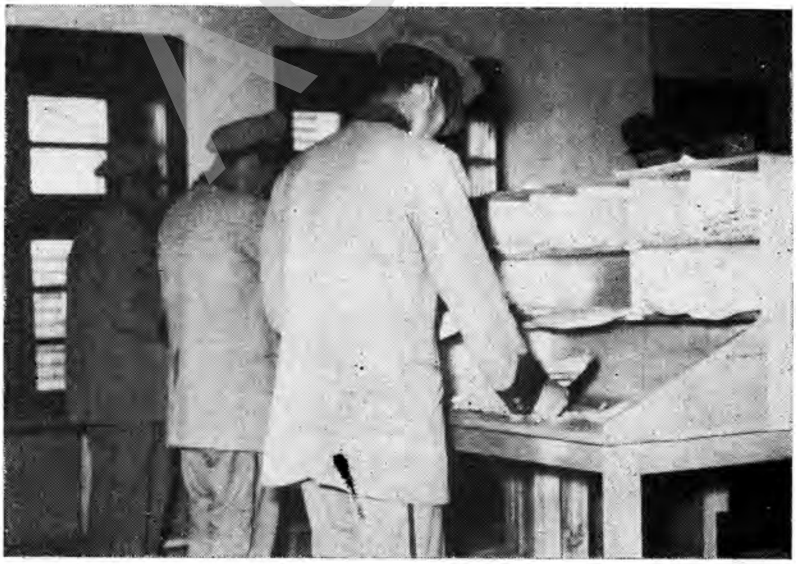

دپوستی پهځانګه کښې چهپهنوی سیستم ترتیبې شوېدی مؤظف کسان
خپلې وظیفې اجرا کوی .

په څلورم او پنځم کال کښې

د دغو کلو په ترڅ کښې د رادیو تخنیکي دستګاه د مطبوعاتو په مستقل ریاست پورې وتړل شوه چه تخنیکي فعالیتو نه ئې د تیرو کلونو په شان دوام لری او هیله ده چه د راتلونکو کلونو په جریان کښې نوره زیاته پراختیا وکړی او په ځینو نورو سیمو کښې به هم د راډیو نوی ستیشنونه پرانیستل شی .

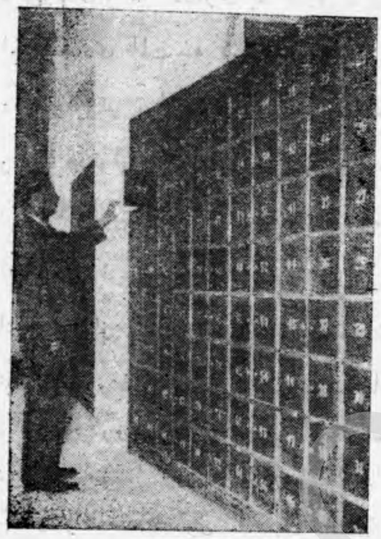

دمخابراتو په وزارت کښې هغه «۳۲۸» شمیره د پستی بکسونه چه دمر اجعینو له پاره نوی تهیه او د استفادی لاندی نیول شویدی

د ودانیو چاری

د پلان د پنځم کال د ختمیدو نه ورو سته دلاندنیو ودانیو چاری بشپړی شوی دی چه دهغوی نوری چاری په تیرو کلونو کښې سرته رسید لی وې : پلخمری د چینل د سیستم دمزار شریف د چینل سیستم او د بغلان د چینل سیستم ودانیو دمزار شریف دمخابراتو داوی مدیریت او د تیلګرامخانی د مدیر دهستو ګنی ، ودانیو د قندهار دمخابراتو مدیریت او دارزګان دمخابراتو مدیریت او د فراه د تیلګرا فخانی د ودانیو چاری بشپړ ې شوید ی ، د هرات دمخابراتو ودانی آهن پوش او دخان آ باد دمخابراتو ودانی له پاره څو جریبه ځمکه رانیول شویده .

دکرهڼي چارې دلومړي پلان په پنځوکلونوکښې

دپلان په لمړي اودوهم کال کښې غټ ټکي

څرنګه چه افغانستان یو زراعتي هیواددی او په سلوکښې نژدی اتیا برخه اوسید ونکي یې دکروندي او مالدارۍ په چارو بوخت دي نو ځکه دخلکو دژوندانه دسطحې دلوړ ولو او اقتصادي حالت ښه کو لو اودملي عایداتو دزیاتولو تر ټولو ګټوره لارپه کرهڼه کښې ښه والی اودتولید دوسایلو زیاتول اوله هغو نه زیاته ګټه اخیستل دي چه دغه مقصدته درسیدلو لپاره د کرهڼې وزارت ګټور پروګرامونه لکه دنبات او حیوان دجنس اصلاح، دحیواني او نباتي ناروغیو اوآفتونو پر ضد مجادله، دکروندګرواوبزګرانوروزنه او لار ښودنه دفني پرسو نل روزنه اودداخلي اوخارجي مرستو نه استفاده کول دلته په لنډول هغوته ګوته نیسو اوالبته چه دهغو مفصل بیان به په راتلونکو کالو کښې ذکر کیږي.

ع، ج ښاغلي غلام حیدرعدالت دکرهڼې وزیر

داشخاص روزنه دپلان په لمړي اودوهم کالو کښې

دکرهڼې دوزارت له خوا دا سې ترتیب نیول شوی دی چه یوه ډله فني اواداري مامورین په داخل او خارج کښې دعالي زده کړې لپاره لګیاشي. له دې امله د ځینو کو رسو نو دپرانیستلو موضوع دوزارت په مرکزکښې تر پروژې لاندې دی او هیله کیږي چه په وروستنیو کالوکښې دښودني ترتیب شوی پروګرام بیخي بشپړ شي.

په دریم کال کښې

د کرهڼې دوزارت دري تنه فني مامورین دکرهڼې په پوهنځي کښې شامل او دوزارت دشپږ و تنو فني مامورینوله جملې نه چه پخوا په بیلو بیلو ښانګوکښې داوړو تحصیلاتو له پاره خارج ته استول شوی وودوی تنه ئې په بریا لیتو ب سر ه بیر ته وطن ته را غلي او دبیطارۍ، زراعتي پراختیا اودزراعتي کیمیادلابراتوارونو په ښانګو کښې په و ظیفه کښې شامل شوی دی. یوزراعتي کورس دخوارلسو تنو فني پرسونل لپاره دافغاني او خارجي متخصصانو پواسطه په وزارت کښې جوړ شو اودکر هڼې دوزارت شپږ تنه فني مامورین چه د زراعتي کیمیا او خاورې دپیژند لو په ښانګه کښې تر ښوونې اوروزنې لاندې نیول شوی وو دزراعتي کیمیا په

ACKU

دکرهڼې وزارت تشکیلات

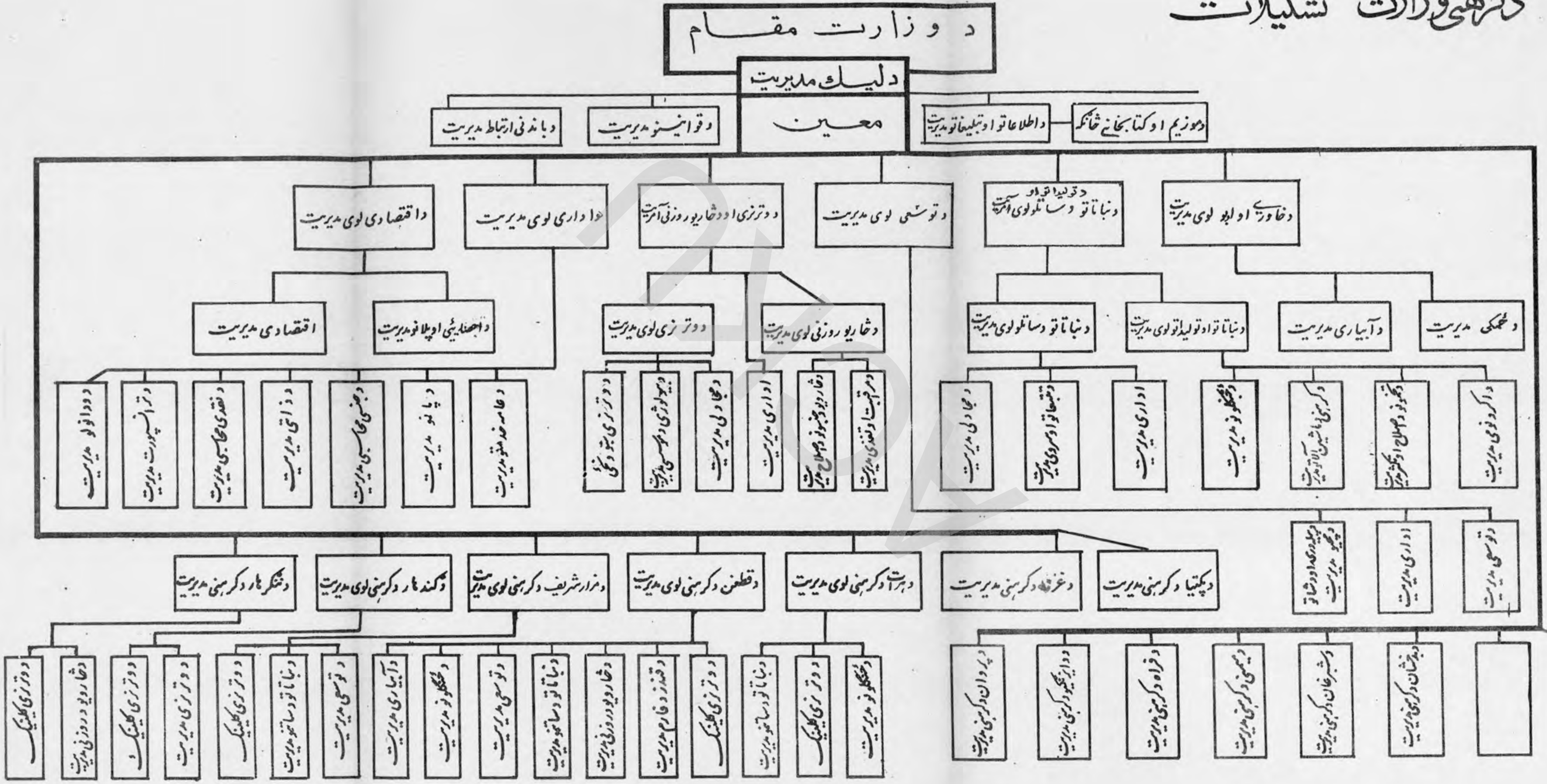

لابراتوارو و کښې ئې په عملي کارونو پیل کړی دی . دوایمنګ د نیور ستې دتہم خلورتنه همکار مامورین دنیمي ورځې لپاره دعالي تحصیلاتو په غرض دکرهڼې په پوهنځی کښې استخدام کړې شوی دی اونیمه نور ٥ورځ دعلي آباد په تجربوی ستیشن کښې دوایمنګ دتہیم سره همکاری کوی . دزراعتي مجادلي دیارلس تنه فني مامورین دتباتي ناروغیو په مقابل کښې دمجادلې په غرض دزراعتي پراختیا دعمومي مدیریت په تشکیل کښې زیات شوی دی. دوتر نړی (بیطاری) دښوونځی درسونه چه دزده ٥ کوونکو شمیر یې دری اتیا تنه دی به برې ی سره پرمخ ځی اودپلان په خلورم کال کښې به له هغو نه یوشمیر فارغ التحصیلان شي.

دپلان په دریم کال کښې کوم نوی متخصص نه دی استخدام شوی اوهغه شپږ تنه تـرکي متخصصان چه پخوا استخدام شوی وو په زراعتي بیلو بیلو څانګو کښې په کار بوخت دی .

بزګرانو ته لاښوونه اومرسته، دعصري کرهڼې دلاروسره دوطن دکروندګرو دآشناکولو په غرض دپراختیا نه ته تنه فني مامورین هر یو دکابل په ولایت پورې مربوطو حکومتونو لکه دکوهدامن لوی حکومت، ده سبزسروبي ، چهاردهي، وردك، بګرامیو اوپغمان حکومت ته استولي شوی دی چه ددواشیندلو زراعتي عصري لاری اودکرهڼې اصلاح شوی لاری، دکیمیاوي سری اودکرهڼې دآلاتو داستعمال دول په عملي اونظري صورت دګرزنده سینما اونورو په وسیله بزګرانو ته وښیي، دزراعتي پراختیا دمامورینو په واسطه کروندګرو ته ددواشیندلو دبمبو په کارول اودزراعتي ماشیني آلاتو داستعمال دول ښودل شویدی اودپوډرشیندلو «واتر پمپ» ماشین چه پخوا برابر شوی وخلکو ته ورکړی شویدی .

نبه آلات اولوښې: دساده شیندونکو او زراعتي آلاتو دپه کارولو دول دکوهدامن خلکو ته ور زده کړی شو.

په خلورم کال کښې

دکرهڼې دلیسې دنویو فارغ التحصیلانو اته تنه دزراعتي پراختیا دلوی مدیریت دفني غړیو اودری تنه هم دهغه عمومي مدیریت په اداری غ یتوب ورزیات شویدی .

دقطغن دولایت بزګرانو ته دپنبې داصلاح اودښهٔ تخم دلاسته راوستلو له پاره او دکیمیاوي سری داستعمال دښه والي اوزراعتي ښه تبلیغ له امله دقطغن په ولایت کښې دکرهڼې دپراختیا مدیریت جوړ یدل په نظر کښې دی اودکرهڼې دوزارت دزراعتي پراختیا دمامورینو له خوا د کابل په شاوخوا کښې دخارجي چرګانو ښه جنسونه ویشل شویدی اوهم دتاك دآتشك دناروغۍ په مقابل کښې دکرهڼې دلارښوونو، دواشیندلو، دکیمیاوي سری داستعمال دول اودآبیاری دښه دول په باب کښې دهغه ځای کروندګروته لازم فني هدایتونه ورکړی شویدی .

یوه جرګه دزراعتي پراختیا دمتخصص په ګډون د حیواناتو دروزنې اودشیدو دحاصلاتو ددول اودهغو کروندولیدلو لپاره چه دنیبریدغنم پکښې کرل کیږی دلوګر لوی حکومت اومربوطو بزغلیو او زراعتي سټیشنونو ته استول شویده اولکه چه دهیئت در پوټ نه څرګندیږی پدغو سیمو کښې دنیبر ید دغنمو وده دډاډوړده. دزراعتي خپرونو او پراختیا پروګرامونو لپاره یوشمیر ټیپ ریکارډرونه تهیه کړی شوی اوهم دغنمو زراعتي پامفلټونه، تبلیغاتي پاڼې، مصوری پاڼې جنتری او پستال کارټونه

دبزگرانو دلارښودنی او تشویق لپاره دهیواد په بیو بیلو سیمو کښی بزگرانو ته ورکړی شویدی یعنی دزراعتی پراختیا د تبلیغاتو او خپرونو په باب کښی چه له هره حیثه په کرهنه او دهغی په تولیداتو کښی موثر دی دغه اقدامات شویدی :

۱ـ دکرهنی مجله دهری سویی او دولی دمطالعی له پاره سمه جوړه شویده.

۲ـ زراعتی پامفلټونه چه په معلوماتی فوټوگانو بشکلی کړی شویدی دبزگرانو د لارښودنی او استفادې په غرض خپاره او ویشل شویدی .

۳ـ دلمړی ځل لپاره مخابراتی کارټونه او تبلیغاتی پانی چه په هغو کښی منظری او گڼور ارشادات شته د ۳۹ کال دجنتری سره طبع او ویشل شویدی .

٤ ـ هفته ایز زراعتی پروگرامونه ترتیب ش ی او دبزگرانو او مالدارانو داستفادی لپاره په کابل راډیو کښی خپاره شوی او په آینده کښی به هم دغه پروگرامونه په مسلسل ډول خپاره شی .

٥ـ دزراعتی معلوماتو د مرجعو او ماخذونو د برابرولو او دفنی افرادو دتشویق له پاره دری گروپه جوایز دشپانه ، بزگر اوباغبان له پاره منظور کړی شویدی .

ددارالامان او گلباغ دپیله ورۍ دسټیشن فعالیتونه جاری دی او له قراردادیانو سره قرار داد شوی دی چه په یوه کال کښی د دارالامان دپیله ورۍ دسټیشن ودانی پای ته ورسوی .

دننگرهار دعبدالخیلو دسټیشن دجوړښت له پاره دری اکه افغانی دننگرهار ولایت ته تخصیص کړی شویدی او په دغه سټیشن کښی دجاپانی توتانو دبزغلیو، دمحکو د تقویی په باب کښی اقدامات جاری دی .

دپیله ورۍ یوتن متخصص دعبدالخیلو دسټیشن دکنټرول له پاره استول شویدی اودتوتانو دنیالگیو له پاره یولك اوپنځه ویشت زره افغانی دقطغن ولایت ته ورکړی شوی .

دمرکز له سټیشنو نو څخه دورېښمو دچینجیو تخم ټاکل شوی او پرې مینځل شوی دی اوترهغه وروسته د ۱۳۳۹ کال دفصل لپا ره تجارتی اومادری تخمونه د مرکز او دو لایاتو پیله ورانوته دوېشل کېدو په غرض ضدعفونی شوی اوپه فنی سیستم دهرډول ناروغی اوخطر څخه مبرا شوېدی. کومه اندازه تخم چه په دغوشپږو میاشتو کښې لاسته راغلی دی په دې ډول دی :

۱ـ دتجارتی ورېښمو تخم (۸۷٤۱) جعبې چه (۱۷٤ر۹۰) کیلو گرامه شی .

۲ـ مادری تخم (۵۰۵) کاغذه چه دبیې دنقطهٔ نظر څخه دواړه تخمو نه (۵٤۹۵۸۵) افغانی کېږی .

دکرهڼې وزارت په دغه لاندې اندازه لاسته راغلی دورېښمو تخم ولایاتو ته دپیله ورۍ دصنعت دپرمختگ له پاره استولی دی :

الف ـ دهرات ولایت ته ۷۳۱۰ جعبې .

ب ـ دننگرهار ولایت ته ۳۱۰ جعبې .

ج ـ دبدخشان اعلی حکومت ته ۸۰۰ جعبې .

په نظر کښې دی چه نورو ولایتونو ته هم دورېښمو تخم واستول شي او په خلکو وویشل شي .

همایو نی معظم اعلیحضرت هغه‌وخت چه دبگرامیو د فارم دچارو د کتنی له پا ر ه تشریف را وړی دی د کرهنی وزیر بناغلی «عدالت» دځینی چارود پر مختګ په با ب کښی‌همایو نی حضورته توضیحات عر ض کو ی

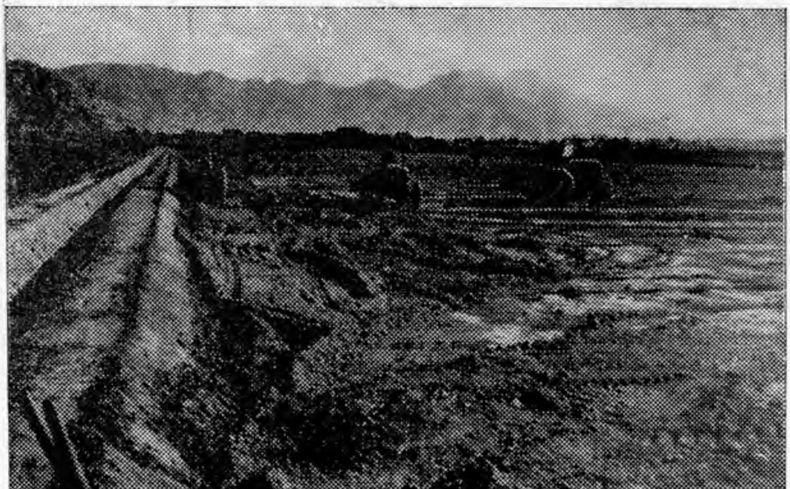

دبګرامیوډکرهڼی فارم چه په عصری او مجهز ډول جوړ شو ید ی

په بگرامیو کښې دکرهڼې دوزارت دمربوطو فارمونو د سمسور ولو
لپاره داوبو رسولو دپاره ېمپ پکار اچول شوي دي

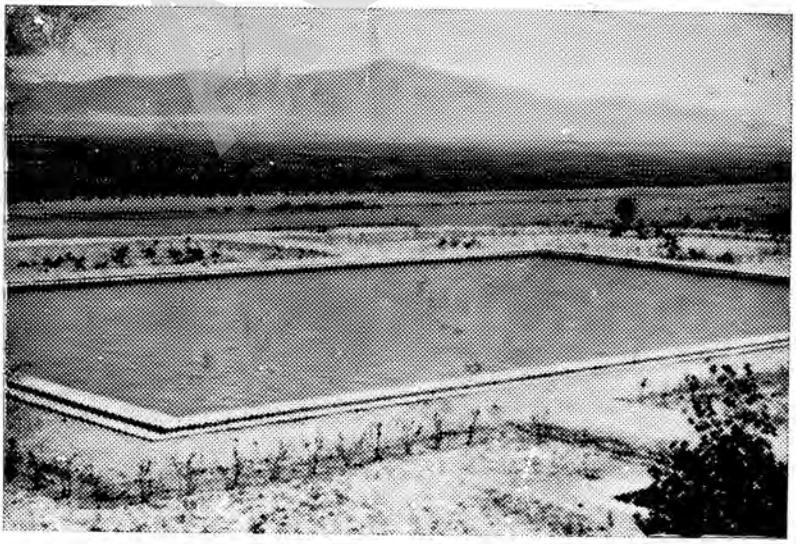

چهاریکار وته نژدې په گل غونډۍ کښې دکرهڼې دوزارت له خوا دغه حوض
داوبو دذخیره کولو دپاره جوړ شوی دی

د ـ دوړ پښمو د اوبدلو په دستګاه پورې مربوط د تارکشۍ د ماشینونو څخه یو شمېر پاڼې او کټلاکونه چه له خارج څخه راغوښتل شوي وو د پیله ورۍ د دستګاه د توریدله امله د کانو او صنایعو وزارت ته استول شوي دي چه د کرهڼې د وزارت د نظریې له مخې اجراآت وکاندي .

د قطغن له ولایت نه د جاپاني پیوندي توتانو (۳۵۲۵۰) نیالګي د ننګرهار ولایت ته استول شوي دي چه په هغه د هر ش جریبه ځمکه کښې چه د دې لپاره برابره کړی شوې ده کښېنول شي .

د جاپاني توتانو د پیوند ۱۶۱۰۰ نیالګي د بدخشان په اعلی حکومت کښې د وړ پښمو د صنعت د پراختیا او د وړیښمو د چینجي د تغذیې له پاره د هغه ځای بزګرانو ته بې بیې ورکړی شوي دي.

د قندهار او هرات ولایتونو ته یوزرو درې سوه او کاریز میرته پنځه زره دانې د جاپاني توتانو د پیوند نیالګي واستول شول .

د پیله ورۍ متخصصین د ننګرهار او هرات د ولایتونو د وړ پښمو د چینجیو د سټیشنونو د سروې او کتنې له پاره تللي دي او د کرهڼې وزارت ته ئې د خپلو کتنو راپور سپارلی دی . لکه چه د دغو متخصصینو له راپورنه بریښي د هرات د پیله ورۍ د سټیشن ودانۍ بشپړه شویده او د هغه درست لوازم برابر شوي، او فعالیت پکښې شروع شویدی. همدغه راز د ننګرهار د عبدالخیلو د پیله ورۍ په سټیشن کښې د سټیشن د ودانۍ د جوړښت کار او د وړیښمو د چینجیو ځینې لوازم او سامانونه برابر او په فني ډول د جاپاني توتانو د نیالګیو ایښودل جاري دي .

د کرهڼې وزارت د کابل، قطغن او ننګرهار د توسعوي فارمونو په پلان لاس پورې کړیدی او د توسعوي کورسونو د زده کوونکو د روزنې په باب کښې د پوهنې د جلیله وزارت سره په خبرو لګیادی خو د فني پرسونل د مشکلاتو له کبله تراوسه پورې کوم اقدام نه دی شوی .

د کرهڼې د وزارت له خوا د قطغن د ولایت توسعوي نوی جوړ شوی مدیریت ته لار ښوونه شویده چه د زراعتي ښو سامانونو او آلاتو او هغو زراعتي سامانو د برابرولو په باب کښې چه پر، حیواني قوې په کارلویږي لازم اقدامات وکړي .

د کرهڼې د ماشیني کولو د پراختیا په غرض په دې وروستیو وختو کښې اوه دانې تراکټور ونه پېرودل شوي او د مربوطو سامانو سره یې د قطغن د ولایت بزګرانو ته د مرستې او تشویق په نامه ورکړی شویدي او هم په نظر کښې دي چه شپږ تراکټورونه نور هم وپېرودل شي او بزګرانو ته د استفادې له پاره ورکړی شي .

دیوه کوچني ورکشاپ د جوړولو په باب کښې (چه د هغه سامان د آی ، سی ، ای له خوا امریکا ته ارډر ورکړی شوی دی او شپږ میاشتې وروسته به راورسیږي) اقدامات شوي دي او د هغه ودانۍ به په بادام باغ کښې جوړه شي .

دوه تراکټورونه د ننګرهار ولایت ته او دوه بولډوزرونه په بادام باغ کښې او یو تراکټور د مرکزي کارونو له پاره نوي اخیستل شوي او د یوه هیئت تر نګراني لاندې په کاراچول شویدي او هم داوبو ایستلو یو ډیزلي ماشین پېرودل شوی او په خرخي پل کښې د اوبو ایستلو له پاره په آزمویښتي ډول په کار اچول شویدی.

ACKU

په نظر کښې دی چه دزراعتی سامان اوآلاتو دکتنی او څېړ نې یو مر کز په بادام باغ‌کښې جوړ شی ، لکه چه د هغې د و دا نۍ نقشه د مر بو ط ا نجنیر د نظر یې له مخې ترتیب اوکار به ئې‌شروع شی . دهغو له جملې څخه دکر هڼې دوه‌سوه سیټه ساده سامان چه‌دحیوان‌په‌ذریعه په‌کار لوېږی ددغو سیټونو نه حیوانی خارجی‌څودانی لدی دځینو تغییراتو دکولولپاره په‌آزمویښتی‌ډول په‌کار اچول‌شوی‌دی اوڅونورهم دننگرهار اوقطغن ولایتونوته استول شوی‌دی چه‌دخلکو دتشویق اوبلدولولپاره کروندگروته‌ورکړی‌شی، دهغو نورپاتی سیټونه په‌مرکزکښې ترتج بې اوآز مویښت لاندی دی اودمثبتی‌نتیجی داخستلو نه وروسته به‌دهیواد کروندگروته دهغو دویشلو په‌باب اقدام وشی .

دزراعتی ماشین آلاتو اوآبیاری‌یوتن انجنیر د(آی، سی،ای) له‌خوا استخدام شوی اودکرهڼی وز رت‌ته معرفی‌شوی دی .

دکرهڼی دپراختیادچارو په‌څانگه کښې دخلکو روزنه

دهغو فنی لایقواودتجربی خاوندانو مامورینولپاره چه دکروندگرو په‌مطلب‌ښه‌پوه‌شی دپراختیا یودرې میاشتنی کورس پرانستل‌شوی‌اودغه کورس‌دداخلی‌ښوونکو په‌ذریعه‌تدریس کیږی اوله هغو مامورینو څخه چه‌دغه کورس یې لوستی وی په آینده کښې د هیواد دبزگرانودلارښودنی اوفکرونو دروښانولو له‌پاره ښه استفاده‌کیدای شی. دغه‌کورس دخپلی دوری ترختمیدو وروسته په‌بری سره پای‌ته ورسیده .

دقطغن‌په‌ولایت‌کښې دزراعتی پراختیا دودانۍ دجوړښت اودفنی‌کسانو دروزنی په باب کښې دتوسعوی کورسونو دپاره دنهوتنو ښوونکو داستخدام په‌هکله دپوهنی له‌وزارت څخه مرسته غوښتل شویده .

دکرهڼی‌دپراختیا په‌څانگه‌کښې دفنی‌پرسونل دروزنی له‌پاره دکرهڼی‌وزارت دکرهڼی دپراختیا په‌څانگه‌کښې امریکا ، هند، اوبیروت‌ته‌دمحصلینو داستولوپه‌باب‌کښې له‌مربوطو مقاماتو سره په‌تماس کښې دی .

پوځلویښت تنه دشپږم ټولگی زده‌کوونکی‌دپیله‌وری په‌کورس کښې شامل‌شوی او د ننگرهار په‌ولایت کښې دپیله وری دمستعجل کورس اودشاتو دمچیودکورس‌ددریمی دوری له‌پاره شپږم ټولگی نه‌دفارغ شوونهو تنوپه‌باب کښې دکابل په‌مرکزکښې‌دکرهڼی دوزارت له‌خوا اقدامات شوی‌دی .

له‌هغو زده‌کوونکو نه‌چه دمچیود ساتنی په‌څانگه‌کښې به‌استخدام شی د هغودزده کړی دپای‌ته‌رسیدوڅخه‌وروسته‌به‌دنورستان‌دوگړودلارښودنی‌په‌غرض دشاتودمچیودروزنی په‌باب کښې چه‌دغه سیمه دشاتو دمچیو لپاره زیاته مساعده‌ده کارواخستل‌شی، یوتن فنی‌ماموردپکتیادولایت د زنبورداری سټیشن ته استول شوی او دری تنه‌زده کوونکی له‌هغه‌ولایت نه غوښتل شوی‌دی چه‌دکابل په‌مرکز کښې د مچیو ساتلو په‌څانگه کښې تحصیل وکړی ، دننگرهار په‌شیشم‌باغ کښې دشاتو دمچیو دنسلگیری دودانۍ دجوړیدو اودشاتو د ایستلو د سلو لاسی ماشینونو د جوړښت په‌باب‌کښې اقدامات شویدی چه‌په‌نژدی راتلونکی وخت کښې به دغه ماشینونه برابر اودننگرهار دولایت خلکوته به‌وړیا ورکړی شی ،

ACKU

دکرهڼې دوزارت په مربوطاتو کښې موظف متخصص دغنمو ټولولو او دپاکولو
په باره کښې فنی کسانو ته لازم توضیحات ورکوی .

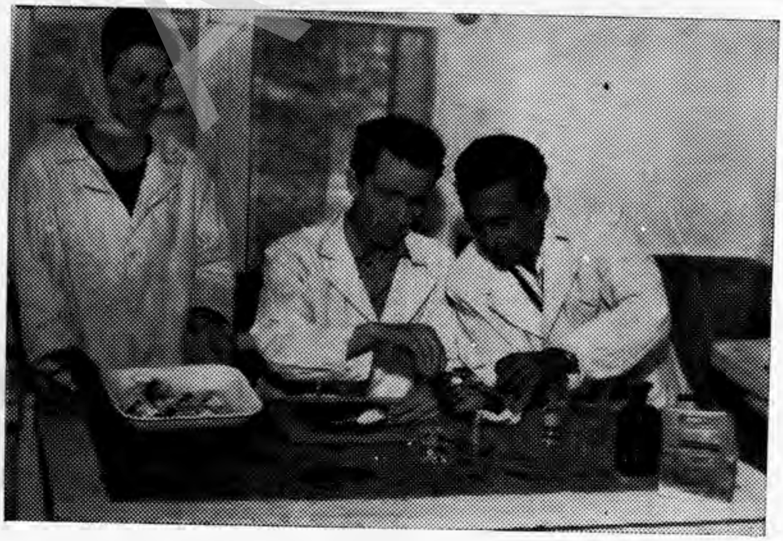

دکرهڼې دوزارت په مرکزی لابراتوارونو کښې دآس د طاعون په ضد دواکسین
جوړولو یوه منظره

دکرهڼې‌دوزارت په‌مرکز کښې‌دشاتو دمچيو دروزلو له‌پاره په‌فني‌ډول ځايونه‌جوړشوي‌دي

دچرگوړوويستلويوماشين چه‌دکرهڼې دوزارت دخاروېو دتوليداتو په‌رياست‌پورې اړه‌لري

دو کړو روزنه او استخدام

دسکالرشپ په توګه خارج ته ددوو تنوداستولو له پاره چه دزراعتی ابتد ائی تحصیلا تو ځخه وروسته به دهغوی تخصص وټاکل شی دداوطلب په خبر دکانکور اعلان شو ید ی چه ځو تنو درخواست ور کړیدی.

یو تن داو بو لګولو دساختمان په ځانګه کښې د پولیند جمهوری حکومت ته دسکالرشپ په توګه دشپبزومیاشتو له پاره استول شویدی .

دتوپوګرافی دڅوونځی نه ددوه ؤتنوفارغ التحصیلانوداستخدام په باب کښې اقدامات شویدی دوه تنه فنی مامورین چه دکرهنی دڅوونځی فارغ التحصیلان دی دخوراکی او زراعت د مؤسسی دآبیاری دمتخصصینو دمعاونینو په حیث موظف کړې شویدی چه داو بولو په مقدماتی کار ونو کښې وظیفه اجرا کړی .

په لابراتوار کښې روزنه او استخدام

دخاوری پېژندنی دمتخصص داستخدام په باب کښې لازم اقدامات شویدی، دزراعتی کیمیا په لابراتوار کښې دکرهنی یو تن کیمیادان استخدام شویدی ، لکه چه دکرهنی د و زارت ددریم کال په هدفونو کښې ذکر شوې دي دکرهنی دخاورې دلابراتوار دتقویې له امله خاورتنه دهغو متخصصینو په واسطه چه استخدام کیبزی عملا ترر و زنی لاندی نیول کیبزی خو دمتخصصینو دنشتوالی له امله تراوسه پوری په دې باب کښې اقدام نه دی شوی.

دوترنری (بیطاری) ښوونځی:

دوتر نری ښوونځی دری ټولګی لری چه په لمړی ټولګی کښې یی ځلویښت تنه اوپه دوهم ټولګی کښې یې اته ویشت تنه اوپه دریم ټولګی کښې یې دری دیرش تنه په تدریس بوخت دی چه زده کوونکو دیوی دری میاشتنی رخصتی دتیرولو ځخه وروسته ۳۸۰ کال د وت په ۱۵ نیټه بیرته پخپلو درسو نو شروع وکړه.

په دغو شپبزومیاشتو کښې چه دخاروی دناروغی په مقابل کښې دکرهنی دوزارت دمامورینو له خوا مجادله شوی ده هغه په لاندی ډول ده:

۱ ــ ټاکو	۱۹۷۳۹۵
۲ ــ انترکس	۲۷۳۰۷۶
۳ ــ بلك لګ	۷۸۹٦۸
٤ ــ پاسترولا	۱۷۱٤۰
٥ ــ بلك دیزیز	۸۰
٦ ــ انتروتوکس مینا	۱۰۰
۷ ــ طبق	۱٤٦۷۳
۸ ــ ټوغکی	۱۳۲۲۸

همدغه راز په دغه مو د ه کښې « ۱۵٦۰۰۰ » دجګـر دچینجی ګو لی او «٤۰۰۰۰» دکولمـی د چینجـې ګولی مالدارانو ته ور کړی شوی دی، دنباتاتو دساتنی په برخه کښې دو کړو روزنه دکرهنی دلیسی دفارغ التحصیلا نو د لبزوالې په نسبت ، د نبا تا تو دساتنی درې

ACKU

میاشتنی کورس چه باید دهغه ۴۵ تنه فارغ التحصیلان دداخلی او خارجی متخصصینو ترنظرلاندی عملی او نظری تدریس کړی وای جوړ نه کړای شو. خو د نباتاتو دآفاتو او نار وغیو د متخصص له خوا دزراعتی پراختیا د کورس د زده کوونکو له پاره دنباتی نار و غیو او آفتونو په باب کښې تدریس شویدی او همدغه راز دغنمو دسرخی دناروغی تجربی په گرین هاوس اوفارمونو کښې روانی دی چه دهغی له نتیجی څخه دسرخی دناروغی په مقابل کښې د(۱۰۳–۶۸–۶۹ لمبر) غنمو دساق اوپاڼی مقاومت خرگند یږی اوددی له امله دهغی یوه اندازه دگذرگاه – گلباغ اوعلی آباد فارمونو ته دکرله پاره ورکړه شویده.

په پنځم کال کښې

۱۴۹ تنه شاگردان دکرهڼی په مستعجله اودرې کلنو کورسونو کښې تر روزنی لاندی نیول شوی دی اوڅو تنه یې هم دکرهڼی په بیلو بیلو څانگو کښې خارج ته لیږل شوی دی.

دوترنری ښوونځی

ددی پروژې هدف دحیوانی مجادلی، دحیوانی لابراتوار، واکسین جوړولو، مصنوعی القاح اودمالداری دچارو دپاره دبیطاری په بیلو بیلو څانگو کښې دفنی کسانو روزنه ده چه دپلان په پنځم کال کښې له دغه ښوونځی څخه ۳۲ تنه فارغ التحصیل او ۱۰۲ تنه نوریې هم تراوسه پوری په دغه ښوونځی کښې دزده کړی لپاره بوخت دی.

دبزگرانو سره مرسته اوهغوی ته لارښودنه

دکابل دکرهڼی پراختیا : ددی پروژې هدف بزگرانو ته په دی باره کښې لارښودنه ده چه دکروندی اوکرلو دپاره اصلاح شوی تخمونه پیدا کړی او کیمیاوی سری اودنباتی نار و غیو ضد دواگانو داستعمال دطرز زده کول اودزراعتی ماشینو او آلاتو څخه په ښه کار او گټی اخیستلو کښې دهغوی تشویق کیدل دی چه ټول یې اجرا شوی دی.

دمزار شریف او قطغن دکرهڼی پراختیا

دمزارشریف او قطغن دپراختیا دپروژې مقصد دعصری کرهڼی دښو اصولو په باره کښې بزگرانو ته لارښودنه ده، لکه دکرهڼی دماشین اوآلاتو داستعمال طرز، دښه تخم پیدا کول دکیمیاوی سری استعمال، د نباتاتو په تیره بیا د لبلبو او پنبی د کروندی او اصلاح د پاره د کرهنی د ښو لیارو تبلیغ او زده کول دی چه د پلان په پنځم کال کښی تطبیق شوی دی.

د کرهنی میتو دونه یا ښه اصول (د لیدنی، کتنی او اوریدنی یعنی سمعی او بصری مرسته)

دکرهنی وزارت دپلان په څلورم کال کښی د اوریدنی اوکتنی د لارښودنی یومرکز د بزگرانو او مالدارانو سره د مرستی او لارښودنی د پاره تاسیس او دسامان او آلاتو په

ACKU

لحاظ تر يوې اندازې پورې مجهز شوی دی او د پلان په پنځم کال کښې د مجلو ،راديو او د فلمو د ښودلو په واسطه د مملکت بزگرانو او مالدارانو ته د کرهنې د ښواصولو په تطبيق کښې تشويق او مرستې کړی دي .

دتجربوی فارمونو اولا براتوارونو چارې د پلان په لومړي او دوهم کال کښې

د حبوباتو د تخمونو ، غلې او سابو د تخـم اودهغو ډو لونو په باب کښې چه د ناروغيو په مقابل کښې مقاومت لرې او زيات حاصل ورکوی په تجربوی فار مونو کښې تجربه و شـوه او د مثبتـې نتيجـې د اخستلـونـه وروستـه بـزگرانو باندی ويشل شو يـد ی يوه اندازه ښه تخم هم لهخارجنه رارسيدلی دی .

په دريم کال کښې

د پښتني د شرکت مامورين ديو شمېر نورو کسانوسره مؤظف کړی شول چه پـه قندز قلعه‌ذال ــ حضرت امام ــ خواجه غار ــ دشت قلعه ــ خا ن آباد ــ آقچه ــ شبرغــان ــ بلخ ــ نهرشاهی ــ کشنده ــ دولت آباد ــ خلم ــ او په نورو ځايو کښې په لواو دپنبه دانې په ذخيره کولو کښې د بزگرانو سره مرسته وکړ ي او د پلان د دريم کال د پنبې اولبلبو دکرد پاره په ولاياتو کښې کرونده گروته دغه اندازه پنبه دانه او دلبلبو تخـم ويشل شوی او کرل شويدی : ــ

الف : پنبه دانه .

۱ ــ د قطغن ولايت	٤٣٤٥٨٥ ــ منـه
۲ ــ د مزارشريف	۸۳۲۷٥ ــ منـه
۳ ــ د شبرغان او اقچی ولايت	٥۹۰۰۰ ــ منـه
٤ ــ د ميمنې اعلی حکومت	۲٤۷۰۰ ــ منـه
ټوله	٦۰۱٥٦۰ منه ښه پنبه دانه دکرلپاره ويشل شويده.

ب : د لبلبو تخم

د بورې دلاسته راوستلوله پاره چه د لبلبو کومه اندازه تخم د قطغن د ولايت په غوری او بغلان کښې ويشل شويدی هغه ۱٤۳ ټنه دی او هم د لبلبو دتخم او پنبه دانې د کرلونه وروسته دکرهنې مامورين د للون (خبشاوه) او پهٔ کولو په چارو کښې بزگرانوته په لار ښودنه بوخت شويدی .

په ځينو سيمو کښې لکه په سرای خواجه ، استالف ، کلکانو کښې د « نيريد » غنم چه د ناروغې په مقا بل کښې ښه مقاومت لرې کرل شويدی اوکيمياوی سره لکه نا يټريت اوسوپرفاسفيت په آزمايښتی ډول تطبيق کړی شويده ترڅوچه بزگران عملاً د هغې نتيجه وگوری . او هم دشکر درې ، وردکو ،ده سبز، پغمان او د بگرامېو په حکومتونو کـښـې «دنيريد» غنم او شپيښته کرل شويده او خلکو د هغو د حاصلاتو نتيجې پخپلوسترگو ليدلی دی چه گټورې ثابتې شوې دی .

دباغ بالا دنیا الگیو اینبو دلو او دناجودو نو دقوریی یوه منظره چه دتیر کال نه تراوسه پوری دهغی چاری دپرمختگ په حال کښی دی .

دناجو گانو دنیا لگیو قوریه چه په باغ بالا کښی نوی جوړه شوی ده

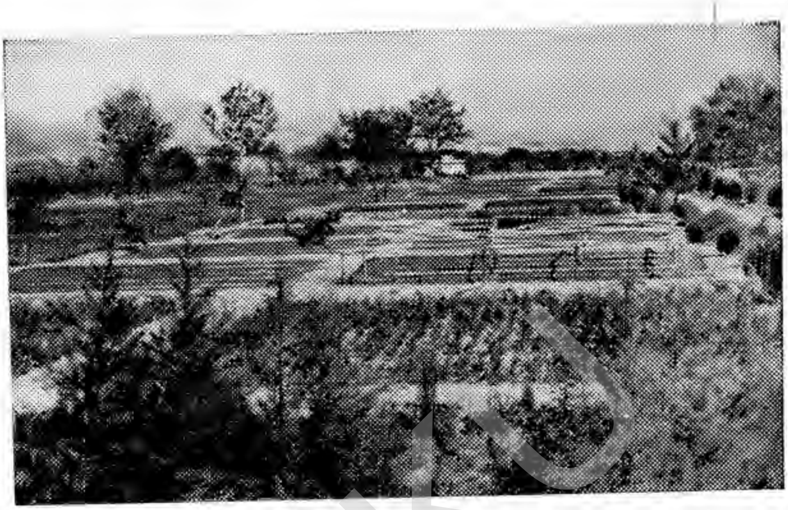

په بغمان کښې د نیالګیو قوریې چه هلته هر ډول نیالګي ایښودل او روزل کیږ ی

داځوړوله نیالګي دبغمان په قوریه کښې د تکثیر په مقصد تر روزنې لاندې نیول شویدي

کیمیاوی سره

خلکو دکیمیاوی سری بیل بیل ډولونه‌لکه نایټریت ، سوپرفاسفیت او پوتاسیم او نور پخپلو ځمکو کښې په کار اچولې او د هغو په‌کار اچولوډولئی زده کړیدی. په تیرکال کښې د زراعتي پراختیا متخصص د تجربې‌له پاره‌کیمیاوی سره په ځینوځمکو باندی دسه آ ب بگرامیو ، تلعه قاضي او چوکی ارغنده په‌سیمو کښې‌تطبیق کړه چه دغوتجربو د - اصل د نقطه‌نظرڅخه‌داډ ورنتیجې ورکړی‌دی .

الف: په هغه ځمکه کښې چه سره یاکیمیاوی کود یعنې‌پنځلس پونده نایټرو جن‌اچول شویدی په‌هرجریب کښې په‌منځنی اندازه حاصل ۴۲ منه‌دی .

ب: هغې ځمکې ته چه دیرش پونده نایټروجن ورکړه شوی‌دی وسطی حاصل یې‌په‌یوه جریب کښې ۴۷ منه دی .

ج: په‌هغه ځمکه کښې چه‌دیرش پونده نایټروجن اوشل پونده فاسفورس‌استعمال شوی‌دی دهرجریب وسطی حاصل ۶ر۵۳ منه‌دی .

د: په هغه‌ځمکه کښې چه شل‌پونده فاسفورس استعمال شوی‌دی په‌حاصلاتو کښې یې په منځنی اندازه په سلو کښې‌شل زیاتوالی راغلی دی چه دغه پورتنی انداز، دابښیی چه دغنمو په حاصلاتو کښې دکیمیاوی سری تطبیقول دډاډوړده . دعلی‌آباد او دگذر گاه د قو ر یی «۲۱۷۶۰» دانی میوه لرونکی اوبی‌میوی‌نیالگی اصلاح شوی اوخلکوته ور کړ شویدی.

تجربوی فارمونه

د علی آباد په‌فارم کښې دخارجي سابوسره دمحلی سابو ډول دانډول کو لو په غرض دسابو دبیلوبیلو ډولونو تخمونه آزمویل شویدی اود۱۹۰ازمایښتونو نه نهه او یا دو له یی موفق ثابت شوی‌دی ددغو نباتونو تخم پربزگرانو باندی دویشلو له پاره را رسیدلی دی . دوه‌سوه‌ډوله‌سابه اودغرنیوونو ځینې تخمونه دترویج او تکثیر په‌غرض دننگرها ر و لایت‌ته استول شوی دی .

دپنبې ٤٤ نمبر اکاله دثابتو اودداډوړ آزمیښتونونه وروسته په اتابلاقی زراعتی فارم کښې زیاتوالی موندلی دی . پنځه دوله جوار او یوډول مصری غنم چه د سرخی دناروغی په مقابل کښې مقاومت لری په اتابلاقی سټیشن کښې تر آزمویني لاندی نیول شوی دی .

دپنبې دشپږو دولونو اودلبلبو دپنځو ډولونوله جملی نه‌چه تر آز مویښت لاندی نیول شوی‌وو څلور ډوله پنبه دانه اودوه دوله لبلبو دحاصل او قندی موادو فیصدی ددرلودلو له نظره دداډ وړ اوښه ثابت شوی‌دی . بزگرانوته ددغو تخمونو دویشلو په باب کښې‌اقدامات شوی دی . دهند څخه دلبلبو تخم رارسیدلی اودسرخی دناروغی په مقابل کښې د مقاومت دآزمویلو لپاره په تجربوی فارمونوکښې‌کرل‌شویدی.

په گرین هوس Green House کښې ۳٤ دوله‌سره بانجان ، ۱۲۰ دوله مرچ ۵۰دوله گلدار کرم ،څوارلس ډوله دوبه یی کرم ، دری‌دوله توربانجان اوه دوله پالك،دری‌دوله کاهو ، ٦ دوله‌هندوانه، څلور دوله‌ملي، نهه دوله‌گازري،٦دوله‌لوبیا، اته دوله پټه‌ئي کدو

په غازي ستوډیوم کښې د ۱۳٤۰ کال دبزگر دورځې یوه منظره (کابل)

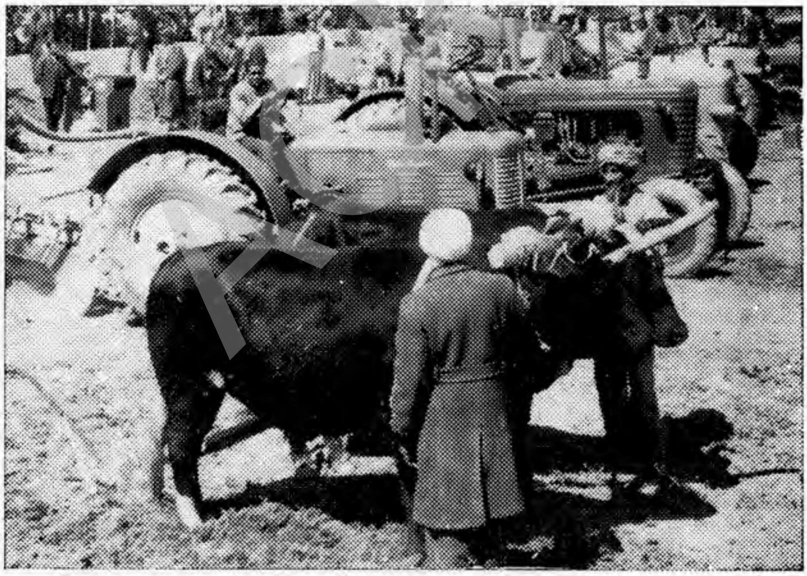

په کابل کښې د ۱۳٤ کال په اوم ړې ورځ چه دبزگر په نامه یادیږي د پایتخت
بزگرانو دکرهڼې دعصري ماشینو پواسطه خلکو ته بیلې بیلې ننداره او ښودلې

په پغمان کښې دخوړولو نیا لګیو قوریې چه‌دد خیری له‌پاره جوړې‌شوی‌دی

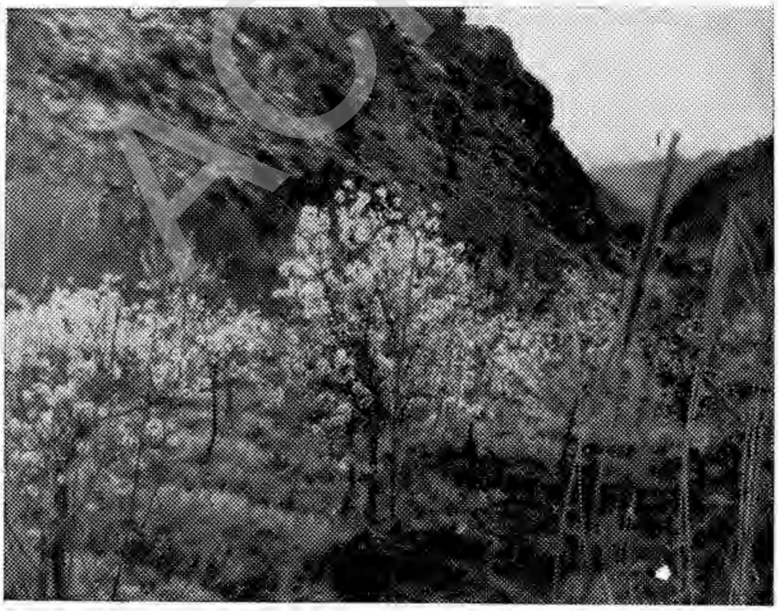

په تنګی‌غارو کښې د نیالګیو یوه قوریه چه‌دکرهڼې دوزارت‌له خوا جوړ ه‌شویده

ACKU

اته دوله‌بیاره‌دارکدو، سربیره‌پرتیروشوو تجربوله هغې‌جملې‌نه دوه‌دوله‌گلدارکرم اودرې دوله دوبه یی کرم ژر ورسیدل اودې تولو پالکو ښه حاصل ورکړی‌دی او د پر نازکدې او دهرو شلـو ورځونو وروسته حاصل ورکوی اوزرتخمې کیږی نه .

دنسلگیرې‌مرکزونه

په قندهار کښې دپسه تجربوی نسلگیری جاری ده .

دقره‌قل نسلگیری دقطغن په‌ولایت کښې په یوه تجربوی فارم کښې شروع شوی اوددې مقصدلپاره پنځه سوه جریبه ځمکه هلته اخیستل شوې‌ده ، له شوروی اتحاد نه درا وړل شوو آسانو څخه اوه بیانه واخیستې شول او۲۶۰ ـ۱ سپی‌ددغو آسانو سره یوځای شوی .

په‌څلورم کـال کښې

دپنبې دښه‌تخم اودهغې دسورت دټاکلو په باب کښې د کرهنې وزارت دشبرغان. قطغن اومزار شریف دپنبې له شرکتونوسره په تماس کښې‌دی اودپنبې مامورین په نوموړو لایتونو کښې په خدمت لگیا دی .

تجربو ی فارمونه

دقطغن داوتوبلاقی تجربوی فارم چه‌پنځه‌سوه جریبه ځمکه‌لری دپلان‌په در یم کال کښې دهغه کار تراجرا لاندی نیول شوی‌دی چه تراوسه جریان لری اوددغه‌فارم څوملحقه‌ودانۍ ترساختمان لاندې‌دی خوتراوسه‌پورې داستفادې وړنه‌دی گرځیدلی.دهغې دضروریه‌سامانونو اوآلاتو دپیرودلو په باب کښې لازم اقدامات شوی‌د ی اواوس دهغې‌دآوارولوکار جاری‌دی ددغه فارم دضرورت وړمتخصصینوداستخدام په باب کښې دکرهنې‌وزارت دخارجې‌منابعو سره په خبروکښې دی .په دغه‌فارم کښې دپنبې اوغنمو تجربې شوې‌دی اودپنبې‌ښه‌تخم اودنیا لگیو بزغلې تراجرالاندی دی .

دمزارشریف‌په‌تجربوی فارم کښې دری‌سوه جریبه ځمکه ټاکل شویده اودهغې‌دپیر ودلو په باب کښې دکرهنې وزارت دځمکو دخاوندانو سره په تماس کښې‌دی او ممکنه‌ده چه‌ددغه فارم دجوړیدوکار په همدې نژدې وختو کښې شروع شي .

دلبلبو دکروندو داصلاح اوکتلولپاره له لویدیز آلمان څخه دیوه تن‌متخصص‌دا ستخدام په باب کښې دپلان دوزارت له لارې خبرې‌شویدی . ددارالامان دنجارخانې دتجربوی فارم له پاره دغنمو داصلاح‌دیوه تن متخصص داستخدام په باب کښې دمربوطو موسساتوسره خبری شویدی اویوالحې ددوومیاشتو له پاره یوتن شوروی متخصص دغه کارته موظف شو ی و . هغه اقدام چه په دغه تجربوی فارم کښې شویدی عبارت‌دی دنجارخانې له‌باغ څخه چه څوارلس جریبه ځمکه لری اودبزغلې دونو دپرښت لپاره دجاپانی‌توتانو ونې تخصیص کړ ی‌شویدی چه هرکال دمیوه لرونکو پیوندی یویوشمیر نیالگی اودځمکنی‌نیالگیو اوبوټویوه اندازه‌له هغه ځای نه لاسته راځی‌اوویشل کیږی .

دننگرهارپه عبدالخیلوکښې دگنی په‌باب کښې دتجربوله‌پاره تجربوی‌فار مونه‌جوړشوی

اوهم یوه اندازه گنی ددغه‌مقصدله پاره له هند څخه راوړل شوی‌اوپه‌دغه فارم کښی‌ترتجربی اوتکثیر لاندی نیول شویدی .

د امریکا دبین المللی مرستی داداری په کمك د نبر ید څلو یښت ټنه غنم را رسیدلی او څرنګه‌چه دغه‌ډول غنم د سر خی د نا رو غیو په مقابل کښی زیات مقاومت لری اوپه‌یوه جریب‌کښی‌یې وسطی‌حاصلات دوطنی‌غنموترډولو نوزیات دی دکابل‌دولایت دشاوخوالکه لوګر میدان ، وردك ، کوهدامن اودکابل په‌ولایت پوری مربوطو شپېز ګونو حکومتونو ته‌ورکړی شوی اوکرل شویدی .

همدغه راز دشوروی اتحادڅخه لس‌زره ټنه تخمی غنم راوړل شوی او دهیواد په شمالی سیمو کښی د کرلو دپاره ویشل شویدی .

په مرکزی فارم کښی شپېزشپیته ډوله وطنی اوخارجی غنم دحاصل او دسرخی دناروغی په مقابل کښی دمقاومت له نظره ترتجربی لاندی نیول شوی‌دی اودامریکایی پڼاتو اودوطنی دوه ډوله پڼاتو کرل ترتجربی لاندی‌دی، په داخلی اوخارجی‌ډول سابو باندی ددغوسبزیجاتو دکمیت اوکیفیت دنقطهٔ نظره دتجربی په‌باب په راتلونکی کال کښی د مرکز په تفحصا تی سټیشن کښی مقد ماتی اقدامات شویدی . دکرهنی‌دوزارت‌دمربوطو بزغلیوله پاره‌دمندتودوه پنځوس منه زړی ، دناجو څلورمنه تخم اوداکاسی اته منه تخم دکابل شاو خوا باغو نو څخه لاسته راوستل شویدی . دارهندی دتخم دکرلو په باب کښی د ولایاتو دکرهنی مدیریتونو ته لارښودنه‌شویده چه دهغوی له خوا کرل‌شوی اودتکثیر په حال کښی دی اوهم دآفتاب‌پرست تخم دقندوز اومزارشریف دکرهنی دمدیریت په تجربوی فارم کښی‌ترکرلاندی نیول شویدی اوهمدغه راز دری ډوله اول ـ دوهم اودریم نمبر تنباکو چه له‌چین‌نه راوړل شوی‌وو دولایاتو دکرهنی مدیریتونوته دکرلو لپاره استول شویدی .

دکبلی ٣٨٩ کیلوتخم له خارج څخه راوړل شوی اودبګرام‌هوائی‌میدان ته دکرلولپاره استول شویدی . دعصری‌ګرین‌هوس دودانی کارچه په مرکزی فارم‌کښې په‌نظرکښی‌نیول‌شوی‌و دآی،سی ای په مرسته سرته و رسید .

دزراعتی سامان او آلاتو مرکزونه

دزراعتی ماشینو اوآلاتو داستعمال په‌څانګه کښی خارج‌ته‌ددووتنوافغانی محصلینو استول په نظرکښی دی .

دنسلګیری مرکزونه

په قندهار کښی دغلجائی اومرینوس‌پسو نودجنس اصلاح دوام‌لری اودهغه‌ولایت دتر بیوی سټیشن دتقویی لپاره دمرینوس ١٢٣ مېږی اوقوچان له مرکز څخه هلته استول شویدی‌اوهم په دغه سټیشن کښی دپسونو دغو جل اودپسونو دپرې مینځلو دډنډ دودانی کار روان دی . بزغلی:دکرهنی دوزارت دمربوطو بزغلیو څخه‌چه‌دبیلو بیلوجنسو نو نیالګی‌پکښی‌روزل‌شوی‌وو په‌لاندی ډول په‌څرخی پل او تنګ‌غارو کښی کښینول شویدی :

په‌تهران کښې دکرهڼې اوخوراکي‌موادو دجهاني‌موسسې ديو کنفرانس‌منظره چه‌دآسيا دطاعون په‌باره‌کښې‌جوړ شوی و، په‌دغه‌کنفرانس‌کښې
د افغانستان د کرهڼې د وزارت‌يوهيأت‌هم‌ګډون‌درلود

دکرهنی دوزارت په سالون‌کښې دهیواد دشمالي ولایاتو دبزگرانو او څمکو لرونکویوه ډله چه دکرهنی دپراختیا پهشاوخوا کښې
دکنفرانسواوریدلولپاره‌راغونه شوی‌دی

اکاسی ۳۹۱۲، ار غوان ۳۸۰۰ ،خسك توتان ۲٦٤۸ ، مندتی ۵۷۰ ، با دام ۳۵۰ ناجو ۳۸۰ ، د غره تاك ۲۰۰ نیالګی . دتنګ‌غارو دسیندپه ځنډوکښې د «دولی «۳۰۰۰ قلمی،دځرخی پل په‌یوه‌برخه کښې داکاسی‌یوه اندازه تخم دتجربې‌په ډول‌کرل شو یدی او دهغو نیالګیوبیخونه چه‌پخواپه‌ځرخی‌پل‌او تنګ‌غارو کښې کښینول شوی و و تقریباً څلویښت جریبه‌ځمکه یی‌نیولی‌ده‌کیندل‌شویدی،داعلیحضرت‌شهیدد مقبرې په‌غونډۍاودقرغی په‌غونډۍ کښې‌دونواو نیالګیو کښینول په‌دغه‌ډول جاری دی :

الف : داعلیحضرت‌دمقبرې‌په‌غونډۍ‌کښې.

۱ ـ دناجود نیالګیودکښینولو له‌پاره‌دپنځه‌سوومترو په‌اوږدوالی اودیومترسور په اندازه دخیابانو نوجوړول .

۲ ـ دمقبرې د غونډۍ‌دپاسه دهراتي ولی دډېرشو زروقلمو کښینول .

۳ ـ ددوهم ډنډدنل غزول او دسرك تربرخی پورې‌دهغه رسول .

٤ ـ دمقبرې په‌غونډۍ کښې‌چه یوشمیر نیالګی پخواکښینول شوی وومراقبت او شا خه برې کرې‌شول .

ب : دقرغی په‌غونډۍ‌کښې :

۱ ـ دقرغي د غونډۍ په لمن کښې د اوو سوو مترو مساحې اوارول او په هغې کښې دنیالګیو کښینول .

۲ ـ دقلعه شاده د برخی نه د پغمان تر وروستی بز غلی پورې د نیله څنار دزرو دانو نیالګیوایښودل.

۳ ـ دشاړی‌اومخروبې بوجریب ځمکې اوارول اودلښتیو ایستل او پشتی جـوړول او د ۱۳۳۹ کال دکرله پاره دهغې تیارول .

په‌پنځم کال کښې د کرهنې دتجربوی فارمونو تاسیس

دکرهنې وزارت په‌دوهم پنځه کلن‌پلان کښې‌په نظر کښې لری چه‌په ولایاتوکښې‌اساسی تجربوی فارمونه جوړ کړی چه‌دتخمونو داصلاح کولواوزیاتولوتجربې‌په‌فنی‌ډول‌له نږدې‌څخه تر اجرالاندی ونیسی اوددغه مقصد دپاره‌په مقدماتی صورت‌دپلان په‌پنځم کال کښې‌تجربوی فارمونه هم‌داخل کړی دی.

دقطغن دا ورته بلاقی فارم

دقطغن داورته بلاقی فارم په‌پروژه کښې دغلو، حبوباتو ، دصنعتی نباتاتو دښو تخمونو تجربه اودغه رازښه جنس حیـوانات نسلګیری اوروزل شوی‌دی‌اوهم‌ددغه‌ولایت اودګاونډی ولایـت دبزګرانو دلاربښودنې دپاره دزراعتي توسعې فنی‌کسان په‌بیلو بیلو سو یـوترروزنی لاندی نیول شوی‌دی،دغه‌پروژه دمخصو ص وجهـی صندوق پـه‌مرستـه په کارشروع او تر پنځو کلونو وروسته به‌پای ته‌ورسیږي.

دمزارشریف د کرهنې تجربوی فارم

په مزارشریف کښې په‌دغه‌کال کښې‌دفارم دپاره «۳٤۵» جریبه یوه مناسبه ټوټه ځمکه اخیستله شوی ده .

دهرات د کرهنی تجربوي فارم

په هرات کښې دیو تجربوی فارم جوړیدل په نظر کښې نیول شوی‌وو چه دهغه کارتریوی اندازی هم تکمیل شویدی او په هغه کښې دوریښمو دچینجیو دروزنی دپاره د ټولونه زیات په غلو ، پسته ، لبلبو او جاپانی توتانو باندی تجربه شویده .

دننگرهار د کرهنی تجر بوی فارم

په تنگی توغچی کښې دگنیو دتخم داصلاح اوزیاتیدلواو دحیوانا تو دروزنی دپاره د تجربی په غرض یوه ټوټه ځمکه تخصیص ورکړل شویده چه په لومړی مرحله کښې یی‌و رشوگانی په فنی ډول اصلاح اود اوبولگولو سیستم یی تنظیم شویدی.

دلابراتوارونو چاری دپلان په لمړی اودوهم کال کښې

دزراعتی کیمیا دلابراتوار وړسامان له خارج نه پلورل شوی‌اویوه اندازه یی کابل تــه رارسیدلی‌ده .

دقطغن اودننگرهار دولایاتو خاوری دنمونی په ډول ترتجربی لاندی‌نیول شویدی.

په دریم کال کښې

دزراعتی کیمیا په لابراتوار کښې پوتن محلی‌متخصص دلابراتواردفنی‌او اداری خانگی دجوړولو په غرض استخدام شوی اود کرهنی دښوونځی‌شپز تنه نورفنی فارغ‌التحصیلان د هغه دمعاونینو په حیث وټاکل‌شول، دننگرهار دحکومتی باغونــو او په قطغن کښې دپنبی او لبلبو دځمکی خاوری نمونی دتجزیی له‌پاره لاسته راوستی‌شوی دلابراتوار لازم‌ماشینونه‌اونورسامان لکه « ٤٤٠ » دانی‌لاسی اوبرقی شیندونکی دپودر شیندلو یوسیټ ماشینی آلات اوکیمیاوی‌او دحشراتووژونکی ډول‌ډول موادد قطغن اوهرات دولایتونودفارمونودسروی‌له‌امله‌دوه‌سرویسونه تاسیس شول‌اودهریوه له‌پاره یی دلابراتوار ماشینی آلات‌اوسامانونه‌برابر کړی شول، همدغه راز دد غو سروېگانو لپاره دمناسبو ودانیودجوړښت په‌باب کښې هم لازم اقدامات شویدی .

دمتخصصینو اوانجنیرانو په مرسته په کابل کښې دنباتی ناروغیو او مضرو حشراتــو د لابراتوار دودانی نقشه طرح اوترتیب شویده .

دنباتی ناروغیو متخصصین دمرکز ، هرات او قطغن دولایاتو په لابراتوارو نو کښې د نباتی ناروغیو په څیړنو بوخت دی اودهغوی د کلکسیون دترتیب کارجاری دی .

دمرکز دواکسین جوړولو په‌لابراتوار کښې دضرورت وړواکسینونه جوړ شویدی او د سبز کال په موده کښې د (١٠٢٦٠٥٠) څارویو له پاره دډول ډول ناروغیو واکسینونه بر ابر شویدی چه‌داستفادې په‌غرض موظفو کسانو ته سپارل شوی‌اوهم‌دقطغن‌په‌ولایت کښې‌دځمکینو چینجیو په مقابل کښې د مجادلې کولو په با ب کتنې څیړنی روانې دی چه ددغو چینجیو دورکولو د موفقیت په صورت کښې به چه دهغه ولایت کرونده گروته زیات تاوان وراړوی دغه اقدام تعمیم کړی شی .

ACKU

ACKU

د ۱۳٤۰ کال په لومړۍ ورځ د بغلان د یوه مربوط ښوونځي دوې زده کوونکې نجونې
په پښتو او فارسي خپلې وینا اوروي

په بغلان کښې د ۱۳٤۰ لمریز کال د نوي کیدو د ورځې په مناسبت ځینې
پیغلې او نجونې ننداره چیانو ته نغمې او ترانې اوروي

په بغلان کښې د ۱۳۴۰ کال په لمړۍ ورځ د ښوونځي د هلکانو او نجونو د ورځې
په استقبال د خوښۍ مجلسونه جوړ کړی شوي دي

په بغلان کښې د ۱۳۴۰ کال د بزگر د ورځې يوه منظره چه خلکو د دغې
ورځې د مراسمو د ننداري د پاره راغونډېږي

دکرهنې دښوونځي‌ش پېژتنه فارغ‌التحصیلان داوبو اوخاورو په لابراتوارو کښې دفني مامورینو په حیث شامل کړی شویدی چه په لابراتوارو کښې دمتخصصینو تر نظر لاندې کار وکړی .
دکرهنې وزارت غواړی چه دخاورې دتجزیې له پاره یوتن متخصص له خارج نه استخدام کاندی اوهم دلابراتوارونو کمبو لوازم که دخارج نه وی که له داخل نه تهیه او تدارك کړی تر څو چه لابراتوار ونه له هره حیثه مکمل اومجهز وی څرنګه چه دلابراتوارونــو ودانۍ اوس په فني اوعصري اصول نه دی جوړی نو داسی تجویز شوی دی چه دخاورې دتجزیې دلابراتوار لپاره یوه نوی ودانۍ جوړه کړی شی، د قطغن ا و ننګر ها ر د ولایتونو خاور و په باب کښې چه دتجزیې له پاره راټوله شویده ویل کیدای شی چه دقطغن دولایت نه دخاورې څلورسوه نمونې راوړل شوېدی ، دکرهنې دوزارت لابراتوار دهغو نه دیوسل نمونو په تجزیه کولو بریالی شویدی اونورې پاتی نمونې ئې ترتجزیې لاندې نیول شویدی چه د درستو خاورو دتجزیې څخه وروسته به وروستی نتیجه واخیستلې شی . ترهغې وروسته به دقطغن دولایت خاورې تجزیه‌شی اوننګرهار دولایت دخاورې په تجزیه کولو به لاس پورې شی . بایدوویل شی چه په دغه موده کښې دهرات دولایت دخاورې پنځلس نمونې دکانو اوصنایعو دوزارت له خوا د تجزیې لپا ره د کرهڼې دوزا ر ت د خا و ر ی د تجزیې لابراتوار ته راوړل شوی دی چه دغه خاوره تجزیه او نتیجې ئې بشپړی شوی او هغو ته وروسپارلې شوی .

په څلورم کال کښې

دزراعتی کیمیاوی لابراتوار دضرورت وړیوه برخه سامان هفرانسې څخه پیرو دل شوی اویوه‌اندازه نورلوازم دنړیه دخوراکی اوکرهڼې دسازمان نه رارسیدلې دې دهغو سامانونو بیه چه له فرانسې څخه پیرودل‌شوی ۸۰ر۸۲۹ ډالره دی اوهم ۴۷۳۹ افغانۍ ده غې کرایه ورکړی‌شویده همدغه‌رازدمرکزی لابراتوار شپېته قلمه سامان دملګروملتو له لاری رارسیدلی دی،
دقطغن دولایت دخاورې څلورسوه نمونې اودننګرهار دولایت پنځه اتیانمونې دهغوولا یتونو دخاوری دجوړښت دنقطهٔ نظر څخه تجزیه شویدی اوهمدغه رازدکیمیاوی سرې د ډولونو ۱۸۰ نمونی چه له قطغن اوزراعتی بانك څخه رارسیدلې وی تجزیه شوی اودهغو نتیجې خپلوخپلو مراجعوته ورلیږل شویدی .
دمرکز دتفحصاتو په کروندو کښې دکیمیاوی سرې تطبیقې تر اجرا لاندې دی اودکرهڼې له بانك څخه ۳۰۰ کیلو کیمیاوی سره راغوښتل شوې ده .

په پنځم کال کښې

دکابل دزراعتی کیمیانوی لابراتوار

دغه پروژه دبیلوبیلو سیمو دکرهڼې دخاورودتجزیې اودهغو نباتاتو د تجزیې د پا ر ه رویکارشوی ده چه دکمیایی عناصردنه لرلوپه لحاظ کسرمنه‌او علیله ده .
اودغه پروژه ددی‌د پاره په کاراچول شوی ده چه دهغی‌سرې تاکلی اند ازه اونوعیت چه ځمکه اونباتات ورته ضرورت لری په دغه لابراتوار کښې‌یې ترتجربې لاندې نیول‌شوی‌دې اودتجزیې دنتیجوداخستلو نه‌وروسته‌چه‌دځمکې دکمزورې اساسی‌غلت‌معلوم‌شول دکمیایی‌سرې

اود حیوانی سرې داستعمال او کښت او کروندې د نوبت د طرز په باره کښې لازمې لارښودنې بزګرانو او دهقانانو ته ورکړ شویدی .

دقطغن د کرهڼې د کیمیاوي لابراتوار

ددغه لابراتوار وظیفه د کابل د کرهڼې د کیمیاد لابراتوار دوظیفې په شان ده ، ددغه کال په ترڅ کښې یې زیاتې چارې بشپړ ی شویدې.

دمرکزد نباتاتو د ساتنې لابراتوار

دپلان په پنځم کال کښې ددغه لابراتوار دسامان او تجهیزاتو په پیرودلو اودهغه دو دانۍ په جوړولو شروع شوې ده چه دهغو چارې یوه لویه برخه هم پای ته رسیدلې ده .

د قطغن او هرات د نباتاتو د ساتنې لابراتوار

دسروې مجادلې دپاره چه د نباتې ناروغیو په مقابل کښې شوې دې د قطغن او هرات په ولایتو کښې دنباتې ناروغیو یو یو لابراتوار جوړ شو اوهم یو اندازه سامان او لازمې دواګانې دفنې مامورینو سره دقطغن ولایت ته لیږل شوې دی، په اساسی ډول ددغو لابراتوارو دو دانیو د جوړولو کار دپلان په پنځم کال کښې سرته ورسید .

دځنګلونو چارې دپلان په لومړی اودوهم کال کښې

دځنګله دعادی ناروغیو دتاکلو اوپه پکتیا کښې دمندهیر دځنګله دسروې کولو له پاره مقدماتی ترتیبات نیول شوی اودڅهار پتې، څرخی پل اودتنګ غارو د یوشمیر نور وغونډیو د کانتور کرښې ټاکل شوې دی .

په دریم کال کښې

دپغمان په ستیشن کښې دونو دکښینو لوله پاره پنځه هکتاره او ۲۴ جریبه ځمکه برابره کړې شوې اودقرغی ،مرنجان اوچونغر دغونډیو لمنی دونود کښینولوله پاره اوارې شویدې همدغه راز دباغ بالا ځمکې هم بیادونو دکښینولو له پاره تیاره کړې شویدې .

دپکتیا دولایت دځنګلونو دکتلو له پاره خارجی او داخلی متخصصین هغې خواته استول شویدی اوهغوی دافغانستان دځنګلونو دآینده خطمشی اودهغه ولایت د ځنګلونو په باب کښې خپل رپوټ دکرهڼې وزارت ته وړاندې کړې دې چه دهغوې دنظریاتو له مخې دځاځیو دمندهیر دځنګلونو نه دګټې اخیستلو په باب دکرهڼې وزارت لازم تصمیموته ونیول .

دخوست په لوی حکومت کښې دمرزی دځنګله یوه برخه ستره شویده او حکومت دهغو دونو پریکول بند کړیدې ترڅو چه ولیدل شی چه دغه ونې اوبوټی ترکومې اندازې لوئیږې اوپخپل ډول کښې کوم بدلون پیداکوې که نه ؟ دځاځیو دمندهیر په ځنګلونو کښې هم د ځنګله ځمکه دورشو ګانو دآزموینې له پاره قرغ شویده ، اوهم په پیواړ کښې دتهاټې په شاو خوا کښې دلمنزې نیالګې چه پخپله له ځنګله نه دهغې دلازمو شرایطو سره سم دځنګله دفنې متخصصینو په ذریعه ایستل شویدی اودځنګله په تشو ځایونو کښې دسره کښینول شویدی لکه چه نتیجه څرګندوی

ACKU

دقطغن‌په‌ولایت کنبی دحسن‌تالدبروق‌ساختمانی چاری چه‌داجمیرویاله‌ددی بروق لا ندی‌تیر یږی

په قندز کښې دپنبې داتحادیه شرکت ځینې‌فنې کسان دپنبې د سورت کو لو
په‌چارو بوخت‌دی

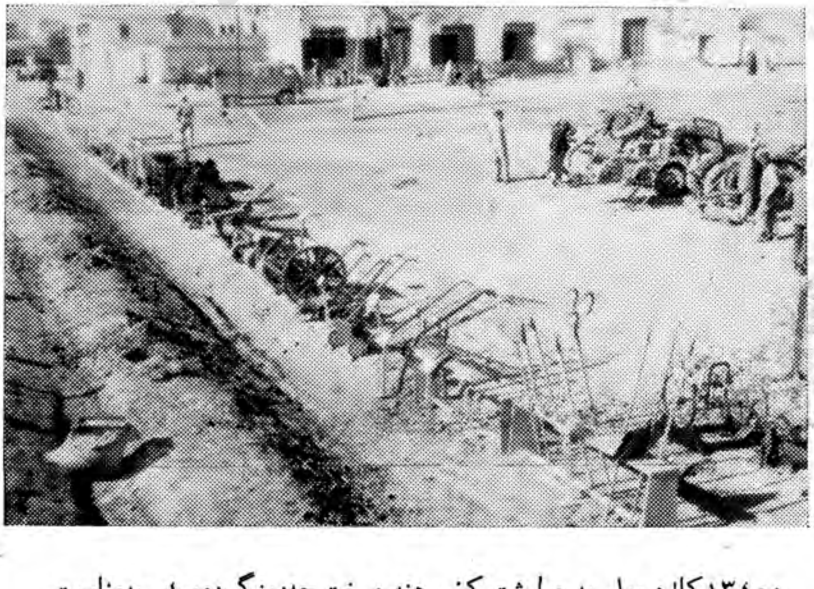

د۱۳٤۰ کال‌د حمل په میا شت کښې هغه و خت چه‌دبز گردور ځی په‌مناسبت
ځیني ماشینی آلات‌دمملکت په‌شمالی برخو کښې‌وښودل‌شو

د غه مسئله تراوسه پورې په بریالیتوب پای ته رسیدلې ده. دده مرادخان اوده دانا په ځنګله کښې یوشمیرخاګانی کیندل شویدی اودونوپانې پکښې راغونډې شویدی چه په فنی اصو لوله هغونه کمپوست جوړشی اوپه راتلونکې کال کښې له هغو نه استفاده وشی اوهم دخیرخانی د کوتل نه د بګرام ترهوایې میدان پورې «۴۱۰۰، کندې کیندل شوېدی چه په راتلونکې کال کښې به په هغوکښې دناجو، اکاسی، بادام اوارغوان نیالګی کیښودل شی .

داعلیحضرت شهید دمقبرې په غونډۍ دپنه کولوله پاره «۴۰۰» مترونل غزول شو یدی باغونه

دباغدارۍ یومتخصص له خارج څخه راغوښتل شویدې ،

دباغوانی دکورس دری تنه زده کوونکی چه دپکتیا په ولایت اوددې تنه د ننګرهار په ولایت کښې دپیوند ولو دچارو له پاره استول شوی و، دغوزده کوونکوپه پکتیاولایت کښې «۲۰۰۰۰» دانې میوه لرونکې نیالګی اوهمدغه راز دننګرهار په ولایت کښې یوزیات شمیر نیالګی پیوند کړی او(۹۰۰۰) ونې یې شاخ بری کړیدی .

سربیره پردی دباغوانی دکورس ۱۹ تنه زده کوونکی فارغ اود مامورینو په حیث په بست کښې نیول شویدی اوپه نظر کښې دی چه دغه کسان دباغوانی په چاروکښې په مرکزاواطرافو کښې وویشل شی ترڅو په فارمو کښې دفنی دستور سره سم دپریکولو وپیوند ولواو باغوانی په نوروچارو کښې خدمت وکړی .

زینتی اومیوه لرونکې ونې دپکتیا، قندهاراوهرات له ولایتونوڅخه کابل ته ر ار سیدلی اودننګرهار ولایت ته استول شویدی اودغه ځای په باغونه کښې کښینو ل شویدی ، یو شمیر میوه لرونکی اوتزیینی ونې دبغلان په تجربوی فارم کښې کښینول شوی ، دعلی آباد په فارم کښې دری جریبه شاړه ځمکه دکرهنې له پاره چمتو کړی شوې، اودګذرګاه په باغ کښې اته منه دمند توزړی ،داکاسی تخم اود روو اویاسمین تخمونه کرل شویدی .

دکابل ښاروالی ته دکرهنې دوزارت له خوا یوشمیرڅنارونه مفت ورکړې شول، دګلباغ په سهیشن کښې دجنغوځیو تخمونه کرل شویدی او« ۸۰۰» دانی دوچو مندتو نیالګی د امیری مندتو او دو چو مڼو نیالګې د مڼی دمڼو دنیالګیو سره پیوند کړی شویدی .

دباغونو متخصصینو اوملګروئی (۲۵۰۰۰) میوه لرونکی و نې د کاریزمیر ، ګذرګاه علی آباد اونجارخانی اودعسکری مامورینو دکلوپ په باغونوکښې پیوندکړی دی دنجارخانی په بڼ کښې دپټیو جوړول اودهغو سمول ترسره شویدی او۳۰۰۰ دانی دګلا نوګلدانونه هلته تر روزنې لاندې نیول شویدی اوهم ۱۹۰۰ دانې دبادامو، مڼو چاپانی توتانواونورو نیالګی کښینول شویدی. دباغ بالا دبیاد سره جوړولو له پاره (۶۲۶۰) دانی دغټو اووړو ناشپاتیو، مندتو، اکاسی اونسترن نیالګی هلته کښینول شویدی اوهم دغه ځای په درستو ځمکو کښې کارشروع شوی اودیوه باغ په ډول جوړ شویدی .

دپکتیا په ولایت کښې دزیتون دکراو روزلو له پاره سروې شروع شویده .

په څلورم کال کښې

ځنګلونه :

د هرات د پسته لق دځنګلونو دساتنې یو امتحانی سرویس د جو ړلو په باب او د ساتنې لپاره ئې د ۱۸۰ تنوله جملې نه تر اوسه پورې لس تنه د ملی دفاع دوزارت لهخوا دغه وزارت ته ورپیژندل شوی دی .

د ځنګلو نو د پریکولو د سامان د پېرودلو په باب په انکشافی بودجه کښې د پیسو د نشتوالی په نسبت چه د هغې له پاره پېش بینی نه وه شوی کوم اقدام نه دی شوی .

د ځنګل د عادی‌ناروغیو دټاکلو او د مندهیر د ځنګله د سروې په باب‌کښې مقدماتی ترتیبات نیول شویدی .

د څرخی پله د څلوروغونډیواو د تنګ غارو د یو شمېر نورو غونډیو د کانټور کرښې ټاکل شویدی چه د هغو په اساس ۲۵۰۰ غوچوړی‌کیندل شو ې او دتنګ غارو په غونډ یو او د سړك په دواړو خواو کښې د بیلو بېلو جنسونو ۱۸۰۰ نیالګی‌کښینول شوی دی .

باغونه :

د باغ بالا مقدماتی کار چه پرو سبز کال شروع شوی‌و تریوې اندازې بشپړ شوی او د دغه باغ سر سبزی د میوه لرونکو ونو په ذریعه شروع شوې چه د هغې د کر ساحه ۲۱۳ جریبه او ٦ بسوې ځمکه ده چه مېوه‌لرونکې ونې ئې د تاك، مندتو ، مڼو ، بادامو څخه عبارت دی او هم دناجو ، موریان یو شمېر ونی په هغې کښې کښینو ل شویدی او نور پاتی تاکونه به په راتلونکی کال کښې کښینول شی .

د دغه باغ د پڼه کولو له پاره د اوبو د مخزن کارروان‌دی او په نژدی وخت کښې به له هغه څخه استفاده وشی .

د هند دنیمه حاره سیمو د میوی اصلاح شوی او پیو ند ی یو شمېر نیالګی لکه مالټه سنتره ، نارنج ، لیمو او زیتون افغانستان ته رارسیدلی او د افغانستان په نیمو تودو سیمو لکه پکتیا ، ننګرهار کښې تر تجربی لاندی نیول شویدی .

د باغوانی کورسونه په کابل او ننګرهار کښې پرانیستل شوی او د کابل د مر کز له کورس نه ۲۸ تنه زده کونکی فارغ‌التحصیلان شویدی چه اوس اوس له هغو څخه په پیوند اوپه نوروچاروکښی‌کار اخیستل‌کیږی او هم په نظرکښې دی چه دباغوانی یو بل کورس دکابل په‌مرکز کښې پرانیستل شي او یو شمېرزده کوو نکی په هغه کښې تر روزنی لاندی ونیول شی .

د ننګرهار د باغوانی په کورس کښې چه د یرش تنه زده کوونکی‌تر روزنی لاندې نیو ل شوی دی په نژدی و خت کښې به فارغ شی او وروسته به د جلال آباد د مرکز او د هغه په شاوخوا باغونو کښې د هغونه‌کار واخیستل شي .

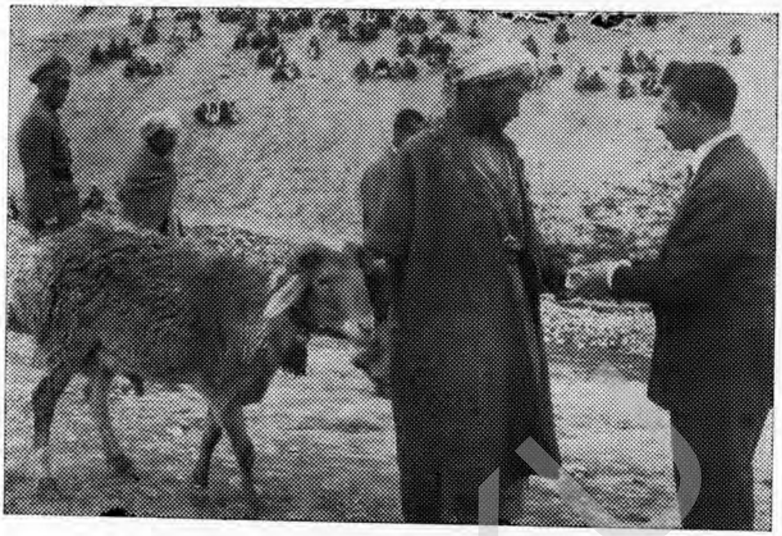

په قطغن کښې د ۱۳٤۰ کال د بز گر د ورځې په منا سبت د کرهنې دوزارت د ځارویو د تو لید ا تو لو ی آ مر ښا غلی د کتو ر « کشاورز » یوه ځلمی بزگرته انعام ورکوی

دهیواد په شمالی سیمو کښې دقره قل دپسو نویوه ر مه

په قطغن کښې د نباتي امراضو د مجادلې يوه منظره چه د هغه ولايت د کرهنې
دلوی مديريت له خوا اجرا کيږي

د قطغن د ولايت د کرهنې د مديريت ځينې فني کسان د څاروي ود ناروغيو د مجادلې
په وخت کښې

ACKU

په‌پنځم کال کښې .

د پکتیا د ولایت د منډهیر د ځنګله سروې او استفاده‌چه په ۳۸ ـ ۳۹ کال کښې تر نظر لاندې نیول شوې‌و د پلان په پنځم کال‌کښې سروې‌یې تکمیله شو ی د ه او په‌دوهم پنځه کلن‌پلان کښې به ورڅخه استفاده وشي .

د کرهڼې د کار د قواؤ پروژه

د د ی پروژې مقصد د یو ټولګی هغو افرادو روزل دی چه‌دکار دقواؤ په نامه دملی دفاع د وزارت له خوا د کرهڼې وزارت ته سپارل شو ی دی او د غه کسا ن د عمومی واټونو او جادو د سمسورې په غرض دسرکونو په دواړو غاړو دنیالګیو په ایښودلو موظف شویدی او د پلان په پنځم کال کښې د کابل ، تورخم ، د کابل او پروان تر منځ په عمومی سرکونو د نیالګیو ایښودلو ته اقدام شوید ی .

دبادام باغ د کلکسیون فارم

دبادام‌باغ‌کلکسیون یوداسې فارم‌دی چه‌په هغه کښې د خارجی او د اخلی ونو دجنسو ښه او بهتر قسمونه ټاکل شوی او په یو ځای کښې جمع او تر روزنی لا ند ی نیول شوی دی چه د ښې نتیجې د ورکولو نه وروسته به البته زیات شی‌او باغو ا لاوو ته به وویشل شي .

د اوبو لګولو او د ځمکې د اصلاح کولو چارې د پلان په لومړ ی او دوهـم

کال کښې

د اجمیر د ویالی د پروژې مقدماتی چارې ترتیب او د ارچی د ویالی سروی بشپـړه او نقشه شو یده چه اوس یې نقشه د یونو د متخصصینو تر غوراو مطالعـی لانـدی ده د هغې د جوړښت مقدماتی مواد تریوې اندازې پورې برابر شوی دی .

په دریم کال کښې . . .

د اجمیر ویاله : داوبولګولوانجنیری «اف ، ای، او » د خپلومتخصصینو او معاونینو ـره د هغو ـاختمانو نو د سروی په غرض چه د اجمیر د ویالی د اصلاح له پاره به ودان شی قطغن ته استول شوی دی او د دغو متخصصینو نه غوښتنه شویده چه د اجمیـر د نهـر د ـاختمان پروژې جوړې کاندی . هغه لومړی‌پاملرنه چه وشوه د لښتیو د جوړولو په حصه کښې وه او د دغه مقصد د تر سره کولو له پاره د قطغن د کرهڼې ادارې ته لارښـود شـه شویده چه د لښتیو له پاره یو پوره شمیر کانکریټی نلو نه برابر کړ ی .

داجمیر په‌نهر کښې یو نوې نوبر د «۲۵۰» مترو په‌اوږدوالی او ۱۰ متره سور ،دوه‌نیم متره ژوروالی کیندل شویـدی .

اویوخطرچه دسیلاب په وخت‌کښې‌یې د اختر اوبغلان دقشلاق ځمکو ته زیان رسولـی‌و د «۱۵۰» مترو اوږدوالی، یونیم‌متره‌سوراودسنګ‌کاری دبنسټ په‌دوه‌و مترو ژوروالی د یوه دیوال په ذریعه اصلاح شویـدی .

د اجمیر او ارچې له نهرونه خړې ا یستل شویدی او سربیره پردې د قطغن د ولایت او د مزارشریف د ولایت نوری ویالې هم له خړونه پاکې شویدی ترڅو چه بزگرانو ته اوبه ښې وروررسیږی او کرونده یې ونه سوزی . د اختر د قشلاق په سیمه کښې په آزمیښتې ډول دوه پخته کاری‌شویدی او د «۱۵۰» سانتی متر په محیط جوړشول ، د جر خشك په برخه کښې هغه ځای چه د برق «سیفون» له پاره جوړیږی د «۲۱۰۰» مترو په اوږدوالی او ۵ر۳ متره سور او پنځه متره ژوروالی کیندل شویدی او د بلولونو د کښېنولو کار پکښې جاری دی . د حسن تال سیفون د پای ته رسیدو په حال کښې دی او د اوبونه ئی کبوزو ځمکو ته پوره اوبه ور رسیږی ، د اجمیر د ویالې پرسر د سیل د مجرا د یوی ودانی پلان د۶۹ر۱۵ کیلو مترو اوږدو الی، آته مترو سور او د ۲۰ مکعب مترو په ظرفیت د اجمیر د ویالی د سرفه د آبیاری د متخصصینو له خوا طرح شویدی . د اجمیر د نهر د برښنا د پخوانی سټیشن د سیل د مجـرا د لاندې برخې د ودانی کار په سلوکښې نژدی اتیا بشپړ شوی او د تورانی د مجـرا کارونه جاری دی . د اجمیر د نهر د باتلاقونو سروې پرانیستل شوې او دزاه کشی په باب کښې به مفصله ا و سمه سروې پـه آینده کښې وشی. د دغې پروژې دکار په ترسره کېدو به دا نتیجې لاسته راشی :

الف : د اړتیانه دزیاتو هغو آبیاریو مخه به ونیوله شي چه دنهر د پورتنۍ برخې په اوږدو کښې د اوبو د پکاروونکو له خوا کیږی او د اوبونه کوزو خلکو ته اوبه میسر ې شی او هغوی به پنبې او گنی په کرلو چه زیاتی اوبه غواړی قادرکاندی .

ب : دهغو زیاتو اوبو کنترول چه دنهر په پورتنۍ برخه کښې دزراعتی ځمکو د ورانی باعث کیږی او د ارچی په نهرکښې دتوپوگرافی او دمجرائی سیمې او هغې برخې سره چه د ارچی نهر، دکوکچې سیندته خطر پیداکوی دمجراگانوپه ذریعه دسیلابونو دتیرولوچارې بشپړې شویدی او دپاتې سروی چارې لاجاری دی. دکوهستان ، تاشقرغان اوسمنگان داوبو دمنابعو آبیاری، د آبیاری د متخصصینوله خواکتلی شویدی اوهغوی د دی سیمې د آبیاری دانکشاف امکان څرگندکړیدی. د الچین د دښتې پلان د ۱٤۰۰۰ جریبه ساحې له پاره دهغو بمبو په ذریعه چه په ۱٤۱۰۰ آس قوې به فعالیت کوی دمتخصصینو له خوا جوړ او دکرهنې په وزات کښې ترغورلاندېدی. دلوگر دناوې له سیند څخه دهغې سیمې دوړو ساحو دآبیاری د انکشاف دامکاناتو په غرض دکلیو د پراختیا دریاست دغوښتنې سره سم دکرهنې د وزات د آبیاری د متخصصینو له خوا مقدماتی پلټنې شویدی او دهغو مفصل ر پو ټ دغه ریاست ته ورسپارل‌شویدی. دآبیاری دمتخصصینو دنظریاتو له مخې باید دقندز سیند چه د بغلان د ښار دشمال په څلویښت کیلو متری کښې روان دی باید ذخیره کړی شی او تر لازمی سروې وروسته به دغه متخصصین خپل مفصل رپوټ دکرهنې وزارت ته وروسپاری .

د کیلگی دښته

دکېلگی د دښتې د سروی کارچه دکانو اوصنایعو د وزارت د درخواست په اثرشروع شوی‌و د - اف - اې او ،دآبیاری‌دوه‌وتنوانجنیرانو اودهغودوه‌وتنو ملگروله‌خوا، دکرهنې

وزارت دفنی پرسونل څخه بشپړشو، پیشنهاد کړی شوی نهر چه کله سرته ورسیږی ی لبز تر لبزه به یوو لس زره جریبه ځمکې ته اوبه ور کړی شی.

په څلورم کال کښې

دځمکوداوبولواو اصلاح تدابیر

داجمیر دنهر پروژه په ساو کښې څلوېښت، او دپنځه ویشتو تو نلو نو سره د هغی مجرا بشپړه اودجر خشك دسیفون کار په سلو کښې نژدی پنځه اتیا او د اجمیر د نهرد حسن تال سیفون په سلو کښې پنځه اویا تکمیل شویدی. دسمنټو دوه زره کڅوړې اولس دانې دروازې اودروازودوسپنو شترنګونه چه دجنګلك په فابریکه، کښې جوړ شویدی د اجمیر نهر ته استول شویدی.

دنهر ارچی سر وی تکمیله او نقشه شویده د هغی نقشه دیو نو د متخصصینو ترغور لاندی ده. مقدماتی مواد لکه تیږی، څلور عرادی اته ټنه اتهر نېشنل موټران اوڅلور زره دسمنټو کڅوړی (۲۲۰۰۰) ګبیانو دمجلی څخه چه قرار داد شوی څلور سوه بندله یی راز سیغلی او دارچی دنهردجوړښت له پاره هغی سیمی ته استول شویدی. د۱۴۳۸ کال دجدی له اول نه دحوت تر پا یه پورې چه دارچی د نهر کومه تخصیصیه دلګښت دپروژی له مخی استول شویده هغه (۴۷ر۳۳۶۳۴۸۴)افغانی ده.

په پنځم کال کښې

دخاوری اواوبو دمنابعو سروی

داوسنی اوبو لګولو دسیستم کتنه: دسیندو نو سروی، دټو پوګرافی سروی، دځمکو دخاورې تجزیه اودملګرو ملتو دمخصوص وجهی صندوق پمرسته دزراعتی ځمکو د استعمال دلاری کتنه په دغه کال کښې اجراشول.

د کابل او ننګرهار داوبو لګولو د اصلاح پروژه

دکابل او ننګرهار په ولایتو کښې دکر هڼی دوزارت مربو طو دکر هڼی دفار مونو داوسنیو کانالو نو اصلاح اودفنی اوبو لګولو دسیستم تطبیق دحآی، سی، ای، په مرسته تر اجرا لاندی نیول شوی دی.

دارچی ویاله

ددی پروژی مقصد داوبو دزیاتیدلو اودویالی دغاړو دساتنی دپاره چه دکوکچی دسیند تر تهدید لاندی راغلی ده دویالی دسربندجوړول دی چه دهغه زیاتی چاری بشپړ شوی دی اوهم دخواجه غار سیفون دپلان په پنځم کال کښې جوړ او اصلاح شو.

داجمیر و یاله

ددی نه مقصد د سیلاوو د اوبو دضایع کیدو اود ورځو نو او ددر زونو د مخی نیولو

ACKU

اودشپیتو زرو جریبو ځمکی دبس کیدو دپاره چه له دغی ویالی نهاوبه کیبزیداوبود زیاتیداو دپاره داجمیر دویالی اصلاح او ترمیم شوی دی.

دحیوانی ناروغیو او آفاتو کنترول دپلان په لومړی‌او دوهم کال کښی

دنباتی او حیوانی ډول ډول ناروغیو په مقابل کښی رایگانی مجادلی شوی‌دی او پوزیات شمیر څاروی او نباتات هم حمایه او ساتل شویدی.

په دریم کال کښی

دڅارویو ناروغی

دبیطاری په موسسی پوری مربوط په بیلوبیلو څانگو کښې لکه ممنوعی القاح باکترلوژی ، وررولوژی ، بیطاری‌اوانتو مولوژی د مشوری‌له پاره شپږ تنه متخصصین استخدام کړی شول ، دحیوانی ناروغیو پر ضد مجادلی چه په فراه ، هرات، پکتیا، قطغن غزنی او دکابل په‌مرکز کښې دپلان په دریم کال کښې شویدی (٦٥٣٥١٦)دانی څاروی ئی دحیوانی ډول ډول ناروغیو پر ضد دکرهڼی دوزارت په حیوانی لابراتوار کښی‌په‌جوړ شوو واکسینونو تزریق کړیدی او دینې‌دچینجی (۱۲۰۰۰) دانی کپسولونه ئی د هېواد یوشمیر زیاتو پسونوته چه ددغی ناروغی په اثر مړه کیدل‌مالدارانو ته ورکړی‌اوهم(۵۰۰۰)څاروی دکولمی دناروغی پر ضد تداوی شویدی.

نباتی ناروغی

دنباتی ناروغیو پرضد کیمیاوی مواد لکه ای‌اف ٦٠٥ ،گوگړ ،ډی‌ډی تی، ملاتیون او سرکس پیرودل شوی اودمزارشریف اودشبرغان په ولایتو نوکښې دنباتا تواو ونو دنباتی ځانگی په لاسی‌پودر شیندلو مجهزی شویدی .دملخ پرضد اوه سوه تنه‌کیمیاوی مواد چه‌په ۱۳۳۸ کال‌کښې هغو ته سخته اړ تیالیدل کیده پیرودل شوې اودهغو دراو ړلو له پاره خاص ترتیبات نیول شویدی.

دمراکشی او ایټا لوی ملخو پر ضد د مجادلی له پاره په مزار شریف او قطغن کښې (٦٦٠) تنه‌هنکسو فلوران برابر شویدی اودهغو دتطبیقو لو له پاره پنځه تنه فنی مامورین مزارشریف ته استول شویدی‌چه په مزارشریف‌اوپه‌شمالی نورو سیمو کښې دملخ دمد هشی حملی پر ضد چاره دالو تکی‌اودواشیندلو دنورو ماشینو نو په ذریعه‌وشوه او دهغی دنتایجو رپوټ په دې ډول‌دی :

۱ـ کیمیاوی‌مدافعه(۵۳۳۷۳) هکتاره

۲ـملی مدافعه (۱۰٦۷۹) هکتاره

۳ـ دزیم په ایستلو «۲۵۳» تنه ملخان مړه کړی شوی دی.

دتاك دخاکسترك‌دناروغی‌پرضد اته دیرش تنه سلفر ددواشیند لو د«٦٠» دانوبمبو سره دکرهڼی بانك‌ته ورکړی دی چه پرضرورت ارونکو باندی په‌مناسبه بیه خرخ کړی شی‌اوهم دوه تنه فنی مامورین دهکدی‌ته ورکړی‌شویدی چه‌دنباتی مجادلی په‌چارو کښې‌خدمت‌وکړی.

د کابل ، قندهار ، هرات او فراه په شا و خوا کښې د خاکستر ک د نار وغۍ پر ضد کوښښ شویدی او «۶۹۸۰۸۳» تاکونه او «۶۲۱۶۷» بوټونه د بېلو بېلو ناروغیو پر ضد تهبروی شوی دی او لکه چه نتیجه څرګند وی دغه دواشیندل ډیر ګټور او مفیدو و. هغه غنم چه د تجربې له پاره په نجارخانه کښې کرل شوی څر ګندہ شوه چه د سر خۍ د نار وغۍ په مقابل کښې یې لوړه درجه مقابله ښودلی ده او دزیاتو څیړنو له پاره به په ګرین هوس کښې دهغې تجربه جاری پاتی شی ، په ننګرهار کښې دلبلبو د سرخۍ د ناروغۍ په باب کښې کتنې او څیړنې جاری او پنځه بوله دلبلبو جنس چه د سرخۍ د ناروغۍ په مقابل کښې مقاو مت لری تر ازموینې لاندې نیول شویدی چه له هغې جملې څخه دوه بوله کا میاب او ګټو ر ثابت شویدی . د نباتی ناروغیو د هغې سروی له مخې چه دوردك ، کهمرد او سیغان په حکومتونو کښې شویده څرګندیږی چه د سیغان او کهمرد د سیموځمکې د بټ لرونکې چینجی په آفتونو اخته دی چه اوس د مرکز په لابراتوارونو کښې ددی ناروغۍ پر ضد مجادلوی څیړ نې روانی دی . یو هیئت دیوه متخصص سره د میمنې اعلی حکومت ته د کنشك د حشری پر ضد د سروې له پاره واستول شو او سبز کال د کنشك حشره د میمنې په اعلی حکومت کښې چندان دا ندیښنې وړ نه ده

په خلورم کال کښې

دحیوانی او نباتی ناروغیو کنترول او مجادله

دشوروی له حکومت څخه د ملخانو پر ضد دوه سوه ټنه دوا پیرودل شوی او مر کز ته رار سیدلی ده او هم د ګرانوزن شل ټنه دوا چه دوستوك انتور ګ سره قرارداد شویده دهر ات مزار شریف او قطغن ولایتو نو ته رسیدلی ده .

د ځګر دچینجی «۳۱۲۰۰۰» دانی ګولی دهیواد مالدارانو ته دویشلو لپاره دکرهڼی بانك ته ورکړی شویدی او هم دکرهڼی د بانك له لاری د ځګر د چینجی پنځه ملیون کپسولونه خارج ته فر مایش ورکړی شویدی .

نباتی ناروغی

دغنمو د سرخی د متخصصینو داستخدام په باب کښې چه پخوا د کرهڼی د وزارت له خوا اقدام شوی و یو تن متخصص د عربی متحد جمهوریت او یو تن له هند څخه معرفی شویدی . دمر کز د نباتی ناروغیو پر ضد دلابراتوار له پاره د مناسب ځای د نقشی او تیا کلو په باب کښې لازم اقدامات شویدی او ددغه لابراتوار د ضرورت وړ سامان او دواګانی د پولیند د دوا ازی له کمپنی سره قرارداد شویدی.

دلابراتوار د فنی کارونو اجرا کیدل د فنی مامورینو او د نباتاتو د ناروغیو د متخصص په واسطه چه داف ای اوله خوا وظیفه دار دی صورت نیولی ، او په کاریزمیر کښې په ۳۴۷۲۴ دانی تاکونو باندی دواشیندل شوی او دقرغانه د ناروغۍ په (۳۷۰۰۰) تا کونو باندی په قره باغ ، کلکا ن ، سرای خواجه او ده یحیی کښې د فنی مامورینو له خوا دوا شیند ل شویده او دد غسی کا رونو داجراکو لو له پاره د فنی مامورینو دروزنی له پاره یو کورس د نباتاتو د ناروغیو د متخصص

ترنظرلاندی جوړ شویدی چه دمعلوماتو دلاسته راوستو نه وروسته کورس پای ته رسیدلی او په کارئی شروع کړیده.

دهرات دلابراتوار دکار په باب کښې لازم اقدامات شویدی اودقطغن د لابراتوار دودانی کارروان دی، دقطغن او هرات په ولایتو کښې دزراعتی ناروغیو او آفاتو پهضد دتتبعاتو دروی چاری دوام لری او په هرات کښې د خاکسترك دناروغی پرضد په ۵۱۱۹۰ تاکو نو باندی دواشیندل شویده اوهمدغه راز دهرات اوقطغن په ولایتونو کښې دملخ دزه‌گذاری کشفیات د۳۹ کال دمجادلی له پاره دمربوطو ځانګو له خوا شروع شویدی.

دقرانطین ددووسهیشنو نودجوړ ښت په باب کښې یو په قزل کلا اوبل په کلفت کښې دشوروی اتحاد د جمهوریت سره دنقشی دترتیب اودځای دټعیین له پاره ددوو تنو متخصصینود استخدام په هکله چه دغو دستګاوو په کاراچولوله پاره راغوښتل شوی تړون لاسلیك شوی د ی اوددوو میا شتو له پاره شوروی متخصصین استخدام شو یدی چه دفیومو کیشن دخونی دجوړ ښت اودهغه نفر دروزنی په باب کښې چه دآینده لپا ره پیش بینی شو یدی مشوره ورکړ ی چه اوس متخصصین دفیو مو کیشن دخونی دودانی دځای دټاکلو لپاره د کتنو اوخیړ نواه کبله دقزل کلا بندرته استول شویدی اوپه نظر کښې دی چه دقرانطین دقوانینو دتد و ین اود قرانطین دحشراتو دمطا لعی دیوه تـن متخصص د استخدامو لو په باب کښې اقدامات و شی .

دنباتی ناروغیو او آفاتو او همدغه رازدقرانطین په باب کښې دمعلوماتودلاسته‌وروستلو له پار ه خارج ته دزده کوونکو داستولو په هکله دمعارف دری تنه زده کوونکی دنباتاتودساتنی دڅانګی له پاره دکرهنی دوزارت مقام ته معرفی شویدی چه دځای دټاکلونه‌وروسته بهخــارج ته دهغو ی داستولو په باب کښې اقدامات وشی.

په پنځم کال کښې

دنباتاتو ساتنه اومجادله

دننګرهار په ولایت کښې یو ډول ضرر رسوونکی خزنده موجوده دهچه «سو رنچی» ورته ویل کیږی چه ضررئی زیاتر دپنبی حاصلاتو ته رسیږی اودننګرهار ولایت نه شمالی برخو ته دهغه دنقلید وویری دکرهنی دوزارت توجه ځانته ګرځولی ده له دی کبله دغه چینجی دمخی نیولو دپاره دسور نچی دبیالوژی په لحاظ کتنه اوسروی اودهغه په مقابل کی موثری د وا ګا نی تطبیق شویدی.

دحیوانی ناروغیو په ضد مجادله

ددی پروژی هد ف او مرام دحیوانی بیلو بیلو نارو غیو په مقابل کښې دمملکت دکورنیو حیوانا تو ساتنه ده چه ددغو نارغیوو په مقابل کښې مجادله شویده .

دپلان په پنځم کال کښې دبیلو بیلو ناروغیو په مقابل کښې داتولکو حیواناتو تداوی ، دارودرمل ،واکسین او پیچکاری شوی دی .

دروزنځایونو اوفورید ګانوچاری دپلان په لومړی اودوهم کال کښې

ددغی موضو ع اساسی پروژی تر تیب شویدی ا و چا ری ئی دراتلونکو کلونو په موده کښې اجرا شویدی.

په دريم کال کښې

روزنځايونه او قوريه گانې

دگذرگاه په قوريه کښې ۶۳۰۵ دانې ميوه لرونکې نيالگې کښېنول شويدي او هم «۱۰۱۶۰» دانې ميوه لرونکې او دوچو تو تانو ونې په بهترين ډول پيوند شويدي، دزياترو قوريو نيالگې شاخه بري شوي او لس جريبه قوريه د منې دكرله پاره تياره كړې شويده دگذرگاه په قوريه كښې د اكاسې ۱۰۰۰ دانې، دبادامو ۲۰۰۰ دانې، او دمندتو ۲۰۰۰ دانې نيالگې چه دشپشك په نار وغې اخته وو د كرهنې دوزارت دمربوطې عملې له خوا پرې دوا شيندلې شويده.

په گلباغ كښې ديارلس جريبه شاړه ځمكه وداناوه په هغې كښې ۱۰۰۰ دانې دوچو تو تانو ونې دجاپانې تو تانو سره پيوند شويدي چه په آينده كښې دوريښمو دچنجيو دخوراك لپاره استفاده ځنې كيږي، (۲۴۰۰) دانې چنارونه له گلباغ نه تنگې غاروته ليږدول شوي او كښېنول شويدي.

دپغمان په قوريه كښې (۲۰۰۰) ميوه لرونكې او (۱۰۰۰) دانې پنجه چنار (۵۰۰) دخدنگ نيالگې او ۱۰۰۰ دانې چنار كښېنول شويدي او هم په دغه قوريه كښې لس منه لمنزه ۷۰ منه دناجو تخم ٤ پاوه دمو رپان تخم، ۱۲ كيلو دداخلي او خارجي اكاسې تخم كرل شوي او سربيره پردې دځنگلي ونو پنځوس كيلو تخمونه چه له خارج نه دتكثير په منظور راغوښتل شوي وو رارسيدلي او په نظر كښې دي چه په راتلونكي كال كښې دپغمان په قوريه او يا نورو لازمو ځايو كښې وكرل شي. داعليحضرت شهيد دمقبرې په غونډۍ كښې ۲,۱٤۸ دانې ميوه لرونكې او بې ميوې نيالگې، دقرغې په غونډۍ كښې دموريان، ناجو، سنځلي، اكاسې، لمنزي، ارغوان او دروسي ولې ټول ۱۰۸۰ دانې نيالگې كښېنول شويدي.

روزنځايونه

دپغمان په جوش كښې د كب روزنه د پخوا په شان دوام لري،

دپيله وري په برخه كښې د ۱۳۳۸ كال د عمل له لومړي نيټې څخه تر اوسه پورې دغه اجراآت شويدي:

۹.۲ قطي مورني تخم ننگرهار، پروان، او په دارلامان كښې دتاج بيگ غونډۍ ته دتخم گيرۍ لپاره استول شويدي او هغه نتيجې چه لاسته راغلې دي دادي چه په دغو ځايو كښې ۱۶۸۳۵ قطي تجارتي تخم او ۳٤۶ قطي مورني تخم اودغو سټيشنو نو دوچوغوزو ټول ټال حاصل ۹.۳ منه لاسته راغلي دي.

ددې له پاره چه دهيواد دپيله وري روزنه پراخه شي په نظر كښې دي چه دننگرهار په ولايت كښې يو سټيشن جوړ شي، ددې لپاره په عبدالخيلو كښې دپيله وري ديو ه سټيشن ودانې چه ۳۰ جريبه ځمكه به ونيسي دجاپاني تو تانو ددير شو زرو، نيالگيو د روزنې له پاره په نظر كښې نيول شويدي او هم دهغې دضروري كارونو لپاره ۲۸۰۰۰ افغانې تخصيص كړي شويدي د پيله وري درا تلونكو چا رو له پاره يوشمير سامان لكه جالې، د پيله وري د تخم قطي دمار كې كاغذ او نور خارج ته فرمايش وركړ شويدي او د وريښمو دښه جنس د پراختيا لپاره له جاپان څخه ۸۰۰ قطي تخم رارسيدلي دي د پيله وري دسامان يوشمير نمونې له مركز نه

دننگرهار ولایت ته استول‌شویدی چه‌دهغو له‌مخی نور جوړ شی اوپه مناسبه بیه‌پیاله ورانو ته داستفادې له‌پاره ورکړی شی .

دتودوخی ددرجې دسروی کولو له‌پاره دننگرهارعبدالخیلو ته‌یوتن فنی‌ماموراستول شوې اوهم دعبدالخیلو دپیله‌وری دسټیشن‌له‌پاره دوه دانی یخچالونه او دوه‌دانی جنریټرونه خارج ته فرمایش ور کړی شویدی‌او هم دپیله وری دکورس دتاسیس‌له‌پاره لازمه‌اقدامات‌شویدې

دښاتو دمچیو په‌باب‌کښې: دحمل له میاشتی‌را پدی خوا دښاتو د مچیو روز نه دپخواپه شان جاری‌ده اوځوځو ځایونه دمچیو دروزنی دمساعدت له‌مخی ترسروی لاندی‌نیول شویدی او اوس‌ددغه منظور له پاره‌دری سټیشنونه یو په کوهدامن بل په‌جلریزاویوبل په پغمان‌کښې جوړ شوی اودښاتو دمچیو دروزنی په باب‌کښې دهغو مساعدت تراو سه پوری دپاملوړ دی .

هغه فعالیتونه چه دښاتو دمچیو په‌باب دسبز کال په موده کښې شویدی په‌دې ډول‌دی :

۱ــ دخلکو دتشویق‌له پاره دپکتیاپه ولایت کښې‌دمچیو دوه‌سټیشنونه جوړ شویدی.

۲ــ دقطغن دولایت دپنبې دشرکت‌دغوښتنی‌سره‌سم‌دښاتودمچیودروزنی‌له‌پاره‌یو تن‌متخصص استول‌شویدی‌اودهغه له‌راپوټ‌نه‌داسی ښکاري چه‌دښاتودمچیو له پاره‌دقطغن‌سیمی مساعدی‌دی.

۳ــ دمچیو دسټیشن دمچیو کورونه‌چه‌په سرای‌خواجه، پغمان، دآهنگرانواودجلریزپه‌کلیو کښې‌څوموده‌پخوادخلکودتشویق‌له‌پاره جوړشوی‌وو دهوادیخنی‌له‌امله ننگرهارته‌لیږدول‌شویدي.

په‌څلورم کال کښې

دپلان په‌څلورم کال کښې‌دروزنځایونواودقور په‌گانو چارې دتیروکلونوپه‌شان دوام‌لري او پرمختګ‌ئې دپام وړدی .

په‌پنځم کال کښې

دقندهار دپسونو دروزنی اودوترنری پروژه : دقندهار ولایت دپسونودروزنی‌دپاره‌ډیر مساعددی په تیره بیا د غلجي پسونو نسل چه‌په اصل‌کښې سپینی وړی لري مگر د ډیری زمانی په تیریدلو درمه لرونکو دبی‌احتیاطی په‌وجه ددغه نسل‌رمی دپسونو دنورو نسلونو سره گډې شوی اودغلجي نسل وړی په‌سلوکښې پنځوس برگې شوی‌دی. له‌دی‌جهته‌په‌قندهار کښې دپسونو دنسل اخیستلو یوه‌تربیه خانه اووترنری کلینیك تاسیس شوچه‌له‌یوی‌خواسپین گډان اوغلجي پسونه ترروزنی لاندی‌نیول‌شول‌اووروسته بیامالدارانو ته‌ورکړی‌شول‌او له بلی‌خوا دحیوانی ناروغیو په‌مقابل‌کښې دمالدارانو سره مرسته‌شوی اوهم‌د حیوانی (ساري ناروغیو) دخپریدلو مخه حتی‌الامکان نیولی شوی ده .

دبنگرامیو دروزنې فارم

د مالدارۍ‌دچارو دانکشاف اودپوره شیدود برابرولو دپاره‌چه دعامی روغتیادپاره‌لازمی شمیرل‌کیږی دشیدو اوکاری حیوان اوځاروي ښه‌جنس ته‌ضرورت‌دی‌چه‌په‌دغه‌لحاظ دبنگرامیو دروزنی فارم دداخلی غواگانو جنسونه دخارجی غوایانو او ځارویو د اصلاح شوو اوښو جنسو سره چه راوستل شوی دی یوځای اوگډکړای‌شول اودغواگانو اوغوایانو دوه‌رگه‌نسل ،

ACKU

میدان ته راوړی‌دی چه شیدو اوکارپه لحاظ ښه جنس بلل‌کیږی . ددغه فارم سا حه ۸۰۰ جریبه ځمکه‌ده چه هلته داوو ودانیو چارې‌هم سر ته رسیدلی دی .

دننگرهار دمیښودروزنی اودوترنری پروژه

د ی پروژې هدف اومرام دننگرهارپه ولایت کښې دمیښودښه نسل زیاتول دی‌چه دهغه ولایت آب‌وهوا د میښو دروزلو اوساتلودپاره‌مساعده ده.

بیطاری خدمتو نه او دهغه سټیشن قرانطین دخلکو دناروغو څارویو دارودرمل اودساری ناروغیو دخپریدلوڅخه‌مخه نیول دی چه دهغو ټولی چارې دپروژې سره‌سم اجرا شویدی .

دمزارشریف دولایت حیوانی لابراتوار

ددغه لابراتوار مقصد دخلکو دناروغوحیواناتو دارودرمل ،د حیوانی سار ی ناروغیو تشخیص اومرکزته له‌هغو نه اطلاع‌ورکول اوحیوانی ناروغیوپه مقابل کښې دحفظما تقدم‌په غرض دترتیباتو نیول دی .

دهرات دولایت حیوانی لابراتوار

ددغه لابراتوار مقصدهم دمزارشریف دولایت دحیوانی لابراتوارپه شان‌دی .

د غنمو دتخم اصلاح او زیاتول

دآزموینی په اثر دچلی‌دغنمو یوجنس‌دنبرد دغنمودجنس پ. نسبت‌دداډ ورنتیجه ورکړ ی ده اوددی دپاره چه دمملکت دبزگرانو دکروندی دشرطو نو له‌مخی‌وکتل‌شی‌دکرهنی وزارت ددغه جنس نیم ټن غنم‌له چلی څخه غوښتلی‌اوخپلی‌آزموینوته‌یی دوام ورکړ ی دی چه‌دمثبتی اوقطعی نتیجی داخستلو نه وروسته دکرهنی دوزارت په مربوطو فارموکښې دهغه‌تخم‌زیاتولو ته اقدامات شویدی.

د گنیو دتخم اصلاح کول اوزیاتول

دگنیو دقندی موادو دفیصدی زیاتولو اودگنیو دسرخی دناروغی پرضد دمجادلی دپاره لازم اقدامات شویدی اولکه‌دخو کلونو دتجربونه‌چه‌معلومیږی ۴۱۹ ،او۵۴۳او۴۵۹ډوله گنی دقندی موادو دلرلو اودگنیو دسرخی دناروغی په‌مقابل کښې دمقاومت په‌لحاظ دډاډ وړدی له دی کبله دپلان په‌پنځم کال کښې دغه‌قسمو نه گنی‌زیات شویدی .

دسبو(سبزیجاتو)دتخم اصلاح کول ا و زیاتو ل

دخو کلو نو نه راپدیخوا په‌دول‌ډول‌سبو باندې تجربی اوآزموینی شوی اوگټوری‌نتیجی ورڅخه اخستل شوی دی اوهم‌دسبو یوه‌اندازه ښه‌تخم علاقمندانو ته ورکړی شوې‌دې‌چه‌د حاصل او جنسیت په لحا ظ ښه جنس لاس ته راغلی دی او دوایمنګ دتیم په‌مر سته دآز موینو او تجربو چارې هم‌تر اوسه پوری دوام لرې .

دپنبی‌دتخم اصلاح اوزیاتول : دهغوتجربو له‌مخې چه‌لاس ته‌راغلی‌دې داکاله۴۴ پنبی‌تخم ښه‌اوپه زړه‌پورې‌نتیجه ورکړې‌ده،لکه‌چه‌په۳۷ـ۳۸کال کښې‌څلورټنه‌دغه‌تخم‌له‌خارج‌راوړل‌شو

اودفنی ماموړینو ترنظارت لاندې پنبه‌زیاته شوې اوبزگرانو ته ورکړی شوې ده ددغه‌تخم د مراقبت او زیاتیدلو دپاره دپروژې دوام ته اړتیا ولیدل شوه اوسعی‌وشوه چه دنورو خارجی تخمونو څخه یوښه جنس‌وټاکل شی اودتجربی نه‌وروسته له‌هغه څخه بزگرانوته‌ورکړې شی.

دلبلبو دتخم اصلاح کول اوزیاتول

دپلان په‌تیرودریو کلونو کښی‌د۱۲دولو خارجی‌لبلبو تخم ترتجربی‌لاندې‌ونیول‌شو اوپه‌نتیجه کښی‌معلومه شوې ده‌چه ۵۲۸ لمبر او۵۲۹ لمبرتخمونوډیرحاصل‌ورکړې اوډیرقندې موادلرې په‌دغه سبب دقطعی اطمینان دپاره په ۳۹ ـ ۴۰ کال کښی دغوتجربوته دوام‌ورکړی‌شوې‌دې.

دننگرهار دعبدالخیلودوریښمودچینجیو دروزنی‌ټیسن

دعبدالخیلو دټیسن (پیله‌وری) ودانی چه په۳۸ـ۳۹ مالی کال‌کښی شروع شوې‌وه په ۳۹ ـ ۴۰ مالی‌کال‌کښی سرته‌ورسیده دتجارتی‌تخم د تولیددزیاتولو په‌غرض په‌دیرش جریبه ځمکه کښی‌سربیره‌دتیرکال په‌ساحه‌کښی جاپانی‌توتان کښینول شول .

دهرات دوریښمو دچینجیو دروزنی‌ټیسن

هرکله چه‌دهرات دمرکز دپیله‌وری دټیسن‌دمرکزودانی جوړه‌شوی اومربوطو متخصصینو اونورو کسانو دتجارتی تخم حاصلولو ته‌اقدام‌کړی دی له‌دی جهته ددغه‌ټیسن دفعالیتو نه د زیاتولو اوپراختیا دپاره یوه‌ټوټه ځمکه واخستله شوه‌چه‌دوطنی‌توتانو نیالگی پکښی کښینول شوې‌دې اوهم دهرات دمرکز دټیسن په‌ذریعه دهغه و لایت پیله‌ورانوته دوریښمو دډیرحاصل داخستلوپه‌باره کښی‌لارښوونی وشوې .

دبدخشان‌دپیله‌وری‌ټیسن

دوریښمو دتولید دزیاتولو دپاره په‌فیض‌آباد کښی دوریښمو دچینجیو دروزنی‌اودتجارتی تخم دحاصلولو دپاره یوټیسن جوړشوې دی اودغه مرکزې ټیسن په‌جرم ، بارك اوکشم کښی فرعی څانگی لرې چه‌دخپلو فنی‌ماموړینو په‌واسطه‌دهغه‌ولایت خلکوته په‌اساسی‌ډول دنیالگیو دکښینولو،دجاپانی توتانو دپیوندولو اودوریښمو دچنجیو دروزنی‌په‌باب کښی‌لارښودنی‌کوې اودپلان په‌پنځم‌کال کښی‌دجاپانی‌توتانو دیرش زره‌نیالگی په‌فیض‌آبادکښی‌کښینول‌شوې‌دې.

دپنجشیر دپیله‌وری‌ټیسن

هرکله چه دپنجشیر درې دزراعتی وضعیت په لحاظ لبزه ترقی‌کړې ده . نو د کرهنی د وزارت په صو ا بد ید د پنجشیر په رخه کښې په اساسی ډول نمایشی ټیسن جوړ یبزی ځکه‌چه‌دطبیعی شرطونودمساعد والی په‌لحاظ که‌دآب وهوا له‌کبله‌وی‌اوکه دځمکودساختمان له‌حیثه دغه‌دره‌ددی دپاره مستعده‌ده چه‌دتوتانو داستحصال‌نه‌علاوه دوریښمو دچینجیو روزنی ته هم‌پکښې انکشاف ورکړی شی اودجاپانی توتانو دونو دډیرولوله پاره‌پکښی (قور یی) جوړی شویدی . .په کابل کښی د پیله وری ټیسن ته د فنی کسانو، ودانی اوسا ما ن په په لحاظ پراختیا ور کړی شوی د ه .

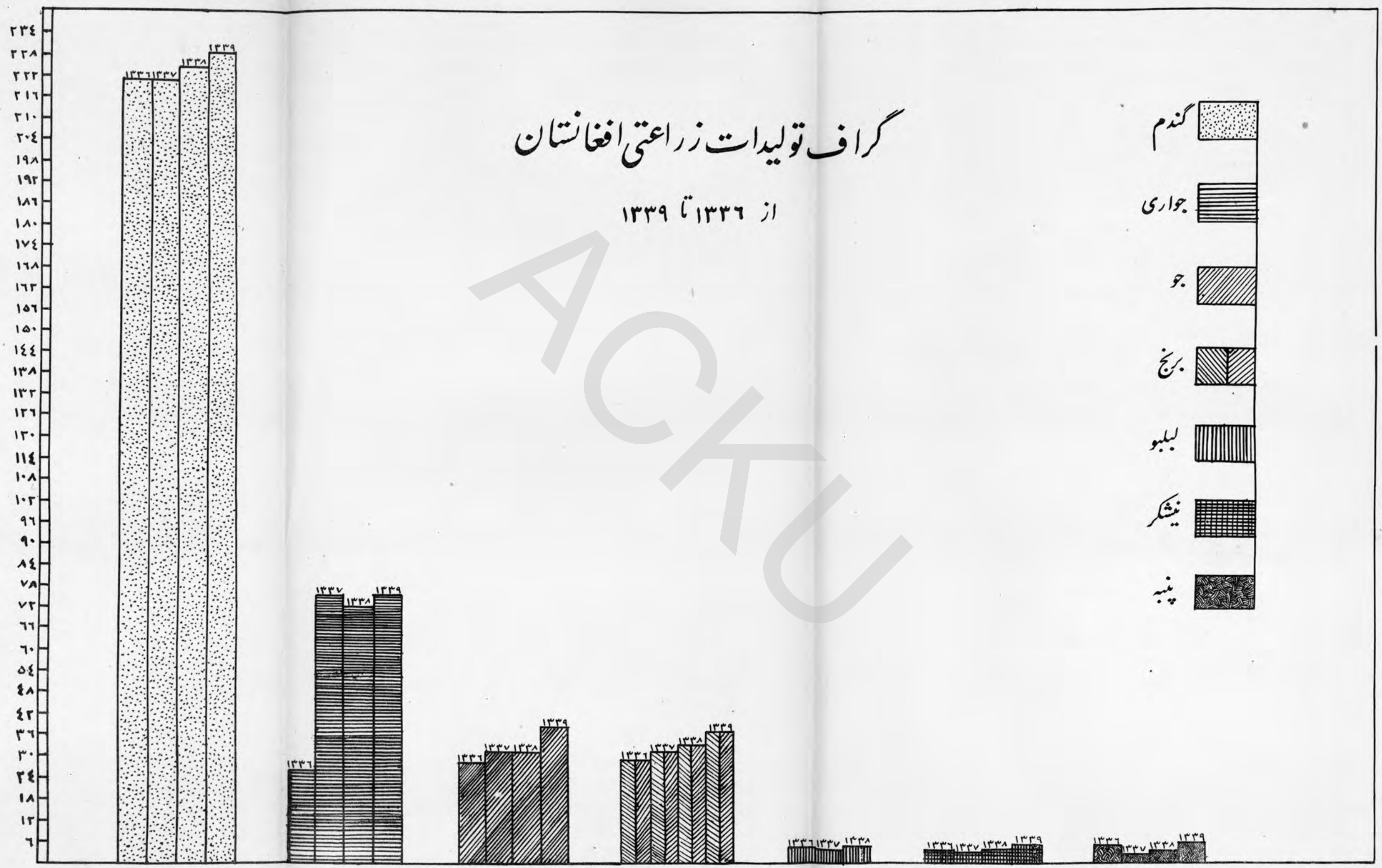

گراف تولیدات زراعتی افغانستان
از ۱۳۳۶ تا ۱۳۳۹
گندم
جواری
جو
برنج
لبلبو
نیشکر
پنبه

په ګلباغ کښې دمچیو د روزنې او ساتنې مرکزی هېسن

په دغه مرکزی هېسن کښې دشاتو دمچیو د روزنې دپاره فنی کسان روزل اورسول شوی دی او له دی جهته ډېر اهمیت لری . ځکه چه له دغه هېسن نه په بیلو بیلو موسمو نوکښې دننګرهار دولایت او دجلریز د سیمی هېسنو ته فنی کسان لیز ل شوی دی .

په جلریز کښې دشاتو دمچیو دنسلګیرۍ هېسن

دکابل، ننګرهاراو دجلریز تر منځ دموسم دتو پیر په لحاظ دجلریز په سیمه کښې دشاتو دمچیو دنسلګیرۍ دیو هېسن پرانیستل یو لازمی کار وګڼل شو چه په ټو ل کال کښې بیله ځنډ او وقفې نه دشاتو دمچیو د کورنیو فعالیت دوام ولری .

په ننګرهار کښې دشاتو دمچیو د نسلګیرۍ هېسن :

دغه هېسن دشاتو دمچیو د نسل زیاتولو او هغو خلکو ته دمچیو دور کولو په غرض جوړ شوی دی چه محیط او ځای یې د شاتو دمچیو درسولو دپاره مساعد دی مګرمچی تراو سه پوری په هغه سیمه کښې روزل شوی نه دی لکه کابل، قندهار اودمملکت شمالی برخې .

د بینې حصار د چرګانو روزنځی

دمملکت محلی چرګا نې او نور په کال کښې له ۵۰ـ ۱۰۰ هګۍ اچوی په داسی حال کښې چه اصلاح شوی اوښه جنس چرګانې اونوری په منځنی اندازه دکال دوه سوه هګۍ اچوی. له دی جهته دښو جنسو چرګانې خلکو ته ورکړی شوی، دپلان په پنځم کال کښې له دغه هېسن څخه داصلاح شوی جنس «۱۰۰۰۰۰» هګۍ او «۱۳۰۰۰» بچی خلکو ته ورکول شوی دی.

دپوزه ایشان (بغلان) د قره قل داصلاح فارم

دغه فارم دپلان په دریم کال کښې دمالدارۍ دپراختیا دریاست له خوا تاسیس او د پلان په پنځم کال کښې ددولت په انکشافی بودجه کښې راوستل شوی دی ،

دغه فارم ۱۶۰۰ قره قلی پسو نه ۵۰۰ جریبه محکه او ۲۰۰۰۰ جریبه ځای لری .

دکابل، قطغن اومزارشریف دمصنوعی القاح هېسنونه

د پلان په پنځم کال کښې دخلکو ۵۰۰۰ غواوی دباندنی اصلاح شوی سخوندرو دتناسلی مایعاتو په ذریعه په مصنو عی ډول القاح شوی د ی .

متفر قه اوادارۍ چاری دپلان په لو مړی او دریم کال کښې

دکرهنې دوزارت دنوروچار وپروژی هم ترتیب شوی دی چه ټولی یې په تر تیب سر ه اجراکیږی، له دی جملی څخه دنویو ودانیو دجوړولو مقد ماتی چاری په بیلو بیلو ځایو نو کښې برابری شویدی .

په‌دریم کال کښې

دودانیو په برخه‌کښې دکرهنې د وزارت له خوا دپلان ددریم کا ل په مو ده کښې دغه فعالیتونه شوي دي :

۱- د پسه‌او آس دروزنځایونو ودانې په مرکز ګښې بشپړ کید و ته‌نژدی ده.
۲-دګلباغ دپیله وری‌الحاقیه‌ودانۍ اوددغې پیله وری ددوهم پوړ کارنوی‌شروع شویدی
۳ - په ګلبا غ کښې دشا تو دمچیو دستیشن دو دانۍ کارختمیدونکې دی .
٤- دمصنو عی القاح دودانۍ کار په شدت روان دی .
٥ - دوترنری دښوونځی دنوی ودانۍ کار،دمطالعی‌سالون اوپه‌هغې‌پوری مربوطی‌ودانی دبشپړ کید و په حال کښې‌دی .
٦-دقندهار،هرات‌اوقطغن‌دحیوانی لابرا توارونو دودانۍ کارچه‌سږکال‌نوی‌تراجرالاندې نیول شوی‌او جار ي دی .
۷-دعبدالخیلو،باغ مقبره، د ننګر هار د قلعت السراج د پیله وری د ستیشن د ودا نۍ اودتنګی‌غارو په ځینو ځایوکښې دڅاه ګانو دکیندلوکارروان‌دی،دباغ‌بالاحوض اودهغه سنګ کاری دبشپړ کیدو په‌حال کښې‌دې .

په‌څلورم کال کښې:

ددغوشپږومیاشتو په موده کښې دودانیو په‌برخه کښې‌دکرهنی دوزارت له‌خوا دغه‌لاندی فعالیتونه اجراشویدی :

۱- دننګرهار دولایت په عبدالخیلو کښې دحیوانی‌دوه وغو جلو بشپړ کیدل اوهم‌په‌هغه ځای کښې‌دبیطاری دلابراتوار دودانۍ کارشروع شوی اوروان د ی .
۲- دقندهار په‌ستیشن‌کښې‌دپسو نو دغوجل دودا نی او دهغو دلمبولودحوض کار دوام‌لري
۳-دمزارشریف‌دولایت‌دبیطاری‌دلابراتوردودانۍ نقشه‌دهغې‌دتخصیصیه‌پیسو سره‌دمزارشریف ولایت‌ته‌استول شوی‌ده چه‌د دټا ځای کلو نه‌وروسته‌ددغه لابراتوار دودانی په‌باب کښې‌اقدام کیږي .
٤-دمرکز دزراعتی کیمیاوي لابرا توار دودانۍ‌له پاره پولي اعتبارلاسته راوستل‌شوی خودهغې ودانول دکر هنې دوزارت دنویوودانیو په جمله کښې په‌نظر کښې نیول‌شویدی

په‌پنځم کال کښې

دباغ‌بالاودانۍ، ددې پروژې مقصد د باغ بالا ودانول اوبیا ژوندی کول اودهغه دودانیو ترمیمول دي چه ددغه کال په جریان کښې دهغو زیاتی چاری بشپړی شوی دی .

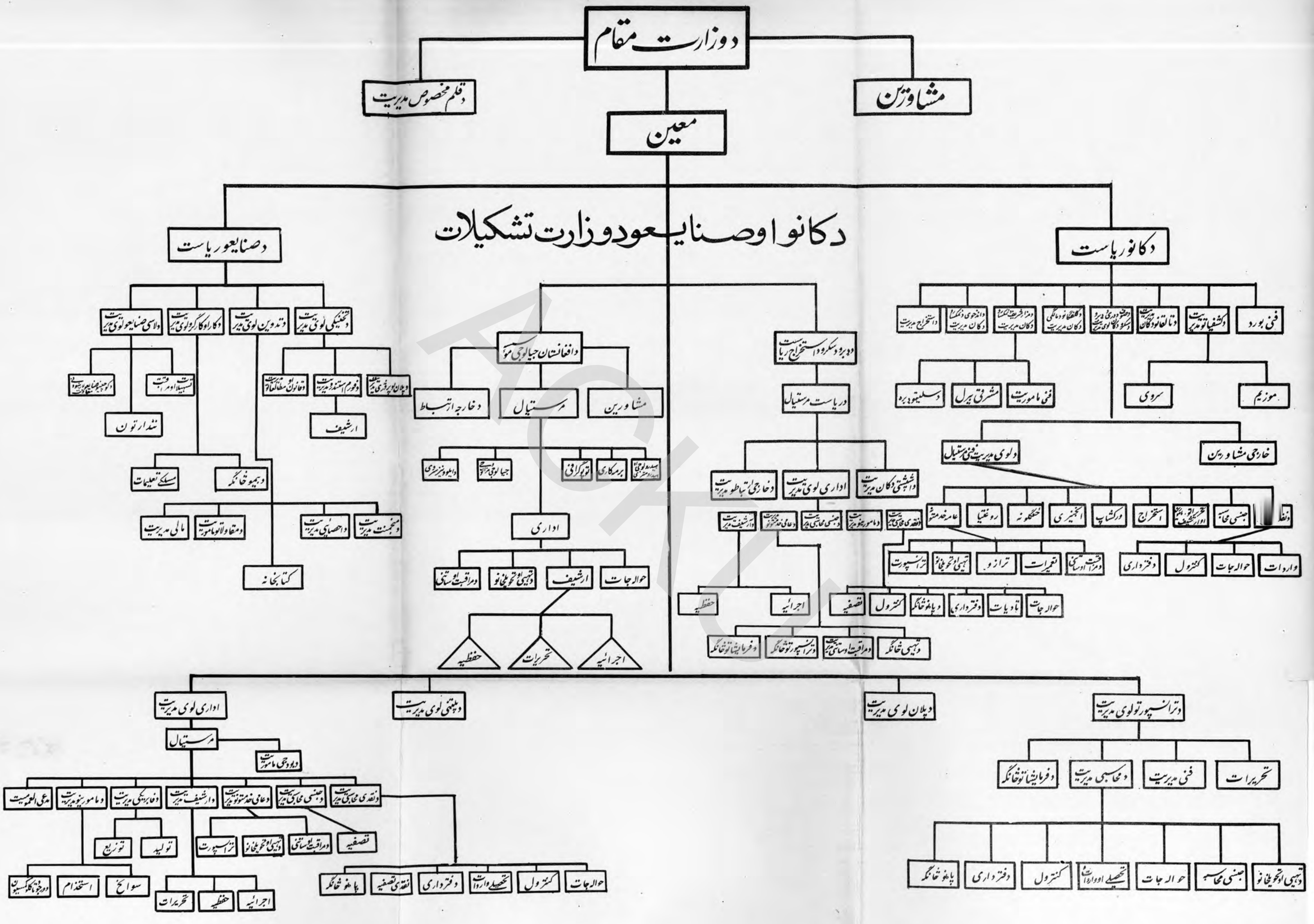

د کانو او صنایعو د وزارت تشکیلات
د وزارت مقام
مشاورین
د قلم مخصوص مدیریت
معین
د کانو ریاست
د صنایعو ریاست
فنی بورد
موزیم
سروی
فنی ماموریت
مشرقی بیرل
خارجی مشاورین
د افغانستان جیالوجی موسسه
مشاورین
مرستیال
د خارجه ارتباط
اداری
حوالجات
ارشیف
اجرائیه
تحریرات
حفظیه
د تدوین لوی مدیریت
د تخنیکی لوی مدیریت
ارشیف
تندارتون
مسلکی تعلیمات
کتابخانه
مالی مدیریت
در یاست مرستیال
اداری لوی مدیریت
د پلان لوی مدیریت
د ترانسپورت لوی مدیریت
د پلټنې لوی مدیریت
تحریرات
فنی مدیریت
د محاسبی مدیریت
کنترول
حوالجات
دفترداری
واردات
ترازو
ترانسپورت
تقسیمات
تصفیه
تادیات
حوالجات
اجرائیه
حفظیه
استخدام
سوانح
تولید
توزیع

د کانو او صنایعو چارې د لومړي پلان په پنځو کلونو کښې

د کانو د ریاست چاری

د ترانسپورت چارې د پلان په لومړي او دوهم کال کښې

د ۱۰٤۰ لاریو په شمول د ترانسپورت یوه ځانګه تاسیس شوه چه له یوی خوا له کانو څخه سکاره رسوی او له بلی خوا د ځینو وزارتونو د مالو په وړلو کښې هم ورڅخه استفاده کیږی.

ع، ج دکتور محمد یوسف د کانو او صنایعو وزیر

په دریم کال کښې

د ترانسپورت ځانګه چه د کانو او صنایعو په وزاوت کښې د دولتی تصدی شکل لری د پلان په دریم کال کښې یې له کانو څخه ښار ته او له ښار څخه فابریکی ته د معدنی او غیر معدنی موادو په راوړلو کښې لازمې آسانتیاوی برابری کړی دی. همدا رنګه یې یو سل او څلور لاری پکاراچولی او په دغه کال کښې یې د نورو دولتی دوایرو او موسسو د ضرورت وړ شیانو په وړو او راوړو کښې په ښه انتظام سره د دوی مرام سرته ورساوه. دغی ځانګی د پلان په دریم کال کښې «۸۷۷ ۵۰» ټنه کانی مواد او نور شیان ورسول.

دورکشاپ ماشینونه او د ضرورت وړ نور سامانونه یې کابل ته راورسیدل او ټول ماشینونه نصب شول او د خرادی، او ولدنګ، آهنګری دبټری چارجولو، د موټر ترمیمولو د چارو د پاره پکار واچول شول، د دغو ترکونو فنرونه او براکتونه د بل او باډی یې جوړی شوی، کوم عمده اجراآت چه په دغه ورکشاپ کښې شوی دی هغه د «۱۰٤٦» لاریو ترمیمول دی چه د هغو فعالیتو له امله د وزارت نقدی عایدات د پلان په دریم کال کښې د ترانسپورت له درکه «۱۲۱۳۹۲٤۹» افغانیو ته زیات شول، د هغه د عایداتو د زیاتوالی او د ډیر فعالیت د پاره د ترمیم څو نور ماشینونه په دغه ورکشاپ کښې نصب شول.

په څلورم کال کښې

د ترانسپورت د لوی مدیریت دورکشاپ اجراآت: د ۵۳ عرادو موټرانو باډی جوړی شوی دی

دخورلسو مو ټرو مخکینې بر اکټو نه اود پنځو مو ټرو دشا براکټو نه ډبل کا ری شوی‌دی دشپاړسوموټرو دماشین فریمو نه هم ترمیم شوی‌دی .سربیره پەدی متفرقه‌ترمیمو نه‌هم شوی‌دی «۱۷۷» لاری پە فعالیت کښې‌وی، پنځه دیرش‌لاری‌دسینډل اونورسامان دماتیدوداەامله ولاړی دی ؛دخولاریو دمخکښې او شاکمانیو دپټیوډنه‌ی‌اصلاح‌اوترمیم‌شوی‌دی.دهغو مواد واحصائیه چه وړل شوی دی اوپه مقابل کښې یې نقدی واردات شوی‌دی په لاندی ډولده.

دموادوډول	په کیلو	افغانۍ
سکاره	۱۷۳٤۲۸۰ کیلو	۷۰۱۱٥۰۷
سمنټ	۲۲۱٤۸۰۰ کیلو	۱۰٥۰۳۳۱
مالگه	۱۹۳٦۱۳ کیلو	۱۰۲۹۳٦
متفرقه	۰	۱٤۰۹۷۸
میلاس	۲٤۷۳۰ کیلو	۱۸۷٦۰
غنم	۳٤٥۰۳۸ کیلو	۱۸۷۰۲٥
ټول	۱٤٥۰۷۹٦۱ کیلو	۸٦٥۱۸۱٥

پەپنځم کال کښې

دترانسپورت لوی‌مدیریت پخپلو«۱۰٤»لاریوډبری‌سکاره‌اونورکانی‌موادد مطلب ځای‌ته رسولی‌دی‌اوعلاوه پەدی‌درسمی‌دوایرو،موسسواونورومالونه هم‌وړی اوراوړی‌دی .

دجیالوژی‌سروی‌دپلان‌پەلومړی‌اودوهم کال کښې

دجیالوژی‌څانگی‌دمملکت‌دمهمو برخودسروی‌مقدماتی‌چاری‌برابری‌اوځینی کارونه‌یی‌هم‌بشپړ شوی دی‌اومفصلی‌سروی‌مخ‌پەزیاتیدودی. پەپنجشیر،سرخ اوپارسا،شینډنډ اونورو سیمو کښی درادیو اکتیف‌موادترکتنی‌لاندی نیول‌شوی‌دی او دمملکت د هغو نورو چارو زیاته سروی روانەده .

پەدریم کال کښی

دلویدیځ‌المان څخه‌شپږتنه‌ماهران‌دهغه‌مملکت دتخنیکی مرستودپروگرام‌له لیاری کابل تەراورسیدل اوپەکارئی‌شروع‌وکړه،دسیارلابراتوار سامان‌اودضرورت و ړعرادې دا ستفادی له پاره دوی تەورکړی‌شوی.

ددوی‌دکارځای‌ټاکل‌شواوافغانی‌مرستیالان دکاردپرمختگ‌دپاره لەدوی‌سره‌پە کارکښی داخل‌شول،دځمکی د کارتو گرافی‌دچارودا جراسره‌سم‌پە نورو فنی‌کارو لکه درپو ټـــو او دځمکې پیژندلو دنقشو پە برابرولو لاس پوری شو، دځمکی پیژندلو ماهرانو پەچا ریکارو کښې دیوه نوی ښار د ودانی پە برخەکښې داوز دوکتنوڅخه وروسته دفوایدعامی دوزارت سره مناسبه فنی مرسته وکړه،دعکاسی‌خونه او د میکرو باینټولوژی‌د لابراتواردنل ځځو لو کار سرته ورسېد او دکیما دلابراتوار کار دوام‌لری دصحرایی چاروکتنه او د هغو دنقشو اخستلو کار دجوړ کړی پروگرام سره سم له هرات څخه اوبی ته ، او دهیر مند د ناوې

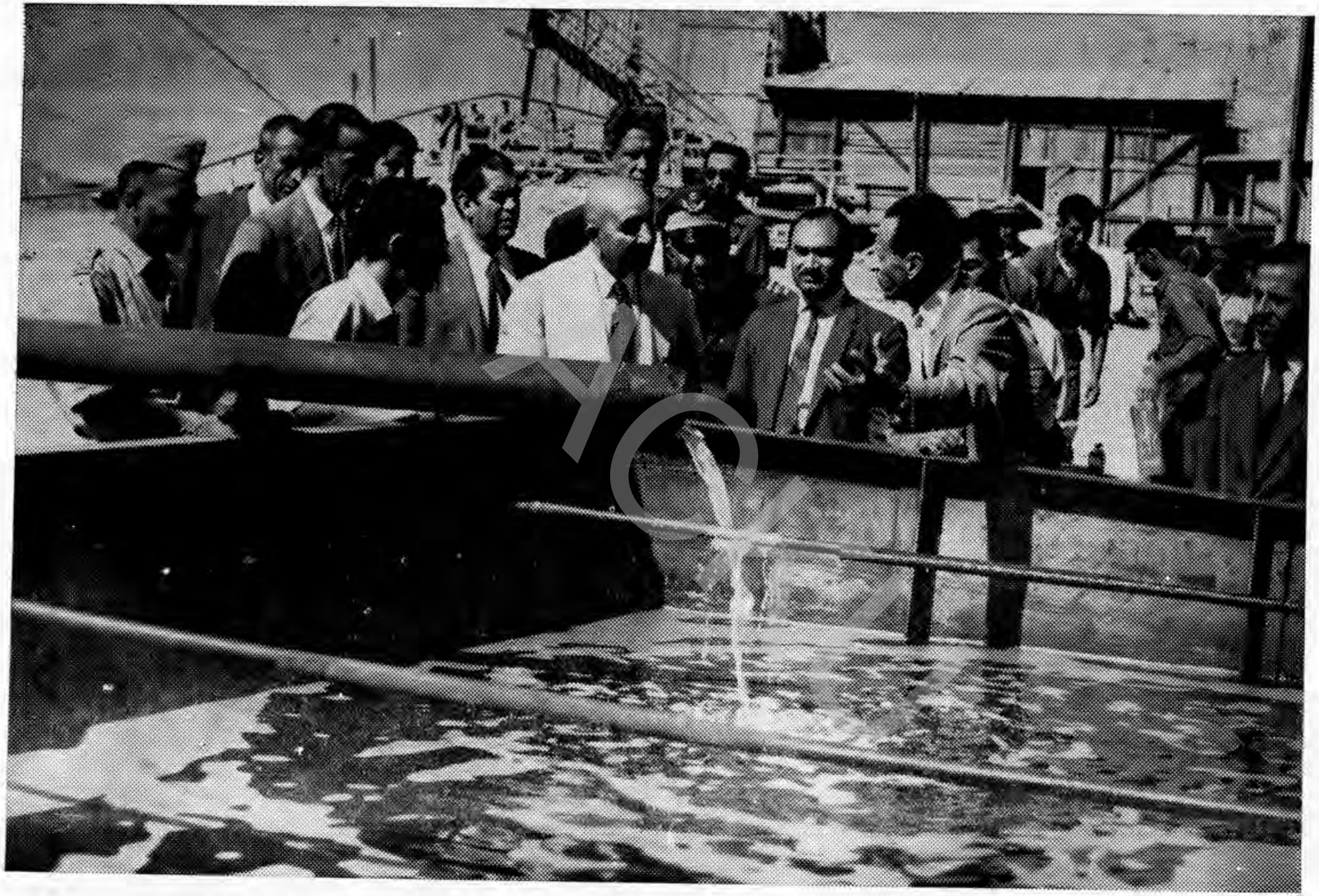

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم په سرپل کښې د«یتیم تاق» ذ تجربوی‌څاه دپټرولودجریان چارې ګوري اود موظفو
کسانوڅخه‌توضیحات اوري.

دکانو او صنایعو وزیر ښاغلی دکتور محمد یوسف په قندزکښې د تیلو ایستلو د فابریکې د پرانستلو له امله خپله وینا کوي

په اوږدو تر پنج آبه او له هغه ځايه دسرخ اوپارسا اوميدان له لياری کابل ته دڅوميلو په اندازه اجرا او نقشى‌به يى ژرتدوين شى .

سربيره په دى دسکرو له نظره دسيغان دسلسلې کتنه د ترتيب شوى پروگرام سره سم روانه ده، دکر کرا و پلخمرى د سيمې سيستماتيك کتنه تکميل او د ستر اتوگر افی له نظره دغزنى اوقندهار دسرك‌ترمنځ دجنوب‌شرقى‌سيموکتنې وشوې، فضائى عکسونه دځمکې د طبقو د فوتو جيولوژى د پاره د ترتيب شوى پروگرام په اساس ترتيب او اجرا شول .

مترالوژى : د راديو اکتيف د موادو د سروى‌کارونه دپنجشير،سرخ‌اوپارساو د کابل اوهرات دسرك د اوږدو په شا وخوا کښى وشول ار دپنجشير،سرخ‌اوپارسا او شين ډنډ په شاوخوا کښى د راديو اکتيف د موادو موجوديت وکتل شو او سروى به‌يى‌له شين ډنډ نه علاوه دمملکت په نورو ځايو کښى هم دوام وکړى، ددرندوکانو د پيدايښت له نظره په جگدلك‌کښى ددووماهرانوپه واسطه دسيندى ترتيبباتوسروى، روانه ده سربيره په دى دلوگر او غوربند سيمى هم سروى او وکتلې شوى .

د سيندو د شگو کتنه : دوه تنه ماهران د فرانسى د تخنيکى مرستى له لياری څخه د جگدلك او لو گر په سيمو او د غو ر بند په در و کښى د شگو مينځلو د کتنو له پاره استخدام شول .

د جگدلك سيمه : دغه سيمه دياقوتو د درلودلو له نظره ترکتنى لاندى و نيول شو ه او د لازمو څيړ نو او د شگو مينځلو نه وروسته يو څه لعل لاس ته راغلل اوپه غالب گمان سره د رښتنى ياقوت موجوديت وليدل شود. دغه مطلب د پاره د زياتو او اسا سى کتنو له امله يو مکمل هيأت چه ټول سامانونه او وسايل ورسره‌وو دغى سيمى ته‌وليږل شو .

د لوگر درى سيمه : دغه سيمه د پلاتينو د موجوديت له‌نظره تر اساسى کتنى لا ند ى ونيول شوه او د شگو مينځلو کار به يى په راتلونکى کال کښى په سيستما تيکه ډول ســـره وشـــى .

د غوربند سيمه : په دغه برخه کښى هم يو څه زياتى سمندرى شگى شته چه مينځل‌يى د کانى موادو د موندلو د پاره مهم دى . په دغه کال کښى د سمندر ى شگو د منځلو نه غرض د راتلونکى کال د پاره د مناسبو سيمو انتخاب دى .

د راديو اکتيف مواد : د پخوانيو څيړ نو او د فرانسى د اتوميك دانرژى دکميسيو ن دپيشنهاد په نتيجه کښى د کانو او صنايعو وزارت لازمه وگڼله چه د راديو اکتيفى موادو د استفادى وړ ذخيرو د موندلو د پاره خپلو څيړ نو ته د هيواد په بيلو بيلو بر خو کښى دوام ورکړى . د دغه اصل‌له مخى‌يى د اتوميك د طاقت‌دکميسيو ن پيشنهاد ومانه اودهغه د تطبيق د پاره‌يى يوهيأت د کابل اوقندهار ترمنځ‌سيمواو دقند هار د ولا يت د شمال‌ټولو برخو ، هرات ، هزاره جات ، مزارشريف، ننگرهاراوبدخشان -سيموته وليږل شو اوپخپلو څيړ نويى لاس پورى کړ . له کتنو څخه داسى معلومه شوه چه د بدخشان‌اوننگرهارحوزى د راديو اکتيفى موادو دموندلو دپاره مساعدى دى او بايد په دغو ځايوکښى ډيرى مفصلى څيړنى وشى . دغه‌ما هرا ن اوس د رپوټ په ليکلو لگيا دى او که له دغو ذخيرو څخه

دبنې استفادې امکان په نظر کښې راشي نو دايستلو د پاره بهيي بيله موا فقه وشي .دکانو اوصنـايعو وزارت دوه کاله پخوا په دغه باب کښې اقدامات کړي دي او د راديو اکتيفي موادو وړانګېيي دبدخشان، باميانو او بلولي په سيمو کښې موندلي دي او د کرا ن او منجان په برخو کښېيي په سلوکښې له ځلويښتو څخه تر ځلورځلو پښتو پورې ديورانيم موجوديت تخمين کـړی دی .

په ځلورم کال کښې

د سکرو د ذخيرو دسيستماتيك کتنې رواني دی لکه چه دکرکر پهکان کښېدجيولوژي نقشه اوتخنيکينمونه ددغهکان دسکرو دکوك دوړکيدو د پاره اخستل شوي ده او د المان دتخنيکي مرستيلهلياري جرمني ته ليږل کيږي، لهدغو نمونوڅخه دسکرو دجنسيت تحولات دميلان دطبقو د ذخيرې له امتداد څخه دطبقي د استراتيك له امتداد سرهکتل کيږي .دالمان دتخنيکي مرستو دماهرانو ديو ګروپ او افغانيکونتر پارتانو په واسطه د غزني اوقندهار ترمنځ د ـرك په جنوب شرقی ساحه کښې فو تو جيولو ژي او د ځمکې ستړا تو ګرافي د هغو سا ختما نو له نقطه نظره رواني دي چه دنفتودپيدايښت دپاره مساعدوي، يوزرکيلو متره مربع په دغو درو مياشتو کښې فتوجيولوژي او لومړني نقشهيي دميکرو پالئنيولوژي په لابراتوار کښې چه نوي تکميل شوي دي سرته رسيدلی ده، ۱۹۹ نمونې ئې تجزيـه او د ميکروسکوبيکتنې دپاره آماده دي او ددغه لابراتواردتکميل نه علاوه دکيمياييولابرا توار هم دلاز مو سامانو پهرارسيدو او دهغو په نصبېدو دپلان سره سم تخميناً پهلوکښېنويتکميل شوی دی، دفوتوګرافي دلابراتوار څخه هم په عا د ی ډول استفا د ه کيږ ي ، د قندهار د ولايت دافغانستان دجنوب دصحرائي سيمو لومړنی سروې دحوتپه مياشتکښې درسوبي طبقو د پيدايښت لهنظره اجرا شوې ده .

مترالوژي : دپروګرام سره سم د راديو اکتيف د موادو دپلټلو دپاره د ريکو ساس سروی د هندوکش د شمال په سيمو او دهيواد په نورو برخو کښې پرته د بدخشان دسيمو د فرانسي د د تخنيکي مر ستو دګروپ په وا سطه سرته ر سيد لي دي ا و نتيجې يي د ر پو ټ او د جيو لو ژ ی د نقشي په ډ و ل د جيو لو ژ ی سروی ته و ر کړه شوه اودسيند دترسبا تو تحقيقاتي چا ر ی د فرانسي د تخنيکي مر ستو د ګروپ د قرار داد ترنوي کو لو پو ر ی معطلي د ی . د شمال په فضايي عکسو د نومو ابښو دلو د چار و کار دشوروی دتخنو اکسپورت دماهرانو اودافغاني توپو ګرافانو په واسطه سرته و رسيد اوپه دغه ترون پوری دځمکې د کنترول چاري تکميلشوی. دی په ترون پوری مر بوطې دځمکو چاريهم دفيرچايلد دکمپنيله خوا دپروګرام سرهسمی ختميشویدياوپهخارج کښې يي دنقشو تد وين روان دی .

پهپنځم کال کښې

دغزني اوقندهار دسړكدجنوب شرق دسيمو دجيولوژي چاری دشمال (کر کر، شپشتې دره صوف اوهرات) دسکرو تحقيقات اودکابل اوخوست ترمنځ سيمې دستړا تلګرافي کار

دکتورمحمدیوسف دکانو اوصنایعو وزیر هغه‌وخت‌چه دجاپان له لوی سفیر سره
د بایسکل؛ پلاستیک اوبوتل جوړولو دفابریکی تړون لاسلیک کوی

بناغلی انجنیرمحمدنعیم «ضیایی» دغوری دسمنټو اودبرښنا دفابریکی رئیس هغه
وخت‌چه دچکوسلواکیې دتخنواکسپورت‌له نماینده سره دغوری دسمنټ‌ددوهمې فابریکی
تړون لاسلیک کوی .

ACKU

په شبرغان کښې دیتیم تاق د پټرولو د بر مه کارۍ یوه منظره .

د شبرغان په سرپل کښې د پټرولو د تفحصاتو د ریاست ځینې ودانۍچه
استفاده تری کېږي

دوام لري . دهیرمند دناوی ددیپرشن دشمال دنساجی دجیولوژۍ نقشه دفرنجل اوغو ربند دمازانه درې دبرایت پلټنې دسرخ اوپارسا دمسو پلټنې هم جاري دي، په پاسنی پنجشیر کښې دبیرل دتحقیقاتو دافغانستان دجیولوجي نقشو دتدوین او یو په یو ه میلون او یو په پنځو ملیو نو اودفوتو گرافي چارې دوام لري، دکمپنگ سامان، دفیلډ کار سامان او درافتنگ سامان او ړل چه دداخلي جیولوجیستانو دلسوتنو معاونانو دپاره ضروري دي ځکه چه له کونتر پار تانوسره دفیلد سامان ضروري دي، فنی قرطاسیه باب او دجیولوجي دنقشو ددرا فتنگ سامان را وړل شوی دی، اوددوی دتقویې دپاره دروسنی تن سکشن ، پتوگرافي او میکرو باینتولوجي دلابراتوار ضروری تجهیزات دفرانسی دتخنیکی مرستی له لیاری دسیندد ترسباتو دذخ رو دکتنې چارې ددوا ړو دولتو دموافقې په اساس دوام لري. دفرانسی دانرژۍ دکمیساری د گروپ په مرسته درادیو اکتیف دموادو پلټل اودکتنې چارې اودکتابخانې او دجیولوژۍ دکوټې تنظیم اودهغو کتابونو رسول چه دسروی کانو محلي او متفرقه نقشو اخیستلو دپاره ضرورت ورته پیداکیږي اودافغانستان دتیږو او کانو دموزیم دچار و ترتیبات نیول شوی دی او ځینې کارونه یې هم اجراشوی دی .

دجیولوژۍ دسروې د موسسې دپاره دعصری اواختصاصی ودانۍ ځینې چارې اجرااو په دارالامان کښې دسروی جیولوژۍ دودانۍ په ملحقاتو کښې گاراژته نژدې دترا نسپور ت له تحویلخانه سره دگاراژ او دموټر دترمیم ځای ودانۍ جوړه اودتجزیې دلا براتوار او نورو نلو نه غځول شوی دی .

دتوپو گرافي چارې دپلان په لومړي او دوهم کال کښې

دتوپو گرافي مقدماتي چارې داسې ترتیب شوی دي چه دفیرچایلډ کمپنې دمملکت د جنوبی اودشوروی تخنواکسپورت دمملکت دشمالي برخو څخه عکسونه تهیه کوي، د دغې چارو نقشې دترتیب په حال کښې دي، چه په وروستنیو کالو کښې به دهغوی ځینې کارونه بشپړ شي .

په دریم کال کښې

دهندوکش په فضائي عکسو باندې چه د شوروی تخنوا کسپو رت د ماهرانو په وا سطه اخیستل شوی دي او په افغاني توپوگرافیو باندې چه پخوا اخیستل شوی دی نومونه ایښودل کیږي او په سلو کښې اتیادغه کار سرته رسیدلی دی . په همدغه ډول دهندوکش دجنو بی سیمو دهوایی سروی دعکس اخیستلو پروژه اودځمکې دکنترول چارې دترون سر ه سمې دفیرچایلد له کمپنۍ سره ر وا نی دی او په تخمیني ډول سره یې کار په سلو کښې پنځه ا تیا سر ته رسیدلی دی اوهیله ده چه پاتې کار یې دپلان د څلورم کال په لومړیو دوو میاشتو کښې سرته ورسیږي .

د کارتو گرافي فضائي سروی

دهندوکش دجنوبی سیمو دعکس اخیستلو ترون له فیر چایلد سره اجرا او په سلو کښې نوی چارې ئې تکمیل اودفضائي عکس ا خیستلو کا ر په سلو کښې پنځو س اجرا او هیله ده

چه دپلان دځلورم کال په دوواومړیو میا شتو کښی بیخی پای ته ورسیږی ، دنورو عکسو دبرابرولو اوکتنو دپاره دعکس اخیستلوسامان خارج ته فرمایش ورکړ شوی‌دی، د مملکت دشمالی سیمودعکس اخیستلوتړون‌دشوروی دتخنواکسپورت‌سره له تړون‌سرهسم سرته رسیدلی اواحتمال لری چه دغه فضائی عکسونه د پلان‌دځلورم کال په‌سرکښی دتخنواکسپورت څخه لاس ته راشی .

سربیره په دغو اجراآتو د هوا او ځمکی دسروی په برخو کښی دغه پیشرفتونه شوی دی :

الف ـ دفیرچایلډ کمپنی په واسطه

۱۲۷٤ میله هموار کاری‌شوی‌ده، دشوران اوگریت شوران دکرښو فوتوگرافی عملیات د۱۶۹۸ میلو په اوږدو کښی دکرښی په ډول اوپه ٤۱۱۲۸ مربع میله‌ساحه باندی‌شوی‌دی .

دپولیگرانومتری‌دتراورسونو اجراکیدل‌دهندوکش دشمال په‌برخه‌کښی دتخنوا کسپورت په واسطه سرته رسیدلی‌دی .

داسترانومی شپاړس نقطی سروی په عمومی ډول‌سره دبلولی، شین ډنډاوا در سکن په برخه کښی دشمال‌دبرخی‌له پروژی دجنوب‌سره دساحی په‌نظرکښی نیولو ځایوباندی نومونه ایښودل شوی دی اودشوران په ۱۷و۱۲ ټکی په رښتنی عمومی صورت سره وصل‌شوی دی .

۱) دجنوب دبرخی دموزائیک‌د۸۶ لومړنیو نقشو نقل دجنوب دبرخو د۷مهمو ښارو له موزائیك سره دیوپر ۲۵۰۰ اویوپر ۵۰۰۰ په مقیاس دفیرچایلډ دکمپنی په واسطه دکانو اوصنایعو وزارت ته و سپارل شو .

۲) ۱۱۱۶۶ هوائی عکسونه او ۲۱۶ دعکسو لارښوونکی دهغو له ۹۳ نگتیفونو سره دار۵۰۰۰ په مقیاس دشوروی تخنواکسپورت په واسطه دغه وزارت ته سپارل‌شوی دی .

۳) دنومو ایښودلو ۲۶٤ تصحیح شوی پاڼی دنقشی داکمال دپاره تخنوا کسپورت ته وسپارل‌شوی، دهیواد دبیلو بیلوسیمو پاتی برخو دنومونو دټاکلو دپاره ور تیاری وشو ل .

په څلورم کال کښی

دشوران دکنترول او دهندوکش دجنوب سیمو دهوایی عکس اخیستلو چاری د امریکا دفیر چایلډ له کمپنی سره دتړون په اساس سرته‌رسیدلی‌دی، په دغه‌کال کښی داخستل شوو عسکوله جملی څخه‌یوځه کابل‌ته رارسیدلی‌دی اودعکسوپه آرشیف کښی قید اودمراجعینو داستفادی دپاره آماده دی .

په‌پنځم کال کښی

دافغانستان دتوپوگرافی د نقشو په پروفو باندی دنومو ایښودلو چاری شروع او دوام لری، دغه نقشی دفیرچایلډکمپنی په واسطه تدوین اورا لیږل کیږ ی .

دهوائی سروی چاری

دمراجعینو دپاره دهیواد هوایی عکسو نه برابر اودفوتوکاپی لابراتوار تنظیم، دهوایی عکسو او نقشو آ ر شیف ز یا ت تر تیب شو ی د ی ، د مخصو صو کبینتو نو را و ړل

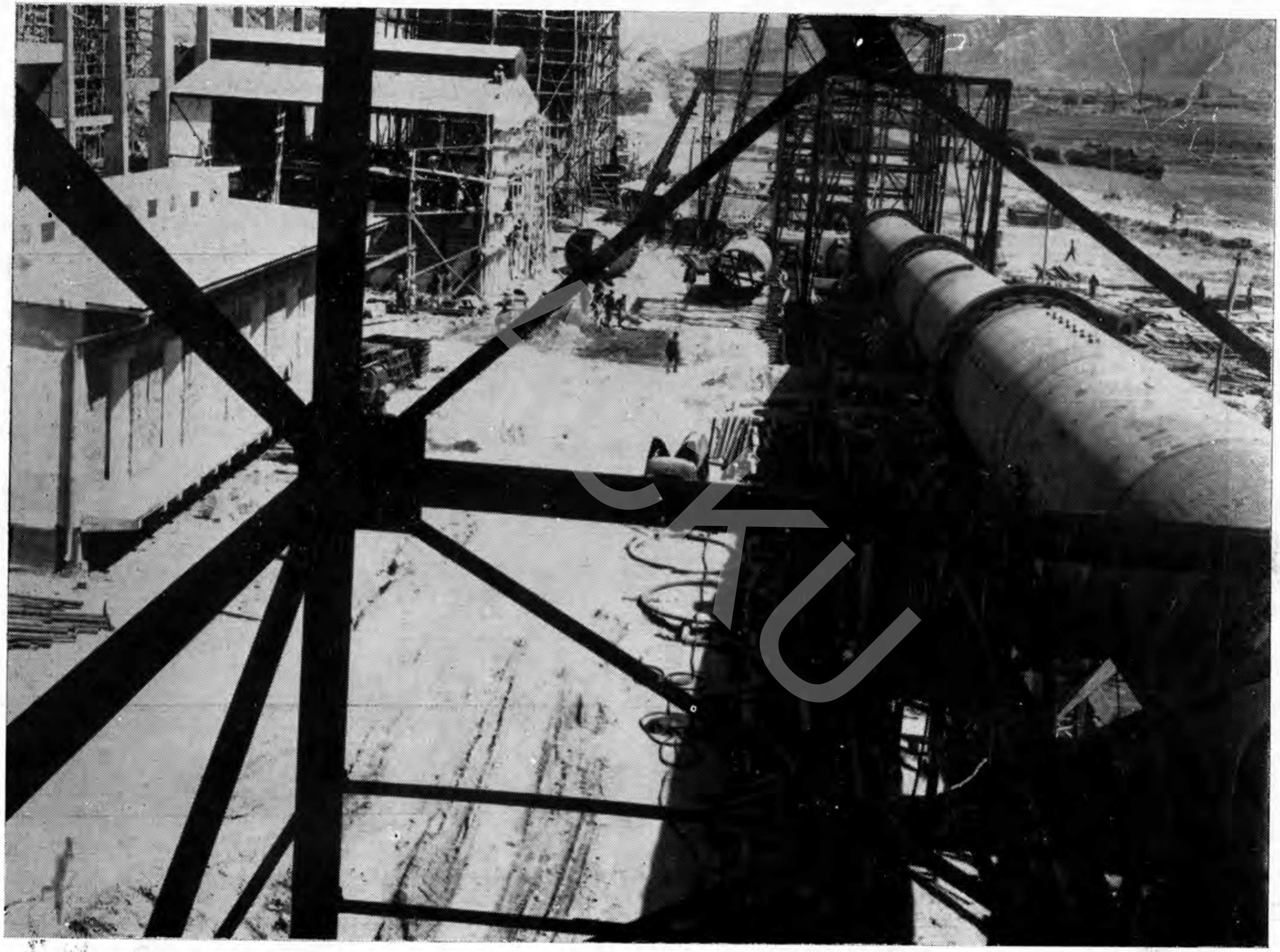

دقطغن پەولایت کښې ددهنەغورۍ دسمنټو دفابریکې ځینې ماشینونه چەدهغوىعمراني اوتخنیکي چارې بشپړ شويدي.

دقطغن دولایت ددهنه‌غوری دبرښنا دنوی فابریکی دماشینو یوه څنډه . . !

ACKU

اودهوایی عکس اواصل نقشو دنګتیفونو دساتلو دپاره دفایر پروف او مخصوصی تحویلخا نی هم جوړ شوی‌دي .

د نفتی موادوچاری دپلان په‌لومړی اودوهم کال کښی

دشوروی دتخنواکسپورت موسسی دافغانستان په‌شمالی‌سیمو کښی چه دشبرغان په مناطقو کښی واقع دي د پترولو دپلټنی چاری ترلاس لاندی نیولی اوعملیات یی په‌سرپل کښی هم روان دی،جیو لوژی کتنی په بیلوبیلو برخو کښی‌شوی‌دي، مفصلی سروی لکه دبرمه‌کاری سسمو ګرافیك سروی،دهوایی مقناطیسی نقشوترتیب اودمملکت‌په‌جنوبی برخوکښی دپټرولو دپلټلو کتنی هم روانی‌دی :

په دریم کال کښی‌دپترولوپلټنه

د تخنوا کسپور ت سره د شوی تړون سره سم د پلان په دریم کال کښی د غه چار ي سر ته‌رسیدلی دی :

۱ـ دپلان سره سم په‌یوه «۷۰۰۰» کیلومتره‌مربعه‌سیمه‌کښی په‌عمومی‌صورت‌دجیولوژی تحقیقات تکمیل اوتخمیناً په‌سلوکښی‌اویاددغو برخودنقشو ترتیبول اجراشول،دانګوت‌په‌غرب کښی په شبرغان اودخواجه ګروك دیتیم تاق په برخه کښی په‌یوه دوه سوه مترومربع کښی دجیولوژی تحقیقات سرته ورسیدل .

۲ـ د«۴۳۰۰۰» کیلومتره‌مربع واټن هوایی مقناطیسی‌نقشه تکمیله شوه .

۳ـ دصحرا او دښتو فوتو جیودیتیك دترتیب شوی پروګرام سره سم‌سرته ور سیده .

۴ـ د«۱۰۰۰۰» کیلومتره مربع اودوه سوه کیلومتره مربع په واټن دڅاکلوبرخو په کرښوباندی سایزمیکی‌کارونه تکمیل شول.

۵ـ په سرپل اونویوساختمانو کښی دبرمه کاری کارونه شوی‌دی .

الف : «۲۰۰» ټنه دژوری برمه کاری سامان او لوا زم له کلفت څخه د ا نګوت غره اوسرپل ته راوړل شو اویوه برخه مهم کارونه یی اجرا اودبرمه کاری دپاره آماده شول .

ب : دانګوت‌دغره په‌سا ختمان‌کښی «۱۴۷۳» متره برمه کاری‌وشوه‌همدارنګه‌دانګوت دغرد دانتی کلین دڅاه اودهغی‌دطبقودمعلومولودپاره‌مفصلی‌کتنی‌وشوی.

ج ـ دشبرغان‌دیتیم‌تاق‌په‌غره کښی‌دبرمه کاری‌لومړنی‌کارونه‌اودتوربین‌لرونکی‌برمی‌دجوړولو چاری و شوی ، سر بیر ه په د غو اجرا آتو دغه فعالیتو نه هم شوی دی .

۱ـ د مزار شریف په‌مرکز اودکار په‌برخوکښی دودانیو دجوړولوکار روان دی .

۲ـ دجلال آباد دکلی‌نه دیتیم تاق ترانتی کلین پوری دسرك‌دهوارولوکار سرته‌ور سید اوتخمیناً دبرمه کاری‌سل‌ټنه‌سامان یتیم‌تاق ته‌ولیږدول‌شو .

۳ـ دشمال په برخو کښی دپلټنو دساحی څخه دباندی د جیولوژی عمومی ر یکا نس سر ته ورسید .

٤ـ سایز میکی‌سل‌ساعته کورس‌له‌یوه بل‌کورس سره دریاست دموټروانانودروزنې د پاره جوړشو، دهغه دودانیو دجوړولواودسامانودبرابرولوپه‌باره‌کښې دغه اقدامات شوی دی :

۱ـ په‌مزارشریف‌کښې دری‌نوی‌ودانۍ چه‌دوه‌یې پوره‌پخې دی‌او شپاړس کوټې لری‌سرته رسیدلی دی.

۲ـ په‌سرپل‌کښې دخارجی‌مستخدمینو داستوګنې دپاره‌یوه‌نوی‌ودانۍ‌چه‌پخه‌ده‌اوشپېز ویشت خونې لری جوړه شوی ده.

۳ـ په مزار شریف کښې‌یوه نوی‌ودانۍ چه دوه پوړه ده جوړه‌شوی‌ده اودستګاوی یې‌هم درول شوی دی .

٤ـ دموټردپاره ګاراژونه هم‌جوړشوی‌دی.

٥ـ په‌مزارشریف کښې‌داوبودذخیری‌یوبرج‌ددولسومترو‌په‌لوړوالی جوړ او دستګا وی ئې نصبې شوی دی.

٦ـدخارجی مستخدمینواودفتر داوسیدودپایوساما نو نه اووسایل‌تهیه شوی‌دی .همدارنګه ۱ر۲۰۰۰۰ په مقیاس دڅلوروزرو کیلو مترو په مساحت اودا۱ر۲۵۰۰۰ په مقیاس دیو سل اونوی کیلومتره مربع په‌مساحت‌اودا۱ر۵۰۰۰۰ په‌مقیاس‌دنوی کیلومترو‌په‌مساحت‌دجیولوژی نقشه واخیستله‌شوه،ددولسوزرو کیلومترو په‌مساحت دمکرانوتره اودڅلورو سووکیلو مترو په مساحه سایز میکی پلټنې و شوی .

په‌څلورم کال کښې

دپټرولو پلټنې : دجوړشوی پلان اوپروګرام سره‌سم دغه چاری‌سرته رسیدلی دی :

۱ـ دعمومی‌جیولوژی‌دتحقیقاتوکارونه دپلان‌سره‌سم‌داندخوی‌د محمدجان ډګر، دشت‌ګنج اودتاشقرغان سزمیك نقشی اود«۸۸۰» کلومتره مربع‌پروفیلونه تکمیل شوی دی .

۲ـ دپلان سره‌سم مفصل‌جیولوژی‌کارونه د«۸۵۰» کیلومترو په‌مساحت دا۱ر۵۰۰۰۰ په مقیاس شوی دی .

۳ـ دسرپل‌لومړۍ برمه‌کاری په‌عمومی ژورتیاکښې دکراتاژعملیات ددیمناژ دتطبیق سره له ټولو ماشینو دبرمه کاری اودبرمی‌دبرج نوری چاری سرته رسیدلی دی .

ب : دشبرغان دیتیم‌تاق په غره‌کښې «۹۲۲» متره ژوره برمه کاری .

ج : دلوی ځنګل په غره کښې «۱۲۱٤» متره برمه‌کاری وشوه .

د : دشیرم په ساختمان کښې دهیمنتاژ له تکمیل څخه وروسته برمه کاری شوی ده .

په.پنځم کال کښې

دذخیری ټاکل او د برمه کاری د دستګاه په واسطه د ایستلو دپاره یو نفت لرو نکی میدان آماده شو .

دنویو میدانو اکتشافی پلټنې‌لپاره له‌یوه نه تردوو پوری‌ځاګانې‌کیندل شوی دی .

د۱ر۵۰۰۰۰۰ په مقیاس‌د٧٤کیلومترو په‌مساحت دپلټنې ساحی‌په‌اوږدو کښې‌دجیولوژی تحقیقات شروع شول .

په‌قطغن کښې ددهنهٔ غورې د برېښنادفابريکې داوبو لګولو تونلونه چه ددې تونلونو پواسطه اوبه له‌حفر شوی کانال څخه فابريکې‌ته‌رسول کيبږي.

دقطغن دو لا یت په دهنه غوری کښې دبرېښنا دفابریکې نوی‌بندچه‌دسبزکال ترنیمائې یې مهمې چارې سرته رسېدلې دی

دقطغن د ولایت په‌دهنه غوری کښې دبرېښنا دنوې فا بریکی دودانیو یوه منظره.

د ۵۰۰۰۰۰ر۱ په مقیاس ۹۰۰۰ کیلومتره مربع‌ساحې په پراختیاد گراومترۍ تحقیقات شروع شول .

د ۴۳۰۰۰ کیلومترو په ساحه کښې دسایزمیکې دتدقیقاتو چارې دوام لري. دبرمه‌کارۍ دکورس د جوړیدو په واسطه یو شمیر افغاني برمه‌کاران روزل شوي دي .

دسکرو چارې دپلان په لومړي اودوهم کال کښې

دکرکر اوشپشتې د سکروکانونه دتولید په حال کښې دي اودتولیداتو دزیاتولو دپاره نوې‌سامانونه ورکړل‌شوي‌دي‌اودهمدغه منظورد پاره‌یوتړون دچکوسلواکیې له‌استرواکسپورت سره لاسلیك‌شو، له‌دغوکانو څخه هرکال په‌اوسنیو وختوکښې‌څلورینشت زره ټنه‌سکاره‌لاس‌ته‌راځي اوپه آینده کښې به زیات‌شي .

په دریم کال کښې

دتیبزو سکاره

دکرکر د سکرو کان :

دکار تو گرافي چارې او داوبو دپیژندلو مربوط گرا فونه دکان په هغو برخو کښې سرته ورسیدل چه دننوتلو امکان‌ئې موجودو، دکرکر دکان دپر اختیا او ددود کش نقشه تهیه او ترتیب شوه، دوا کونو دنقلیې په‌صوف‌کښې فلزي ستنې ودرول شوې او زیر زمینې ئې نوي متره سروري جوړې شوې .

یوه تحو یلخانه چه ددرو سوبتریو د چارج ظرفیت ولري جوړه شوه، د څلورو سووتنو عملي دپاره کورونه جوړشول، یوزرو پنځه سوه متره اوزدد سکرو دواگو نو د نقلیې په صوف کښې داوسپنې پټلې وغځول شوې، صوف‌ته دننوتلو برخه په عصري صورت جوړه شوه دغه اجراآت دسکرو داتحادیې په مرکز کښې وشول :

۱) په سل جر یبه ځمکه کښې نیالگې کېښودل شول .

۲) په درې سوه پنځوس جریبه ځمکه کښې چه پخوا نیالگې ایښودل‌شوي‌و ودوچو شویو نیالگیو په ځای نور نیالگې کېښودل شول .

۳) په اشکمش‌کښې درې سوه پنځوس جریبه‌ځمکه واخیستله شوه او په‌هغې باندې‌شروع وشوه چه دذخیرې دبې دپاره سمه اودکښت او کرووړشي.

۴ ــ دکرکر بې‌وپلورل‌شواو‌په‌هغه‌کښې‌دلښتیو‌په‌ایستلو‌او‌دپخوانیو‌چارو‌په‌سمون‌یې‌لاس‌پورې‌شو

۵ ـ د مامورینو د ا ستوگنې د پاره د شپږ و کو ټیو ددرو بلاکو د نجارۍ کار ختم او ودانې یې تکمیل، لس‌گار اژونه ا و د آهنگرۍ او و اد نگ کارۍ ددستگاه ودانې جوړې شوې اوتعمیرات ترمیم شول .

۶ دورکشاپ‌دستگاه تکمیله‌شوه، دغه دستگاه دارې، رندې پریکړې‌او خرادۍ په ماشینو مجهزه ده او دهوا نل ماشین هم تهیه‌شوي دي.

۷ دنجارۍ دستگاه تکمیله‌شوی ده، دغه دستگاه‌داری،رندی،خرادی، اودحلبی جوړولو یوه کارخانه‌لری.

۸ ـ ددوه سوه پنځو س کلیواټو په ظر فیت دبر ښناد تولید ولو ددستگاه در ول او ودانی جوړول او مربوطی چاری یې دسرته رسیدو په‌حال کښی دی .

۹ ـ داتومات تیلفون یوه دستگاه نصب او پکار اچول شوی‌ده.

۱۰ـ دبر ښنا تربند پوری دکرکر دکان دبرښنا ستنقی نوی اوسمنی شوی دی.

د شپشتی دسکروکان: د د غه کان د زیر ز مینی په هغو برخو کښی داوبو پیژندلو گراف او کارتو گرافی سروی وشوه چه دننوتلو امکان یی در لود ، دکان دپراختیا نقشه تکمیله اوپه یوه زیر زمینی کښی چه دوه سوه پنځوس متره اوږده ده دترانسپورت سامان تهیه شوی‌دی ، دهوا د روښانولو د پاره دبر ښنا سامان او دکان داو سپنی دپټلیو سامان تهیه‌شوه د ځلورمی زیرزمینی‌څخه تر پنځمی زیرزمینی پوری دبدرفت فلزي نلونه نصب او یو سرك او داوسپنی پټلی اوه‌سوه متره وغځول شوی. دوه سوه پنځوس کلیواټه بر ښنا تولید او د عمومی سرك ترځنګ دیوی دستگاه ودانی‌سرته ورسول‌شوه، دکان اوسنی ودانی ترمیم شوی، دشپشتی دسکرودکان تولیدات اوس دوره‌ی دپنځه دیر شواو ځلو یښتوټنو په شاوخوا کښی‌دی، هیله ده چه دکارگرانو په‌زیاتیدو سره یی حاصلات زیات شی، په تالقانو کښی به یوه تحویلخانه او یو پل‌جوړشی،دکانو دکارگرانو دپاره یو عمومی‌حمام جوړشو

دهرات دسکروکان : ددغه کان سروی‌سرته‌ورسیده، ددغه‌کا ن‌کار د و زارت او دهرا ت د نایب الحکو مگی ترمنځ دتړو ن سره دوام‌لری، د هر ات دکرخ دکان څخه د سکرو په ا یستلو شروع وشوه .

دصوف ددری دسکروکان، دسرکاری کلا ا وسمنگانو ترمنځ سرك اتیا کیلو متره او ږد جوړشو اودغه سرك دسرکاری‌کلانه دتورتر خولی پوری وغځول شو چه په‌دغه ډول د صوف ددری دسکرو لوی کان‌دسمنگانو له‌لیاری‌له مزارشریف او کابل سره هم‌وصل‌شو، په‌معدن کښی دخارجی‌تخنیك پوهانو داستوګنی دپاره‌ځایونه جوړشول .

په څلورم کال کښی

دډبرو سکاره او دسکرو تحاد یه :

دشپشتی‌دسکروکان : له‌دغه‌کان‌څخه «۱۰۰۰۰» ټنه سکاره را ایستل‌شوی‌دی‌اودودانی دچارونه‌ئي‌علاوه‌دبریښنادتولیدولو«۲۵۰»کیلواته‌دستگاه تکمیله‌اوداستفادی‌دپاره آماده‌شوی‌ده دکر کر له کان‌څخه (۱٦۹۰۰) ټنه سکاره ایستل شوی دی اونوری چاری‌ئي‌چه دپلان له محی‌په‌نظرکښی نیول‌شوی وی ختمی شوی دی‌اوعلاوه‌په‌دی دغه‌اجراآت‌داتحادیی په مرکز کښی‌شوی د ی :

۱ ـ دکرکردبریښنا دلرگی‌ستنولین‌تکمیل‌شوی‌دی .

۲ـ‌اته‌کیلومتره‌دتیلفون‌ستنی درول‌شوی‌دی ،

د قطغن د ولایت په دهنه غوری کښې د سمنټو جوړولو د نوی فابریکې یوه برخه

د قطغن د ولایت په دهنه غوری کښې د سمنټو جوړولو د نوی فابریکې
د ملحقاتو یوه برخه چه اوس یې مهمې چارې بشپړې شوې دي .

ACKU

په قطغن کښې دکرکردسکرو دکان یوه منظره

د قطغن په ولایت کښې د غوری د سمنتو دفابریکې نوې ودانۍ چه په عصری ډول جوړی شویدی

۳ــ دبرېښنادوه سوه کیلواته دستگاه مخ په تکمیل ده، دودانی او حوض اوچت کار و نه ختم شوی دی .

د صوف ددری دسکروکان : دسمنگانو اودصوف ددری دمرکز ترسر کاری کلاپوری دسړك کارچه د۳۷ کال په دوهمه نیمایی کښی شروع شوی او س دوه نوی میله اوزدتکمیل شوی دی چه زیاته برخه یی تیر کال او۱۸ نیم میله یی دسږ کال دعقرب په میاشت کښی سرته ورسید . ددغه سړك په یوه برخه کښی یه په گور دره کښی دکانکر یتو یو پل جوړ شی ، دکانو او صنا یعو دوزارت دکا نو د ایستلو مدیریت یو معلوماتی اومقدماتی تشکیل ترتیب کړی دی چه دصوف ددری د سکر و کان په کار واچوی اوسربیره په دی کوم سکاره چه پخوا ایستل شوی وو دذخیری د کا ن د پاسه وراړول شوی او خرڅ شوی دی .

په پنځم کال کښی

دسکروپه اتحادیه کښی دبرېښنا دلین اودنل دغځو لودچارونه علاوه کوښښ کیږ ی چه د سکر و دا یستلو اندازه دپلا ن په پنځم کال کښی له څلویښتوزرو ټنوڅخه پنځو س زرو ټنو ته زیاته شی .

دصوف ددری سکاره : ۱ــ دمزارشریف اوعسکری قشلې دضرورت دپاره دد ر وررو ټنو په اندازه سکاره ایستل شوی دی .

۲ ــ دایستلوپه عملیاتو کښی انکشافی صوفو ایستل .

۳ـ دسکرو دذخیرواودجیولوژی دتدقیقاتو دچارودپیشرفت وارسی چه دانجنیری له عملیاتو سر ه یی کارسمدم پرمختك کړی و .

٤ــ دصوف ددری په سرکو نو باندی شگی اچول شویدی، دغه سرکونه دپلان په څلورم کال کښې جوړ شویدی.

دهرات سکاره: دمزارشریف دپاره له یوه څخه تریو نیم زرو ټنو په اندازه سکاره ایستل شویدي، ددوهم پنځه کلن پلان دپاره د۱۰ زرو ټنو ایستلو دپروژی ترتیب او دلومړ نیو چارو کارونه بشپړ شوی دی .

دغیر فلزی کانو مواد دپلان په لومړی اودوهم کال کښې

ددی موضوع چاری دتیرو کالو په شان دوام لری مگر دهغی انکشافی پروژی ترکتنی لاندی نیول شوی دی چه دهغو څخه لوی چاری په راتلونکو کالو کښې اجرا کیږي .

په دریم کال کښې

مالگه : داندخوی دمالگې تولیدات؛ سږ کال یوڅه لږ زیات خو دکلفگانو دکا ن حاصلات بڼه دیرزیات شول ، دمزارشریف دکان تولیدات دکال په لومړیو شپږو میاشتو کښې دتقاضا دنشتوالی له امله په سلو کښې ۴۲ راښکته شول .

دپلان ددریم کال په وروستیو شپږو میاشتو کښې دیارلس زره، اوه سوه دیارلس ټنه او شپږ زاویا کیلو مالگه ددغه کان څخه ایستل شویده .

دسلیت تېږه : دسلیت‌دتېږی دکان دایستلو دپاره نوی‌نقشه جوړه‌شوه، ۳۸ کال‌دحمل‌له لومړی نیټی څخه د۳۸ کال دسرطان تردریمی نیټې پورې‌دمیدان دکهنه‌خمار دسلیت دکان ایستلوکارروان ؤاوپه‌دغه موده کښې‌له‌دغه کان‌څخه ۱٦۱۳ مترمربع‌دسلیت‌تېږه ایستل‌شوی ده خواوس‌څرنگه چه‌دخرڅلاو بازارنلری تولیدول‌ئې ټال‌شویدی .

لاجورد :دلاجوردایستل دهوادخرابی په‌نسبت د۱۳۳۷ کال دعقرب په پای کښې معطل شول او دپلان ددریم کال په‌لومړی نیمایې‌کښې ۱٤۰۰ کیلو گرامه لاجوردکابل ته‌راوړلی شویدی .

له‌امریکا څخه‌یوه پایه کمپرسیور وپلورل شو .

ترکان پورې‌دجیرې دنوی‌سرك جوړول دوام‌لری اودنوی‌کان دپیداکولو په برخه کښې زیاتی پلټنې روانی د ی .

څلورسوه پنځوس کیلو لاجورد برش اویوه برخه‌ئې په‌دغه‌ډول‌سره درجه‌بندی‌شویدی .

لومړی‌درجه	۲۱۷ گرامه
دوهمه‌درجه	۷٤۷ »
دریمه‌درجه	٦ کیلو گرامه
څلورمه‌درجه	٤۹ » »
ترڅلورمی درجی ښکته	۹۵ » »

له‌تخنوا اکسپورت‌سره‌دقرارداد‌په‌اساس‌دشوروی‌اتحادیوماهردجیولوجی‌دنقشی‌دترتیب‌اودلاجوردو دکانو دذخیرو دکشفولو دپاره استخدام اوله‌یوه افغانی انجنیر‌سره دلاجوردو دکان دبرخو دجیولوجی دنقشې‌دترتیب له‌پاره ولیږل‌شو، دایستلو په‌کارباندی شروع اودهغه نو ې‌کان دجیولوجی دنقشی دتکمیل نه‌وروسته‌چه‌دوه‌سوه‌څلورپنځوس‌منه‌لاجوردلاس‌ته‌راغلل‌وایستل‌شول .

په‌څلورم کال کښې

دمالگی‌کانونه،

دمالگی‌دکان دایستلوکار دپروگرام سره سم روان دی اوپه‌دغه اندازه ایستل شوې او خرڅه شوی ده :

کانونه	دایستل شوی‌اندازه	دخرڅی‌شوی بیه
تالقان	٤٦ر٦٤٨۳ټنه	۳۲۲٦٤٦٤ افغانی
اندخوی	۳۵ر٤۳۷۸ »	۲۹۰۳٤۲٤ »
کلفگان	۲۹ر۸۵۸ »	٤۳۵۱۰۷ »
مزارشریف	۷۱ر۲۵۲ »	۲۰٦۳۵٦ »
ټول	۸۱ر۱۱۹۷۲ »	٦۷۷۱۳۵۱ »

سلیټ: د ډبری دا یستلو کار دهوا اوخرڅلاو د بازاردنه مساعدت په‌نسبت معطل ؤ . دسلیټو دتیږو اونمونی دبرابرولو دپاره لومړنی اقدامات د ښوونځیو دپاره د درسی تختو دجوړولو اودکورونو دفرش‌دپا ه شوی‌دی .

پخوا دکرکر دکان‌دډبروسکاری دوا گـونو پو ا سطه وړل کیدل او اوس
دغه سکاری دلوکوموتیفو په ذریعه انتقالیبزی

په‌خواجه غارکښې د پنبې د ندافی د نوی فابریـکی یوه څانګه چه فنی
کسان په‌کښې په کار لګیا دی

د مزار شریف په ولایت کښې د(۳۲۰)کلیواته د جنریټر نوی ودانی چه‌د برښنا دشرکت له خوا جوړه شویده

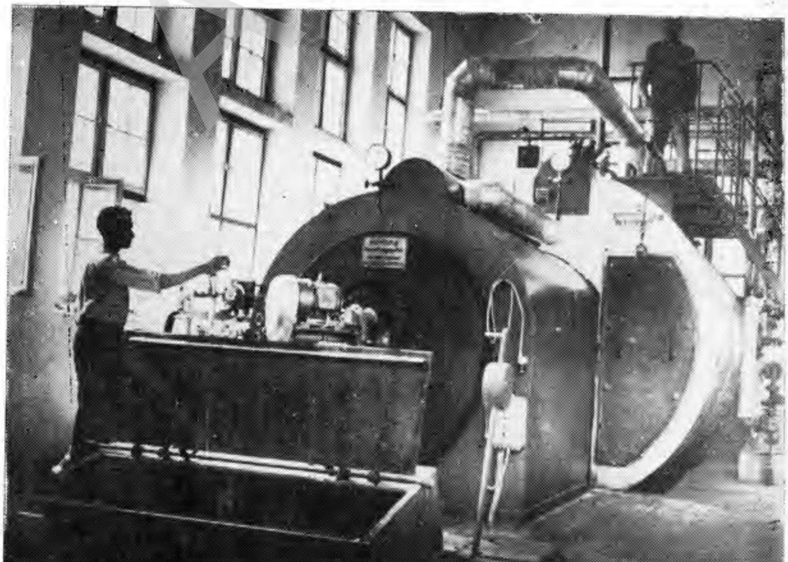

د قطغن دولایت په خواجه غار کښې د دیزلی د برښناخوپایی‌عصری ماشینونه‌چه‌نوی پکا ر اچولی شویدی .

لاجورد

دلاجوردو يو ماهر چه دلاجوردو دنوی کان د موندلو او د بدخشان د لاجوردو د ساحې دجيو لوژۍ دتکميل د پاره ليږل شوی و دکار له سرته رسو لو او دبدخشان په سيمه کښې د۳۸ کال دجوزا له ۲۵ نيټې څخه دڅلورو مياشتو له تيرولو نه وروسته دخپلو پيشنهاد و او لومړ يو نظريو رپوټ د لاجوردو دساحې دجيولوژۍ له خو نقشو او دلاجوردو دنوی کان له څو سکيچو نو سره دغه وزارت ته تقديم کړی دی. دغه ماهر د۳۸ کال دجدی به لومړۍ نيټه مسکو ته لاړ. دهغو لاجوردو او کانی نمو نو څخه چه له بدخشان څخه ئې له ځان سره راوړې وی يو څه ئې له رپوټ او نقشو سره دافغان جيولوژی جيکل سروی موسسې ته وسپار لې او نورې نمونې ئې دوزارت په موافقه دلابراتوار دتجزيې او دڅورو کتنو دپاره مسکو ته وړی دی چه آخری رپوټ به ئې ژرد غه وزارت ته راورسيږی.(۲۰٤)من لاجورد چه سږ کال دانجنير احمد علی عاکفی په واسطه وايستل .شول دارګ تحويلخانې ته راوړل شو لدغه کلی درې کسيز هيئت په واسطه معاينه او له سورت اودرجه بندۍ څخه وروسته په دغو درجو سره وويشل شول .

۱ـ لومړۍ درجه بې برشه لاجورد له کانی ډبری سره ګډ ۲۲۰ر۹ کيلو ګرامه

۲ـ دو همه درجه نابرشه لاجورد له کانی ډبری سره ګډ ۱۱۰ر۱۰ کيلو ګرامه

۳ـ دريمه درجه لاجورد چه برش شوی دی دکانی ډبری سره ګډ ۱۸۰ ر ٤٤ کيلو ګرامه

٤ـ څلور مه درجه نابرش شوی لاجورد له کانی ډبری سره ګډ ۱۵ ر ۲٤۵ کيلو ګرامه

۵ـ نورپاتې لاجورد دبرش وړ له کانی ډبری سره ګډ چه له برش څخه وروسته سورت او درجه بندی کيږی ۱۰ر۱٤۸٦ کيلو ګرامه

ټول ۷٦٤ر۱۷۹٤ کيلو ګرامه

له سورت کارۍ وروسته چه په اوسنيو لاجوردوو شوه له يولړ خبرو وروسته دپيکنګ ار تساند کرامتس دکمپنۍ دمراجعې په اثر د۱۹٦۰ کال داپريل په ۱۱ نيټه داولسی چين دجمهوريت دلوی سفارت تجارتی نمايندګانو سره تړون لاسليك شو چه دهغه په اساس د غه کمپنۍ د(۳۷ ۹٦۵) پونډ وسترلنګو په معادل لاجورد اخلی.

ددغو لاجوردو زياته برخه به په ۱۹٦۰ کال کښې هغې کمپنۍ ته ورتسليم کړل شی .

ګوګړ : دمزار شريف دچمتال دګوګړو دکان په کاراچولو د پاره او لومړۍ تياری شوی دی

بير ا يټ : د پترولو د پلټنو د ر يا ست د ضرورت په اثر د غور بند دفرنجل ار اوت دګروپو نو په ذريعه ۳۱۸ ټنه اومه بيرايټ وايستل شول او د بريکت سازۍ په فابريکه کښې ۲٤۸ ټنه پاخه بيرايټ په مزار شريف کښې دپترولو دپلټنی رياست ته ور وړل شول .

په پنځم کال کښې

لاجورد :

۱ـ دذخيرو د حقيقی ټاکلو په غرض دلاجوردو دذخيرو دجيولوجی تدقيقات دوام لری.

۲ـ دايستلو دپروژۍ ترتيب: دلاجور دودلوړی درجې څخه يوه پوره اندازی ايستل شوی کابل ته را ور سول شول .

ACKU

۳ـ دودانۍ دتزئیناتی تېزو په حیث دلاجوردو دټیټې درجې یوڅه تېزه راوړلی شوې .
بیرایټ:

۱ـ دپلان په پنځم کال کښې لەدوه وزرو ټنو څخه تر دریوزروټنو پورې دبیرایت ایستل دوام لرې .

۲ـ پەآینده کښې دډبرې ایستنې دپاره دکان دآماده کولو په غرض عملیات دوام لرې .

۳ـ دکان دآمریت دودانۍ دپاره یوه ساحه چەدوه جریبه پراخەده خریداری شویده .

٤ـ یوه داسی ودانۍ چەددفتر ، دسامان دتحویلخانی او نورو کوټې پکښې وی جوړه شوی ده .

دزرشوئی چاری.

دزرشوئی دتدقیقاتو چاری دوام لرې اوطلا لرونکی شګی دذخیرو لپاره ټا کل شویدی.
بیریل:

۱ـ دلسوټنو پەاندازه پەدره نورکښې دبیریل دایستلو عملیات شروع شول .

۲ـ دچینی جوړولو دفابریکو دضرورت دپاره دکورس فیلد دتیږی ایستل دوام لری .

دفلزی کانو چاری دپلان پەلومړی اودوهم کال کښې

دفلزی کانو چاری دتیروکلونو پەشان دوام لری اوددی موضوع دپراختیا له پاره نوی ترتیبات نیول شوی دی چەدهغو ځینی چاری پەوروستنیو کالو کښې اجراشوی دی .

پەدریم کال کښې

دبیرل کان : لەهغه کان څخه پنځه شپیته ټنه بیرل ایستل شوی اوپیښور ته لیږل شوی دی اودترون لەمخی بەدبرتانوی فلزاتو کمپنۍ ته وروسپارل شی .

اوسپنه : دهغه ترون پەاساس چەدشوروی اتحاد ددوو تنو ماهرانو داستخدام پەهکله لەتخنو اکسپورت سره لاسلیک شوی ؤ دشوروی اتحاد دوه تنه ماهران کابل ته را ورسیدل اود پخوانیو رپوټونو دکتلو اودوزارت لەداخلی اوخارجی ماهرانو سره دخبرو وروسته یې دجبل السراج پغمان حاجی علم، اسدکلا، دقندهار دخاکریز اودهرات دپلنګسار دکانو پیداوارو کتل او پەدغه باب کښې یی وزارت ته لیکلی رپوټ ورکړ ،ددغه رپوټ پەاساس د اوسپنی ذخیری په دغو ځایو کښې پەعمومی ډول دشلو زرو ټنو په حدودو کښې دی اوښەیی دجبل السراج ، حاجی علم، قندهار او د هرات دپلنګ سار ده ، دجبل السراج دذخیرو ایستل دکوکس دسکرو دنشتوالی لەامله اودحاجی علم ذخیری دکجکی دبرېښنا دتاسیس تروخته پوری چەاوسپنه بەیی دبرېښنا د قوی پواسطه پەدغه دستګاه کښې ویلی شی ټال شول.دپلنګسار داوسپنی کان یو الحی هغه کان دی چه د تولید طاقت یې ترټولو زیات دی اوددغو ماهرانو دپیشنهادو سره سم بەپەدغه ذخیرو باندی دجیولوژی زیاتی پلټنی اوکیمیایی تجربی وشی اواوسپنی دویلی کولو د فابریکی دجوړولو په طرز دغو ماهرانو کتنه وکړه اولګښت یی ٥٥٩ ملیونه افغانۍ ټاکل شوی دی .

پەخلورم کال کښې

سره زر: د کوکچې د سیمې د زر شوئې دانکشاف اوښو کولو په غرض د شوروي اتحاد

شماره	نوع تولیدات	واحد مقیاس	تولیدات در سال ۱۳۳۴	تولیدات در دورهٔ پلان: سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم	تناسب سال آخر پلان با سال ۱۳۳۴ (۱۳۳۴=۱۰۰)	ملاحظات
۱	برق	میلیون کیلوات ساعت	۲۷	۳۵	۴۵/۸	۵۳/۸	۸۳/۹۷	۱۱۸/۲۵	۴۳۸	
۲	منسوجات نخی	میلیون متر	۱۷/۵۰	۱۶/۷۵	۲۲	۱۹/۷	۱۸/۵	۲۸/۱	۱۶۰/۵	
۳	قند	تن	۶۰۴۷	۴۷۵۷	۴۷۱۳	۴۷۲۳	۴۴۹۸	۴۵۰۵	۷۳	
۴	ذغال سنگ	تن	۲۲۱۸۰	۲۹۴۰۴	۲۲۳۷۹	۳۷۲۸۲	۴۷۱۶۲	۵۲۰۰۰	۲۳۵	
۵	گوگرد	هزار درجن	۸۳	۱۸۴	۲۹۵	۶۸۷	۴۸۸	۶۶۰	۷۹۰	

د تیاژ پروم اکسپورت له موسسی سره یوتړون لاسلیك شویدی چه له هغه سره سم یوسرا نجنیر ددوو میاشتو د پاره د طلا دزر شویی دکتنی او پلټنی دچارو دپاره راځی .

اوسپنه : دکابل ،قندهار اوهرات دشاوخواؤ دځینو کانو لومړنی سروی داستخراج دمدیریت تر کتنی لاندی دشوروی تخنواکسپورت دماهرانو په واسطه وشوه، دغه سروی داوسپنی دویلی کولو اودفولادو دتولیدولو دوی وړی فابریکی درویکارکیدو دپاره شوی ده ، ددغی موضوع دمربوطو کتنو اوسروی داکمال دپاره مفصل اقدامات روان دی، دشوروی ماهرانو هیأت چه دتړون سره سم دهیواد دکانو لومړنی سروی وکړه یوځه نمونی یی دتجزیی دپاره مسکو ته ولیږل شوی دتجزیی نتیجه به دکال په نیمایی کښې راورسیږی.

په پنځم کال کښې

دپلان دتیرو کلونو په شان دفلزی کانونه چاری دوام لری اودهغی پر مختګ ددې اډوړدی او په نظر کښې نیول شوی دی چه په دوهم پنځه کلن پلان کښې زیاته پراختیا ومومی .

دصنایعو دریاست چاری

دبریښنا قوه دپلان په لومړی اودوهم کال کښې

دبریښنا دتولیدولو له پاره په بیلو بیلو ځایو کښې ترتیبات نیول شوی دی اوهیله کیږی چه دپنځه کلن پلان دپنځو کلو په موده کښې دصنعتی موسسواو کورنی لګښت دپاره دبریښنادتولیدولو چاری پرمختګ وکړی .

دسروبی داوبو دبریښنا فابریکی دپلان په لومړی کال کښې د۲۲ زرو کلیوا ټو په ظرفیت په کارشروع وکړه، دوی وړی دیزلی دستګاوی په میمنه او اندخوی اوداوبو دبریښنا یوه دستګاه په فراه کښې پکار واچوله شوه .

دخان آباد داوبودبریښنادمرکز چاری د۷۰۰ کیلواټو په ظرفیت چه تر ۱٤۰۰ کیلو اټو پوری زیاتیدی شی شروع شوی دی ، هغه ستری پروژی چه پلان یی ترتیب شویدی دنغلودبریښنا دتولیدولو مرکزدی چه تقریباً شپیته زره کیلواټه ظرفیت به ولري ،داوبو دبریښنا دبل مرکز دجوړولو کار دنهوزرو کلیواټو په ظرفیت په پلخمری کښې شروع شویدی .

په دریم کال کښې

دخان آباد دبریښنا دستګاه

ددغې دستګاه جوړول دبریښنادقوې د۷۰۰ کیلواټو په ظرفیت په سلو کښې اتیا سرته رسیدلی دی هیله ده چه په وروستی مرحله کښې دهغې ظرفیت ۱٤۰۰ کیلواټو ته زیات شی .

دکانال کاریی په سلو کښې ۹۰،دماشینو کارئې په سلو کښې پنځوس اودور کشاپ دودانیودجوړول کار ئې نژ دې سرته ر سیدلی دی ، داوبودذخیرو اوتوربین دنل دنصبولو چاری یی په سلو کښې نوې سرته ورسېدې.دخان آبادڅخه ترقندز پوری د عمومی خطوطو ستنې ودرول شو ې او ددوو توربینو دمنتاژ لومړنی چاری شروع شوې .

ACKU

دپلخمرۍ داوبو بریښنا: ټول کارییې په‌سلو کښې دیارلس اوددستگاه‌دفرعی ودانیو جوړولو کارییې لکه‌دپښانو دکارخونې، ورکشاپ، تحویلخانه‌او نجارخانه په‌سلو کښې پنځوس، پهره‌دارخانه، اونور بشپړاودیرش زره متره مکعبه خاوره وړل شوی اوهواره‌شوی‌ده .

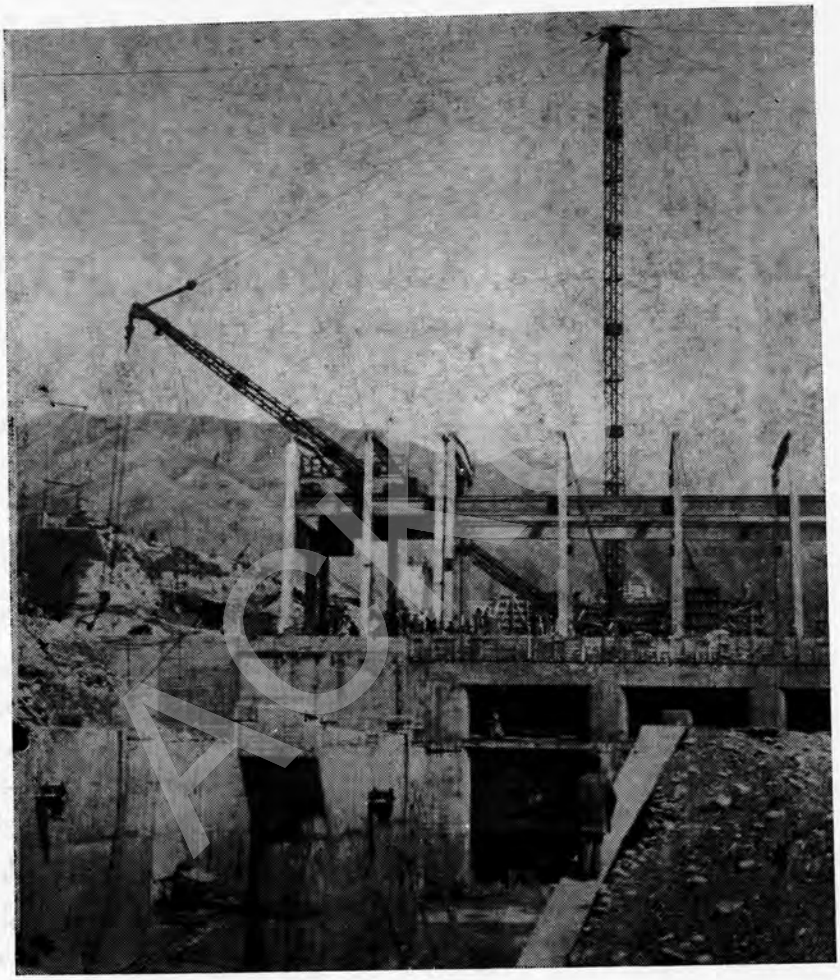

دقطغن‌دولایت‌دغوری‌په‌دهنه‌کې‌دبریښنادنوی‌فابریکی یوه‌برخه

دنغلو داوبو بریښنا: دهغې لومړۍ سروی سرته ورسیده اوپه‌پروژه‌کښې ځینې تعدیلات وشول چه‌د دستگاه‌ظرفیت یې دځلوېښتو زرو کیلواټو څخه‌شپیتو زرو کیلواټو ته زیات کړ دقیمتونو دسنجش محاسبه دافغانۍ اواسعارو دلګښت له مخې‌و شوه‌اوځرنګه چه‌دلوړومقاماتو له‌خوا تصویب‌شوه تړون به‌یې‌لاسلیك‌او په کاربه‌ئې شروع‌وشي‌خواوس‌دشوروی‌دتخنوپروم‌اکسپورت دکانواوصنایعو دوزارت له‌خوا د ډبرین و اریانټ په‌عوض د کانکریټی و اریانټ دانتخاب په‌اثر لاتر اوسه په‌دغه باب کښې خپلې کتنې سرته نه‌دی رسولې او ددغې پروژې د تړون دلاسلیك دپاره نه‌دی حاضر شوی .

دفراه داوبوبرېښنا : دودانيټولکارونهپې سرته رسيدلي دى او د ښارى شبکى يوځه سامان را رسيدلی دى او د پاتى سامان درسيدلو سره سم دغه پروژه سرته رسيږى .

د قندهار ډيزلي برېښنا : د جنريتراوسوچبورد د ودانى دجوړولوکار سرته ورسيد عمده مزى يې غزول شوى اوستنىيې درول شوى او په کار اچول شوى د ى .

په څلورم کال کښى

دخان آباد دبرېښنا دستګاه : د دغى دستګاه ظرفيت «۱۴۰۰» کيلواټه د ى او په ۳۵ر۳ر۱۲ شروع او اوس تکميله شوى د ه .

دپلخمرى برېښنا : دغه پروژه د۱۳۳۸کال دحمل په لومړى نيټه (د ۱۹۵۹ د مارچ په ۲۱) د۹۰۰۰ کيلواټو په ظرفيت شروع او تراوسه په سلو کښى ۴۱ تکميله شوى ده .

دنغلوبرېښنا ، د دغى دستګاه ظرفيت «۶۰۰۰۰» کيلواټه دى چه ترونيې د شو روى له تخنو اکسپورت سره لاسليك شو او ورپسى دنغلو دساختمان رياست تاسيس شو .

د ارغنداب برېښنا : د دغى پروژى ظرفيت «۶۵۰۰» کيلواټه دى چه پخواد هيرمند دناوى د رياست له لياري اجرا کيده خو په دى ورستيو وختو کښى دپلا ن د وزارت د کانو اوصنايعو دمديريت د۳۸ر ۹ر ۲۵۵ر۶ليك په اساس دکانواوصنايعو وزارت دهغې په وړاندى بيولو موظف شو او پروجکټ اګريمنت (دپروژى موافقه) چه پخوا د هير مند د ناوى او د«آى ، سى ، اى» ترمنځ لاسليك شوى وه بايد تعديل شوى واىخو کلهچه په دغه باب کښى کتنى وشوى او له څو غونډو وروسته چه دکانو اوصنايعو وزارت او د « آى ، سى ا ى » نمايندګان پکښى موجودوو بل پروجکټ اګريمنت تهيه شوچه په څو ورځو کښى د کانو او صنايعو د وزارت دمقام او د آى،سى،اى له خوا لاسليك شو .

دفراه ديزلي برېښنا: ددغى دستګاه ظرفيت ۱۲۶ کيلواټه دى، ددغى پروژى دساختمان کار تکميل شوى دى.

پهپنځم کال کښى

دغورى د اوبو برېښنا : دغه پروژه د پلان په پنځم کال کښى سرته و رسيده .

دنغلو د اوبو برېښنا : د دغى دستګاه ساختمانى کار ۲۷،۵ سرته ورسيد .

د ارغنداب دبرېښنادستګاه : دغه پروژ ، د لومړنى کتنى نه ورو سته دوهم وار هم تر کتنى لاندى ونيول شوى ، ددى پروژى دظرفيت د لوړوالي لهکبله چهنورىلويىچار ې هم ورسره زيات شوى دى هيله کيږى چه د هغوى اساسىکار د دوهم پنځه کلن پلان په لومړى آال کښې شروع شى .

دنساجىچارى دپلان پهلومړى او دوهم کال کښى

د ګلبهار دنساجى فابريکه : د دغى فابريکى مقدماتى چارى بشپړى شويدى او نورى لويى چارى ئې د پر مختګ په حا ل کښىدى چه د دغى فا بريکى د جوړو لو کار

دساده ټوکرد«۳۵»ملیو نو متر و. اوشپاړس ملیو نه رنګه ټوکر په ظرفیت سر ته رسیدلی او هیله ده چه په وروستیو کالو کښی بیخی بشپړ شی او پخپلو تولیداتو پیل وکړی .

په دریم کال کښی

دغه پروژه چه د «۳۵» ملیو نه متره ساده ټوکر او شپاړس ملیو نه متره رنګه ټوکر د تولید دولو قوه لری دغه برخی ئی بشپړی شویدی .

داو بدلو دځانګی ودانی سر ته رسیدلی ده، دځو ماشینو ځخه په پر ته چه د ترانسپورت په وخت کښی خراب شوی و نور ټول نصب شول .

د نختابی ودانی جوړه شوی او په سلو کښی ۹۸ ماشینو نه ئی درول شویدی، ددی ځانګی و دانی د تایل د تیږو او د ځمکی دقیر کو لو نه په پر ته نوره سر ته رسیدلی او ماشینو نه ئی په سلو کښی اتیا درول شویدی، د کانالایزیشن، دیپو او ورکشاپ او نور کارو نه ئی په سلو کښی پنځه نوی سر ته رسیدلی دی همدارنګه د کابل دامید د سنډ د نساجی فابریکه پرانستل شوه او په تولیداتو ئی شروع وکړه .

په څلورم کال کښی

د ګلبهار د نساجی د فابریکی پروژه چه ۱۳۳۲ کال په ۲۰۲ شروع شوی وه د پلان د څلورم کال په لوم ړیو دروم یاشتو کښی تکمیله شوه. ددغی فابریکی تولیدات په کال کښی ۳۵ ملیو نه متره ساده ټوکر او شپاړس ملیونه متره رنګه ټوکر دی .

په پنځم کال کښی

ددغو فابریکو د چارو پر مختګ ده اووړدی او د مملکت په مختلفو بازارو کښی دهغو د شکلو مصنوعات په خورا نبه شان هر کلی کیږی، د کابل په مرکز او د ځینو ولایتو په مختلفو سیمو کښی ددغو فابریکو خو نمایندګی پرانستل شویدی .

د سمنټو چاری په لومړي او دوهم کال کښی

د پلخمری د سمنټو د فابریکی چاری چه ظرفیت ئی تر څلورسوو ټنو پوری پراخیدی شی ترلاس نیول شویدی. دغه فابریکه دهغو ودانیو د پاره دودانیو داساسی موادو د تولید دولو له نظره چه د پلان له مخی په نظر کښی دی خاص اهمیت لری او د پلان په پنځم کال کښی سر ته رسیږی .

په دریم کال کښی

د پلخمری د سمنټو جوړولو د ودانی د جوړیدو د ماشینو د راوړلو او بسته کاری تړون لاسلیک شویدی او تعمراتی کارونه ئی په سلو کښی دوه سر ته رسیدلی دی.

په څلورم کال کښی

د پلخمری سنمت

ددغی دستګاه ظرفیت دورځی څلورسوه ټنه دی، دغه پروژه د ۱۹۵۹ کال د جون په دیرشمه نیټه شروع شوه او د پلان د څلورم کال د ۲۳، ۷ نه دوروستیو شپږو میاشتو ترپایه پوری تکمیله شود .

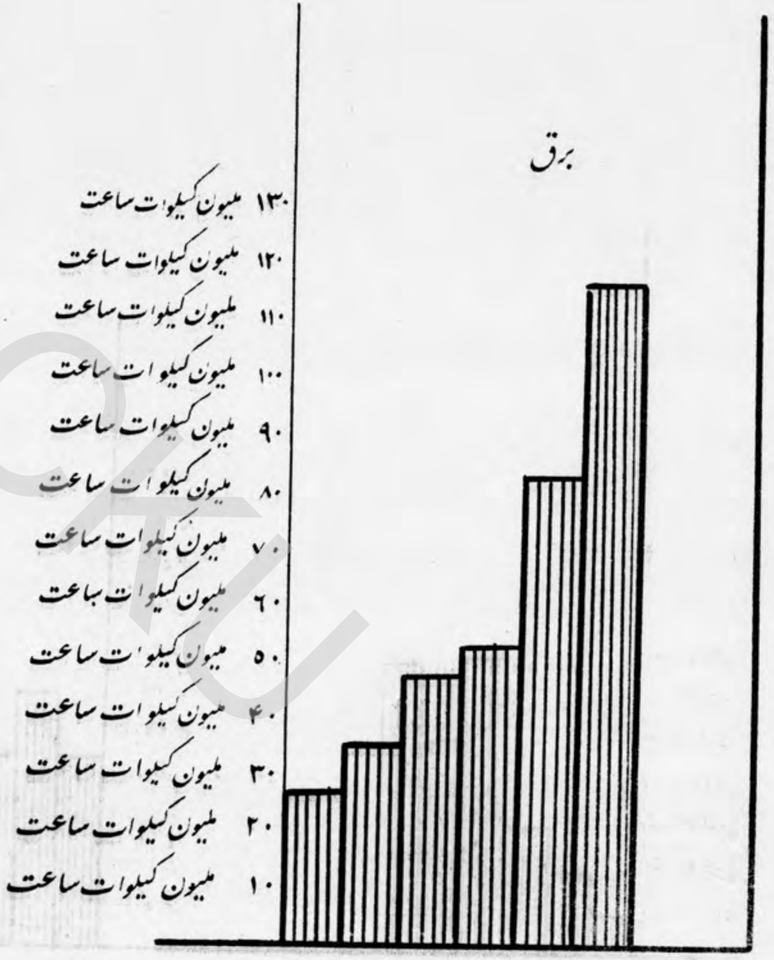
برق
۱۳۰ ملیون کیلوات ساعت
۱۲۰ ملیون کیلوات ساعت
۱۱۰ ملیون کیلوات ساعت
۱۰۰ ملیون کیلوات ساعت
۹۰ ملیون کیلوات ساعت
۸۰ ملیون کیلوات ساعت
۷۰ ملیون کیلوات ساعت
۶۰ ملیون کیلوات ساعت
۵۰ ملیون کیلوات ساعت
۴۰ ملیون کیلوات ساعت
۳۰ ملیون کیلوات ساعت
۲۰ ملیون کیلوات ساعت
۱۰ ملیون کیلوات ساعت

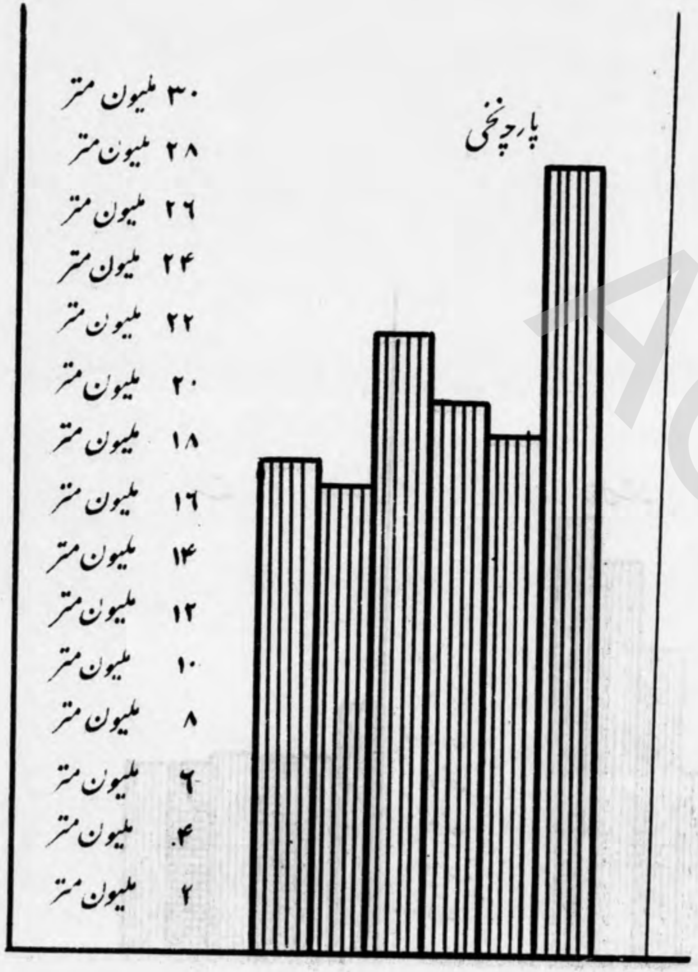
پارچه نخی
۳۰ ملیون متر
۲۸ ملیون متر
۲۶ ملیون متر
۲۴ ملیون متر
۲۲ ملیون متر
۲۰ ملیون متر
۱۸ ملیون متر
۱۶ ملیون متر
۱۴ ملیون متر
۱۲ ملیون متر
۱۰ ملیون متر
۸ ملیون متر
۶ ملیون متر
۴ ملیون متر
۲ ملیون متر

ACKU

گوگرد
زغال سنگ
شکر

په پنځم کال کښې

دغورې سمنت، دغه پروژه دپلان په پنځم کال کښې بشپړه شوېده .

دکابل او قندهار دوړیو او بدلو فابریکې دپلان په لومړي او دوهم کال کښې

ددغو دوو دستگاو دجوړولو چارې شروع شويدې او په نظر کښې ده چه ددغو دوو دستگاو دتوحید کار سرتـه ورسيږي، هيله کيږي چه منجمله دپلان په پنځم کال کښې به دهغو دتوحيد د کار يوه لو يه برخه سرته ورسيږي.

په دريم کال کښې

دقند هار دوړيو او بد لوفابريکه: ددغې فابريکې دپراختيالومړنۍ مراحل د پولينديې ماهرانو په واسطه تکميل او په دغه باب کښې له دوې څخه گټور او مفصل رپوټ اخيستل شوېدی، يوڅونور ما شينونه را نيول شوي اودپخوانيو ماشينو دتر ميم دپاره فالتو سامان قند هار تـه ورسيد او بسته کا ر ي يې شروع شو ه .

دکا بل پشمينه با فی : ددغې دستگا ه چارې دپو ليندې ما هرانو په واسطه وکتل شو ې او په نتيجه کښې په بيل ډول سره دهغې داصلا ح اوپراختيا څخه صرف نظروشو اودقندهار د پشمينه بافی سره دد غې د ستگاه دتو حيد د سروې کار اوکتنې تکميل اودوا کمنومقاماتو دتصميم اوفيصلې سره سم به د غه پروژ ه عملی شي .

په څلورم کال کښې:

دقندهار دوړ يو اوبدلو دستگاه: دغه پروژه د۳۸ کال دحمل په لومړ ی نيټه شر و ع او دپلا ن دڅلورم کا ل په اوم ۔ يودرې مياشتو کښې تکميل شو ی ده، د د غې دستگا ه کا لنی ظرفيت «۲۷۰۰۰۰» متر ټوکرد ې .

دکابل دوړيو او بد لو دستگاه: دقند ها ر دوړيو او بداوله دستگاه سره ددغې دستگاه دتوحيد موضوع دپولينډې ماهرانو اودقندهار د وړيو اوبد لو له رياست سر ه ترخبرولاند ې ده، ژر به يې کارونـه شروع شي .

په پنځم کـال کښې:

دکابل اودقند هاردوړيو او بدلو ددستگاودتو حيددکارو يو ه ستر برخه سرتـه ورسيده.

دقندهار دميوې ساتلو دفابريکې چارې دپلان په لومړ ی او د و هم کال کښې

په قند هار کښې دميوې ساتلو دفابريکې چارې تر کتنې لاند ې نيو ل شوې دي چه په وروستنيو کلو کښې دهغې ودانۍ جوړه او بشپړ کيږي او دغه فابريکه ميوې او شربت ساتي اوسربيره په دې يو څه ميوه وچوي او انډې ورته تړي، په دغه صورت سره دغه فابريکه ددغې سيمې دميوې دخرڅولو دپاره مساعد شرايط برابروي اودد نيا بازار ته دوچې ميوې دمحصو لاتو په وړاندې کولو سره به

دمملکت اسعاری عایدات زیات کړی اوهیله کیږی‌چه دلومړی پنځه‌کلن‌پلان‌په‌پاء،کښی‌یی په‌سلو کښی‌نوی‌تعمیراتی اوماشینری کارونه سرته ورسیږ ی

پەدریم کال کښې

دقندهارصنعتی سمې

ددغې پروژې لومړ نی‌سروی دکانتیننتل دکمپنی‌دماهرانو په واسطه‌سرته‌ورسیدې او وروستی رپوټ یې داسد په ۱۵ نیټه دای، سی، ای له خوا وزارت‌ته سپارل شوی اوتر کتنې لاندی ونیول شو.

په څلورم کال کښې

دقندهار دمیوی ساتلو پروژه : دغه پروژه د ۳۸ کال د حمل په دوهمه نیټه شروع شوه اودپلان‌دڅلورم‌کال دلومړیو شپږو میاشتو تر پایه پوری‌په‌سلو کښی‌۵۵ تکمیله‌شوی ده .

په پنځم کال کښې

دقندهار دمیوی ساتلو دستګاه:دقندهار دمیوی تعمیراتی‌اوماشینری چاری په سلو کښی نوی سرته ورسیدی.

دصنعتی‌ور کشاپونوچاری‌دپلان‌په‌لومړی‌اودوهم کال کښې

دصنعتی‌ورکشاپونو پروژی ددوو کلونو په‌ترڅ کښی‌دمربوطو موسسواودوایرولەخو اتر تیب شوی دی چه دەغوی غټ کارونه په ترتیب سر ه په ورستنیو کلو نو کښی اجرا کیږی .

په دریم کال کښې

دجنګلك ور کشاپ

ددغه ورکشاپ ټول لازم ماشینونه‌درول شویدی.

تعمیرات:دبرېښنااو ماشینری‌مونتاژ، دموټرو تر میم او آهنګر ی دڅانګـو اودماشین کاری‌کارونه ئې تکمیل‌شوی دی، داوسپنې‌دویلی‌کو لو ودانی ئې جو ړه شو ی ده‌او دەغې دماشینری دیوی برخی بسته کاری هم شوې‌ده،تعلیمی‌دستګاه ئی هم سرته ور سیدله، داخلی اوخارجی ښوونکو په نظری او عملی درسوشروع وکړه.

دزنده بانانو ور کشاپ

کوم کارونه ئې چه په افغانی اداری پوری مربوط دی‌لکه‌دودانیو اونوری چاری ټو ل تکمیل‌دی او کو م‌کارونه چه د(ای،سی،ای) په‌اداری‌پوری‌مربوطدی‌ددو ی دځینو معاذیرو له امله دپروګرام څخه پاتی دی.

په‌څلورم کال کښې

دجنګلك ور کشاپ

دپروژی نیټه د۳۷ر۱۰را ده اودپلان‌دڅلورم کال په‌لومړ یودریومیاشت‌کښی تکمیله شوه

دغه ورکشاپ دموټرو دترمیم او دباډۍ جوړولو او دنورو مکمل سرویس لرې .

دزنده بانانو ورکشاپ

دغه پروژه د۱۳۳۵ کال دحمل په لسمه نیټه شروع شوه چه په سلو کښې ٦٤ کارونه ئې دپلان دڅلورم کال دلومړیو شپږو میاشتو تر پایه پورې ختم شویدي.

دقندهار ورکشاپ

کوم کارونه یې چه په افغانی اداري پورې مربوط وو هغه ختم شویدي خو کومې چارې یې چه په ای، سي، ای پورې مربوطې دي لکه دسامانو او نورو لوازمو موادو رسول دځینو معاذیرو له امله له پروګرام څخه پاتې او په دوو، دریو راتلونکو میاشتو کښې چه سامان راورسید پروژه ختمیږي او تراوسه پورې په سلو کښې شپیته دهغې کارونه ختم شویدي.

په پنځم کال کښې

دزنده بانانو ورکشاپ : ددغه ورکشاپ ټولې چارې سرته ورسیدې او دهغو نور کارونه دېر مخ تګ څواته روان دي،

دقندهار ورکشاپ: ددغه ورکشاپ چارې هم بیخي تکمیلي شوې او داستفادې وړدی .

دکنف چارې دپلان په لومړی او دوهم کال کښې

په بغلان او قندز کښې دکنف دکرلو له پاره ترتیبات نیول شوي او ددغه مقصد لپاره څو پروژې هم تنظیم شویدي.

په دریم کال کښې

په بغلان او قندز کښې دکنف دکرلو مثبتې نتیجې ددې موجب شوې چه دغه پروژه سروې اودسروې دریپوټ نه وروسته دقندهار په صنعتي سیمو کښې عملي اقدامات وشي او دغه پروژه په کار واچوله شي .ددغې پروژې سروې اکمال او اقتصادي مثبتې نتیجې یې ورکړې او دغه پروژه دقندهار دصنعتي سیمو په پروژو کښې داخله شوه .

په څلورم کال کښې

دغه پروژه دقندهار په صنا عتي سیمو کښې شامله شوې وه نو کوم وخت چه د قندهار دصنعتي سیمو پروژې عملي کیږي دغه پروژه به هم اجراشي.

دپلان په دریم کال کښې نور صنعتي تشبثات

دقندز دچینې جوړولو فابریکه:ددغې فابریکې مربوطې چارې تکمیل او په تولید یې شروع وکړه.

دشاکر دچینې جوړولو فابریکه : دکاشي جوړولو لازم ماشینونه راورسیدل او ودرول شول دستروماشینودپکاراچولو یوه برخه سرته ورسیده، نوی داش جوړشو او دفابریکې په تولیداتو کښې لازم زیاتوالی راوستل شو.

دقندز دتیل ایستلو اومارگرین‌فابریکه :ددغی فا بریکی و دانی په سلو کښې سل او ماشینری یی په سلو کښې ۷۵تکمیل شویدی .

دقندز دصا بون جوړولو فابریکه :ددغی پروژی توسعوی چاری‌دپلان په‌دریم کال‌کښې دپلان‌سره سم سرته رسیدلی‌دی، دماشینو زیاته برخه راورسیده اوودرول شو ل.

دمزار شریف دتیل ایستلو فابریکه: دهغی دلازمو ماشینو دخریداری قرارداد دوزارت او تخنوا کسپورت‌دکمپنی ترمنځ‌لاسلیك شواودهغی په‌اثر یو چکوسلواکی ما هرددغی‌پروژی دتعمیرا تودپاره مزار شریف ته راغی اوتعمیراتی‌کاریی شروع‌شو.

په څلورم کال کښې

دقند ز دتیلو ایستلو او مار گر ین فابریکه :د غه پروژه د۳۸ر۱ر۲ نیټه‌شروع شوه او د۳۸ کال تر پایه پوری سرته ورسیدله اواوس دهغی کارونه‌په سلوکښې‌سل‌تکمیل شویدی .

په پنځم کال کښې

دمزارشریف دتیلو ایستلو دفابریکی چاری تکمیل شویدی‌اونژدی دی چه دیرا نیستلو ته‌وروسته پکار واچول‌شی.

دهایدرولوژی‌او هایدرومتری‌چاری‌دپلان‌په‌لومړی‌اودوهم کال کښی

په نظر کښې‌ده‌چه‌یو ټولګی آلمانی ماهران دآلمان دتخنیکی مرستی‌دپروګرام‌له لیاری کابل ته را شی دکا بل دناوی‌او نوری‌سیمولکه سرو بی، نغلو، غو ربند ، پنجشیر اوکنړ داوبودا ندازی کولو اودهغو دچټکی دټاکلو دپاره پکار پیل وکړی .

په‌دریم کال کښی

یو ټولګی آلمانی ماهران چه کابل ته دآلمان دتخنیکی مرستی د پرو ګرام‌له لیاری کا بل ته را غلل او دکابل دناوی او نورو سیمو لکه‌سروبی ،نغلو،غوربند، پنجشیراوکنړ داوبو داندازی اودهغو دچټکی دټاکلو دپاره‌یی په کارشروع وکړه،په ټاکلو ځا یو کښې مخصوص سامانونه ودرول شول او میاشتنی احصاییو ی معلومات ئی راغونډشول.

دنوی کال‌دهیدرولوجی‌اوهیدرومتری ورکشاپ دسیم غځولوکار سرته ور سید . له دغه ورکشاپ څخه دسامانو دجوړولو اوتر میمولو دپاره استفاده کیږ ی

دبرمه کاری اوخرادی ماشینونه نصب‌او دقندهار دمیوی ساتلوپه فابریکه‌او د کابل‌په دا رالمعلمین‌کښی ژورې څاګانې وکیندل شوې ددغو څا ګانو دسامان‌یوه‌برخه‌لکه پلاستیکی نلونه او نورو فرمایش جرمنی ته ورکړل شو .

په څلورم کال کښې

الف—هیدرو متری: دهغو پیګلونوپه‌ذریعه‌چه دکابل‌دحوزې په سیندبا ندی درول‌شوی دي میاشتنی معلومات راغونډ شول او دننګرهار په ولایت کښې دوه نوی پیګلونه نصب شوی دی

ACKU

ب : د برمه کارې چارې : د څرخي د پل په قشله کښې د المان د تخنیکي مرستې د درنډې برمه کارې د دستګاه په واسطه نوې متره ژوره یوه څاه کیندل شوې ده او د ملي د فاع د وزارت د فرمایش سره سم له نل او فلترسره سرته رسید لې ده . همدارنګه د نل او د پلاستیك د پنړو د خریدارۍ د پاره المان ته پنځه زره دالره انتقال شول چه د ژورو څاګانو کیندلو د پاره ترڅمکې لاندې او بو د استفادې د پاره واخیستلې شي، په زنده بانانو کښې د سرویس د شرکت په ورکشاپ کښې یوه ژوره څاه تکمیله شوې ده ، د موسسې د برمه کارې د تحویلخانې د جوړېد و چارې تکمیلیدو ته نژدې دي، دیو نو د هیدرو لوژۍ ماهر د هید رولوژۍ او برمه کارې د څانګې د تقویې د پاره مفصل رپوټ ترتیب کړ چه د پلان د جلیله وزارت له لیارې د ملګرو ملتو موسسې ته وړاندې شي چه که امکان ولرې له افغانستان سره په دغه باب کښې دیونو د سپیشل فند څخه مرسته و شي.

په پنځم کال کښې :

د هایدرو لوژۍ چارې : د کابل د سیمې هایدرو لوژي سیستماتیك او د هایدرو لوژۍ نقشې او لابراتوار ترتیب او د جیولوژۍ د سروې په موسسه کښې د اوبو د تجزیې چارې شروع شوې دي. همدارنګه په لومړۍ درجه د اندخوی د پاره او په دوهمه درجه د قندز د پاره د تحت الارضي اوبو د تهیه کولو په باره کښې کتنې او اجراآت دوام لري .

هایدرومتري: د هیواد په نورو سیند و نو باندې پیګلونه نصب او مربوطي احصاییې راغونډې شوې دي.

د برمه کارې چارې : له خارج څخه یو لړ ماشینونه لکه نلونه پلاستیکي فلترونه، د څاګانو د اوبو د انډازه کولو پمپونه، د کیندل شویو څاګانو د عمودیت د ازما یلو آله، د برمه یي څاګانو د پاره د مکروب په ضدلازم مواد راوړل شوي او د ځینو نورو چارو لازمي سامانونه هم تهیه شوي دي.

د اشخاصو روزنه د پلان په لومړي او دوهم کال کښې

د پوهنې وزارت له خوا د مسلکي ښوونځیو ځینې شاګردان او د پوهنتون له خوا د پوهنځیو څو تنه فارغ التحصیلان د کانو او صنا یعو وزارت ته معرفي شول چه تو ل په بیلو بیلو څانګو کښې شامل کړل شول او د دوو کالو په ترڅ کښې څو تنه اداري او فني مامورین هم د عالي تحصیلاتو د زده کړې لپاره خارج ته ولیږل شول.

په دریم کال کښې

د پلان په دریم کال کښې په دغه شمیر اشخاص د لوړو تحصیلاتو د پاره په بیلو بیلو شقوقو کښې خارج ته ولیږل شول .

۱) داوبو پیژندلو په څانګه کښې امریکاته دیوه کال د پاره یو تن .

۲) د پترولو دانجنیرۍ په شق بیروت او امریکاته درې تنه د څلورو کلو د پاره .

۳) د پترولو د انجنیرۍ په برخه کښې لویدیز آلمان ته دوه تنه د دوو کلو د پاره .

٤) د چیني جوړولو په څانګه جاپان ته یو تن د شپږ و میاشتو د پاره، علاوه په دې اته تنه

ACKU

نور هم په بیلو بیلو شقوقو کښې دلویدیز المان دتخنیکی مرستې له لیاری هغه مملکت ته ولیږل شول .

په څلورم کال کښې

څلور تنه دبرېښنا له شرکت څخه دبرېښنا دتخنیك او پنځه تنه دبغلان د قند جوړو لو د شرکت څخه دتخنیك په چارو کښې دفیلو شپ په ډول دیوه کال دپاره دالمان د تخنیکی مرستې نه لیاری هغه مملکت ته ليږل شوی دی. همدارنګه د جنګلك دکار خانو نهه کار ګران او میخانیکان او ۳٤ تنه کار ګران او میخانیکان د پېرولو دپلټنې در یاست څخه د نهو میاشتو دپاره دفیلو شپ په ډول دجدی په میاشت کښې شوروی اتحاد ته دما شینو دتخنیك او همدارنګه دپېرولو دپلټنې څخه دری تنه دبرمه کاری په چارو کښې دتحصیل دپاره د۳۸ کال دکب په میاشت کښې ددوو کلو دپاره برما ته لیږل شوی دی .

نوی قوانین

دلومړی پنځه کلن پلان په ترځ کښې دهغو شرکتو دوظیفو او حقوقو دتنظیم دپاره نوی قوانین تسوید شوی دی چه دهغوی په اساس دپېرولو او کانو تولید او پلټنې کوی. هیله ده چه ددغو قوانینو له تصویبیدو نه وروسته به داخلی او خارجی پانګی اچوونکی په دغه لیاره کښې برخه واخلی او دافغانستان دنقشی قیمتدارو موادو او نورو کانو له ذخیرو څخه به په عصری ډول استفاده وکړی .

دافغانستان دنساجي عمومي شرکت د تشکیلاتو گراف

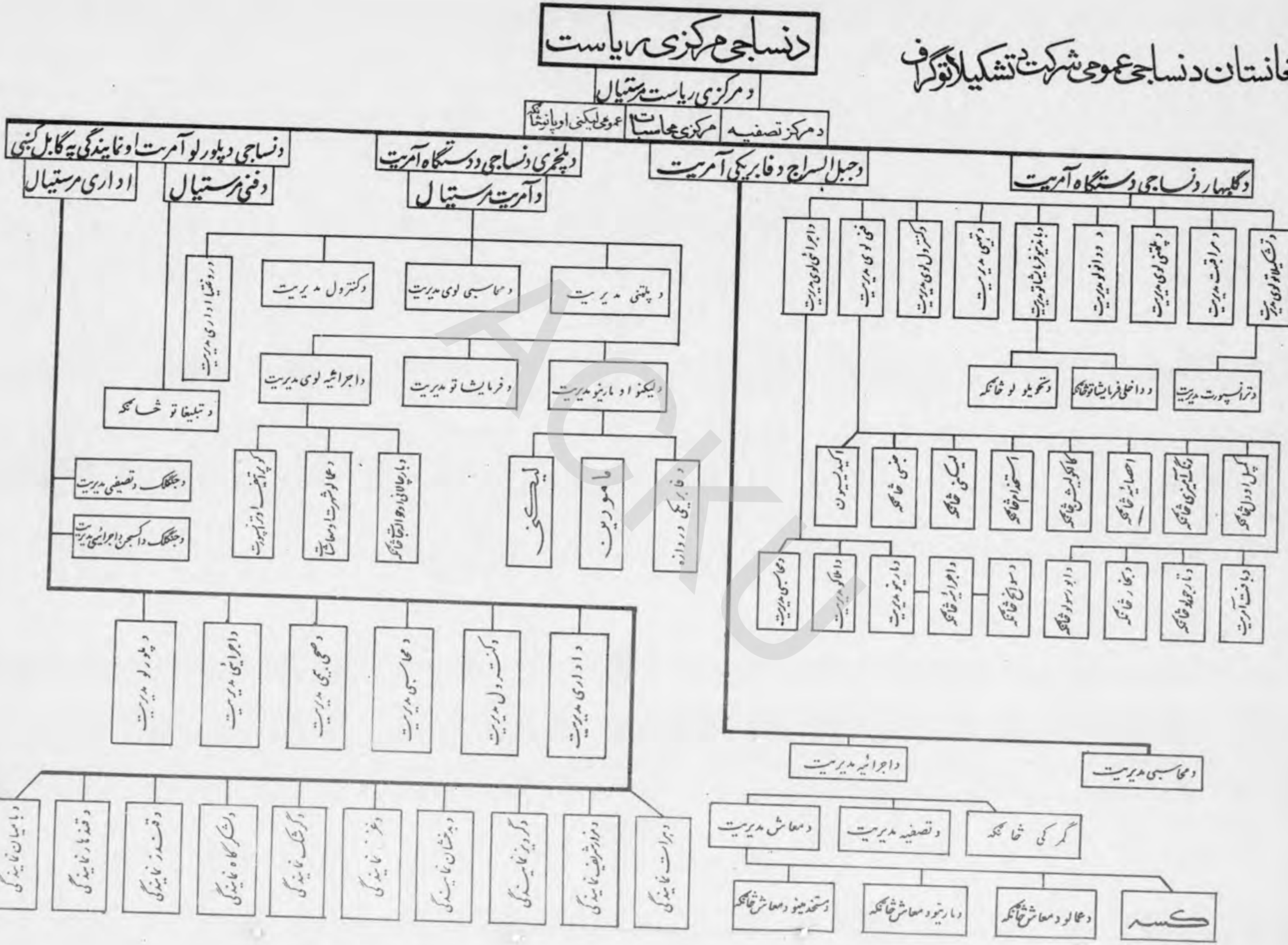

دروغتیا چارې لومړی پلان په پنځو کلونو کښې

اداری چارې دپلان په لمړی او دوهم کال کښې :

دروغتیا دوزارت اوصحی موسسو داداری پراختیا اوښیګڼی پروګرام عملی‌شو، دو لایاتو دروغتیا مدیریتو نه دروغتیا په لویومدیریتونو بدل شول ، دمخدره دواودتهیی او پلو ر نی دکنترول‌دپاره‌دمخدره دواځانګه‌تاسیس‌شوه.

ع،ص‌دکتورعبدالرحیم‌دروغتیادوزارت معین

په‌دریم کال کښې

دولایاتودروغتیادلویومدیریتونو اودمخدره دوا ګانو دځانګی د پراختیا چار ی مخ په تکامل دی اودهغوانکشاف هم په زړه پوری مخ‌په و ړاندی روان‌دی

په څلورم کال کښې

په اداری‌ځانګه کښې هغه پرو ژی چه دانکشافی پلان‌دتیروکلو نو په مو ده کښې تطبیق شوی‌وی جاری او مربوطی و ظیفی یی سرته رسید لی دی .

په‌پنځم کال کښې

دمزار شریف اوهرات دروغتیا په لویومدیریتونو کښې و قایوی طب تطبیق شوید ی .

دروزنی چاری دپلان په لمړی اودوهم کال کښې

دعامی روغتیامودسسی دودانی کار شروع اودوام درلود ، دفنی کسانو دروزنی دپا ره یوشمیر کورسونه لکه صحی پلټونکی ، روغتیاپال ، د لابراتوار فنی کسان،دقابلو معاونان پرستاران اودغابنوجوړولو دمعاونانو کورسونه تاسیس شول اوددغو ځانګو دپاره فنی کسان تررروزنی لاندی ونیول شول ،

په دریم کال کښې

دعامی روغتیا دموسسی دجوړونی کار دوام لری اودپلان په دریم کال‌کښې ئې کار په سلو کښی اتیابشپړ شو . دصحی پلټونکو په ګډون دلابراتوار د۱٤۰ فنی مامورینو ، ۲۸تنو پرستارانو ، دلابراتوار د۱۸ تنو معاونانو۳۱ تنو قابلو ، دغابنو۷۸تنو معاونانواو ۳۲تنو درمل جوړونکو دروزنی دپاره تربیتی‌کورسونه تاسیس‌شول او۱۳تنه دتکنیشن له‌کورس‌څخه او۱۳ تنه‌دروغتیاپال‌له‌کورس‌څخه‌فارغ التحصیل اوپه‌مربوطو پروژوکښی بکار وګمارل شول.

په‌څلورم کال کښې

دعامی روغتیا دموسسی دودانی کار جاری‌واواوس نژدې دی چه سرته‌ورسیږ ی، تربیتی کورسونه په لاندی ډول جاری وو :

دسنترین کورس له ۱۳ تنوسره،دلابراتوار تکنیشن‌له۱۲ تنوسره، دلابراتوار د معاونانو کورس د«۱٤٥»تنو اوداکسریز کورس‌له ۱٤ تنوشاگردانو سره جاری ؤ .

په‌پنځم کال کښی

په دغه کال کښی دتیروکلونو په اساس دروزنی چاری دوام لری او له فنی کورسونو اوځینو صحی ښوونځیو نه‌گټه او نتیجې اخیستل شوید ی د عامی روغتیا دودانۍ پاتی کار چه پخوا شروع شویؤ دپلان په پنځم کال کښی به سرته و رسیږی .

د قایوی طب دپلان په لمړی او دوهم کال کښی

دساری ناروغیو په ضد په پراخه پیمانه مجادله وشوه .

نژدی‌ده چه‌ملاریا بیخی‌محوه شی‌له۱،۵ ملیونونه زیات‌کسان دکوی اولکی‌لرونکی‌تبی په مقابل کښی واکسینشن شول ، صحی تبلیغات دحفظ الصحی له‌مراعات کولوسره دخلکو دآشناکولو دپاره په دایمی‌ډول دروغتیا دوزارت‌دصحی تبلیغاتو دڅانگی اودمجادلوی ټیمونو له خوا دمجادلوی عملیاتوپه حال کښی اجراء شوی‌دی .

په‌دریم کال کښی

دساری ناروغیولکه کوی اونورو په مقابل کښی پراخ پروگرامونه په‌لاس کښی نیو ل شوی‌دی . اودمملکت په ټولوسیموکښی داجباری ستنوو‌هلو دپاره ور تجهیزات تهیه شو ی اودهغو په تطبیق پیل‌شوی‌دی «٦۰۷۲۱٥»تنه‌دکوی په مقابل‌کښی‌تزریق شوی‌دی اودلکی داری تبې اودلیونی سپی‌په‌ضدمجادله‌پراخه شوی‌ده او«۷٤۰۰۰۰»تنه ددغی‌تبی‌په‌مقابل کښی تزریق شوی دی.

سیار یونټونه په‌آلاتواودوامجهزشوی اودبدخشان، قندهاراوننگرهار د ولایتونودروغتیا دمدیریتو سیازیونټونه په‌کاراچول شوی‌دی، دقطغن‌دولایت د سیاریونټ‌طبی‌وسایل‌اوتجهیزات اونقلیه وسایل تهیه شوی اوله مرکزڅخه دلیری خلکو دصحی وارسۍ دپاره دقطغن ولایت ته لیږل شوی دی .

په څلورم کال کښی

دکوی مجا دله دعمومی پروگرام په‌اساس شروع شوه اوخلك په‌لاندی ډول وا کسینشن شوی دی :

دکابل په ولایت کښی «۹۳۱٤۹»تنه اوپه ولایاتو کښی «۲۷۳٦٤۸» تنه دکوی په ضد واکسینشن شوی‌دی. همدارنگه‌دلکی‌داری‌تبی‌مجادله دڅلورم کال‌په‌لمړیو دریومیاشتو کښی شروع شوی اوپه یوزیات شمیرخلکو اوکورونو باندی د«دی،دی،تی» پو ډر تطبیق شو چه دڅلورم کال دشپږو لمړیو میاشتو وروستی دری میاشتی یی دوام وکړ .

په پنځم کال کښی

د کـو ی ، لکی لـر و نکی تبی او نو رو ساری نـاروغیو په مقابل کښی‌به‌مجادله پراخه شی .

ACKU

والا حضرت شهزا ده محمد نا در درو ز نتون آفتخاری ر ئیس د ۱۳٤۰ کا ل
دکوچنیانودجشنِ پهورځ کښې یوه ماشومِ ته دښکلیتوب جایز ه ورکوی

دزيږنتون مديره پيغله نظيفه محمود غازي د روغتياد ورځې په مناسبت په جوړ شوي محفل کښې وينا کوي

د روغتیا د وزارت تشکیلات

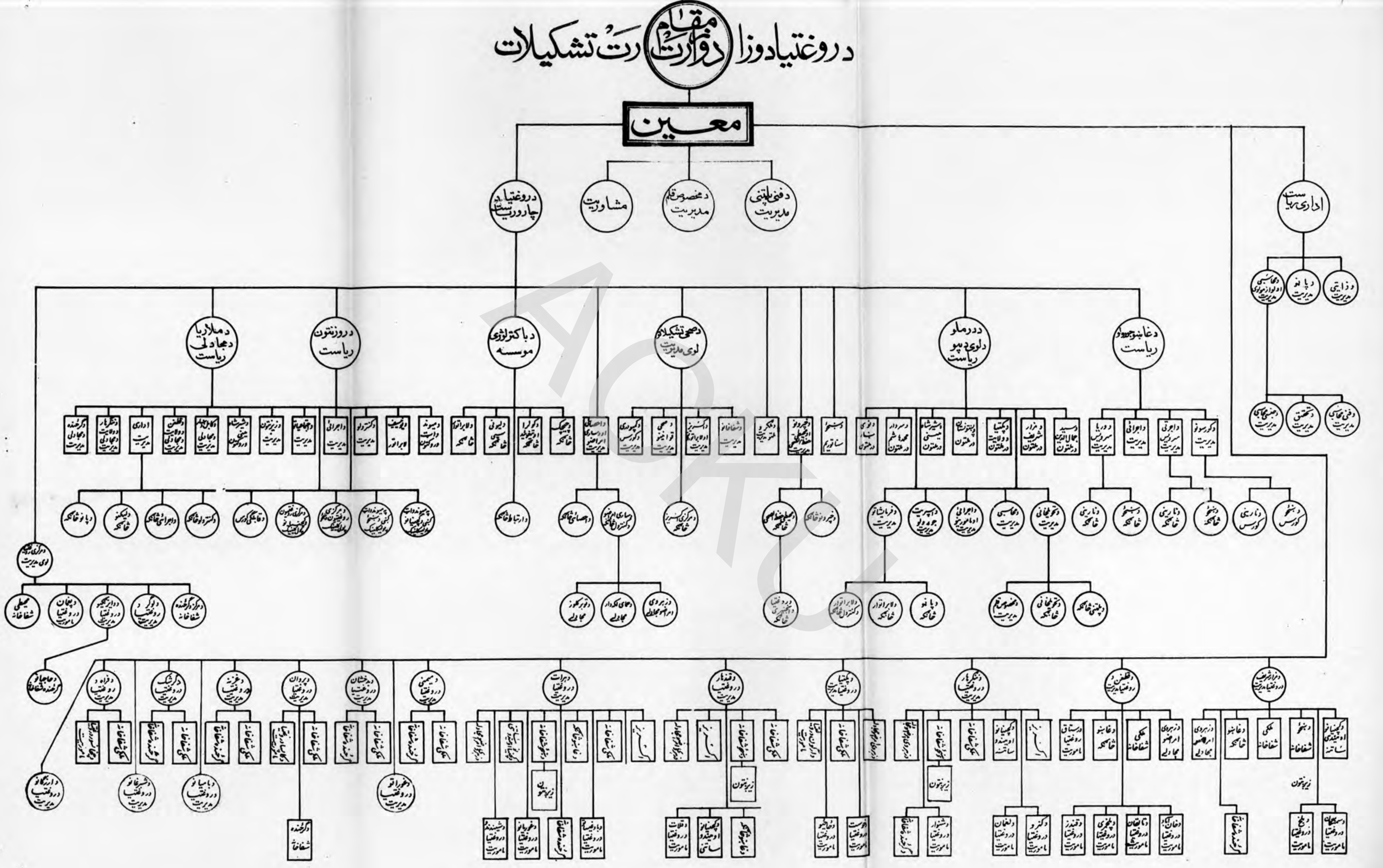

دپلان په لمړي اودوهم کال کښې صحي تبليغات

دنشراتو اوتبليغاتو څانګو خپلی معمولی وظيفی په خورا ښه ډول اجراکړې اودروغتيا زيری دجریدی‌اودروغتیادمجلی په وسيله اودکابل راديودصحي پروګرامونوپه لړ کښی ئې خپلووظيفوته دوام ورکړی اوځینی پامفلټونه ئې هم خپاره کړي دي .

په دريم کال کښی

دصحي چارو اودحفظ‌الصحی مراعات ته دخلکو دتوجه دراګرزولو دپاره د ډو ل ډول تبليغاتو لکه دمقالو خپرولو، دکنفرانسونو ورکولو، دننداړتو نو اودصحي فلمو نو ښو دلو په وسيله‌هر ډول اقدامات وشول ، هغه وسايل اوتجهيزات‌چه‌دوقايوی‌طب دپاره خر يداری شويدی دچار تو نو دترميم له آلاتواوسامانو،دصحي‌فلمونو دښودلو دپاره لهږرو جکتو رونو او دصحي تبليغاتوو‌پاره له لود سپيکرو نو،تيپ ريکاردرونواودعکاسی دپاره دفوتوګرافی له مکملی‌دستګاه ،تبليغاتی وسايلو او نو رو څخه عبارت دی.

په څلورم کال کښی

دمرکز او ولاياتو دخلکو دعامه افکارو دروښا نولو دپاره درادیو او ا خبا رو په وسيله لازمه تبليغات شوی او دصحي فلمونو ښو دنه جاری‌وه. په ټول مملکت کښې صحي نشريه خپره شوه‌او سر بيره په دی دصحي تبليغا تو تيمونوو‌طبی‌تبليغات‌هم کړی‌اودپروګرامو دتطبيق په باره کښې يې آسانتياوی برابری کړی‌دی، همدار نګه د صحي تبليغا تو دپاره دغه لاندی آلات او سا ملونه رانيول شوی دی:

مکرافون ،ادی،دياسکوب،درسمو نواويا په صحي‌کتابونو کښې‌د عکاسيو دښو دلو دپاره دصحي تبليغ دپاڼو دچاپولو دپاره دديتو ماشين‌او دصحي تبليغاتو دپاڼو د چاپولو دپاره دګستدنرماشين.

په پنځم کال کښې

په دی کال کښې هم صحي تبليغاتوته پراختياورکړی شواوځینی‌نور مواد او و سايل په مجهز ډول برابر شول.

دپلان په لمړي او دوهم کال کښی‌روغتونونه، کتنځيونه او لابر اتو ارونه

پدی کلو کښې په ولاياتو کښې د شپږونو يو شفاخانوجوړولوتر تيبات برابر شول په نورو شفاخانو کښې ډیری اسانتياوی په تيره‌بيادبسترودزياتولوله لياری‌برابری‌شوی دځلورو نويو شفا خانو دجو ړولو سامانونه تهيه شول چه اوس له هغی جملی‌څخه دکابل سل بستره ايزه شفاخانه ده چه دهغی چارې، نږدی‌دی چه بشپړ ی‌شی،په پنځو ولايتـونـو کښې دپنځو مجهزوسيارويونټونو اودعاښو څلورو‌کلينکونـو او لابراتـوارونودتاسيسولو زمينی برابری شوی، دکابل دواکسين جوړولو لابراتوار هم‌په‌لمړی‌کال‌کښې‌تاسيس شو.

په دریم کال کښې

دکابل دسل بستره ایزی شفا خانی دودانی کار پر مخ تللی اوپه‌سلو کښې ۲۵ یې‌بشپړ شوید ی ، دکڼ واز لس بستره ایزه‌شفاخانه چه د پلان په دوهم کال کښې بشپړه شویده تراستفادی‌لاندی ونیوله شوه.

په فراه کښې دنسایی شفاخانی دتاسیس دپاره لمړنی ترتیبات ونیول شول .

دلو گر دلس بستره ایزی شفاخا نی دودانی کارپه بیړه‌روان دی‌اوپه‌سلوکښې۲۰ بشپړ شوی‌دی، دابن سینا د لس بستره ایزی‌شفاخانی دودانی کاردپلان‌په‌دریم کال‌کښې شروع‌شو، او ددریم کال په موده کښې په سلوکښې ۲۵ بشپړشوی دی،

په‌فراه‌کښې دغاښو جوړولو موسسه تاسیس او تر استفادی لاندی ونیوله شوه.

دمیمنی داعلی حکومت دلاپرا توار لازم‌وسایل‌اوفنی‌تجهیزات‌بشپړ او په کارېې پیل‌وکړ.

داوسنیواسانتیاؤ زیاتوالی

دابن سینا دشفاخانی داکسریز کار بشپړشواوهم دننگرهار دولایت داکسریز کارسرته رسیدلی او په کارئی پیل وکړ.

دمزارشریف‌داکسریز ددستگاه پاتی تجهیزات تکمیل شوی اوهمدارنگه‌د میمنی‌اوغزنی داکسریزونووسایل‌تهیه اولیږل‌شوی‌اولمړنی‌کارونه‌ئی بشپړ شوی‌دی، په‌مختلفوشفاخانو کښی‌په بستروکښې په لاندی ډول زیاتوالی راغلی دی .

۱ـ دقندهار دولایت په شفاخانه کښې په پخوانیو بسترو سر بیره لس بستر ی زیاتی شوی دی.

۲ـ دقطغن دولایت‌په‌ملکی‌شفاخانه‌کښې‌په پخوانیو بستروسربیره‌لس‌بستری زیاتی‌شوی‌دی.

۳ـ دمیمنی په ملکی شفاخانه‌کښې په پخوانیو بستروسربیره‌لس بستری زیاتی‌شوی‌دی.

٤ ـ دبدخشان په ملکی شفاخانه‌کښې‌په پخوانیو بستروسربیره‌لس‌بستری‌زیاتی‌شوی‌دی.

٥ـ دخان‌آباد په ملکی شفاخانه‌کښې‌په پخوانیوبستروسربیره پنځه‌بستری‌زیاتی‌شوی‌دی.

٦ـ دارگون په ملکی شفاخانه کښې په‌پخوانیوبسترو سربیره‌پنځه‌بستری‌زیاتی‌شویدی،

دفراه په ملکی نسائی شفاخانه کښې داوبورسولوسیستم،دکابل دمحبس‌اومیمنی‌ملکی شفاخانه اصلاح شوه اودغزنی دشفاخانی‌داوبورسولو وسایل‌تهیه‌اونصب‌شو.

همدارنگه دمزار شریف د ملکی شفاخانی اکسریز، زیږنتون او دمستوراتو دشفاخانی داوبو رسولو بسته کاری سرته رسیدلی ده.

شپږ دیزلی جنریترونه له خارج څخه راوړی‌شوو، د غزنی‌اوننگرهارپه‌ملکی‌شفاخانو کښې دبرق ددوو دیزلی دستگاو تنویر سرته رسیدلی‌اوپه کارئی پیل‌وکړ، دمزارشریف داکسریز دبرېښنا دلین غزولو کار سرته رسیدلی اوددغوموسسودبرېښنا دضرورت وړجنریټر لیږل‌شوی، همدا رنگه دمیمنی دملکی شفاخانی برق تکمیل شوی‌اوپه کاراچول شوی دی. اودغه راز دمیمنی په ملکی شفاخانه کښې دبرېښنا دتولیددیزلی جنریټر نصب شوی‌اودملکی شفاخانی اوداکسریزدموسسی دتنویر دپاره برق ورکوی.

په زیږنتون کښې دقابلګۍ دکورس دوروستۍ دورې دشاملینو دآزموینې یوه ننداره.

دزیږنتون دقابلګۍ په کورس کښې ځینې زده کوونکې دخپلو ښوونکو تر کتنې
لاندې دیوه نوي زیږیدلي ماشوم دپاکولو او مینځلو طریقې په عمل توګه زده کوي.

په‌زیږنتون کښې دنوی زیږیدلی ماشوم دساتنې او د هغه د مور دمراقبت لپاره ځینې مؤظفې قابلې په‌کار بوختې دي .

دکابل په‌ښوونځیو کښې دکولرا دواکسین دتطبیق‌یوه منظره.

ACKU

په څلورم کال کښې

ـ کابل د سل بستره ایزې شفاخانې د ودانۍ کار جاری دی او د هغې د عمومـــی ودانۍ کار ۴۵ په سلو کښې او د هغې د جنوبی الحاقی برخې کار ۴۵ په سلو کښې تکمیل شوی دی .

دفراه د اعلی حکومت د پولیکلینك نقشه د دغې ودانۍ د لګښت د یو څه پیسو له تخصیصیې سره مخکښې لیږل شوی او د ودانۍ کاریې جاری‌د ی .

د لوګر شفاخانه چه د هغې دعصری ودانۍ‌کار پخوا شروع شوئ جاری دی او هیله ده چه په راتلونکی وخت‌کښې د هغې چاری بشپړې‌شی .

دابن‌سینا شفاخانه

د ودانـــۍ کـــارئـــی جـــاری دی او د هغـــې عمومـــی ودانـــۍ او تهداو نـــه تکمیل شوی او دګرمۍ مرکز او د اوبو رسولو د سیستم او د برښنا دلین دغځولو د کار بشپړ کول‌ئی له خارجی کمپنیو سره قرار داد شوی دی .

د ننګرهار ، پکتیا ، قطغن او فراه د غاښو جوړولو مو سسې چه د ا نکشافی پلان په جریان‌کی پرانستلی شوی او په کار اچولی شوی وی خپل فعالیت‌ئی جا ری کړ ی او د مراجعینو په تداوئ‌ئی لاس پوری کړی د ی .

د قطغن ، غز نی ، پروان او میمنی لابرا توارونه چه په تیروکلو نو کښی دایر شوی وو خپل فعالیت‌یی جاري کړی دی .

د ارګون د شفاخانی د بسترو زیاتوالی سامان او لوازم لیږل شوی او ژر به په کار واچول شی .

د پروان او ابن‌سینا د اکسریز دستګاه خریداری شوی د ه،د میمنی د اکسر یـــــز دستګاوی تکمیلی او پرانستلی شوی دی، د غزنی د دوو دستګاوو بسته کاری بشپړ ه شوی او د برښنا د لین غز و لو کارئی هم پای ته رسیدلی دی.هیله ده چه د فنی پرسونل له تهیه‌کولو نه وروسته په‌کار واچولی شی.دمزارشریف د اکسریـــز و سایل تکمیل شـــوی او بسته کـــاری بـه‌یـــی ژر شـــروع شـــی. دخوست‌اکسریز تکمیل اود هغه د دستګاه دجنریټر د کوټی ودانی تر کار لاندی دی، د برق د وایرنګ او نورو نقشه بشپړه شوی، د جنریټر د و دانۍ له بشپړ کیدو وروستـه بـــه د هغی بسته کاری شروع شی .

د اوبو رسولو سیستم

د ا بـــن سینـــا د لس بستر ه ا یـــز ی شفا خـــا نـــی ، د پـــــروان د پولیکـلینك او د مزارشریف د شفاخانی د دوبی خانی (دکالی پر یمینځلو ځای) د اوبو رسولو سا ما ن او لوازم‌تهیه شوی ، لیږل شوی اود بسته کاری‌کارئی شروع شوی دی .

د مزارشریف ، میمنی او غزني د شفاخانو ډیزلی جنریټرونه چه پخوالیږ ل شوی و و

په میمنی‌اوغزنی‌کښې نصب او په‌کارو اچول شول او د مزارشریف بشپړ کید و ته نژدی دی د میمنی دشفاخانی دلین غزول او وایرنګ‌کاری سرته رسیدلی او د پروان دپولیکلینک د برښنا تنویر عملی کیدوته نژدی شوی دی .

په پنځم کال کښې

د سل بستره ایزی شفاخانی د و دانۍ کار چه پخوا شروع شوی‌و په دغه کال کښې دوام ورکول کیږی .

د پروان ، غزنی اومیمنی د مستوراتو شفاخانی په کار اچولی شوی دی . او دلوګر، ابن‌سینا او سرایخواجه د لس بستره ایزو شفاخانو عمرانی چاری نـږدی دی چه سرته ورسیږی .

د پکتیا ، قطغن ، فراه او شبرغان د اکسر یز مو سسی به بسته کاری او په کار واچولی شی د ولایاتو د پنځو شفاخانو د بسترو شمیربه چه مراجعین‌یی زیات دی‌لس لس بستری زیاتی.شی همدارنګه دولایاتودمستوراتود شفاخانو شمیر چه مراجعین یی زیات دی لس‌لس‌بستری زیاتی‌شی .

د پکتیا دولایت او د میمنی د اعلی حکومت په سیمو کښې د ماشومانو او میندو د حمایی ځانګی پکار اچول شوی دی .

نوری متفرقه چاری

ګرزند یو نهٔو نه : د پنځه‌کلن پلان په څلورم کال‌کښې د هرات اوپکتیا د ولایاتو د ګرزند یونهٔونوطبی اوترانسپورتی وسایل برابر شوی او د ضرورت وړفنی کسان د برابرولو نه وروسته دغو ولایتونو ته ولیږل شول او پکاریی پیل وکړ او هم یو مجهز ګرزند یونټ د کوهدامن ذ سیمی خواته د ځینو ساری نا روغیو د مجادلی په مقصد ولیږل شو .

د واکسین د تهیه کولو موسسه

د پلا ن پـه څلو ر م ا و پنځم کـا ل کښې د مجا د لو ی و سا یلو له پلوه لکه واکسینونـه او نور ضروری شیانوته‌پراختیاورکړه شوی ده ، د هغی دنوی ودانی کار چه د پلا ن د دریم کا ل په دوهمه نیمایی کښې شروع شوی ؤ ا و س بشپړ کیدو ته نژدې‌ده».

ACKU

پهعلاؤالدین کښې دکوچنیانو اومیندو دروغتیادساتنې دکلینیك دپرانستلو لهمراسمو څخه

دروغتیادوزارت دمختلفوڅانګو دپراختیاپه لړکښې پهعلاؤالدین کښې دما شومانو او
میند و دسا تنې دمرکز یوه قابله د وظیفې داجراکولو په وخت .

دکولرا او کوی دمجادلی یوگر ځند هیأت د کوهدامن خواته رهی د ی .

د مزار شریف دولایتدښځو په شفاخانه کښی دیوی ژوری ځاه د برجودانی
چه نوی جوړه شوی ده.

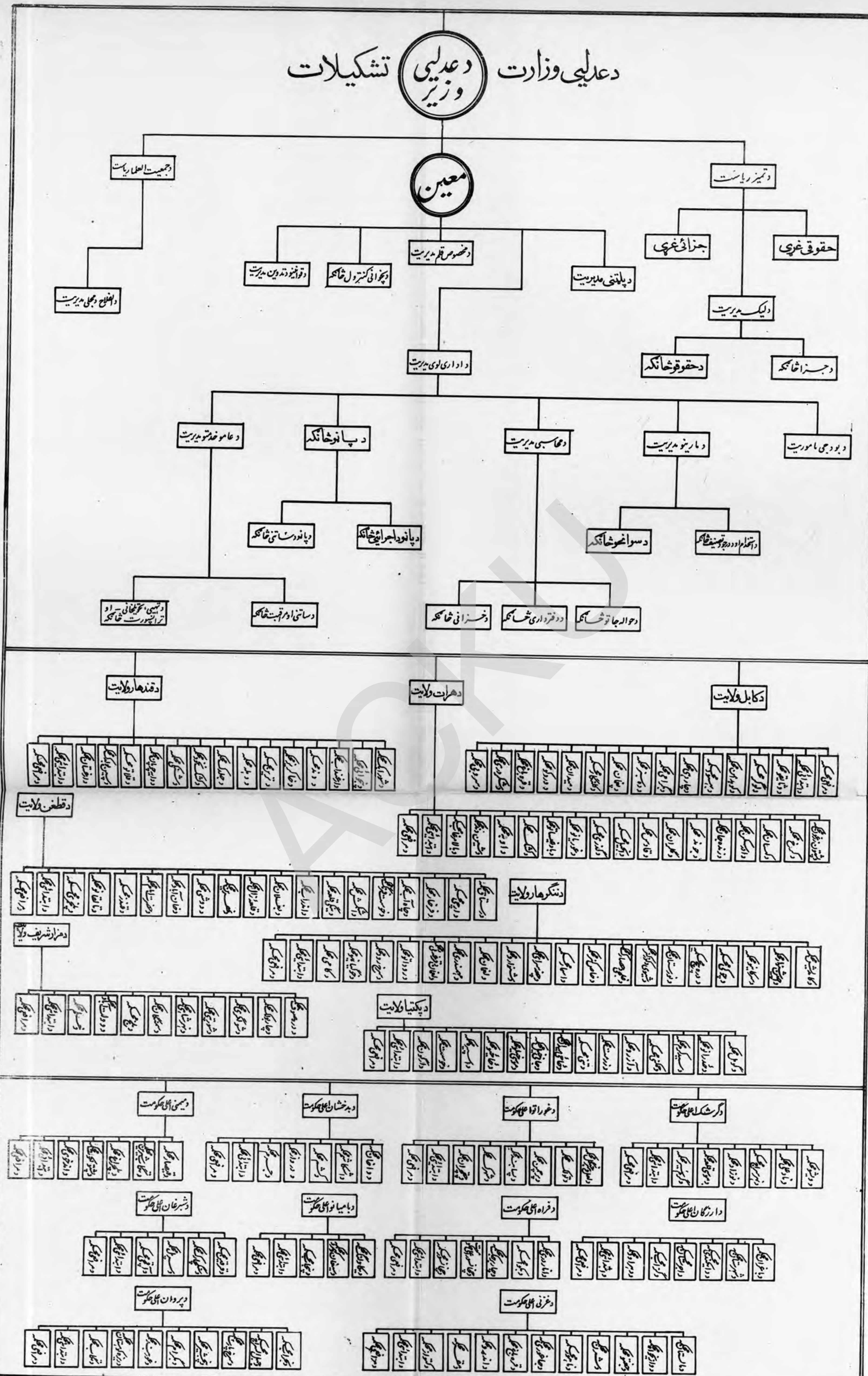

دعدلیې وزارت تشکیلات
دعدلیې وزیر
معین
دتمیز ریاست
دجمعیت العلما ریاست
حقوقي غړي
جزائي غړي
دلیک مدیریت
دجزا څانګه
دحقوقو څانګه
دمخصوص قلم مدیریت
دپلټنې مدیریت
د اداري لوی مدیریت
دعامو خدمتو مدیریت
د پانو څانګه
دمحاسبې مدیریت
د مامورینو مدیریت
د بودجې مامورین
دپانو داجرائیې څانګه
دخزانې څانګه
دکابل ولایت
دهرات ولایت
دقندهار ولایت
دقطغن ولایت
دننګرهار ولایت
دمزار شریف ولایت
دپکتیا ولایت
دفراه اعلی حکومت
دغزني اعلی حکومت

دعدليې دوزارت چارې

يوه عمومي کتنه

دروان مالي کال په‌ترڅ کښې دتيرو کلونو په شان دعنعولوايحواومقرراتو (اصولنامو اوتعليمات نامو)په تدوينولو کښې اقدام شوی دی چه محاکموته دعغوی‌په مربوطو شر عی او اداري چارو کښې په ښه ډول لیاربښونه کوی . هغومحاکمواودوايروته‌چه‌په‌مربوطو چارو کښې‌مشکلات وينی دهغوی دمراجعې اوپوښتنې په اثردفقهې‌اوتاکل شوو مقرراتو په استناد قناعت‌ور کوونکی اومثبت‌ځوابونه ورکړل شويدی په هغو موارډو کښې چه اصولنامو يا تعليما تنامو کوم مواد دضميمې يا په مستقيم ډول ايجاب کړی‌دی موضوع دخپلې قانونی لیارې‌نه تسويه‌اوخپل مراتب ئی طی کړی اوتطبيق شوی‌ده .

ع،ج ښاغلی‌سيدعبدالله‌دعدليې‌وزير اودداخلې دوزارت وکيل

قانونی فعاليتونه

دودوبو اصولنامه ترتيبه شوی اونکاح ليك‌چه۲۷ مادی لری تطبيق شو يدی .

هغه مواد چه دقوانينو په څنگ کښې اجرا شوی‌دی

۱ـ دمشبوهواسنادو په هکله دوثايقو داشتباه تعليمات نامه په«۲٤» مادو کښې .

۲ـ دوثايقو داشتباه اودهغو داجراآتو دطرز په‌برخه کښې دوثايقودليکنې د تعليماتنامې په«۹» ماده تبصره .

ج- په (٤۰۰) قطعو کښې دوزارت دعلمې ټولنې‌په‌تصاويبو کښې‌علمی‌اوقانونې لارښوونې.

پرقضايي چارو دنويو فارغ‌التحصيلانو گمار ل

د۳۹ کال دحمل له لومړی نيټې‌نه د ۱۳٤۰ کال ترابتداء پور ی دشرعياتو دپوهنځی ۱٦ تنه، دکابل دعربی‌دارالعلوم ۸ تنه،دمزارشريف داسدیې‌دمدرسی٦ تنه‌اودننگرهار دولايت دنجم‌المدارس٥تنه فارغ‌التحصيلان دپوهنی دوزارت له خوا معر فی ا و په عد لی څانگو اوقضايې محاکمو کښې گمارل شوی دی.

دعدلی محاکمو پلټنې

ددغه وخت په جریان کښې دکابل دولایت دوڅابقو محکمه اودبگرامیو، ارغنداب ،دند کوهستان دهراوود ،وازه خوا ، مقر، قره باغ،جاغوریو ،کشنده ،کرخ ،نوزاد ، پغمان او داقچې محکمې اودغوراتو مرافعه محکمه اودغوراتو داعلی حکومت پورې تړاې د پرچمن ابتدائیه محکمه پلټل شوی دی.

تبلیغی وسایل

دالفلاح میا شتنی مجله قضایې، تاریخی،علمی اواجتماعیمطالب علاقه‌لرو نکو ته‌ورانده کوی، دغه خپرونه دقضاتو اومفتیانو مسلکی مرستیاله گڼله کیږی.

دتمییز چاری

لاندینی فقری‌دتمییز دعالی‌ریاست له خوا غورسی اوانفصال‌شوی‌دی :

الف جزائی :
تاییدی_ ۸۰۰
تزئیدی_ ۵۰۶
تخفیفی_ ۳۹٤
دنواقصودبشپړولوپه‌غرض مستردی_ ٦٥۷

ټولی ۲۳۵۷ فقری

ب_ حقوقی:
تاییدی _ ۱٦٦
مستردی _ ٤٦

ټولی ۲۱۲ فقری

چه ټولی ۲۵٦۹ فقری کیږی

د داخلي دوزارت تشکیلات

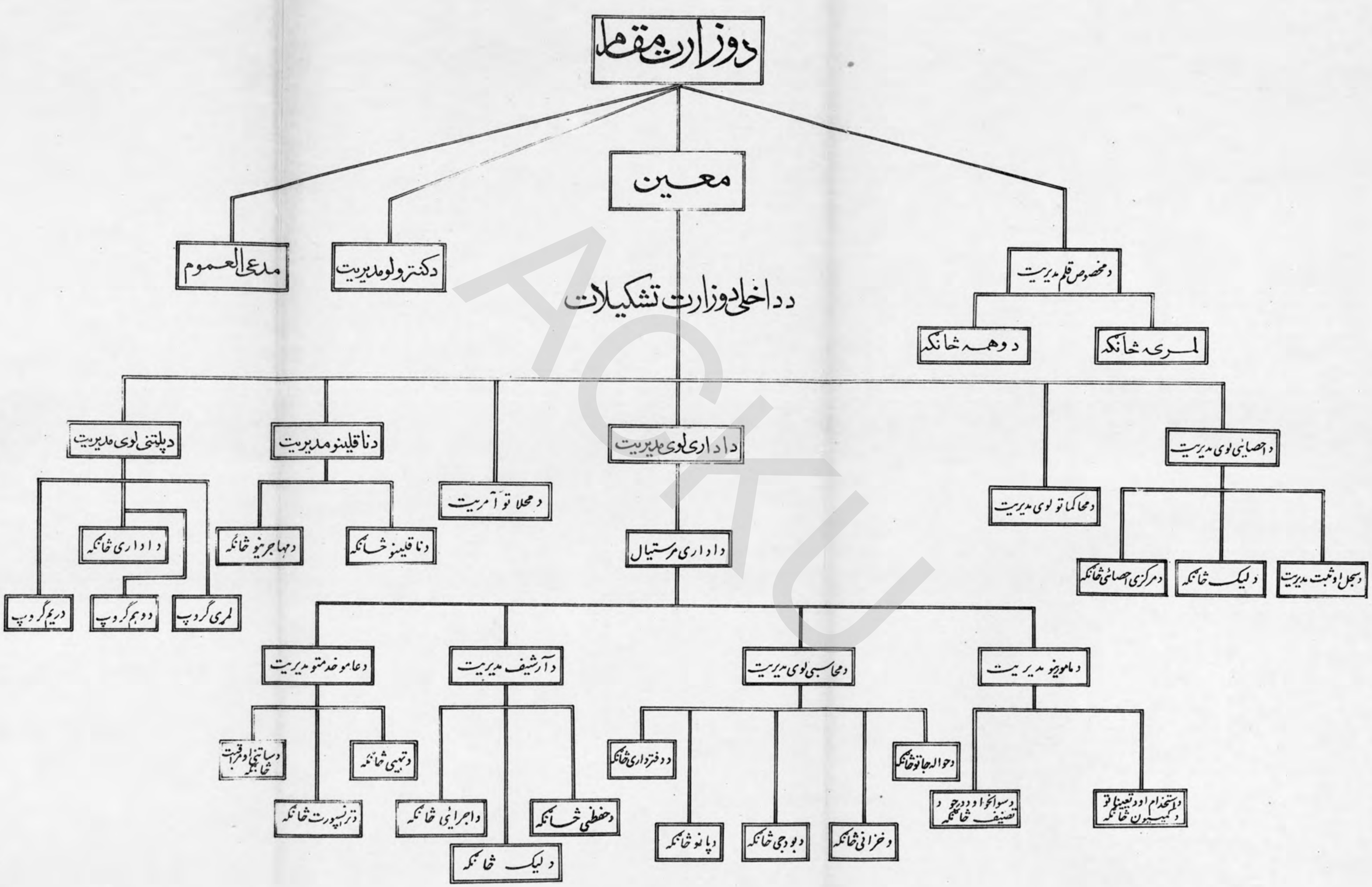

دداخلي دوزارت چارې

دروان مالي کال په ترڅ کښې د نورو کلونو پشان

دداخلي وزارت همیشه دمملکت دعمومي انتظام په ساتنه کښې کوښښ کړی او دپخوا په شان داقتصادی ، مالي ، عرفاني او همدارنګه نورو انکشافي فعالیتو ممد او مرستیال شویدی او دهمدې مسائلو په تعقیب ئی د عمومي مجرا یمو پا ملرنه کړې ده .

مهم مسائل

له هغو مهمو چارو څخه چه دداخلي وزارت په تیریو کال کښې د هغو په سر ته رسولو موفق شویدی دمختلفو ولایاتو مربوط دری سوه شپېږ ویشت ناقلین او مهاجرینو دکورونو له نقلولو او هستو ګنځیوور کولو څخه عبارت دی . سربیره پر دې ئی دنفوسو شمیر لو دیوی نوی احصائیې داخستلو لپاره ئی څلورټاکلی ګروپونه دهولو وسایلوسره دبدخشان اعلی حکومت ته استولی دی .

په تشکیلاتو کښې تعدیل

د خوزیاتو لمړی درجه حکومتدهغه دمربوطودپچیرو آګام دوهمې درجې علاقداری دشیرزادو دوهمې درجې علاقداری سره دحصارك دریمه درجه حکومت په ضم کولو تعدیل شویدی

دپولیسو دعالي ښوونځي فارغ التحصیلان او ځیني اداری او تدریسي استادان

۲ – یو شمیر کلي چه دهو نی کوتل لمرختو خواته واقع او د بهسودو دلمړی برخې دعلاقداری پوری مربوطه وه څرنګه چه دبهسودو علاقداری مرکز څخه تقریباً (۱۲) کروه مسافه درلوده دبهسود ودلمړی برخې د علاقداری څخه منفك او دجلریزود علاقداری پوری چه تر هغه ځایه (۳) کروه مسافه ده مربوط او ملحق شویدی .

دلمړی رتبې په چپرکات دننګرهار په ولایت کښې یو تن مرستیال منظور او ټاکل شویدی .

دماليې دوزارت چارې دلومړي پلان

په پنځو کلونو کښې

دماليېوزارت ددولت ددستګاه‌دمالي رکن په حيث ،داعهده لري چه ددولت د ضروري مصارفو چه دقانوني عوايدو له لارې تحصيليږي،ځايونه ،لارې، دعوايدواودمصارفو دپيماني توازن،دبودجې اودټولو حسابي فعاليتونو د انسجام په وسيله ، او ددولت مالي اداره‌دطرح كولو له‌لارې او دبودجې دحساب د مؤثر سيستم معرفي کول ا و د هغه د تطبيقو لو دمراقبت چه دمملکت په ټولو د وا ئرو او مالي څانګو کښې‌صورت مومي‌ادراك‌وکړي.

دغه وزا رت سره ددې چه دغه پو رتني بنسټونه په‌نظر کښې‌ئي‌دي دلمړي پنځه کلن پلان په د و ر ه کښې لا ند ینی مسا ئل چه دهغه دوظائفو اساسي نقطې‌تشکيلوي هم‌خپل نصب‌العين ګڼلي، اوددغو مسائلو نپاره ئي حتی‌الامکان کوشش کړی دی .

ع،ج‌بناغلی‌عبدالله‌«ملکيار» دماليې‌وزير اودهلمنداوارغنداب‌دسيمې‌دانکشاف‌لوی‌رئيس

١ــ دمالي پلان ترتيبول ، او د مالياتو دقوانينو دپروژې تهيه‌کول اوتطبيقول.

٢ – دعوائدو تحصيلول ، لکه ګمرکي محصولات ،ماليات پر عائدات اونور.

٣ – ددولتي دوائرو دمصرف‌دتخصيصاتو توزيع اوويشل دبودجې په‌مطابق .

٤ – دبودجې دقانون ترتيب ، نظارت ،اواجراء .

٥ – دمرکزی‌محاسبې تنظيمول، د حسابي ستندردو فورم تعينول، دوزارتونو اودنورو دوائرومحاسبه‌کول .

٦ – ددوائرو حسابي کنترول دبودجې دتخصيصاتو له لارې .

٧ – دولاياتو دمالي‌اوضاعو له مخې عمومي مراقبت .

٨ – دقرضي معاملاتو ته رسيدګي .

٩ – دبانکي‌دوائرو اومؤسساتو دنظم اونسق مراقبت.

١٠ – دقرضونو په باره کښې مذاکرې .

١١ – دسکې وهل اودسکو کوطبع کول.

دماليې‌وزارت دلمړي پنځه کلن پلان په موده کښې وکړای شوچه دعادي پروګرامونو او د انکشافي پروژودمخکښې بيولولارې تأميني کړي ،اونوموړی‌مبالغ‌دبودجې‌اودمحاسبې دمقرراتو سره سم متدرجاً دتخصيصاتو د صادريدو له‌لارې ددوائرو په تصرف کښې کړي .

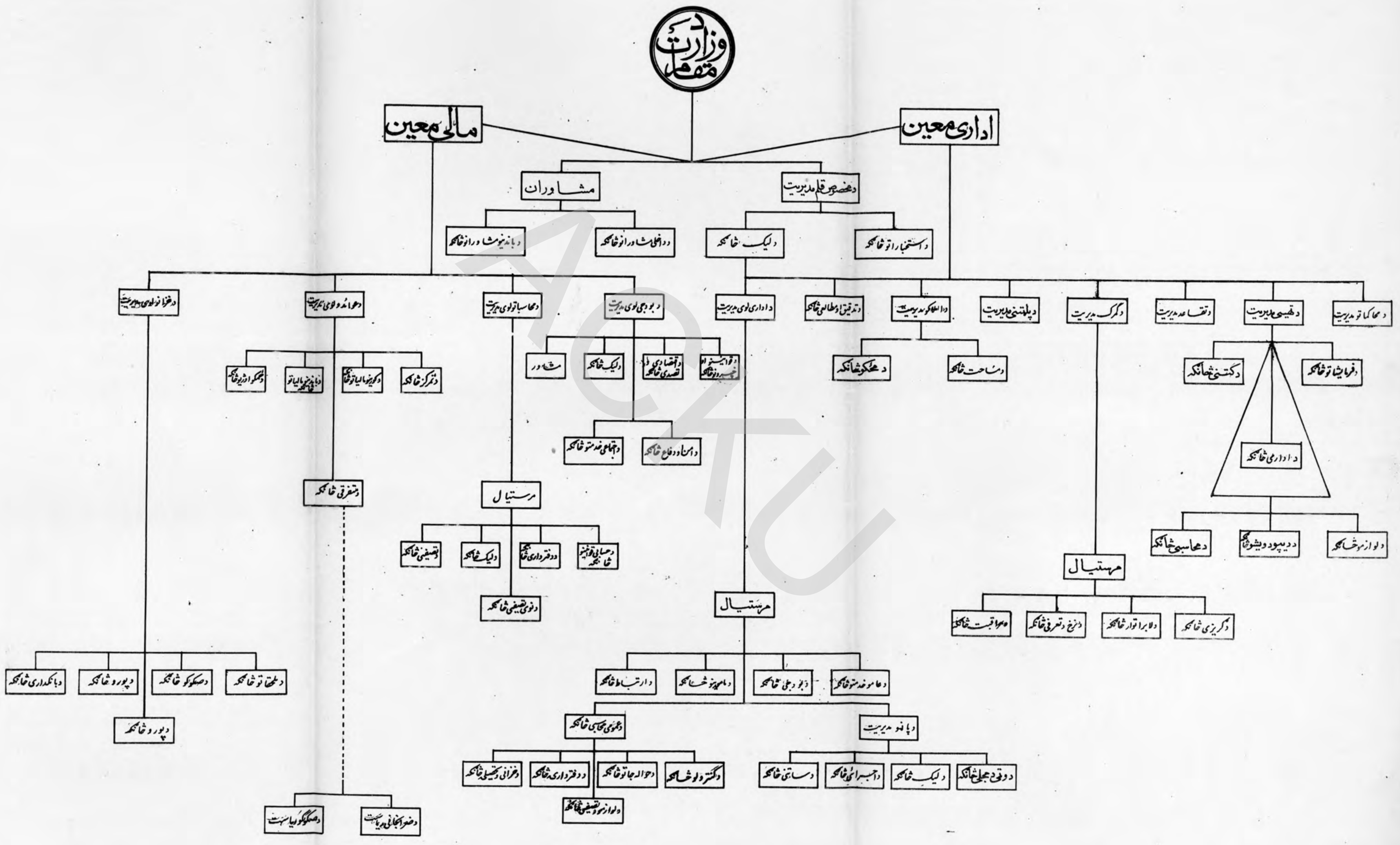

د وزارت مقام
اداری معین
مالی معین
مشاوران
دخصوصی قلم مدیریت
دلیک شانګه
دستخبارات شانګه
د داخلي شاوران شانګه
د بانډنیوشاوران شانګه
د اداري لوی مدیریت
دپلټنې مدیریت
د ګرک مدیریت
دتقاعد مدیریت
دهیسي مدیریت
دمحاکماتو مدیریت
مرستیال
دلیک شانګه

پهدی ترتیب کهځه هم لمرنی پنځه کلن پلان ددولت دمصارفومیزان دپلان په ټوله دوره کښې دعا دی اوا نکشافی امورو لپاره ټول (۹۱۷۲۱٦٤٥۰۰) افغانی پیش بینی کړی ، مګر هغه مبالغ چه ددی دوری پهموده کښېدعادی اوانکشافی پروګرامودانجامولولپاره تخصیص شوی ؤ (۱۳٦۳۹۹۰۲٦۹۳) افغانیوته رسیده ، اودغه تخصیصات بی لدینه چه د متذکره مالیاتو په نرخو او دمحصولاتو په عو ائدو کښې تحقق اوتحصیل شویدی د لومړ ی پلا ن لهپیشبینی نهډیروو.

کله چه د دولت فعالیتونه او دهغه دمالی معاملاتو حجم مخ پهډیروالی واودولت دصنعتی زراعتی، عرفانی ،عمرانی ،مواصلاتو ،مخابراتو،روغتیا اودنورو امورو دانکشاف پهلاره کښېو نودغه انکشاف اودغه دمعاملاتو ډیروالی دا ایجابوله چه دعوائدو دمحاسبی دمصارفو دبودجی، اودخزائنو داموروسیستمدانکشافیمسائلودایجاباتوسره یورنګ وی. ددی ضرورت له مخی ددولت دبود جی اودمحاسبی سیستمونه دمالییه وزارت کښې دتدقیق او مطا لعی لاند ی ونیول شو تر دی چه یوثابت اومؤثر سیستممنځته راشی اود دولت انکشا فاتو سره موا فق وی. بالاخره وروسته له یو لړ مطالعاتو اوکتنو دبودجی سیستمدمالی (۳۸ـ۳۹)کال په اول کښې په عصری وضع سره تعدیل و مو ند ، چه د هغه په تطبیقو لو ددولت ، دبودجی تر تیب او د هغه اجراء کول خو ر ا ښه کنترو ل شی . همد ا ر نګه د محاسبی سیستم دمالی (۳۸ـ۳۹) کال په اول کښې په امتحانی ډول ددوائرو په یوه برخه اومتعاقبا په خینو نورو دوائرو کښې تطبیق شو چه د محاسبی کنترول او قانونی دوظایفو د ا خـتـلاط نقیصه لری ، او د حسابی استفادو له تمرکزه چه د ډیرو مشکلاتو باعث کیـدله مخنیو ی او همدارنګه د محاسباتو د دیوان پخوانی ویزه چه د حسابی معاملاتو د اجـر ا کیـدو د تاخیر سبب شویوه له مینځه ولاړه . او سر بیره پردی دحساباتو له تراکمه او ډیر والـی چهقابل تصفیه اوورځ په ورځ ئی دهغه پرحجم زیاتوالیکاوه حتی الامکان لیز والی ومو ند لکه څنګه چه د محاسبوی سیستم د تعدیل له تاریخه تردی روستنیو وختو نـو د مخـکینې محاسبوی سیستم دمعاملات لهبابته (۹۱۳۷۱۷٥۰۱)افغانیتصفیه اوتحصیل شوی دی .

د بودجی د محاسبوی قانون پروژه د ما لیی د وزارت لـه خـوا تهیه ، او د دولـت له منظوری او د تقنینیه مراجعو له تائیده وروسته د مالی (۳۸ ـ ۳۹) کال لـه او له مرعی الاجراء وګرځیده . هغه لوائح ، تعلیماتنامې ، او فورمې چه دآمرینو او محاسبینو وظیفوی تکا لیف او د حسابی معاملاتو د اجراء ا و ثبت لاره د محاسبو ی قـانـون او د بـودجی د تصر یحاتو سره سم ، او د محاسبوی سیستم د بنسټونو په مقتضی شرح کوی په دوائرو تعمیم شو . په دی ضمن کښې د بودجی او محاسبی څو کورسونه وخت پـه وخـت منځ ته راغلی ا و د دوا یر و یو شمیر مامورین د مربوطه متخصصینو په واسطه د بودجـی او د محاسبی د سیستمو ، د ترتیب د طر یقی ، ثبت او کنترو ل سـره ئی آشنا شـول . د خزائنو په امورو او کارو کښې د محاسبوی سیستم په اساس بیا د تادیاتو په لـړ کښې ډیر تغیر ا ت منځ ته راغلل چه د مبالغو د قبلولو او د هغه د ادا م کولـو پـه حصه کښې

د مراجعینو او دوائرو لپاره په معاملاتو کښې ممکنه تسهیلات پیدا شوی ، او د خزاینو حساب خورا ښه کنترول کیدای شي .

اسعاری پیسی په لازم وخت د پروګرامو د تطبیقولو او دانکشافی پروژو د وړاندی بیولو لپاره د تجارت دمالو د قیمت له مدرکه د افغانستان بانك د صادراتو په وسیله په لومړی پنځه کلن پلان کښې په لازمه اندازه تهیه او توزیع شوی دی .

همدارنګه د مملکت د تجارتی مالونو اسعار د هغه سیستم په وسیله چه د اسعار و نظارت کوی د افغانستان بانك له طرفه کنترول شوی دی .

په عوائدو کښې د حسابی امورو د اصلاحاتو په لړ کښې له یوه طرفه د عائداتو د انواع په تصنیف کښې چه په بابونو او فصلونو سره دی او له بل طرفه د حساب او د عوائدو د فورمو په ترتیبولو کښې تعدیلات شویدی چه د عائداتی منابعو انکشاف او هم د هغه تنقیصات ښه او روښانه ښو دلای شي .

ځینی احکام ، قوانین ، او مالی لوحی چه د تعبیر او د توجه وړ وی یا دا چه مبهمی وی د مالیی په وزارت کښې د مطالعی او کتنی لاندی ونیول شوی او د اصلاح کولو په منظور موجوده نواقص اود قاطعو احکامو تثبیت چه په مالیاتی قوانینو او د دولت د عوائدو د قانون په پروژه کښې دی د اهل فن او د متخصصینو له خوادنهائی تدقیقاتو لاندی نیول شوی او د قانونی مراحلو له طی کولو نه وروسته د تطبیقولو ساحی ته به وځی .

د دولت د عوائدو میزان په لومړی پنځه کلن پلان کښې د پلانو د پیشبینی په نسبت قناعت بخش دی او په هر مالی کال کښې د دولت د پروګرامو او د پرژو د مصارفو لپاره تکافو کړیده .

د دولت او د افرادو د املا کو د تثبیت په قسمت او ل کښې ښه کامونه اخستل شویدی چه د پروژی د اصولنامی له تقد یمولو ، د احصائیی له ترتیبولو او د املا کو

دمالیی په وزارت کښې دولایاتو اواعلی حکومتونو دمستوفیانو وروستی سیمینار چه دهغه وزارت په مرکز کښې جوړ شوی ؤ .

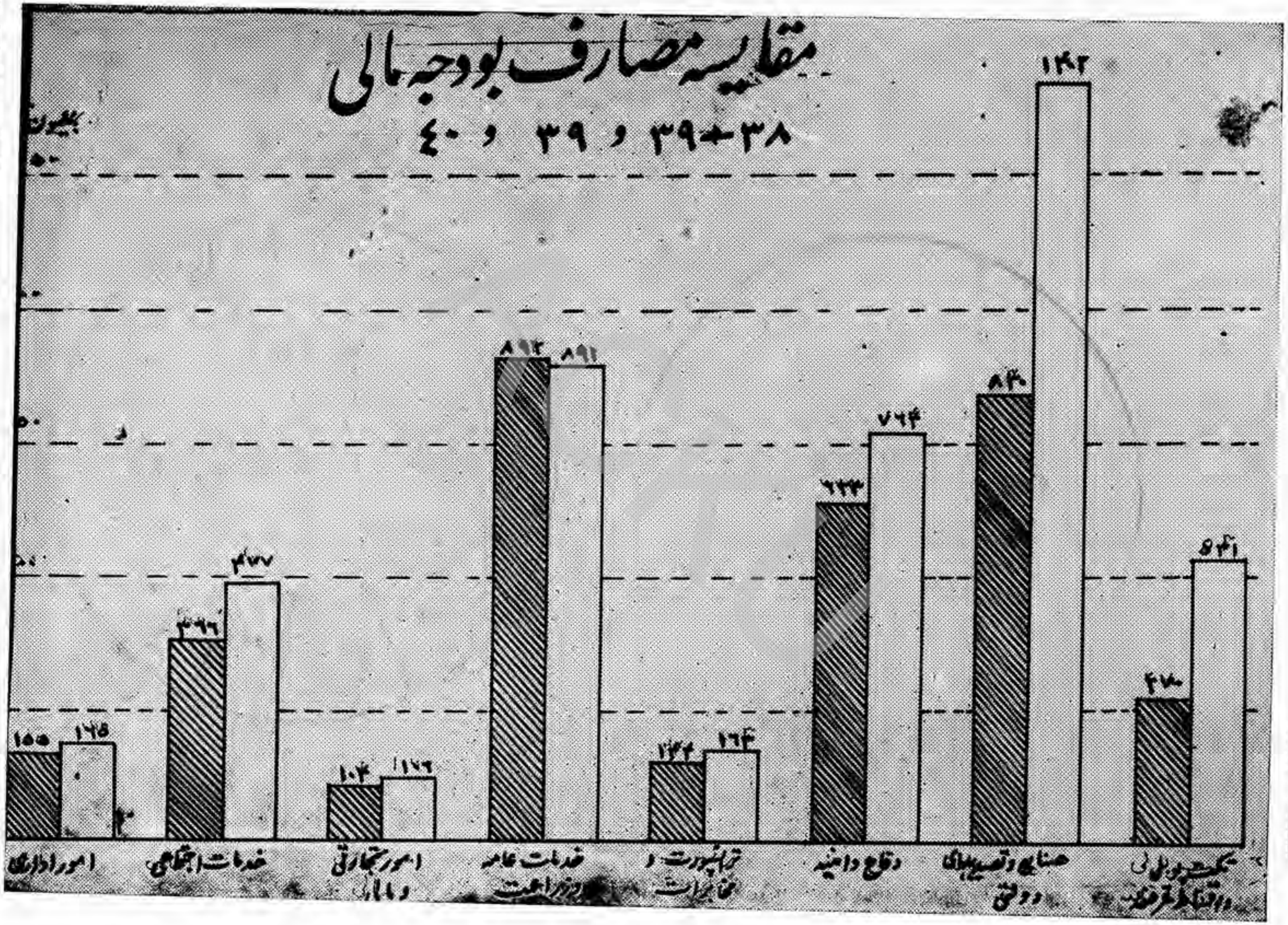

مقایسه مصارف بودجه مالی
۳۸+۳۹ و ۳۹ و ۴۰
امور اداری
۱۵۵
۱۶۵
خدمات اجتماعی
۳۹۶
۴۷۷
امور تجارتی و مالی
۱۰۴
۱۷۶
خدمات عامه
۸۹۳
۸۹۱
ترانسپورت و مخابرات
۱۴۴
۱۶۴
دفاع و امنیه
۶۲۳
۷۶۴
۸۳۰
۱۴۲
۴۳۰
۵۴۱

عوائد داخلی
۷۰ فیصد
۳۰ فیصد
استقراض خارجی

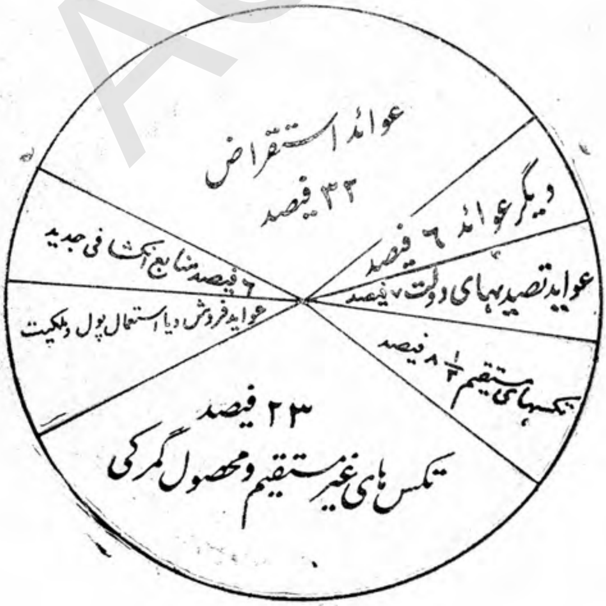
عوائد استقراض
۳۳ فیصد
دیگر عوائد ٦ فیصد
عواید تصدیهای دولت ۷ فیصد
تکسهای مستقیم ۸ ½ فیصد
۲۳ فیصد
تکس های غیر مستقیم و محصول گمرکی
عواید فروش ویا استعمال پول وملکیت
٦ فیصد منابع اکتشافی جدید

دثبتولو څخه عبارت دی . دغه پروژه د صلاحیت لرونکو مراجعو له خوا تصویب او منظور شوی او د هغی په موجب د دولت د املاکو عمده قضیی د افرادو ، دعدالت د ایجاباتو ، د افرادو دحقوقو د احترام سره سم حل او فصل او دبی ځایه تصرفاتو څخه مخنیوی شوی . همدارنګه د دولتی املاکو د استفادی په باره د املاکو د اجاری تعلیماتنامه ی ترتیب او مربوطه مراجعوته تسلیم شویدی او هیله کیږی چه د املاکو د اداری انتظام د عوائدو د ډیروالی نتیجه ورکړی .

د دولت د املاکی د فاتر و داصلاح په هکله چه په اعدادو او ارقامو او د املاکو دانواعو په تفصیل لکه: آبی ، للمی ، خرابه ، بلند آبه ،لامزروع او نور سره دی ممکنه اقدامات منځ ته راغلی دی .

دګمرکاتو په لړ کښی چه فعلا د دولت د عمده عوائدو له منابعو څخه ګڼل کیږی د اصلاح په غرض هم مطالعی او کتنی شویدی . همدارنګه په هغو مالونو کښی‌چه د محصول وړدی توجه شویده او د اداری چارو ، ګمرکو ، او د ګمرکی معاملاتو د دوران لپاره په مربوطه د فاترو کښی مطالعی اوکتنی شویدی او هیله ده چه مثبته نتیجه ورکړی .
د اموالو د توزیع کولو او هغو شیانو لپاره چه‌ددولتی دوائرو په ضرورت‌کښی‌دی اقدامات شویدی او ضروری شیان د محتاجو دوائرو په تصرف کښی ایښودل شوی دی . سره له دی اقدامه ددیپوګانو له موجوده ذخائرو چه یوه ډیره پیمانه‌ئی درلوده په‌مصرف‌کوونکو دوائرو توزیع شو او په دی ترتیب هم د سرمایی له عدم فائدی اورکود او هم د مالونو خرابیدو لهاحتمالاتو څخه حتی‌الامکان مخنیوی وشو.

هغه قضیی چه د مالیی د وزارت په نظر کښی د تفتیش او پلټنی وړګڼل کیدی تر تفتیش لاندی نیول شوی او د وسیه یی د دولت دنورو ادارو د تفتیشی دوسیو سره چه د موضوع له حیثه ئی ارتباط درلود دمالیی وزارت‌ته رسیدلی او دغه وزارت پکښی قانوناً تحقیق کاوه اوکه بیا به ددغو دوسیو فیصلی محاکموی جنبه‌درلوده نومحاکمی ته به تقدیم شوی اوکه ئی‌نه درلوده نو په اوامرو او یا اداری تصویبو سره حل او فصل‌کیدلی.

د مالیی دوزارت خپرونه چه د (وتڼه) په نامه سره یادیږی دلمړی پنځه کلن‌پلان‌په‌اول او دوهم کال کښی ددری ورځنی‌جریدی اوبیاوروسته د میاشتنی مجلی په شکل ګرځیده په‌دغه مجله کښی مسلکی مضامین اوهغه خبرونه چه په مالی چارواړه ولری لیدل‌کیږی .
او په عین حال کښی لوستونکو ته د محاسبی او د بودجی مرعی الاجراء سیستمو نه وړاندی کوی .

همدارنګه دمالیی‌وزارت دمربوطه دوایرویه تشکیلاتو کښی نوی نظر کړیدی او داسی تشکیلات‌ئی‌منځ‌ته‌راوړیدی چه‌دکار-حجم دتشکیل دېراخی‌سره متناسب دی اوحتی الامکان دموظفینوصلاحیتو نه‌ئی تعین اوپدی‌ترتیب‌سره مربوطه‌کارونه‌په‌خپل‌وخت اوځای کښی اجراء کیږی‌دهمدغه منظورله‌مخی دمالیی‌وزارت له‌خوادا-ی مقررات‌تهیه‌شوی چه‌دداری مدیریتونو دوظایفودلایحی په‌نامه‌سره‌یادیږی اوصلاحیت لرونکومقاماتوته رسیدلی‌دی او ددولت په ټولو دوایروکښی مرعی‌الاجراء ګرځیدلی‌دغه‌لایحه‌له‌یوه طرفه‌ددولت‌داداری شعبو تشکیل‌چه دکارو دحجم په‌تناسب جوړشوی او له بل‌طرفه داداری شعبو مسؤلیتونه تفریق او دشعبو دموظفینو صلاحیتونه‌اومسئولیتونه ښکاره‌کوی .

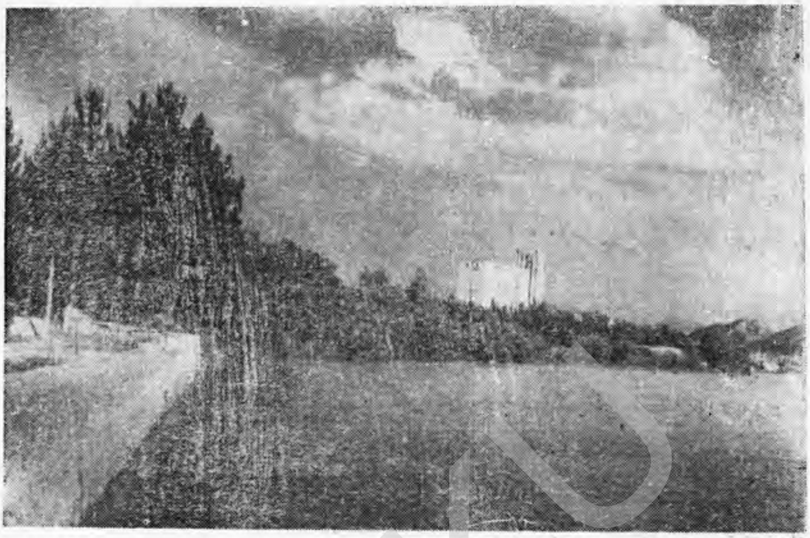

په پلخمری کښی دسیلودنوی ودانی یوه منظره چه دلومړی پلان په پنځو کلونو کښې جوړه شوی ده .

همدارنگه دپیژندلو طریقه، دماموریت داو طلبونه او داستخدام طریقهٔ ای او د مامورینو دسوانحو دفترونه چه مکمله اوفوری معلومات لری دمامورینو ، دخدمت دوره ، اختصا صی متنو ع معلومات ، په موجوده وظیفه کښی قدا مت، تعلیمی سویه په انفرادی اواجتماعی ډول دمطالعی اوکتنی لاندی نیول شوی اودمالیی په وزارت کښی دامتحان په ډول عملی شو او هیله د ه چه په راتلونکی نژدی وخت کښی په اساسی توگه دتطبیق موردو گرځی. دغلی دتهیی او دخلکو درفاهیت په باره کښی عملی توجه شویده ، دخوراکی موادو داحتکار د ورکولو په غر ض دپلان په پنځو کلو نو کښی ددوستو مملکتو له کومکه او مرستو څخه ا ستفا د ی شوی اودبلی خوانه دپلخمری اودمرکز سیلو د وړاو ډیخی ډوډی په ویشلو دخلکو احتیاجات رفع اود غلی دنرخ په تنزیل چه دعامو خلکو لپاره په بازار کښی موجودی دی ښه خدمتونه کړیدی همدارنگه دپټرولو اوبوری له تهیی اوتوزیع کولو څخه ډیری آسانتیاوی پیدا شوی ، اودپنځو کلونو په موده کښی زیاروایستل شوچه ټول خلك له پټرواو څخه بی له کوم قیده استفادی وکړي ا و د خلکو سره ئي دترانسپورت اودحمل اونقل له لاری ډیر کومکونه کړیدی .

دغه دمالیی دوزارت او دمربوطو شعبو خلاصه اجراآت وچه په پنځو کلونو کښی منځ ته راغلی ، سره له دی هم ډیر نواقص او کمبودی شته چه ددغو وارو اصلاح او تکمیل د موظفینو اودعا مو خلکو په کاراوزحمت پوری اړه لری، اوهیله ده چه دهمکاری په روحیی سره ټول مشکلات حل اوپه راتلونکی وخت کښې مملکت اوملت دیوی روښانی دوری استقبال وکړی. (پای)

دتجارت دوزارت چارې

دتجارت وزارت داقتصادی او مړی پنځکلن پلان په اساس داوسنی مالی کال په ترڅ کښی دنورو کلونو په شان له یوی خوادا کثرودو ـ تواوخصوصاً دګاونډیو هیوادوسره دافغانستان تجارت ته پراختیا ورکړې **اوله** بلی خوائی دمملکت داقتصادی کړنلارد ټاکلواودتجویز شوی پنځکلن پلان سره سم دافغانستان دتجارت دپراختیا دعواملو په راغونډولو ، دتجارت ، اقتصاداو بانکونو په لیار کښی دخنډونو دلری کولو ، تجارتی مالونو ته دنویو بازارودپیداکولو ، په بین ا لمللی ننداړتونو کښې دمملکت د صادراتو او پیداوارو د ایښودلو ،دنړی دتجارتی اواقتصادی په ګټورو سیستمونو کښی کتنی او دهغود تطبیق دعواملو په راغونډولو کښې ، دتړونولاسلیک ، دوارداتو او صادراتو توازن ،دتجارتی مقرراتو اوقوانینو تدوین، دبین المللی بازارو دتقاضاو سره سم دمملکت دصادراتی مال التجاره په ښه کولو، دمملکت په فعالو ساحو کښې دداخلی اوخارجی نویو پنګو په کاراچولو ،دتجارتی اوترانسپورتی اونورو عام المنفعه شرکتو او موسسو جوړولو په لیار کښې په خپل وارټاکلی زیار ګاللی اوخپلی وظیفی ئی په ښه شان سرته رسولی دی او ویلای شو چه له یوې خوائی دنړی دیو شمیر هیوادو سره دقرارداداو متقابله روابطو په اساس تجارتی ښه روابط ټینګ کړی اوله بلې خوائی دبین المللی تجارتی اواقتصادی ګټورو اساساتو په پیروی دد غه هیواد تجارت په یوه نظام درولی چه په راتلونکی وخت کښې دهرډول تحول ، پراختیا اوانکشاف زمینه برابره شوې ده چه لنډیزئې په لاندې ډول وړاندی کیږی :

ع، ج ښاغلی غلام محمد «شیرزاد» دتجارت وزیر

AcKU

الف :ـ د تجارتی چارو دښه کولو لپاره مطالعات او اقدامات

په افغانستان کښی دمارکټنګ دچارو په شمول دصادراتی اموالو دکیفیت او کمیت په لحاظ دښه کولو اودنیمګړتیاو دلری کولو لپاره دتجارت وزارت په ۱۳۳۹ کال کښې دنړی داوسنیو سیستمونو سره سم دنویو اختصاصی ادارو دتشکیل او تاسیس په فکر کښې شو چه له دی لیارې نه د مملکت دتجارتی بازارو اودتجارت سیستم ښه کړای شی .

دغه تشکیل د«مارکټنګ» په نامه دصلاحیت لرونکو مقاماتو له خوا منظور شو او سږ کال دلاندنیو مسایلو په خوا او شاکښې کتنی او په یوه مطلوبه طریقه دهغو په مقدماتی اجراآتو پیل کیږی:

مثلا دغه تشکیل دسورتې اوستندرډ دڅانګې پهذریعه دهیواد پهټولو بازارو کښې دمملکت دصادراتی مالونو دسورتمند د اصلاح کولو پههکله لازمې کتنې کړی او ددغو او ضاعو اود بازارو دموجوده اشکالو اوانواعو اودهغوی دراتلونکې اصلاح دکتنو دبشپړ کولو لپارهئې د صلاحیت لرونکو او دمار کټنګ دمتخصصینو پهګډون څو هیئتونه عمده ولا یاتو ته لکه قندهار، هرات، مزارشریف، قطغن اوننګرهار تهواستول چهدپاسنیومطالبوسرهسمئې دولایاتو عمومی اوضاع وکتل اوپهدی هکله ئې خپل رپوټونه وزارت تهوړاندې کړل.

همدارنګه د مارکټنګ څانګو دمیوو دصادرولو لپاره چه دمملکت دصادراتو یو مهـم قلم دی لازم اقدامات کړیدی . اوسم دستی ئې د قندهار پهولایت کښې چهد میوو په لحاظیو عمده ولایت دی دمیوو دوچولو لپاره دیوې عصری اولوئی دستګاه دودانۍ دجوړولو پهلیار کښې اقدام کړیدی . همداراز ئې دنورو تجارتی موادوپه ترخ کښې د قالینو دپیکنګ او ستندرد په هکله چه هغههم دمملکت باارزښته مواد ګڼل کیږی د خارجی مارکیټونودخوښولو سرهسم اقدام کړی دی .

لهیوې خوائی په داخلی او خارجی بازارو کښی دافغانی مالالتجاره دنرخواو پلورلو په هکله مرتب رپوټونه تهیه کړی دی او په یوهواحد د مملکت داوزانو د ستند رد کولو د تاسیس او کله دمتریك په سیستم دهغه اندول کولو په هکله د اوزانو او پیمانو په ا حاظد تجارتی اوسنیو مشکلاتواونیمګړتیاو دلری کولو د اصلاحی اقداماتو په ترخ کښې اجراآت شوی دی .

همداراز د خپرونو څانګې د مارکټنګ د تعریف او وظیفو پـه هکـله او دممیزو د صادراتی اوضاعو د ښهکولوپه غرض ګټورې خپرونې کړی دی چه لومړی منظوریې دمار کټنګ په مختلفو موضوعاتو کښې زیاته پر اختیا ده .

همدغسی ئی دورځپاڼواوراډیو پهذریعه دموضوعاتو پههکلهزیات معلومات وخت پهوخت لو ستونکو او اوریدو ونکو ته وړاندی کړیدی همدارازدمار کټنګ څانګودمملکت دمیوواو نورودمعرفی او عرضه کولولپاره ددغو موادودپلور لوپه غر ض دقند هار په هوایی بین المللیډ ګر کښې دیوې لوې او عصری مغازې دتاسیس په فکر کـې شو اویوه اندازه اقدا مات یې هم په د ی هکله کړی دی.

دما ر کټنګ څانګو دتشکیل دوخت نهراپه دیخو ازیار ویستلې چهدټاکلیو پروګرامو نو سره سمدتجا رتی ستندرډ داصلاح او ترویج اود بازار داری چارو ته په عملی سیستمو نو پر اختیا ورکړی ،لکه چه دمملکت دتجارتی مهمو صادرا تی اقلامو لازمی سروی طرحه او دمملکت په دو همه تجا رتی پنځه کلن پلان کښې ځای شوی دی.

ب: دتجارتی روا بطو پراخول اودترونولاسلیك کول

دتجارت وزارت په۱۳۳۹ کال کښی دتیروکلو نو په شان دمملکت داقتصادی اوتجارتی پراختیاو دهیلو سره سم دنړی داکثرو پر مختللو هیوادوسره یولړ نوی تجارتی تړ ونو نه وکړل او یا یی دمخکښینیو تړونو موده اوږده کړه چه لندیزئې لاندی وړاندی کو و:

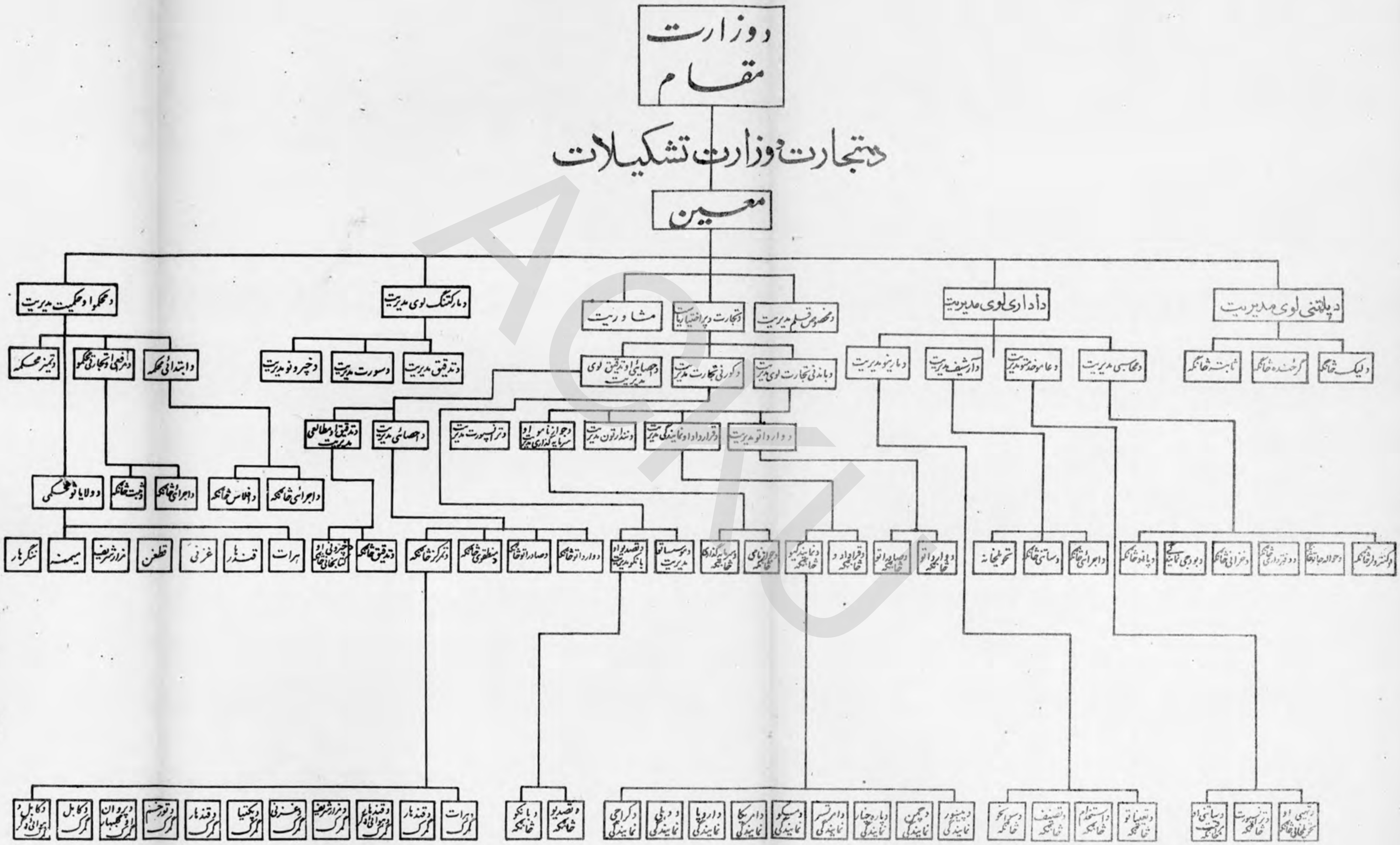
د وزارت مقام
د تجارت وزارت تشکیلات
معین
د پلټنې لوی مدیریت
د اداري لوی مدیریت
د خصوصي قلم مدیریت
مشاوریت
د مارکټنګ لوی مدیریت
د محکمو او حکمیت مدیریت
ثابت شاخګه
ګرځنده شاخګه
د محاسبې مدیریت
د ارشیف مدیریت
د مامورینو مدیریت
د تدقیق مدیریت
د سوروت مدیریت
د ذخیرو مدیریت
د تمیز محکمه
د ابتدائیې محکمه
د احصائیې مدیریت
د اجرائیې شاخګه
د افلاس شاخګه
د ثبت شاخګه
ننګرهار
میمنه
مزارشریف
قطغن
غزني
قندهار
هرات
د مرکز شاخګه
تحویلخانه

لو مړی-د۱۹۶۰ کال داگست په دوهمه نیټه دافغانستان دشاهی دولت اوداولسی چین د جمهوری حکومت تر منځه هغه وخت چه داولسی چین دصدر اعظم معاون ښاغلی چین یی په کابل کښې ودودهمی دوری لپاره داموالو دتبا دلې او تادیاتو تړون لاسلیک شو اولومړی د وره ئې ددو و کالو لپاره د۱۹۵۷ کال دجولائې د۲۸ نه لاسلیک شوی وه . نوموړی موافقه لیکدیولړ متقا بلو خبرواترونه وروسته نوی شو.

دوهم-په ۱۳۳۹ کال کښې دافغانستان دشاهی دولت اودچکوسلواکیې دجمهوری حکومت ترمنځه داموالو او قیمتو نو دتبا دلی داومې دورې پروتوکول چه هر کال په خپل خپل وار په کابل او پراگ کښې لاسلیک کیږی د۱۳۳۹ کال دمیزان په ۱۲ په کابل کښې لاسلیک شو. دغه پروتوکول افغانستان ته دچکو سلواکیې له خوا دراليږل شوی هیئت اود افغانی صلاحیت لرونکی هیئت ترمنځه دیو لړ خبرواترو اوموافقی نه وروسته لاسلیک شوی دی .

دریم-د۱۹۶۰ کال دستمبر په ۲۲ دافغانستان دشاهی دولت اودشوروی سوسیالستی جمهوری حکومت ترمنځه داموالواوقیمتونودتبادلې دلسمې دورې پروتوکول چه هغه هم په متناوب ډول په کابل او مسکو کښې لاسلیک کیږی په مسکو کښې دلاز موخبرواترونه وروسته لاسلیک شو چه ور پسی ئې خپل قانو نی مراحل تیر کړل.

څلورم-د۱۹۵۹ کال دجولائی په ۱۷ نیټه دافغانستان اوهند دحکومتونو ترمنځه د یوه کال لپاره موافقه لیک لاسلیک شوی واوله دی کبله چه دواړو خواویوتر بله د هغه د فسخ کو لو خبرورنکړ دنوموړی موافقه لیک د(۵) حکم په اساس تړون تر یوه کاله پو ری خپله اوږدشواو دد تجارتی چارودجریان د تنظیم لپاره ئې دهند تجارتی هیئت کابل ته راغی اودافغانی هیئت سره ئې مفاهمه او خبری تری وکړې اوپه نتیجه کښې په متقابل ډول ددواړو مملکتو دتجار تی چارود جریان دتنظیم لپاره دافغانستان نه یوافغانی هیئت هند ته واستول شو چه دهندی صلاحیت لرونکو هیئتو سره مفاهمې اوخبری اتری وکړی اودخپلو خبرو او مفاهمو نتیجې ئې په دغو زمینو کښې دتجارت دوزارت مربو طو څانگو ته وسپارلې.

پنځم-د۱۳۳۹ کال دسنبلې په ۲۸ نیټه دافغانستان اوپولند تر منځه یو تجا ر تی مو ا فقه لیك چه داعتبار موده ئې د۱۹۶۰ کال داگست دلومړۍ نیټې پورې تماکل شوې او له هغې نه وروسته پای ته رسیدله په کابل کښی دپو لند دراستول شوی هیئت او دافغانی صلاحیت لرونکی هیئت تر منځه لاسلیك شو .

دغه مو افقه لیك داموالو دتبادلې پرتجارتی، دتاد یاتو ،د اقتصادی، علمی او تخنیکی همکاری پرمو افقه نامو ،دعلمی، تخنیکی موافقه نامی دپروتو کول اوداموالود تبادلې د موافقه نامی دپروتوکول سره پردغو ټولو موافقه لیکو نوشامل دی.

شپږم - دگاونډیو هیوادوسره دتجارتی روابطو دتحکیم اوپراختیا په منظور د۱۳۳۹ کال د قوس په ۱۹ نیټه هغه وخت چه دایران پخوانی صدر اعظم شریف امامی کابل ته راغلی و دنو موړی هیواد دلوی سفارت په غوښتنه اودکابل په دربار کښې دایران دشاهنشاهی حکومت دپخوانیو پیشنهادو دموجودیت او د افغانستان دشاهی حکومت دمتقابله حسن نظر سره سم د افغانستان او ایران تر منځه لومړی تجارتی موافقه لیك په کابل کښې لاسلیك شو چه اوس دغه موافقه

لیك خپل قانونی مراحل تیروی او هیله ده چه ددغي موافقي پهلاسلیك کیدوسره به دافغانستان او ایران ترمنځه تجارتی روابط په مطلوب ډول شروع شی .

اوم ــ د ۱۳۳۹ کال دقوس په۱۹ نیټه دایټالیادجمهوری حکومت په پیشنهاد دافغانستان او ایټالیا دحکومتو دتجارتی هیئتو د یو لړ خبرواترو نه وروسته دافغانستان او ایټالیا ترمنځه دتجارتی، تادیاتو او داقتصادی اوتخنیکی همکاری لومړی موافقه لیك پهکابل کښی لاسلیك شو چه دهغه په اساس دافغانستان او ایټالیا ترمنځه تجارتی روابطاو اقتصادی اوتخنیکی همکاری ټینگي شوی او ددواړو هیوادو ترمنځهئی دوستانه گټور روابط سره کلك کړی دی .

اتم - په ۱۳۳۹ کال کښي دلومړی ځل لپاره دافغانستان اوچکوسلواکیا تر منځه دعلمی اوتخنیکی همکاری تړون تجارت د وزیرښاغلی غلام محمد شیرزادله خوا هغه وخت لاسلیك شو چه پراگ تهتللی و .

نهم ــ دافغانستان او نورو نړۍ د هیوادو ترمنځه د تجارتی او اقتصادی روابطو د پراختیا په لړ کښي سږکال دلومړی ځل لپاره دافغانستان اوبلغاریي ترمنځه د تجارت او تادیاتو موافقه لیك پهکابل کښی دجوزا په ۱۳ دهغه هیئت چه دبلغاریي نه افغانستان ته را استول شویواودافغانی تجارتی هیئت ترمنځه لاسلیك شو چه دغه موافقهلیك اوس خپل قانونی مراحل تیروی او هیله ده چه ددغه موافقه لیك په اثربه دنړۍ دنورو هیوادو سره تجارتی روابطو دافغانستان یوه بله تجارتی رابطه زیاته شی .

سر بیره پرپاسنیو اجرا آتو اواقداماتوچه دتجارت د وزارتله خوادنړۍ دنورو هیوادو سره دتجارتی روابطو دټینگولو په ساحهکښي شوی ددغهوزارت دقراردادو او دخارجه ارتباط دڅانگي په ذریعه په لاندنی ډول اقدامات او تشبثات شویدی :

دممیزو دسورټ او پیکنگ داصلاح کولو لپاره چه دمملکت دصادراتو یو عمده قلم دی دقراردادونو د څانگي له لیاري اقدام شوی دی او دممیزو دپاکولو او د هغو دسورټ او پیکنگ دیوې عصری مجهزې دستگاهدتورید په هکلهئي د المانی، امریکائی او ایټالي کمپنیونه دپلورلو «افرونه» لاسته راوړې دی او په نظر کښي ده چه دکانواوصنایعو د وزارت په مشوره اوهمکاری به ډیر ژر دکابل دمیوې دصادراتیشرکتلپاره یوه مکمله اومجهزه دستگاه پیرودل شوی او په کار ولویبزی .

دافغانی تاجرانو اوخارجی کمپنیو ترمنځه دروابطو دټینگولو په لیاره کښي هم اقدامات شوی دی چه افغانی تاجران دغو کمپنیو او دغه کمپنی دغو تاجرانو ته و روپیبزنی .

همدارنگه دتجارت دوزارت دخارجیارتباط دڅانگي لهلیاري ټو لوخارجی اوبینالمللی مراجعاتو په خارج او داخل کښي ددوایرو،موسسو اونورو سره تماس نیولی دی. د آسیا او لری ختیز د کنفرانسویانې د همدغې څانگي له لیار ي مربوطو وزارت خانو ته استول شوې دی او د ۳۹ کالپه ترڅ کښي ځوځلی افغانی نمایندگان اوهیئتو نهآسیائی،افریقائی او دهغو ممالکوکنفرانسوته دگډون لپاره استول شوی دی چه د افغانستان سره تجارتی او اقتصادی مراو دې لری .

دتجارت وزیرښاغلی غلام محمد شیرزاد او په کابل کښې دایران لوی سفیر ښاغلی رشیدی حایری هغه وخت چه دداړو هیوادو ترمنځ تجارتی تړون لاسلیک کوی

دتجارت دوزارت معین ښاغلی محمدسرور «عمر» دبلغاریې دتجارت دوزارت له معین ښاغلی ویرکف سره ددواړو مملکتو ترمنځ دتجارت او داموالو دمبادلې تړون لاسلیک کوی

دپولینددپوزنان په بین‌المللی نندارتون کښی دافغانی غرفی یوه څنډه .

ج ـ په هیواد کښې د وارداتو او صادراتو موضوع

دتجارت دوزارت دمهمو او اساسی وظیفو څخه یوه دهیواد دوارداتو اوصادراتو د تنظیم اودموازنی‌مسئله ده چه ددغه وزارت دپا اهمیته چارو څخه گڼل‌کیږی.له همدې امله زیار ویستل‌شوی دی چه حتی‌الامکان داسې عوامل راغونډکړی چه دتجارتی قرارداد ونو دتړون، دتجارتی روابطو دپراختیا اونورو په توسعه کښې اغیزه ولری چه دهغو په مرسته دمملکت دصادراتی مال‌التجاره صادرول مخ په زیاتیدو شی .

اوس به په دې هکله د ۱۳۳۹ کال د اقداماتو لنډیز وړاندې کړو :

الف ـ بارتړی‌هیوادوته‌دوړیوصادرول

په ۱۳۳۹ کال کښې دتجارت وزارت دوارداتو اوصادراتو په ذریعه موسسو او انفرادی تاجرانو ته اجازه ورکړه چه ۶۶۰۰ ټنه وړی‌شوروی اتحاداوچکوسلواکیی ته‌صادرې کړی اوهمدارنگه ددې لپاره‌چه دقوی اسعارو په حوزه کښې دهیواد یوه اندازه وړی صادرې شی دغه صادرونکی مکلف شول چه دصادراتو دمقدار په نظر کښې نیو لو سرړ۵ دخپلی بار تړې په حوزه کښې په سلو کښې ۲۵ـ۳۰ دغو حوزوته‌هم واستوی‌چه دهغو د پلورلو داورواسعارونه‌هیوادته‌گټه ورسیږی.

ب ـ دبار تړی‌هیوادوته‌دپنبی صادرول

په ۱۳۳۹ کال کښې‌صادراتی موسسو ته اجا زه ور کړ ای شوه چه ۷۶۲۰ ټنه پنبه دشوروی اتحاد، چکوسلواکیی اودپولنډ هیوادوته صادر کړی ا وهمدارنگه د غه مو سسې مکلفی شوی چه دوړیو دصادراتو پشان په سلو کښې شل ئی په لوړو اسعاروصادری کړی .

ج ـ دبار تړی په حو زه کښې دپوټکو صادرات

همدغه ډول تاجرانو اومر بوطو موسسو ته اجازه ورکړه شوه‌چه دمیږواوزو ۶۸۰۰۰۰ دوریو ۲۵۵۰۰۰ پوټکی شوروی اتحاداودوریو ۸۰۰۰۰پوټکی چکوسلواکیې‌ته‌صادرکړی .

د ـ دنورومواد و صادرات‌دبارتړی په حوزه کښې

همدارنگه په تیر کال‌کښې تاجرانو اوموسسو ته اجازه‌ورکړه شوه‌چه۱۹۰۰ټنه کونځلی ۲۸۰۰ ټنه زغری، ۷۷۰۰ ټنه‌ممیز ، ۶۰۰ټنه بادام او ۱۰۰۰ټنه پسته‌اوغوزان‌شوروی‌اتحادته او ۳۰۰ ټنه زغرې، ۱۵۰ ټنه ممیز ، ۵۰۰ټنه پنبه دانه او۸۰۰۰۰کړه کولمی‌چکوسلواکیې ته او ۹۰۰ټنه زغرې‌پولنډ ته‌او دپوټکو د۹۰۰۰۰ جلدو سره انډول ۲۶۵ ټنه دغوایانو خام پوټکی ایران ته واستوی.

همدارنگه په ۳۹ کال کښې دهغی تجارتی موافقی په اساس چه دافغانستان اوهند تر منځه د۱۹۶۰ داکتوبر په ۳ لاس‌لیک شوې وه د۵۰ر۳کروړو کلدارو په انډول‌افغانی‌مال‌التجاره هند ته صادر شوید ي .

اوسربیره‌پردې له‌دې کبله چه یوه اندازه میوه اونور افغانی پیداوار په‌داخل‌کښې موجودوو

ACKU

هند ته دافغانی لیبزل شوی هیئت له خوا په هندکښې دمربوطو مقاماتو سره‌دهغو دصا درولو په‌هکله‌خبری اترې وشوې اوپه نتیجه کښې ئې دیو کروړ او پنځه ویشتو لکو افغانیو په اندول هند ته دافغانی مال‌التجاره لکه میوه ، داوزی اومیبزو پو ټکی او نو رو صادرولو موافقه لاس ته راوړه .

اوهمدارنګه دغه هیئت وکولای شول چه په تیر کال کښې یوه داسی موافقه‌لاسته‌راوړی چه په هند کښې دافغانی ثبت شو وتاجر انو نه سربیره لس نور افغانی تاجران‌او موسسی‌په هند کښې ثبت کړی .

دوهم—واردات

الف: دصادراتی‌مال‌التجاره په مقابل کښې دبارټری له حوزی واردات د ۱۳۳۹ کال په جریان کښې دتجارت وزارت داموالو دتبادلې دموافقی سره‌سم‌نژدی، ۱۰۰۰ ټنه آهن‌څادر ٦۰۰ ټنه ګول میخونه ، ګول‌اونعلی دارفولاد،د٦۷۰۰۰۰ډالر و په اندول دو دانیو هنداری د۱۸٦۰۰۰۰ ډالرو په اندول عرادې او ډول ډول موټر او۱۱۷۱٦۰۰۰ متره نخې ټکر ان له شوروی اتحاد نه او۱۹۷۰۰۰ پونده عرادی اودهغو پرزې له‌چکوسلواکیې‌نه وار د کړی دی چه‌دغه ټول دانفرادی تاجرانو ،دولتی دوایرو اوموسسو دبارټری په حوزه کښې دصادراتی مالونو په مقابل کښې تورید کړی دی. سربیره پردی یوه‌اندازه نور مالونه‌هم ا نفرا دی تاجرانو دصادراتی مالوپه مقابل کښې ددغو حوزو له لیاری مملکت ته واردکړی دی .

ب—دوارداتواوصادراتو په هکله د کنترول اقدامات

یوبل اقدام چه دتجارت دوزارت له خوا شوی دی اودهغه دسرته رسولو په هکله‌تریوی اندازی بریالی شوی هم دی هغه‌دوارداتو اوصادراتو دنظم اونسق لپاره دکتابو نودتنظیم او اوترتیب موضوع ده چه ددغه منظور له پاره سبز کال لازم ترتیبونه نیول شوی دی او هیله ده چه په راتلونکو کلونو کښې به دوارداتو اوصادراتو داجازی اوتوزیع په هکله لااساسی اقدامات وشی.

ج— خارجی کمپنیو اوتاجرانو ته په افغانستان کښې داسانتیاوبرابرول

لومړی-دوزارت‌دجوازلیکو نوڅانګودهغوخارجی‌تاجرانو، کمپنیواوموسسوداسانتیاوپه‌منظور چه‌غواړی‌په افغانستان کښی‌تجارت وکړی‌اودافغانستان دتجارت‌جوازلیکولری‌دنویومقرراتو په‌ټاکلولاس پوری‌کړی اودغه‌مقررات ئی‌په‌داخل اوخارج کښی دمطبوعاتی و سایلو په‌ذریعه علاقه‌لرونکوته خپاره‌کړیدی چه‌دهغودتطبیقولو نه دډادوړنتیجی‌لاسته‌راغلی‌د ی .

دوهم - همدارنګه‌سبزکال‌دخارجی نمایندګیو، موسسواودتاجرانودراجسترا وثبتولو لپاره بشپړترتیبات نیولی‌دی‌چه‌دهغوپه وسیله‌سربیره‌پردی چه‌نوموړوتاجرانو دجوازلیکونو اخستلو داقامت‌اوخروج ویزی‌اونور راغونډوی په‌افغانستان‌کښی دیوه‌خارجی تاجرپه هکله هویت او لازمی کتنی‌په‌مطلوب‌ډول‌هم‌ثبتوی .

دریم ـ همدارنگه‌په افغانستان کښې‌دسرمایوداچولو دقانون سره‌سم د تجارت د وزارت دمربوطوځانگو له‌خوادفزانسي دتعمیراتو د و دانو اویـوه اوی شرکت تـه چه دومېز نومیبزی‌په‌افغانستان کښې‌دسرمایې‌داچولو موافقه‌ورکړای‌شوه چه‌دغه‌شرکت‌دافغانستان درهغې او تعمیراتې‌بانك‌اودنورو تعمیراتي‌شرکتو په گډون دودانیواوساختمانو په‌برخه‌کښې افغانستان ته‌کار کوی،

څلورم ـ همدارنگه‌دپخوانیو موافقوسره سم بوشمیر خارجي تاجرانو، تجارتي کمپنیو نمایندگیواو موسسو ته په‌افغانستان کښې‌دتجارت جوازلیك‌ورکړشو .

دداخلي تجارت‌په‌ساحو کښې‌دنویوسرمایوپه کاراچول

دتجارت‌وزارت‌سبزکال دخپلې‌دموسسواوشرکتو څانگې‌په‌وسیله یوه‌اندازه نوی‌سر مایه‌چه په‌راکډول‌داشخاصوسره‌موجوده وه‌ددغوافرادو په‌ذریعه‌دتجارت‌په‌فعالوساحو اوپولې دوران کښې‌دمملکت په‌داخل‌کښې‌په کارواچوله .

دغه‌سرمائی دبریښنادتنویر اوتدویر،ودانی، ترانسپورت اودامو‌ال التجاره دصادراتو او وارداتو‌په‌لار‌کښې پەلاندې‌ډول په‌کاراچول‌شوې‌دی: .

۱ـ دبریښنادتنویر اوتدویر ساحه:

په‌مزارشریف کښې دمزارشریف دبریښنادشرکت په‌نامه د(۱۰،۰۰۰،۰۰۰) افغانیو په سرمایه‌اویوبل شرکت دسنائې بریښنا په نامه‌په‌غزنی کښې د(۱،۵۰۰،۰۰۰) افغانیو په‌سرمایه جوړشوی دی .

۲ـ دودانیو‌په‌ساحه کښې :

په‌کابل‌کښې‌یوشرکت دباختر تعمیراتي شرکت‌په‌نامه‌د(۳،۰۰۰،۰۰۰) ا فغانیو‌په‌سرمایه اویو‌بل‌شرکت‌د نویوودانیو‌په‌نامه‌د(۳،۰۰۰،۰۰۰)افغانیو‌په‌سرمایه‌په کابل‌کښې‌په کارپیل‌وکړ .

۳ـ څلور نور نوی شرکتونه‌دهاشمی‌لمټدپه نامه‌په(۲۰۰۰،۰۰۰)افغانی‌سرمایه‌په‌مزارشریف کښې،خلیل اوورونه لمټدپه(۲،۰۰۰ ،۰۰۰) افغاني سرمایه په کابـل ا و حید ر لمټد په (۲،۰۰۰،۰۰۰) افغاني‌سرمایه په‌کابل‌اوسعادت لمټدپه(۱،۲۰۰،۰۰۰) افغاني سرمایه په کابل‌کښې‌جوړ او‌په‌کارئې‌پیل کړیدی .

٤ـدترانسپورت‌په‌ساحه‌کښې‌یو شرکت‌دملگرو ترانسپورت‌په‌نامه‌د (۱،٤۵۰،۰۰۰)افغانیو په‌سرمایه‌په‌کابل‌کښې تاسیس‌او‌په‌کار اویدلی‌دی.

ددو لتي تصدیاتو اوبانکو‌په‌هکله‌دچارو دښه کولولپاره اقدامات

یو‌بل‌اقدام چه‌دتجارت‌دوزارت‌دتصدیاتو دڅانگې‌له‌خوا‌ور‌کښې زیار ویستل شوی‌دی هغه ددولتي‌تصدیاتو اوبانکونودچارودښه کولو،هغوته‌دلازمو مشوروورکولواودهغو روانو پیښو ته درسیدگۍ لپاره‌دگډوکوښښو اوهمکاریو‌نه‌علاوه په‌دې‌باره کښې‌لاندني‌تشبثات شوی‌دی .

لومړی‌ـدتجارتي‌چارو اوبانکداری دتحول‌دایجاب سره سم ددولتي تصدیاتو ا و با نکو اساسنامې په‌عمو مي‌ډول ترغور‌لاندې‌نیول‌شوې‌اوهمدارنگه‌ددغومو سسودمدیره‌هیئتونودرپوټونو

په هکله غوراوتدقیق شوی او دلزوم په صورت کښې دوزارت اصلاحی ټکی دغو مو سسو ته رسول شوی اودهغو دعملی کولو مراقبت شوی دی .

دوهم ــ ددولتی تصدیاتو اوبانکونو فعالیتونه ترمراقبت لاندی نیول شوی او دهغو دمشکلاتو دلری کولو له پاره داساسنتیاوو په راغونډولو کښې لازمی همکاری شوی دی .

دریم ــ همدارنګه په ۱۳۳۹ کال کښې دبانکونو لپاره دوظایفو دلایحــی طرحــه او ترتیب دوزارت دتصدیاتو دڅانګی لخوا په نظر کښې نیول شوی دی چه دهغی پراساس دبانکو وظیفی تثبیتیږی چه دهغوی دیو تر بله فعالیت په ساحه کښې دا حتمالی غیرقانونی تشبثاتومخه نیوله کیږی .

بین المللی نندارتونونه

دتجارت وزارت په ۱۳۳۹ اوکال او د ۱۳٤۰ کال په سر کښې دنندارتونو دخپلې څانګې دلاری دهیواد دپیداوار دمال التجاره دمعرفی په منظور په مدنی ، اجتماعی ، تجارتی، صناعتی، زراعتی او نور مختلفو ساحو کښې دهیواددوروستیو پرمختګونو دتمثیلولو اودافغانی مال التجاره دعرضه کولو لپاره دنړیو بازارو پیداکولو په غرض دافغانستان په بین المللی نندارتونو کښې دنړۍ د انکشافی علمی، او تخنیکی پر مختګونو د نمایش او عرضه کولو په لاره کښې لاندی اقدامات کړی دی.

الف — په بین المللی ننداردتونو کښې ګډون

۱ ــ افغانستان د قاهری په زراعتی بین المللی نندارتون کښې چه د فروری د پنځلسم نه شروع او د ۱۹٦۱ کال د مارچ تر آخره پوری ئی دوام در لود ګډون وکړ . په دغه ننداړ تون کښې د افغانستان له خوا آلات، یو شمیر ترکی او قره قلی پسونه، او د افغانی فابریکو او بدل شوی نخی، سندی و ریښمین ټکران ، د قره قلی پوټکو ډولونــه ، دهیو ا د پیداوار تیږی، د قالینو او قالینچو صنایع ، دوچو میوو قسمونه ، دهیوا د دوریو ، پنبی وریښمو نمونی چه په خارجی بازارو کښې ښه پیریدونکی لری و ښود ل شول ،

۲ــ همدارنګه افغانستان د پولنډ د پو زنان په بین المللی ننداړتون کښې چه دستمبر په لسمه شروع اود ۱۹٦۱ کال دستمبر د ۲٤ نیټی پوری ئی دوام در لود ګډون و کړ اوپه دغه ننداړتون کښې ئی هم دمملکت د پیداوار واقسام، اومه مواد ، د ماشینی اولاسی صنایعو نمونی او نور و ښودل چه د ننداړچیانو له خوا ئی تود هر کلی وشو.

ب ــ په افغانستان کښې د ۱۳٤۰ کال بین المللی ننداړتون اودځینی هیوادو

دایمی ننداړتون دپرانستلو لپاره لازم تدبیرونه

۱ ــ د ۱۳٤۰ کال دبین المللی ننداړتون دپرانستلو دپاره چه دافغانستان دخپلواکی د ٤۳ کالیزی په موقع کښې په کابل کښې پرانستل کیږی او همدا رنګه دتیر کال د ننداړتون لپاره د و زارت لخوا لازم تد بیر ونه نیو ل شوی اوڅه مقررات هم وضعه شوی دی چه دهغو په اساس لازمی اسانتیاوی راغونډی شوی او همدارنګه په خارجی ژبو بیلی بیلی خپرونی چاپ شوی چه په هغو کښې د ګمرکی، ترانسپورت، ترانزیتی، اسعاری ، مقررات اوډګډون کوونکو دآرامی وسایل، دپلورلو او ننداری وختونه او نور ټـول یادونی وړ ټکی

ځرګندی شوې اوترمخه هغو میوادو ته استول شوی چه په دغه بین المللی نندارتو نکښی د ګډون کولو سره علاقه لری.

همدارنګه د نرخ اکثرو هیوادو ته پهدغه نندارتون کښی د ګډون کولو بلنه ور کړه شوی ده چه اکثروئی منلی ا و ګډون کولو ته چمتو شوی دی .

دوهم ـ دهغو هیوادو سره چه په افغانستان کښی ئی د دایمی نندارتونوپرانستلغوښتل لازم مساعد تو نه او مرستی شوې دې چه په نتیجه کښی ئې شوروی اتحاد، ایتا لیا، پرلند هند اوچکوسلواکیا په افغانستان کښی خپلی دایمی غرفی پرانستلې او پههغو کښې دخپلو هیوادو صنایع او پیداوار د دواړو کلونو دجشن په موقع کښې ښئې.

قوانین او اصولنامې

د احصایې دعمومی مدیریت دتدقیق او کتنو مدیریت چه دخپرونو، تدقیق او کتابځانو په څانګو مشتمل دی د تجارتی قوانینو او اصولنامو او نورو په لړ کښې د د غو لاند نیو قوانینو په تدوین او نافذ کولو بریالی شوی دی :

لومړی ـ دتجارتی قوانینو او محاکماتو په تدوینولو ا و دقانونی مرا تبو د تیر و لو لپاره صلاحیت لرونکو مقاماتو ته د هغو وړاندې کول .

دوهم ـ د تجارتی نښو د ثبتولو د اصولنامې تدوین چه دقانونی مرحلو دتیرولو نه ئې و ر و سته اوس حکم نافذ دی .

شرکتهای تجارتی و موسسات ملی و انفرادی کشور

اسم	اندازه سرمایه به افغانی	موضوع و آدرس	اسمای هیأت مدیره	رئیس و معاون
پښتنویووالی	۱۱۳۱۵۰۰۰	سهامی ، مزارشریف	حاجی‌سورگل ضیاءبای، حاجی امین‌الله، نظرگل فضل‌جان، جان‌زندی	حاجی زندی فضل‌جان
اتحادیه‌میمنه‌واندخوي	۳۲۶۲۵۰۰۰	سهامی، جاده‌شاهی	قلی‌بای، جمعه محمدنبی، ملاچاری	قلیج‌بای محمدقاسم
صادرات‌قره‌قل	۱۶۷۱۵۳۰۰	سهامی، میرویس‌میدان	میرمحمد محمدامین سراج‌الدین	حاجی‌عبدالرحمن
رشتیابلخ	۲۳۱۱۶۰۰۰	سهامی، مزار شریف	سلطان‌محمد نظرگل	الماس خان نظرخان
ستوری	۷۰۰۰۰۰۰	سهامی، سرای‌برادران	غلام‌حسن محمد ابراهیم محمد جان	غلام نبی
سهیل	۲ ۰۰۰۰۰	سهامی، بازارمرادخانی	خیرالدین محمدرسول سلطان‌محمد	حسین گل
شرکت‌پروان	۱۰۰۰۰۰۰	سهامی، جاده میوند	حبیب‌الله‌طرزی محمدنعیم پیرمحمد	پیرمحمد
شرکت‌شجاع	۱۰۰۰۰۰۰	سهامی، جاده‌اندرابی	......	غلام‌محمد
خرم‌فضای‌سنگ‌چارك	۲۱۳۸۰۰۰	سهامی، مزارشریف	......	....
واردات‌رخت‌مزارشریف	۱۵۰۰۰۰۰۰	سهامی، اندرابی‌مارکیت	عبدالقیوم سلطان‌محمد جمال‌الدین	عبدالقیوم محمد نبی
اتحادیه مزارشریف	۵۰۰۰۰۰۰	سهامی، مزارشریف	.....	.....
اتحادیه بلخ	۲۳۱۱۶۰۰۰	سهامی، نمایندگی‌متصل‌شفاخانه‌مستورات		....
اتحادیه پنبه	۲۰۰۰۰۰۰	سهامی، جاده‌نادرپښتون	....	....
شرکت کلمو	۳۰۰۰۰۰	سهامی، جاده نادر پښتون	....	....
شرکت‌صادرات‌پشم	۶۰۰۰۰۰۰	سهامی، اند رابی	....	....

ACKU

اسم	اندازه سرمایه به افغانی	موضوع و آدرس	رئیس و معاون
تجارتی کوپراتیف	۲۰۰۰۰۰۰	کوپراتیفی، نخاس	.....
شرکت زیمنس	۵۰۰۰۰۰ مارك	سهامی، جاده میوند	.....
آریانا افغان هوائی شرکت	۴۰۰۰۰۰۰ دالر	سهامی، جاده میوند	فیض محمد احمدزی (رئیس)
شرکت صادرات قالین	۱۵۰۰۰۰۰۰ افغانی	سهامی، جاده نادرپشتون	سیدنعیم ، خروش
شرکت میوه کابل	۷۵۰۰۰۰۰	سهامی، پشتون مارکیت	سلطان محمد
شرکت میوه قندهار	۷۵۰۰۰۰۰	سهامی، پشتون مارکیت	.....
شرکت کنجدوزغر	۲۰۰۰۰۰۰	سهامی، جاده نادرپشتون	وزیرگل
حبوبات مزارشریف	۲۵۰۰۰۰۰	سهامی، مزارشریف نمایندگی چوك جاده میوند	.....
شرکت رخت احمدشاهی	۵۰۰۰۰۰۰	سهامی، سپاهی گمنام	.....
صادرات پت	۵۰۰۰۰۰۰	سهامی، پشتنی تجارتی بانك	جنت خان غروال
سهامی ودان	۳۰۶۰۰۰۰	سهامی، اپارتمان ۱۴ جاده نادرپشتون	محمدگل
د اعرابو سهامی شرکت	۳۵۰۰۰۰۰	سهامی، میمنه	محمدایوب
ملگرو لمتد	۱۲۰۰۰۰۰	لمتد سرای قالین	نوراحمدزکریا
بادغیس هرات	۴۰۰۰۰۰۰	سهامی	......
سهامی مشرقی	۲۰۰۰۰۰۰	« ننگرهار	......
« ودانی	۲۰۰۰۰۰۰	« جادهٔ اندرابی	حاجی محمدابراهیم
حبوبات قطغن	۲۰۰۰۰۰۰	« قطغن	......
حاجی صلاح الدین لمتد	۲۰۰۰۰۰۰	« سرای شهزاده	حاجی صلاح الدین
حکیم او عمر لمتد	۲۰۰۰۰۰	لمتد «	محمدحکیم، محمدعمر
شرکت تعمیراتی	۲۰۰۰۰۰۰	سهامی، جادهٔ شاهی	......
« ناشر لمتد	۱۰۰۰۰۰۰	لمتد، قندوز	غلام سرور ناشر
«عمران جدید	۳۰۰۰۰۰۰	سهامی، ده بوری	.....
« نوری لمتد	۱۰۰۰۰۰۰	لمتد، سرای شهزاده	حاجی نوراحمد
« حبیب لمتد	۲۰۰۰۰۰۰	« جاده میوند	.....
« عبدالقیوم «	۲۰۰۰۰۰۰	« سرای شهزاده	(محمداسحق سدوزایی
« سلیمی لمتد	۱۰۰۰۰۰۰	« « ۱۲۶	عبدالرحیم)
« سینا لمتد	۱۰۰۰۰۰۰	«	.....
« صداقت	۲۰۰۰۰۰۰	سهامی، جاده میوند	.....
«فضل برادران	۳۲۹۴۰۰۰	لمتد	.....
هاشمی لمتد	۲۰۰۰۰۰۰	« مزارشریف	خیر محمد
قطغن او بدخشان اتحادیه	۱۷۰۰۰۰۰	سهامی، قطغن	.....

ACKU

دمطبوعاتو دمستقل ریاست چاری

د مطبوعاتو مستقل ریاست په لو مړی پنځه کلن پلان کښی برخه نه در لوده نو په تیر شوی کال کښی له یوه طرفه د نشر ا تی سویی په انکشاف ، دهنري او ثقافتی سطحی په لوړولو او د خا رجی منابعو څخه د اطلاعاتو د تهیه او برابرولو په زمینه کښی چه د خلکو افکار پري روښانه کیږی او له بله طرفه خارجی نړی ته د مملکت دمعرفی کولو په لاره کښی یی سعی کړیده. سر بیره پر دغو دوو هدفو نو چه دمطبوعاتو دفعالیتو نو هسته ګڼل کیږی د مطبو عاتو د راتلو نکی انکشاف او پرمختګ لپاره یی دښو لیارو دپیدا کو لو په باره کښی په ګټورو اقداماتو لاس پوری کړیدی. دنشراتی مؤسسو او مطبوعاتی ارګانو سره دمطبوعاتو دمستقل ریاست تماس کول او ددغه مرام دسر ته رسولو لپاره دوا ړو ګډه کوښښو نه، دنشراتو دساحی دپراختیا و لپاره دمرکز اودولایاتو دنشراتی مؤسسو سره همکاری اودکریدتونو ورکول ، د جرایدو اوورځپاڼو د معنوي سویی لوړوالی دښبرغان دمطبوعاتو منځ ته راوړل، دمطابعو پیاوړی کول اودطباعت دعصری وسائلو په کار اچول له مثبتو ګامو څخه دی چه دنشراتو د ترقی اود صحافت دښه والی لپاره ګټور واقع شوی دی .

د کتور «سهیل» دمطبوعاتو مستقل رئیس

د خلکو د ملی ارزو ګانو په لاره کښی خد مت کول ، د تو لنی اصلاح ا و ښه و ا لی د بین المللی قضایاؤ او د جهانی چارو په برا بر کښی د افغا نستان د موقف معرفی کول دننني ژوند اوننني نړی سره دخپلو خلکو آشنا کول ، نړی ته د خپل ملك معرفی کول ،او دنړی له پیښو اوعلمی پرمختګو څخه خبرول دمطبوعاتوله کارو څخه دی ، دمعاصرو لیکوا لو او فاضلانو د آثارو په خپرو لو اود تیر شویو د آثارو دژو ندی کولو په هکله ئی توجه کړیده ، یوشمیر آثار د پوهانو له خوا د انتقاد او کتنی لاندی و نیول شول ا و له اصلاح او تصحیح څخه وروسته د دغو آثارو په طبع کولو کښی اقدام و شو .

په دغه ترتیب سره په تیر شوی کال کښی مربوطی شعبی موقع و موندله چه یوشمیر تألیفونه او ترجمی په پښتو اوفارسی ژبو طبع او خپاره کړی او د غه کار له یوی خو ا د مطالعی خاوندانو ته اوله بلی خو ا د علمی ا و ادبی ذ خیری د ډیرښت لپا ر ه خد مت کړیدی ، بل د ښه موفقیت لپاره تعدیلاتی نظر منځ ته راغلی چه د مطبوعاتی جوائز و په کمیت او کیفیت کښی به یومؤثر نقش پر یبزدی .

دلارښوونی مدیریت ددینی تبلیغاتو تعمیمول ، داسلامی تمدن او ښکلو نو سره دخلکو اشنا کول ، دحق اودباطل دتمییز په غرض دعامه افکارو په کار اچول، دپیام حق په مجله کښی یو لړ دینی . اجتما عی او علمی مطالبو خپرول . دموعظو ترتیبول په غاړه لری او په لاز مو او مناسبو مواقعو کښی یی ورته اقدام کړیدی اوکوی یی .

ACKU

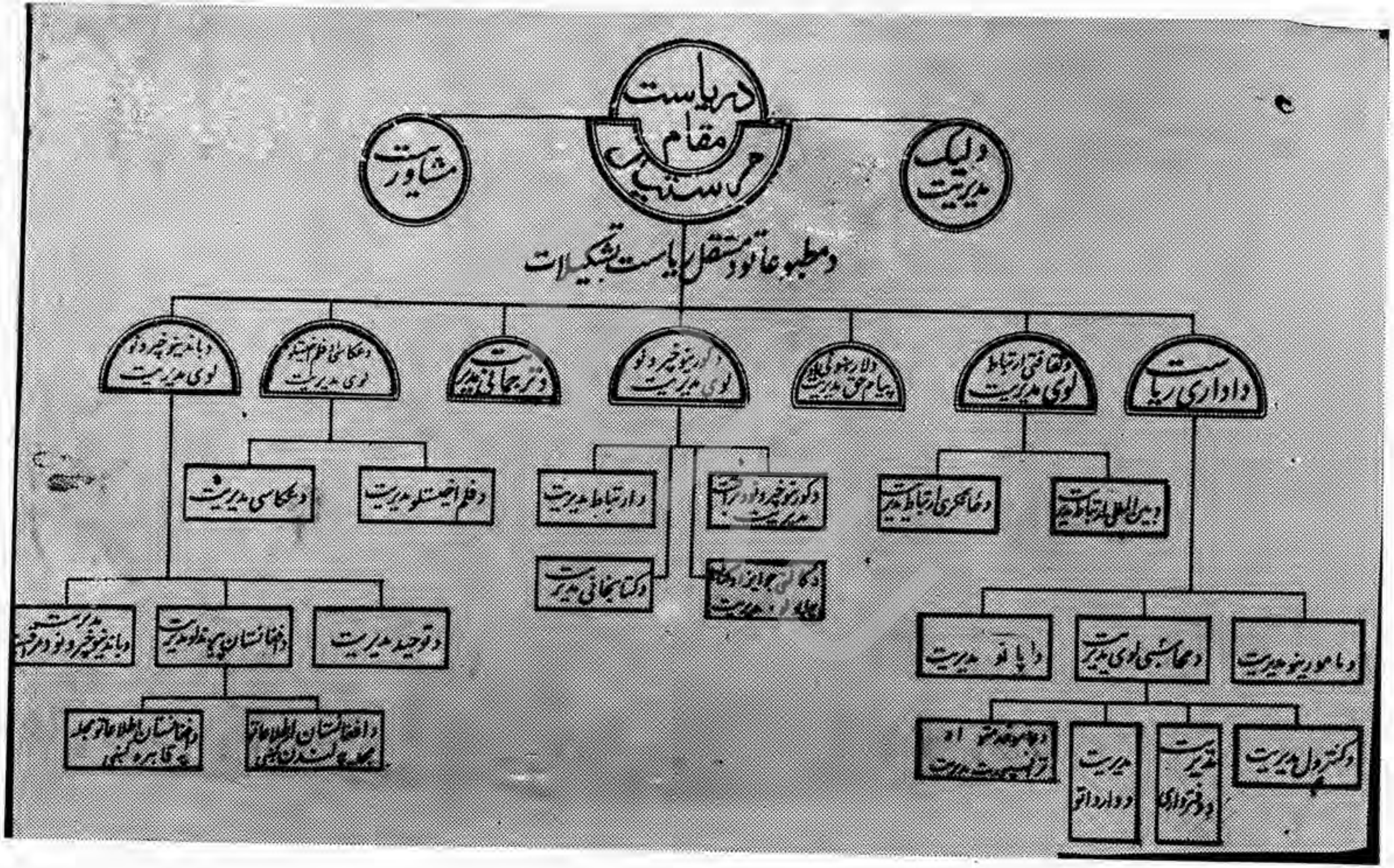
د ریاست مقام
مرستیال
مشاور
مدیریت
دمطبوعاتو دمستقل ریاست تشکیلات
د اداری ریاست
د ثقافتی ارتباط لوی مدیریت
د کورنیو خپرونو لوی مدیریت
د ترجمانی مدیریت
د بهرنیو خپرونو لوی مدیریت
د ارتباط مدیریت
د کتابخانی مدیریت
د فلم اخیستلو مدیریت
د عکاسی مدیریت
د توحید مدیریت
د مامورینو مدیریت
د محاسبی لوی مدیریت
د کنترول مدیریت

دمطبوعاتو مستقل رئیس دکتور جیل دملی بانک په سالون کښې دګرځندوی دسیمینا ردپرانستلو په نسبت وینا کوی. په دغه سیمینار کښې دافغانستان هند، اندونیزیا، نیپال او پاکستان نمایندګانو ګډون کړی وو.

دباندنیو نړیو ته دمملکت دمعرفي کولو، دفلمونو په ښوونو سره دخلکو دذهنیتو دتنویرولو او روښانه کولو وظیفه اداکوي او خارج ته دافغانستان دزعماؤ دسفرونو د خاطرې، همدارنګه افغانستان ته د خارجي خلکو د راتګ نوی خاطرې ښودلی دي او ښئي ئې. دمطبوعاتو دمستقل ریاست دفلمبردارۍ دستګاه د مستندو او اخباري فلمونو په تهیه کولو کښې چه په رنګه، تور او سپین دول سره وي او دخلکو په طبیعي ژوندا وملي اخترونو اړه لري ښه موفقیت موندلی دی.

دخارجي نړیو سره د افغانستان د ثقافتي روابطو په ټینګولو او خارجي موسسو او فرهنګي مراجعو ته د افغانستان دمختلفو موضوعاتو په ورکولو سره ښه فعالیت کړیدی.

خارج ته دمطبوعاتي او هنري هیئتونو لیږدول، همدارنګه له خارج نه دداسي هیئتونو رابلل ډیری اغیزې وړدي چه خارجي نړۍ دافغانستان دثقافت او هنر او د افغانستان خلک د نورو دکلتور سره اشناکوي. په همدغه ترتیب سره دسفر دامکاناتو تهیه کول او د نړۍ له مختلفو ځایو څخه د سیاحینو جلبول او دعلمي، تاریخي او هنري مرکزونو او دمملکت دطبیعي مناظرو مشاهده کول زمونږ او دخارجي ملتونو په منځ کښې د پیژندګلوۍ یو مهم اثر لري دمطبوعاتو دلمړي پنځه کلن پلان وضعیت چه په دوهم پنځه کلن پلان کښې موقع اخستې یو له مثبتو تشبثاتو څخه دی چه دمطبوعاتو راتلونکی انکشاف تضمینوي.

ددې پلان په اساس مطبوعات به په پنځو راتلونکو کلو کښې موقع پیداکړي چه خپلې تبلیغاتي خپروني قناعت بخشي او ډیری کړي او عصري عمارتونه او نور لوازم او ضرو ریات چه د مطبوعاتو د پرمختګ په لاره کښې کومک کوي جوړ او تیار کړي او دهمدې پلان په واسطه به له یوې خوانه مجلې او جریدې دکمیت او کیفیت له لحاظه ښه انکشاف وکړي او مطابع به ښه شي او له بله طرفه به دمملکت اطلاعاتي دستګاوې او هغه شعبې چه دتدوینو لو او نشرولو لپاره مواد او معلومات برابروي قوي او ښې شي.

تیاتر او تمثیلي هنرونو تحول کړیدی یعني له دغې هنري او فرهنګي ځانګې څخه به دفني متخصصینو په جلبولو سره دراتلونکو ممثلینو دروزنې انتظار وشي.

ددې لپاره چه پلان په موفقانه ډول تعمیل شي او مطبوعات د پرمختګ په لوري روان شي نوله ټولو څخه اول دیته ضرورت پیښ شو چه دفن خاوندان او په صحافت او ژورنالیستۍ کښې پوه کسان ډیر شي نو همداو چه دمطبوعاتو مستقل ریاست دادبیاتو په پوهنځي کښې دژورنالیزم څانګه تاسیسه کړه او همدا رنګه ئې د مطبوعاتو په مرکز کښې دژورنالیزم مستعجله کورسونه پرانستل چه شاملین ئې سابقه لرونکي مامورین، دریاست دمسلکي شعبو او دمرکز او ولایاتو دنشراتي مؤسسو غړي دي او دخارجي پروفیسرانو له خوا درسونه ورکول کیږي. ور وسته لدېنه چه د پوهنتون او دمطبوعاتو دژورنالیزم شاملین خپله تحصیلي دوره پای ته ورسوي نو دمطبوعاتو دراتلونکي انکشاف ضرورت به اداء کړي او دغه عمده ملاحظې په ترتیب سره بیانې شوي دي.

کورنۍ خپرونې

دکورنیو خپرونو لوی مدیریت دنشراتي مؤسسو او مطبوعاتي مرکزونو علاقه دمطبوعاتو دریاست سره ټینګه کړیده او په دې باره کښې ئې له خپلو کومکو نو څخه څه ندی سپمولی. همدارنګه دفلمونو په تو ر ید ولو سره د مربوطه شعبو سره همکاري او مرسته شویده، دخلکو دذوق سره ئې سم یو شمیر ښه فلمونه وارد کړیدي. دکالنۍ په تدوینولو او دعصري ژورنالیزم د بنسټونو په تعمیمولو کښې دفني پرسونلو او دلازمه لارښوونو له لارې ئې کوښښونه کړیدي.

سره دغو اقداماتو دلاندنیو آثارو پهطبع اونشر کښې یې توفیق موندلی د ی:

۱ـد ژورنالیزم اساسونه

۲ـ دفرحت اشعار

۳ ـ فضیلت

٤ ـ سپوږمی

٥ ـ داستاد خلیلي اشعار

٦ ـ دشخصیت اصلاح

۷ ـ پوهنهاو پرمشنوی باندې دهغی تأثیر

۸ـ کوچنی لهز ېږیدنی نه ترشپږ کلنی

۹ ـ دری نکلونه

۱۰ ـ ننني نړی

۱۱ ـ دافغانستان موقف

۱۲ ـ په اسلام کښې دانسان حقوق

۱۳ ـ زمایادونه (یادداشتهای من)

۱٤ ـ سخنور معاصرین

د مطبوعاتی جوائزو دنوی لایحې دتدوینولو پهاساس یوشمیر دترجمې اوتألیف کړورو آثارو ،دنظم او نثر پارچو اوښه هنری آثارودمطبوعاتو پهجوائزو کښې برخه و اخسته .

د مملکت د هنرمندانو دتشویق لپاره درسامی،مجسمه سازی ، خطاطی ، او موسیقی دجوائزومعیار لوړو کرځول شو او پهدی ترتیب سره دمملکت دهنری آثارو د ژوندی کولو لپاره یونوی ګام واخستل شو .

دکتابداری دانکشاف اود کتابخانی د ښهوالي او عصری کیدو لپاره توجهاو په دی باره کښې ئی دخارجی متخصصینو دکومك په جلبولو کښې کو ښښونه کړیدی .

د باندنی خپرونی

دکال به جریان سربیره په کتابونو، مجلو اونورو ګټورو موادوچه وخت پهوخت ئې په خارج کښې دافغانستان سیا سی او کلتو ری نما یندګیو اودمملکت پهداخل کښې دخارجی مملکتونو نمایندګیو ته لیږلی دی ،یو شمیر خارجی اشخاصو او موسسو ته ئی دمملکت په مختلفو شقو قو کښې دغو ښتنی سره سم معلومات ورکړی دی، دافغانستان دانکشاف پهباره کښې ئی دافغانستان اطلاعاتی دوائرو ته چه په لندناو قاهره کښې دی موضوعات او مطالب لیږلې دی ،چه پهلندن کښې د افغانی اطلا عا توددائری لخوادوطن دننني فعالیتو نو مضا مین دره دفوتو ګانو د(افغانستان نیوز) په مجله کښې په انګلیسی، المانی او فرانسوی ژبو خپر یږی چه یوه زیاته برخه یې دهمدی اداری له خوا ټولو خارجی مملکتوته لیږ ل کیږی او یوه اندا زه ئی دمملکت په داخل کښې د باند نیو خپرو نو له خوا خارجی موسسو او نمایند ګیوته ور کول کیږی .

د افغانستا ن مطبوعاتي هيأت چه د اتحادي آلمان د مطبوعا تو په بلنه هغه هيوادته تلى ، په هوائي ډگر کښې د مطبوعا تو د مستقل رياست د کارکونکو سره چه د هغوى د مخه ښې د پاره ورا غلي ؤ .

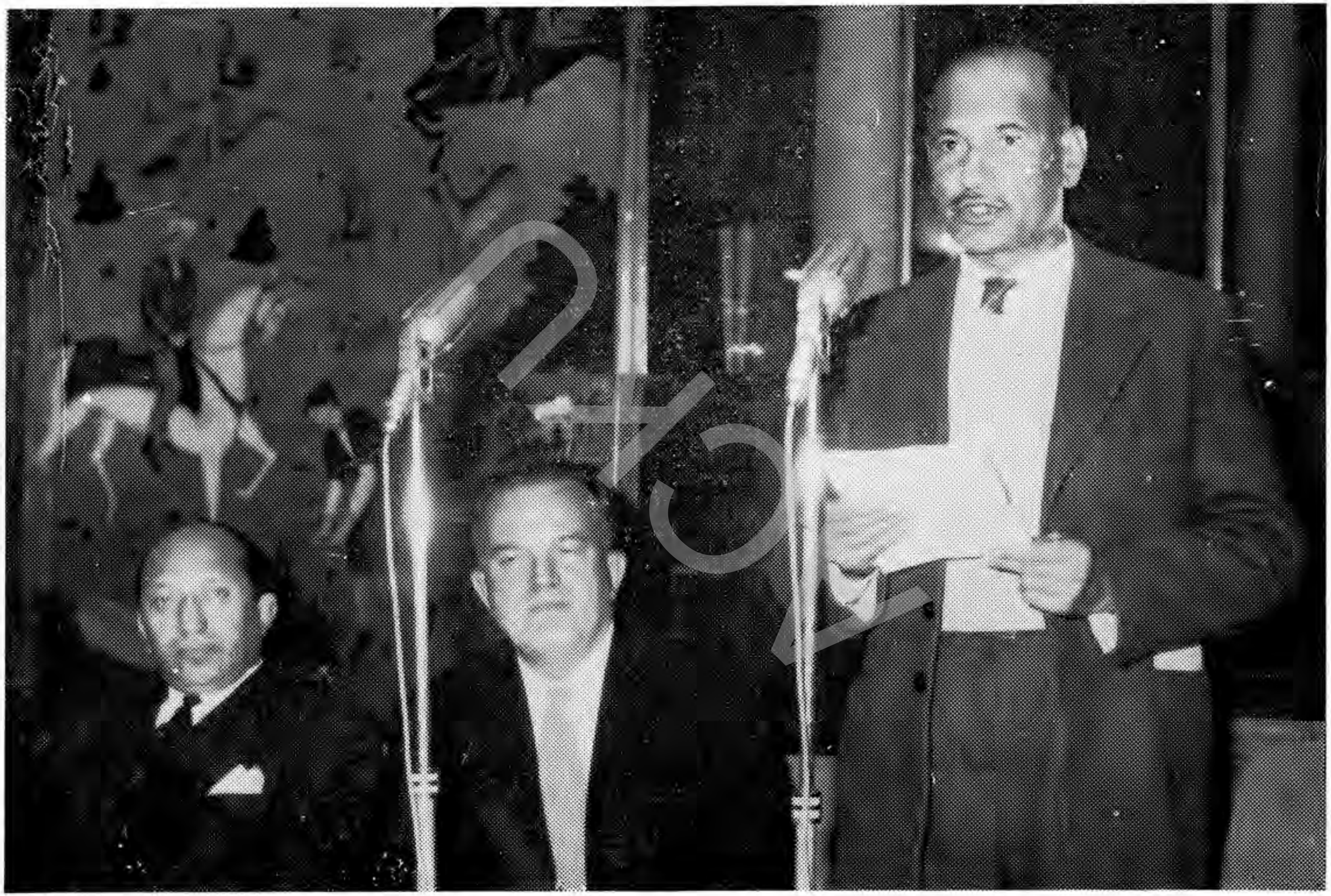

ښاغلی گل پاچا «الفت» د پښتو ټولنی مشر او د افغانستان او شوروی اتحاد د دوستی د ټولنی رئیس چه د دواړو هېوادو تر منځ د ښو روابطو د پراختیا په نسبت وینا کوی.

همدارنګه په قاهره کښې د افغانی نمایندګی اداره په میاشت کښې یو ځل د افغانستان مجله په عربی ژبه خپروی. چه دغه مجله هم د خارجی ممالکو او نمایندګیو او دمملکت په داخل کښې دخارجی نمایندګیو او داخلی موسسو تر استفادې لاندې ایښودله کیږي. همدارنګه د تیرو کلو نوپه شان سږ کال هم د وطن د ټولو شقوقو او څانګو فعالیتونه د پلان په پنځم کال په لندن کښې د افغانی نمایندګی اداری ته ولیږل شول ترڅو چه دیوی فوق العاده خپرونی په حیث طبع او وویشل شی.

د افغانستان پیژندلو مدیریت سربیره پر نوموړو خپرونو د مملکت د ښه معرفی کولو لپاره له هر دوه میاشتو څخه وروسته په مرکز کښې د (افغانستان آریانا) په نامه په انګلیسی ژبې خپرونه کوی چه اوله ګڼه ئی د سږ کال د جون په میاشت کښې له طبعې څخه ووتله او د مملکت په خارج او داخل کښې وویشل شوه.

ثقافتی روابط

د دوستو هیوادو سره د کلتوری روابطو پراختیا، په خارج کښې د افغانستان د فرهنګی نمایندګیو او د بین المللی فرهنګی موسساتو سره ارتباط ساتل، د بین المللی مؤسسو د ثقه موادو او اسنادو د تاریخچی تهیه کول، د دوستو هیوادو سره د خپل مملکت د اقتصادی سیاسی، فرهنګی، او هنری اسنادو او موادو ساتل، د مطبوعاتو او د افغانستان د ځینو نشراتی مؤسسو د تاریخچی راغونډول، د ملتونو د حرکتونو، د بین المللی اخترونو او د ملی ورځو د تاریخ تلو نو په باره کښې د معلوماتو راټولول، د ثقافتی مرکزونو او علمی ټولنو (پښتو ټولنه، د تاریخ ټولنه، د کابل پوهنتون) د تاریخ په شاوخوا کښې تحقیق کول. د دوستو ملتونو او د افغانستان د ثقافتی مرکزونو په منځکښې علاقه لرل، په افغانستان کښې د بین المللی مهمو ورځو د تجلیلولو د راپورونو تهیه کول او د اطلاعاتی وسائلو مطالعه کول د فرهنګی روابطو د لوی مدیریت له عمده وظایفو څخه ګڼل کیږي، چه د بین المللی ارتباط تر عنوان لاندې د تشبث او کتنی مورد ګرځیدلی دی. سره د دغو وظائفو چه پورته یاد شول، په کابل کښې د شوروی اتحاد د هنرمندانو د اثارو د ننداړتون په ترتیبولو کښې مرسته کول، د یو مصور پامفلت چه د شوروی اتحاد د نقاشانو او رسامانو د هنری آثارو څخه نمایندګی کوی په انګلیسی او پښتو شرحو خپرول د افغانی نقاشانو او رسامانو د بیوګرافی تهیه کول، د افغانی هنرمندانو د تابلوګانو عکس اخیستل او معرفی کول او په روسی ژبه ئی طبع کول، او په شوروی اتحاد کښې د افغانستان د رسامی ننداړتون د افتتاح په وخت کښې ئی ویشل، په افغانستان د متحدو قومونو د ورځی او د افغانستان او د شوروی اتحاد د دوستی د خلویښتمی کالیزې، د ټاګور د زیږیدنی د کال او د نورو مهمو ملی او بین المللی ورځو تجلیلول، د افغانستان او شوروی اتحاد د دوستی د څلویښتمی کالیزې په مناسبت د رسالې خپرول، همدارنګه په دوه سوو مخونو کښې لا زیات خارج ته د افغانستان د مشرانو، د مسافرت او افغانستان ته د نړۍ د مشرانو د راتګ د موادو او اسنادو او د هغو د خبرو او د ګډو اعلامیو تهیه کول هم د دغه مدیریت له کارونو څخه دی چه د کال په جریان کښې ورته توجه شویده.

ACKU

له دی کبله چه ثقافتی موسسو اودباندنیو دولتو نو سفارتخانو دتللپاره د مطبو عا تو دمستقل ریاست څخه دموقوته جرائدو، ورځپاڼو اومجلواوپه افغانستان کښی دخپر وشو و پښتو اوفارسی کتابونو نوموته غوښتل دپاڼو ځای دکتابونو، دمطبو عا تو دکتنا بخانی، د پښتو ټولنی اودتاریخ دټولنی دکتابونو، دکورنیو خپرونودلوی مدیریت دکتابونو اودپو هنتو ن دخپر و نو فهرستونو ته دمراجعی سره سره ددی لپاره چه دبین المللی ارتباط دمدیریت کار کوونکودمتحا به ملتو سره دافغانستان دثقافتی، اقتصادی اوسیاسی مناسباتو سره بلداو اشناشی یوویشت دوسیی فهرستونه ترتیب شویدی چه دغه دوسیی اودخارجی دولتونو په منځکښی دسیاسی مناسبا تو دتأسیس احصایی، دکلتوری، فرهنګی اوهنری هیئتونو دتګ اوراتګ موادو، متحا به دو لتو ته دافغانستان دمشرانو مسافرتونو، دمسافرتونو خرنګوالی، بیاناتو او ګډ واعلا میه ؤ، متقا بله عرفانی اوکلتوری کومکونو، دکلتوری موافقتنامو نقلو، ددوستی اوعدم تعرض پیمانو سره شاملی دی اوله (١٠٠٠ نه تر ٥٠٠٠) مخونو ته رسیږی .

بله دو سیه (د ژور نالستانو او ګر ځند و عقاید) په نامه دافغانستان په بار ه کښی چه له (١٥٠) مخونه زیات مواد اواسناد لری د نړی دمختلفو مملکتو له مجلو اوجریدو څخه ترتیب شویده دوه نوری دوسیی دمتحدوملتو نودمؤسسی دتاریخچی اودهغی د فعالیتونو چه په همدی کال کښی ئی کړیدی تهیه شوی دی، دغه دوسیی دملتو نو دمؤسسو نقش د بی انکشافو اودلږ ارتقاء مملکتو نو داقتصادی اواجتماعی سوئی دلوړوالی خصوصاً ا فغانستان اودافغانستان دمطبوعاتو اونشراتو نقش دملتو دمختلفومؤسسو دفعالیتو نو دمعرفی کولو په لړ کښی ګټور ثابت کیږی .

عکاسی او فلم اخیستل

دفلم اخیستلو مدیریت د١٣٣٩ کال له سنبلی نه د١٣٤٠ کال ترسنبلی پوری دغه راتلونکی فلمونه تهیه اوتکمیل کړیدی .

١ـ دګران وطن دآزادی ددوه څلویښتم کال دجشن رنګه فلم چه طولی (٢٧٠٠) فټه او خبری ئی په پښتو او انګلیسی.

٢ـ اخباری مستند فلم دپولیند دښاغلی صدراعظم له سفرنه چه کابل ته ئی کړیدی طول ئی ١٢٠٠ فټه وینا په پښتو او انګلیسی.

٣ ـ اخباری مستند فلم دآلمان دصدارت دمعاون اودهغه دتجارت وزیر ښاغلی ارهارد له مراسمو څخه طول ئی (١٦٢٠) فټه وینا په پښتو اوانګلیسی.

٤ ـ اخباری مستند فلم دنیپال دپاچا اعلیحضرت مهندرا شاه دسفر له مر اسمو څخه طول ئی ١٣٠٠ فټه وینا په پښتو او انګلیسی.

٥ـ اخباری مستند رنګه فلم داعلیحضرت معظم همایونی له سفرڅخه چه مصرته ئی کړی دی.طول ئی ٢٨٥٣ فټه په پښتو، فارسی، انګلیسی.

٦ـ اخباری مستند رنګه فلم داعلیحضرت معظم همایونی له سفر څخه چه یوګوسلاویا ته ئی کړیدی طول ئی ١٦٦٥ فټه، وینا په پښتو، فارسی او انګلیسی. (پاته په ٣٣٣ مخکښی)

په باندنیو هیوادو کښې د افغانستان سیاسی نمایندګان

ښاغلی غلام یحیی «طرزی» په
انقره کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی جنرال محمد قاسم په
بغداد کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی داکتر غلام فاروق په بن
کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی جنرال محمد عارف په بلګراد
کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی سردار اسدالله «سراج»
په پاریس کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی سید قاسم «رښتیا» په پراګ
کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی عبدالصمد په پیکنګ
کښې افغانی لوی سفیر

ښاغلی دوکتور عبدالمجید
په توکیو کښې افغانی
لوی سفیر

ښاغلی محمد عثمان «امیر»
په تهران کښې افغانی
لوی سفیر

ACKU

په باندنیو هیوادو کښې د افغانستان سیاسي نمایندگان

ښاغلی عبدالحمید «عزیز» په‌جگار تا کښې افغاني لوی سفیر

ښاغلی جنرال محمدعمر په ډیلی کښې افغانی‌لوی سفیر

ښاغلی محمدشعیب مسکینیار په‌روما کښې افغانی‌لوی‌سفیر

ښاغلی صلاح الدین «سلجوقی» په‌قاهره کښې افغانی لوی‌سفیر

ښاغلی محمدکبیر «لودین» په لندن کښې افغانی‌لوی‌سفیر

ښاغلی عبدالحکیم «شاه‌عالمی» په‌ماسکو کښې افغانی‌لوی‌سفیر

ښاغلی محمدهاشم «میوندوال» په‌واشنگټن کښې افغانی لوی‌سفیر

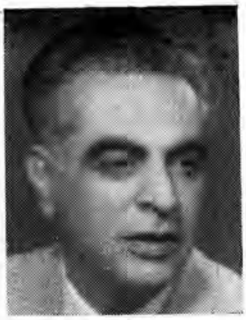

ښاغلی جلال الدین «طرزی» په‌بمبئی کښې افغانی جنرال قونسل

ښاغلی غلام حسن (ساپی) په‌پېښور کښې افغانی قونسل

ACKU

په کابل کښی دباندنیو هیوادو سفرا او سیاسی نمایندګان

ښاغلی میخاییل ګوینا جلت
دبرتانیی لوی سفیر

ښاغلی احمد فرید ابوشادی دعربی
متحد جمهوریت لوی سفیر

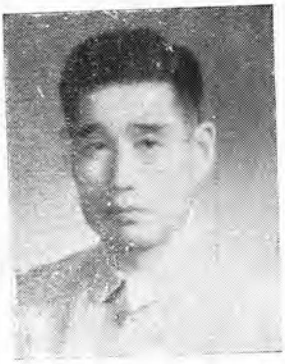

ښاغلی هوتنګ دولسی چین
لوی سفیر

ښاغلی هانری بایرود دامریکی
لوی سفیر

ښاغلی خان عبدالرحمن
د پاکستان لوی سفیر

ښاغلی داکتر هانس شمیدت هوریکس
دفدرالی آلمان لوی سفیر

ښاغلی آرنود دواندوران دومایسی
دفرانسی لوی سفیر

ښاغلی عبدالامیر رشیدی حایری
دایران لوی سفیر

ښاغلی پیترا یوکوویچ
دیوګوسلاویا لوی سفیر

ACKU

په کابل کښې د باندنیو هیوادو سفرا او سیاسی نمایندگان

ښاغلی جگن ناث دهامیجا
دهندلوی سفیر

ښاغلی انتونوف سیرگی دشوروی
اتحاد لوی سفیر

ښاغلی داکتر فولکو ترابلزا
دایتالیا لوی سفیر

ښاغلی جان چك دچکوسلواکی
لوی سفیر

ښاغلی ادوارد کولک
دپولیند لوی سفیر

ښاغلی دکتور سوگیارتو
داندونیزیا لوی سفیر

ښاغلی فردریك شتاین په تهران
کښې داتریش لوی سفیر او په کابل
کښې دهغه دولت مختار وزیر

ښاغلی سید عزت طایر الکتبی
دسعودی عربستان دسفارت
شارژدافیر

ښاغلی کوروکوای شیدا دجاپان
دلوی سفارت شارژدافیر

ACKU

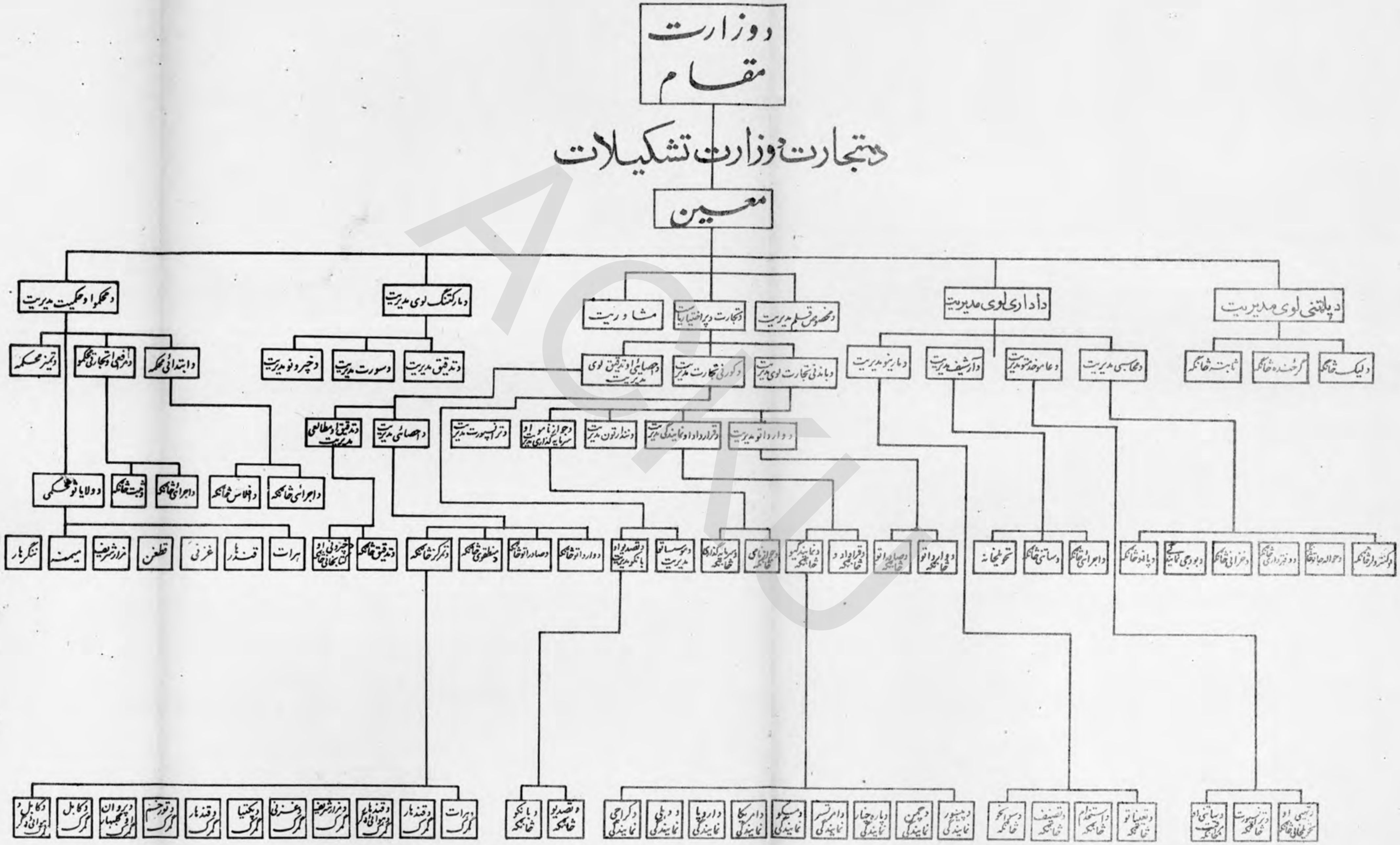
د تجارت وزارت تشکیلات
د وزارت مقام
معین
د محکمو او حکمیت مدیریت
د مارکتنګ لوی مدیریت
مشاوریت
د تجارت د پراختیا ریاست
د مخصوص قلم مدیریت
د اداری لوی مدیریت
د پلاننی لوی مدیریت
د تمیز محکمه
د ابتدائی محکمه
د تدقیق مدیریت
د سورت مدیریت
د خپرونو مدیریت
د کورنی تجارت مدیریت
د باندنی تجارت لوی مدیریت
د ماموریت مدیریت
د آرشیف مدیریت
د محاسبی مدیریت
د لیک څانګه
ثابته څانګه
د احصائیی مدیریت
د تحویلخانه
هرات
قندهار
غزنی
تخار
میمنه
ننګرهار

دکابل د پوهنتون چارې دلومړي پلان

په پنځو کلونو کښې

دپوهنتون چاری او غټ هدفونه په لومړی او دوهم کال کښې

دمختلفو ودانیو جوړول لکه دپوهنتون ودانی ، دانجنیرۍ اوزراعت ودانی ، دپو هنتون کتا بخانه، دجیلوجی دودانی سروی، دمستوراتو شفاخانه، مرکزی کلینیك ، دساینس دپوهنځی ودانی، دطب دپوهنځی دباکترلوژۍ لابراتوار ، دعلی آباد دشفاخانی دلوست خونه اود ښځو دطب دپوهنځی دعمومی لابراتوار دو دا نیو کارونه اوددغو ودانیو دمقدماتی چارو دزمینی برابرول اونورستره برخه ددغو کلو نو په ترڅ کښی عملی شوی دی چه ځینی نوری چاری پــه وروستنیو کالو کښی بشپړې شوې دی .

ع ، ص پوهاند دکتور محمدعثمان
انوری دپوهنتو ن نوی رئیس

دپوهنتون مرکزی چاری په دریم کال کښی

دپوهنتون دتالیف اوترجمی د اجرت له پیسو څخه تقریباً په سلو کښی ۱۵ په تا لیف اوترجمه باندې لګولی شوی دی.

په بودجه کښی دودانیو دهدف له منظوری څخه په سلو کښی ۹۲ مصرف شوی دی، دلابراتوار دطب دپوهنځی باکترلوژۍ، دعمومی لابراتوار ودانی اودطب دپوهنځی ودانی تقریباً بشپړ ی شو ې او دملالی دلیسی دالحاقیه ودانی کار دښځو دپوهنځی داستوګنی دپاره جاری شو .

په څلورم کال کښی

دپوهنتون مرکز دځپلو ودانیو له منظوری څخه په ۳۸ او ۳۹ مالی کال کښی تقریباً په سلو کښی سل ځپله مصرف کړی دی اوهغه پیسی چه دطب پوهنځی ته تخصیص کړی شوی دی دطب دپوهنځی دودانی دا کمالولو له درکه دی چه دا باك دشرکت په وسیله لګول شوې دی. همدارنګه دکابل ولایت ته دباکترلوژۍ ـ اودجراحی سرویس ددوو ودانیو دتکمیل دپاره تخصیص ورکړی شوی دی چه کارئی جاری دی. دغه راز دپوهنتون دودانیو قرارداد دمالیی له وزارت، دفوایدعامی له وزارت اودهوختیف له کمپنی سره شوی دی . چه دودانیو دجوړونی کارئې شروع شوی دی.

دکتابونو اونورو نشراتی اړتیاو دخریداری دپاره په سلو کښی ٦ر٥ منظوری تصویب شوی ده چه په هغو باندې دپوهنتون دمرکزد کتا بخانی دپاره ۱۰۳ ټوکه کتابونه پیرودل شوی دي، دغه راز نشراتی لوازم لکه دګستدنر رنګ، ګنډلو ماشین، سپین کاغذ، کارتن اوالبم پیرودل شوی دی.

خارج ته دمحصلینو دلیږلو دپاره د(۳۸ـ۳۹) مالی کال دتخصیصیی څخه په سلو کښی ٦۳ مصرف کړی شوې ده چه په دغو پیسو دشرعیاتو له پوهنځی څخه (۳) تنه ـ دښوونی اوروزنی له موسسی

څخه (۱۰) تنه ـ دانجنیرۍ له پوهنځی څخه (یو) تن او دساینس له پوهنځی څخه (۳) تنه مصر، ترکیې لویدیز المان، امریکې، سویس، شوروی اتحاد، لبنان او فرانسی ته دزده کړې لپاره لیږل شوی دی.

له دغې پروژې څخه چه په سلو کښې ۷۵ منظوری ئې دنقلیه وسائلو دتجهیزاتو او مواصلاتو دپاره لګولی شوی ده، له دغه مدرک څخه نقلیه وسائل او مواصلات لکه موټر او بایسکل خریداری شوی دي.

له دغې تخصیصیې څخه تقریباً ۷۱ په سلو کښې دلیلیه لوازمو دپیرودنې دپاره لکه چپرکټ ځوکۍ، مسی لوښی، کوچ، دپلخمرې سان، بخاری، الماری او کمپل لګول شوې دی .

په پنځم کال کښې

دپوهنتون دنیمکاره ودانۍ چاری دوام لری، دسپورت میدانونه او دپوهنتون ستدیوم ځینی کارونه هم شروع او تر یوې زیاتی اندازې بشپړې شویدی .

دپوهنتون نوی ودانۍ : دپوهنتون نوی ودانۍ چه لومړی واحد یې دانجنیرۍ اوزراعت دپوهنځی لیلیه، دپوهنتون کتابخانه او اجتماعی پوهنځی دی په سلو کښې پنځوس بشپړه کړې شوه دپوهنتون دمرکزداداری او تدریسی هیئات کمبود تکمیل شو، دضروری کتابونو او د نشر د لوازمو او دپوهنتون دکتابخانې دتهیه کولو په باره کښې جدی اقدامات و شول .

خارج ته دشاګردانو لیږل د تیرکال په اندازه دوام وکړ .

د علمی چارو دتتبعاتو د تشویق له پاره مستحقینو ته پنځګونی جایزې ورکړې شوی دتالیف او ترجمې ښستې پیاوړې کړې شو .

اداری او تدریسی سامان اولوازم : ددفتر او لیلیې اثاثیه دتشکیل دزیاتوالی او دلیلیې د شاملینو په اندازه تهیه شو .

دپوهنتون په مرکز کښې یوه نوې مجله چه «دبدنی روزنې» په نامه یادیږی خپره شوه.

دپوهنځیو چاری دپلان په لومړی او دوهم کال کښې

داقتصاد، انجنیرۍ، زراعت اوددواجوړولو پوهنځی تاسیس شول. د « آی ، سی ، ای » کار کوونکو دانجنیرۍ اوزراعت دپوهنځیو دپاره یولړ لکچرونه تهیه کړی دي، دامریکې دکلتوری موسسې په نامه او لویدیز المان دکلتوری موسسې په نامه دوې نوې موسسې تاسیس شوې دښوونې اوروزنې موسسه چه پخوا تاسیس وه په منظمه ول دپلان په چوکات کښې ونیوله شوه .یو زیات شمیر خارجی پروفیسران په بیلو بیلو پوهنځیو کښې دتدریس دپاره استخدام او راوبلل شو ل . د افغانی پوهنځیو ډیر ښوونکی په خارجی پوهنتونو کښې د زده کړې دپاره ولیږل شول.

دلا براتوار سامان ، درسی لوازم او کتابونه او دتدریسی معیاردښیګڼې دپار کتابخانو ته نور کتابونه وپیرودل شول .

په دریم کال کښې

دحقوقو پوهنځی :څلورو تنو خارجی استادانو په تدریس پیل وکړ او دګیتتندنر یو نوی ماشین وپیرل شو .

دساینس پوهنځی :دلابراتوار دسامانو مقدماتی چاری تهیه اوترتیب شوی او د یو زیات شمیر کتابونو دلاس ته راوستلو دپاره ترتیبات ونیول شول .

ACKU

ښاغلی سردارمحمدداؤد صدراعظم ملك‌الشعرا استادبیتاب دادبیاتو دپوهنځی
استادتۀ دعلمی درجی تصدیقنامه ورکوی

پهعلی آباد کښې دیوسل لینه تیلفون ددستگاه دپرانیستلولهامله دپوهنتون رئیس
ښاغلي پوهاند محمد اصغر دری رنګه نوار قطع کوی

ښاغلی-ردارمحمدداود صدراعظم چه د کابل د پوهنتون د نوی ودانی
د جوړولو له امله خپله وینا اوروی

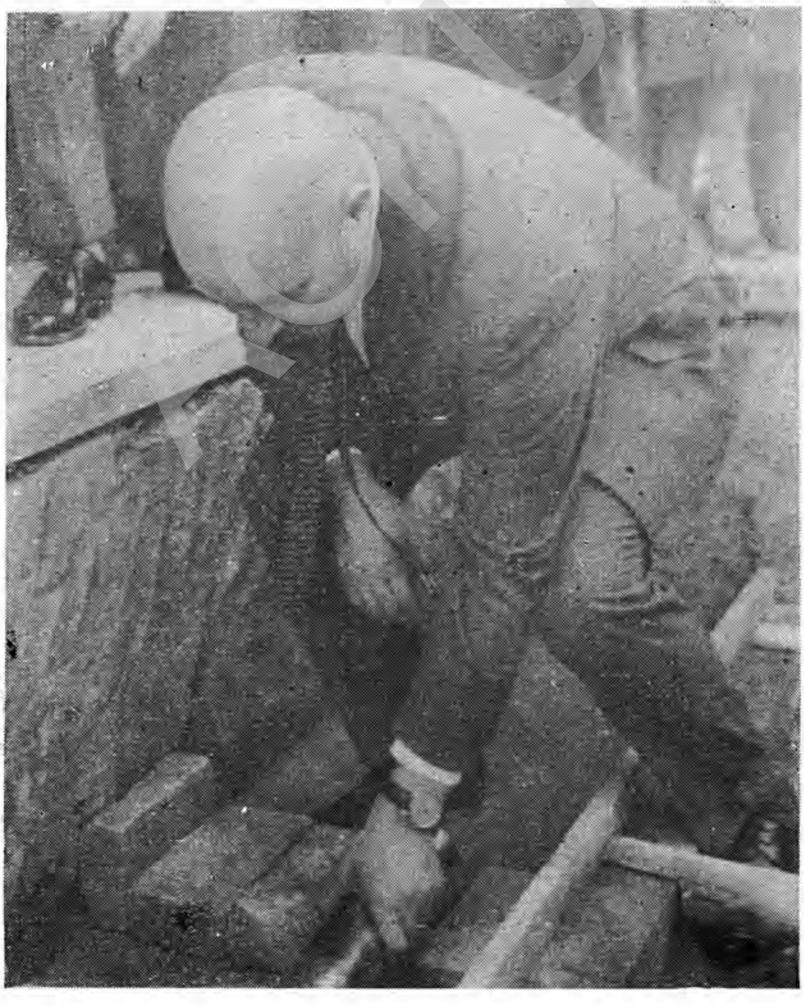

ښاغلی-ردارمحمدداود صدراعظم هغه وخت چه د علی آباد په لمنه کښې د کابل
د پوهنتون د نویو ودانیو د بنسټ تیږه ږدي

ACKU

دپوهنتون رئیس پوهاند محمد اصغر دپوهنځیو داستادانو استادانو دی د مخصوصو کالیو دتوزیع کولو نه وروسته خپله بیا نیه ایرادوی .

دکابل دعلی آباد په‌لمنه کښې دپوهنتون د نویو ودانیو ځینې برخې چه‌بنسټ
یې ا وس ایښود شوی او مهمې چارې یې مخ په وړاندې روانې دی .

په پایتخت کښې دسبز کال دلیسو ځینې فارغ التحصیلانې دپوهنتون دشاملیدو
لپاره دکانکوردازموینې په حال کښې

دادبیاتو پوهنځی : دوایمنگ دپوهنتون دتیم یوشمیرخارجي ښوونکي په دغه پوهنځي کښې دتدریس دپاره تیارشول، اودضرورت وړ مفروشات اولوازم چه دټولو بیه شل زره افغانی کیدی وپیرل شول .

دنجونو پوهنځی دکتابونو دخریدارۍ دهدف له منظوری څخه په سلو کښې ٦٤ شمیر دضرورت وړ کتابونه وپیرل شو ل .

دشرعیاتو پوهنځی

علمی کتابونه پیرل شوي دي .

دانجنیرۍ اوزراعت پوهنځی

دخارجي استادانو استخدام: دوایمنگ دپوهنتون دتیم غړي ددغه پوهنځي دتدریسي چارو په باره کښې په خپلو فعالیتونو لگیادي .
ددرسي خونو اومهمانخانې دپاره مفروشات اونور لوازم خریداري شويدي .

داقتصادپوهنځی

دخارجي استادانو استخدام :پنځه تنه خارجي پروفیسران په دغه پوهنځي کښې په تد ریس وگمارل شول.
اداری اوتدریسي لوازم لکه دگستدنر ماشین،دټایپ ماشینونه څوکۍ میز ونه او نو ر وپیرل شول .
دکتابونو دپیرنې دهدف پیسې په سلو کښې سل مصرف شوي لهداخل او خار ج څخه علمي کتابونه تهیه اووپیرل شول .

دطب پوهنځی

۱ـ د لابراتوار دضرورت وړ لوازم تهیه شول .
۲ـ د غه هدف چه اداري لوازم دي په سلو کښې ٥٠ پیسې یې ددو ا جوړولو د پوهنځي په مصر ف چه جلا بودجه ئې نه درلوده او د شاگردانواو ښوونکو په زیاتو شوو لگښتو نو سر ته ورسید .
په خارج کښې تحصیل: دطب په څانگه کښې دلسوتنو شاگردانو تحصیلا تو ته په خارج کښې دوام ورکو ی شو .

دعلي آباد صحي مؤسسې

ماشین ، آلات : لهدغه مدر ك دتیلفون سل لینه دستکاه ، دابو رسولو نلکي او نور آلات اودواگانې تهیه شول .

په څلورم کال کښې

دحقوقو پوهنځی : په د غه پوهنځي کښې د کتابونو د خریدارۍ له تخصیصپې څخه په سلو کښې ٤٦د٤٧ ټوکو کتابونو دخریداری دپاره مصرف شويده .

داداري اوتدريسي سامانو اواثاثيي دتهيه کولو لهپروژي څخه د۳۸ـ۳۹ مالي کال له پيسوڅخه پهسلوکښي د۲٦ پهلګښت ددفتر درې پا ئې ميزونه، برقي بخارۍ اودشاګرانو دپاره ميزونه اوچوکۍ تهيه شوىدي.

له دغیپروژي څخه ددغه پوهنځي د ری تنه دپوهنتون درياستلهليارى مختلفوملکو تهدزده کړي دپاره ليږل‌شويدي چهپهدغو شپږمياشتوکښي دهغوي مصرف له تخصيصي څخه په سلوکښي ٦١ کيږي .

لهدغی پروژی څخه دترجمي اونشرياتو مصارف اويو څه سامان‌اوقرطاسيه‌خريداری‌شوي ده.همدا رنګه ددووډوکو کتابونو دترجمی دپاره‌چه‌ترترجمې لاندی دی حق‌الزحمه‌ورکړي شوىده چهلهدغه د رکه تقريباً پهسلوکښي ۱۲ پيسی مصرف شويدي .

دساينس پوهنځي

له۲۳۱ پروژي څخهپه سلوکښی۸ر٤دکارتونو ددوو الماريوپه‌خريداری‌باندي‌لګيدلی‌دي ددغی پروژي ډولی پيسی دکتابخانی‌دپاره د٤٤۱ ډوکوکتابونو پهخريداری‌باندی‌لګيدلی‌دی ٦۱۰ دغه هدفونه پهروسيه اولويديز ا لمان کښې ديولسو تنو محصلينو پهتعليمی‌خرڅ‌باندی لکيدلی دي .

دادبياتو پوهنځي

ددغه هدف پهسلوکښی ۲۳ پيسی دميزونو اوڅوکيو پهخريداری‌باندي‌لګيدلی دي .
ددغی پروژی څخه ٤٤ ټوکه کتابونه دکتابخانی دپاره خريداري شوىدي .

دادبياتو لهپوهنځی څخه يوتن دليدرشپ پهډول پهخارج کښې پهزده کړهبوختدي.همدارنګه لهدغی پروژي څخه درياست مرکز هم استفاده‌کوی اويا پهخارج کښی د نورو پوهنځيود شاګردانو دتعليمی‌لګښت دپاره ورکړي شويدي چه‌ټولی‌پهدغو شپږومياشتو کښې پهسلوکښی ٦۲ لهدغی تخصيصی څخه مصرف شويدي .
تقريباً پهسلوکښی ٥٦ دادب اوونی دنهوسوومجلوبيه ورکړي شويده .

دنجونو پوهنځی

دسامان او اثاثيې دخريداری له پروژي څخه په سلو کښی ۹ د د فتر ديو شمېرلوازمو دپيرودلو دپاره لکهدکاغذ دسوري کولوماشين ، رنګ، کاغذ دانیددفتراواداري په اثا ثيه مصرف شويدي .

دشرعياتو پوهنځی

سامان اواثاثيه لکه دمحصلينو دپاره سپينی کتابچی ۱۰٤۲ ټوکه، کماندار کارتنونه ۳۲ ټوکه- دټاپې رنګ شپږبوتله، سرښ ۲٥ بوتله- ددفتر دپاره يودټايپ‌ماشين ، کمپلو نه دستمالونه ،قاشقی اوپنجی اونورلوازم‌خريداري شوي دي .

درمل جوړولو د پوهنځي يوه ډله شاگردان چه د خپلو درسو د علمي کولو په مقصد لگيا دي .

دد رمل جوړولو په پوهنځي کښې ځينې شاگردان د تا بليټ جوړولو په څا نگه کښې تطبيقات کوي .

ACKU

دانجنیری دپوهنځی محصلین دتطبیقاتو په ـ ال کښې

دانجنیری دپوهنځی دودانی یوه منظره چه ځینی شاگردان پکښی دتطبیقاتو په حال کښی ایدل کیږی

دکرهنی دپوهنځی د شاگردانو یوه ډله چه دهغه پوهنځی په ځمکو کښی دخپلو درسونو دعملی کولو په وخت کښی لیدل کیږی .

دطب دپوهنځی یوشمیر شاگردان دتطبیقاتو په حال کښی .

دساینس دپوهنځی الکترو نکس لابراتوار .

دطب دپوهنځي یو ټولګی شاګردان د تطبیقاتو په حال کښې .

دپوهنتون دپوهنځیو یو شمیر فارغ التحصیلان او فارغ التحصیلاتې د ۱۳۴۰ کال د دپلوم له اخستلو څخه وروسته

دکابل‌دپوهنتون‌د فارغ التحصیلاتو یوه دله دخپلو بری‌لیکونو داخستلو نه‌وروسته .

دسائنس دپوهنځي يوه ډله شاګردان دتطبيقاتو په حال کښي.

دطب‌دپوهنځي دیوه ټولګی‌شاګردان‌دخپل‌استاد‌علمي توضیحات اوري .

دانجنیرۍ اوزراعت پوهنځی

تقریباً په‌سلو کښې ۲ر۶ دمبل اوسامان په‌خریداری‌لکه یوشمیر میزونه او څو کی او اومفروشاتو باندی لګیدلی دي .

داقتصاد پوهنځی

له‌دغی پروژی څخه سل په سلو کښې پیسی د ا و سنیو اتوپایو ماشینو ، ددفتر دلوازمو اودقرطاسیي په‌خریداری باندی‌لګیدلی‌دی او ۳۱ټوکه‌کتابونه‌دکتابخانی‌دپاره‌پیرودل‌شویدي .

دطب پوهنځی

دمبل اوسامانو خریداری: ټوله‌تخصیصیه‌دتایپ دڅلورو ماشینو ،۲۲ یوکسیز ه میز ونو اوڅوکیو ،سلوپایو بازوداروڅو کیواودوو برقی ببوزو اونورو سامانو په‌خریداری‌لګیدلی‌دی
دطب پوهنځی دکتابخانی دپاره ۵۳ټوکه کتابونه له‌داخل‌څخه او۷ټوکه له خارج څخه خریداري شوی‌دی .

دتخصیصیي په‌سلوکښی شل‌په‌خارج کښې دطب‌دپوهنځی دیوولسو شاګردانو دخرڅ دپاره ورکړی شوی دی .

اداری اوتدریسی سامان: دتخصیصی په‌سلوکښی ۳۲ دګستدنر دیوڅه کاغذ اود ټایپ د کاغذ اوکاربن پیپر اوهمدارنګه دلیلیی‌دیوې‌اندازی سامان اولوازمو لکه‌یو منزله چپرکټ ترخنګ میز، تلتکونه اونورو په‌خریداری اوتهیه‌کولو لګیدلی‌دی.دغه رازیوشمېر کتابونه لکه نسائی ناروغی ، انتروپول لوژی ، د تشریح رسمونه او دبیوشیمی هډوکی هم دداخلی ناروغیو دډاکتر سیدعبدالله او نورو له‌خوا تالیف اوترجمه شویدي .

ددوا جوړولو پوهنځی

په‌دغو شپږو میاشتو کښې‌ددغه پوهنځی له خوا ۵۸ ټوکه کتابونه خریدار ی شوي دی تراوسه پوري لادغه پوهنځی له‌اداري پلوه دطب په‌پوهنځی پوری مربوط دی ، نویوه اندازه دلیلیی سامان اولوازم اودلابر اتوار سامانونه‌دغه پوهنځی‌ته‌یوځای تهیه‌شویدي .

صحی مؤسسی

دتخصیصیي په‌سلو کښې ۲۸ دهغو ماشینو اوتجهیزاتودګمرکی محصول‌دپاره چه‌له‌پخوانیو فرمایشونو څخه‌راوړل کیږی له‌دغه‌درکه دکابل‌دګمرك حساب‌ته‌نقل شویدی.همدارنګه‌یوشمیر بولدانی اودناروغانو تذکری خریداری شوې‌دی او دلابراتوارده۴۵ قلمه سامان دخریداری دپاره دجرمنی فابریکی‌ته۵۴۰۵ طلائی مروجه مارکو نه ورکړي شوې‌دي .

۲۳۱ _ په دغه تخصیصه با ندي دغه سا ما ن اولوازم تهیه شو یدي : لس پا یی اوزدی‌څوکی،۴۰ پایی،میزونه ،۹۵ پایې‌څوکی-۱۴سیټه سه تکه‌پایی-۱۵پایې‌الماری همدارنګه لاسی‌کراچی ،میزونه او څوکی ، وسائل اومبل،با نکسی زینه،برقی چای‌جوش برقی نغری ،چودنی بخاری‌اودوینو بانک سامانونه خریداری شویدی .

ACKU

داوبو رسولو تجهیزات اولوازم .یوه اندازهٔنلونه اوداوبورسولونورساما نونه دعلی آباد دشفاخانی دپاره خریداری شویدی.

دښوونی او روزنی موسسه

داداری او تعلیمی ساما نو دخریداری‌دپاره دد غی یر وژ ې په سلو کښې ۲۱ پیسې لگیدلې‌دی.

داجتماعی‌معلوماته په نامه رسالی ،زراعتی کتابونه اوپه‌اسلامی‌ملکوکښې‌ننی مجاهدی کتاب اولمړنی تعلیمات نامه تهیه شویدی.

په پنځم کال کښې

دحقو قو پوهنځی

اداری اوتدریسی متفرقه لوازم په زیا ته اندازه خریداری اوتر استفادې لا ندې ونیول‌شول .

دپوهنځی دکتابخانی‌لپاره نوی اختصاصی کتابونه‌راوړی شول .

خارج ته د تد ر یسی هیئت لیږلوته دتیر کال به اندازه اقدام وشو.

داداری او تدریسی هیئت شمیر زیات‌شو .

تالیف او تر جمې‌د تیر کال په اندازه دوام وکړ.

دساینس پو هنځی

دلابراتوار سامان او لوازم د تیر کال په اندازه تهیه شول.

دپوهنځی دکتاب‌خانی‌د پاره ډیر کتابونه راوړې شول.

خارج ته د تدر یسی هیئت لیږلوته دتیرکال په اندازه دوام ورکړی‌شو.

د داری اوتدریسی هیئت شمیر زیات شو .

دپوهنځې تالیف ، ترجمه اونشریات پر اختیا وموندله .

ددرس خانو اودفترونوسامان اولوازم تهیه شول.

دادبیاتو پوهنځی

دمفروشاتواودرسی لوازمو دتهیه کولو په باره کښې جدی اقدامات وشول .

دپوهنې دکتابخانې دپاره د پلا ن‌دپنځم کال په موده کښې ډیر کتابونه تهیه شول

خارج ته ددا خلی تد ر یسی هیئت لیږلو ته دتیر کال‌په اندازه دوام ورکړ ی شو .

داداری‌او تدریسی هیئت تکمیل ته‌هڅه وشوه .

نشریات اوترجمه تقویه شول.

دنجونو دادبیاتو او سیانس پو هنځی

ددغه‌پوهنځی دپاره داداري او تدریسی ځانگو دپر اختیاپه‌وجه‌نوې اثا ثیه‌اوسامان تهیه اونقلیه وسایل وپیرودل شول.

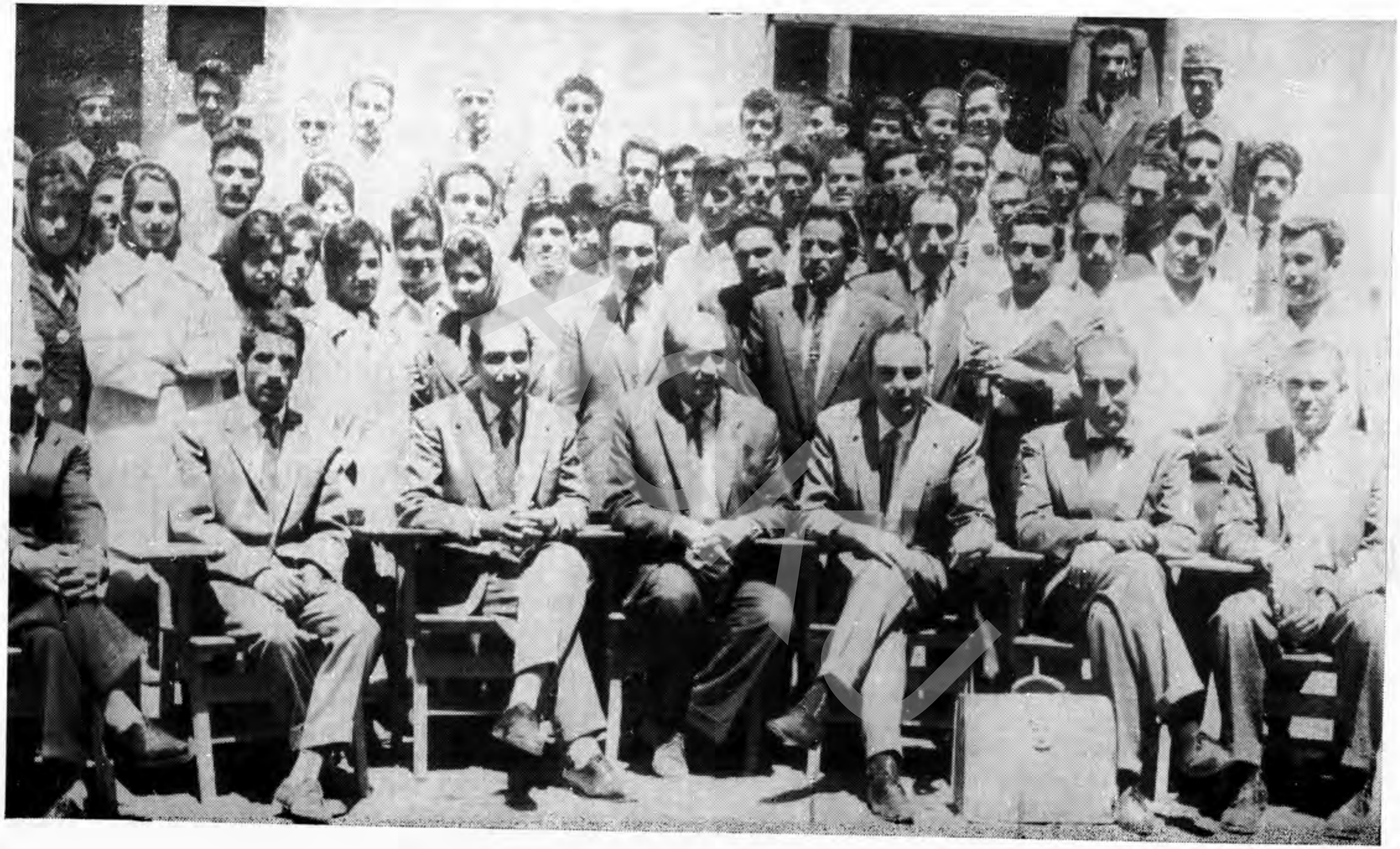

دادبیاتو د پوهنځی یو شمیر شاګردان دخپل تدریسی هیأت سره

دادبیاتو دپوهنځی دلمړی ټولګی شاګردان‌د عمومی ژورنالزم په‌ساعت کښې.

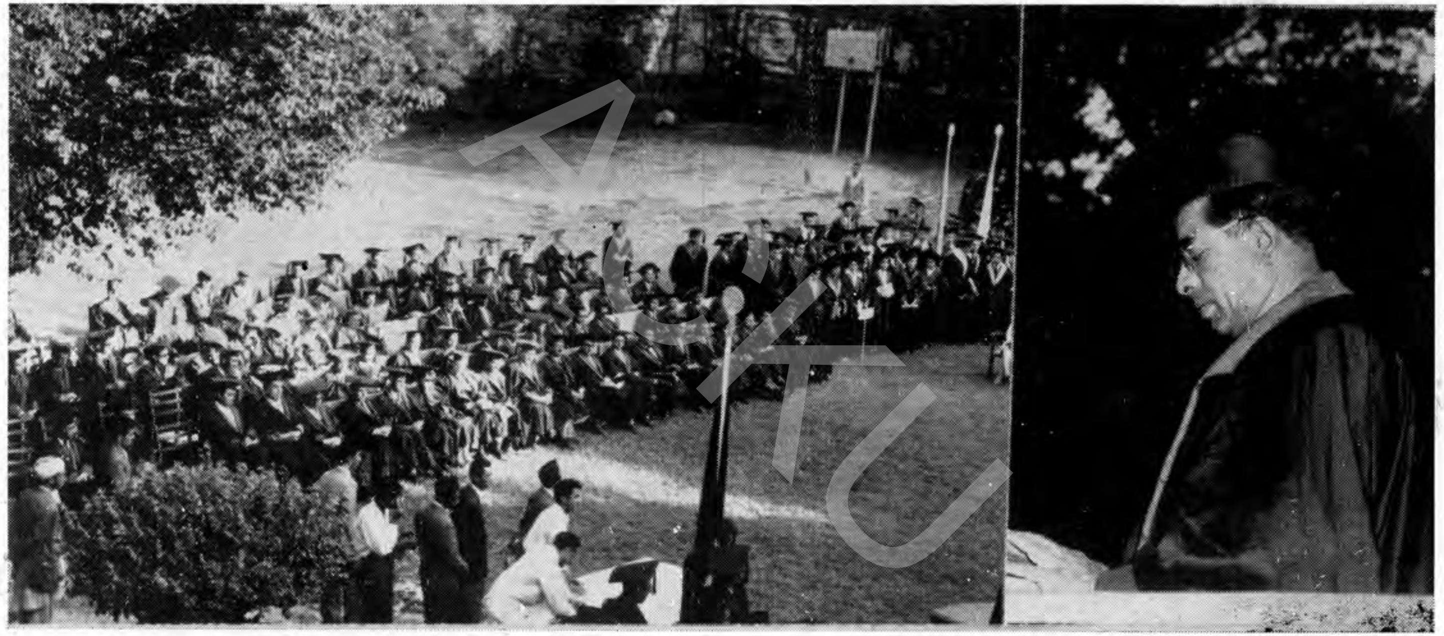

ACKU

ښاغلی پوهاند محمداصغر د پوهنتون رئیس په هغه غونډه کښې چه د سږکال د پوهنځیو د فارغ التحصیلانو د برې لیکو نو
په مناسبت د حقوقو په پوهنځي کښې جوړه شوې، وه خپله وینا اوروي .

دعلومود پوهنځی یوه‌ډله شاگردان‌چه دکیمیاپه لابراتوارکښی‌دخپلوماهرو استادانو ترکتنی لاندی تطبیقات‌کوی .

دکابل دښوونی اوروزنی‌دموسسی‌هیأت چه‌د ۱۳۴۰ کال په لمړیوورځو کښی په‌یو تربیوی سیمنار کښی دگډون‌لپاره کندهارته‌تللی‌ودزرغونی‌انادښوونځی له‌ښوونکو اوزده‌کوونکوسره .

دښوونی اوروزنی په موسسه کښی دتجربوی ښوونځی دشاگردانو میندی دخپلو کوچنیانو بشپړ شوی کارونه گوری

ACKU

پەکابل کێشی دنێوونی اوروزنی دەوسسی دژمنیو کورسو نوێخینوێنوونکوداودلوپەخانگەکێنی بەکارلگیادی .

دکتاب خانې دپاره یو شمیر کتابونهوپیرودل شول.
دصنفونو دلوړ تیا له غوښتنی سره سم اداري اوتدریسی هیئت زیات کړې

دشرعیاتوپوهنځی

ډیر خارجی استادان استخدام شول.
ددفتر داثاثیې اوسامان ـددرس خانو اولیلیې‌په تهیه کولو کښی ا قدام‌وشو
اوهم د تدریسی‌هیئت دپاره‌نقلیه وسایل تهیه‌شول.
دضروري‌کتابونو په باره کښې ددغه پوهنځی اړتیاوې ډیرې کمی کړې‌شوې .
دداخلی تدریسی او اداری هیئت په‌تکمیل کښی کوښښ و شو .

دانجنیری‌او زراعت پوهنځی

دپوهنځي‌دپر اختیاسره سم نو ې ا ثاثیه اوسامان وپیرودل شو .
دداخلی‌تدریسی اواداری هیئت شمیر زیات شو .
دترجمې اونشریاتوتقویه کولو ته د تیر کال په‌اندازه دوام‌ورکړې‌شو.

داقتصا د پوهنځی

دپوهنځی دمحصلینو اوتدریسی اوادارې هیئت دزیاتوالې په و جه نو ې سامان اواثاثیه تهیه شول.
داختصاصی کتابخانی دپاره ډیر علمی کتابونه وپیرودل‌شول .
په داخلی‌تدریسی‌هیئت کښې دری تنه زیات شول .
دترجمی اونشریاتو په تقویه کولو کښې ډیر اقدامات وشول.

دطب پوهنځی

دلابرتوارسامان او لوازم د تیر کال په اندازه تهیه‌شول.
دکتاب خانې دپاره ډیرکتابونه خریداري شول.
په‌خارج‌کښې دزده کړې لپاره‌دتدریسی هیئت لیږلو ته‌دوام ورکړ ی شو.

ددواجوړولوپوهنځی

دپلان دپنځم کال دضرورت وړاداری اوتدریسی سامان او لیلیه تهیه شول.
دلابراتوار دسامان په تهیه کولو کښې د تیر کال په‌اندازه اقدام‌وشو.
دلیکنی دماشینو پیرو د لو ته د وا م ورکړی‌شو.

صحي‌موسسې

دلابراتوار سامان‌اولوازم‌دتیرکال داندازی په‌نسبت زیات‌تهیه‌اونور سا مان او لو ازم د تیر کال‌دا ندازی نه‌زیات‌خریداری‌شول‌دپلان دپنځم‌کال له ضرورت سره سم دادارئ تشکیل په‌بشپړ کولواقدام‌اوداوبو رسولوتجهیزات اولوازم تریوی‌اندازی پوری‌تکمیل‌شول.

دښوونې او روزنې موسسه

تعلیمی او اداری سامان د تیر کال په نسبت زیات تهیه او د موسسې کتابخانه تر پخوا ډیره پراخه او داخلی اداری او تدریسی هیأت تکمیل کړی شول. همدارنګه د تالیف او ترجمې تقویه کولو ته د تیر کال په اندازه دوام ورکړی شو.

دامریکې کلتوری اداره: دا ثاثیې دفتر او نورو لوازمو ئې تکمیل شول.

دلویدیز آلمان کلتوری اداره: د کار له پراختیا سره سم د اداری هیأت بشپړ کیدو ته اقدام وشو.

هغه غټ تکې چه د پنځه کلن پلان پر چارو علاوه تطبیق او بشپړ شوی دی

دحقوقو په پوهنځی کښې: دمملکت د اجتماعی انکشافو په ترڅ کښې لومړی وار یو شمیر محصلات په دغه پوهنځی کښې شاملې شوی او د دغه پوهنځی علمی سویه د پاریس د حقوقو د پوهنځی په درجه لوړه شوه او د دیپارتمان اساس هم تشکیل شو.

دادبیاتو په پوهنځی کښې: د نورو تعلیمی څانګو پر علاوه د ژورنالیزم څانګه او د ژبې پیژندلو څیړنې موسسه پرانستل شول. او د انګلیسی ژبې د تدریس لپاره د کولمبیا د ټیم له خینو غړیو څخه استفاده وشوه. او د ښځو دادبیاتو د پوهنځی محصلات د نارینه و د پوهنځی له شاګردانو سره یو ځای شوی او پخپله زده کړه ئې پیل وکړ.

دساینس په پوهنځی کښې دری تنو استادانو د یونسکو له خوا او دوو تنو استادانو د امریکې د اطلاعاتو د اداری له خوا په تدریس پیل وکړ. د نورو او سنیو لابراتوارو پر علاوه دفزیک یو لابراتوار دیونسکو له خوا او بل د ذروی فزیک لابراتوار د ذروی قواو د بین المللی انجمن په مرسته په دغه پوهنځی کښې په کار اچول شوی دی.

داقتصاد په پوهنځی کښې ٦ تنه خارجی استادان استخدام شول داکتر حسنین د پلان د وزارت مشاور او نور دوه و تنو استادانو د امریکې د اطلاعاتو د اداری له خوا د مرستې په ډول په تدریس پیل کړیدی داقتصادی څیړنې مجله خپره شوه، د احصاییې او محاسبې د لابراتوار اساس کیښودل شو او د دغه لابراتوار د چارو د پرمختګ لپاره د حساب «١١» او د تایپ «٥» پائې ماشینونه خریداری او د مبکر الصوت او ضبط الصوت ماشینونه هم تکمیل او وپیرودل شول.

په صحی موسساتو کښې: د تیلفون یو سل لینه دستګاه د علی آباد په صحی موسساتو کښې په کار اچول شوې او یوه عصری د کالی منځلو (دوبی خانه) دستګاه هلته پرانستل شوه، د تشنابو سامان داوو واحدونو له پاره خریداری او د اطفایی په ضد (٣٠) واحدا او دغه ضروری ترانسفارمر تهیه او چاری بشپړې شوی دی.

د۱۳۳۹ کال‌دښوونې اوروزنې‌دموسسې دژمنیو کورسونو ځینو ښوونکو دآرټ په څانګه کښې په کارلګیادي .

والاحضرت شاهدخت بلقيس هغه وخت چه د پرستارۍ د ښوونځي د يوې فارغ التحصيلې برى ليك وركوى
اوهغې ته د موفقيت مباركي وايي .

د پرستارۍ د ښوونځي يوه ډله فارغ التحصيلات .

دپوهنتون رئیس ښاغلی پوهاند محمد اصغر په هغه غونډه کښې چه د سږ کال د نرسنګ د ښوونځی د فارغ التحصیلانو د بری لیکو نو د ویشلو په مناسبت جوړه شوې وه د پرستارۍ په شاوخوا کښې وینا کوی .

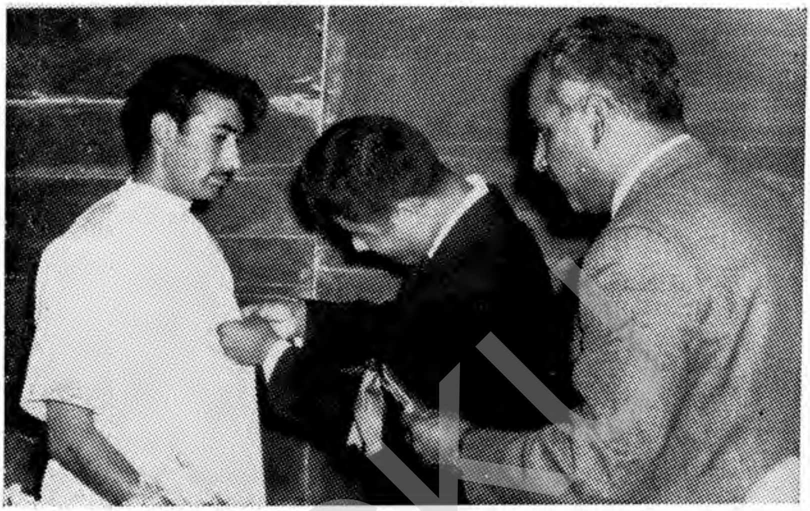

والاحضرت شهزاده شاه محمود پداسی حال کښې چه د نرسنګ مخصوصه
نښه د یو نرس په سینه ږدي

د کرهنې د پوهنځي ځینې شاګردان هغه وخت چه د غنمو په فارمونو کښې تطبیقات کوي.

ACKU

دملکی هوایی چاری دلومړی پلان په پنځوکلونوکښې

دهوا پیژندنی پروژی په لومړی اودوهم کال کښې

داشخاصوروزل : یوشمیر شاگردان په ځینو ځانگو کښې دلوړو تحصیلاتو دپاره خارج ته و لیږل شول او یو شمیر ئی په داخل کښې تر روزنې لاندی نیول شوی اودهغوی د ضرورت وړ سا مان تکمیل شو او ټاکلی پروگرام یې په ښه توگه ، خ په وړاندی درو می .

ښاغلی عبدالکریم «حکیمی»
د ملکی هوائی رئیس

درادیوساندد کورس سامان چه له ډبلیو،ام، او(دهواپیژندلو جهانی موسسی)څخه اخستل شوی وراورسید اویوه اندازه کمیا یی دوا ، بالون اونورهم تیا ر شو ی د ی او د دغه کورس دپرانستلو ترتیبات ونیول شول.

دبالون د پایلو ت ځا نگی شا گر دان دیوه تن خارجی متخصص تر نظارت لاندی په دارالامان کښې خپلی کتنې سرته ر سو ی ، درادیویی پلټنې بوه اخیستو نکی د ستگا په دارالامان کښې پکار واچوله شو ه .

دمترو لوژ ی د مو سسی د لابر ا تو ار او ورکشاپ لوازم وپیرودل شول اودمترولوژی په ودانی پوری ترلی لا بر ا تو ار بشپړ او آلات ئې هم نصب شول .

په دریم کال کښې :

یو تن ز ده کو و نکی د فـو ر کا ست « پیشگو یی » ا و یـو بل زده کوو نکی داقلیم پیژندنی دزده کړی دپاره خارج ته ولیږل شول ا و یو بل د هیتر سپیشن په ځا نگه کښې پکار بوخت شو. دوه تنه نوردیوه خارجی متخصص په مرسته اولارښوونه دفور کاست په ځانگه کښې دعناصرو په تحلیل اوچارت کولو اودهوا دحالاتودپیشگو یی په تهیه کولو لگیا د ی د ر ا ډ یو ساند دکورس مر بوط سامانونه چه له ډبلیو،ام ارڅخه اخستل شوی وورارسیدلی دی اویو ه اندازه کیمیا وی دوا، بالون او نور ضروریات هم برابر شوی اونو موړ ی کور س پرانستل شو اوزده کوو نکو ئی خپل لو ست شروع کړی د ی چه نظر ی درسو نه ئی تکمیل شوی دی او چه یوه قوی ا خستو نکی د ستگاه تهیه شی دهغوی عملی درسونه هم شروع کیږی

دبالون دپایلوت دځانگی شاگردان هم دیوه خارجی متخصص تر نظارت لاندی په دارالامان کښې خپلی کتنې کوی، کوم وخت چه دبالون دپایلوت ه کتنو څخه دلوازمو اوراډیوساند دخریداری په باره کښې آخرنی تصمیم ونیول شی نو دقند هار په بین المللی میدان کښې دراډیو ساندیوی دستگاه اودهرات او مزار شریف دبالون دپایلوت ددستگاه اوپه غزنی او فراه کښې به دسکند بالون ددوو دستگاو په پرانستلو کښې کوم مشکلات پاتی نشی .

دمترولوژۍ د ستګا ه

دمترولوژۍ معلوماتو دآخستلودپاره‌راډیو ئی‌پلټنی یوه‌آخستو نکی دستګاه‌په‌دارالامان کښی پرانستلې اوپه‌کار واچوله شو ه .

دمترولوژۍ دموسسی دلابراتوار او ورکشاپ‌لوازم‌خریداری شوی‌اودمترولوژۍ‌په‌ودانی پوری تړلی‌لابراتوار بشپړ شو ی او آلات ئې نصب شو ل .

په‌څلورم‌کال کښې

دهوا پیژندنی دښوونی اوروزنی چاری هم دپخوا په شان جاری دی .

دهواپیژندنی تاسیسات

دملکی هوائی‌ریاست ودانۍ : ددغی ودانۍ کار ۳۰ په‌سلو کښی‌پای‌ته‌رسیدلی‌دی،دکتنی ددریمی درجی دستګاه سامان بشپړ رارسید لی‌اودفراه اوګرشك دهوا پیژند نی د ستیشنو لوازم رارسیدلی د ی‌او دوه ستیشنو نه‌ئې پرانستل‌شوی‌او‌یو بل‌ستیشن‌په‌بګرام کښی تا سیس‌شو دجلال‌آباد اوقند هاردمیدان ستیشن هم نصب شو .

دبالون پایلوت

دغه کورس د۳۸کال دجوزا‌په میاشت‌کښی شروع شو او په میزان کښی پای ته و رسید اودهغه‌کتونکی فارغ شول. اودورځی دبالون‌دپایلوت یوه کتنه دهواپه لوړو طبقوکښی دباد سمت‌او چټکی معلوموی .

داقلیم پیژندلوځانګی‌دمیزان په میاشت کښی په کا ر پیل وکړ او و ر و سته تر هغه دافغانستان دتیروستیشنونو میاشتنی‌رپو ټونه تر تیب شوی او پولیتنونه ئی خارجی ملکو او داخلی موسسو ته په‌دوام دارصورت لیږل شوی دی .

د راډیوساند کورس : ـ دغه کورس دجوزا په میا شت‌کښی شروع او د دلو ې په میاشت کښی‌ختم شو او کتنی ئی شروع شوی .

ورکشا پونه : د هواپیژندنی‌په مرکزکښی تأسیس‌اواستفادې‌لاندی و نیول‌شو ل.

په‌پنځم کال کښې

دلومړی‌پنځه‌کلن پلان‌په پنځم کال کښی دملکی هوانوردی دښوونځی د « ۵ ۷ » تنو شاګردانوله جملی‌څخه چه دخپلو تحصیلا تو په دریم‌کال‌کښی تروروسته پوری بو خت وو «۴۵» تنه فارغ‌التحصیل شول‌چه «۳۰» تنه‌یی دکابل دهوانوردی دعملی روز نی په مر کز د هواپیژند نی‌دتخنیك په کورس‌کښی ترروزنی‌لاندی ونیول شول‌اودهغوی کورس د پلان د پنځم‌کال په مود ه کښی د وام لری .

دمیترولو ژ ی دراديوساند دامپریترونو دروزنې دپاره ۱۲ تنه په کور س کښی شا مل کړی، شول‌اوددغه کال‌په مود ه کښی به خپل‌کورس‌بشپړ کړ ی .

سر بیره‌په‌دی دسیانس دپوهنځی اودکابل دپوهنتون‌دموافقې‌په اساس شل‌تنه زده‌کوونکی دد غه پو هنځی د هواپیژ ندنې په‌څانګه کښې شامل کړل شول او دپلان په پنځم کال کښی دهغوی تدریس دپو هنځی دپروګرام سره‌سم‌دوام‌لری.

د ملکي هوائي رياست تشکيلات

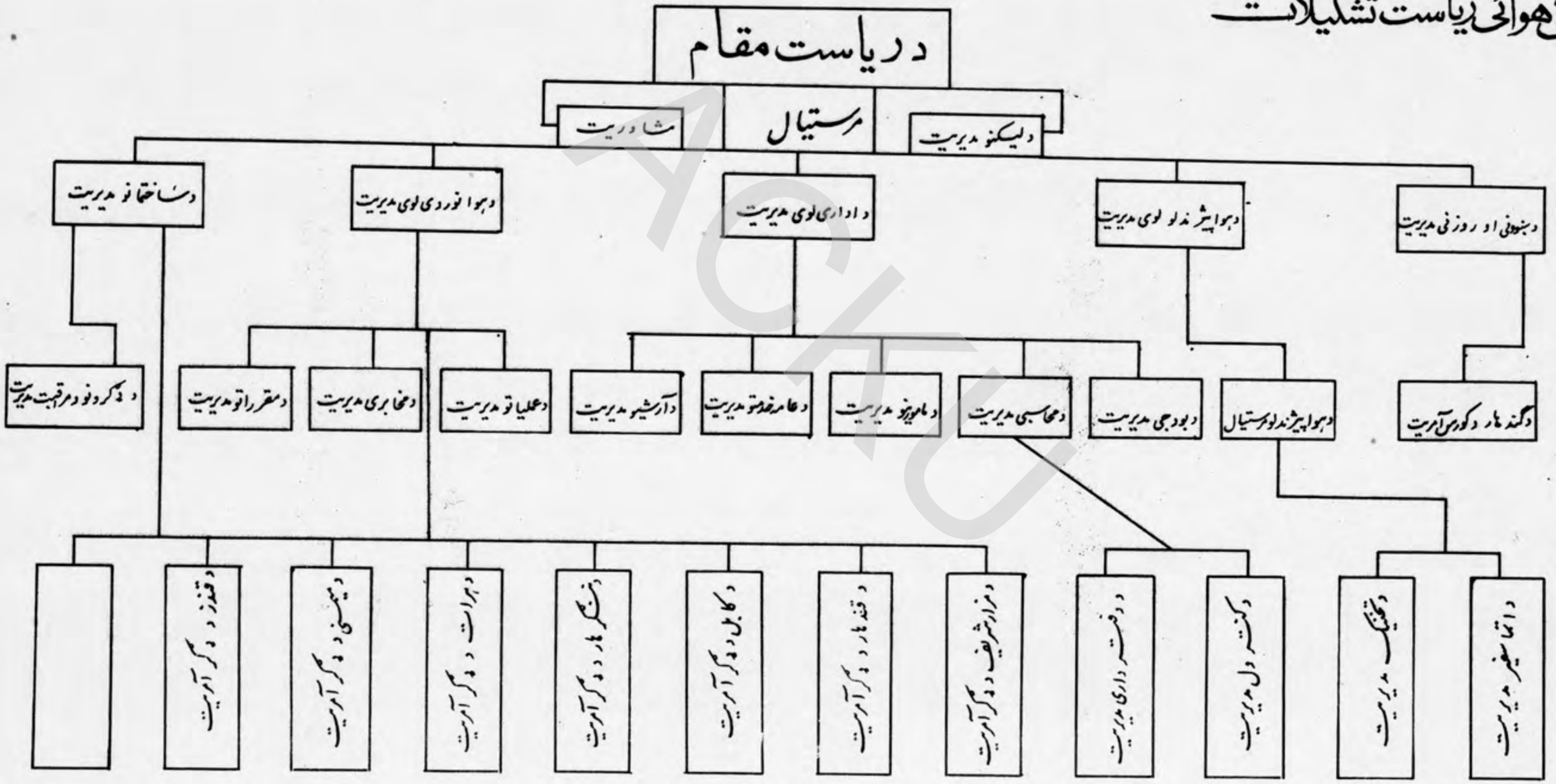

همدارنګه د پوهنی دوزارت اودپوهنتون دریاست د جلاموافقې په اساس دسیانس دپوهنځی د او سنی دریم ټولګی دریاضی اوفزیك د څانګی شاګردان دهواپیژندنی دڅانګی د پاره تخصیص ورکړل شو چه دپلان په پنځم کال کښی دهغوی درسونه په دغه پوهنځی کښی دوام لری

دپنځو تنولایقو کتونکولیبزل چه مخکښی د هندد حکومت د۵۹ کال دنومبر د میا شتنی د۱۱ تاریخ د لیك په اساس اودتخنیکی مرستی دپاره دبود جی دنلرلو په وجه چه پنځم کال ته کو :کی، په د غه پوهنځی کښی دهواپیژندنی په څانګه کښی شامل کړی شوی اودپلان په پنځم کال کښې ټاکل شوی وو په پنځم کال کښی خارج ته ولیبزل شول، سربیره په دی د۳۹ کال دجوزا د میا شتی دلومړی نیټی د۳۰٤٦ لیك په اساس اودپوهنتون دریاست په موافقه دبوریادوه تنه فارغ التحصیلان داقلیم پیژندنی اوهیدانووری په څانګو کښی خارج ته ولیبزل شول.

دپلان دپنځم کا ل په آ خر کښی دفیض آ باد، پلخمری، جبل السراج، ګردیز، پنج آب اوشبرغان دهوا پیژندنی ستیشنونه بشپړ شول او ددغو ستیشنو تر څنګ دری فامیله کو رونه او په فیض آباد کښی یوه څلور فامیله ودانی جوړه کړ ل شو .

د هوا نوردی چارې د پلان په لومړی او دوهم کا ل کښی

د هوا نوردی د څانګی ټاکلی پروګرامونه هم په زړه پوری په مخ روان دی، سربیره په هغه د څلورو سوو تنو زده کوو نکو له جملی څخه سل تنه نوی شا مل شوی او په ز ده کړه بو خت دی .

په دریم کال کښې

د اشخاصو روزل :

د یکه توت د هوا نوردی کورس د هغه له ټاکلی پرو ګرام سره سم د وام د ر لود اوله پخوانیو شاګردانو سره سره ٦۸ تنه نورهم نوی شامل کړی شوی دی .

د قندهار د هوا نوردی کورس داوم لری او د ټایپ پنځوس پایې ماشینونه د شاګر دانو په کار اچو ل شوی دی او دمخابراتی اسا نتیاؤ د پاره لوړ غبزی نصب شوی ا و ۱۹۸ تنه شاګرد ان د ۳۷ کال د حوت دمیاشتی د شلمی نیټی په از موینه کښی بریالی شوی وو، د ۳۸ کال د حمل د میاشتی په ۲۵ تاریخ د کولمبیا دټیم د ټاکلی پروګرام سره سم دانګریزی ژبی دلوړی روزنی د څانګو په زده کړه کښې د تخنیك هوائی ترافیك د کنتر ول د هوا نوردی د مخابری د طرز دټایپ دتج سیستم دا لکتر انیك دنظری تعلیم او نو ر و علمی او نظری مضامینو په زده کولوئی پیل کړی دی. سر بیره په هغه سل تنه زده کو ونکی چه د څلور و ـ وو کاندید شوو کسانو له جملی څخه نوی ټاکل شوی دی دماشینو علو مو دځینو لومړ نیوشقو قونه علاوه دکولمبیا دټیم دټاکلی پرو ګرام په مطابق دانګریز ی ژبی په ز ده کولو هم بوخت دی.

په څلورم کال کښې

ښوونه او روزنه :

دکوچنیانولومړ نی کورس :د دغه کورس: شاملین اوس (۱۲۵) تنه دی او تحصیلا تئی جاری دی.

د سلوتنو په گډون دوهم مستعجل کورس : د دغه کورس سل تنه شاملین دز ده کړې دپاره قندهار ته ولیږل شول چه له هغو ۲۰۵ تنوزده کوونکو سره چه په قند هار کښې‌دې يو ځاې په زدکړه بوخت شي . د کابل مستعجل کورس اوس لغوشوی دی.

د علمي روزنې‌مرکز او د ترافيك ښانگه

د دغه کورس شاملين ٤٣ تنه دی اوتحصیلاتئی دوام لري.

دهوا نوردی تخنیکی کورس

د دغو شاگردانو زدکړه جاری ده او دهغوی ددرس دوره دري کاله ده. دهغو لو مړی گروپ ۱۸۷۰ تنه به خپل تحصیلات پاې ته ورسوی او د هوا نوردی‌په بیلو بیلو بر خوکښې به وظيفه اجراء کړی .

خارج ته د فني مامورینو لیږ ل، دهغو زده کوونکوله جملې څخه چه د هو ا نوردی او هوا پیژندنی په بیلو بیلو ښانگو کښې دلوړو تحصیلاتو د پاره خارج ته لیږ ل شوی دی لس تنه په بریا لیتو ب سره بیر ته وطن ته را غلی دی.همدا رنگه پنځه تنه نو ر په بیلو بیلو ښا نگو کښې خا ر ج ته لیږل شوی د ی.دغه را ز د دغه ریاست ا ته تنه فني او اداری مامو رين دلوړو تحصيلاتو په غرض امریکا ته لیږل شوی دي .

پنځم کال کښې

دهوانوردی‌ښوونه‌اوروزنه:

دهوانوردی ښوونځی:

دپلان‌په پنځم کال پەموده‌کښې بەد ٦٣ تنور دکونکو زده کړه چه‌دهوانوردی دلمړنی ښوونځي پەلمړنی تحصیلی دوره‌کښې‌دی دوام‌کړی‌او سربیره پەدی بەد٤٧٠ تنوزده کونکو له‌جملې‌څخه‌چه‌ددریم‌تحصیلی کال‌په‌دوره کښې‌دی‌دهغوی‌د کورس‌دوره‌سرته‌ورسیداودلوړوتعلیماتو دپاره‌بەد متروډلوژی پەښانگه کښی دکابل ده وانوردی دروزنې‌پەعلمي مرکز کښي شامل کړی شو .

دمعارف دعالی تخنیك پەښوونځی کښی‌دهوانوردی کورس:

د۳۰ تنو هغوشاگردانو روزنه بەچەاوس پەدغه‌کورس کښې‌تررو زنې‌لاندې نیول‌شوی دی و درادیو،دمراقبت پەښانگه‌تکمیل‌شو اوعلاوه‌لەدې پەشل‌تنه‌نور په دغه کورس کښې تر روزنې لاندې ونیول شي.

دهوانوردی دعملي‌روزنې‌دمرکز کورس:

اوس ۱٦ تنه‌زده کوونکی درادیو دحفظ اومراقبت پەښانگه‌کښې په دغه‌کورس کښې تر روزنې‌لاندې‌نیول شوی‌او چه‌دغه زده‌کوونکی بەدپلان دپنځم کال پەموده کښې خپلی زده‌کړی تەدوام‌ورکړی،اوددغه‌کال پەآخر کښې بەفارغ‌التحصیل شي سربیره پەدی به‌١٦ تنه نور چه‌د برق ددستگاه‌او دمیخانیکی پەښانگه کښې تررو زنې‌لاندې و دپلان پەپنځم کال کښې خپل تحصیلات سرته ورسوه او شل تنه شاگردان چه‌دعالي تخنیك له‌ښو ونځي څخه فارغ الحصیل

او دراډیو دحفظا ومراقبت په ځانگه کښې ترروزنی لاندی ونیول شول چه د پلا ن په پنځم کال کښې دهغوی تحصیلات بشپړ شول.سربیره پرهغو ۳۰ تنه نور شا گردان د برق په دستگاؤ اوددستگاؤ دمیخانیك پهځانگه کښی پهمربوط کورس کښی شامل کړېشول او ۱۲ تنه نور د اطفائیی دپلټنی اونجات پهځانگه کښی ترروزنی لاندی ونیو لشول .

دقند هار دهوانور ی د روزنی مر کز

٦٤ تنهشاگردان دهوائی ترافیك دمراقبت پهځانگه کښې او۸٥ تنه دراډیو دمتصدیانو، ٦۹ تنه دراډیو دحفظ اومراقبت، ۳٤ تنهدبرق دقوی ددستگاه دمیخانیکی ، ۲۰ تنه د ا طفائیی اونجات

په قندهار کښی دملکی هوایی ریاست دښوونځی یوه ډلهشاگردان چهدمخا بـری پـه ځانگه کښی خپلی وظیفې اجراکوی

دکتو نکو اوشل تنه دالکترو نیك دمیخانیکانو پهځانگو کښې دپلان دپنځم کال پهموده کښې خپلو تحصیلاتو تهدوام ورکړیاودهوایی ترافیك دمراقبت دځانگی څخه ۳۰ تنو،دراډیو دمتصدیانو لهجملی څخه« ٥۰ »تنواودراډیو د حفظاومراقبت لهځانگی څخه ۲٥ تنوخپل تحصیلات تکمیل اوپه مربوطو ځانگو کښې پهعملی کارونو بوخت شویدی .

۹ تنه فنی اواداری مامورین دهوانوردی په بیلو بیلو ځانگو کښې دلوړو تحصیلاتودپاره دآی، سی، ای پهلگښت اوپنځهتنه نورپهبیلو بیلو ځانگو کښې د ملکی هو ائی ریاست په لگښت خارج ته واستول شول .

دهوانوردۍ تأسیسات دپلان په لومړی او دوهم کال کښې

دهګرو مربوط کارونه: دقندهار دبین‌المللی میدان دجوړولو چاری په ښه و جه په مخ درومی او یوه ستره برخه یی ترکار لاندی نیول شویده .

دکابل، هرات، میمنی، مزارشریف ،قندز اوجلال آباد دهګرو کارونه همدډاډ ول اومخ په وړاندی روان دی .

په دریم کال کښې

دقندهار بین‌المللی هوایی ډګر :ددغه میدان دجوړونی فنی کارونه په شدت جاری دی او دترانسمیټر په برخه کښې د۶۰ فټو په لوړوالی ۱٤ ستنی او د «۲۱۰» فټو په لوړو الی یوه ستنه نصب شویده چه ۵۰ په سلو کښې کاریی سرته رسیدلی دی.دوی،اف، آر،دستګاه دا حاطی اودپهره دار خانی دودانۍ کار ۷۰ په سلو کښې بشپړ شویدی .

دمنځ ی دلیکی خاورې لری کول اوقیراچول د۳۲۰۰ مترو په اوږدوالی او د«٤۵»مترو په پلنوالی اودمنځی له لیکی سره څنګ په څنګ دځغش دلیکی کارونه د څټك زاهکش دسیستم دګردش له دریو ځایو سره د۷۵ مترو په اوږدوالی او ۵۰ مترو په پلنوالی د،هنګر کارونه دهغه له مربوطو دفترونو او شاپونو سره د۷۰۷ برځنګ دوله جټ الوتکو دپاره، د هنګر دمخامخ دریدځای کانکرت ،دهنګردننه کانکرت ، د ترمینل مخامخ اپرون، بیکن د وارد منځی دلیکی ددواړو خواؤ دڅراغونو نصبول ،د ترانسمیټر دواټ ودانۍ تی باداو د میدان کټاره ۶۵ په سلو کښې سرته رسیدلی دی .

همدارنګه دځغش دلیکی دشمالی او جنوبی واټونو پخته کاری اودقیر اچول، دالو تکو ددریدلو دځای کانکریت، دځغش دلیکی اودالوتکو ددریدو ځای دڅراغونو نصبول،دځغش دلیکی دبازوګانو قیراچول،دهنګر دپاره دژوری څاه کیندل او د اوبو برابرول،له هنګر څخه دفاضلو اوبود ایستلو دپاره دنلونو ایستل، د۶ کیلو مترو په اوږدوالی دمیدان دسرك جوړول اوقیر کول. دمنځ ی دلیکی دنښو ټاکل،دنلونو غزول، دبرېښنا تمدید او دهنګر د ننه دتودولو دسیستم کارونه ۵۰ په سلو کښې پای ته رسیدلی د ی .

دقندهار دپخوانی میدان دترمینل دودانیو کارونه: دهوټل،دپاسپورټ خونه، دګمرك دپرواز دمعلوماتو خونه ،دمخابری اودتاور دکنترول خونه ۱۰۰ په سلو کښې اودهنګر دنور ودانۍ ۸۰ په سلو کښې ،دهنګر دنور ملحقه ودانۍ سل په سلو کښې ،ددیپو و دانۍ سل په سلو کښې دبرق دقوی دکنترول دجنریټر ودانۍ سل په سلو کښې، درستورانت ترڅنګ څلور ګراجونه سل په سلو کښې، د«ای،سی،ای » دانجنیرانو ددفتر دپاره دبشپړی ودانۍ کار سل په سلو کښې د اکسیجن دوسایطو دځایولو دپاره دستری پخی کوټی کارسل په سلو کښې سرته رسیدلی دی دبیکن داحاطی ددیوال اود ساتونکو دوه پوړه ودانۍ ،دپخو ګار اجونو اوددفتر د څلورو کوټو کارونه هریو ۷۰ په سلو کښې سرته رسیدلی دی .

دمیدان داحاطې ددیوال کار ۴۰ په سلو کښې ،دهوا نوردې ددوه پوړیز ښو ونځي کار ۷۰ په‌سلو کښې اوهمدارنګه دلومړي ليليې کار ۸۰ په‌سلو کښې،ددوهمې ليليې کار ۴۵ په‌سلو کښې ، دکلوپ دوداني کار ۴۰ په‌سلو کښې اودمامورينو داستوګنې دکورونو کار ونه ۶۰ په‌سلو کښې سرته رسيدلې‌دي.دانجنيرانو داستو ګنې دپاره‌دوې ستري‌وداني‌په‌اجاره‌و اخستلې شوې‌اوېوه بله‌وداني چه‌ټول‌عصري لوازم‌لري‌وپيرودله‌شوه. همدارنګه دراډيوئي بيکن دپاره د ۱۵۰ فټو په لوړ والي يوه‌پايه اودرې‌پايې د۶۰ فټو‌په‌لوړ والي‌او دمخابرې د آ حذې

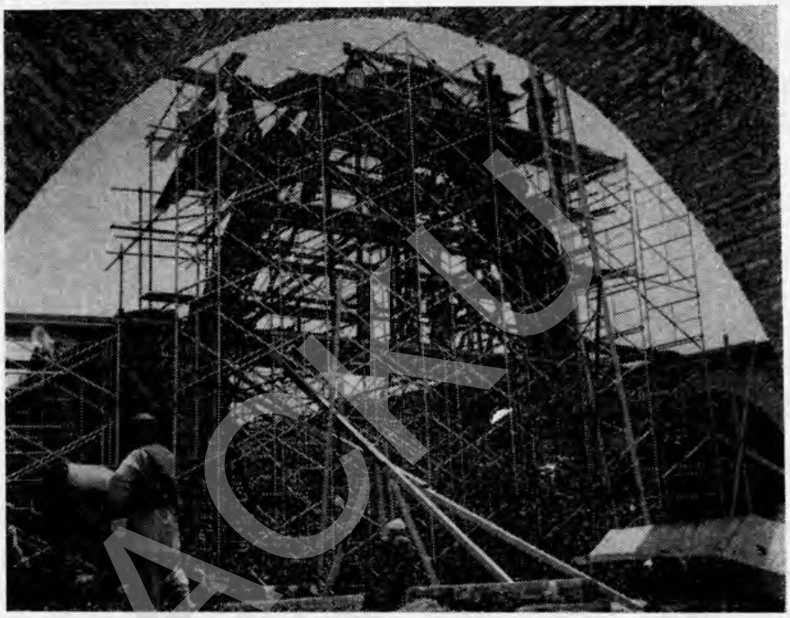
ACKU

دقندهار په‌بين‌المللي‌هوايي‌ډګر کښې‌دترمينل‌بلدنګ دنويوودانيو‌يوه‌برخه‌چه‌دهغه دجوړولو مهمې‌چارې نژدې دي چه‌سرته ورسي

اومرسلې دپاره آ نتنو نه له لو د نګ او دهغو د برېښنا دسيستم سره‌لس، کيلـوواټه پټرولي جنر يټرونه او دهغودټېلو ټانکونه او درې ۷۵ ر۱۸ کيلوو اټه ډيزلي جنر يټرونه د مخا برې‌دسيستم دتنوير دپاره نصب‌شوې اوسل په سلو کښې سرته‌رسيدلي دي .دراډيواوله هواڅخه ځمکې ته ټکي په‌ټکي مخابراتو ، دبيکن‌دپاره دويلکاکس‌دليېزونکودستګاوې‌چارې او دعملياتو فريکونس اودعملياتي کانسول برجونه د۸ ۱ميګاسايکلو فريکوانس برج«وي اچ ، اف » اودقندهار_ تهران ، کراچۍ_ قندهار،کابل اوډيلي ترمنځ‌ټکي په ټکي‌دلاسي مخابراتو دپاره دآخذې موقتي دستګاه نصب شوې اوتکميله شويده.

نور هوايي ډګرونه

دکابل هوايي ډګر : دعصري‌ترمينل اودمراقبت‌دبرج‌دوداني‌پلان‌او نقشه‌اودمنهې‌دليکې

دخزش دلیکی پەچټکی سره دگرزیدو دځاې جوړېږنه دفواید عامې دوزارت له خوا شروع شوی چه د هغه د پلا ن او نقشې کارپنځه‌لس پەسلو کښې پای‌ته رسیدلی د ی .

دگمرگ ، ویزی ، روغتیااوبانک ودانی سل پەسلو کښې سرته رسیدلی‌اوترااستفادی لاندی نیولی شوی‌دی ، په پغمان اوحضوری چمن کښې دملکی هوایی ریاست د کلوبونو د ودانیو اودهغو احاطه اوملحقات همسل پەسلوکښې سرته رسیدلی دی ، داطفائیی‌دماشین آلات او داورضد سامانونه اودهغی‌دجاموفرمایش ورکړی شوی اوځینی سامانونه هم‌رارسیدلی‌دی.

دهرات هوایی ډگر

دترمینل کار ٦٠ په سلوکښې پای‌ته رسیدلی دی،دجنریټر اوگاراج دخونی کار ۷۰پە سلو کښې پای ته رسیدلی او د استفادی وړ گرزیدلی‌دی. دآخذی‌او مرسلی مو قتی ټیسن بیخی بشپړ شوی او دبرېښناجنریټرونه هم‌نصب شوی‌دی،دری پایی د۶۰ فټوپه اوږ دوالی‌او یوه پایه د«۱۵۰» فټو په لوړوالی نصب شوی اومخابره دهغی له ټولو تاپ لود نگونو سره پەدایمی ډول جاري اوبشپړه شوه دی . پەښارکښې دننه دهوایی کلوپ و د انی او د هغی ملحقه ودانی ترکارلاندی دی او ٦٠ په سلوکښې کاریی پای ته رسیدلی دی، د «۲۵۰۰» مترو په اوږدوالی او ٤٥ مترو په پلنوالی دمنډی دلیکی دجوړولو او قیر کولوپەباره کښې دخزش دلیکی او درید ځای دجوړولو اوقیر کولو پەباره کښې لازم اقدامات جار ی د ی اوپه نظر کښې دی چه له‌یوه خارجی قراردادی سره چه زمونږ په گټه‌وی قراردادوکړی‌شی داطفایی دسامان اوداورضد جامو فرمایش ورکړی شوی‌دی ژر به ر اورسیږ ی .

د ۲۱۰۰۰ گیلنو په مجموعی ظرفیت دیوډول امریکائی سو ن دموادودذخیر ی‌ټانکونه خریداری شوی اورارسیدلی دی اودمربوطو کارونو له سرته‌رسیدو وروسته‌به دملکی‌هوائی ریاست دتخنیکرانو په وسیله دهغونصبولو ته اقدام وشی، درادیودبیکن دپاره د ۱۵۰فټوپه لوړوالی یوه‌پایه د ۶۰ مترو په لوړوالی دیوی آخستونکی او لیږونکی دستگاه د پاره‌دری پایی دهغو ټولو تاپ لودنگ آنتنونو اودبرېښنا له‌سیستم سره او له هوا نه ځمکی ته ټکی پەټکی‌دراډیودبیکن دپاره‌دویلکاس لیږونکی دستگاوی بیخی سرته‌رسیدلی دی. همدا رنگه دآخذی‌دستگاوی او دراډیو دعملیاتی دستگاه‌ډیزلی جنریټر یوه پایه نصب شوی‌ده .

دمیمنی هوایی‌ډگر

دعصری ترمینل دودانی او دمراقبت دبرج جوړولو دالوتکو د پاره چه پەمجموعی ډول د ۲۱۰۰۰۰ پونډه درندوالی دبرداشت مقاومت و لری دمنډی دلیکی‌جوړولو،دردیدځای خواته دچټك گردش دځای او دخزش‌ د یوی‌لیکی دجوړولو او د الوتکو ددرید ځای نقشه اخستل شوی او دهغوکار به ژردفوایدعامی دوزارت له‌خوا شروع‌شی . دمزارشریف‌پەاوسنی میدان کښې یوه موقتی ودانی چه لس کوټی لری جوړه شو ی اوتر استفادی لا ندی نیول شوی‌ده. دمخابری آخذه‌مرسله ټیسن بشپړ شوی او پەکار اچول شوی‌دی‌اودآخذی‌اومرسلې دریم ټیسن بەدترمینل دودانی له بشپړ کیدونه وروسته نصب‌شی. د ۲۰۰۰متر و اوږدوالی او ٤٥ مترو پلنوالی دمنډی دیوی‌لیکی دجوړیدواوقیر کولو اودخزش‌دیوی لیکې‌د جوړیدو

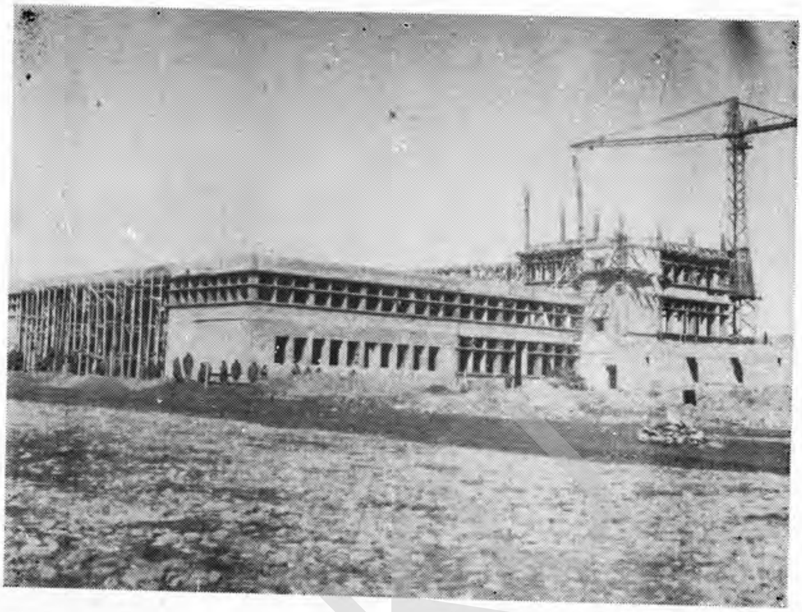

دکابل په هوایی ډگر کښې د ترمینل بلډنگ دودانۍ یوه منظره چه
دجوړولو کارونه جاری دی

دکابل په هوایی ډگر کښې دډبری ماتولو یوماشین دفعالیت په حال کښې

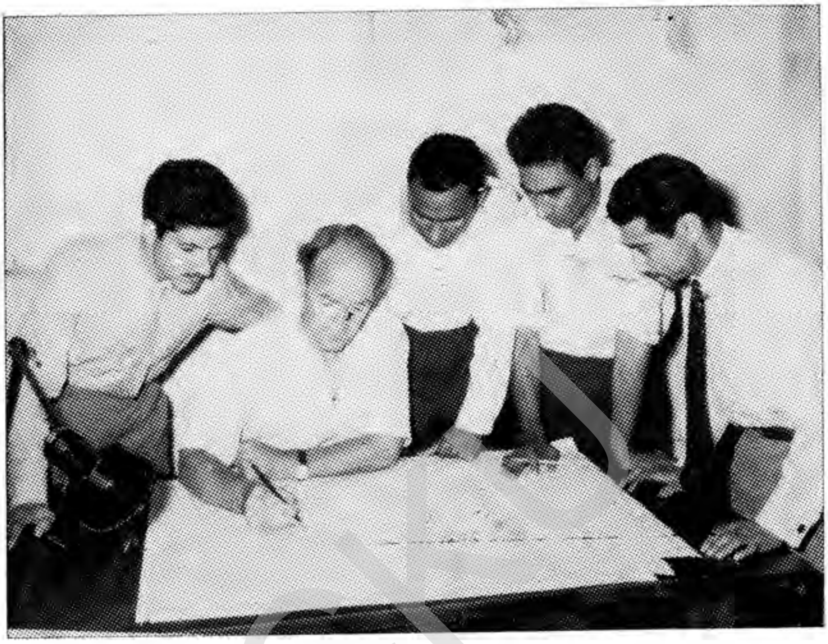

په‌دار الامان کښې د ملکي هوايي ر ست د هوا پيژندلو د څانګې ځينې فني غړي
چه د فورکاست په برخه کښې تطبيقات کوي .

په کندهار کښې داوسني هوايي ډګر دودانيو يوه منظره چه
پدې وختو کښې سرته رسيدلي ده

او قیرکولو ددریدځای دجوړولو اوقیرکولو پهباره کښې چه (۲۰۰ متره اوږد ۱۰۰ متره سور وردی لازم اقدامات جاری دی، داطفایی ماشین آلانو اود اوروضد جاموفرمایش ور کړی شوی، پهمجموعی ډول د ۲۱۰۰۰ ګیلنو پهظرفیت دسون دیوډول امریکائی موادو د ذخیری ټانکونه خریداری شوی اورارسیدلی دی اودهغو دنصبولو کار به ورو ستهلههغه چهمقدماتی کارونهئی بشپړشی شروع شی، دتشنابونو اوبرق دپارهدعصری سامانو اولوازموفرمایش ورکړی شوی دی او یوهبرخه ئی رارسیدلی ده .

دجلال آباد هوایی ډګر

دمنډیدلیکی دجوړونی او قیر کولو پهباره کښی چه ۳۰۰۰ متره اوږدوالی او ۴۵ متره سور لری او پهمجموعی ډول دالوتکو د ۱۰۰۰۰۰ پوند ودروندوالی دبرداشت اود پو رته کیدو په مقابل کښیدټولو الوتکو لکه کانویر ۳۴۰ (سی-وی) ډولو الوتکو مقاومتولري دخزش دیوي‌لیکي لهجوړولواوقیرکولوسره چهدغهپاسنی خصوصیاتولري‌اوددریدځاي‌دجوړونی اوقیرکولو پهباره کښی چه ۲۰۰ مترهاوږدوالی او ۱۰۰ متره سور او پورتنی خصو صیات ولري اقدامات شو یدی او په مجموعی ډول د ۲۱۰۰۰ امریکائی ګیلنوپهظرفیت دسونی دیوډول موادوذخیری ټانکونهخریداری شوی او رارسیدلی‌دی ، البته دلازمو کارو نو لهبشپړ کیدو وروسته بهدهغو نصبولوته اقدام وشی.داطفائیی دماشینی آلاتو اوداور دضد جا مو فرمایش ورکړی شوی دی ژربه را ورسیږی، دبرق سامان اوعصری لوازم دتشنابونو دپاره فرمایش ورکړی شوی دی اویوه برخهئی رارسیدلی ده.

لهدیسرهسرهدغزنی‌پهټیسن کښی دمخابری دیوی موقتی دستګاه نصبول پایته رسیدلی اودهغه ځای دمخابری ددایمی ټیسن دطرحی اومساحی چاری همسرته رسیدلی دی.

په څلورم کال کښې

دقندهاربین‌المللی هوائي ډګر: دمنډي دلیکی پخول اوقیر کول او منډي لهلیکی سره ځنګ په ځنګ دخزش لیکه دچټک ګردش له دریوځایوسره داوسپنی هنګر په ساختمان کښی لــه مربوطو دفترونواوشاپونو سره کانګریت، دهنګر مخامخ دریدځای کانکریت، دمنډی او خزش دلیکی ددواړوخواو دخراوغونو نصبول، لهټولو مربوطوماشینو سرهدترانسفارمرونو ودانی، دالوتکو ددریدو ځای، دمنډي دلیکیدشمالی اوجنو بی واټونو کانکریت ، دخز ش دلیکی دباز و ګانو پخول اوقیرکول، دهنګر دپاره داوبو برابرول اودژوری‌څاه کیندل اوله هنګر څخه دفاضلو اوبوایستلو دپارهدنلونو غزول‌اودشپږو کیلومترو په اوږ د والــی دیـو سړک جوړول اوقیرکول، دمنډی اودخزش دلیکودنبوایښودل، اپرونونـه او د نلو نـو غځول اودهنګر دننه دبــریښنا اوټودلو دسیستم دلینوغزول سل په سلوکښې پایتـه رسیدلی دی، همدارنګه ترنسمیتر اود «آن، ډی، بی» دستګاه دودانی پهبرخه کښی لهټولــو مر بوطـو ســا ما نو او لوازمو سره هریویی ۹۰ په سلوکښې سر ته رسیدلی‌دی اودبیــن‌المللی میدان

دآخذی د الی دبرج دبنسټ ایښودل، دپټرولو موقتی ذخیره او موقتی ترافیك، دکنترول دبرج جوړول او د الوتکو دلارښوونی دپاره دوی اچ افدستگاه په موقتی ډول سرته رسیدلی دی. دمیدان اوده «وی، او، آر» دودانی دسړك دپخولو کار ۷۰ په سلو کښی او دبرق ددوو جنریټرونو دستگاه دنصبولو کار ۷۰ په سلو کښی پای ته رسیدلی دی، دمیدان دسرسبزی د پاره شپږ زره نیالگی هم کښینول شوی دی.

دایمی کارونه

د راډیوئی بیکن دپاره د ۱۵۰۰ فټو په لوړوالی د یوی پایی او مخابری د آخذی او مرسلی له ټولو ټاپ لودنگ او دهغو دبرق له سیستم سره دشپیټو فټو په لوړ والی د دریو پایو او له تیلو سره ددؤو جنریټرونو او په مربوطه ودانی کښی دبیکن د دستگاه او ددریو دیزلی جنریټرونو او دلیزونکی دستگاه او دترافیکو د کنټرول ددستگاه نصبول او د ترمینل ودانی او دلوز هنگر ملحقه ودانی، ددیپو ودانی او داستوانت ترڅنگ دڅلورو گراجونو ودانی، درستورانت ودانی او د «آی، سی، ای» دانجنیرانو دپاره بشپړه ودانی، داکسیجن ودانی، او دبرق دجنریټرونو دوه کوټی او بیکن سل په سلو کښی پای ته رسیدلی دی. همدارنگه دهوانوردی دښوونځی دودانی کار ۹۰ په سلو کښی او ددغه ښوونځی مربوطه لومړی لیلیه ۷۰ په سلو کښی او ددغه دوهمه لیلیه ۷۵ په سلو کښی، دپخوانی میدان دریاست کلوپ ۵۵ په سلو کښی دپخوانی میدان پهره دارخانه او ددیوال احاطه ۸۰ په سلو کښی، داریانا د الوتکو دمراقبت دپاره دنوزهنگر ودانی ۸۰ په سلو کښی، دیوه برج د جوړولو دپاره د او بو رسولو دپاره دنلو نو غزول ۹۵ په سلو کښی، دمترولوژی ددوو کورونو دپاره ودانی ۹۰ په سلو کښی، دقندهار دهوانوردی په ښوونځی کښی دزده کوونکو دتدریس دپاره مخابراتی تاسیسات ۸۰ په سلو کښی سرته رسیدلی دی. همدارنگه پنځه ملیونه پخی خښتی، پنځه سوه خرواره چونه د قندهار دبین المللی میدان دپاره تهیه شوی دی.

نور هوایی میدانونه

د کابل هوایی ډگر

د عصری ترمینل ودانی، دمراقبت دبرج ودانی، دمنډی او خزش د لیکو دچټك گردش دځای جوړلوول او دالوتکو د دریدو ځای جوړول، دفواید عامی دوزارت د کار دقواؤ په وسیله شروع شوی چه دهغو تفصیل به دفواید عامی د وزارت دکار دپر مختگ په رپوټ کښی ولوستل شی.

دکابل په هوائی میدان کښی د گمرك، روغتیا، ویزی، بانك او د مراقبت دموقتی برج و دانی دمخابری له ټولو دستگاه او دمیدان احاطه، دمحافظینو برج او موقتی آخذه او مرسله د ستگاوی او دبرق جنریټرونه او په پغمان او حضوری چمن کښی دملکی هوائی ریاست و دانی هر یوه سل په سلو کښی او دتربیوی مرکز کار ۷ په سلو کښی سرته رسیدلی دی.

د هرات هوایی ډگر

د څلویښتو کوټو په ظرفیت دنوی ترمینل ودانی په عصری ډول دتشنابونو او د برق

په کندهار کښې دملکي هوايي ښوونځي يوه ډله شاگردان

په کندهار کښې دملکي هوايي ښوونځي ځيني شاگردان دهوايي ترافيك په څانگه
کښې په خپلو فني تعليماتو لگيا دي

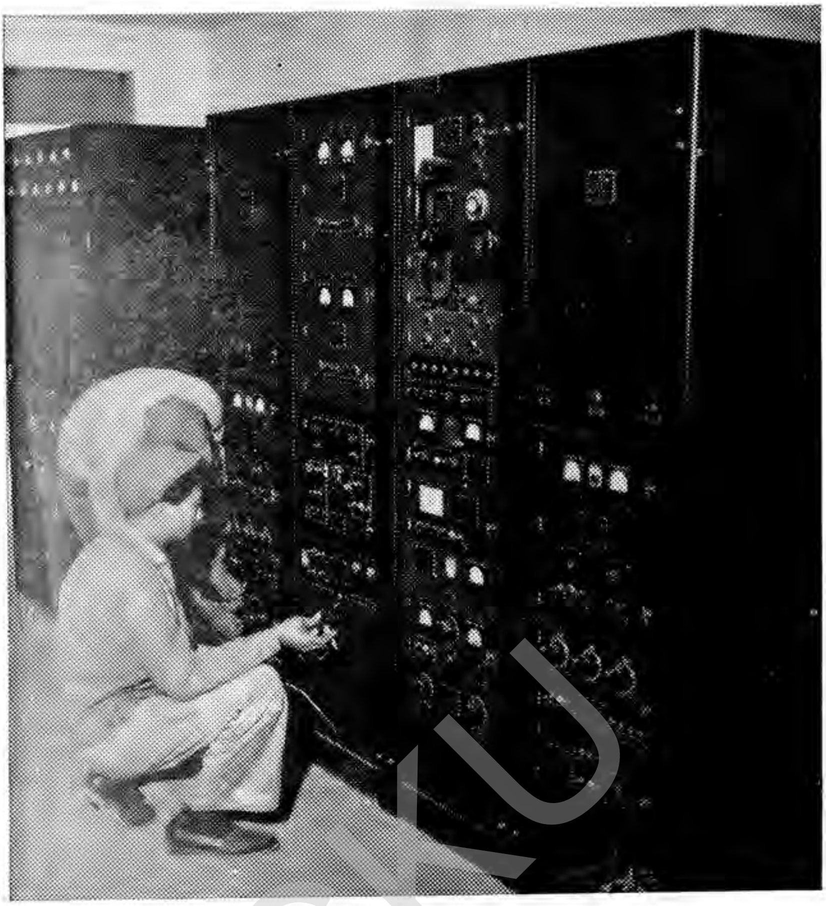

دکندهار په بین المللی هوایی ډگر کښی دمخابری ځینی ماشینونه چه نوی پکار اچول شویدی

یو افغانی کارکوونکی دکندهاردبین المللی هوایي ډگر دمخابری دڅانگی دیوه ماشین دنصبولو په حال کښی

ACKU

د سیستم د نصبولو کارونه ۸۰ په سلو کښې ، د جنریټر کوټه او گاراج ۸۰ په سلوکښې دآخذی‌او مرسلی موقتی ټیسن او د برق جنریټرونه سل په سلوکښې د۶۰ فټو په‌لوړوالی د مخابری ددریوپا یو اوله ټاپ لودنگ سره د ۱۵۰ فټو په لوړوالی د یوی پا یی نصبول په دایمی ډول سل په سلو کښې پای ته رسیدلی دی .

د میمنې هو ا یی ډ گر

د منډی د لیکی داو ارولو او د او سنی تر مینل د و دانی‌کار چه لس کو ټی لر ی او د آخذی‌او مرسلی د او سنی دستگاه کار سل په سلو کښې سرته رسید لی دی .

د مزار شریف هوا یی ډګر

د دوو موقتی ودانیو کار ۹۵ په سلو کښې او د مخابری دټیسن کار سل په سلوکښې سرته رسیدلی دی .

د قندهار هوا یی ډ ګر

د ترمینل د موقتی ودا نی ا و د آ خذی او مرسلی د مو قتی ستیشن کار سل په سلو کښې پای ته رسیدلی ، د ۶۰ فټو پـه لوړوالی د څلورو پایو او له ټول ټاپ لـودنگ گروندایریل‌سره د مخابری د ۱۵۰ فټو په لوړوالی د یوی پائی او د هغی د برق د سیستم نصبول ۹۵ په سلو کښې سرته رسیدلی دی .

د جلال‌آباد هوایی ډ ګر

د نوی ترمینل د ودانی کار ۶۰ په سلو کښې د سړك خواته دمیدان داحاطی کار ۳۰ په سلو کښې او د مخابری د څلورو پایو دړول په ۶۰ فټو لوړوالی او په ټاپ لودنگـــك گروند ایریل سره د مخابری د ۱۵۰ فټو په لوړوالی یوه پایه او د هغی د برېښنا سیستم سل په سلو کښې، مساحی چاری، دساحی د ټاکلوچاری او دترانسپورت د ودانی په ساحـه کښې دنښو د کېښودلو چاری په مخ تللی دی،سربیره په هغه دآخذی اومرسلی‌دستگاه‌دړول شوی او په کار اچول‌شوی ده، پخوانی کوټی ترمیم شوی او رنگ شوی‌دی، له هغه نه علاوه په عصری سیستم سره د جنریټر د ودانی کار۵۰ په سلو کښې او دڅلورو برجونه چاری ۷۰ په سلو کښې او په فراه کښې شپیته فټه مخابره او دمخابری د یوی موقتی دستگاه نصبول او د مخابری د دایمی ټیسن د طرحه اومساحی چاری هم یو پـه سلـو کښې سل سرتـه رسیدلی دی .

په پنځم کال کښې

د شیرپور په پخوانی ډګر کښې د ملکی هوایی‌ریاست د مرکـزی ادا ری ودانــی ځینی چاری شروع شوی دی اویوه ډېره برخه یې هم دپرمختگ خواته‌روانه د ه او دځینی نورو ودانیو د اړتیا سامانونه‌هم‌تهیه شوی د ی .

دقندهاربین‌المللی هوائی ډګر: دهغه دودانیوجوړونی کارونه‌په‌لاندی‌ډول اجرا شول :

د بین ا لمللی تـر مینل د عصر ی میـد ا ن و د ا نـی چـه پـه ټو لو لو ا ز مو او و سا یلو مجهزه ده ، د مخا بر ی د لیبز و نکی ساحی ودانی له ټولو مربوطو دستگاو

داطفايي ودانۍ دهغې‌له ټولولازموساما نو اولوازموسره ، په ميدان کښې دعصر ی هو ټل ودانۍ له ټولو عصری وسايلوسره ، ديوی څلور بستره ايزی شفاخانۍ په گډون د خو ب د۱۲ کوټو لرونکی‌شل -ويلې لس حويلۍ‌چه د خوب دری کوټی‌لری‌لس حويلۍ چه‌دخوب څلور کوټی‌لری،دتخنيکی گدام‌ودانۍ چه‌هنگر ترڅنگ بناشوې هره‌يوئې پنځوس په‌سلوکښې څلور اپارتمانونه چه د ۱٦ فاميلوگنجايش لری اتيا په سلوکښې جوړی شوی دی .

د ۵۰۰۰۰۰ امريکائی گيلنو په ظرفيت د هوانوردۍ د سون د موا دو د ذخا يـر و نصبول ديـ ش په سلو کښې وشو .

د هوانوردۍ د څلور دولو د سون د موادو د ويشلـو د هايدرانت د يوه سيستم نصبول د الوتکـو په در يد ځای کښې د تر مينل د ودانۍ په مخکښې و شو ا و د غه سيستم چه د لازمو نلونو د غځولو په وسيله له دغو ټانکيو سره وتړل شو ۳۰ په‌سلوکښې بشپړشويدی.

د هوائی ميدان او د ښار ترمنځ دمخابری دپاره د تيلفو ن دسيستم تهيه کو ل شل په سلو کښې سرته ورسيد .

د بين‌المللی هوائی ميدان د مربوطو ودانيو دپاره دڅلور سوه لينه اتو ما ت تيلفو ن د يوه سيستم تهيه کول او نصبول ديرش په سلو کښې وشو .

د يوی ۵۰۰۰۰ گيلنه ټانکی نصبول د هغې د ويشلوله سيستم سره د بين‌المللی ميـدان ټولو کورونو او د اطفايی د ضرورت وړ اوبو دپاره ۲۰ په سلو کښې سرته ور سيد .

د۷۵۰ کيلو اټو توليد ظر فيت د برق د يوه جنريټر نصبول دهغه د و يشلو له سيستم سره دهوائی ميدان اوټولو کورونو دپاره ۳۰ په سلوکښې سرته ور سيد .

دفاضلو اوبو دبدرفت سيستم دټولو کورونو اوبين‌المللی ميدان دپار ه ديرش په سلـو کښې سرتـه‌و ر سيد .

دهوائی بين‌المللی ميدان او دکورونو دساحی ترمنځ دځ۵ کيلو مترو په اوږ دوالی ديوه سړك دجوړونې،پخولو او قير کولو پاتی کار پنځوس په سلو کښې سرتـه و رسيـد . دميدان د زا ايستلو دسيستم دجوړونی‌کار پنځوس په سلوکښې سرته ورسيد. داطفايـی دو ه موټراند اوبو يوه ټانکۍ‌له اورسره دمجادلی وسايلوټول‌فالتو سامان اوپرز ی او د اطفايی دعملی لباس سل په سلو کښې تهيه شود، مخابری سيستم او د قندهار د بين‌المللی هوا ئ ی ميدان دترافيکو دکنترولو سيستم ۳۰ په سلوکښې سرته ورسيـد .

داخلی ډگرونه

د کابل بين‌المللی هوائی ميدان :

الف : په تخنيکی کارو سربيره‌لکه دمنډی ليکه، دخزش‌ليکه، دگردش‌ليکه، دا لوتکو ددريدځای، دتيلودويشلوسيستم،دميدان دترمينل‌ودانۍ،دهوائی‌ترافيك‌دمراقبت‌له‌برج، داوبو اوبرق دسيستم نه‌چه دفوايـد عامی دوزارت له‌خوا اجراء کيږ ی او د پنځه‌کلن پلان دپنځم کال‌له‌هدفو څخه‌دی ددغه وزارت څخه دپلان وزارت ته وړاندې شول .

دملکي هوايي رياست ودانۍ د دې بې د ستېشن يوه ودانۍ د مخابرې له دستګاه او «٦٠» فټو لوړوالي دڅلورو برجونو اود «١٥٠» فټو په لوړوالي ديوه برج سره سرته ورسېده .

له دې امله چه بايد دليږونکو اواخيستونکو دستګاوو او دهوايي مراقبت دبرجونو د دستګاه نصبول د ترمينل په ودانۍ کښې وشي نو ترڅو پورې چه د ترمينل دو دانۍ کار و نه تکميل او د هوايي رياست په واك کښې ورانشي د دغو دستګاوو نصبول په امکان و نلري ؛ البته ډير ژر به د ترمينل ودانۍ بشپړه شي او بيا به دغه دستګاوې په هغو کښې نصب شي .

داطفايي دوه موټران له ټولو فالتو سامانو اولازمو پرزواو داوروژلو له جامو سره سل په سلو کښې تهيه شول .

دهرات هوايي ډ ګر

دهرات په هوايي ډګر کښې د پلان په پنځم کال کښې دغه لاندې کارو نه اجراشول :

دمنډې ليکه چه «٢،٥٠٠» متره اوږدوالي او ٤٥ متره سور لرې پخه اوقير ريزې اوسل په سلو کښې جوړه شوې ده .

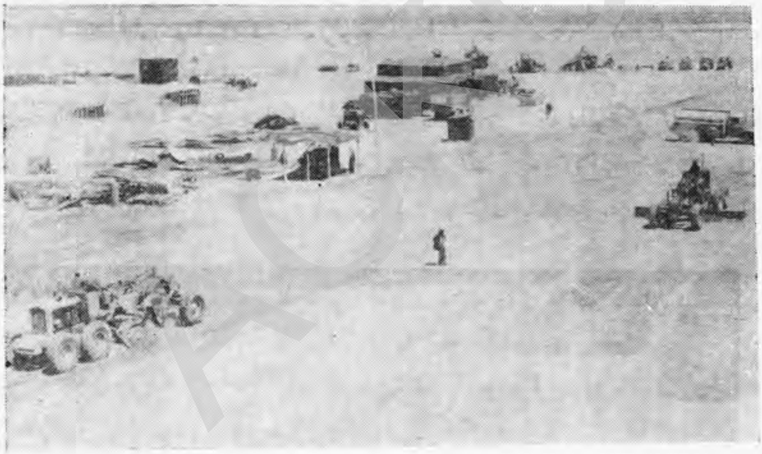

دهرات د ولايت په ملکي هوايي ډګر کښې دنويوساختمانو يوه منظره چه دهغه د ډګر دپخولو چارې اوس هم دوام لري

دخزش ليکه چه ۳۲ متره سور لرې د منډې دليکې له مرکزي برخې څخه دا لوټکو د دريدځاې خواته د ترمينل ودانۍ ته مخامخ پخته کارې او قيرريزې شوې سل په سلو کښې سرته ورسېده .

په ۱۱۳ × ۲۳۰ سيمه کښې دالوتکو ددريد ځاې پخته کارې او قير ريزې سل په سلو کښې سرته ورسېده ، د ترمينل ودانۍ به له عصرې لوله کشۍ اودبرق له تنوير سره د هوايي ترافيك برج چه د ترمينل په ودانۍ پورې مربوط دې د مخابرې په ټولو عصرې و سايلو سل په سلو کښې مجهز شويدې ، دهوانوردۍ ديوډول تيلو دپاره د۱۲ زر و ګيلنو په ظرفيت دپټرولو يوه ټانکۍ پنځوس په سلو کښې په کارواچولې شوه ، او بو ر سو لوسيستم له ټو لو لا زمو

وسایلو سره داو بو دژورې خاه کیندل، داطفایی یو موټر او لازم فالتو اسبابونه او سامانونه اوداطفایی دعملی جامی سل په سلو کښی دمنځې اوخزش دلیکو ددواړو خواودچراغونو نصبولو اوتنویریی پنځوس په سلو کښی اجرا شوي دي .

دمزارشریف هوایی ډ ګر

د دغه میدان دتر مینل نوی او عصری ودانی دلو له کشی او نلونو غزو لو او د بر ق له تنو یر سره سل په سلو کښی سر ته ورسیده .

د مخا بر ی آخذه او مرسله ودانی به سل په سلو کښی سر ته ورسیده ، د(ان-ډی-بی) و دانی دمخا بری له ټو لو وسائلو اود ۶۰ فټو په لوړ والی د دریو پایو او د ۱۰ فټو په لوړوالی اویا په سلو کښی سر ته ورسیده.

داطفا یی یو مو ټر له فا لتو سامانو او لوازمو سره او د اطفایی له جا مو سره سل په سلو کښی تهیه شو .

دقندز هوا یی ډګر

د د غه میدان تر مینل نوی او عصر ی ودانی د لو له کشی او د نلو نو غزو لو اود برق له تنویر سره سل په سلو کښی‌سر ته ورسیده .

د ۲۰۰۰ مترو په‌اوږدوالی‌او ده۴ مترو په پلنو ا لی د منځ ی لیکه پنځوس په سلو کښی پخته کاری او قیر ریزی شوه .

تر مینل ته مخامخ د منځ ی د لیکی له مرکز ی برخی څخه دالوتکو تردرید ځای‌پوری د ۳۲ مترو په پلنو الی د خزش لیکه پنځوس په سلو کښی پخه اوقیر ر یزی‌شوه .

په‌یوه ۱۰۰ × ۲۰۰ مساحه کښی دالـوتکو در ید ځای پنځوس په سلوکښی پخته کاری او قیرریزی شو .

د ۲۱۰۰۰ ګیلنو په ظرفیت د الوتکو د سو ن د یو ډول موادو دتیلو د ټانکیو نصبول د هغو له مر بو طی لو له کشی سره پنځو س په سلو کښی بشپړ شول.

له لو له کشی سره د ۵۰۰۰ ګیلنو په ظر فیت داو بو د ذخیری ټانکی اوخاه سل‌په‌سلو کښی‌وکیندل شو.

د آن دی بی و دانی او د هغی د مر بو طو د ستګا و و نصبو ل سل سلو کښی سر ته ورسیدل .

د اطفایی یو موټر او د اطفایی فالتو سامان ا و جا می سل په سلو کښی تهیه شول دمیدان ا حاطه او د مخابری ودانی سل په سلو کښی سرته ور سیدی .

دمیدان دآخذی او مرسلی ، مخابراتی د ستګاه سل په سلوکښی سرته ورسیده.

د جلال آباد هوایی ډ ګر

د دغه میدان د ترمینل عصری او نوي ودانی له لو له کشی او د نلونو له غزولو او دبرق تنویر سره سل په سلو کښی سرته ورسیدې.

د تر مینل د و دانی د هوایی مر ا قبت برج د ټولو مخابر اتی دستګا وو سره سل په سلو کښی مجهز شو .

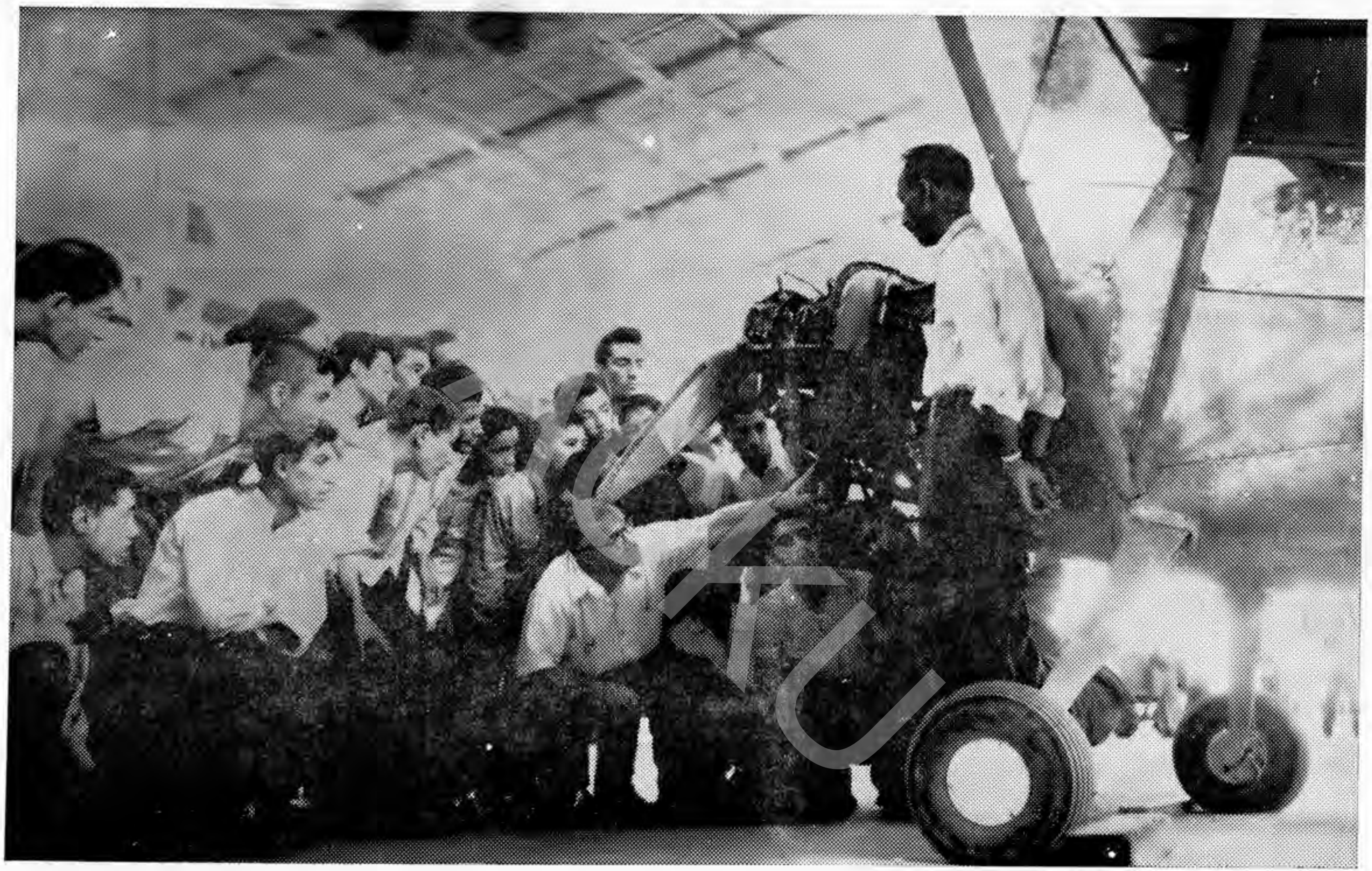

دکندهار په هوایي ډگر کښې د آریانا افغان هوایي شرکت په یوه تخنیکي ورکشاپ کښې ځینې شاگردان دفني متخصصینو تر کتنې لاندې دالو تکو
دماشینو نو د پرزو د ترمیمولو چاري زده کوي

په کندهار کښې د آریانا افغان هوایي شرکت دالو تکو دماشینو نودپرزو او سامانو
د تحویلخا نې یوه څنډه .

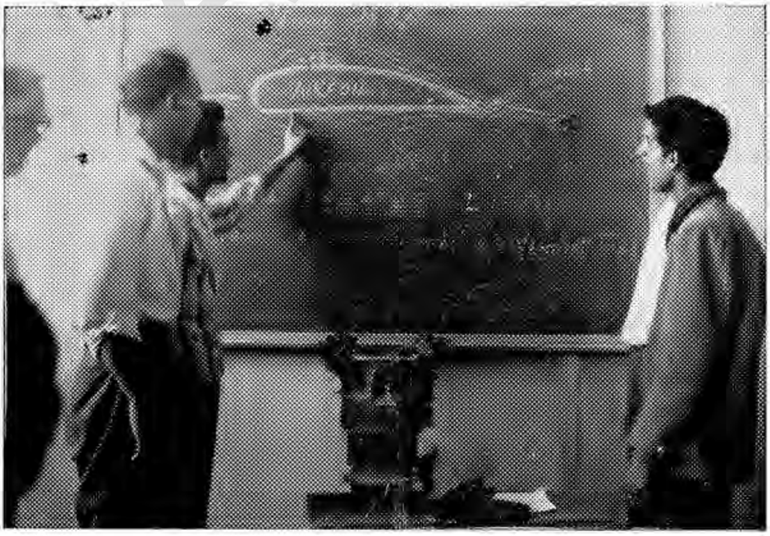

په کندهار کښې دآریانا افغان‌هوایی‌شرکت دروزنې دکورس ځینې‌شاگردان‌چه
دخپلـو فنی‌در سـونوپه‌زده کړه بوختدی،

د«آن، دی ،بی» ودانی له‌ټولومربوطو دستګاووسره،داطفاییو موټراودهغه مربوط سامانونه اوداطفایی دعملی مخصوصی‌جامی، دمیدان داحاطی‌دیوال‌اودمخابری دستګاه‌اودمیداند آخذی اومرسلی دمخابری دستګاه ټولی‌چاری بشپړی‌شویدی .

دهوایی لارو ترمنځ دمخابری سټیشنونه :دافغانستان‌په‌بیلوبیلو ځایوکښی دهوایی لیارو ترمنځ دمخابری‌دلسو سټیشنونو دپاره لازمی دستګاوی سل‌په‌سلو کښی تهیه شو یدی .

دجبل السراج دسټیشن ودانی دمخابری له‌ټولو مخابراتی وسایلو او دمخابری اه‌شلورو ۶۰فټه‌ایزوپایوسره سل‌په‌سلو کښی سرته ورسیده.

دفراه دمخابری دسټیشن ټول وسایل او دغزنی دسټیشن دنوی‌ودانی ټولی چاری تکمیل اودمخابری له‌پاره چمتو اوپکار اچول شویدی .

دآریاناافغان‌هوایی‌شرکت‌چاری‌دپلان‌په‌لومړی اودوهم کال کښی

دروزنی‌چاری: څوتنه افغانی مامورین په‌داخل کښی ترروزنی‌لاندی ونیول‌شول اودهغو څوتنو له‌جملی څخه چه‌دپیلوټی په‌ځانګه‌کښی‌دلوړو تحصیلاتودپاره‌امریکی ته‌لیږل شوی‌وو ۹ تنه‌یی دتحصیل له بشپړ کولونه وروسته بیرته وطن‌ته‌ر اغلی‌دی اوڅلورتنه‌نوردانجنیری په‌ځانګه‌کښی امریکی ته تللی‌دی چه‌تراوسه دهغوی زده کړی دوام لری .

په‌دریم کال کښی

تقریباً «۲۱۰» تنه‌افغانی مامورین په بیلو بیلو ځانګو او شقو قو په افغانستان کښی دننه‌روزول شویدی اوپه‌نظرکښی‌دی چه‌په‌پخوانیو لسوتنوسربیره‌لس‌تنه‌نور دپیلوټی‌په ځانګه کښی‌دلوړو تحصیلاتو دپاره امریکی ته‌ولیږل شی‌اوهم‌په‌نظرکښی‌دی‌چه پنځه‌تنه نوردانجنیری په‌ځانګه کښی هم‌امریکی‌ته ولیږل شی ترڅوچه‌دهغوی‌معلومات‌بشپړشی .

په‌څلورم کال کښی

دهغو۱۳ تنو له‌جملی‌څخه چه‌پخوا دپیلوټی په‌ځانګه‌کښی دلوړوتحصیلاتو دپاره امریکا ته‌لیږل شوی‌وو ۹تنه‌ئی دخپلی‌زده کړی له‌بشپړ‌کولو نه‌وروسته بیرته وطن‌ته‌راغلی‌دی،همدا رنګه دهغولسو تنو له جملی څخه چه‌دانجنیری په‌ځانګه‌کښی امریکاته لیږل شوی وو څلور تنه‌یی بریالی بیرته وطن‌ته راغلی‌دی .

۳۴۰ تنه‌نورفنی‌اواداری‌مامورین په‌مختلفو ځانګو په افغا نستان کښی دننه ترروزنی لاندی نیول شوی‌دی .

په‌پنځم کال کښی

دپلان په‌پنځم کال کښی دپیلوټی‌دری تنه شاګردان چه د پخوانی ګروپ له‌ډلی څخه‌په امریکا کښی‌دی وطن ته‌بیرته راغلل او۱۲ تنه شاګردان په‌افغانستان‌کښی ترمقدماتی روزنی وروسته دپیلوټی‌په‌ځانګه‌کښی دلوړو تحصیلاتودپاره امریکاته‌ولیږل‌شول اوپنځه‌تنه‌شاګردان چه دمیخانیکی په ځانګه کښی په امریکاکښی په‌زده‌کړه بوخت وو دپلان په‌پنځم کال کښی بیرته وطن ته راغلل ، پنځه تنه انجنیران او دوه تنه محا سبان د زده کړی د پاره امریکا

ته ولیږل شول. دآریانادشرکت اداری اوفنی مامورین چه اوس ددرس په کوټو کښې دوظیفی داجرا کولو په حال کښې دی دشرکت په بیلو بیلو څانګو کښې روزل کیږی. دهغو ی تربیتی چاری دپلان په پنځم کال کښې هم دوام لری اوسربیره په دی «۲۰۰» تنه نور مامورین تر ر و زنی لاندی نیول شوی دی .

نوری فنی چاری د پلان په لومړی اودوهم کال کښې

دپلان په لومړی اودوهم کال کښې فنی چاری د تیرو کلو په شان دوام درلود مګر دهغو انکشافی برخی په وروستیو کالو کښې ترپروژی لاندی ونیول شوی چه لوی لوی ټکی اوغټې چاری ئی دپلان په دریم ،څلورم اوپنځم کال کښې اجراشوی دی .

په دریم کال کښې

دوه «ډی، سی، فور» الوتکی اودری «ډی،سی، تری» الوتکی چه د لازمو ترمیماتو د پاره انګلستان اویوه «ډی،سی، تری» الوتکه چه هندته لیږل شوی وه له اساسی ترمیم نه ورو سته بیرته رارسیدلی دی، سربیره په دی دفرانکفورت دسرویس دشروع کیدو دپاره لازم ترتیبات ونیول شول اودارو پا په برخه کښې د«وی،اچ،اف» دلوړ سیارفریکورنس د مخابری د پار ه دعملیاتی ایجاباتو داهمیت په نسبت د «ډی،سی،فور» دواړو الوتکو مخابر ا تی سیستم ته دفرانکفورت دسرویس له شروع کیدو نه مخ کښې تغییرورکړی شویدی اود«وی،اچ،اف»یو بل سیستم په هغو کښې نصب شو .

دقندهار، کابل، قندز اومزارشریف دهوایی خطوطو الوتنه دالوتنی په لیاره باندی دبلریت په غرض عملی شوی ، دالوتکو فالتوسامان اولوازم وپیرودل شول اوتقریباً ۸۰ په سلو کښې دغه سامانونه وارد شوی دی .

په څلورم کال کښې

دهغه تړون له مخی چه دآریانا دشرکت اوپان امریکن د شرکت ترمنځ لاسلیك شویدی یوه «ډی،سی،٦» ډوله الوتکه خریداری شوه چه اوس په امریکا کښې تر ترمیم لاندی ده اوممکنه ده چه ژر له هغی څخه استفاده وشی .

په پنځم کال کښې

دانکشافی پوره په اساس چه آریانا غوښتنه کړی وه دغه شرکت به دخپل بین المللی سرویس له پاره یوه دی ،سی،٦ الوتکه وپیرودله اوپه نظر کښې ده چه دپلان دپنځم کال په پای کښې دداخلی هوایی ډ ګرونو دمساعدت اوددغه پور دلاس ته راتلو په شرط به دوی «٤٤٠» کانویر ډوله الوتکی دخپلو داخلی الوتنو دپاره وپیری .

(پای)

دکابل ښاروالۍ تشکیلات

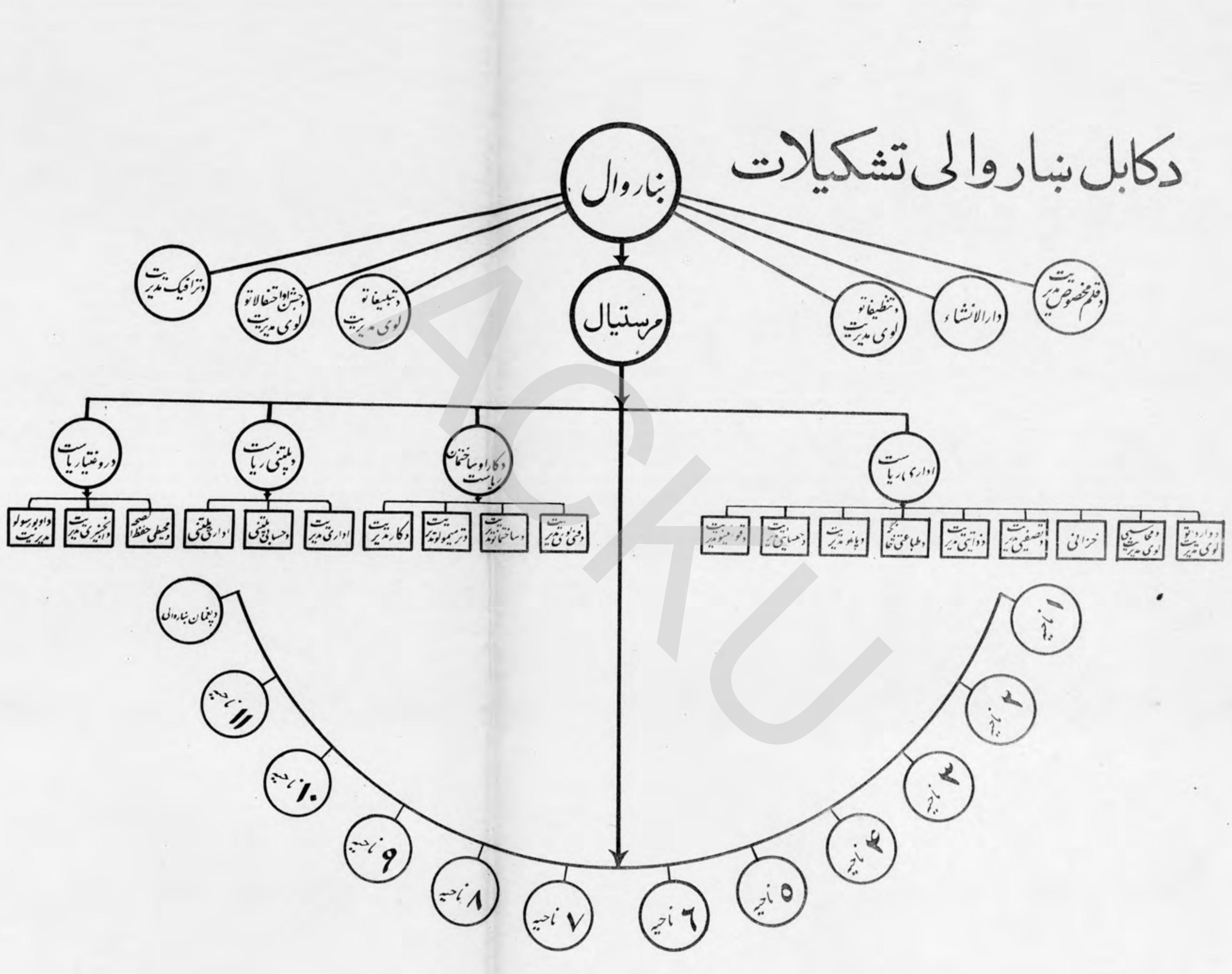

پههیواد کښی نایبالحکومگان او اعلی حاکمان

ښاغلی میرعبدالعزیز دکابل والی

ډگر جنرال خانمحمد دقندهار
دولایت نایبالحکومه او
عسکری قوماندان

ډگر جنرال فیض محمد
دپکتیا دولایت نائبالحکومه
اوعسکری قوماندان

ښاغلی غلامرسول (پرهماچ) دمزار
شریف دولایت نایبالحکومه

ښاغلی عبدالرحیم (واحد) دهرات
دولایت نایبالحکومه

تورن جنرال خانمحمد دننگرهار
دولایت نایب الحکومه او
عسکری قوماندان

ښاغلی محمد جمعه (صدیقی)
دقطغن دولایت نایبالحکومه

ښاغلی سیدعباس دغزنی اعلی حاکم

ښاغلی میرغلامرسول دپروان
اعلی حاکم

ACKU

په هیواد کښې اعلی حاکمان

ښاغلی دین محمد (دلاور)
د بدخشان اعلی حاکم

ښاغلی محمد طاهر (هاتف)
د فراه اعلی حاکم

ښاغلی سید احمد شاه (هاشمی)
د میمنی اعلی حاکم

ښاغلی جبار محمد د بامیان
اعلی حاکم

ښاغلی روښندل (وردك)
د شبرغان اعلی حاکم

ښاغلی دکتور عبدالقیوم
د گرشك اعلی حاکم

ښاغلی محمد حنیف د غورات
اعلی حاکم

ښاغلی محمد شریف د ارزگان
اعلی حاکم

ACKU

دکابل دښاروالۍ څلورکلن پلان په پنځوکلونو کښې

دروزنۍ پروژه په لو مړی ،دوهم او دریم کال کښې

په خارج کښې دمامورینو روزنه : دښاروالی دوه تنه کار کوونکی دنړ ۍ درو غتیا مؤسسې له لاری دفیلوشپ په ډول خارج ته وا ستول شول ،څوتنه خارجی متخصصا ن دقیر اچولو ، کانکریت،داوبو رسولو او دنقشی ایستلو دچارو لپاره‌له خارج څخه استخدام‌شول چه ځینو یې‌په عین‌عملیاتو کښې دښارو الی دکارکوونکو روزنه هم کړې‌ده،دغه چار ی ددې کالو دپروژې‌په‌ترڅ کښې‌په نظر کښې نیول شوې‌وې‌چه غټ‌کارونه‌یې دپنځه کلن پلان په وروستیو کالو کښې اجرا اوبشپړ شویدی.

ښاغلی محمدصدیق کابل ښاروال

په څلورم کال کښې

د جوړونو ، نقشه ایستلو ، اوبو رسولو قیر اچو لو اودکانکریت د سنجو لو لپاره لاندینې متخصصأن استخدا م شوې دی.

دکانکریت لپاره یو تن آلمانی‌انجنیر
د جوړونی لپاره یو تن اتر یشی مهندس
داو بو رسولو لپاره یوتن‌جاپانی‌متخصص
دموټر دترمیم لپاره یوتن روسی متخصص
دقیر اچولو لپار ه یوتن رو سی متخصص
دقیردلابرانت لپاره یو تن‌روسی متخصص

په‌پنځم کال کښې

یو تن خارجی متخصص دښارې او جوړونی دچارو دپاره استخدام شو.

داو بورسولو پروژې په لومړی، دوهم او دریم کال کښې

دڅا گانو کیندل: له ۵۰ مترونه‌تر ۷۵ متره‌پوری دژورو څاگانو کیندل ددې کالو په پروژو کښې نیو ل شوی او داوبو دبمبې دیوه سټیشن د جو ړولو د چارو ترتیبات و نیول شول چه ځینې کارونه یې په روستنیو کا لوکښې عملې او بشپړ شوېدې، داوبو رسولو‌نلونه

دښار په بیلو بیلو ځایو کښې نصب شول. عمومی مخزن دپغمان‌داوبو له مخزن سره وتړ ل شو، دپغمان دنوی مخزن کار دوام وموند ،دده‌افغانان‌په پخوانی مخزن کښې دپغمان‌دفلتر د ساتلو دپاره دیوې ودانۍ دجوړولو پروژه ترتیب شوه اویوماشین ددی لپاره وپیرودل شو چه دقیر شوی سړکو لاندې داوبو دنلو تیرولودپاره کیندنی وکړي .

په څلورم کال کښې

دپغمان دپخوانی نل دځینو برخو تېرول: په‌شیرشاه مېنه‌کښې ۴۲۰متره اودارالمعلمین ته ورڅرمه د۲۸ کورونو دپاره«۱۲۰۶»متره اودپغمان‌داوبو دفلتردساتلودپاره دده‌افغانانو په پخوانی مخزن کښې دیوې ودانۍ جوړول جریان لرې.

په پنځم کال کښې

داوبو رسولو او ښارې شبکی ددوهمی پروژی په‌تطبیق‌پیل‌وشو اوددغی‌پروژی دمربوطو چارو پر مخ تګ دواړ وړدی .

دجوړونې(ساختمان) چارې په‌لومړی،دوهم‌اودریم کال کښې

دپروان‌مېنې دلومړی برخې دودانیو چاری شروع اودپرمخ تګ‌خواته‌روانی‌دی، دنوې ښار جومات بشپړ شو، دښاروالی‌دنوې ودانی‌ستری‌برخی‌کار دوام لرې، دپل‌خشتی دجومات دجوړونی چارې په‌بېړه روانی دې او دهغه دتودولودمرکز چاری‌هم دوام‌لری،دظاهر شاهی پارك دګل خانی کار سرته ورسید.

په څلورم کال کښې

دپل خشتی جومات: دپلان دڅلورم کال په اول کښې دهغه دجوړونی‌چاری په بیړه‌دوام درلود اوپه جومات کښې دننه یوه برخه مرمر کاری هم سرته رسیدلی ده ، هغه دکانونه اوپارتمانونه چه دهغه جومات تر احاطی لاندی راغلی وران شوی دی . هم له تړون سره دهغه جومات‌دګنبدی، او دمنار دپوښلو دپاره «۸۰۰» متره کاشی دها ینمن له کمپنی څخه غوښتل شوی دی.

دښاروالی نوی ودانی :دښاروالی دنوی ودانی دوهمه‌اودریمه برخه بشپړه شوې‌ده اویوالحی دهغی دمرکزی پوښښ یوه برخه لاپاته ده چه دپلان دڅلورم کال ترختمیدلو پوری‌به‌بشپړه شی او دښایسته کولو کار به یې دوام ومومې .

دجشن په‌سیمه کښې‌دشاهی کمپ ودانی‌له ټولو لوازمو سره جوړه شوی ده د غه رازیو مخصوص کمپ دجشن دپاره دمرنجان‌په غونډه‌کښې دننداره کوونکو دپاره جوړ شو ی دی دپل‌خشتی دجومات دتودولو دمرکز چاری چه پیل شوی‌وی ددی کال ترآخره به‌یې‌ددستګاه ددرولو کارهم سرته‌ورسیږی.

آبروونه اوبروقونه: دښار په بیلوبیلو ځایو کښې لکه په شیرشا مېنه ، و زیر آباد او او نوې ښار کښې اته بروقونه جوړ شوی دی اودزاړه ښار دننه آ برروونه زیاتره پا ك او ځینې تر میم شویدی.

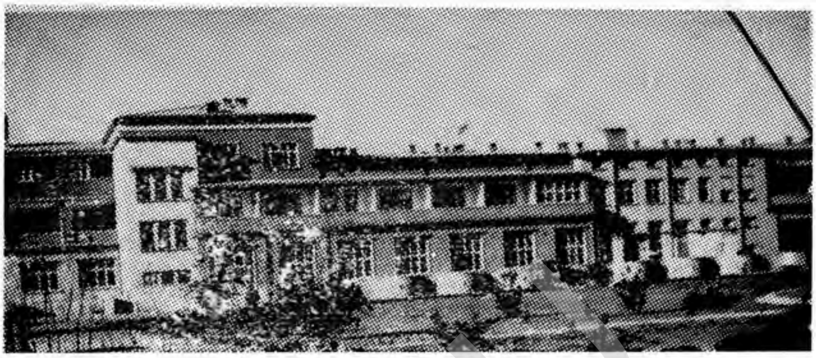

دکابل هو ټل دنوي او دا نيو يوه منظره

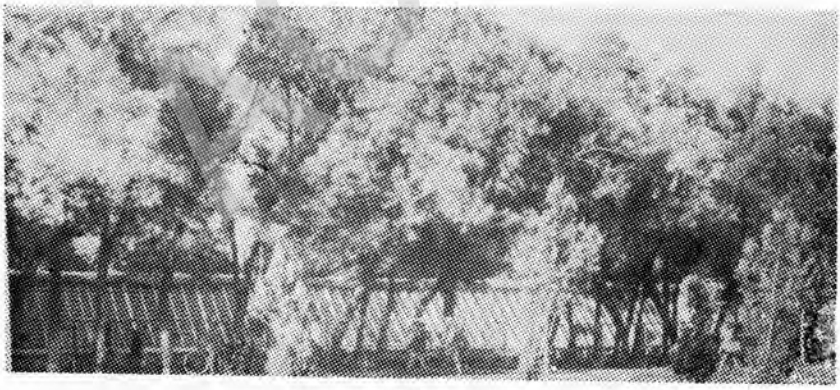

دکابل په ظاهرشاهي بڼ کښې دنوي گلخانې يوه منظره

ACKU

په پنځم کال کښې

دښار والی نوی ودانۍ جوړه او دهغې د تودولو مرکز اودرېنا کولو چارې بشپړې شوی دآریا نا دسینما ودانۍ پایې ته ورسیده ، دبی بی مهرودبازار جوړو نه بشپړه او دپل خشتی نوی پل هم جوړ شو، دڅلورمې کارتې دچارو قرارداد ترکتنې لاندې دی او دهغه تطبیقی چارې به ددوهم پنځه کلن پلان په لومړی کال کښې شروع شي.

تفریح ځایونه په لومړی، دوهم اودریم کال کښې

تفریح ځایونه: ظاهرشاهی پارك اود بریکوټ پارك بشپړشول، دپروان مېنې پارك جوړ شو، دده بوری دپارك په کار پیل وشو .

په ظاهر شاهی پارك کښې دکوچنیانو لو بځیو نه تر کارلاندې ونیول شول .

سینما گانی : دپارك دسینما دجوړونې چارې بشپړې شوی ، د آریانا دسینما چارې روانې دی، دسینماسکوب دوه ماشینونه اودسینما نور سامانونه وپیرودل شول .

په څلورم کال کښې

دپروان مېنې پارك جوړ شو او څوړولډول نیالگې پکښې کېښودل شوی اوسربیره پرهغه په ظاهرشاهی پارك ، د بریکوټ په پارك اوزیاتو سړکو باندې نیالگې کېښودل شوی دی ،د نوی ښار گلخانه بیخی بشپړه شوې، ده او سربیره پرهغه په همدغه پارك کښې دکو چنیانو لوبځیو نه له ټولو لوازمو سره په رسمی مراتبو سره پرانیستل شول او کوچنیان لوبې پکښې کوی .

سینماگانی : دپارك دسینما دښایسته کولو چاری دوام لری او دهغې د تکت پلورلو په کړ کیو کښې دمرمرو دبری ایښودلی شوی دی اوسربېره پههغه دهغې سینما دپاره دسینماسکوب دوه ماشینونه په قسطونو پیرودل شوی او دلومړی قسط «۳٤٤٤» ډالره دزیمنس کمپنۍ ته ورکړ شوی دی ، دغه راز دپارك دسینما دپاره فالتو سامانونه پیرودل شوی دی .

په پنځم کال کښې

دپارکونو چاری په پراخه اندازه اصلاح شوی دی .

دحفظ الصحی چارې په لومړی ، دوهم او دریم کال کښې

بدرفت : د محمد جانخان واټ دنل تیرولو چاری برابرې شوی اوځینی کارونه یې هم بشپړ شول .

مبرزونه : څوعمومی مبرزونه دښار په بیلوبیلو ځایو کښې جوړ شول .

دغوښوپلورلو دکانونه په ښه اومحفوظ ډول دښاروالی په مرسته تیار شول .

په څلورم کال کښې

حفظ الصحه: دغوښوپلورلو ددکانونو جوړول (دښاروالی په مرسته) پخپله دمغازه والاو په واسطه په ښه اومحفوظ ډول سرته ورسیدل .

دښار عمومي مبرزونه : په پغمان کښې ددوړنو يومبرزوجوړولواوهلته دپخوانيو مبرزو په ترميمولو پيل‌شويدی‌او دښارپه لسوځايوکښې له‌و-پنی اوسمڼتو څخه دلسونويو مبرزو کار دمربو طوڅانګوپه‌واسطه‌جريان‌لري .

په پنځم کال کښې

دښار عمومي نوی‌مبرزونه په مختلفو ځايوکښې جوړشوی‌دی .

دسړکونوچارې په اومړی ، دوهم او دريم کال کښې

دسړکونو پخول : دښار دسړکونولويه برخه په‌پاخه‌ډول جوړه اوقير اچولوته‌چمتوشوه.
قير اچول ؛ نژدې‌دښارپه ټولو سړکو باندی قيراچول‌شوی‌دی اوپه‌ځينو فرعي سړکوهم قير اچول‌شوی‌دی .

په څلورم کال کښې

کوم‌سړکونه‌چه‌دترميمولو وړوو ترميم اوقير اچولوته چمتو شول ، دغه‌راز داوبوله نفوذ څخه دقيردسړکودساتلو‌دپاره‌د-ړک دځنډې کانکريټول دمړمنوله مؤسسې‌څخه شروع شويدي او دشيرپور ترجوماته‌پورې‌يې کاربشپړ شوی‌دی اوپاته‌برخه‌يې‌دوام لري‌يعنې دشيرپورله‌څلور لارې څخه دانصاري تر څلور لارې پورې يې کاردوام‌لري .
قيراچول ؛ دپلان‌په‌څلورم کال‌کښې (۱۵) کيلو متره سړک په‌دريوطبقو-ره قيرشو او سربيره په‌هغه‌د قيراچولو کارپه‌بيړه پرمخ درومی .

په پنځم کال کښې

ښاری سړکونه : د لسو کيلو متر و په اوږد والی د پليو لار ی په پاخه ډول جوړی شوی‌دی .

دښار دړڼاکولو پروژې په اومړی ، دوهم‌او دريم کال کښې

دسړکو رڼا کولولومړی پروژه ترتيب‌اوځينې چاری هم‌اجراشوی‌دی اودښار مهم‌سړکونه په بريښنارڼاشوی دی. دښارپه نوروبرخو کښې ددغه‌پروګرام دپرمخ بيولواوتطبيقولو دپاره ډير سامانونه پيرودل‌شويدی اوپه‌-لوکښې ٥٠ دښاردرڼا کولودوهمه‌پروژه عملي شوی‌ده،ظاهر شاهی پارك،دپغمان عمومي بڼ‌اودپروان‌مينې عمومي‌بڼ‌رڼا کړی‌شول .

په څلورم کال کښې

دښاردرڼاکولو ددوهمې‌پروژې پاته‌چاری‌په‌سلو کښې پنځوس بشپړی شوی اودبريښنا ۱۷۰ ستنې‌خاص‌دجشن‌دمنطقې‌دپاره‌دزيمنس‌له‌کمپنۍ څخه‌وپيرودلې‌شوی‌اوله‌جشن‌څخه‌پخواودرولې‌شوې ظاهرشاهی پارك ،دپغمان‌عمومي بڼ اودپروان مېنه‌رڼاکړی شول،-ربيره پرهغو دښاری‌سړکو دپاره ۱۱٥۰ مخصوص ګروپونه‌دزيمنس‌له‌کمپنۍ څخه‌پيرودلی شوی.دغه‌رنګه‌دمحمدجانخان واټ دلومړی‌برخې دبريښنا ۲۰ نوی‌ستنې‌هم‌له زيمنس‌څخه‌پيرودلی شوی‌دی .

ACKU

په پنځم کال کښې

دښارمهم سړکونه رڼاکړی شرل او ددوهمې پروژی چارې بشپړی او دهغی در یمه پروژه ترکتنې‌لاندی ده .

د سامانو او لوازمو چاری په لومړی ، دوهم اودریم کال کښې

دکابل‌ترافیك‌په‌عصری‌سامانواووسایلو مجهزشو اودښاری‌تنظیفاتو ځومخصوص موټرونه وپیرودل شول .

په څلورم کال کښې

دضرورت وړسامانو دپیرودلو او واردولو دپاره‌دشوروی‌له‌نمایندګی سره یو تړون وشو چه لاندی سامانونه پکښې شامل دی :

پخپله دشیانوغورځونکی موټر ۱۴ عرادې افغانستان‌ته را رسیدلې‌دي .
سرویس موټر ۱۲ » » »
باز موټر ۱ » » »
د «هوا رولو دپاره» ګریدر ۱ » » »
بلدوزر ۲ » » »
د جارو اواوبو پاشلو ماشینونه ۳ » » »

د نقشی ایستلو سامانونه او لوازم دکانکریټو لږ زولوله یوه‌ماشین‌سره‌دهانمن له‌کمپنی څخه پیرودل شوی‌دی‌دغه راز دجنازی‌دوه موټرونه داندمارله‌کمپنی‌څخه پیرو دل شویدی‌چه د پلان په‌څلورم کال‌کښې‌کابل ته راورسیدل، سربیره پر هغه دپښتونستان واټ د میدان او دمبارك‌ارګ د ختیځی درو ازی دپاره‌منوره فواره دزیمنس له کمپنی څخه پیرودل‌شوی اوراوړل شوی ده .

په پنځم کال کښې

دتنظیفاتو سامانونه‌لکه داوبوپاشلو اوجاروموټران او داوبو ایستلوسامانونه‌پیرودل‌شوی او دکابل د ترافیك ځینی نور مهم سامانونه برابر شول .

(پای)

دهلمند دناوی دپراختیا چاری دلومړی پلان په پنځوکلونوکښې

دسروی ګانو پروژی دپلان په لومړی اودوهم کال کښې

دهلمند پروژه دهغو لویو پروژو څخه ده چه د هغه ځای دخلکو دژوندانه دسویې لوړولو د پاره پری لاس پوري شوی دی او دهغی د اقتصادی انکشاف د اهمیت دلویو سیندو نو لکه هلمند ، ارغنداب اوپراخوځمکو دوجود له کبله دی . دا پروژه مختلف هد فو نه لری لکه دځمکودپاره کافی اوبه، دناقلینوددایمی استو ګنی وسایل، دکروندی ځمکی برابرول، داقتصادی انکشاف په غرض د محرکه قوي تولید، دصنایعو پراختیا اوتشویقول چه ټول یې په ترتیب سره تراجرالاندی نیول شوی دی اوپه راتلونکو کالو کښې نوموړی چاری تطبیق اوپرمختګ یې کیدی .

په دریم کال کښې

هغه فنی سروی ګانی او څیړنی چه دهلمند دناوی اوار غنداب دکر هڼی او انجنیری دپروژودانکشاف دپاره دپلان په دریم کال کښې په فیصدی دول صورت موندلی په لاندی ډول دی:

دکرهڼی سروی ګانی دموریسن دکمپنی په ذریعه :

الف ــ دهغی خاوری سروی چه د موریسن دکمپنی په ذریعه صورت موند لی فیصد ی کاری یې په لاندی ډول دی :

۱)دترنك دسیمی سروی په سلو کښې(۱۰۰)دسروی لاندی ټوله سیمه نژدی «۱٤۷۸۲۰» جریبه د (٤٤۲٦۲) هکتارو معادل ځمکه .

۲)ددرویشان د سیمی سروی په سلو کښې(۱۰۰)دسروی لاندی ټوله سیمه نژدی (۱٤۷۸۲۰) جریبه د(۲۹۵٦٤)هکتارو معا دل ځمکه.

۳)دمر کزی ار غنداب دسیمی سروی په سلو کښې(۹۰) د سروی لاندی ټوله سیمه نژدی (۲٦٤٤٤۰)جریبه د(۵۲۸۸۸)هکتارو معادل ځمکه .

٤)دشمالی ار غنداب دسیمی سروی په سلو کښې (۹۵) د سروی لاندی ټوله ر قبه نژدی (۱۳۵ ۳۵۰) جریبه د(۲۷۰۷۰)هکتارومعادل ځمکه .

۵) دشمالان دسیمی سروی په سلو کښې(۱۰۰)دسروی لاندی ټوله رقبه نژدی (۱۳۲۰۰۰) جریبه د(۲٦٤۰۰) هکتارو معادل ځمکه .

ب: د ځمکی لاند ی داوبو اوزیم ویستلو سروی دموریسن دکمپنی په ذ ریعه :

۱)دترنك دسیمی سروی په سلو کښې(۱۰۰) بشپړه شوی ده .

ACKU

۲) دشمالی ار غنداب دسیمی‌سروی په سلو کښې (۷۵) بشپړه شوی ده.
۳) دشمالان دسیمی‌سروی‌په سلوکښې(۱۰۰)بشپړه شوی ده .
ج: دارغنداب‌دخړوبولو سروی‌چه دموریسن‌دکمپنۍ په ذریعه‌دپلان په دی‌کال کښی‌ئی صورت موند لی‌په سلو کښې (۱۰۰) بشپړه شوی ده .

«د کدسترل(ملکیتونودتصفیې)سروې»

د ملکیتونو دتصفیې چاری چه دهلمند دناوی دملکیتونو دتصفیې دریاست له خوا اداره کیږی اواجراآت‌ئی دهلمنددناوی‌دملکیتونودتثبیت اوتصفیې څخه‌عبارت‌دی‌اودمالیی‌دتحصیل اودخلکو ددعوو دپریکړو په غرض‌ئی ځمکی هم جریب کړی دی‌په دی‌کال‌کښی‌دجریبونو تثبیت اوتصفیه‌په لاندی ډول ده :

۱)دکتوزائی قریه‌دسنګین‌د علاقه داری مربوطه(۳۸۱۵)جریبه
۲)دبوستان‌زائی » » » (٦٤٠٤) »
۳) سنګین » » » (۹۸) »
٤)دخلج، خسرآباد اوسرخدوزقریبی دناوی دعلاقداری مربوطی(۱۱۲۱۹) جریبه
٥)دګرشك داعلی‌حکومت مرکز (٦٠٠) »
٦)دګرمسیر سیمه (٦٦٨۳) »
۷)دنهرسراج‌سیمه (۹۲۲۱) »
۸)دشمالان‌سیمه (۹۳) »

دهایدرولوژی سروی ګانی : دهلمند دناوی‌دهاید رولوژی دځانګی‌په‌ذریعه‌ها یدرلوژی سروی ګانی چه په دی کال کښی‌شوی‌اولا ادامه لری د هلمند دناوی‌دهاید رولوژی‌ځانګی خیلی‌هایدرولوژی ګانی چه داوبودا ندازی اخستلو،داوبو دریکاردونو ترتیب او دستیشنو نو دترمیمولو څخه عبارت دی په لاندی ځایونو کښی یی پر له پسی ترسره کړی دی :
د د هرا و د ستیشن د هلمند د سیند دپاسه ، د تیر ین ستیشن د هلمند دسیند دپاسه ، د کجکی دبند کاسه ، دارغنداب د ذ خیری بند ، د کجکی کوزستیشن د هلمند دسیند‌دپاسه،دسراج‌کانال‌اودبغراکانال‌دګرشك‌د پاسه، ددرویشان ستیشن دهلمنددپاسه ، دچار بر جك ستیشن د هلمند په سیند ، دارغنداب ستیشن د ارغند ا ب د بند څخه بر، دارغنداب دبند څخه ښکته ستیشن ، دارغستان ستیشن دارغستان پرسیند . دبست دکلاستیشن دارغنداب په سیند ، دخاشرود په سیند، دفراه ستیشن دفراه‌په سیند،دظاهر شا هی و یا لی ستیشن په قند هارکښی، دترنك کانال ، دبغرا اوشمالان یو شمیر ورخونه ، دمترو لوژی دریکاردونو ترتیب اوراټولونه. دچخانسور،کنګ‌کلا، لشکرګاه اوددایزنګی‌پنجاب.

په څلورم کال کښی

دکدسترل (ملکیتونو تصفیې) سروی‌ګانی :

دملکیتونو دتصفیې‌چاری‌دهلمنددناوی دملکیتونودتصفیې‌دریاست په ذریعه چه و ظیفه ئی

دهلمنداوارغنداب‌دسیمو دملکیتونو تثبیت‌او تصفیه ، دمالیی دتحصیل په‌غرض دځمکو جریبول اودخلکو ددعوو پریکړه ده اجرا آ تئی په لاند ې ډ ول دی :

۱) د نهرسرکار قریه دگرشك داعلی حکومت مربوط ۲۳٦ ۱۵ـ جریبه
۲)دبابا جی‌قریه دگر شك داعلی حکو مت مربو ط ۱۰٦۸ ـ جر یبه
۳)د مالگیر قر یه د گرشك د اعلی حکومت مربو ط ٥٦ ـ جر یبه
چه ټوله ۱٦۳٦۰ ـ جریبه کیږی

هایدرولوژی سروی‌گانی:

دهلمند دناوی دهایدرولوژی خانگه تل په مختلفو ستیشنو نوکښی‌داوبو په‌اندازه لگولو

د«فراه‌رود»دسیند پل‌چه‌دهلمند دناوی‌دپراختیادلوی ریاست‌له‌خوا جوړشویدی

اوریکار دونو په‌ترتیبولو بوخته ده، برسیره پردې‌ئی په‌ستیشنونو کښی‌پرله پسی‌ترمیمونه هم کړی دی چه فعالیتو نه‌یې‌په‌لاندی مختلفو ستیشنونو کښی عملی کیږی :

۱: دهلمند د سیند د پاسه :
الف : دد هراو د ستیشن
ب : دتیرین ستیشن
ج : دکجکی دبندذخیره
د : دکجکی بندنه کوزستیشن
ه : دسراج کانال
و : دبغرا کانال‌دگرشك پا سه
ز : ددرویشان ستیشن
ح :دچار برجك ستیشن
ط : دخرخ دشیلی ستیشن
۲: دارغنداب د سیند د پا سه

الف : دارغنداب دبند ذخیره
ب : دارغنداب دبند نه پورته ستیشن
ج :دارغنداب‌دبندنه‌کوز-تېشن
د: دبست دکلا ستیشن‌دارغنداب په سیند
۳-دارغستان په سیند ستیشن
٤- ددلارام ستیشن دخاشرود په سیند
٥- دفراه‌ستیشن دفراه په سیند
٦-په‌قندهار کښې دظاهر شاهی ویالی ستیشن
۷- په‌قندهارکښې دترنک دکانال ستیشن
۸- دبغرا دشمالان یو شمیر ورخونه
۹- دمترولوژی د ریکاردونوراټولول او ترتیبول:
۱۰-دچخانسور دکنک‌کلا ، لشکرگاه ، اودایزنګی‌پنجاب

دپورتنیو ستیشنونو داندازی لګولونه پرته‌چه دځینو تخنیکی‌معاذیرو له‌امله‌خراب‌شوی اوکارنه ورکوی دهایدرولوژی دمؤظفوکسانوپه‌ذریعه وړځایونوته‌په‌مجهزو‌تخنیکی ترتیباتو وړل‌کیږی اوجوړیږی پەدی شپږو میاشتو کښی چه دارغنداب پەستیشن کښی ځینی نیمګړ تیاوی لیدل کیدی بلوړ ځای ته‌نقل شو .

په‌پنځم کال کښی

څرنګه‌چه‌د هلمند دناوی دځینو پروژوسروی ترغور اومطالعی لاندی وه‌نو ځکه‌ددغسی پروژو د تکمیلیدلو اوددولت دموافقی سره‌سم‌دهغوی چاری‌دپلان په‌پنځم کال کښی شروع شوی،په‌ممدغه‌اساس په۳۹ـ٤٠ کال‌کښی یوه‌اندازه‌پیسی دناتصنیف شووپه‌نامه‌دافغانی‌د-ګتاه ریاست ته‌داحتیاط په‌دول پیشبینی شوی وه چه‌دهغو نه دضرورت په وخت‌کښی استفاده شوی ده .

دسړکونو اوپلونو چ ری دپلان‌په‌لومړی او دوهم کا ل کښی

دچاه انجنیر، مارجی، لشکرګاه، نادعلی، شما لان‌اوګرشك ترمنځ دسرکونوترمیم او دهوارولو چاری ترپروژی لاندی‌نیول‌شویدی اوهیلہ کیږی چه‌دراتلونکوکلونو په‌موده‌کښی دهغوی‌کارونه اجرا اوبشپړشی .

په‌دریم کال کښی

دچاه انجنیر،مارجی، شمالان‌اولشکرګاه ترمنځ دسرکونو ترمیم دافغانی‌دستګاه‌په‌ذریعه دوام‌لری اودپروژی په‌داخل‌کښی د۳٥٠ کیلومترو په‌اوږدوالی سرکونه هوا راوترمیم‌شوی دی ،برسیره‌پردی دچاه انجنیر اوهرات ترمنځ د٥٠٠ کیلومترو په داوږدوالی سرك وخت په‌وخت د وړلو راوړلو دآ-انتیا دپاره ترمیم اواصلاح شوی‌دی .

پلونه

دجیجی‌د راى پل په سلو کښې سل شپږ شوی‌دی .

دشین‌ډنډ پل‌په‌سلو کښې سل‌تمام شوی‌دی .

دپښتون پل کار لزوماً ځنډول شوی او‌سامان ئی دهاشمی پله د جوړ ولو دپاره هرات ته وړل شوی‌دی .

د هاشمی پل مقدماتی چاری سر ته رسیدلی دی .

په څلورم کال کښې

دافغانی دستگاه په ذریعه دچاه انجنیر ،مارجی، لشکرگاه ، نادعلی او گرشك ترمنځ دسر کونو دهواریدو ،ترمیمیدو، گریداکیدونه‌برسیره دچاه انجنیر او‌هرات تر منځ «۵۰۰» کیلومتره سړك وخت په‌وخت دسامان دراوړلو دآسانتیا دپاره ترمیم شویدی ،د لشکرگاه، مارجی اوگرشك دډیزلی‌برېښنا دجریان اوداوبو رسولو دسیستم‌خارنه اوساتنه اودلوی‌ریاست دمختلفو څانگو نورفرمایشونه دافغانی‌دستگاه په‌ذریعه اجرا کیږی ، برسیره پردی کومی چاری چه‌افغانی‌دستگاه په‌دې‌موده کښې په‌لشکرگاه کښې سرته‌رسولی په‌لاندی‌ډول دی :

په هرات کښې «هاشمی پل»چه دهلمند دناوی دپراختیا دلوی ریاست له خوانوی جوړ اوپکارلویدلی‌دی

۱ـ دلشکرگاه دښار کوڅه بندی‌د«۲٤٥۰»متروپه اوږدوالی اود«۱٦» مترو په پلنوالی دانجنیری اوساختمانی دټولوچارو‌سره په‌داسی‌ډول چه‌دانجنیری ټول مشخصات د کانکویټی یاقیر سړك دپاره مراعات شویدی سرته‌رسیدلی ده .

۲ـ یوگلدان د«۱۸۰۰» متروپه‌اوږ دوالی اود«٥» مترو په‌پلنوالی دیوی مرکزی جادی په‌منځ کښې جوړ شویدی .

۳ـ دوه‌پارکونه هوار اوتهیه شویدي .

٤ـ یوژورپخوانی کانال چه‌دلښکرگاه دښار په‌منځ کښې پروت و دځونور و کندو سره ددی دستگاه په‌ذریعه ډك‌شویدی چه‌پدي کښی «۳۵۰۰۰» متره مکعبه‌خاوره‌اچول‌شوي ده ،دا خاوره‌دلښکرگاه دخواوشا سیمو اوغونډیوڅخه‌ددستگاه دماشینونو په‌ذریعه‌راوړل شو یده .

دافغانی‌دستگاه‌ریاست برسیره‌په پورتنیو فعالیتونوچه‌په‌لښکرگاه کښی‌یی کړی‌دی دهاشمی پله دجنوب څخه، یوسړك دغوریانو خواته‌د «۱۷۰۰»متره په‌اوږدوالی دلگړو اوغونډیوپه‌منځ ایستلی‌دی چه اتلس واړه پلونه لری اوپه‌ټولوکښې «۹۵» بشپړ شویدی .

هاشمی پل :

داپل‌د (۲۹۷ر۷٤) متروپه‌اوږدوالی اود(٦ر٤۰) متروپه‌پلنوالی‌په(٤۰) وایواو (۱۲۳) پایو ودان شوی‌دی .

ددې‌پله‌کار‌دکاریگرو دنشتوالی له‌کبله څنډیدلی‌خوو‌په‌دی‌شپږو میاشتوکښې‌یی بیا کار شروع اوپه‌سلوکښی ۷۵ بشپړ شوی‌دی ، دهاشمی‌پله په‌رته‌افغانی دستگاه یوځوړندپل دشبرغان په‌لگړه دچاه‌انجنیرد کمپ جنوب‌ته د(۱۲۰)متروپه‌اوږدوالی اود(۱ر۲۲) متروپه سورد کار گرو دتلوراتلو دپاره ساز کړیدي. په‌همدی‌ډول‌ئی دشمالان‌په‌سیمه‌کښې «۱۱ر٦۰»متره او ږو «٦۰» سانتی‌پلن دپلیو دپاره‌ئی یوکانکریټی پل جوړ کړیدی .

په‌پنځم کال کښی

دلښکرگاه پخوانی پل د«۸۵» متر په‌اوږدوالی او٤ر٥ متروپه‌سوردلشکر گاه‌دښاردښت دتیږې‌ایښودلو له‌شروع څخه مخکښی‌دچارو د آسانتیا لپاره په‌موقتی ډول جوړ شو ی ومگر اوس دترافیکی‌تګ‌اوراتګ‌لپاره‌مساعددي اوهم‌دارنګه‌نوموړي پل هرکال دسیلابونو په اثر صدمه وینی نویوعصری پل چه‌پیاده رو هم‌لری دلښکرگاه په‌نوی‌ښار کښی‌جوړ شویدی .

دبرېښنا چاری‌دپلان په‌لومړی‌اودوهم کال کښې

دگرشك‌دبریښنا فابریکه اودقندهار دډیزلی برق د۵۰۰ کیلو واټو د دوو جنریټرو نو چارې تر پروژی لاندی نیول شوی او مقدماتی کارونه یی هم‌تهیه شوی دی .

په دریم کال کښی

دبریښنا کوټونه

دگرشك دبریښنا: دگرشك‌دبریښناکارخانه اودهلمند دسیمې لین غځول سرته‌رسیدلی‌دي. دبریښنادکارخانی‌دوداني‌ددووجنریټرونواوتوربینونودرولوکارچه‌هریویې(۱۵۰۰)کیلواټه‌قوه لري بشپړ شوي‌دی‌اودگرشك دبریشنا دفابریکی څخه‌لین غځول هم‌دگرشك دښار،چاه‌انجیر ، نادعلی ، مارجې اولښکر گاه پورې سرته‌رسیدلی‌دی خود بغرا دویالی دبرنۍ حصی دترمیم په‌نسبت چه‌دبریښنادفابریکی دپاره‌اوبه‌تهیه کوی دبریښناتولیدات‌معطل‌دي‌اوتراوسه دنوموړی حصی‌ترمیم په‌سلوکښې ۳۰ سرته‌رسیدلی‌اودهغی مرمت کاری د لاندی چارو څخه عبارت د ی

الف: دڅلوروکیلو مترو په‌اوږدوالی دکانال داړ خونواستر کاری او ترمیم‌دبغرادبند څخه دبریښنا ترکار خانی پوری.

ACKU

ب: د سربند څخه تر کارخانې پورې د بغرا په دواړو خواو کښې د جرونو ا یستل .
ج: د اوبو رسولو د پاره د بغرا په کوزه برخه کښې موقتي کانال ایستل .

دقندهار ډیزلي برېښنا (دموریسن د کمپنۍ په ذریعه)

دا کار چه د برېښنا کوټو جوړولو او ددوه پنځه سوه کیلواټو ډیزلي جنریټرونو درولو اود قندهار د ښار دلین غځولو څخه عبارت دي بشپړ شوي دي .

داسې پیشن به دارغنداب د برېښنا د تکمیل نه وروسته دارغنداب د برق د برېښنا کوټ او احتیاطي دستګاه په حیث کارولې شي ـ د دالرو مصرفي د (آی،سی،ای) له خوا اود افغانیو مصرف ئې د هلمند د ناوي له خوا ورکړل شوي دي .

د لشکرګاه ـ مارجي او ګرشك د ډیزلي برېښنا د جریان مراقبت او ساتل او د لشکرګاه او مارجي د اوبو رسولو سیستم او نور فرمایشونه د هلمند د ناوي د لوی ریاست د بیلو بیلو څانګو له خوا د افغاني دستګاه په ذریعه عملي کیږي .

په څلورم کال کښې

دګرشك برېښنا: د ګرشك د برېښنا تولیدولو کارخانه پخوا بشپړه شوې ده خود بغرا د ویالې د سربند څخه د برېښنا تر بنده پورې دا ړخونو د ترمیم له کبله ور څخه استفاده نه شوه کیدلې ، دغه ترمیم په سلو کښې ۹۰ بشپړ او کارخانه د لاربښوونې مرحلې تیروي.

دخړوبولو اوزیم ایستلو ساختمانونه د پلان په لومړي اودوهم کال کښې

دارغنداب ، ترنك، شمالان، درویشان او دهزارجفت دویالې ـ ربند د سیمو خړوبولو او ساختماني کار د فرعي کانالونو سره یې تر پروژې لاندې نیول شوي دي .

په دریم کال کښې

دخړوبولو او زیم ایستلو ساختمانونه (دموریسن د کمپنۍ په ذریعه):

دشمالي ارغنداب د سیمې د اوبو د کنټرول ساختماني چارې چه د پنځو کانکریټي ساختمانونو سره د فولادي دروازو د لاهور، مناری، ناګهان سنزري، او د حصار تنګي د ویالو د ونولو څخه عبارت دي په سلو کښې سل سرته رسید لې دي.

دکانال او فرعي کانالونو د جرونو کیندلو چارې او نور ساختمانونه چه په دې موده کښې د ترنك په سیمه کښې په سلو کښې ۸ر۹۹ سرته رسیدلې او په لاندې ډول دي :

۱) د ترنك د کانال دشمالي سیمې کیندل یوولس کیلومتره سره د پنځلس کانکریټي او فولادي ساختمانونو، د اوبو د اوچتولو او کنټرولولو په غرض په مختلفو بعدونو .

۲) د ۹ کیلو مترو لویو فرعي کانال کیندل سره د اته کانکریټي او فولادي ساختمانونو د اوبو اوچتولو او کنټرولولو د پاره.

۳) دڅ ورو جرونو کیندل لس کیلومتره .

٤) سیندته د یو کیلومتر یار چاو کیندل سره ددوو کانکریټي ساختمانونو د اوبو د کنټرول د پاره .

۵)د۱۸ کانکریتی اوفولادی ور خونو تکمیل‌دلو یو فر عی کانالونو په اوږد و کښې .
۶)د۱۷ کانکریتی ساختمانونو تکمیل دسر ك دلاندی څخه داوبو تیرولو د پار ه .
۷) د کانالونو اوجرونو په خواو کښې دسرکو نو تکمیل .
دتر نك‌سیمی دخړوبو لواوزیم‌ایستلو دانکشاف پلان اودیز این بشپړ شوی د ی .
ددرویشان دسیمی دعمده خړوبولو او زیم ایستلو دانکشاف چاری‌په‌سلوکښې سل‌بشپړ ی شوی‌دی چه تفصیل ئی دادی :
۱)دلوی کانال کینل په یوه ثانیه‌کښې دیوزرمکعب‌فوټه ظرفیت‌په‌اندازه‌او۶۰ر۵۰ کیلو متروپه‌اوږد‌والی .
۲)د۲۲ کانکریتی اوفولاد ی‌ساختما نونوتکمیل،داوبوداوچتولو اوکنترولولودپاره دلوی کانال په او ږدو کښې په مختلفو بعد ونو .
۳)په مختلفو ظرفونو د۳۱ لښتیو کانکریتی‌اوفولادی ورخونو د ساختمان تکمیل داوی کانال څخه‌دکرهڼی‌د پاره .
٤) ددر ی‌کانکریتی‌او فولادی پارچاونو دساختمان تکمیل په لوی کا نال کښې .
۵) د۱۲ کانکریتی ساختمانو نو تکمیل دلوی‌کانال لاندی داوبو تیرولو دپاره .
٦)د ۱۷ کیلو مترو لوی فرعی‌کانال کینل سره‌د۱۸ کانکریتی اوفولاد ی‌ساختمانونو ، داوبو اوچتولو اوکنترولولواودغولویوفرعی‌کانالونودپاسه‌داوبو تیرولودپاره‌او۱۰۵ کانکریتی اوفولادی‌ورخونه دلویو فرعی‌کانالونو څخه دزراعت دپاره .
۷)سل‌کیلومتره فرعی کانال کینل سره دشل کانکریتی‌اوفولادی ساختمانو نو .
۸) د۵ر۳ کیلو مترو پارچاو اولوی کانال کینل.
۹) دژوروجرونو کینل ۷۱ کیلو متره اودسل‌کانکریتی‌اوفولادی ساختمانو نو جوړول دجرونو په‌اوږدو کښې دورخونو اواوبو تیرولو اونورو چارو په غرض .
۱۰)دلوی‌کانال‌اوویالو اوجرونوپه‌اوږخونو کښې د سرکونو ایستل .
دهزارجفت‌دویالی‌بند اودهزارجفت دویالی اصلا حات په‌سلوکښې سل بشپړ شوی دی.

دځمکو هوارول او پرا خول دافغانی دستگاه په ذریعه

د شمالان سیمه :دشمالان دځمکوهوارولو او پراخولو کارچه دافغانی دستگا ه‌په ذ ریعه تراجرا لاند ی نیول شوی په لاند ی ډول دی :
۱)دشمالان د سیمی دخا وری اودځمکی لاندی اوبو سروی .
۲)هواره شوی ځمکه (۷ ۳۲۵) جریبه.
۳) ماله شو ي ځمکه(۲۸۳۱)جریبه.
٤)د۱۰ ۱کیلو مترولښتیوکینل .
۵)د۲۹کیلو مترو فرعی‌ویالو کینل .
٦) د۵ ۱۰کیلومترو سرسری جرونو کینل .

ACKU

۷) د۵۸ کانکریټي او فولادي ساختمانو نو تکمیل داو بو اوچتولو او کنترولولو دپاره دویالو اولښتیو په اوږدو کښې.

۸) د۳۰۰ کانکریټي او فولادي ورخونو تکمیل دکرهنې دویالو دپاره اود۳۱۵ مترو په اوږدوالي دکانکریټي اود۷۲ مترو په اوږدوالي دفولادي بلولونو ایښودل.

۹) برسیره پر پخوانیو څاګانو دلشکرګاه داو بو رسولو دسیستم دپاره ددوو ژورو څاه ګانو کیندل.

ساتل او مراقبت

دبندنو سربندونو، کانالو، جرونو او نورو ساختمانونو ساتل او مراقبت چه دهلمند دناوې دحفظ او مراقبت دڅانګې په ذریعه اجرا شوي دی دلاندې پروژو دساختمانونو دمراقبت او ترمیم څخه عبارت دی.

۱) دکجکي بند دکمپ او ملحقاتو سره یې اوویرهاوس، تونل اودبند مربوط سرکونه.

۲) دارغنداب بند دکمپ او ملحقاتو سره یې اوویر هاس اودبند مربوط سرکونه.

۳) دبغرا داوبو ګرځو لوسربند، پارچاو اودروازې ئې.

٤) دبغرا کانال په یوه ثانیه کښې د(۲۸۰۰) مکعبو فټو په ظرفیت د۵-۷ کیلو مترو په اوږدوالي، دشرقي مارجې په سیمه کښې ۱۹ کیلومتره ساختمانونه دکانال په اږدوکښې اودهغوی په بنا څونوکښې.

۵) دشمالان کانال د٦٦ کیلومترو په اوږدوالي په یوه ثانیه کښې د(۷۵۰) مکعبو فټو په ظرفیت اوهغه ساختمانونه چه دکانال په اوږدوکښې پراته دي.

٦) دقندهار ظاهر شاهي ویاله د(٤۳) کیلومترو په اوږدوالي په یوه ثانیه کښې د (۱۵۰۰) مکعبو فټو په ظرفیت او هغه ساختمانونه چه دکانال په اوږدوکښې پراته دي.

۷) ددرویشان سربندسره ددروازوئې.

۸) ددرویشان کانال په یوه ثانیه د(۱۰۰۰) مکعبو فټو په ظرفیت د۵۰ څخه تر۰٦ کیلو مترو په اوږدوالي دفرعي کانالونو پارچاو اونوروسره.

۹) دهزار جفت سربند.

۱۰) دمارجې په سیمه کښې ژور جرونه ـل کیلو متره، دشمالان په سیمه کښې ۸۸ کیلومتره، دناد علي په سیمه کښې ۱۸۰ کیلو متره اوددرویشان په سیمه کښې ۷۱ کیلومتره.

۱۱) دشمالي ارغنداب په سیمه کښې پنځه کنترولي ساختمانونه.

په څلورم کال کښې

دشمالان په سیمه کښې دځمکو پراخولو او هـوارولو ادامه لرله او هغه کارونه چه دپلان دڅلورم کال په اولو شپږو میاشتو کښې سرته رسیدلي په دې ډول دي.

۱) هواره شوې ځمکه ۲۰٦۲ جریبه

۲) دفرعي کانالو کیندل په یوه ثانیه کښې دسلو مکعبو فټو په ظرفیت ۸۷،۰ز٦ کیلو متر ه

۳) دکـروندې دویالو کیندل ۳۳،۰ر۲۰ ه

٤) دسطحی جرو نو کینل	۲۲٫۰٤۷	کیلومتره
٥) دژورو لوی‌جرونو کینل	٥٫٤۱۲	«
٦) کانکریټی پار چاوونه او کنترو لران	۲۰	دانی
۷) کانکریټی ورخونه	۲٥	«
۸) دکانکریټی بلولونوا پښودل	۳۱٥٫۸٦	متره
۹) دکار په سیمه کښې دنورو سړ کونو ایستل	۷	کیلومتره
۱۰) دکانکریت ریز ی حجم	٦۸٫٦۲	مکعبه‌متره

ساتنه او ثار نه

دبندونو ، سربندونو، کانالونو جرونواو نورو ساختمانو نو ساتنه او ثا ر نه د هلمند دناوی‌دساتنی‌اوثارنی‌دڅانگی له خوا اجرا کیږی. ددی څانگی چاری‌چه په‌دایمی‌ډول اجرا کوی دلاندی‌ساختمانو نو او پروژودترمیم اوثارنی څخه عبارت دي:

۱ـدکجکی بندد کمپ اوملحقاتو سره یې، دبند مربوطه وایر هاوس، تونل او سړک.

۲ـدارغنداب بند دکمپ اوملحقاتو سره‌یی ،دبند مربوطه ویر هاوس، تونل اوسړک .

۳ـدبغرا داوبو گرځولوسربند اوپرچاوی او دروازې یې.

٤ـدبغراکانال په یوه ثانیه کښې د«۲۸۰۰» مکعبو فټوپه ظرفیت او «۷٥» کیلو مترو اوږدوالی دشرقی مارجی۱۹ کیلو متره‌شاخی د«۷۱» کیلومترو په‌اوږدوالی«۱۳»ساختمانونه چه‌دکانال په‌اوږدوالی اوپه‌مربوطو شاخو واقع دي.

٥دشمالان‌کانال د«٦٦» کیلومترو په‌اوږدوالی اوپه‌یوه ثانیه کښې د«۷٥» مکعبو فټوپه ظرفیت اوهغه ساختمانونه چه‌دکانال په اوږدو کښې پرا ته دی.

٦ـدقندهار ظاهرشاهی ویاله د«٤۳ »مترو په اوږدوالی په یوه ثا نیه کښې د «۱٥۰۰» مکعبو فټو په ظرفیت اوهغه ساختمانونه چه دکانال په طول کښې پراته دی.

۷ـددرویشان سربنددروازواونورو سره یې.

۸ـددرویشان کانال په یوه‌ثانیه کښې‌د«۱۰۰۰»مکعبو فټو په ظرفیت«٥۰»کیلو متره اوږدوالی فرعی کانالونه اوپرچاوې‌اونوریې.

۹ـدهزارجفت دویالی سربند.

۱۰ـدشمالان په سیمه کښې سل کیلو متره، دنادعلی اومارجی په سیموکښې یو سلواتیا کیلومتره اویوکیلو متردرویشان په‌سیمه کښې ژور جرونه.

۱۱ـپنځه کنترولی ساختمانونه دارغنداب په سیمه‌کښې.

ترکومه‌ځایه چه‌دځلورم‌کال‌په وروستیو شپږو میاشتوکښې دفعالیت احصاییه‌لاس‌ته راغلی په‌لاندې ډول ده :

۱ـدکجکی په بندکښې، دارغنداب په بند کښې، دشمالان‌اوبغرا په ویالو کښې دډیرو کارچه دساتنی اوثارنې دڅانگی دعرادو اوکارگرو په‌ذریعه تهیه او کارولی شوې دي ۳٥۰۹مکعبه متره .

ACKU

۲ ـ دلگړو اوویالو ډکول په جمله اوشګو ۲۳۷۸۶ مکعبه متره .
۳ـ دسرکو نواصلاح اوجغله اچول ۵۲ کیلو متره .
٤ ـ دکرهنی اوګلانو دپا ره د ځمکیودا نول۱۵ جریبه .
٥ ـ دودا نیو اخیږ ۷۲۱۵ مربع متره .
٦ـ دکرهنی د ځمکی دپا ره د بنی خاوری تهیه کول «۷۲۱۵» مر بع متره .
۷ـ دکانالو نوځخه د خړوایستل ٦۲٤٤۹ مکعبه متره .
۸ ـ دویالو دمنځ څخه دلوخو اودور موریبل اوپاکول «٤۰۰۰» مر بع متر .
۹ـ د ډ برو ذ خیره «۳۳۰» مکعبه متره .
۱۰ـ دمیوه لرونکو او بی میوی نیالګیو کښینول«۱۱۵۵۰»دانی.
۱۱ ـ دبرېښنادلین غځول اودستنو درول یې«۱۱۲۰»متره.

په پنځم کال کښې

دتر نك دکانال پروژه پخوا دموریسن دکمپنیپه واسطه شروع شوېوه چه دهغیدکاریوه زیاته بر خه پا ی ته رسیدلی اویوه لبزه برخه یې نا تکمیله پاتی وه چه ددغی پاتی برخی کار دافغانی دستګاه په واسطه سرته رسیدلی دي.

دسراج ویاله :دځمکو هغه برخه چه اوس تردی ویالی لاندی واقع ده په کافی ډول نه خړو بیږی نو دسراج دویالی په باره کښې لا ز م اصلا حات شوي دي چه ددغو ا صلاحاتو نه مر اد دویالی پراخول اوترمیمول اوداوبو دراګرځولـو یو بندول چه ددي بند پـه و ا سطه دموجوده ځمکو نه علاوه یوه اندازه نوري شاړي ځمکي هم تراوبو لاندي نیول شو ي دی .

سره ددي چه دبغرا دویالي ساختمان بشپړ شوي خو بیا هم یو ه بر خه یې چه د ۳۹ کیلومترو په اوږدوالی تخمینیږي په کچ لرونکو او نامساعدو ځمکو کښې واقع شوې او دویالی په دواړو خواوکښې یې کندې کپری پیداکړي نوځکه دنوموړي ویالی نه دا نقصونه لهمنځه وړل شویدي .

دځمکو انکشاف :په هغه وخت کښې چه شاړي ځـکی تر او بو لاندې کیږ ي د هغوي طبیعی ساختمان دکښت او کر لپاره چمتو نه وي نودهغو ځمکو داړولو او دفر عی لښتـیو اوجرونو ایستلو تهضرورت دی په همدغه اساس دپلان په پنځم کال کښې دمارجیاوشمالانو په سیمو کښې پورتنې اجرآت عملیاوبشپړ شوي دی.

دجرونو ایستل :دهلمند دناوې دمربوطو پروژو عمومی جرونه تقریباً پای ته رسید لی مګر دپروژی په داخلو ځمکو کښې نورو فرعی جرونوته اړ تیاشته چه پههمدغه اساس دنادعلی اومارجی په سیمو کښې سل کیلومتره جرونه په لاس کیندل شویدی. ددا سی جړونوایستل په نورو سیمو کښې لکه درویشان او شما لا ن کښې هم په نظر کښې د ی . ا لبته د هغو ایستل دځمکی دتل داوبو په مواردو کښې ډیر لوړ تاثیر لري.د هلمند دمـر بو طو پـروژو دساختمان په وخت کښې دپروژی په داخل کښې یو شمیر سرکونه هم جوړشوی دی .

د کرهڼی چاری دپلان په لومړی او دوهم کال کښی

د هلمند په سیمه کښی د نورو چارو په لړ کښی د کرهڼی د چارو پراختیا هــم پــه عمومی پروژې کښی د اخله کړل شوه چه د هغی مهمې برخی په راتلونکو کلو نو کښی تر اجرا لاندی نیول کیږی .

په دریم کال کښې

دهلمند او ارغنداب د ریاست دکرهڼی ټولی پروژی د زراعتی معاونیت له خوا اداره کیږی. دمارجی، نادعلی، شمالان ، درویشان، لشکرگاه او گرشک د سیمو د کرهڼی او سنی فعالیتونه د زراعتی معاونیت د مختلفو څانگو په واسطه د پیشرفت په حــال کښی دی. هغه ځمکی چه د افغانی دستگاه په ذریعه هــواریږی ز ر ا عتی معــا و نیت تــه سپــارلی او د کرهڼی لاندی نیول کیږې، هغه ناقلین چه د ناقلیت مقرراتیی پــور ه کــړ ی وې پهدی ځمکو کښی اوسول کیږي، هغهځمکی چه لاتراوسهویشل شوی‌نه دی پخپله د زرا عتی معاونیت‌له خوایی سرپرستی کیږی،دهغو فعالیتونو اواجراآتوتفصیل چه د زراعتی معاو نیت دمربوطوڅانگو له خوا د کرهڼی د پیشرفت د پاره کیږی پــه لاندی ډول د ی :

د ناقلینو اوسول : وروستهله هغهچه دناقلیت ټول قانونی مراحل خلاص شی دنا قلینو شعبه د پروژی داخل ځمکه هغوی ته دخپلی املاکو د څانگی په واسطهویشی. د ا نکشافی پلان په دریم کال کښی ٤٧ نوی کو رنۍ د پروژې په سیمه کښی د ننه اوسول شــو ې او ځمکه پری ویشــل شــوی ده ، دناقلینو راتلل او د اصولی مقرراتو تکمیلول لاتراوسه ادامه لری او نوی کــلی د ودانــولو لاندی نیول شویدی چه د ناقلینو د پاره د استو گنی ځایونه برابرهشی ، داوسنیو ناقلینو د پاره د نویو ودانیو له جملی څخه « ۷۰ » و دانۍ پوشل شوی او «۲۰» ودانۍیی بشپړی شوی دی،هغه ځمکی چه د زراعتی معاونیت له خوا کــرل شوی وی که پخوا د حاصل اخستلو څخه ناقل راشی ځمکه پرې ویشل‌کیږ ی او که نه نو د دی ځمکی عایدات د ناقلینو دتعلیمات نامی پهاساس‌دنواقلوپه تقاوی او د ناقلینو په نوروچارو لگیږی .

د تجربو فارمونه د هلمند د ناوی ریاست په تجربوی فارم کښی خپلو فنی تجربوته چه د یو پروگرام په صورت پیشبینی شویدی دوام ورکوی.پرغلو ، شکری والا نبا تاتو ، د غوړو والا نباتاتو د ښو او میوو مناسبو قسمونو چه د هلمند د ناو ی د اقلیم او خاوری د شرایطو سره مناسبدی تجربی روانی دی، د هغو تجربو چه د ۳۷ کال د منی په فصل کښی پری لاس پوری شوی و مفصل او درست ریکاردونه یی اخستل شو ې او داحصاییوی تجربــوله کبله دوایمنگ تیم ته سپار ل شوی دی چه ژر بهئی تجزیه شوی نتیجی خپر ې شی. باید داوویل شی چه نومړی معلومات به وروسته پــه ساده ډول د زر اعتی‌لارښوونــی دڅانگی‌په دسترس کښی‌کښېښودل‌شی چه محلی بزگران د نوهو ډو تجربو د نتیجو دمزایاو څخه ښې گټې واخلی بې له دینه چه د مشکلانو سره مخامخ شی .

هغه نباتاتچه ترټولو ړومبیدتجربی لاندی نیول شوی دی د (٥٦) قسمو نو پ ه اندازه داخلی او خارجی غنم (۱٥) قسمونهوربشی (۸) قسمه لبلبو (٦) قسمه پنبه (٤) قسمه ارهنده (۱۱) قسمه سایبین (دا نباتِ زیات دتیلوایستلو د پاره پکارولی شی) (۱۱) قسمه وابنه او ٤ قسمه میوی دی چه د ځینو نتیجی لاس ته ر اغلی او دا ښرگنده شوی ده چه د حاصل له مخی څه د کیفیت په لحاظ او څه د کمیت کوم قسم ئی غوره‌دی. همدارنگه دځمکنیو تو تانو ، دمڼو ، تاکونو او شفتالو ښیږنیاو تجربی ادامه لری .

د هلمند د ناوی ښوره ناکی ځمکی د چونی نایتروجن لرونکی سری او فا سفورس لرونکی سری او د څارویودسری پهاستعال دتجربی لاندی نیول شوید ی چه د ا ځمکی اصلاح شی او هغه حاصل چه ورڅخه په نظر کښی دی واخستل شی، په هغو ځمکو کښی چهدفاسفورس سره دچونی سره یو ځای استعمال شویده نتیجهئی د ډادوړ ده اودښوره ناکو ځمکو د اصلاح کیدو زیری ورکوی. لکهڅنگه چه د هلمند د ناو ی تجربوی فارم پهفعالیت بوخت او د نباتاتو په تجربه لگیا دی بل فارم د تخمونو د ډیروالی اوښه وا لی لپارهموجود دی، د ښو تخمونو د زیاتوالی د پاره چه په تجربوی فارم کښی تثبیت شی فعالیت کوی چه د خارج څخه د تخمو راوړلو نه بی نیا زه شو . د ځمکی لاند ی اوبو د سطح په باره کښی چه د کال په کوم وخت کښی پورته یا ښکته کیږی یولړ تجربیلاس ته راغلی چه د جرونو په ایستلو او د مالگی د مینځلو د پا ره ورڅخه استفاده وشی .

د کرهڼیلارښوونه:

د هلمند د ناوی کر هڼیلار ښوونکی آمریت په نادعلی، مارجه ، شمالان او درویشان کښی د پراختیا په چارو بوخت دې او پنځوس کسه د (٦) ټولگی فارغ التحصیلا ن ئی چه روزلیئیوو اوسئی دکرهڼی د لارښوونکو په حیث دناقلینو په کلیو کښی مو ظف کړ ی دی چه د کرهڼی د لارښوونکی آمریت هدایات په خلکو عملی او دکرهڼی په چار و کښی ورته لارښوونه او مرستهوکړ ی، همداوجه ده چه خلك په پوره انداز دنویو باغو جوړ ولو تهتشویقشویدی،یوه اندازه امریکائی چرگان دهغو دنسل رواجولود پاره په خلکو و یشل شویدی. دهلمند د ناوی دکرهڼی دلارښوونی آمریت د(۱٤۳) باغچو په جوړو لو دمارجی په سیمه کښیبریالی شویدی. دپنبی سبو ، میوه لرونکوونواونورو چه پخوائی د درو یشان په سیمه کښی رواج نه درلود د کرهڼی لارښوونی د آمریت په لارښوونهئی خلکو په کرلو پیل کړی او خلك دکر په نویوطریقو او نورو چارو کښی پوره تشو یق شویدی. برسیره پردی د اصولی نقشی مطابق کورونو په ودانولو کښی ډیره علاقه ښکاره کوی.

پنځوس کورونه په مارجه کښی سرته رسیدلی او یوه اندازه د کار لاند ی دی .

پهپورتنیوسیمو کښیچهدموظفو کسانوپهلارښوونهد۳۷کال‌تر آخرهپوری‌نیالگی‌ایښودل‌شوی دادی: زردآلو«۷۸۸۲» دانی،انار«۱۳۳۱» دانی،انځر«٤٤۸٥»دانی، مڼی«۱۹۷۲»دانیآلو «٥۷۳» دانی،توت «۱۹۸۹٤» دانی، دانگوروتاك «۳۳۰۹٤» دانی، شنگك «۱۸۰۲۳» دانی ، شوې «۲۷۳۰»دانی ، ناجو«۳۷۱٤۲»دانی،اکاسی «٥٦٥»دانی، گنډیری«۱٥۷۳۹۰»دانی،سنځلی «۲٥٦٦» دانی او خیار «۲٤۹۷» دانی .

ACKU

ځنګلونه اوداوبوحوزی: دهلمند دناوی دځنګلونواواوبه‌خور ځانګی د میوه لرو نکو اوبی میوی ونوپه‌زیاتوالی‌اوویشلوکښې ګټوراقدام کړی‌اومختلفوقسمونوونی‌یی‌په‌بز غلیو کښې روزلی‌اوناقلینوته یی ویشلی دی ،د حکومت په ځمکوکښې یی هم کرلی دی، په هغو سیمو کښې‌چه‌بزغلی‌کرل‌شوی دضرورت‌وړونو د شمیرپه اندازه پراخ شوی دی. له دی جملی‌څخه دګرشک د بزغلی ځای (۷)جریبه، ددرویشان«۴۰» جر یبه ، دنا د علی «۱۸۷» جر یبه اود مارجی «۲۴۲» جریبه‌کیږی ، ددغه‌کال په‌آخره نیمایی‌کښې«۵۰۶۰»پاوه دمختلفوونو تخمونه شیندل شوی دی ، د مارجی ،لشکرګاه اود رویشا ن پنځوس‌کیلو متره سړ ك چه پخوایی په دواړو خواونیالګی‌ایښودل شوې وو مراقبت اوحفاظت شوی دی .

دمارجی، نادعلی، درویشان‌اوشمالان‌دسیمواوبه‌خورلکه دپخواپه‌شان جریان‌لری اوداوبه خورمو ظفوکسانو دجرونو چاری او د ا صلا ح طلبو ځمکو ا صلا حا ت ا جر ا کړ ی او«۱۲۱۲۰» متره اوږدجریی په ناد علی‌کښې‌ایستلی‌دی او«۶۰۰۰» متره‌اوږده نوی ویاله ددرویشانوپه سیمه‌کښې‌کینل‌شوی‌ده ، برسیره پردی دضرورت په وخت‌کښې د جرونو ترمیم اومرا قبت شوی دی . دضرورت وړاوبواند ازه په مختلفو وختوکښې د هری سیمی دپاره د فنی‌کسانوپه ذریعه سنجو ل شوی اوپه لو یو اوو ړو ویا لو او کـر ونـد و کښې دعملی کولود پاره‌چمتو شوی دی .

دنسل ا خستلوفارم: دنسل اخستلومد یریت په دی‌کال‌کښې برسیره د مربو طوخارویو په علاج اوتغذ یی څوقسمه خارجی‌غوایان‌د نسلګیری په غرض د و طنی غواو سره یو ځای کړی دی او خار جی نسلونه سوچه هم دتربیی لاندی نیولـی د ی اوپه نظرکښې د ی چه سوچه‌خارجی‌نسلونه‌دوطنی‌اوخارجی‌دورګه نسلونوسره دحا صلا تو لکه‌شوده ا ونورولـه مخی مقایسه شی، ترکـومه ځایه‌چه مقایسه او کتل شوی دی وطنـ ی اوخـارجـی د و ر ګه نسل اوسوچه خارجی نسل د سوچه وطنی نسل څخه غو ره او د یر حا صل و ر کوی د ا مسأ له په نسل اخستلو دوطنی‌نسل د اصلاح‌کید و زیری ورکوی .

دی ځانګی په دغه موده‌کښې‌دغه خاروی روزلـی دی، اتیاسره غوا ئی، ا تیا سره پسونه یوسلواویا دانی‌چرګان، دوه سوه اتیاآسونه، شپږ سوه خره اوشپږدانی هیلی چه ځا رو ی او مرغان اکثرخارجی اووطنی جنسونه دی‌اودکار،شودو اووړیوله پاره‌روزل‌کیږ ی .

د جنسو- وریو- کوټواوچرګوړو شمیرچه پلاس راغلی دی په‌لاندی ډول د ی :

وطنی خارجی اودورګه‌خوسکی(۵۱) سره‌وری‌دوطن‌اوکولمبیا ئی پسونوڅخه (۷۷) سره .

د خارجی اووطنی اسو څخه (۱۲۲) بیا ئه .

همدارنګه دمرغانو په برخه‌کښې لازمی خیړنی روانې دی اویو شمیرامریکائی چرګان دتوسعې‌ځانګی‌له‌خواناقلینوته ویشل‌شوی‌دی اودآسونوپه‌باره‌کښې دافکردی چه خر څ شی .

په څلورم کال کښې

کرهڼه اودنا قلینو اوسول

دهلمند دناوی دکرهڼی ټو لی پروژې ددغه ریاست دزراعتی‌معاونیت‌په‌ذریعه‌اداره کیږی

ACKU

ا ودکر هڼی مختلفی څا نگیهر • یوه پخپل کار کښی په فعالیتلگیا ا ود کرهنی چاری په مخ بیایی چه دا فعالیتو نه دنا قلینو په اوسولو، تجربوی‌فارمو نو، دځنگلو نو ، دکرهنی پراخولو، اوبه خور ،دنسلگیری په‌فارم او نوروچارو مشتمل دیچه دهری څانگی د پلان دڅلورم کال داولو شپږ و میاشتو دفعالیتاوپیشرفت تو ضیحات لاندی لیکو :

دناقلینواوسول

دنا قلینو داو سولو څانگه‌بر سیره دناقلینو دمځ بو طوچارو په‌رسیدگی‌لکه‌دتقاوی‌پیسی ور کو ل،تخم اودکر هنی‌سامان، داوسیدلو ځای‌اونوردناقلینودتعلیما تنامی‌دهدایاتو سره‌سم د مځو رپوټ او شرعی وثیقی یی ترتیب او دا خله وزارت ته وړاند ی کړ ی دی، که څه‌هم (۱۲۰۰)کورنیو ناقلینوته‌ځمکه تیاره ده خوپه دی‌موده کښی یو اځی(۱۸)کوره‌نا قل راغلی دی اودناقلیت مراتب ئی بشپړ شوی‌دی.

دزراعتی معاونیت دودانی څانگی په دی موده کښی‌اوه هڼی، یوپل او پنځه ودانی چه‌په متو سط ډول یی هره یوه‌دری کوټی لری بشپړ کړی‌دی او همدارنگه‌یی په‌درویشان، عینك نادعلی‌او گور گین کښی دپنځه سـو و ودانیو تاداونه بشپړ اوځینی دوه متره اوچت شو ی هم‌دی او دودانی مواد ټو لو و دانیو ته‌تیار شوی‌دی.

تجربوی‌فار مو نه

دکرهڼی تجربی‌دکرهڼی لومړ نی‌هدف‌دی،مر بوط‌ماموران‌زیار باسی‌چه‌دتطبیق وړ پروژی طر ح او داجراء لاندی ونیسی، حاصل شوی معلومات د تو سعی اونورو څا نگو په ذ ر یعه بزگرانوته‌ورکوی،د۱۳۳۸ کال‌دمیزان څخه ددغه کال‌تر آخره پوری‌چه دپلان‌دڅلورم کال داولو شپږ و میاشتو سره متصادف کیږی لاندی تجربی لاس ته‌راغلی دی :

دژمی‌غنم(۵۰)قسمه،دپسر لی‌غنم(۱۶)قسمه ، لبلبو (۷) قسمه، دژمی وربشی (۲۲)قسمه، دپسر لی‌یولاف چه نتیجه به ئی‌په۳۹ کال کښی‌لاس ته‌راشی‌اواعلان به شی.

دښوره ناکوخاورواصلاح‌اودنایتروجن‌لرونکواوفاسفورس‌لرو نکواوچو نی استعمال‌هم‌عملی شوی چه نتیجی‌به ئی‌د۳۹ کال‌په‌اولوشپږومیاشتو کښی‌لاس‌ته راشی.

غوړلرونکی‌نباتا ت‌لکه سابین،ارهنده، کا پر گل(آ فتاب‌پر ست)هم دتجربی‌لاندی نیول شوی وو،دهغی‌جملی‌دسابین نتیجی چه‌لاس‌ته راغلی دهغه‌رواجول ښه زیری، ور کوی،پنځه‌قسمه سابین‌دیو ولسور قمو نوڅخه‌تجربه‌شوی دی‌په‌یو کال کښی‌ئی‌لاندی‌ډول‌دداډول نتیجی‌ور کړی‌دی.

۱)	کلارك	۵ر۴۳	منه
۲)	هرساوی	۸ر۳۰	»
۳)	هاکای	۱ر۲۰	»
٤)	چاینا‌پوریم	۹ر۲۳	»
٥)	لنکن	۸ر۲۳	»

دپورتنیو حاصلاتو څخه دتیل‌ایستلو دلوی فابریکی‌جوړولو امید‌په‌لښکر گاه یا قند هار کښی پیداشوی‌دی.

دپنځه قسمه وربشوڅخه چه تجربه‌شوی دی لاندینیوقسمو نو دحاصل‌له مخې‌په‌ورو تفوق څرګندکړی‌دی:

	داور بشوقسم	دیوه‌جریب حاصل	
۱)	اتلس‌دوله وربشی	۱۱۱ر۰۱	«
۲)	تریبی‌دوله‌وربشی	۱۱۴ر۰	«
۳)	آرویت	۱۱۱ر۱	«
۴)	فرانتیر	۱۰۹ر۴	«
۵)	ام آی(۳۲)افغانی	۱۰۵	«
۶)	عراقی‌نمبر ۶	۱۰۰ر۴	«
۷)	هالندی‌او امریکایی	۹۹ر۲	«

دپورتنیو اووقسمو اوربشو څخه یوه‌اندازه‌تخم‌کرل‌شوی‌دی‌چه‌د حاصل‌ورکولو نه وروسته به ټول‌دپیروالی‌له‌پاره په بل کال کښې بیا کرل کیږی.

دیو لاف نبات‌په دوه کلنو تجربو کښې دمنچورئی، کلیفورنیائی او فلسطینی قسمو نو دډاډ نتیجه‌ورکړی‌ده، دهغی‌رواجول‌به دځاروی‌دپاره دجواراواوربشوپه ځای‌ډیر اهمیت‌ولری.

دتخم‌زیاتولو فارم‌دتجربوی‌فارم‌سره‌سم‌په‌اقداماتوکښې‌داخل‌دی‌اوددانوتجربه‌شوی‌قسمونه‌په‌فارم زیاتوی، برسیره پردی دتخم‌زیاتولو فارم دځارویودوښو یوه اندازه تخم بر ا بر وی .

دتخم زیاتولو فارم(۶۰۰) منه دقندهار په‌منه مختلف غنم دتخم زیاتولو په غرض‌کرلی دی، همدارنګه‌دټولو رواجی سیموتخمونه چه‌په مختلفو فارمونوکښې‌کرل‌کیږی په نو موړی فارم‌کښې‌ئی‌تهیه‌کړی‌دی‌اوسل‌پاوه‌دکلندا یك‌ډوله هندی تخم ئی لاس‌ته ر اوړی اودتوسعی ځانګی‌ته‌ئی پرناقلینو دویشلو دپاره ورکړی دی .

د کرهڼی‌لار ښوونه

ټول هغه توسعوی پروګرامونه چه دپلان دځلورم‌کال داولو شپږومیاشتو په موده کښې دشمالان، مارجی، نادعلی اودرویشان په‌سیموکښې دتوسعی دآمرانو په‌لارښوونه اجرا شوی دی‌په لاندی ډول د ی :

الف-دنیالګیو ایښودل: دشمالان، درویشان، نادعلی اومارجی په‌سیمو کښې۹۱۶۰۴۹ میوه لرونکی اوبې میوی نیالګی ا یښودل شوی د ی .

ب - دامریکائی چرګانو دروزلو رواج، سابه‌کرل، پیوند، دمیوه لرو نکو نیالګیو دښاخونو پریکول‌اودځارویودخصی‌کولودآلی استعمال خلکوته ښودل شوی دی اودآفتو نو اونوروخزندوسره‌چه‌په‌مختلفو وختونوکښې پیداکیږی دمؤظفوکسانو له‌خوا مجادله‌شوی‌ده .

اوبه خور اوځنګلونه :

دهلمند دناوی دځنګلونو ځانګی (۲۵۰۰) پاوه دمختلفوونو تخم د ډیر والی لپاره په‌بزغلیو کښې شیندلی‌دی‌چه‌په‌راتلونکی‌وخت‌کښې به‌توزیع‌ته‌تیارشی، دوه‌کلن او دری‌کلن نیالګی چه‌په‌بزغلیوکښې موجو د او دایښودلو دپاره‌تیاروو دبزغلیو نه‌ایستل‌شوی اوپه‌خلکو ویشل‌شوی‌دی چه‌شمیرئی ۴۸۲۷۴۵ نیا لګیو او۸۷۵۰۹ قلموته رسیږی .

دنادعلی، مارجی، شمالان، درویشان اوترنك دسیمواوبه خوردمؤظفو مامور انو له خوا څار شوی اوډنومورړوسیمو دبزگرانو سره وړمرستې عملی‌شوی دی، داوبه خور ویالی وخت پەوخت پاکی شوی دی اوددی سیموجرونه تل‌دڅارنی‌لاندې‌وو چەډك‌نه‌شی. دپورتنی فعالیت نەبرسیره‌د(۱۲۶۰۰) مترو په اندازه نوی ویاله داوبه خور د پاره کینل شوی ده .

د نسل‌گیری فارم

پەدې شپېږو میاشتو کښې (۲۹) وطنی او خارجی خو سکی لاس ته را غلی دی او د څار و یو د ټا کلی خو را کی رژیم د تطبیق په نتیجه کښې‌ئی حاصلات غوره اوبهترشوی‌دی،دمرغانو پەبرخه‌کښی‌وطنی‌چرگان، نیوهمسایر،ورو دآیلینداودپیکن‌دنسل‌هیلی تررو زلو لاندې نیول شوې دی چەدهگیو اوبچیوځخەئی خلك گټه اخلی ، دآسونودروزلو پەبرخه‌کښې هم‌دبنەډ ل پەلاس ته راوستلوکښې زیارایستل شوی دی .

روغتیااوپاکیزگی

دهلمند دناوی‌دعامی روغتیا خانگی چه دوقایوی‌اومعالجوی طب ، دا فکارو روزنه اونوری صحی اوعرفانی چاری په غاړه لری . پەدی شپږو میاشتوکښی ئی په لاندی ډول فعالیت کړی دی :

الف : دملاریا دمجادلی اوسروی پروگرام چەپەدی شپږو میاشتو کښې (۳۰۰) کلی اودوەلسکه خلك سروی‌کړی دی او۷۵۴۶کلورکین گولی او۱۸۹۶ پرامیتا مین گولی مصرف‌کړی دی .

ب : دچیچك په ضد د واکسیناسیون پروگرام : دا پروگرام دهلمند په سیمه کښې دروغتون دمؤظفوکسانو او گرځنده ټیمو نو له خوا عملی شوی دی .

پەپنځم کال کښې

دتجر بو ی فارمونو تعمیرونه :

دپلان‌پەپنځم‌کال‌کښی‌دځینومامورینواوعملی‌داوسیدلولپاره داوسیدلوځایو نه پخپله پەفارمونو کښی جوړ شویدی .

د کر هڼی تعمیر ونه

څرنگه چه دحکومت‌دپروگرام په اساس‌وخت په وخت یوشمیربی کسبه او بی ځا ید اده خلك دهلمند نا و ی ته داوسید ولپاره راځی او په دغه ځای‌کښی میشتیږی نوحکومت دهغوی‌لپاره داوسیدلو ځایونەهم‌دټا کل شوو شرطو نو لاندی اودناقلینودلایحی‌پەاساس ورکوی نو ځکه دپلان په پنځم کا ل‌کښی یو شمیرکورونەاو ځینی‌کورو نه دما ر جی په سیمه کښی جوړ او مستحقینو ته ویشل شوید ی .

دعامی روغتیا چاری د پلا ن په لو مړی‌او دوهم کال کښی

دهلمندپه‌سیمه کښی د نوروچاروپه لړکښی دعامی روغتیا چاری‌هم په عمو می پرو ژ ی کښی‌داخل کړلی شوی چه‌د هغوی مهمی بر خی په راتلونکو کالو کښی تراجر ا لا ند ی نیول کیږ ی .

په دریم کال کښی

دعامی‌روغتیااجراآت اواقدامات‌چه په تربیوی‌سا حو کښی دهلمند دناوی د عا می روغتیا دڅانګی له خواعملی‌شوی په لاندی‌ډول د ی ؛

معالجوی شعبوکښی دبزګرانو وړاندی بپول لکه دګرشك، لشکرګاه، نادعلی اومارجی روغتونونه د هغو کسانوشمیر چه په د ی‌کال‌کښی‌ئی‌دی روغتونونوته مراجعه کړی‌ده (۶۱۳۹۳۵) نفر ه‌دی .

دویو قا یوی شق وړاندې بیول‌چه دساری رنځونو لکه‌تیفوس، ملا ریا ا و نور و د ضد واکیسناسیون څخه عبارت‌دی‌دګرشك، نادعلی، دلشکرګاه، مارجی، سراج، درویشان او نورو سیمو کښی‌عملی شوی د ی .

دچیچك خال وهلو پروګرام هماغسی ادامه درلوده اوپه دغه مود ه کښی‌دهلمند په‌برو سیموکښی(۲۳۶۳۰) نفره‌واکسیناسیون‌اوخالکوبی‌شوی‌دې‌برسیره . پردی(۱۴۶)نفره‌دمحر قی اوکولر ا ضد تزریق شوی دی، دحمای لکه دارسره دمجادلی په‌غرض(۳۱۶۰۰)نفرو او(۸۲۳۶۶)ټوټی‌جامی او(۳۰۶۲) کورنواو(۳۲)ښوونځیواویوشمیردکانو، حمامو، هوټل اونوروکښی‌ډی‌ډی‌ډټی پوډر شیند ل شوی د ی .

دماشومانو او میندو د حمایی اومحیطی حفظ الصحی‌دشودو، صابون‌اویټامینوویشلوپروګرام په دی‌موده کښی‌دوام درلود .

دهلمند په سیمه کښی دتربیوی‌پروګرام مخکښی بیول عبارت‌دی دهغوښوونځیوسره ما دی او معنوی‌مرسته کول کوم‌چه دپوهنی دوزارت له خواپخواهلته جوړشوی‌دی، همدارنګه دښوونځیودپروګرام‌اداره‌چه د هلمنددناوی له خواجوړه شوی ده‌دتربیوی‌اوعلمی‌فلمونو ښودلواود کتابخانو ترتیبولو چاری‌اجراکوی، دهغوښوونځیوشمیرچه دهلمند د ناوی له خوا ورسره‌مرسته اواداره کیږی‌داووابتدائی‌ښوونځیو اواتلس‌کلیوالی ښوونځیوڅخه‌عبارت‌دې.

په څلورم کال کښی

دهلمند دناوی دعامی‌روغتیا څانګه دوقایوی‌اومعالجوی طب اودافکارروزنه‌اونورصحی اوعرفانی چاری په‌غاړه لری، چه دپلان په څلورم کال‌کښی‌یی‌په لاندی‌ډول فعالیت‌کړی‌دې ؛

الف : دملاریادمجادلی اوسروی پروګرام‌چه په‌دی‌موده کښی «۳۰۰» کلی اودو ه لکه خلك سروی کړی‌دی او۷۵۴۶ کلورکین‌ګولی. او۸۹۶ پرامیتامین‌ګولی‌مصرف کړی‌دی .

ب: دچیچك‌په‌ضد دواکیسناسیونوپروګرام : داپروګرام دهلمند په سیمه کښی دروغتون

دموظفو کسانو او گرزنده ټیمونو له خوا عمل شوی دی او « ۱۰٦۳۰ » کسانو ته گونه وهل شوی‌دی.

ج: د حماې لـکه دار مجادله‌ددی، دی، ټی دشت‌والی له‌کبله‌یوائحی‌په‌هغوځایونوکښی‌چه دخلکو گڼه گوڼه ډیره وه پودر شیندل شوی دی اوپه دی‌شپږو میاشتو کښی(۳۳۷۷۷) نفره او(۱۲۲۵۵٦)جامی‌اوزړوکی‌او(۱۹٤۱٥)انگړونه او(۲۲)چایخانی او(۱۰)بندیخانی‌او (۲۸) ښوونځی‌او(۱۳)عسکری چونی او(٦٦)رسمی‌دایری‌او(٤)حمامونه او (۱۲۹) جوماتونه او (٤٤٤)هټی گانی ددی‌پروگرام‌اوکنترول لاندی‌راغلی دی.

دمیندودحمایی‌پروگرام

دپروگرام له مخی حاملی میندی‌او واړه ئی دمؤظفو کسانو له خوادکنترول‌لاندی‌نیول شوی دی اوشوده او صابون چه دروغتیادوزارت‌له‌خوااستول‌شوی‌دمربوطو کسانو په‌ذریعه‌ویشل شو ی اوزیږیدنی ددایی گانو په واسطه یا په روغتو نونو کښی یاپخپلوکورونو انجام‌شوی دی، په‌دی شپږو میاشتو کښی(۱۰۸۱٤)پونډه شوده‌او(۲۹۹۸)چکی صابون او (٤۷۰۲٥) کپسو له ویټا مین ویشل شوی‌دی.

صحی تبلیغونه

دروغتیا تبلیغونه‌داو ریدو اولیدوځانگی په ذریعه د(۱٥۰) تربیوی‌فلمونو‌په ښو دلو او پو سترونو په ویشلوعملی شوی‌دی.

دولسی‌روغتیاساتنه

په ټولوروغتونونو اودرو غتیا مر کزونو کښی‌فنی‌مامورانو زیار ایستلی چه دو لسی‌روغتیا سا تنی‌پروگرام‌لکه‌دبیت‌الخلاگانو رواجول، دخکلو داوبو دمنابعواصلاح، دفضله‌سواداری‌کول دبازاراوښوونځیو دپاکیزگی کنترول،دنویوودانیو څارنه، دروغتیا ساتنی له‌مخی‌په‌خلکوومنی اوتر ډیره حده دعلمند دناوی‌په‌زیاتو بر خوکښی ئی‌پدې حصه کښی ښه پر مختگ حا صل کړی‌دی.

علاج اودرمل

الف: ددارودرپیویوه‌ځانگه‌دروغتیا دوزارت په موافقه په‌لښکر گاه کښی‌پرانستل شوی‌ده اویوه‌مکمله‌ودانی‌دټولوورتجهیزاتواودحینو ضروری‌خرځونوسره‌لکه دواخرځوونکومامورانو تنخواگانی دعلمنددناوی دعامی روغتیاځانگی دبودجې نه اجراکیزی.

ب: د کرشك په رو غتو ن-دلښکر گاه دنراوښځوپولیکلینک‌او په‌لښکرگاه کښې دغاښو دپوایکلینک او معارجی اودنادعلی کلینک‌معا لجوی‌پروگرام پرمخ تگ، دډاکترانواووظیفه داروکسانو له‌خوا عملی کیږی چه‌نوموړوروغتونونوته په‌دی شپږومیاشتوکښی‌د مراجعینوشمیر (۲۷٤۰)کسانوته رسیږي بر سیره‌په پورتنیو کسانو چه‌پاسنیو روغتونونوته‌ئی مراجعه کړی ده دیو نفر پلټونکی‌په‌ذریعه‌چه په شمالان کښې مؤظف دی(۲۰٥۲)پانسمان‌شوی‌دی.

دهلمند په سیمه کښې دروزلودپرو ګرام پرمختګ

دا پروګرام‌دهلمند دناوې دعامې روغتیا مربوط دروزلو دمشا وریت د څانګې له خوا اجرا کیږی ،ددې چارو وظیفه لرونکو ما موران چه ددې ځای د خلکو د عرفانی سویو په لوړولو کښې مهم رول لری سره دځینومشکلاتو لکه دپوره بودجې‌نشتوالی،درست پرسونل ځای او نوروبریالی شوی‌دی‌چه څلور کلیوالی ښوونځی په‌همدی موده کښې‌چه خرڅ ئې‌ټول دهلمند دناوی دریاست له خواورکول کیږی پرانیزی.

بر سیره پردې دځینو هغو ښوونځیوسره چه دګرشك‌دمعارف دمدیریت دپروګرام له‌مخې جوړ شوی‌دلیسو ،عصری ودانیو اودبعضو نورو تجهیزاتو اولوازمو برابرولو موسته کړې ده د لویو ښځو یوکورس‌چه(۲۵)کسه پکښې شاملې دی په‌لښکرګاه کښې پرانستل شویدی .

دری تنه دسکالر شب په‌ډول دآی‌سی‌ای دمؤسسی‌له خوا امریکاته لیږل‌شوی دی.

په پنځم کال کښې

دعامې‌روغتیا چارې‌دتیروکلو نوپشان‌دوام لری، کومه نوی پروژه تراجرالاندی‌نده نیول‌شوې.

دودانیو چارې دپلان په‌لومړی او دوهم کال کښې

دهلمند په سیمه کښې دنورو چارو په لړ کښې دودانیو چارې هم‌په‌عمومی پروژی کښې داخل کړ لی‌شوی‌چه دهغوی‌مهمی‌برخی په راتلونکو کالوکښې تراجرا لاندې نیول‌کیږی.

په دریم کال کښې

هغه فعالیتونه چه د هلمند د نا وې د تعمیرا تو د څا نګې له خوا دودانیو د جوړولو په لار کښې عملی شوی دی چه دنویو ودانیو اوترمیمو‌او څخه عبارت دی فیصد ی کار ئې په لاندی ډول‌دی:

۱) جامع جومات	۴۹ په‌سلو کښې
۲)دریاست نوې‌ودا نی	۵۴ »
۳)دلښکرګاه دبانك ودانی	۹۹٫۲۵ »
۴)دلښکر ګاه دنوی روغتون ودانی	۶۰ »
۵)دلښکرګاه نوی‌ښوونځی	۳٫۵ »
۶) د کابل نمایش ځی	۱۰۰ »
۷)دکهولو نو دپاره ودانی	۹۹ »
۸)دنادعلې دروغتون ودانی	۷۰ »
۹)دنادعلی‌دښوونځی ودانی	بشپړه »
۱۰)دخلج ښوونځی	۱۰۰ »
۱۱)دنادعلی‌ګدام	۱۰۰ »
۱۲) دلبنیاتو ودانی	۹۰ »

په څلورم کا ل کښې

دهلمند دناوی دریاست مربوط دودانیو دچارو فیصدی وړاندی‌تګ‌چه دکار له‌شروع نه دپلان دڅلورم کال ترآخره پورې عملی شوی لندیزیې په لاندی ډول‌دی:

ACKU

دجامع جومات ودانۍ

ددودانۍداسکلټ بندۍ کارېې په سلو ۹۵ او کاشي کارۍ او ښکلا کارۍ یې په‌سلو کښې پنځوس سرته رسیدلی‌ده.

دلوی ریاست نوی‌ودانۍ

دهغه عاجل ضرورت له مخې چه دځای دکمبود له رهګذره ددې ودانۍ ځینو بر خو ته حس کیده اوکیبزی ډیر داول اودوهم‌منزل اودشمالی‌ډډې کانکریټۍ برخې‌اوودانۍ‌اودمرکزی برخې خښت کارۍ ته توجه شوې‌ده چه ددې مودی ترپایه پورې‌اجراآت‌دادي:

۱ــ دېخوخښتو کارپه اول اودوهم منزل اومرکزۍ برخه کښې په سلو کښې سل .

۲ــداول اودریم منزل اوشمالی‌برخې کانکریټ‌ریزی په سلوکښې سل.

باید وویل شي چه ددې ودانۍ فیصدی کار ددری منزلو دتکمیلولو او دساعت دبرج جوړولو سره که په‌نظر کښې ونیول شي په سلو ٦۰ څخه ډیر نه‌دی،دلشکرګاه‌د بانك تعمیر په‌سلوکښی ۲۵ر۹۹تمام‌شوی‌دی.

دلښکر ګاه دنوی روغتون ودانۍ

دای،سی،ای داداری دنظریی‌سره سم منځنۍ یوه برخه‌یې‌دری پوړه اونوره‌به یو ه‌پوړه وی اوددی مودی ترآخره یې په سلو کښې ۹۵کار تمام شویدی.

دلښکرګاه نوی‌ښوونځی: داودانۍ پرته دادیټوریم او کتابخانی څخه یوه پوړه‌ده چه د تاداو کینلواوډبروکارئی۲۵په‌سلوکښی‌سرته‌رسیدلی .

د نادعلی دروغتون کار ۸۳ په‌سلوکښې‌بشپړ شوې‌دی .

دنادعلی دښوونځی دودانۍ کارچه‌دپلان ددریم‌کال‌په‌رپوټ کښی بشپړښودل شوی وخود دکنفرانس دیوی کوټی دضرورت له‌کبله یواطاق زیات شو چه‌پس ددی‌کوټی له‌جوړولوڅخه به‌دنوموړی‌ښوونځی کاربشپړ شي.

دخلج‌دښوونځی ودانۍ په سلوکښی‌سل‌سرته رسیدلی ده‌خوپه نظرکښی دي چه‌د کنفرانس کوټه ورپوری زیاته‌شی .

دلرګیو دوی‌ودانی چهره‌یوه‌ئی ۳۸ر۱۵متر اوزده‌او ۲٤ ر۹ مترسورروره ده‌او۷۰ر۳ متره‌اوچټوالی اوڅلورکوټی، یوه‌برنده، یوتشناب، یوه‌دوبی خانه‌اویوه‌آشپزخانه‌لرې‌په‌دې‌شپږو میاشتو کښی بشپړ او درول شوی دی .

دآی،سی،ای‌دغړو دودانۍ دپاره دتعمیر مواد چه‌کارئی‌په راتلونکی مو ده کښی په نظر کښی دی‌تهیه شوی‌دی .

داتوفامیلی‌نووودانیو کارچه‌دبست‌دجادی‌په‌ختیزه‌اولویدیزه‌خوا کښی‌پرتی‌دی‌۵ په‌سلوکښی بشپړ شوی‌دی .

په‌پنځم کال کښی

دپلان په‌پنځم کال‌کښی دلاندنیوتعمیرونو کارونه بشپړشویدی :

په‌کابل‌کښي دهلمند دنمايندگي دګرمولو دمرکز سامانونه تهيه‌اودرول شوي‌دي .

دنادعلي اودخلج‌ښوونځيو، دنادعلي‌روغتون ، په‌لښکرګاه کښي دهلمند دناوی د عمومي رياست‌تعمير، دلښکر ګاه‌نوي‌ښوونځي اوروغتون،دلښکرګاه‌دجامع‌جومات تعمير .

دآی ، سي ، ای دغړو لپاره د کورونو جوړول

په‌لښکرګاه کښي دتيروکلونوراهيسي‌دآی،سي،ای‌دغړو داستوګنې‌لپاره‌يوشميرکورونه جوړ شوي‌دي چه‌اوس داستفادې‌وړدي خوپدی وروستيووختونوکښي د دولت‌اودآی،سی، ای د موافقي په‌اساس يوه‌بله‌ډله‌هم لښکرګاه ته‌راغلې‌ده چه‌دهغې‌ډلې‌دهوساينې‌لپاره مناسب ځايونه تهيه شوي‌دي ،دځينوعصري ودانيودجوړولو په‌برخه‌کښي دحکومت‌اودآی،سی،ای په‌منځ‌کښي موافقه‌شويده.همدارنګه دآی،سی،ای‌دغړوداستفادې‌لپاره‌يوه‌منظمه‌تحويلخانه هم‌جوړه‌شويده.

د ميخانيکي ورکشاپ جوړول

پخوا دهلمند اوارغنداب درياست دمربوطو دايروعرادی په‌مختلفوځايونوکښي‌دريدلې‌خو څرنګه چه‌دنوموړيو عرادو ترميمول په مختلفو ځايونوکښي د مشکلاتو نه‌خالي‌نه‌وونو د دغو مشکلاتو ولری کولولپاره په‌لښکرګاه کښي دټاکلي نقشې‌سره‌سم‌يوترميماتي ورکشاپ‌جوړ شويدی چه‌ددغه ورکشاپ پاتې‌چاری به په‌راتلونکې وخت کې‌تکميلي‌شي ،

درخام دډبری ددستګاه ودانې

لکه څنګه چه‌دګرشك داعلي‌حکومت په‌مربوطه‌ساحه‌کښې درخام‌دډبری ډيرکانونه شته نودهلمند اوارغنداب دناوی‌رياست‌په‌دی پسې‌شوچه‌په‌دغه سيمه‌کښې دحجاری‌صنعت ته‌انکشاف ورکړی چه‌دهمدغې پورتنې مفکوری په‌اساس دخارج نه‌دحجاری ماشينونه راغوښتل‌شوی او درول شويدی اوپه‌دی نژدی‌وختونوکښي به‌نوموړی‌ماشينونه‌پکارواچول‌شي‌اودنوموړی‌دستګاه تعمير ترکارلاندی دی .

دمامورينو د استوګنې لپاره د کورونو جوړول

څرنګه چه‌لښکرګاه دهلمند اوارغنداب دعمومي‌رياست داداری مرکز اودګرشك داعلي حکومت دمرکز په‌حيث ټاکل شوی ده له‌دی کبله په هغه‌ځای‌کښي پخواني ځايونه دهلمند او دګرشك داعلي حکومت دمامورينو اوسيدلودپاره کافي‌نه‌وو،نوپه‌لښکرګاه کښي يوشمير نوی کورونه جوړشوی دی چه يوه لويه‌برخه يې‌په دی کال‌کښي سرته‌رسيدلې‌دی .

دمربوطومتخصصينو دنظريوپه اساس يوعصری‌غوجل چه‌لازم‌سامانونه‌لری‌جوړه‌شوی‌ده چه په نوموړې تعمير کښي‌دحيواناتو دتغذيي اواستوګنې شرطونه‌اودحفظ‌الصحي مسأله‌هم‌په‌نظر کښي نيول‌شوی دی .

دلښکرګاه دتعميرونو څارنه

دهلمند دمامورينو او مستخدمينو داستوګنې لپاره پخوا يوشمير کورونه جوړ شوی وو چه اوس هم داوسيدلو وړدی نوددی لپاره چه‌نوموړی تعميرونه وران‌نه‌شي دهغوی څارنه او ساتنه يې وخت په وخت کيږی .

د ځمکو خريداری د استملاك په ډول

دهغوخلکودځمکوخريداری‌چه‌دهيرمندترناوی‌لاندی‌واقع‌دی‌تريوی‌اندازی پوری‌عملي‌شويده .

ACKU

دکلیو د پراختیا چارې د لومړي پلان په پنځو کلونو کښې

د پنځه کلن پلان غټې پروژې په لومړي او دوهم کال کښې

دکلیو پنځه پر وژې یوه په شیو کیو، دوه په لوگر، یوه په پروان اویوه په نورستان کښې تطبیق شو یدی .

په دریم کال کښې

دپروان ایالتي شورى له معمول سره سم خپله وظیفه اجرا کړېده، دمختلفو پروگرامونو دیو شان کولو او اجرا په غرض دپروژې کمیټو غونډې وکړې اودکارد عمومي حالاتو د ښیگڼې په باره کښې یې تصمیمونه نیولي دي .

په څلورم کال کښې

دپروان او نورستان ایالتي شوراگانو په معمول ډول خپلې وظیفې اجرا کړې دي ، په دغه موده کښې دڅلورگونو پروژو کمیټو خپل کارته دوام ور کړی دی او دنورستان پنځه کمیټه هم پرانستل شوه اوپه کار یې پیل کړی دی، باید ووېل شي چه دځینې پروژې لکه د شیوکیو دلوگر لومړي اودوهمه، دکابل په ولایت پورې مربوطې دي اوایالتي شورانه ایجا بوي .

په پنځم کال کښې

دپنځه کلن پلان په پنځم کال کښې درې نوې پروژې په غزني، خوست اودپیچ په دره کښې پرانستلې شوې چه دهغو لومړنۍ سروې سرته رسیدلي او د ۳۹ کال دمیزان په میا شت کښې شروع اواوس ئې مهمې چارې تطبیق شویدي .

دښوونې او روزنې پروژې په لومړي اودوهم کال کښې

داساسي منتظمینو کورسونه تاسیس شول او ددار المعلمین دفارغ التحصیلانو او زده کوونکو له جملې څخه ۴۷۰ تنه وټاکل شول، دوهم کورس ددارالمعلمین د۱۷ تنو زده کوونکو په گډون شروع شو، دکلیو دانکشاف دکارگرانو دیرش کسیز کورس شروع شو ، د دغه کورس موده یو کال ده، دصنعتي همکارۍ یو کلن کورس پای ته ورسید اوله هغه څخه (۱۱) تنه فارغ التحصیل شول چه له هغې جملې څخه اته تنه دکلي والي پر اختیاو په بیلو بیلو پروژو کښې مقرر شول اودرې تنه یې دکانو او صنایو په وزارت کښې موظف شول. دکلیو دانکشاف دکارگرانو دپاره در فرستنر کورس اودمدیرانو او مرستیالانو دفني ما مورینو کورسونه تاسیس شول ، د ښوونې او روزنې په غرض ډېر فلمونه وښودل شول او کلیو الي ابتدائي ښوونځي په بیلو بیلو ځایونو کښې پرانستل شول .

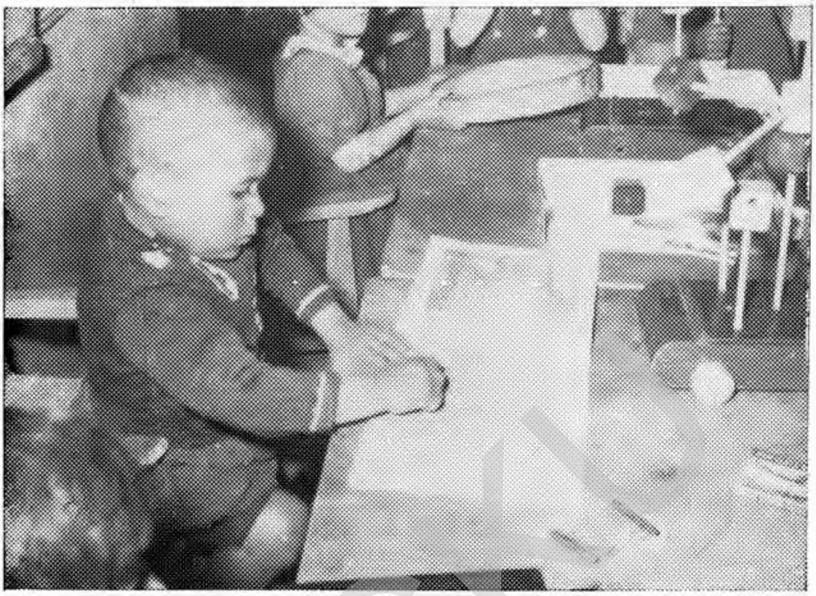

د کلیو د پر اختیاد ریاست دوړو کتو نو د کوچنیا نو د پر و گر امو نو د عملي کو لو یوه منظره

دکلیو دپر اختیادریاست دوړو کتو نو دماشومانو یوه ډله

دکليودپراختيا رياست‌دروغتون نرس‌دناروغانو په کورونوکښې‌هم دخدمت
لپاره چمتوده

د کليود پر اختيا دريا‌ست يوه‌نرس دخپلووظيفو داجرا کولو په‌ترڅ‌کښې
دکوچنيانوميندوته دشيدود استعمالولو په‌هکله تو ضيحات ورکوی

ACKU

په دریم کال کښې

دملګروملتو ما هرانو دمختلفو ځانګو دمشاورینو او دفني کسانو دروزنې د ښوو نکو په حیث دکلیو له انکشافي پروګرامو سره خپلو مرستوته دوا م ور کړ اود کلیو دا نکشاف ریاست په چاریکاروکښې دچرمګری دپروژې دپاره د چرمګرۍ دیوه متخصص د استخدام دپاره دکار او کار ګر دبین المللي مؤسسې له لیارې اقدام کړی دی، همدار نګه په دغه دو ره کښې دکلیو دانکشاف ریاست ددغې موسسې دتخنیکي معیار دلوړولو دپاره دملګروملتو داختصاصي موسسا تو له سکالر شپانو څخه استفاده کړې ده لکه چه یوتن یې دبید مولوژۍ په څانګه کښې اوبل یې دکلیودکور جوړولو په څانګه کښې خارج ته لیږل شو ید ی .
د اساسي روزنې د مرتبینو له کورس څخه (۱۲) تنه زده کوونکې فارغ التحصیل شویدي او بیرته دارالمعلمین ته لاړل او دهغو په ځای د اساسی تعلیما تو د منتظمینو دو همې ډلې د رو زنې مرکز « د ګلزار د ملي رو زنې مرکز» ته مراجعه وک ه. دکلیو د کار ګر انو تربیتي کورس د ایشیا فونډیشن د موسسې په مرسته تعقیب شو، همدارنګه د صنعتي کوپریشن یو کلن کورس چه (۱۱) تنه زده کوونکې لری اود تجارت د ښوونځی له فارغ ا لتحصیلانو او دنو رو ښوو نځیو له (۱۲) ټولګیو څخه ورته ټا کل شو یدی په همدغه د و ره کښې پرا نیستل شویدی .

د شیو کیو په بلاك کښې

په شینه، بیني حصار او بګرامیو کښې د لویانو پنځه کورسونه جوړ شول چه (۱۱۱٦) تنه ورکې شامل کړی شول، د لویا نو څلور کور سونه د کال په ټو له مو ده کښې جاری وو او دنجو نو پنځه اساسي ښوونځی چه د شاملینو شمیر یې (۳۷۳) تنه دی او ۹ کلیوالي ښوونځی چه د شاملینو شمیر یې (۳۵۳) تنه دی جاري وو .
دشیو کیو، کمریو، چهار آسیا او بیني حصار څلور واړو اجتماعی مرکزونو خپل فعالیت جاری ساتلی دی، سربیره په دې په مربوطو ښوونځیو کښې شیدې او صابون زده کوونکو ته ورکړ شوی، او تربیتي فلمونه په ښوونځیو کښې ښودل شوید ی .

د لو ګر په لومړی بلاك کښې

(٦۰) تنه زده کوونکې په اوبازك او شاهی کلا کښې په د وو کلیو الي ښوونځیو کښې شامل شوی او د نجو نو او هلکانو (۸) ښوونځی چه د ټولو زده کوونکو شمیر یې (۲۰۵) تنو ته رسیږي په لازمو ځایو نو او د ختونو کښې پرانیستل شویدی، همدارنګه یووړ کتون چه ۱٤ تنه پکښې شامل دی تاسیس او یو شمیر تربیتي فلمو نه وښو دل شو ل .

د پروان په بلاك کښې

د پروان په نوې جو ړه شوی پروژه کښې چه ځینو ځانګوې د سر طان په سرکښې په فعالیت پیل کړی دی د هلکانو او نجونو یویو ښوونځی چه هر یو یې په ترتیب سره (۲۲)

او (۱۷) تنه شاگردان لری جاری وو، سر بیره په دی د پوهنی او د هغی د پراختیا په باره کښی له خلکو سره یو لړ خبری او غونډی شویدی .

په څلورم کال کښې عرفانی چاری

یوتن دکارا وکارگرو د بین المللی مؤسسی له لیا ری د هېوکی پاکولود آ لې پکار اچولود زده کولو دپاره هندته ولیږل شو، د اسا سی تعلیماتو دمنتظمینو کورس چه (۱۷) تنه پکښی شا مل وو د میزان د میا شتی تر (۲٤) او د اورا نیشن کورس دقوس د میاشتی له دو همی څخه د جدی تر دوهمی پور ی جاری وو، د کلیو دکار گرانو کورس ختم شو د ریفرشر کورس دلوگر، شیوکیو او پروان د کلیود (٤٥) تنوکارگرانو د پاره دجدی په ۱۷ شروع اود دلوی په ۱۹ پای ته ورسید، دبلاکونو دآمرانو او معاو نانو دپاره یوکورس چه لس تنه شاملان لری د ۱۳۳۸ دحوت په (۱۵) د دوو هفتو دپا ره تاسیس شو ، فلمو نه وخت په وخت وښودل شول .

د صنعتی کو پریشن کورس پای ته رسیدلی او دهغه د فارغ التحصیلانو له جملی څخه چه (۱۱) تنه دی در ی تنه دکانو او صنایعو وزارت ته معرفی شو ل او اته تنه نور یی په پروژو کښی موظف شو ل .

دشیوکیوپه پروژه کښې

دنجونو یو ښو و نځی چه (۲۸) تنه شاملان لری پرانیستل شو، دسوادخوانی کور سونه هم جاری دی او دسواد خوانی یولس کسیز کورس په کمریو کښی پرانیستل شو .

دلو گرلومړی پروژه

دلویانو دری کورسونه پرانیستل شول او دهغو په جریان کښی ډیر زیات فلمونه و ښود ل شو ل .

دلو گرد و همه پرو ژه

د(۱٦٥) زده کو ونکو په شمول پنځه کیلوالی ښوو نځی او دپروژی دسا حی په لازمو ځایو کښی دلویانو شپږ کور سونه پرانیستل شول .

دپروان پروژه

دنجونو ښوونځی چه (۱۵) تنه شاگردان، لس کیلو الی ښوونځی چه (۲٦۲) تنه شاگردان اودلویانو دوه کورسونه چه (۳۵) تنه زده کوونکی لری جاری شول، سربیر ه په د ی په بیلو بیلو ځایو کښی دښوونځیو، دلویانو کورسونو دپرانیستلو اودعلم او معرفت دښیگڼی په هکله غونډ ې اوجرگی شوې .

دنورستان پروژه

دنورستان په نوې جوړه شوې پروژه کښی دلو یانو کورس چه (۱۵) تنه زده کوونکی لری اودبریکوټ دنجونو ښوونځی چه (۲۰) تنه زده کوونکی لری ، دنجو نو ا و هلکا نو چه

په ګلزار کښې دروزنې په ملي مرکز کښې چه د کليو د پراختيا د رياست له مر بو طا ر
څخه دی د تر کانۍ د ښځو ګی شاګردان خپل درسونه د هغه دورکشاپ په واسطه عملي کوي

په بيني حصار کښې د کليو د پراختيا د رياست د ګنډلو او اوبدلو د ښځو ګی پر مختګونه
چه په وروستيو کلونو کښې د دغې ښځو ګی فعاليتونه د ډا د وړ دي

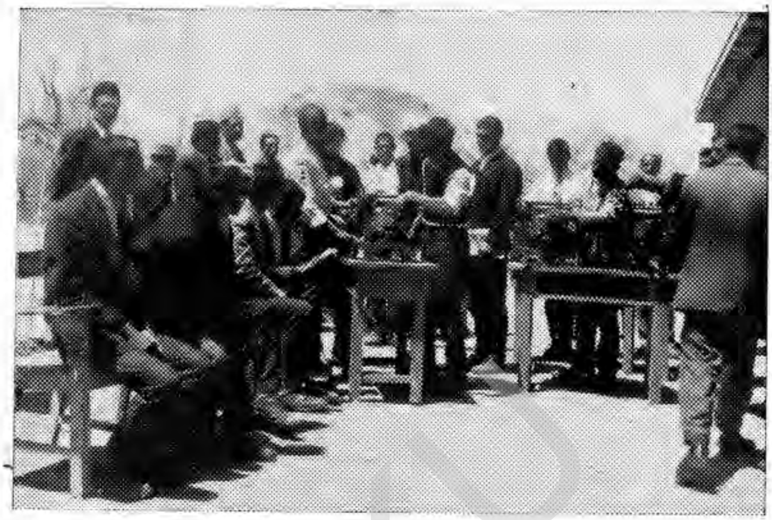

دکلیو دپر اختیاد ریاست دمسلکی کورس شاگردان دعملی تدریس په وخت کښې

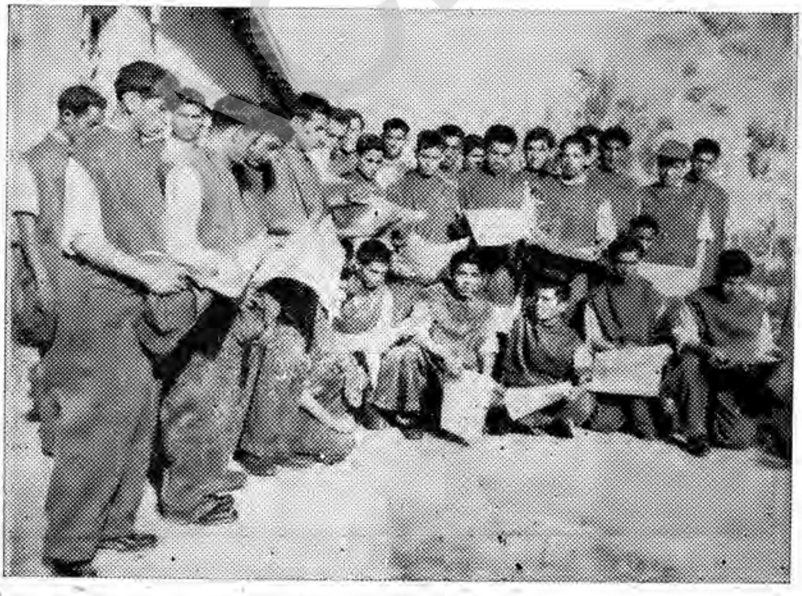

دکلیو دپر اختیاد ریاست دکار کوونکو دکورس فارغ التحصیلان دخپلو بسری
لیکونو د اخستلو نه وروسته

(٤٥) تنه شاملان لری ، هلکان اوگوردیش چه‌شل تنه هلکان اولس نجونی پکښې دی پهٔیکل چه شل‌تنه هلکان اولس‌تنه‌نجونی زده کوونکی لری‌تا سیس‌اوپرا نیستل شو ل .

په‌پنځم کال کښې‌عرفانی‌چاری

دکلیودانکشاف دمختلفو پروژو په کلیو کښې(۳۵) کلیوالی ښوونځی ،(۱۹) اجتما عی مرکزو نه او (۳۵) دلویانو کورسونه تاسیس اوپرانیستل شویدی .

دملی روزنی په‌مرکزکښې‌دکلی‌له‌کارگرانوځخه‌نوی تنه‌چه‌یو نیم‌کال‌دور ه‌لری دمربوطو متخصصانوتر کتنی لاندې ونیول شول اوهم په‌نظر کښې د ی چه په را تلونکی ژ می کښې دمتخصصانویومیاشتنی‌کورس‌اودبلاك‌دمدیرانواوفنی‌پلټونکویوپنځلس‌ورځنی‌کورس‌پرانیستل‌شی.

زراعتی‌غټې‌چاری دپلا ن په لومړ ی اود وهم کال کښې

زراعتی‌چاری په زړه پوری پراخی شوی، ماشین آلات او زراعتی عصری تجهیز ات او دزراعت نوی لاری‌خلکوته ورو ښودل شول،دډېرو ښو میووونی ، سابه او حبوبات خلکو ته وروپیژندل شول، دنباتاتو دساتنی اودمضر و خزندو د مخو کولو په لیاره کښې خلکو ته لا ر ښو و نه و شوه ، د حیوا نا تو نسلگیر ی خلکو ته ورزده کړ ی شوه او د ویټر نر ی سرویسو نه پرانیستل شول ،له(٤۰۰۰۰) نه‌زیات‌حیوانات دډول ډول‌ناروغیو په مقابل کښې واکسینشن‌شول.

په د ریم کال کښې

په ډ یر و ځمکو کښې د غنمو ز را عتی تجر بې شو ید ې ، (۹۵) منه پاك ا و للمی غنم په تجربوی ډول کرل شویدی • سربیره‌په دی په بېلو بیلو ځایوکښې د جاپانی‌توتانو (۱۵۰۰) نیالگی کینښودل شویدی او له(۵۰۰) جریبه ځمکی ځخه د ملخو په ضد مجا دلـه شو یده او همد ارنگه په(۱۰۰۵۰)ونو باندی‌په بیلوبیلو ځایو کښې د نا رو غیو په ضددوا شیند ل شویده او په(٤٤)جریبه ځمکه کښې چه غنم او جوا ر ور با ند ی کرل شو ی وو مصنو عی کود استعمال شوی او ښه نتیجه یی ورکړ ی ده،په پنځه جریبه‌ځمکه کښې مریکا یې ر شقه کرل شوی او دامریکا یی او چینایی سابو تخم په خلکو و یشل شوی او یو شمیر ونی پیوند او شاخ بری شویدی او د پیلی شل کڅور ی تخم هم خلکوته ورکړ ی شوی‌دی په پر وگرام کښې د حیوانانوواکسینشن جاری وو،(۵۷۵)بیل‌بیل حیوانات‌خصې‌او(۲۰٤۵۳) حیوا نات لکه غوایی،پسونه،آسونه‌اوچرگان‌په مختلفو کلیو کښې تداوی‌شوی،لس طبیعی نسلگیری او(۱۵۹)مصنوعی القاح شوی دي.

همد ار نگه دزراعت‌دانکشاف مربو طی ویناوې شوی او فلمونه یی ښودل‌شوی دی،په دو ولسو کلیو کښې زارعینوته د نیالگیو د کینولو اودزردآ لو، بادامو ،مڼو،تو تانو ا و غو زا نو او دوړ ونیا لگیو اوسا بـو د مر اقبت په باره کښې وړ هـدایتـو نـه ورکـړ شوی دی .

ACKU

د لوګر په لومړي بلاك كښي

«۳٦۱۷» منه غنم پاك شوي ا و د كتب خيلو، دهنو، مغل خيلو، كمال خيلو ، څرخ ، اوام، رحیم آباد دکلنګار په شش کلا او بابوس په کلیو کښي کرل شوي او «۳۱۰۹» و نی شاخ بري اوپیوند شوي‌دي‌او«۱۷٤۷» تاکو نه پریکړ شوي‌د ي‌او په «۳۱٦» ونو ، دفالیز په«۱۵» جريبه ځمكه او« ۵۱۲۷۰»تاکو نو باندي دوا شندل شوي ده او «۱۱٤۵» جريبه ځمكه د ملخو دهجوم په مقابل كښي مدافعه شوي اود« ۱۵» جريبو ځمكو حاصل د عصر ی لرو نو په وسیله دخلکو په مخکښي وییلي شوي‌دي، له دې نه علاوه د «٤۵٦ » نيالګو د كښينولو په‌باره كښي لارښوونه‌شوي ده او دډول ډول خارجي سبو ښخه تخم په خلكوباندي ویشل شوي او دهنو د كرلوپه‌باره‌كښي‌لارښوونه‌شوي‌ده. «۱۲۲۵» چرګان‌او« ۸۰»داني‌نسلي هګۍ په خلكو باندي ويشلي شوي دي او«٦۱٤۹»دول ډول حيوا نات خصي شو ي ا و «۱۳۹٦۳» حيوانات تداوي يا وا كسنيشن شوي دي او« ۲۲۵۰»چرګان هم‌واکسنیشن شوي د ي . سر بیره پردي دبلاك د آمریت‌اودعمومي‌سرك ترمنځ‌يوفرعي سړك‌دخلكوپه‌مرسته‌جوړاو قند هار پل هم ترميم شوي دي .

د پروان په بلاك كښي

په«۲۸» جريبه‌ځمكه، «۸۵۰» تاكونو او«۳٦۰» ونو باندي دډول ډول ناروغيو په ضد دو اشيندل شوي ده چه نتيجه‌ئي ښه اوپه زړه پوري ده اوخلك وربا ندي خوشحال شوي‌دي. همدارنګه «٤۰۳» څاروي‌خصي، «۳۸۹» څاروي تداوي‌او«۵۱٦۵»څاروي‌واكسنيشن‌شوي‌دي چه ددغو چارو نتيجو خلك خوشحاله كړي دي .سر بيره په دي پنځلس لكچر ونه وركړي شوي‌دي‌چه‌ددغو ټولو لكچرونو اوريدونكي« ٦۸۰» تنو ته رسيږي .

په‌ښلورم كا كښي

«۲۲منه» پاك شوي‌غنم‌اويوڅه .ريسان‌شوي‌غنم اودنبريدغنمو «۲۱»اودرشقي «۹» نموني په خلكو باندي وويشل شوي ، يومن اوپنځه پاوه او دري خورده‌پیله حاصله شوه. دبادامو «۲۱»منه‌زړي، لس‌زره‌داني‌غو زان ،لس‌منه دزرداٰلو زړي اودتوتانو پنځه‌چارکه تخم‌دګلزار په‌فارم كښي وكرل شول اودشيوكيو دسړك په د واړوغاړو باندې «۸۵۰» چنا ر ی نيا لګی د ګلزار په فارم دچنارو «۳۵۰»نيالګي،«٦۰»بوټي نسترن،دګلابو «٦۰»بوټي ، دمجنون ولي «۱۰۰» بوټي اودآلو بالو «٤۰۰» نيالګي كښېنول شول او پنځه ونی‌دخلكوپه‌مخكښي شا خ بری شوي او ددوا شند لو يوه بمبه ، د پيو ند يو چا قو او د شا خ بری يو ه قيچي خلكو ته وركړي شول ، «۲۲٦» څاروي خصي، «۲۸۱» څاروي تداوي او «۹۸۵» چرګا ن واكسينشن شول‌او «۱۱۰» څاروي هم واكسينشن شوي اودوه سوه نسلي چرګان خلكو ته په‌وړيا ډول‌وركړي شوي‌د ي .

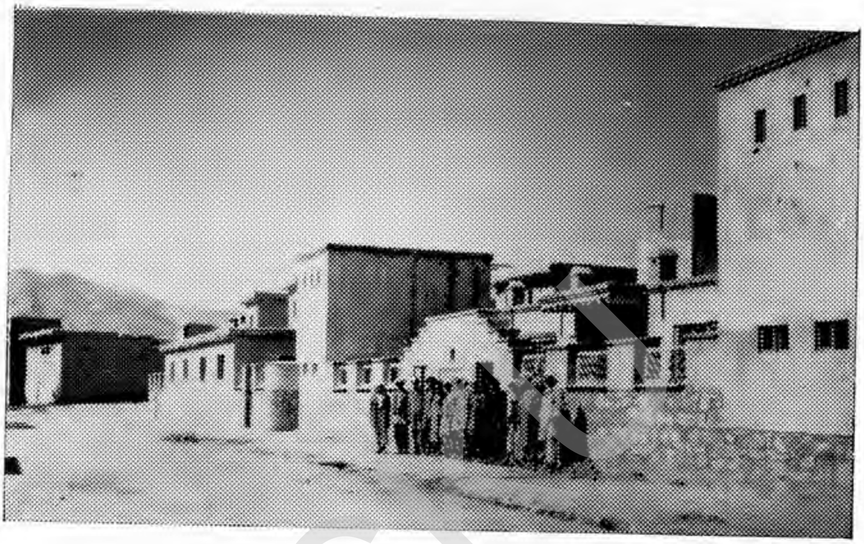

د کلیو د پراختیا په ریاست کښې د شیو کیو د پروژې په اساس نوي کورونه د نمونې په ډول جوړ شوي دي

د کلیو د پراختیا په ریاست کښې د شیو کیو، چهار آسیاب او بینې حصار د لمړنې ښوونځیو یوه ډله فارغ التحصیلاتې چه خپل برې لیکونه یې اخستي دي

د کلیو د پراختیا په ریاست پورې مربوط په شیوکي کښي، میرمن مبارز د روغتیا د ورځې په مناسبت وینا کوي

دلوګر په لومړي پروژه کښې

دزراعتی فعالیتونو په ترخ کښې په دغه موده «۱۳٦٤» ځاروی تداوی «٤۳۸» مختلف ځاروی خصی او «۵۵۰» چرګان واکسینشن «۱۵٦۰» منه غنم پاک او دنبرید «٦۰» پونډه غنم وویشل شول او پنځه قطی سریسان دغنمو سره دکډولو دپاره خلکوته ورکړی شول .

دلوګر په دوهمه پروژه کښې

«٤۱٦» منه غنم پاک او په «۲٤٦» منو باندی دسر یسان دواو و هل شوه او د نبر ید «۳۸۰» پونډه غنم په تجربوی ډول وکرل شول ، «٦۷٦» ونی او تاکونه شاخ برې شول او «۲۹۳» ځاروی تداوی شول، سربیره په دې لڅچرونه ورکړل شول او فلمونه وښودل شول.

دپروان په پروژه کښې

په بیلوبیلو سیمو کښې په پنځه جریبه ځمکه کښې په تجربوی ډول دنبرید غنم وکرل شول اودخلکو په «۴۲» منه غنمو باندی دسریسان دواووهل شوه او «۱۱۷٤» منه غنم دتخم پاکی دماشین په وسیله پاک کړی شول، «۱٤۸» ونی دنمونی په ډول شاخ بری شوی او په یوه جریبه ځمکه کښې او بغلو رشقه وکرل شوه، «۳۷۳» ځاروی خصی او «۱٦۸۸» ځاروی تداوی شول او «۷۱۵۱» ځاروی او «۲٤٦۸» چرګان واکسینشن او «۲٦» نسلی چرګان خلکوته ورکړی شول . دخواجه سیاران دکلی خواته سړك ددوهمیلو په اوږدوالی جوړ او ترمیم شو دری اجتماعی مرکزونه په انچوو بربایان اوبینی اشترکرکښې تاسیس اوپرانیستل شو ل .

دنورستان په پروژه کښې

دغه فعالیتونه دڅلورم کال ددوهمو دریو میاشتو په نیما یی کښې شروع شول، په دغه موده کښې په بریکوټ کښې یو تجر بتی فا رم چه ۲ جریبه ځمکه یی نیو لی ده جوړ شوی دی اودغه فارم دځمکی په آبادی کښې «۳۵» تنو خلکو دیوی ورځی دپاره برخه اخستی ده په دغه فارم کښې په سابو سربیره «٦۰۰» قلمی بهی «٤۰۰» نارنج «٦۵» لوکاټ «۱۸» دمڼو ونی پنځه دآلوبالو ونی کښینول شوی دی او «۲۰۰» میوه لرونکې ونی دخلکو په مځکښې شاخ بری شوی دی او «۷۸» ځاروی تداوی او پنځو س چرګان او «۲» غوایان واکسینشن شو ی د ی .

په پنځم کال کښې

په بیلو بیلو کلیو کښې دکوچنیو لاسی صنایعو دمختلف مرکزو نو دپرانستلو دپاره عملی سروی بشپړې شوی او مقدماتی فعالیتونه هم ترلاس لاندی دی ، دحیوانی او نباتی ناروغیو په ضد مجادله پراخه شوې ، دحبوباتو اصلاح شوی تخمونه په خلکو باندی وویشل شول او دهغو دډېروالی دپاره توصیی اولارښوونی وشوی دښوزراعتی وسایلو اودحیواناتو دښه نسل ورکړه دپخوا په شان دوام وکړ ، دکمپوست اوشنی سری په وسیله دکود تهیه کولو ښه لیاره لازیاته پراخه شوه.

دمیرمنو خیریه فعالیتونه دپلان په لومړي او دوهم کال کښې

میر منی او نجونې دکورد سمبالولو په بیلو بیلو بر خو کښې په کا بل کښې د ښځو

دښيګڼې په مرکز کښې وروزلې شوی او ديونو يوشمير ماهرانو په اداری ، زراعتی، عامې روغتيا،سنترين،ښوونی او روزنی، قابلګی ، اجتماعیښيګڼې،لاسی صنا يعو او نو رو بر خو کښې دمشاورينو او مربيونو په حيث پهفعاليت لاس پوری کړ.

دکـليو دپراختيا درياست پهمربوطاتو کښې يومتخصص دتوت دپاڼو پهباره کښې چهدوريښمودچينجیپهروزنهکښیديراهميتلری توضيحات ورکوی

په دريم کال کښې

دښځو روزنی يوکورس په بينی حصار کښې پرانستل شوچه «۳۱» تنه زده کو و نکی پکښې تر روزنی لاندی نيولی شوی وو ، پهدغهکورسکښې دکور سمبالی،خياطی، پخلی او دماشومانو دپرستاری مسألی اوموضوعات ور زده کول کيېزی، دښو کيودرو زنی پهمرکزکښې ور کتونپرانستل شو، دميرمنو خيريه مؤسسی له يوی خوا دلومړنيو تعليماتو د زده کو لو زمينې برابری کړی دی او له بلی خوا دښيو کيو دپر وژی ښځې په کو ر نی اقتصا د او د زړو عادتونو پهاصلاح کولو پوهوی. ددغیمؤسسی کار کوونکی يوه آمره، يوه متخصصه، يوه ترجمانه، يوه منتظمه اودری ښوونکی دی ، دغه مؤسسه يو اصلی مر کزچه په بينی حصار کښې دی اودوه فرعی مرکزونه يوپه کمريو اوبل په چهارآسيابکښې لری او دشاګردانو شمير يې ٤٧ تنوتهرسيږی، شاګردانی دتکرانو اوبدل، ګلدوزی،خياطی، دفارسی ژبې، حساب او حفظ الصحی درسونه ، روزنه او دکورد سمبالولو چاری زدهکوی،لهدغه پرو ګرا م څخه

بنه استفاد ی شوی او د هغه تود هرکلی شوی دی. ددغو کور سو نو سر ه ځنګک په ځنګک یو ورو کتون هم تاسیس شوی دی چه د شا ملینو شمیر یې «٦٧» تنو ته رسیږی، دلوګر په لومړی بلاك کښی هم یواجتماعی مرکز پکار واچول شو .

په څلورم کال کښی

د شیوکیو دپروژې په اساس هلته اجتماعی مرکز ونه پرانستل شول ، برسیر ه پر د ی د میرمنو خیریه فعالیتونه درخصتۍ لهورځوڅخه پرته په ټول کال کښې جاری وو اوپه بګرامیو کښې یو اجتما عی مرکزهم پرانستل شو، دکتب خیلو دښځو دښیګڼې په مرکز کښې فعالیتونه جا ری وو، په دغه مرکز کښی « ۱۱ » تنه شامل وو .

په شیوکیو کښې د کلیو دپراختیا دریاست یو موظف فنی مامور دنوی کیمیاوی کود په باره کښې چه دکرهڼې له پلوه ډیراهمیت لری خلکو ته ورتوضیحات ورکوی

په پنځم کال کښې

د تیر و کلونو په اساس د ښځو د ښیګڼې دوه فرعی مرکزونه دشیوکیو په پروژه کښی تاسیس شول .

د پلان په لومړی او دوهم کال کښی صحی فعالیتونه

دروغتیادمرکزونو د پرانستلو مقدمات ونیول شول او ددې پروژی دپر مختګک په ترڅ کښی ډیر خلك معا ینه او تداوی شول او یو زیات شمیر خلك د سار ی ناروغیو په تیره بیاد کوی په مقابل کښی واکسیناسیون شول، دحاملو ښځو و رځ په ورځ زیاتیدونکی شمیر په صحی مرکزونو کښې راجستر ی شو او قابلو دتولد اتو په یو شمیر کښی مر سته وکره کورسونه ،لکچرو نه او دفلمونو ښو دل دصحی تبلیغا تو په غرض پرا نستل شول ، دکلیو

دانکشاف کارگرانو د مبرزونو په ودانولو، دځاګانو په کیندلواو داو بو دنلو نو په تهیه کولو کښې مرسته وکړه .

په دریم کال کښې

په دغه موده کښې(١٤٥٥٨٥)تنه دپروژې په ساحه کښې د ډ و ل ډول‌نار و غیو په ضد معاینه او تداوی شوی‌دی او دزیږیدنی شل پیښې د شفاخانی د موظفو کسانو تر نظر لاندې او ځینې ئې په شفا خانه کښې شوی دی او ۲۳ ۲۱٤ حامله میندی را جستر شو ی او تر مراقبت لاندی نیولی شوی‌دی. همدارنګه۷۹٥ روغ ماشو مان راجستر شوی دی اود نورو شا ملینو په شان ئې له شیدو،صابون و ویټا مینو څخه استفاده کړی ده، دغه راز « ١٩٦» غاښونه تداوی او ایستل شوی دی او ۹۳۰ سرپټ مبرزونه اصلاح او ودان شو ی د ی ، ۲٥ څاګانی کیندل شوی اوواتر پمپونه ور باندی نصب شوی‌دی ، په‌دی سر بیره و ینااوی شوی او صحی فلمونه ښودل شوي دی او دپروژې په بیلو بیلو بر حو کښې دډی ،ډی، ټی پوډر تطبیق شوی دی .

د لو ګر په لومړی بلاك کښی

١٦٥٥٤ تنه تدا وی او یاد ډول ډول‌ناروغیو په مقابل کښی واکسینا سیو ن شوی دی د حامله میندو مراقبت جاري دی او قابلو په ولادی پیښو کښی مرستی کړی دی او څلور نجونی تر پروژې لاندی کلیو څخه د قابلګی د معاونی دکورس د پاره‌تر رو ز نی لاندي نیول شوی دی، دځا ګا نو بمبی تر میم شوی‌دی، د اوبو یوه نلکی نصب او ۲۱ سر پټ مبرزونه جوړشوی‌دی، صحی وینا وي شوی او فلمونه ښودل شوي دي او ډیر دډی،ډي،ټی پوډر تطبیق شوی دي .

په‌شیو کیږ کښی‌دکلیودپراختیاپه‌ریاست پوری‌مربوط دبیطاری دموظفینودفعالیتونو‌منظره

په څلو ر م کا ل کښې

د شیوکیو په پروژه کښې ۲۲۱ حامله ښځې او ۲۶۵ ماشومان راجستر او په د غو شپږو میاشتو کښې ۲۲۷ ٤٤ تنه تداوی او ۷۱۰۷ تنه واکسینیشن شوو او دزیږ یدنی ۱۹۷ پیښې د شفاخانو د مؤظفو کسانو تر نظارت لاندی او ځینی ئی په شفاخانه کښې وشوی، ٤۱۷۳٤ تنو خلکو، ۸۰۵۲۲ ټکر جامو ، ۱۹۰۱٦۱ بسترو، ۸۸ دکا نو او ٦۲ جو ما تو نو باندی ډډی، ډی، ټی پوډر وشیندل شول، په دغه موده کښې ۳٤۰ مبرزونه اصلاح، شپږ څاگانی وکیندل شول او واتر پمپونه نصب او دوه واتر پمپونه ترمیم شوه.

د لو گر په لو مړی پروژه کښې

۱۱۰۹۱ تنه ډول ډول ناروغان معاینه او تداوي شول او ۳٤۷۳ تنه واکسینیشن شول ۱۸ حامله ښځې او ۱۲۱۳ ماشومان راجستر شو او د شفا خانی تر نظر لاندی دز یږ یدنی اوه پیښې وشوی او ۲٦۵ تنو باندی لزوماً ډډي، ډي، ټی پوډر تطبیق شول، همدارنگه پنځه فلمونه وښودل شول او ۱۳ لکچرونه ورکړ ی شول .

سنتیشن : په ۳۳۵٦۰ تنو ، ۲۳۷۸۰ خو نو ، ۷٦۰۸٤ ټکر جا مو ، ۱۲ ښوونځیو ۱۵۹ جوماتونو ، ۳۷۵۲ حویلیو ، ۱۷٦ د کانونو او ۲٦۲ عسکرو با ندی په متفرقه ډول ډډی، ډي، ټی پوډر تطبیق شوی دی، دری پمپو نه تر میم او د پوډر شیند لو په ترڅ کښې صحی توصیی وشوی .

دلو گر په دوهمه پروژه کښې

۲۳۸۰ تنه معاینه او تداو ی شول او په ۵۸۳٤ تنو، ۱۲۰٤ کورونو، ٤۸ جوماتونو، ۳۳ دکا نونو او ۲٦۸۹۲ ټکر جامو باندی ډډی، ډی، ټی پوډر تطبیق شول .

دپروان په پر و ژه کښې

۵۲۸۷ تنه معا ینه او تد ا و ی ا و ٤۰٤ تنه واکسین شو ل او څلو ر حا مله ښځې او ۳٤ روغ ماشومان راجستر شول اودولادت یوه پیښه دشفاخانی دموظفو کسانو تر نظر لاندی و شوه او دپنجشنبې په ورځو کښې صحی کنفرانسونه ورکول شوید ی.

د نورستان په پروژه کښې

۱۳۱۷ تنه ډول ډول نارو غیو په ضد تداوي شوی د ی .

په بریکوټ او کامدیش کښې دوه اجتماعی مرکزونه پرانستل شول .

په پنځم کال کښې

دهغو فعالیتو سره سره چه‌د پروژې په برخو کښې په‌صحي ځانګو کښې شوي دی دکلیو دانکشاف دریاست په مربوطو بلاکونو کښې لس نور صحي مرکزونه هم‌جوړ‌شول، همدارنګه د فنيکسانو په وسیله صحي تبلیغات اودحفظ الصحی‌دچارو مربوط فلمو نه په زیاته اندازه تطبیق‌اوهم دپلان په‌پنځم کال کښی «٦٥» صحي‌ځاګانی دبمبو له‌نصبولو سره او «۱۵۰۰» سمنتی بیت‌الخلاګانی‌په‌مربوطو پروژو کښې‌جوړې‌شویدي‌اومعالجوي‌اووقایوی طب‌تر‌پخوا زیات تقو یه شوچه دکلیوزیات شمیر خلکو له هغو ځخه استفاده کړی ده .

ودانی

یوازی دپنځه‌کلن پلان په‌پنځم کال کښی دګلزار دملي روزنی دمرکزودانی‌چه‌کاریې جا ر ی دی۸۰په سلو کښی پای‌ته رسیدلی د ی، همدا رنګه د نور ستان ، پر وان د لوګر وشیوکیودبلاکو نو د مرکزونو اوفني ځانګوودانی «۷۰-۸۰» په‌سلوکښی‌سرته ورسیدې .

(پای)

✲✲✲✲
✲✲
✲

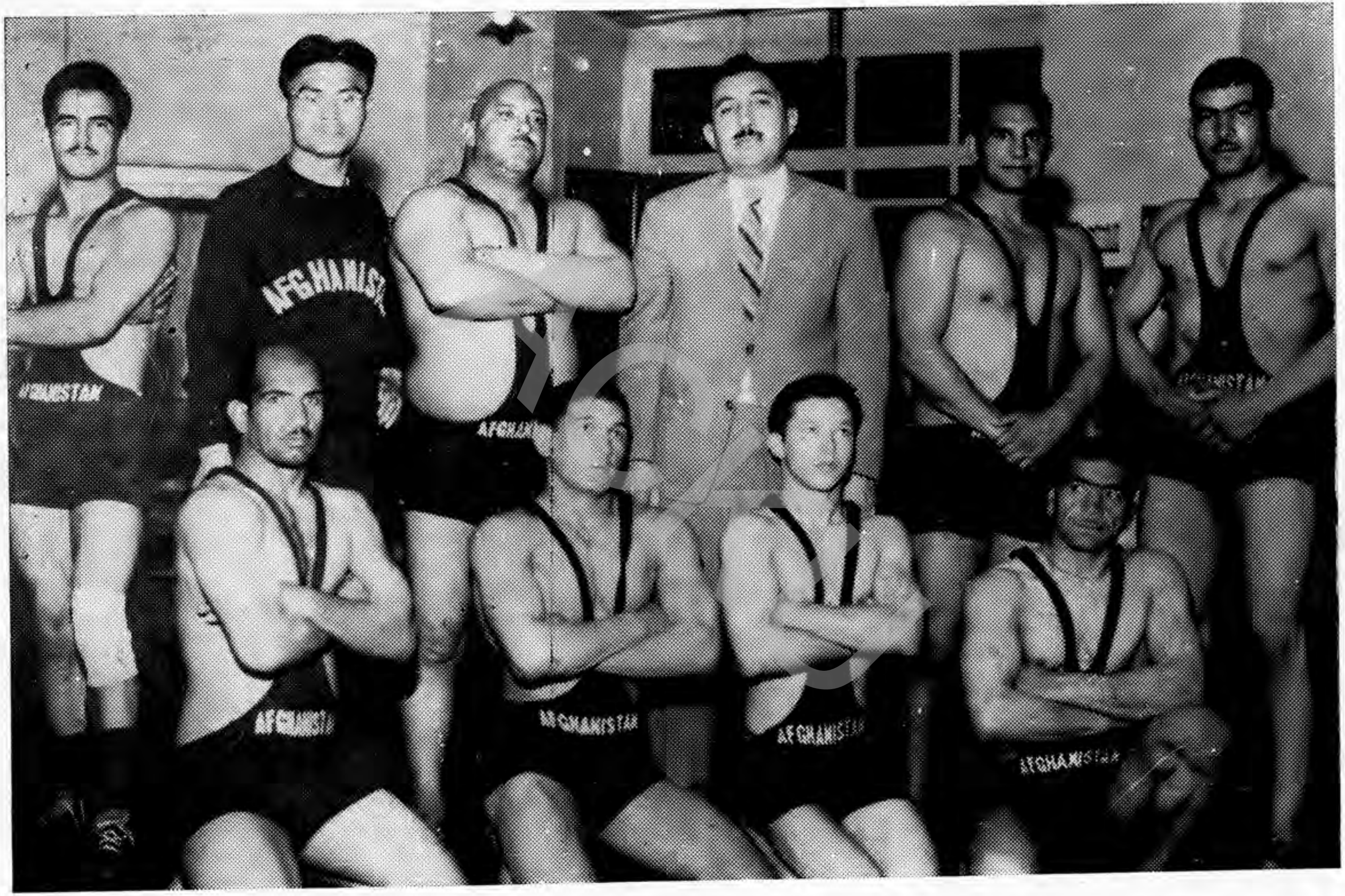

د افغانستان د پهلوانی ملی ټیم چه د ۱۳۳۹ کال دسنبلی په میاشت کښی د بین‌المللی المپیا په لوبو کښی د ګډون له پاره روم ته تللی و

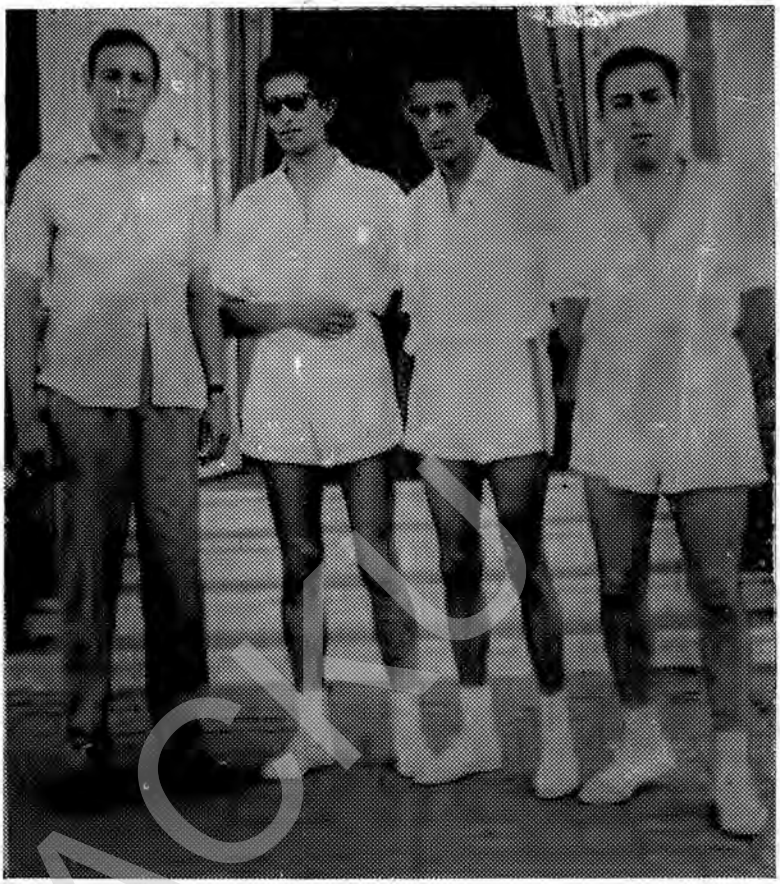

د افغانستان د المپیك د تینس د ټیم غړی چه د هند د حکومت د سپورټ د مقاماتو
په بلنه د ۱۳٤۰ کال د ثور په میاشت کښې یې هغه هیواد ته سفر کړی و .

دافغانستان دالمپیك دهاکی ټیم چه دسپورټی لوبو لپاره دعربی متحد جمهوریت
دسپورټ دمقاماتو په بلنه هغه هیواد ته تللی و .

دافغانی المپیک چارې

خارجي هیوادو ته دافغاني ورزشکارانو سفرونه

سږ کال د تېرو کلونو په شان دالمپیک ریاست دنړی دالمپیک داوه نوی کمیټو سره په تماس کښې دی او دعضویت فیسونه ئی دالمپیک بین المللی کمیټې، دفټبال ، هاکی، پهلوانی، پینګ پانګ او داتلتیک بین المللی فدراسیونو ته تحویل کړی دی.

تېر کال په سنبله کښې دروم په ښار کښې دجهانی ۱۹۶۰ کال د المپیک په لوبو کښې دګډون لپاره دیوه نه تراتو پورې دوزن پهلوانان داتلتیک دڅلورو تنو لوبغاړو او دپهلوانی او اتلتیک دیوه یوه ښوونکی په شمول د ښاغلی محمد فا ر و ق سراج په مشری د افغانی ورزشکارانو دډلې په حیث هلته لاړل چه په کابل کښې دهغوی دمشق او تمرین، لباس، دتګ او راتګ، په روم کښې داستوګنې اودنورو ضروریاتو لګښتو نه دالمپیک دریاست له خوا اجرا شول او دغه لیږلې شوې ډله په دغه مسابقو کښې تریوې اندازې دښو نتیجو په لاسته راوړلو بریالی شوه.

دروم په المپیا کښې د افغانی المپیک رئیس ښاغلی سراج د پهلو انی د بین ا لمللی قضاوت په عملی او نظری امتحان کښې دنړی دنورو دواطلبانو په لړ کښې شامل او په عالی درجه بریالی شواو په پهلوانی کښې دبین المللی ریفری او دګریکورومن اوفری ستایل په صفت وپیژندل شو.

د۱۳۳۹ کال دمیزان په میاشت کښې دعربی متحد جمهوریت دحکومت د بلنې په اثر یو منتخبه هاکی ټیم دغه هیواد ته واستول شو چه هلته دتوقف په موده کښې ئې څلور ځله مسابقه وکړه.

همدارنګه دهمدغه کال په میزان کښې دباسکتبال یو افغانی هیئت شوروی اتحاد ته ولیږل شو چه په یولړ مسابقو کښې دمطلوبو نتیجو دلاسته راوړلو نه وروسته بیرته وطن ته راوګرځید.

د۳۹ کال دعقرب په میاشت کښې دشوروی جماهیرو داتحاد دالمپیک دریاست ددوستانه بلنې په اثر ښاغلی محمد فاروق سراج مسکو ته سفر وکړ اودشوروی اتحاد د تشکیلا تو او دسپورټ دپرمختګ د کتنې نه وروسته دهغه هیواد دبدنی روزنې د ریاست په مر کز کښې دافغانستان اوشوروی اتحاد ترمنځه په دوستانه مسابقو کښې دګډون لپاره د ورزش ټیمونو دمبادلې په هکله دښاغلی محمد فاروق سراج او دشور وی اتحاد دبدنی روزنی د ریاست دمرستیال ښاغلی پسلیاك له خوا یوتړون لاسلیک شو چه دهغه له مخې د۱۳٤۰ کال په سنبله کښې دشوروی اتحاد دفټبال او پهلوانی ټیمونو ته بلنه ورکړه شوی چه دخپلواکی دجشن په مراسمو کښې ګډون وکړی .

سربیره پردی ددواړو خواودموافقې په اثر دوالیبال یو ټیم داریانا په نامه اود فټبال یو ټیم داریانا فټبال په نامه اودټینس څلور لوبغاړی دسپتامبر په میاشت کښې شوروی اتحاد ته لاړل او په خپلو لوبو کښې ئې ښې نتیجې لاسته راوړی.

همداراز دهند دټینس دفدراسیون دبلنې په اثر دټینس څلورماهرلوبغاړی هندته واستول شول چه‌په ډیلی، کلکتې، بمبئې او مدراس کښې دټینس د لوبو په۱۳ کښې غالب او۱٤ کښې مغلوب شول.

په‌داخل کښې دالمپیک دگــزارشاتو لنډیز

د۳۹ کال په‌جدی کښې دشمالي برخود دبزکشی ټیمونو د غورسی اوکتنو پــه غرض او دهغو دتعلیماتنامو دځینو موادو دتعدیل په‌غرض دالمپیک فنی‌مدیر مؤظف شوچه‌دمزار شریف شبرغان، قطغن اومیمنې ته لاړشي او دبزکشی دټیمونو مشرانو ته دبزکشی په هکله لاز مې لارښوونې وکړی.

دهمدغه کال ددلوې په میاشت کښې داریانا دسپورټ په‌کلپ کښې دداخلی او خارجی پینګ‌پانګ دلوبغاړو ترمنځه دپینګ پانګ دیوه تورنمنټ ترتیب ونیول شو او د سینګل او ډبل‌کپونه غالبو کسانو ته ورکړل شول.

د۱۳٤۰ کال په سنبله کښې‌دهاکی اوټینس یو یوټیم دهندنه‌وبلل شول چه د المپیک دریاست دمیلمنو په‌حیث‌کابل ته‌راشی او په دوستانه ډول د افغانی ټیمونو سره پــه مسابقو کښې گډون وکړی.

دمنتخبو ټیمونو ترمنځه دانتخاب ترتیب چه داریانا په‌نامه دفټبال ،او دوالیبال یویــو ټیم‌چه دالمپیک د ریاست په نظر کښې‌دی دهغو غړی د سابقه لرونکو او له ډیرو پیا وړو ورزشکارانو نه‌انتخابیږی چه‌په افغانستان اوپه هغوټیمونو کښې چه‌خارج ته استول کیږ ی خارجی ټیمونو سره په‌مسابقو کښې دمقابلولپاره چمتو وی.

دالمپیک دانتخابی تورنمنټ په‌نامه‌دمرکز دپیاوړو ټیمونو ترمنځه دوالیبال‌یوتورنمنټ دثور په‌میاشت کښی روی کار شوچه دوالیبال دلوبغاړو دشطارتونو ترکتنو و رو سته دهغو ترمنځه دولس‌کسان دوالیبال په‌مسابقو کښې‌دگډون‌لپاره شوروی‌اتحاد ته‌دلیږلو لپاره‌انتخاب اوولیږل‌شو سربیره‌پردی‌ددرندې پهلوانی ښوونکی‌دشوروی‌اتحادنه‌وغوښتل‌شو چه‌نوموی به‌په‌کابل کښی‌داوسېدانې‌په‌موده کښی‌دالمپیک دریاست‌میلمه‌وی‌اود کابل‌ددرندوو نو پهلوانانو ته به تمرین‌ورکوی .

په‌اته‌ پنځوسمه بین‌المللی غونډه کښی چه د۱۹٦۱ کال دجون په ۱۵ دیونان‌په‌مرکز آتن‌کښی جوړه شوه او دټولو هیوادو نه یو ه یوه صلاحیت‌لرونکی نماینده‌په‌دغه‌بین المللی غونډه‌کښی گډون‌وکړ،دافغانستان دالمپیک ریاست هم دقانونی‌موافقی نه وروسته‌خپل‌یو صلاحیت لرونکی نماینده دگډون‌لپاره ورواستوه .

د۱۳۳۹ کال داواسطونه راپه‌دې خواد کابل راډیو دموافقی سره سم یوالمپیکی‌پروگرا م چه دهغه‌مضامین دالمپیک دریاست له خوا تهیه کیږی‌په هفته کښی یوځل دکا بل ر ا د یو نه خپریږی .

سربیره پردې دکال داوړی ورځی دمیلی ، دکوچنیانو اودپښتو نستان دجشنو دورځو دسرې میاشتې دمخصوصی هفتی‌اودنوروځودورزشی‌پروگرامونوپه‌ترتیب کښې‌هم دا لمپیک ریاست زیاته برخه لری. «پای»

دافغانستان د دولتي انحصاراتو تشکیلات

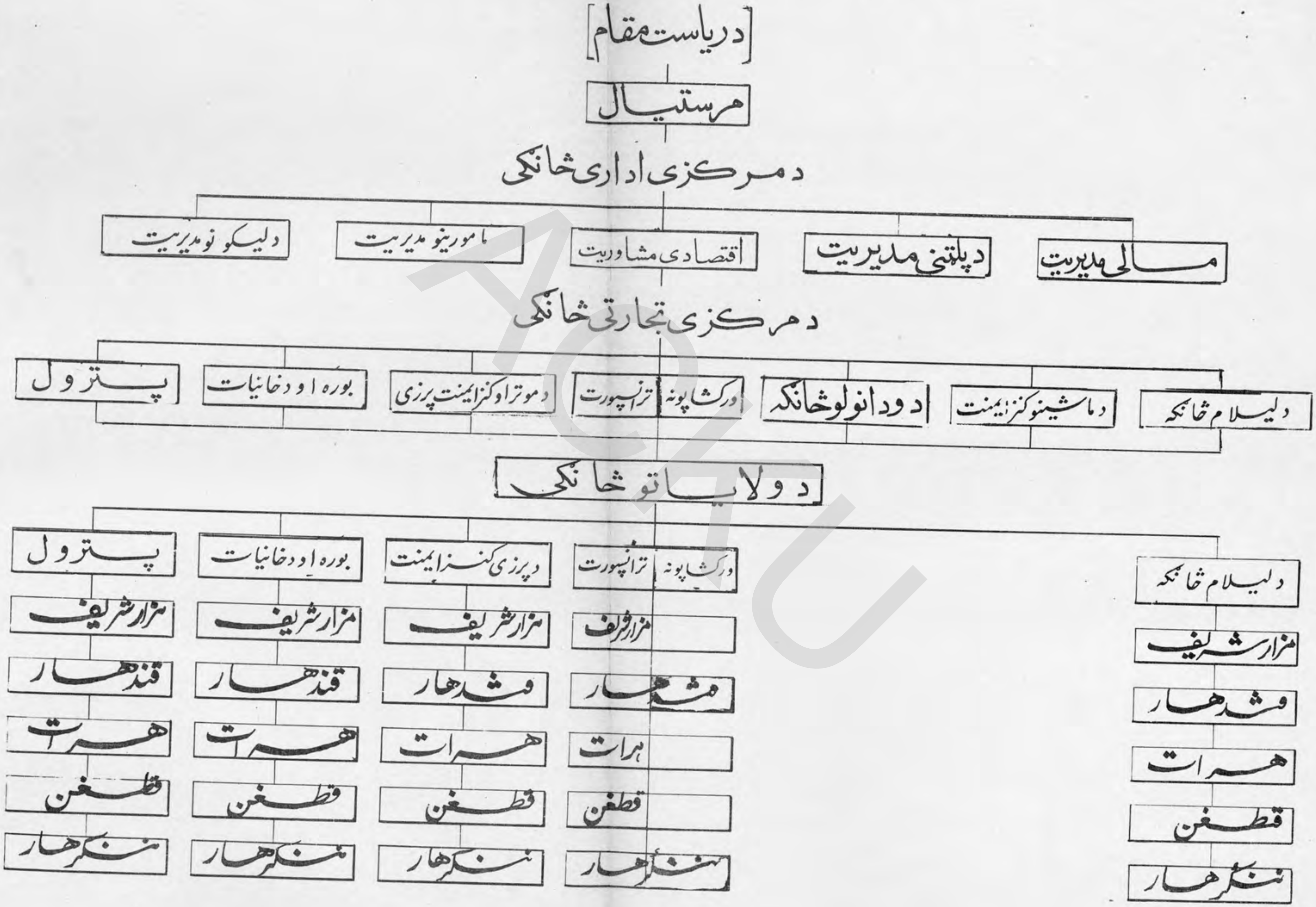

د دولتي انحصاراتو چارې

د موټرو چارې

دموټرودلوی‌مدیریت فعالیتونه پدی‌ترتیب ویشل‌کیږي :

۱ ـ دقراردادونو لاسلیك.

۲ ـ دپلورلو دنمایندګیو تأسیس .

۳ ـ دترمیمولو د د ستګا هواو ورکشاپونو جوړول .

د قراردادونو لاسلیك

د موټرونو مدیریت دشوروی‌اتحاد ، چکوسلواکي، پولیند، امریکا اونورو مملکتو نو سره د دول‌ډول موټرونو او دموټرو دقسم‌قسم پرزو دتوریدلپاره داسی قرارد دونه‌کړیدی‌چه دهغو په‌اساس‌کولای شی، زیم، پوپیدا، مسکویچ، والګا ،زیل،زیس،روسی‌جیپ، تاترا،وارشا نیسا، پراګاه شورلیت، انټرنیشنل ، فوردکورسلر ـ امریکائی‌او انګلیسی جیپونه ، لندراور فلکس‌واګون ، مرسدس‌بنز اوداسی‌نور موترونه په لازمه تعداد فرمایش ، تورید او توزیع کړی .

په ۳۹ کال‌کښی دشوروی اتحاد سره دځلورسوو ګړ ند یو او لاریو ؛ د چکوسلواکی سره دپنځوسو عرادواو دپولیند سره‌هم دپنځوسو عرادودقرارداد لاسلیك‌په‌لاندي ډول‌شوی دی،

ګڼه	دمملکت نوم	دموټرودول	دموټروشمیر	په‌پوند‌باندی‌ئی‌بیه
۱ ـ	شوروي اتحاد	زیل لاری	۲۰۰ عرادی	
۲ ـ	»	والګا	۸۰ »	
۳ ـ	»	روسی‌جیپ	٦ »	
٤ ـ	»	مسکویچ	٥۰ »	
٥ ـ	»	. . .	۱۰ »	
ټول			٤۰۰ »	۷۰۰۰۰ پونده
٦ ـ	چکوسلواکی	تاترا	٥۰ عرادی	٦۰۰۰۰ پوند
۷ ـ	پولیند	وارشاوا(پخوانی پوپیدا)	٥۰ »	۱۰۰۰۰ »
ددری واړومملکتونو ټول		اته‌جنسه‌موټرونه	٥۰۰ »	۱۳۰۰۰۰ پوند

دهغو ٦۸ عرادو ګړندیو او لاریو قرارداد هم د شوروی اتحاد سره وتړل شو چه‌په ۳۹ کال‌کښی مملکت ته راورسیدل او ددوایرو ، موسسو او انفرادي اشخاصو د استفا دی لاندی ونیول شول . همدارنګه ۳۳۸ عرادی مختلف‌النوع لاری او ګړ ند ی د مختلفو مملکتونو څخه وارد شوی اوپه‌کدام‌کښی دموجودو موټرونوسره‌سره ٤۳۱ عرادی‌پلورل شویدی‌ـ د. ٤ کال په‌دومیاشتو کښی ۱۲۷ زیس ، زیل ، والګا ، انترنشنل ، تاترا ، مسکویچ، او شور لیت

ACKU

پولیندی سرویسونه او امریکائی جیپونه وارد شوی او ۷۱ عرادی ورځخه پلورل شویدی.

په همدې ډول دغو امریکائی موټرو دپنځوسو پرزو دپیرودلو فرمایش چه په افغانستان کښې په کار لویدلی ددولتی انحصاراتو دپرزو خرڅولو دغرفو لپاره صادر شوی او دهغو ځینې برخه رارسیدلی او پلورل شویده.

دپلورلو دنمایندګیو افتتاح

له دی کبله چه دموټرو لوی مدیریت پخوا دامریکا سره قراردادونه درلودل نو ځکه ئې یوائې د انترنیشنل او شورلیت د پرزو دپلورلو نمایندګی دایری کړی وی خو اوس چه د مختلفو مملکتونو سره قرارداد لري په مرکز اوولایاتو کښې ئې دمختلفو مملکتونو د هر ډول مختلفو موټرونو دپرزو دپلورلو غرفی دایری کړیدی ترڅو چه خلك او موسسې له مشکلاتو څخه نجات مینده کړی لکه دکابل په (سیاه‌سنګ، دمیوندواټ، دانحصاراتو په ورکشاپ) کښې دولایتونو په پلخمری، جلال آباد او نورو ځایو کښې چه دروسی سامانونو د پلورلو نمایندګی دایری شویدی او ژر به د هرات، قندهار، مزارشریف او پکتیا په ولایتو کښې هم دایری شی.

د چکوسلواکی موټرو د سامانو دپلورلو غرفه دکابل په بریکوټ کښې دایره شوی چه دچکوسلواکی ډولوتاترا موټرو دپرزو دکمبود له امله، دموسسو مشکلات به لری کړی په همدی شان دپولیندې موټرو لپاره دپولیند دکانزنمنت پرانستل نژدې دی چه له دغی خوا به هم دموټرلرونکو تکلیفونه له منځه لری شی.

دروسی مالونو غرفه چه له څومودی څخه راپدی خوا په حضوری چمن کښې په روسی پاولیون کښې او اوس د انحصاراتو په مرکز کښې د مالونو په پلور لوبوخته ده د ۳۹ کال په وروستیو برخو کښې ئې دقرارداد ترون شوی او انحصارات کولای شی چه په کال کښې د ۳۰۰۰۰۰ ډالرو

په کندهار کښې دنوو ودانیو یوه منظره چه ددولتی انحصاراتو په ریاست پوری اړه لری

تخنیکي او نور مالونه دهمدغه قرار دادپه اثر له شوروي روسیې څخه وارد او د لته ئې وپلورې . دغه قرار داد د امانت ایښودلو په توگه ترل شوی چه دمالونو دپلور لوڅخه وروسته ئې پیسې شورویروسیې ته ورکول کیږي . دغه قرارداد دخلکو دکور اومنزلي لوازمـو د اړتیا ؤ غټه برخه لرې کوي چه هم دبیې له مخې او هم دجنس له مخې دمراجعینو په مفادتمامیږي ورکشاپونه

انحصاراتوکوشش کړیدې چه درارسیدلو موټرو دترمیم او اصلاح لپاره هم دترمیم دستگاوې واردې کړي اولکه څنگه ئې چه خلك دفالتوپرزو دمشکلاتو څخه خلاص کړي همدغه شان ئې

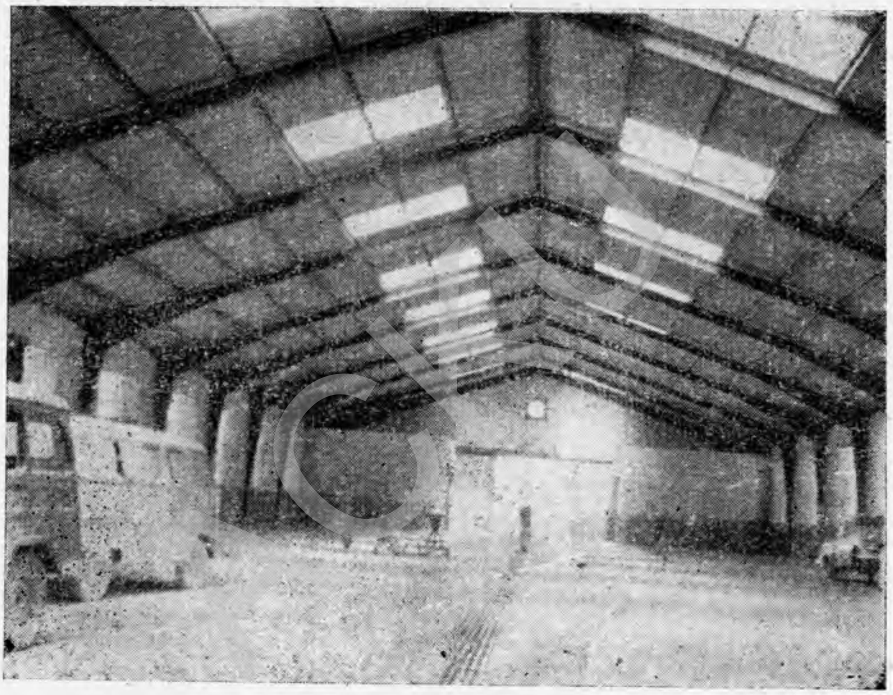

په قندهار کښې دولتي انحصاراتو دورکشاپ انگړ

د موټرو داصلاح اوترمیم له پلوه داهم اوآرام کړي دهمدې مقصد لپاره په نظر کښې نیول شوي چه د مملکت په مختلفو برخوکښې د موټرو د ترمیمولو ورکشاپونه منځ ته راشي او د مؤسسو او خلکو مشکلات لرې کړي . دکابل ورکشاپ چه پخوا په سیاه سنگ کښې دانحصاراتو د ترانسپورت د (نژدې څلور سوه) موټرو په ترمیم بوخت ؤ اوس د انحصاراتو مرکز ته انتقال شویدی .

دموټرو مدیریت دموټرو دواردولو په قرارداد کښې دیوې ټاکلي مودې یا کیلو مترو لپاره دموټرو گرانتۍ هم دنظر لاندې نیولی ده چه د هغې په اساس د روسیې اوچکوسلواکـې څخه رارسیدلي موټرونه دگرانتۍ لاندې دي .

دانحصاراتو دمرکز اوسنی ورکشاپ دروسی موټرو دګرانټی ورکشاپ همدی چه دروسی شخه هرېو وارد شوی موټر د شپږ ومیاشتو یالس زره کیلومترو لپاره د ګرانټی لاندی دی مؤسسی او خلك کولای شی چه د یوزر او پنځه سوه کیلومترو له ګرځیدلو څخه وروسته د ګرانټی په اثر خپل موټرونه د کتنی او ازموینی لاندی ونیسی روغنیات، اونور ئی تبدیل کړی ترڅو ئی چه د مودی یا ګرځیدنی لهمخی دګرانټی وخت پای ته ورسیږی ·

دغه ورکشاپ ډیزلی اوپټرولی موټرونه ترمیمولای شی . په قندهار کښی د ، ای ، سی ای په مرسته دیو لوی ورکشاپ جوړول سرته رسیدلی او پهکارئی پیل کړیدی. انحصاراتو بر سیره پهدیچه پخپله ئی دورکشاپونو او د موټرو دترمیم د دستګاهو په پرانیستلو کښی اغیزهناك اقدامات کړیدی دهغو مؤسسو او فابریکو سرهئی هم بنی اودیادونی وړ مرستی کړیدی چه پدی لاره کښی کارکوی اوهیڅ کومه همکاری ئی ورڅخه ندهسپمولی ترڅو په هغه موټرونه چهمملکت ته واردشوی دپخوا پهڅیر دیوی مودی کار کولوڅخه وروستهدلېزی اصلاح اوترمیمولو پهاثر داستفادیوړشی. مثلا ددی لپاره چه د جنګلك فابریکه په آسانی سره موټرونه اودنورو آلاتو ماشینونه ترمیم کړایشی او فابریکه اومراجعین ئی دپرزو د تیارولو او پیداکولو پهلاره کښی دمشکلاتو سرهمخامخ نهشی یوه لویه غرفهئیچه په کال کښی دپنځه سوودالرو څخه ډیرې پرزی پلورلی شی دایره کړیده.دالاخه چه ددی فابریکی داقتصادی بنیی دتقویه کولو لپاره همدغه اندازه پرزی سره د دومره غټ والی او ډیروالی پخپل اصلی قیمت اوخپل سربیه باندی بیدکوم مفاد اوحق الانحصارڅخه دجنګلكفابریکی تهورکوی ·

په همدی اساس ئی د زنده وانانو د ورکشاپ سر ه چه د سرویسو شرکت پوری ارتباط لری دقدر وړ مرسته کړیده چه په سلوکښی څلویښت دامریکائی رارسیدلو سامانو نو څخه هغه ورکشاپ ته ورکوی ترڅو چه دضرورت په وخت کښی د فالتو سامان او پرزو دکمبود او کموالی سره مخامخ نه شی .

دالاندنی جدول دهغو موټرواندازهښئیچه د۳۹ کال دوری دمیاشتی څخه د۳۹ کال ترپایهپوری پهانحصاراتو کښی پلورل شویدی

ګڼه	دموټرو ډول	دپلورل شویو شمیر	دبیی اندازه په افغانیو
۱-	لنترنشنل لاری	۳۳عرادی	٤٦٣٥٢٤٩ر٩٧_ افغانی
۲-	شورلیت لاری	۳عرادې	٥٣٧٢٠٧ر٦٦_ افغانی
۳-	شورلیت تیزرفتار	۲۳عرادی	٣٦١٣٤٩٧ر٨٧_ افغانی
٤-	روسی جیپ	٤٨عرادی	٥٣٤٧٩٧٦ر٠٣ _ افغانی
٥-	تانکرزیس	١عرادی	١٦٦٩٦٠ د ٨٣_افغانی
٦-	زیس لارې	۳۷عرادی،	٦ ٢٩٣٤٠٠ر٢١_افغانی
۷-	زیس تریلر	۷عرادی	١٧٥٤٥٠ر١٦_افغانی
۸-	روسی اطفائیه	٥عرادی	٢ ٣٩٢١٦٠ر٧٨_افغانی

(بقیه درصفحهٔ ۳۱٦)

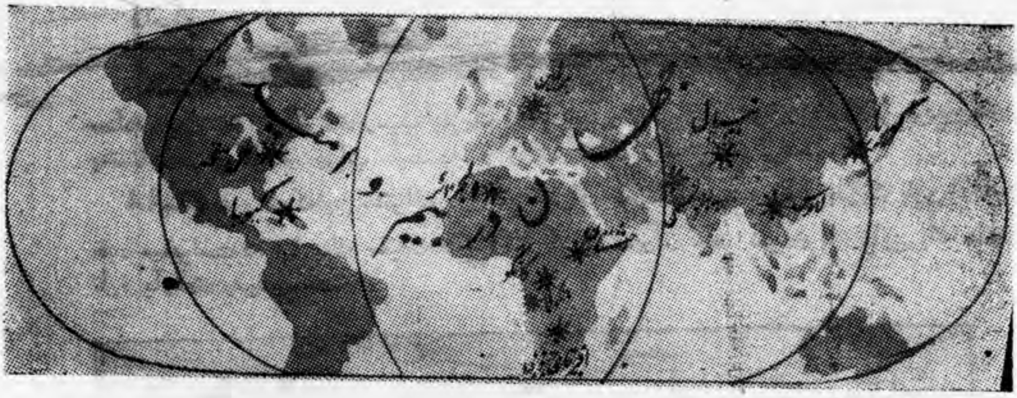

محمدابراهیم عباسی

یکسال یعنی ازسنبله گذشته تاسنبله امسال جهان ماشاهد حوادث گو ناگو نی بود. حوادثیکه مکرر صلح وآرامش جهان‌را درمخاطره انداخت واندیشه ها تولید کرد. بعضاً امیدهای تازه بوجود آورد،وسبب‌شد تاروح نوی درکالبد جامعه‌بشری د میدن‌گیرد.

حوادثیکه دریچه‌های تازه بروی بشریت کشود، انسان‌را بموفقیت هایی رو بروساخت، موفقیت هایی که‌آینده درخشانی را برای بشریت نوید داد.

درین‌سال‌جهان پرآشوب‌بود، این‌آشوب هنوزباقیست وبعیدنیست این‌آشوب ارمغانی از گذشته برای آینده باشد.

شگفت این‌است که این‌حدوث ووقایع هرچه‌بود وهرشکلی داشت وبا وجو دیکه بار ها بشریت رادرپرتگاه مخوفی‌آتش افروزی، تصادم‌ونابودی قرار داد، بکلی‌مأیوس کنند ه‌نبو د وبلکه درنا امیدی وبیم‌امیدهایی‌دیده میشد.

اینك‌ما تابلویی ازبیم وامید را ازنظرحدوث ووقایع درطی ۱۲ ما ه گذشته در چهار قارهٔ جهان یعنی افریقا، امریکا ،اروپا وآسیا تاحدی تصو یر میکنیم:

درقارهٔ افریقا

درطی ۱۲ماه گذشته قاره افریقا مرکز حوادث بزرگ و قابل‌توجه بود، این حوادث درشمال، مرکز وجنوب افریقابروزکرد وناآرامی‌خاصی‌در آن‌قاره‌تولیدنمود، طوری که‌جنگ سرد رادر افریقا منتقل کرد و منجر باوضاعي گرديد که احتمال میرفت باعث تصادم شرق وغرب گردد، بلکه قسمتی ازین حوادث آنقدر ناگوار واقع‌شدکه حتی‌درمؤسسه ملل متحد سرایت کرد ودرارکان آن‌مؤسسه تزلزلی وارد آورد.

مدهش ترین‌این‌وقایع درقاره افریقا مخصوصاً درده ماه گذشته‌درافر یقای مرکزی‌یعنی کانگو دیده میشود.

ACKU

کانگو

این کشور ۱٤ ملیونی افریقای مرکزی پس از ۸۰ سال اسارت بلژیك درجولای ۱۹۵۹ مصادف به(۱۳۳۹) بآزادی رسید، بلژیك دراول بصورت غیرمترقبه وخلاف انتظار مردم جهان به تمنای مردم کانگو جواب مثبت داد وآزادی کانگو رااعتراف کرد .

امابعد معلوم شدکه این اعتراف درواقع اعتراف صمیمانه نبود ، بلکه بلژیك باین اقدام خود میخواست دنیارا بیك حقیقت تلخ آشنا گرداند وآن ظاهر نمودن نارسایی یك ملت تازه بآزادی رسیده است .

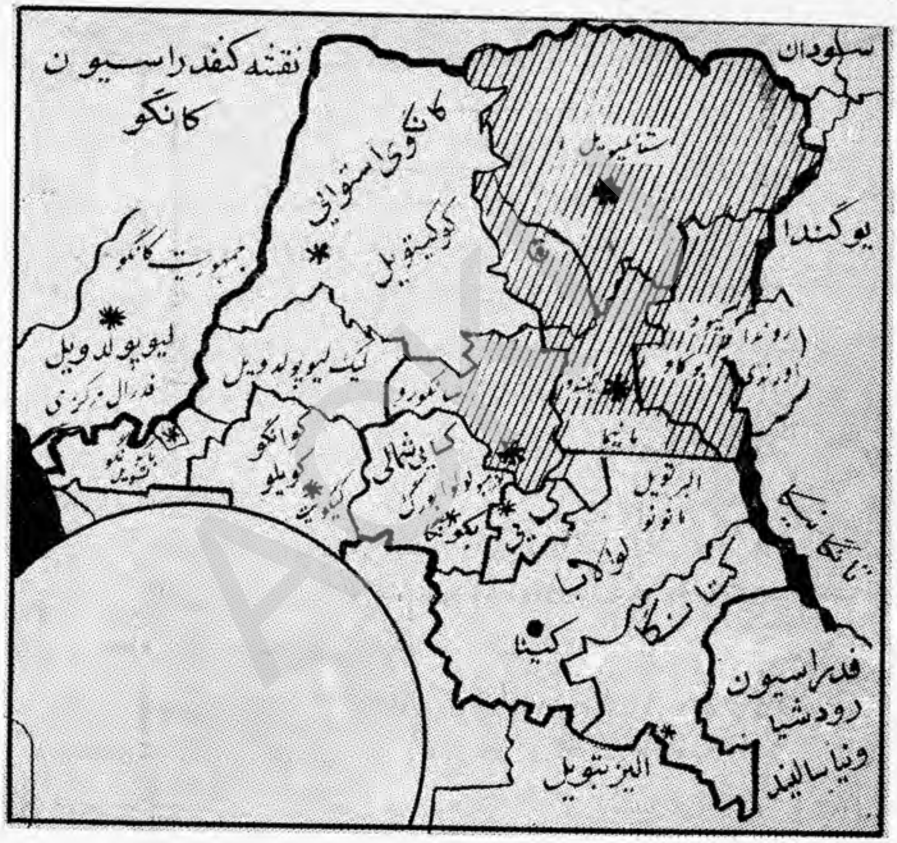

ازجانب دیگر شاید طبق پلانیکه دربروسل ترتیب شده بود، بلژیك فیصله کرده بودکه با تسلیم آزادی کانگو منابع اقتصادی کانگورادردست داشته باشدو بلکه اگرمیسرشود، مهمترین مرکز اقتصادی کانگورا بصورت یك واحدجداگانه درآورد وآنرا بهشکلی ازاشکال تحت نفوذخود داشته باشد .

چنانچه شاید دراثرهمین پلان های بروسل هنوز یك هفته ازتسلیم آزادی کانگو نگذشته بود که درآن کشور رنجدیده وتازه بآزادی رسیده اغتشاش نمودار شد واین اغتشاش و ناآرامی حکومت قانونی کانگوراکه ازطرف لوممبا زعیم محبوب کانگوریاست میشد بامشکلات بزرگی روبرو گردانید .

هرچندلوممبا زعیم‌مقتدری بود وملت کانگو پشتیبانی کامل وبلکه مطلق خودرا نسبت به‌لوممبا ابراز داشته‌ومیداشت، معذلك نباید ناگفته گذاشت که یك‌مشکل کانگو که‌درحقیقت همین مشکل سبب‌شد تا اجانب مقاصد استعماری خودرا درکانگو پیش ببرنداختلافات شخصی بین زعمای کانگو بود .

چنانچه کانگو به‌آزادی نرسیده بود که مبصرین سیاسی وضع کانگو رادرصورت آزادی وخیم میپنداشتند وبلکه ناآرامی را در کانگو پیش بینی میکردند .

زعمای کانگوغیرازمبوتو که بیشتر دروقایع وحوادث کانگو تاوقت حیات لوممبای فقیدنقش براز ندهٔ داشتند ، عبارتند از لوممبا ، کاساوبو ، چومبی و کالونجی .

کانگو صحنهٔ مد و جذر حوادث

اینها بودند که سر نوشت کانگو را تعیین کردند واگر اینهاباهم‌ازدر مخالفت‌وعناد پیش نمی آمدند و مخصوصاً باعتماد ملت کانگو به زعیم بزرگ شان لوممبای فقید اعتماد مینمودند یقیناً وضع کانگو غیر ازین میبودوکانگو بعدازگذشت‌یکسال‌ازآزادی‌آن‌کشور، دارای پرستیژ و حیثیت بهتر سیاسی‌میبود وملت‌کانگونیزمیتوانست ازموهبه آزادی برای‌رفاه وآرامی‌خود استفاده‌مطلوب میکند درصورتیکه دراثر این اختلافات شخصی هنوز یکماه ازآزادی‌کانگو نگذشته بودکه چومبی صدا ی مخالفت بلندکرد و بجای همکاری با حکومت مرکزی و قانونی کانگو اولین قدم رابرای تجزیه‌کشور برداشت واعلان استقلال ایالت کتانگارا نمود و خودرانیز رئیس حکومت کتانگا اعلان کرد .

این‌فاجعه تازه آغاز شده بود که‌فاجعه دیگری عرض وجود کرد وآن اراده کالونجی برای تجزیه کسائی ازکانگو بود .

بحران کانگو پیوسته کسب شدت کرد وسعی لوممبا جهت رفع بحران وموقف‌لوممبا درمسایل داخلی وخارجی‌وموقع ونفوذیکه لوممبای‌فقید‌درداخل وخارج کسب‌کرد مخالفین وی‌را بیش ازپیش‌تحریك نمود ودیری نگذشت‌کاساوبو رقیب سرسخت لومبا که‌درانتخابات پارلمانی کانگو دربرابر لوممبا شکست خورده‌بود ولوممبا وسیله شد تاوی رئیس جمهور وخودش‌رئیس‌حکومت‌باشدبنای‌مخالفت‌را باصدراعظم قانونی کانگوگذاشت .

این مخالفت خطراتی ایجادکرد ومشکل کانگورامشکلتر گردانید هردورئیس جمهور وصدراعظم یکدیگررامعزول اعلان کردند .

صحنهٔاززندگی همسروفرزندان لومبای فقید بعد ازمرگش

در خلال این جریانات لومبا همیشه بملت اتکا ورجوع میکرد و از پارلمان کانگورای اعتماد میگرفت، چنانچه درعرصه کمترازدوماه سه باراز پارلمان رای اعتماد خواست وپارلمان باالکثریت قابل ملاحظهٔ بلومبا رای اعتماد داد .

این رویه لومبا بالاخر سبب شد که کاساوبو طرح تازه روبکار آورد طوریکه زمام عسکر کانگورا بمبوتو سپرد و مبوتو خودرا فرمانروای نظامی کانگو شناخته کاساوبو ولومباهردورا معزول وانمود کرد ودروازهٔ پارلمان کانگو را بست و خودرا فرمانروای مطلق کانگو اعلام داشت .

اما از این اقدام منظوری نداشت جزءازبین بردن لومبا ازصحنه سیاست کانگو.

در این وقت لومبا را مشکلات مختلفی تهدیدمیکرد، یکطرف عساکر لومبا برای اتحاد کانگو میکوشید وطرف دیگر باید جان لومبا حفظ میشد، جنگ داخلی در کانگو واختلافات زعمای کانگو ومداخلات خارجی سبب شد که مؤسسه ملل متحد در کار کانگو مداخله کند چنانچه باساس فیصله مجلس امنیت قوای ملل متحد که از ممالك بیطرف تشکیل شده بود بکانگو رفت وهمرشلد رالف بنج معاون خودرا جهت وارسی اوضاع کانگو برای برگردانیدن بحالت عادی بکانگو فرستاد .

مبوتو فرمانروای کانگو امر دستگیری و توقیف لومبا را صادرکرد ولی قوای مللمتحد ومخصوصاً قوای گانایی ملل متحد لومبا راتحت حراست خود گرفت .

بالاخره فشار کاساوبو و مبوتو و سایر مخالفین لومبا وخطریکه متوجه جان لومبای فقید بود لومبا را مجبور ساخت که لئوپولد ویل را ترك گوید و بسوی طرفداران خود در جانب ایالت کسایی برود .

این اقدام لومبا مبوتو و کاساوبو را شدیدا متوحش گردانید و در صدد گرفتاری وی افتادند ، زیرا متیقن بودند که اگر لومبابه طرفداران خود می پیوندد آنگاه دیگر برمخالفین خود غلبه مینماید ، ازآن بود در اثر کوشش شدید عساکر مبوتو لومبا را در ۶۰۰ کیلو متری لئوپولد ویل در ایالت کسایی گرفتار نمودند .

لوممبا راکه هنوز صدراعظم قانونی کانگو بود ، خلاف قانون با طیاره مخصوص به لئوپولد ویل منتقل نمودند ، و در حالیکه دستان وی را از عقب بسته بود نـد و یـك دسته عساکراز وی مراقبت می‌نمود وی را وارد لئوپولد ویل نمودند .

خبر های مبنی به لت‌وکوب لوممبای فقید افکار عامه مردم جهان‌را سخت برآشفت و همه رویه کاساوبو و مبوتو را در برابر لو ممبا نکوهیده خواندند و نسبت به آن انضجار شدید خود را ابراز داشتند .

چومبی رئیس ایالت کتانگای کانگو با عده عساکر بلژیکی .

مخالفت طرفداران لوممبا باین‌وضع وسعی برای‌آزادی زعیم ملی شان حسادت مخالفین وی را بیشتر تحریك کرد، طو ریکه برای انتقال لوممبا به‌ایالت کتانگا پلانی سنجیدند واین‌مرد مجاهد و زعیم مقتدر ونامورکانگو را دردست شدیدترین مخالف ومعاندوی یعنی چومبی سپردند .

لوممبا در چنگ چومبی افتاد صدا هایی ازلت و کوب لوممبا و بالاخره قتل لوممبا بلندشد، آخرالامر حکومت‌کتانگا اعلان کرد کـه لوممبا از محبس مخصوص در کتا نگا فرار کرده است ، بزودی معلوم شد که این اعلامیه بهانهٔ بوده است برای اخفای قـتـل لو ممبا ، حقیقت این بود که بزر گترین فرزند کانگو را نا جوانمر دانه و ظالمانه کشته بودند .

فاجعه قتل لوممبا نفرت خاصی از کران تا کران گیتی تولید کر د ، در همه اقطار و اکناف عالم علیه این اقدام ناجوانمردانه مظاهره‌کردند وعکس‌العمل هـا ی شـد یـد ی ابـراز د اشتند .

این واقعه فصل دیگر در کتاب کانگو بعد از آزادی باز کرد ، گزنکا معاون لوممبا که از پیروان صمیمی وی بود در ستانلی ویل خود را بحیث جانشین لوممبای فقید اعلام کرد وعدهٔ ازممالك جهان حکومت او را بحیث حکومت قانونی کانگو برسمیت شناختند .

در این وقت زعمای کانگو بیك سلسه فعالیت های سیاسی برای اتحاد مجدد کانگو وقائم نمودن سلطهٔ لئوپولد ویل در سراسر مملکت پرداختند ، کنفرانسی در تاناناریف تشکیل دادند که در آن گزنکا اشتراك نکرد ، در این کنفرانس فیصله های نمودند که گزنکا این اجتماع را چنین تعریف کرد « اجتماع کاساوبو ، چومبی و کالونجی در تاناناریف اجتماع خاینین و دشمنان آزادی کانگوست »

متعاقب این کنفرانس ، کنفرانس دیگری در کوکتلا ویل دایر گردید ، که در این کنفرانس ، دفعتاً چومبی از طرف مبوتو گرفتار و بمحبس انداخته واعلام شدکه بجرم تجزیه کانگو و قتل لوممبا چومبی اعدام خواهد شد ، باین ترتیب چومبی برای مدتی در محبس مبوتو بسر برد اما پس از مدت مختصری وی را رهاکردند ، چومبی بار دیگر به کتانگا رفت و از مبوتو و شخصیت وی تمجید کرد .

اما باین حوادث اوضاع کانگوقرین آرامش نگردید و بالاخره زعمای مخالف کانگو متیقن شدند که یگانه راه آرامش و اتحاد در کانگو تشکیل حکومت ملی و احترام اراده ملت کانگو جهت تعیین سرنوشت شانست .

بنابران در صدد تشکیل مجدد پارلمان کانگو افتادند ، و در اثر انتخاباتی که برای تعیین صدراعظم کانگو صورت گرفت یکبار دیگر ثابت شد که مردم کانگو هنوز بزعیم فقید خود لوممباعقیده واحترام دارند وباین ترتیب پیروان لوممبا فیروز شدند ودر انتخابات پارلمانی ۶۲چوکی را بدست آوردند، در حالیکه طرف مقابل شان بیش از۵۸چوکی بدست نیاورده بودند .

پارلمان دراولین جلسات خود ادولا راکه یك سوسیالست معروف وشخصی است که وقتی به نمایندگی کاساوبو بهملل متحد نیز رفته بود بحیث صدراعظم وگیزنکا زعیم ستانلی ویل را بحیث معاون وی انتخاب کردند .

در اول چومبی ازاعزام نمایندگان خود به لئوپولد ویل اباورزید ولی وقتی ازپشتیبانی ملل متحد مایوس گشت و ازطرفی ادولا چومبی را تهدید کرد حاضر شد ، از جمله ۱۷ تن نمایندگان کتانگا ۷ تن آنرا به لئوپولد ویل بفرستند .

اکنون مشکلی که باید حل شود رفتن گزنگاازستانلی ویل به لئوپولدویل واطاعت چومبی از اوامر حکومت مرکزی، طرح قانون اساسی کانگو، سهم مبوتو درامور حکومت مرکزی است که البته روشن شدن وقایع بعدی در روشن گردیدن آتیه کانگو مؤثر واقع خواهد شد .

فعلاً آنچه ازاوضاع کانگوپیداست ، یك آرامش موقتی درآن مملکت و سعی ممتد برای نزدیکی سران کانگو واتحاد مجدد آن کشور، تقسیم وتجزیه شده است .

کانگو و ملل متحد

موضوع کانگو چند بار در ملل متحد راجع شد ملل متحد برای ایجاد آرامش در کانگوسعی وافرکرد فرستادگان ملل متحد رالف پنچ و راجیشور دیال از منتهای حزمو احتیاط کار میگرفتند.

شاغلی راجیشوردیال اولین نمایندهٔ مخصوص سرمنشی ملل‌متحد درکانگو

چون حوادث کانگو موضوع جنگ سرد بین شرق وغرب گردید، لذا نقش ملل متحددرکانگو ازطرف یك عده‌ازکشورهای بزرگ‌جهان خصوصاً ممالك بلاك شرق یکنوع جانبداری‌از موقف غرب در کانگو تلقی گردید واین امرسبب‌شدکه اتحاد شوروی وسایرکشورهای بلاك شرق بی‌اعتمادی خود رانسبت بهمرشیلد ابراز دارند

الجزایر

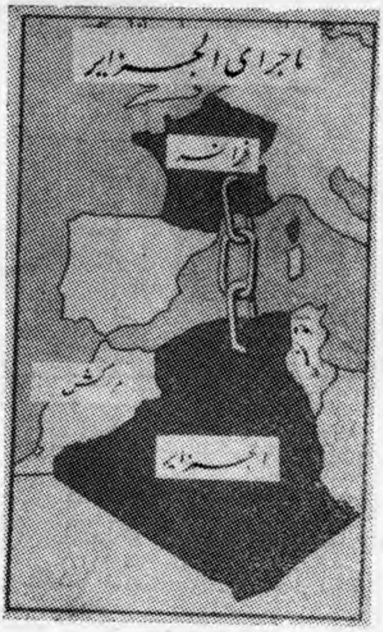

الجزایر در حلقه اسارت

فاجعه الجزایرمثل سابق در دوازده ماه گذشته‌دوام‌داشت، فرانسویان درالجزایربه قتل وقتال می پرداختند و ملیون الجزایر بمقاومت خود علیه‌قوای‌استعماری فرانسه بکمال رشادت‌دوام‌دادند .

هر چند دراین مدت موضوع‌الجزایر حل نشد وجنگ وخونریزی درالجزایر پایان نیافت معذلك ، موضوع الجزایر نسبت بگذشته انکشاف محسوسی نمود . درین سال فرانسه‌حاضر شد شرایط سابق را که مدعی بود در الجزایر اول متارکه صورت گیردوبعدمذاکره بعمل آید فسخ کرد وحاضر شد بمذاکره باملیون‌الجزایر تن دردهد درفراهم ساختن زمینه مذاکره حبیب بورقیبه رئیس جمهور تونس نقش محسوسی را بازی کرده

باین تفصیل که بعداز مسافرت بو رقیبه بسوی سویس در ماه فرو ر ی بپا ر پس ر فت وبا جنرال دءگول ملاقات کرد ودر اثر این ملاقات زمینه برای مذاکره باملیون الجزایر مسا عد گردید.

اتفا قی که درهمین وقت رخ داد وآن وفات سلطان محمدپنجم پاد شاه المغرب بود زمینه را برای ملاقات زعما ی ممالك افریقایی شمالی در رباط مهیا کرد درهمین جا بود که بور قیبه ابراز داشت که بزودی مذاکر ه راجع باالجزایر بین ملیون الجزایر وفرانسه آغاز خواهد شد .

کنفرانس ایویان

چند روز ازتشکیل کنفرانس رباط نگذشته بود که راستی زمینه برای مذکر ه ملیون الجزایر وحکومت فرانسه مساعد شد وحکومت آزاد الجزایر وفرانسه نمایندگان خو د را جهت مذاکره با یویان فرستادند.

اما درایو یان حوا دثی ر خ د ا د که منجربه قطع مذاکرات گردید ، باین تفصیل که پس ازورود نما یندگان حکو مت آ ز ادالجزایر وفرانسه، لویی ژوکس، وزیرالجزایر کهمصروف بازدیداز الجز ایر بو د ناگهان اظهار داشت که فرانسه تنها با نما یند گان حکومت آزاد الجز ایر مذاکره نخوا هدکرد بلکه با نمایند گا ن دست ر ا ستی ها ی الجزایر نیز ر اجع به تعیین سر نو شت الجزایر مذاکره خواهد کرد .

از جانب دیگر بمب ها ئیکه در ا یویان منفلق گر د ید منجر به قتل بنا ر و ا ل

ایویان گردید ، طوریکه حکومت سویس آمادگی خود را مبنی بر پذیرایی نمایندگان هردوطرف جهت مذاکره راجع بسرنوشت الجزایر پس گرفت .

متعاقب اینجریان و به تعویق افتادن مذکرات در اواخر ماه اپریل یک عده از مخالفین جنرال دوگول به رهنمایی یک عده از جنرال‌های فرانسه بشمول جنرال سالان حکمدار سابق الجزایر علیه سیاست جنرال دوگول قیام کردند وبکودتای نظامی پرداختند و یک عده از شهر های الجزایر را ازقبیل الجزیره، قسطنطین ، وهران را بدست آوردند وعزم خود را مبنی برحمله برپاریس بمنظوراز بین بردن جنرال دوگول ابراز داشتند.

اما این وضع بیش از چند روز دوام نه کرد وطرفداران نظامی جنرال دوگول بزودی زمام امور رااز کودتاچیان اعاده کردند.

پس از آرامش مجدد اوضاع الجزایر یکباردیگر فرانسه برای مذاکره باملیون الجزایر آمادگی نشان داد ، مذاکرات در اواخر ماه می در ایویان بین نمایندگان فرانسه بریاست لویی ژوکس ونمایندگان حکومت آزاد الجزایر بریاست کریم بلقاسم آغازگردید.

در نتیجه این مذاکرات معلوم شد که اختلاف اساسی بین نمایندگان هردو طرف بر سر صحراست ، چنانکه فرانسه برآن بود تا صحرارا که از ۱۹۵۷ به بعد بحیث

صحنهٔ ازخرابکاریها وتجاوزات پیهم عساکر فرانسوی درکوچه وبازار الجزیره

یک واحد اقتصادی جدا از الجزایر در آورده است بشکل یک واحد سیاسی از الجزایر مجزا گرداند.

این امر طبعاً از طرف الجزایریان غیر قابل قبول بود زیرالجزایر آزادنه ازلحاظ

سیاسی ونه از نظر اقتصادی بدون صحرا میتواند زندگی کند وبلکه بامنابع اقتصادی مخصوصاً منابع نفت وآب آشامیدنی خود برای الجزایر آزاد حیثیت آب حیات را دارد، واگرصحرا در دست فرانسه میباشد والجزایر آزادمیشود، این آزادی تنها، کامل نیست بلکه اصلا ارزشی ندارد.

گذشته از ین از دست رفتن صحرا بذات خود نه تنها منبع خطر برای الجزایر پنداشته میشود بلکه منافع تمام ممالك شمال افریقارا درمخاطره می اندازد.

بنا بران نمایندگان ملیون الجزایر ، بمخالفت علیه سیاست فرانسه پرداخته ودر اثراین مخالفت مذاکرات ایوبان قطع گردید .

گر چه یکبار دیگر نیز این مذاکرات شروع شد، امابازهم هیچکدام از موقف خود انصراف نکردند وموضوع الجزایر درآستانهٔ مذاکرات صلح هنوز لاینحل باقی است ، طبق یك خبر اخیر حکومت فرانسه متارکه یکطرفهٔ راکه در الجزایر اعلام کرده بود چون از طرف ملیون الجزایراستقبال نگردید فسخ کردواکنون شرایط قبل ازمذاکره در الجزایر حکمفرماست.

انگولا

انگولا یك مستعمره پرتگال است درافریقای مرکزی که با کانگوهمسایگی دارد. پرتگال (۳۸٦)سال است که برین مملکت مسلط وچنان مسلط بوده است که مردم مظلوم انگولا درطول این مدت بیش از سه قرن به تحمل انواع شکنجه وعذاب استعماریون پرتگالی تن درداده اند ،ولی صدای نکشیده اند .

در مورد مظالم پرتگال در انگولا همین بس که یکی از نمایندگان ممالك در ملل متحد اخیراً گفت در انگولا تنها مردگان ازبیگار معاف میباشند.

باوجودیکهٔ در طول ۱۵ سال . بعد از جنگ عمومی دوم از هرگوشه افریقا صدائی بلند گردید ،کمتر آوازی از پرتگال شنیده شد، اما بعد از جنوری سال ۱۹٦۲ حادثهٔ سبب شد که مردم پرتگال نیز داد خواهی کنند ودربرابر مظالم استعمارگران پرتگالی قیام نمایند. این حادثه، حادثهٔ کشتی سانتا ماریا بود.

سانتاماریا

در اواخر جنوری ۱۹٦۰ خبری نشر گردید که دراول ، مایه تعجب جهانیان گردید. این خبر میرساند یك عده پرتگالی ها بقیادت کپتان گلوا کشتی مسافربری مشهور پرتگالی موسوم بهسانتاماریا را که دارای ٦۰۰ نفر مسافر و۷۰ نفر عمله در بحیره کر بین ربود وکپتان کشتی را بقتل رسانیده‌اند وکشتی اکنون بصوب نامعلومی دراوقیانوس اتلس درحرکت است.

با نشر این خبر اکثرمردم جهان چنین میدانستند که‌این واقعه از نوع دزدیهای بحری خواهد بود که نظیر آنرا در قرن ۱٦ میتوان دید ،اما بزودی معلوم شد که کشتی ازطرف یك عده از مخالفین حکومت سالازار ربوده شده و دسته مذکور تحت امر کپتان گلوا نویسنده وشخصیت معروف پرتگالی قیادت میشد. (بقیه درصفحه ۳۲۲)

کشورهاییکه در ۱۹۶۰- ۱۹۶۱ آزاد شده اند

|تتبع و نگارش علی احمد نعیمی|

از حوادث بسیار معروف و بزرگ پنجاه سال گذشته، مهمتر از همهٔ احیای مجدد آسیاست پس از آنکه روح آزادیخواهی در بر اعظم آسیا تأمین شد جنبش‌های بزرگ ملیت خواهی بصورت امواج عظیم جانب غرب رو آورده و در براعظم افریقا که استعماریون آنرا قاره سیاه می‌خوانند رحل اقامت گزید. چنانچه نتایج بزرگ آن از تحولات سریعی مشاهده میشود که جغرافیای این براعظم را تغیر داده میرود. سه سال قبل در سراسر افریقا تنها در سه کشور مستقل وما بقی همه تحت نفوذ استعمار بودند. اما در اوایل سال ۱۹۵۹، تعداد کشور های آزاد افریقائی به یازده رسید، وتا اخیر سال ۱۹۶۰ سه کشور مستقل دیگرنیز به تعداد آنها افزود.

بتاریخ ۲۰ سنامبر ۱۹۶۰ حین افتتاح پانزدهمین جلسات سالانه مجمع عمومی ملل متحد ۱٤ کشور جدید بعضویت مؤسسه ملل متحد پذیرفته شدند که ۱۳ کشور آن افریقائی ویکی هم جمهوریت قبرس بود. متعاقبانه سه کشور جدیداً آزادشده افریقائی نیز داخل مؤسسه ملل متحد شدند که عبارتند ازجمهوریت های مالی وسینگال که بتاریخ ۲۸ ماه ستمبر و جمهوریت نایجریا که بتاریخ ۲۸ ماه آکتوبر بعضویت مؤسسه ملل متحد قبول شدند. اینک کشورهائی را که درسال ۱۹۶۰ ــ ۱۹۶۱ به حصول آزادی خود موفق شده اند، به ترتیب حرف اول نام آنها بحساب الفبا مفصلا معرفی میکنیم:

جمهوریت افریقای مرکزی

پایتخت آن بانگی، ساحه آن ۲۳۸۰۰۰ میل مربع و تعداد نفوس آن یک میلیون و ۱۷۵ هزار است.

این جمهوریت که بتاریخ ۱۲ ماه جولائی ۱۹۶۰ استقلال کامل خودرا ازفرانسه بدست آورد درافریقای مرکزی قبلاً بنام «اوبانگی شاری» یادمیشد. اگر چه ابتدا درسال ۱۸۹۸ یکنفر اروپائی بنام «ماشاند» درین سر زمین راه یافت اماتصرف کلی آن درسال ۱۹۰۷ بدست فرانسویان تکمیل شد. پای تخت آن «بانگی» هشتاد هزارجمعیت دارد.

نهضت‌های اجتماعی درین زمین پس ازسال ۱۹٤۷ شروع شد، اما تکمیل آن در سال ۱۹۵۹ توسطه انتخاب بناغلی دیوید داکو» بحیث رئیس حکومت صورت گرفت.

جمهوریت افریقای مرکزی یک کشور نسبتاً زراعتی است، که محصولات عمده آن عبارت ار پسته‌زمینی، پنبه و قهوه می باشد. مواشی نیز دارد، و از معادن طبق آن میتوان طلا، والماس را نام برد.

پس از حصول آزادی جمهوریت افریقای مرکزی بتاریخ ستامبر به عضویت مؤسسه ملل متحد قبول گردید.

جمهوریت توگو

در حدود ۲۱۸۹۳ میل‌مربع مساحت ، و قرار احصاحیه سال ۱۹۵۸ تقریباً یك‌ملیون ویکصد هزار جمعیت دارد و پا ی تخت آن شهر «لومه» می‌با شد .

توگوی فرانسوی که بروز ۲۷ آپریل ۱۹٦۰ جشن آزادی خودرا برپاکرد یك‌کشور افریقائی است‌که در غرب آن قاره قرار داشته و مدتی تحت حمایه آلمان بود .

درسال ۱۸۸۲ انگلستان وفرانسه تسلط المان‌را بر«توگو»رسماً قبول کرد ند تا آ نکه درزمان‌جنگ‌جهانی اول‌مجدداً آلمان را از آن برون‌کشیدند در سال ۱۹۲۲ جا معه ملل این منطقه رابدوحصه تقسیم کرد، یك حصه‌را به قیمومیت‌انگلستان‌وقسمت دیگررا به‌قیمومیت فرانسه سپرد . پس از جنگ جهانی دوم، درسال ۱۹٤٦ موسسه ملل‌متحد بازهم اد اره این دومنطقه‌را به‌حیث سر پرست به فرانسه‌وا نگلستان تفویض کرد تاآنر ا بسوي ا نکشا ف ورسیدن به‌آزادي هدایت کنند .

«توگو» درشمال‌خلیج گینه، بین کشورگانا وکشور«داهومی»واقع بوده و درحدود ۵۵ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد . قراریك‌احصائیه رسمی نفوس آن در سال ۱۹۵۷ به یك‌ملیون ویکصدو یازده‌هزار شصت‌وهشت نفربالغ‌شده بود «توگو» کشوریست زراعتی در آن تربیه مواشی وزرع پنبه و«کا کاو» عمومیت دارد . اخیراً «درتوگو» منابع معدنی ازقبیل ذخایر «فاسفیت» کشف گردیده که‌به‌آینده اقتصادیات آن خیلی کمك خواهد کرد .

امروز درتوگو» چهل فیصد اطفالیکه به سن شمول درمدارس رسید اند، مشغول تحصیلات می‌باشد .

توگو درسال ۱۹٤٦ باراول دارای یك مجلس قانون گذاری انتخا بی شد که و ظیفه آن مشوره درباره‌امور مالی وبودجه بود درسال ۱۹۵۸ شرایط مجلس مؤسسان‌وسیعتر‌شده وبه قانون گذاری نیز دست زد .نماینده فرانسه درآن تاریخ که رئیس‌قوای اجرا ئیه بود اختیارات را به‌صدراعظم وکا بینه آن سپرد .

ازسال ۱۹٤۷ تا ۱۹۵٦ اتحاد طوایف «ریو» و«توگو» دردومنطقه توگوی فر انسوی و انگلیسی حایز اهمیت بود : طایفهٔ «ریو» خیلی بزرگ بوده ودرهر دو «توگو» سکو نت دارند . حزب جمعیت اتحاد «توگوها» جداً خواهان اتحادیه این دو«توگو» بود : اماحزب توکوهای ترقی خواه وحزب اتحادیه سر ا ن جوا مع شمال طرفدار ارتباط باجامعه فرانسه بودند .

پس ازآنکه درسال ۱۹۵٦ ملل متحددرتوگوی‌انگلیسی‌به‌رای‌عامه مراجعه‌کرد حکومت فرانسه برای توگوی تحت اداره خود قانون اساسی جدیدی‌وضع کردکه مطابق آن‌توگوی فرانسوی به مرحله خود مختاری رسید . تاآنکه در ماه اپریل ۱۹۵۸ تحت نظارت مؤسسهٔ ملل‌متحد انتخاباتی درتوگوصورت گرفت که ضرب اتحاد توگوهااز جمله ٤٦ چو کی ۲۹ چوکی‌وحزب اتحادیه‌سران‌جوامع‌شمال‌و حزب‌توگوهای ترقیخواه سه چوکی‌وکاندیدیهای آزاد

وبدون ضرب ٤ چوکی را اشغال کردند ، درنوامبر۱۹۵۸ مجمع عمومی ملل متحد تصویب کرد که توگوی فرانسوی آزادگردد . تاآنکه اینتصمیم بتاریخ ۲۷ اپریل ۱۹۶۰ عملی گردید ، صدراعظم توگو «سیلوانوس اولمپیو» نام دارد .

جمهوریت چاد

پای تخت آنشهر «فورتلامی» نفوس وجمعیت آن ٤۹۶۰۰۰ و مساحت آن ۲۳۸۰۰۰ میل مربع است .

یکی ازمستعمرات سابق فرانسه در افریقای مرکزی است که بتاریخ ۱۲ماه جولائی به آزادی خود رسیده اما شمول درجامعه افریقایی را قبولکرد این جمهوریت از طرف شمال باکشورلیبیا ، ازطرف جنوب باجمهوریت افریقای مرکزی ازجانب شرق باجمهوریت سودان وازطرف غرب باکامرن وقسماً باجمهوریت نایجریا همسرحد میباشد .

اقتصادیات آن عیناً مانند سایر کشور های افریقای مرکزی بوده وزراعت ازمشغولیتهای مهم مردمان آن میباشد . رئیس دولت آن فرانسوا تومال بی» میباشد که عهدهٔ صدارت آن کشور را نیز بعهده دارد . جمهوریت چاد بتاریخ ۲۰ ماه ستمبر ۱۹۶۰ بعضویت مؤسسه ملل قبول شده است،

جمهوریت داهومی

پای تخت آن شهر «پورتو ـ نوو» جمعیت ونفوس آن ۱۷۲۰۰۰۰ ومساحت آن ٤۵۹۰۰ میل مربع است .

این جمهوریت که سابقاً ازمستعمرات فرانسه بودبتاریخ ۱۱ماه جولائی ۱۹۶۰ آزادی خودرا بدست آورده اما درجامعهٔ افریقائی فرانسه باقیماند.

پس ازرویکار آمدن جمهوریت پنجم فرانسه ودادن اختیارات کامل به جنرال دوگول رئیس جمهورآن کشور مطابق قوانین جدید بتاریخ ۲۹ ماه می ۱۹۵۹ یك اتحادیه خاصی ازچندمستعمره افریقائی فرانسه بنام «شورای اتفاق »تشکیل کرد کهشامل جمهوریت های ذیل میباشد : ساحل عاج، جمهوریت دلتای علیا جمهوریت نایجر یاوجمهوریت داهومی .

جمهوریت داهومی که اقتصادیات شبیهه بهسایر کشورهای مجاور بخود دارد ازطرفشمال باجمهوریت نایجر وقسماً باجمهوریتدلتای علیا شرقاً باجمهوریتنایجریاوغرباً با جمهوریت گانا وتوگوهمسرحد میباشد . بتاریخ ۲۰ ماه ستمبر بعضویت مؤسسهٔ ملل متحد قبول شده ورئیسدولت آن «هربرت ناگا» نامدارد. مردمان آن عموماً آنزراعت پیشه می باشند .

جمهوریت ساحل عاج

جمعیت آن ۳۰۸۸۰۰۰ مساحهٔ آن ۱۲۳۲۰۰ میل مربع، و پای‌تخت شهر آبیجان است.

این جمهوریت که سابقاً از مستعمرات فرانسه بود، بتاریخ ۱ ماه جولائی ۱۹۶۰ توانست آزادی کامل خودرا بدست آرد. پس از حصول آزادی درداخل جامعهٔ فرانسه در افریقا باقی مانده است.

هوفویت بویگنی رئیس جمهور ساحل‌عاج

ساحل عاج به امتداد شش صد کیلو متر درساحل که سراسر پرپیچ و خم و نشیب و فراز می‌باشد، جنگلهای مملو ازدرختان کوهی دارد. بداخل خاك ساحل عاج، بعرض سه‌صد گیلومتر جنگلهای و حشی موجود است که به‌این ترتیب گویا یك ثلث خاك آن جمهوریت پوشیده با جنگل است.

قسمت شمال آن خیلی شاداب و حاصل خیز است. رودخانه های مهم آن عبارتند از: ساساندرا، پاندرما، و کومویه، که در سرسبزی کشورخدمت شایانی راانجام میدهند

جمعیت ساحل عاج مرکب از سیاه پوستان سودانی است در حالیکه در سواحل آن قبایل «کرد» ودر داخل آن قبایل «مانده» سکونت دارند. درجمهوریت ساحل عاج پانزده‌هزار اروپائی نژاد وجود دارد که به تعداد هشت هزارو پنصد نفر آن در بین یکصد وسی هزار جمعیت شهر آبیجان» پای تخت آن سکونت دارند.

عده زیاد مردم ساحل عاج بشغل زرشوئی، در سواحل رود خانه های کوموبه» و «من» مصروف‌اند. مگنازیوم بمقدار کافی در ین کشور موجود است بیشتر بومیان به زراعت عدس، برنج، جواری، اناناس وتربیه سایر درختان میوه مناطق حاره افریقا مشغول اند

صادرات ساحل‌عاج عبارت‌است‌از کاکاو، قهوه، پنبه ونالیار. از جنگلهای آن جوز جنگلی، رابر، روغن زیتون وچوبهای گرانبها، از قبیل‌شیشم وغیره بدست میاید.

از صنایع جدید ساحل عاج می‌توان، ماشین های روغن کشی اره‌کشی چوب، وکانسرو میوه راتذکر داد.

مهمترین خط آهن‌ساحل عاج عبارت از آن خطي است که شهر آبیجان «را با «بوبو» و «دیولاکو» وصل‌می‌کند، طول آن ۶۱۷ کیلومتر است، شوارع موتر رو آن‌بالغ بر ۱۰۳۰۰ کیلو متر است. از بنادر بحری آن مي‌توان شهر های «پورت بو د»-گراند باسان» و «گرآند لاپو» را نام‌برد، بزرگترین اقلام صادرات ان سالانه عبارت است ازمقدار ۶۰هزار تن قهوه، ۶هزارتن کاکاو، ۲هزارتن نالیار و ۱۳۰ هزار تن چوب قیمت بهاء.

ساحل عاج که از ٤دسامبر ۱۹۵۸ع بعضویت جامعه فرانسه درآمده‌وبهمین‌تاریخ صدراعظم افریقائی آن «فلیکس هوفوت» زمام امور را بد ست گرفت یك صدو هفتاد مکتب ابتدائی دارد که در آنها ۲۵ هزار طفل درس می‌خوانند. جمهوریت ساحل عاج بتاریخ ۲۰ ستامبر ۱۹۶۰ بعضویت مؤسسه ملل متحد قبول شد.

جمهوریت سومالی

پایتخت آن «موگادیشو» مساحه آن ۲۶۲۰۰۰ میل مربع و نفوس آن قرار احصائیه سال ۱۹۵۹ تقریباً ۲۵۰۰۰۰۰ میباشد.

عبدالله «عثمان» رئیس جمهور سومال

جمهوریت جدید سومالی که استقلال آن بتاریخ اول ماه جولائی ۱۹۶۰ اعلان گردید، مرکب است از سومالی لند سابق انگلیس و سومالی شرقی افریقا سابق تحت قیمومت ایتالیا ، این جمهوریت جدید ازطرف شمال باخلیج عدن، ازطرف شرق و جنوب بااوقیانوس هند، ازطرف غرب با کینیای انگلیس و حبشه وازسوی شمال باسومالی لند فرانسوی همسرحد میباشد .

جمهوریت سومالی چندان اقتصاد ملی نداشته ومتکی به امداد خارجی میبا شد که قسمتی از آن را کشور های امریکا، ایتالیا وانگلستان می پردازند مشغولیت عمده مردم آن تربیه مواشی وزراعت است. محصولات این جمهوریت عبارتست از بخور ، شکر ، کیله ، جواری صمغ وپوست حیوانات .

در حدود شش هزار نفر از مردمان سومالی در سومالی لند فرانسوی، ۱۰۰ هزار نفر دیگر آنها در قسمت شمال کینیا. و ۵۰ هزار نفر دیگر آن در «اوگادن» یکی از ایالات حبشه بسر می برند سومالی تحت قیمومت ملل متحد که اداره آن به ایتالیا تفویض بود در حدود ۱۹٤۰۰۰ میل مربع مساحه وقرار احصائیه سال ۱۹۵۶ تقریباً یکملیون و دوصد ٦٨ هزار و ۹۰٤ نفر جمعیت داشته ودرامداد اوقیانوس هند ازخلیج عدن تارودخانه «جوبا» افتاده است. این منطقه راایتالیا درسال ۱۸۸۹ ع خاك تحت قیمومت خود اعلان کرد وانگلستان نیز خاکهای تحت قیمومت خود رادرساحل راست رودخانه «جوبا» پس از جنگ جهانی اول تحت الحمایه اعلان کرد. مجمع عمومی ملل متحد بتاریخ ۲۱ ماه نوامبر ۱۹٤۹ ایجاد سومالی رابحیث یك کشوردارای حق حاکمیت اعلان کرده وایتالیا بتاریخ اول ماه آپریل ۱۹۵۰ خاك متصرفه انگلستان را درزمان جنگ جهانی دوم درحمایت خود گرفت .

سومالی لند سابق تحت حمایه انگلستان که دارای ٦٨ هزار میل مربع مساحه و ٦٤۰ هزار نفوس دارد ازطرف جنوب وغرب با حبشه واز جانب شرق باسومالی همسرحد میباشد سومالی لند بتاریخ ۲٦ ماه جون ۱۹٦۰ به آزادی خود رسیده وبه سومالی ملحق شد بندر مهم آن «بربرا» نام دارد ،

اعضای پارلمانی مشترك سومالی وسومالی لند بتاریخ اول جولائی سال ۱۹٦۰ بناغلی عبدالله عثمان را بحیث اولین رئیس جمهور موقتی خود برگزیدند .

صدراعظم جمهوریت سومالی «عبداله عیسی» رئیس وزعیم «انجمن جوانان سومالی» میباشد

ACKU

جمهوریت سینگال

مینیگورصدراعظم‌سینگال

پایتخت آن داکار ـ مساحت آن ۸۰۶۰۰ میل مربع ونفوس آن ۲۲۷۰۰۰۰ نفر است .

چنانچه قبلاً ذکر کردیم ابتدا داخل اتحادیه مالی بود امادرماه اگست ۱۹٦۰ انفکاف خود را اعلان کرده وعضویت خودرا در مؤسسه ملل متحد تقاضا کرد چنانچه بتاریخ ۲۸ ماه‌ستامبر ۱۹٦۰ بعفویت موسسه مذکور قبول شد .

باید متذکر شد که جمهوریت سینگال در داخل جامعه فرانسه باقی مانده است .

سیرالیون

مساحه آن ۲۷۹۲۵ میل مربع ، جمعیت آن مطابق احصائیه سال ۱۹۵٦ درحدود ۲۵۰۰۰۰۰ نفر وپای‌تخت آن «فریتون» است .

این جمهوریت آزادی خودرا بتاریخ ۲۷ماه اپریل ۱۹٦۱ ع اعلان کرد یکی از مستعمرات سابق انگلستان درافریقای غربی می‌باشد.

سرملتون‌مارگی‌صدراعظم سیرالیون

کلمه‌سیرالیون اصلاً پرتگالی است که معنی«شیرکوها» رادارد ددر اوایل قرن ۱۷ پرتگالي ها این سرزمین را به انگلستان واگذار شدند .

دراواخر قرن ۱۸ انگلیسها که تصمیم گرفتند عده از غلامان آزاد شده رادرین سرزمین جابدهند درشبهه جزیره سیرالیون محلی‌را آباد کردند که همین «فري‌تون» فعلی میباشد ودر سال ۱۸۰۸ ع سیرالیون بحیث مستعمره انگلستان اعلان‌شد .

طی قرن ۱۹ چون‌عده از اروپائیان مقیم سیرالیون زیاد شده ویك نسل جدیدی بوجود آمددرسال ۱۸۹٦ع نواحی‌داخلی‌این‌منطقه بحیث‌یکی‌ازخاکهای‌تحت‌الحمایه انگلستان‌اعلان گردیداینست که‌سیرالیون به‌دو حصه‌تقسیم‌گردید مستعمره خاص درساحل ومناطق تحت‌الحمایه درداخل‌سیرالیون.عده مردمان بومی این کشورکه مرکب ازقبایل افریقائی «تمن» «مند»

ACKU

«بلوم»وغیره‌است ، بیست چند سفید پوستان ونژاد مخلوط مي باشد. تنهاقبایل «تمن» و «مند»٦۰ فیصد کل نفوس سیرالیون را تشکیل می کنند ، قبیله مند در دل این کشور سکونت دارد ، قسماً در جنوب آن نیز مقیم اند.امامحل سکونت‌قبیله«تمن»قسمت شمالی مملکت واطراف ونواح شهر«فریتون» می باشد. تعداد اروپائیان مقیم خیلی‌کم است.بیش از ۹ بر۱۰ مردمان سیرالیون به زراعت اشتغال دارند . محصولات عمدهٔ آنها عبارت است از کاکاو، قهوه و بعضی حبوبات . اکثرا ین محصولات قبلا در بازاری بفروش می رسید که انگلیسها آن را در سال ۱۹٤٦ تاسیس کرده بودند.

از محصولات ارتزاقی سیرالیون برنج حایز درجه اول‌است .و خوراك عمده‌مهم مردمان آن هم برنج می باشد.

الماس‌از صادرات مهم سیرالیون است که در سال ۱۹٤٥مجموع تولیدات‌آن ۷۷۰ قیرات بود ، وذخایر الماس آن از جملهٔسومین ذخایر بزرگ الماس جهان بشمار میرود. واینست که عایدات الماس آن پانزده فیصد کل عایدات‌این کشور راتأمین می کند.

معادن وذخایر آهن ، نیز در سیرالیون‌زیاداست‌و‌دومین‌کشورتولیدکننده‌آهن درافریقا می باشد.

بزرگترین نهضت آزادی خواهی‌سیرالیون‌اعتصابی‌بودکه‌درسال ۱۹٥٥آغازیافته‌وتا ماه مارچ ۱۹٥٦ع دوام کرد ،پس ازین اغتشاشات حکومت انگلستان قوانین جدیدی‌را درسیرالیون روی‌کار آورد که مطابق آن تا حدی حقوق مردمان آن تامین شد قانون اساسی جدید سیرالیون بتاریخ ۳۱ جنوری ۱۹٥۷ مرعی الاجراگردید.

مجلس‌قانون‌گذاری درسال ۱۹٦۱ مبدل به شوراي‌ملی وبتاریخ۲۷اپریل سال‌مذکور بحیث یك کشور مستقل اعلان شد.

جمهوریت قبرس

پای تخت آن‌شهرنیکو سیا‌ـمساحه آن ۳٥۷۲ میل مربع ،ونفوس آن مطابق احصائیهٔ سال ۱۹٥۹تقریباً ٥٥۸۰۰۰ نفر است.

سراسقف‌میکاریوس رئیس جمهور قبرس

یکی از جزایر زیبای مدیترانه شرقی وسرزمین پرازآثار باستانی ومناظر قشنگ کوهستانی است .گلهای وحشی. درختان زیتون وجنگلهای انبوه‌ناجو سر تاسرآنرا زینت داده است . این جزیره بفاصله ٦۰ میل از خاك ترکیه وشصت میل از سوریه ودرحدود چهل میل از مصر فاصله داشته وپیوسته در جنگها ولشگر کشی هااز آن بحیث پایگاه‌نظامی‌استفاده شده است.این جزیره سالیان دراز را تحت تسلط استعمار سپری کرده است.

قبرس تاریخی دارد که باید آنرادرتاریخ مردمان هیتی ، مصریان، یو نا نیها، فنیقی‌ها ایرانیان، مقدونی‌ها، رومی ها، مردمان بیزانس، عربها، فرانکها، ونیزیها، ترکهاو انگلیسها جستجو کر د . گویا تاریخ قبرس باتاریخ دول‌فاتح ودول استعمار کننده‌آن‌ممزوج است،

سه هزار وپنجصد سال قبل هنگامیکه قبرس بدست هیتی‌ها بود، ازطرف‌مصر یها‌فتح‌شد، ذخایر مس قبرس در عصر مفرغ وچوب تعمیرآن‌برای ساختن کشتی دربهمان‌ز مانهای‌قدیم شهرت‌ومورد استعمال داشت .چون برخطوط‌مواصلات تجارتی واقع‌است . همواره‌ا همیت‌آن بحیث پایگاه نظامی بحری ثابت بوده است.

در سنه ۸۰۰ ق،م آشوریهاآنرا بتصرف خود آوردند. پس از آن مصریها بران دست یافتند. از سال ۵۰۰ ق،م الی ۳۳۳ ق.م یونانیها با فارسی‌ها در جنگ بودند ،واسکندر مقدونی قبرس را ازدست‌فارسی‌ها برون‌آورد.

پس از آن بطیلموس آنرا برای مصر تصرف کرد .رومی ها آنر از تصر ف بطلیموس برون‌آورده ضمیمه قلمرو خود ساختند. هنگام ظهور حضرت مسیح،رومیان‌به قبرس حکمرانی داشتند .ونفود دین مسیح درآن زیاد شد.

باتجزیه وتقسیم امپراطوری روم ، قبرس جزء دولت بیزانس گردید. و پس ا ز ضعف دولت بیزانس مسلمین برآن دست یافتند.

درقرن ۱۲ دیشیارد شیردل قبرس را بتصرف خود دراورد ودر سومین جنگها ی صلیبی از آن بحیث پایگاه‌نظامی کا ر گرفت. بعد بدست یکنفر فرانسوی صلیبی مو سوم به گی دولیو زینان،افتاد .ودودمان اوبرآن‌مدت‌سه‌صدسال حکمرانی کردند.پس‌ازآن‌مر دمان ژنیو بران تسلط یافتند . وبالاخره اهالی«ونیز» آن‌راتصرف‌شدند تاآنکه در سال۱۵۷۱ع ترکها برمردمان «وینز» غالب شدند وسه صد سال دیگر قبر س تحت تسلط ترکها بود .

در سنه ۱۸۷۸ ع حکومت ترك‌اداره‌قبرس‌رابه انگلیسها سپرد . درسال ۱۹۱٤ ترکهاکه مالك قبرس بودند ،طرفدار آلمان شدند وباانگلیسها که اداره کننده‌جزیره قبرس‌بودند، داخل جنگ شدند که درنتیجه این جنگها قبرس‌مستعمره انگلستان‌شد.

مسئله قبرس در سال ۱۹٥٤ بنا به درخواست‌کشور یونان تحت عنوان‌تطبیق اصل‌حقوق مساوی وتعین سرنوشت در موسسه ملل متحد مورد رسیده گی قر ار گرفت .

در ماه جون ۱۹٥۸ موضوع قبرس درشورای امنیت مطرح شد ودر اثر‌یك‌تصویب مجمع عمومی ملل متحد حکومات انگلستان، یونان‌وترکیه و نمایندگان‌یونانی‌زبان وترك‌نژادان جز یره قبر س بتا ریخ ۱۹ فر و ر ی ۱۹٥۹ د ر لندن تشکیل جلسه داده وموافقه کر د ند که به قبرس آ ز ا د ی دا د ه شو د اینست که قبرس بتاریخ ۱٦ آگست ۱۹٦۰ آزادی کامل خود را اعلان کرد ،و در کامن ولت انگلستا ن باقی ماند. و بتاریخ ۲۰ماه ستامبر بعضویت مؤسسه ملل متحد پذیرفته شد .

باید متذکر شد که چهار برپنج اهالی آن یونانی نژاد مسیحی و مابقی آ ن ترك ومسلمان هستند. بنادر عمده قبرس عبارتند از لیماسول » «لارناکا» «فاما گوستا» چو ن

یك کشور زراعتی است حاصلات عمده آن عبارتند از گندم، جو، میوه، زیتون، و پنبه. سی فیصد خاك آن مزروعی است، و از آن خروقاطر صادرمیشود. معادن مس وآهن دارد. واردات آن در سال ۱۹۵۹ بالغ بر ۱۱۵ ملیون دالر و صادرات آن در حدود ۵۳ ملیو ن دالربود .

میکار یو س سوم سراسقف جز یره قبرس بتاریخ ۱۴ ماه دسامبر ۱۹۵۹ بحیث او لین رئیس جمهور انتخاب و قانون اساسی آن بتار یخ ۶ ماه اپر یل ۱۹۶۰ به تصو یب ر سید . انتخابات پارلمان بروز اول ماه آگست صورت گرفته و حزب جبه وطنخواه که حـ ز ب سراسقف سکاریو س است ۳۰ چوکی، حزب ملیت خواهان ترك قبرس ۱۵ چو کی و حـز ب کمونست آن ۵ چوکی را اشغال کردند . طی یك معاهده جداگانه دو ل ترکیه و یو نا ن تعهد. کرده اند که در صورت کدام تجاو ز از جزیره قبرس دفاع کنند .

جمهوریت کامرون

پای تخت آن «یااونده»ـ ساحه آن ۱۶۶۸۸۰ میل مربع نفوس آن قرار ا حصا ئیه سا ل ۱۹۵۷ تقریباً ۳۱۸۷۰۰۰

جمهوریت کامرون که قبلاً از طرف مؤسسه ملل متحد تحت قیمومت فرانسه قر ار د اده شده بود • در حقیقت جزئی از خاك کامرونی است که مدتی مستعمره آلمان بود، وبالاخره دراول جنوری سال ۱۹۶۰ به استقلال وآزادی خود رسید. جمهوریت کامرون درسا حل غربی تاهنوز افریقا بین نایجریا وجمهوریت کانگو وکامرون جنوبی قرار دارد . کامرون جنوبی تاهنوز تحت قیمومت انگلستان قرار داشته و در نظر است که به جمهوریت کامرون ملحق گردد . شهر «دوالا» بندر مهم بحری و از جمله نه میدان هوائی جمهوریت کامرون می باشد .قرار معلوم جمهوریت کامرون در حدود سی و سه مرکز رادیوئی دارد.

جمهوریت کامرون که یك کشور زراعتی است، کاکاو، خسته، چوب تیر، قهوه ، رابر تیل وروغن نباتی، حبوبات روغنی، کیله وپنبه ازمحصولات آنست مواشی آن عبارت است ازاسپ خر ،خوك، گوسفند، و بز. تربیه طیور در آن رونق یافته وتجارت آن بافرانسه وانگلستان به پیمانه وسیع جریان دارد.

چنا نچه تذ کر دا دیم جمهو ر یت کامر ون جزئی از مستعمره سابق آلمان است که در سال ۱۹۱۶ توسط فرانسه و انگلستان اشغال گردید. امادر سال ۱۹۱۹ تحت قیمو میت قرار گرفت در ما د سامبر سال ۱۹۵۸ فرانسه به آ ن خود مختاری دا خلی داد. و این اولین قدم جمهوریت کامرون بسوی آزاد ی کا مل بودکه بتاریخ اول ماه جنو ر ی ۱۹۶۰ به آن نایل گردید .

نفوس جمهوریت کامرون شامل دو صد قبیله بشمول با نتو ها، تامی ها ، وسو دانی ها وقبا یل «فولب» و«باملیك» است. درین جمهوریت ۶ صدهزارمسحی، وشش صد هزار مسلمان وجوددارد ،

طبق قا نون اساسی که درماه فروری ۱۹۶۰ بمعر ض رأی عا مه مرد م قرار داده شده جمهوریت کامرون رژیم جمهوری مشا به جمهوریت فرانسه را اختیار کرده است . پارلمانی دارد مرکب ازصد عضو .

د ر انتخابات‌عمومی که بتاریخ ۱۰ ماه آپریل صورت گرفت حزب«اتحادیه کا مرون» که حزب برسر اقتدار بوده و حکو مت جمهوریت کامرون راتشکیل کرده است‌ثلث‌چوکی را درپارلمانی احراز کرد . بنا غلی«احمدواهیجو »سابق صد ر اعظم کامرون بتاریخ ٥ماه می ۱۹۶۰ بحیث رئیس جمهور انتخاب‌شد .

بتاریخ ۱۹ ماه‌جولائی ۱۹۶۰رسماً‌اعلان‌گردیدکه‌کامرون جنوبی‌که‌تحت‌اداره‌انگلستان است، به‌جمهوریت کامرون ملحق خواهد شد .

جمهوریت کانگو

پا ی‌تخت آن لیوپولدویل ـ مساحه‌آن تقریباً ۹۰٤۷٥۷ میل مربع نفوس آن مطابق احصائیه سال ۱۹٥۸ تقریباً ۱۳٥٥۹۰۰۰ نفر ا‌ ـت وا حد پولی آن بنام فرانك کا نگوئی یاد میشود که‌معادل ۲ سنت امریکائی می با شد .

گزنکا صدر اعظم ایالات کیو و واورینتال کانگو

کاساوبو رئیس جمهورکانگو

لوممبا صدراعظم‌مجاهد و فقیدکانگو

تا ۳۰ ماه جون ۱۹۶۰ کانگو ازمستعمرات‌بلژ یك درافریقای‌استوائی بو د.به استثنای ۲٥میل‌آن‌که‌دراوقیا نوس‌اتلانتیك ـواحل‌داردمابقی خاك آن‌باخشکه محاط ا‌ـت‌بطرف‌شما ل آن جمهوریت افریقای مرکزی وسودان ، بطرف‌شرق‌آن ـودان، یوگاندا، وتانگانایکا، بطرف جنو ب ومشر ق آ ن‌رود یشیا ی جنوبی، و بطرف جنوب ومغرب‌آن آنگولا قرار دار د همچنان‌بطرف‌شرق آن‌دومنطقه «روندا»و«اوروندی»خاك های تحت قیمومت مؤسسه‌ملل متحد وزیر اداره‌بلژیك واقع است .

درقسمت شرقی‌جمهوریت گانگو دریا چه‌آلبرت که یکی‌ازمنابع رود خانـ ه‌نیل‌می‌با شد وهمچنان‌دریاچه«ایدورد»دریاچه‌در کیوو»دریاچه تانگانائیکا، ودریاچه «موایرو» قرار دار ند بشما ل « ایکواتور» بین در یا چه ها ی«ریدور د »و« آلبر ت »یـك سلسله جبالی و جود د ا رد بنام «روانزوری» که‌بعضاً آنراجبال‌مهتاب نیز نامید ه‌اند.وباید (متذکرشد که

که نام اخیر را «پتولیمه» به این جبال داده است) . مرتفع ترین این سلسله جبال کوه «مارگریتا» و کوه «کاریسیمبی» است که اول الذکر ۱۶۷۹۵ فوت و اخیر الذکر ۱۴ ۷۸۷ فوت ارتفاع دارد .

رودخانه کانگو که بزرگ‌ترین رود خانه قلب افریقا می باشد، درحدود ۲۷۱۸ میل طول داشته و در بزرگی وعظمت خود ثانی رودخانه نیل بشمار می‌رود. در نزدیك سرحدات رودیشیای شمالی، سرچشمه آبهائی وجود دارد که از آنها رودخانه های «چامبزی» و «لواپولا» بطرف

چومبی رئیس ایالت کتانگای کانگو

ایلیو صدراعظم کانگوی مرکزی که اخیرا استعفاداد

البرت کالونجی رئیس ایالت کسایی

شمال جریان پیدا کرده و به رودخانه «لوکاگا» می‌پیوندند ، «لوکاگا» به دریاچه تانگانایکا فرود افتاده و رودخانه «لوابالا» را تشکیل می کند «لوابالا» از «ایکواتور» گذشته در نزدیك آبشارهای «انستانیلی» نام رودخانه کانگو را بخود می گیرد . آبشارهای «انستانیلی» مرکب از هفت آبشار است و رودخانه آن از ارتفاع ۲ صد فوت فرو می‌افتد . پایان از «انستانیلی ویل» رود خانه کانگو تقریباً بطول هزار میل قابل کشتی رانی است و در بعضی حصص در حدوده میل پهنا دارد

درجمهوریت کانگو گله های فیل زیاد است عاج از اقدام صادراتی این کشور می باشد حیوانات وحشی بشمول شیر، پلنگ، میمون نوع چمپانزه، اسپ آبی، کرو کودیل ومار کبرا نیز در آن زیاداست . ازجمله یورکمیاب می توان فیلی مانگو، مرغ سقا، وغیره را نیز درجمهوریت کانگو سراغ کرد .

معادن بزرگ کانگو درایالات مرتفع مملکت ازقبیل کتانگا، «ایتوری» و «کیوو» قرار دارد. تولیدات معادن آن عبارت است ازمس، کوبالت ، طلا نقره، قلعی، زنك، آهن ، منگانیز، یورانیوم، رادیوم، و الماس. جنگلهای حاره آن چندین میل مربع را احتو اکر ده و درختان آن یکصدو پنجاه الی دوصدفوت ارتفاع دارند. درجنگلهای مذکوره درختهان میوه‌دار پیدامیشود وحاصلات زراعتی آن عبارتست ازکیله، ناریال وانار ، همچنان پنبه ورابر وقهوه از آن صادر میشود .

ACKU

بزرگترین کارخانهٔ برق آن‌درسال ۱۹۵۷ در «اینگا» تحت‌تعمیرگرفته شده که‌درسال ۱۹٦۵ کارآن‌خاتمه خواهدیافت وتولیدآن درحدود ۵صدهزار کلیو ات خواهد بوو .

جنرال‌مبوتولوی درستیز کانگو

لیوپولد دوم پادشاه بلژ یك درسال ۱۸۷٦ ع اردویی جهت اکتشاف کا نگوتشکیل کرد درسال ۱۸۷۷ ع«هنری ستانلی» آنرا کشف کردچون‌کشور پرتگال‌ودیگران‌به آن چشم دوخته بودند ، درسال ۱۸۸٤ و۱۸۸۵ ع کنفرانسی در برلین دایرشد که کانگو را یك‌کشو ر مستقل شنا خت وپاد شاه آن لیو پولد تعین گر دیده وکشور کانگو ملکیت او شناخته شد اماوضع و رفتاریکه‌به کارگران بومی مزارع‌رابر میشد مورد انتقاد قرارگرفته وبالاخره درماه اکتوبرسال۱۹۰۸ به کانگو شکل مستعمر ه دا ده شد .

کانگو.شامل شش‌ولایت کتانکا، لیوپولدویل،د کیوو» «اوریانتال » وایکو اتور است

به‌تاریخ۲۷،جنوزی۱۹٦۰ زعمای‌کانگوئی وحکومت‌بلژیك‌موافقه کردندکه کانگو بتاریخ ۳۰ ماه‌جون همان سال آزاد گردد .

درانتخابات پارلمانی‌که بتاریخ۳۱ ماه‌می سال مذکورصورت گرفت حزب نهضت ملی کانگو که‌رئیس آن لوممبای فقید بود، ازجمله ۱۳۷ چوکی درست ۳۵چو کی را اشغال کرد، واو ممبای فقید بتاریخ۲۱ جون بحیث صدر اعظم جمهور یت مستقل کانگو انتخاب شده حکومت ائتلافی تشکیل کرد وبتاریخ ۲٤ ماه‌جون ژوزف‌کساووبوبحیث رئیس‌جمهور منتخب گردید ویك‌معاهده مودت وهمکاری بین‌کانگو وبلژیك بتار یخ ۲۹ جون به امضاء رسید وبتاریخ ۳۰ ماه‌جون« بودوین»پادشاه بلژیك‌استقلال جمهوریت کانگورادرلیوپولدویل رسماً اعلا ن .

پس ازاعلان آزادی در حالیکه هنوز ده‌روز نگذشته‌بود‌بروز ۱۱ماه‌جولائی موسی‌چومبی صدراعظم ایالت کتانگاه بهمدستی استعماریون تخم نفاق را در جمهور یت کانگو پاشیده استقلال وانفکاك کتانگاه‌را اعلان کرد اوضاع‌جمهوریت کانگوی جوان‌بحرانی شدحکومتی مرکزی‌کانگو درلیوپولد ویل که‌دررأس‌آن‌لومومبای فقید قرارداشت‌برای حفظ امنیت‌وتأمین صلح درکانگو ازموسسه‌ملل متحد تقاضای‌کمك کرد دراثرتصاویب شورای امنیت موسسه‌ملل متحد بتاریخ ۱٤ ماه اگست قوای‌ملل‌متحد درکانگو فرستاده شد امااو ضاع آنقدربحرانی شد، که‌لومومبا درزندان چومبی‌درلیوپولدویل بقتل رسید وتاامروز قحطی، گرسنه ز کشیدکی های سیاسی درکانگو ادامه داردتعدادمسیحون‌جمهوریت کانگوازه‌ملیون‌نفرتجاوزنمیکند.

جمهوریت گابون

پایتخت آن شهر «لیبرویل» و دارای ۱۰۳۰۰۰ میل مربع مساحه و ۴۱۱۰۰۰ نفوس میباشد.

گابون از ۲۸ ماه نوامبر ۱۹۵۸ بحیث یك جمهوریت دارای استقلال داخلی درداخل جامعه فرانسه اعلان شد این جمهوریت، با کانگو گینه اسپانوی و کامرون همسرحد میباشد تعداد اروپائی نژادان گابون به ۵ هزار نفر میرسد.

گابون اوضاع جغرافیائی مختلف دارد، مثلاً سواحل آن در حدود دوصد کیلومتر عرض زمین هموار وجنگل دار داشته وبارانهای متواتر درین ساحه می بارد درحالیکه حصص داخلی گابون همه کوهستانی وصعب المرور است مرتفع ترین کوه آن «موزانگاه» نام دارد که ارتفاع آن به ۲۵۰۹ مترمیرسد.

معدن نفت آن سرشار، طلا وجست و آهن آن به اندازه کافی است چنانچه ذخایر معدن آهن و«میکای» آن در حدود ۵ صد ملیون تن تخمین شده وازهمین جهت است که گابون راغنی ترین منطقه افریقای مرکزی داخل جامعه فرانسه میدانند.

شهر لیبرویل بندرگاه بزرگیست که در صادرات چوب ازگابون نقش مهم دارد با آنکه جمهوریت گابون ازنقاط نظر جغرافیائی واقتصادي به اتحادیه جمهوریت های افریقای مرکزی ارتباط دارد زعمای آن تقاضای استقلال وانفکاك کردن جمهوریت را از اتحادیه مذکور نموده وبهمین اساس بود که موافقه نامه آن بتاریخ ۱۵ ماه جولائی ۱۹۶۰ بافرانسه بامضاء رسید صدراعظم آن «لیون امبا» نام دارد.

جمهوریت مالی

پایتخت آن شهر «باماکو» مساحت آن ۴۰۵۰۰ میل مربع وجمعیت آن ۳۷۸۰۰۰ است.

این جمهوریت ابتدا بشکل اتحادیه مالی بمیان آمد که شامل جمهوریت های سینگال وسودان فرانسوي بود این اتحادیه در حقیقت بتاریخ ۱۷ ماه جنوري ۱۹۵۹ تشکیل گردیده و خودمختاری خودرا ازحکومت فرانسه بدست آورد.

مودیبو کیتا رئیس جمهور مالی

تا آنکه بتاریخ ۲۰ جنوری ۱۹۶۰ کاملاً آزاد ویك کشور مستقل شد امادرداخل جامعه فرانسه باقیماند اتحادیه پس ازحصول استقلال تقاضای عضویت خودرا درموسسه ملل متحد نمود تاآنکه بتاریخ ۲۸ سنامبر بعضویت این موسسه جهانی پذیرفته شد رئیس جمهور آن که امور صدارت وحکومت آن کشور رانیز بعهده دارد، «مودیبو کیتا» نام دارد.

پس ازمدت کوتاهی دراتحادیه مالی اختلافاتی بظهور رسیده، و جمهوریت سینگال بتاریخ ۲۰ ماه اگست ۱۹۶۰ انفکاك خودرا ازاتحادیه مالی اعلان کرد.

جمهوریت ملغاسی

مساحه آن ۲۲۸۰۰۰ میل مربع، پایتخت آن شهرتانا ناریف و نفوس آن ۵۱۷۴۵۲۳ نفر است .

فلبرت زیر انانا رئیس جمهور د ولت ملغاسی

جمهوریت ملغاسی که قبلاً بنام مادا گاسکار یاد میشد از مستعمرات سابق ماوراى بحار فرانسه می باشد . این کشور جزیرهٔ بزر گیست که نزد یک سواحل شرقی افریقاقرار داشته و توسط آبنای موزمبیق از افریقا جدا شده است . آبنای موزمبیق دربار یکترین حصص خود ۲۴۰ میل عرض دارد .

طول کشور ملغاسی ۹۳۰ میل و عرض آن ۳۶۰ میل است .

ملغاسی حالیه ، یا گاسکار سابق در سال ۱۸۷۵ عیسوی تحت حمایهٔ فرانسه قرارگرفته و حکومت فرانسه درسال ۱۸۹۶ آنرامستعمرهٔ خود اعلان کرد اما در ۱۴ آکتوبر سال ۱۹۵۷ ملغاسی خود مختاری داخل خودرا اعلام داشت . تا آنکه بتاریخ ۲۶ ماه مارچ ۱۹۶۰ آزادی کامل خود را در داخل جامعهٔ فرانسه بدست آورد .

رئیس جمهور آن «فلبرت زیر انانا» نام دارد . بیش از سه ملیون ایکر زمین ملغاسی مزروعیست حاصلات آن غله جات از قبیل برنج، لوبیا، جواری است . کچالو قهوه تنباکو نیشکر و کاکاو نیز دارد . جنگلات آن فراوان و انبوه است.

معادن آن عبارت است از معدن گرافیت، میکا، احجار کریمه و صنعتی، زمچ، نیکل فوسفات، طلا ، یورانیم و توریم .

موریتانیا

نفوس آن متجاوز از ۶۲۴۰۰۰ نفر . مساحهٔ آن ۴۱۵۹۰۰ میل مربع و پایتخت آن شهر «نواک شوت» است

این کشور که سابقاً از مستعمرات فرانسه در افریقای شمالی بود . در ۱۹۶۱ به آزادی خود رسیده آنرا طی مراسم خاصی که در شهر نواک شوت ترتیب یافته بود رسماً اعلان کرد .

شهر نواک شوت . خیلی کوچک است و در جنوب آنکشور به فاصلهٔ سه کیلو متر از اوقیانوس وقوع دارد . مطابق اساطیر مردمان بوئی ، تقریباً یکهزار سال قبل تاریخ رزمی مورها ، از همین جا شروع گردیده است . معنی این اسم «جائیکه ازان بادمی وزد»

میبا شد .اگر چه فعلاً این شهر پایتخت کشور جوان موریتانیاست اما اکثرادارات دولتی تا هنوز در شهر « سنت، لوئی» واقع سنیگال پایتخت قدیم مور یتانیا باقی مانده اند .
صدراعظم جمهوریت جدید موریتانیا مختا ر نام دا رد .

مور یتانیا اگر چه فعلاً فقیر و پس مانده است اما سر زمین زیبا میباشد ثر وت طبیعی زیاد دارد . معادن مس و آهن آن کشف شده و احتمال میرود که بزودی مخازن نفت نیز در آن کشف شود ، در سال ۱۹۶۰ مصارفات موریتانیا ۲۹۹۳ ملیون فرا نک فرانسوی و عایدات آن ۱۰۸۰ ملیون فرانک فرانسوی بوده است

مساحت و خاک موریتانیا که تقریباً دوبرابر خاک فرانسه است ، حصص و نقاط مختلف دارد . مناطق سوا حل رود خا نه سنیگال و بعضی حصص کوهستانی آن حاصل خیر بوده اما مناطق مرکزی آن بایروصحرائی است. خرما ازتولیدات بزرگ آن است که حاصلات آن سا لانه بالغ بر ۱۵ هزار تن خرما می باشد . خوراك مر دم آ ن شیرو خرماست . مواشی آن ز یا د است چنا نچه تعدا د گو سفندان و بز آن بالغ بر ۵ ونیم ملیون راس وتعداد شتر آن ۳ هزار راس می باشد .

موریتانیا رویهمر فته از نظر ذخائر زیرزمین غنی است . در غرب این کشو ر معادن آهن و مس وجود دارد و قرار تخمین استخراج ا و لی آ ن بالغ بر ۱۴۵ ملیون تن آهن خو اهد بود . مقدار تولیدات اولی مس آ ن ۵ هزار تن خواهد بود

خطوط مواصلات مور تیا نیا تاکنون خوب نیست. از بنادر عمده موریتا نیا می توان شهر «ایتین » را نام برد .

جمهوریت نایجیر

دار ی ۴۹۴۵۰۰۰ میل‌مربع‌مساحه‌و ۲۴۱۴۵۰۰۰ جمعیت بوده‌وپای تخت آن«نیامی»نام‌دارد.
جمهوریت نایجیر یکی از مستعمرات سابق فرانسه است که بتاریخ ۱۱ ما ه جو لا ئی ۱۹۶۰ به آزادی کامل خود رسیده. اما درداخل‌جامعه‌افریقائی‌فرانسه‌باقی‌مانده‌است. این جمهوریت جدید باجمهوریت‌جدیدچاد، لیبیا، جمهوریت‌مالی، جمهوریت ولتای‌علیا، جمهوریت دا هومی‌ونایجیریاهمسرحد و در مر کز افریقا واقع است .

جمهوریت نایجبر شامل دو قسمت مشخص ا ست‌که قسمت جنوبی آن در بین رود خانه نایجیر ودریاچه«چاد» به‌طول ۱۳۰۰ کیلومتر وعرض ۱۵۰ کیلومتر واقع وکا ملاً سرسبز وعلف زاراست . درجه‌حرارت درآن‌درماه های اپریل ومی وآکتوبربه ۴۶ درجه‌سانتی‌گراد می ر سد .

فرانسویان در سال ۱۸۹۸ ع بر آن تسلط کا مل یافتند اما حا کمیت و اداره فرانسه در آن بسال ۱۹۰۲ قائم گردید .و سرحدات جنوبی در سال ۱۹۰۶ به ا سا س قرار د اد بین فرانسه و انگلستان تعین شد . چنانحه فرانسویان نا حیه« ائیر»رادرهمین سال و نا حیه

«تی‌بستی» را درسال ۱۹۱٤ تصرف کردند . و در سال ۱۹۲٦ پای تخت‌آن توسطفر انسویان از شهر «زمیندر» به شهر «نیامی» انتقال داده شد . بار اول در سال ۱۹۱۷مرد ا ن ا ین سر زمین که بنام طوا ر ق » یاد می‌شوند، اغتشا شاتی کر دند که تو سط فر انسو یـان فرو نشانده شد .

جمهوریت‌نایجیر پنج مرکز مهم داردکه ازجملهٔ نیامی‌است واز۳۰هزارنفوس آن‌یکهزار وسه‌نفر آن‌اروپائی می‌باشند دیگر «زمیندر»است‌که۱۲هزاروپنجصد نفرنفوس د ارد سه‌دسته نژاد واقوام‌نفوس نایجیررا تشکیل می‌دهند: هاووس که‌تعداد آن‌به ۹۵۰۰۰۰ نفر می رسد «سو نرهائی» که‌درسواحل رودخانه نایجیر سکونت‌داشته وتعدادنفوس آنها به‌٦صد هزار می رسد وطوارق که‌اصلاً بربرهستند، قرارمعلوم ۹۲فیصد باشندگان نایجیر مسلمان هستند .

جمهوریت‌نایجیر تقریباً یك کشور زراعتی ومحصولات عمده‌آن‌پسته زمینی وپنبه است تربیه‌مواشی نیزدرآن‌موجود است که‌عمدهٔآن شتر، خر، وگاو، بز وگوسفنداست دوخط آهن هم‌دارد که‌یکی‌از «سی»به«نیامی» وصل‌است ودیگریکه‌از«زمیندر» به«آگاوس»و» گوره»می رود .

معادن «فو-فات» سمنت وزغال سنگ نیز دارد ،

جمووریت‌نایجیر پس‌از حصول آزادی‌بتاریخ ۲۸ماه ستامبر به‌عضویت ملل‌متحدپذیرفته شده‌است.

اتحادیه نایجیریا

دارای۳۵ملیون نفوس، تقریباً ۳۷٤۲۵۰ میل مربع مساحت، بوده و پایتخت آن شهر «لاگوس»می‌باشد .

اتحادیه‌نایجیریا که‌طبق وعده بتاریخ‌اول ماه آکتوبر ۱۹٦۰ به‌آزادی کامل‌خودرسید در افریقای غربی درخلیج گینی بین‌جماهیر کامرون وداهومی واقع است‌نایجیریایکی‌از مستعمرات انگلستان بود واکنون ازکشورهای بزرگ افریقا بشمار میرود که‌درآن‌تقریباً ۲۵۰ قبیله وچندین زبان‌وجود دارد .

اتحادیه‌نایجیریا درحالیکه‌ابتداءمستعمره‌وبعداً ازمناطق‌تحت‌قیمومت وحمایت انگلستان بود شامل‌سه‌منطقه خودمختاری متمایزبود:

نایجیریای شمالی، نایجیریای‌شرقی، نایجیریای‌غربی. منطقه شمالی‌بزرگترین‌این سه مناطق است که‌اکثریت نفوس آن مسلمان‌میباشندمنطقه‌غربی دارای‌نفوس مسلم ومسیحی می باشد منطقه‌شرقی ۳ملیون و٦صدهزارنفر مسیحی ،سه‌ملیون و۵صدهزار نفرازادیان مختلف و۲،۵هزارمسلمان دارد .

صنعت قلعی وسرب آن معروف‌است صیدماهی‌وصنعت‌نیشکر نیزدران‌وجوددارد صادرات نفت‌آن سالانه‌بالغ بریك‌ملیون و۸صدوهشتاوپنج هزار بیرل‌میباشد صادرات‌عمده‌آن عبارتند ازقلعی، حلبی. تیل‌نباتی، خسته، پنبه دانه، کاکاو(۱۳۵هزارتن) پوست‌حیوانات‌را برونخود. نایجیریا بتاریخ ۲۷ ماه آکتوبر ۱۹۵۸ قبول کردکه پس‌از حصول آزادی در داخل

کشورهای مشترك‌المنافع انگلستان باقی بماند مطابق یك قرار داد قرار است کامرونهای انگلیسی که‌ازخاك‌های تحت‌قیمومت ملل‌متحد می‌باشد به حیث ایالت‌چهارم به‌نایجیریاالحاق گردد درین صورت اتحادیه نایجیر یا قانون اساسی خواهد داشت که درآن آزادی های شخصی و خود مختاری‌منطقوی‌تأمین خواهدشد وپارلمان آن‌مرکب از ۳۱۲ نمایند گان ملت خواهد بود که از طرف ملت بصورت مستقیم انتخاب می‌شوند وبعداً مجلس سنایی خواهد داشته که انتخاب اعضای آن بصورت غیر مستقیم صورت خواهد گرفت .

ابو بکر تفاوه رئیس جمهور نایجریا

دراولین‌انتخاباتیکه بتاریخ ۱۲ دسامبر ۱۹۵۹ صورت گرفت حزب کانگرس مردم شمالی کامیاب شداما‌نتوانست‌اکثریت راتأمین کندبناغلی ابوبکر تفاوه‌بالیوا، زعیم حزب مذکورکه ازاگست سال ۱۹۵۷ صدراعظم اتحادیه نایجیریامقررشد پس از استقلال‌بازهم ماموگردید که‌یك حکومت انتظامی‌تشکیل‌کند درنتیجه چندی‌قبل‌موصوف‌بحیث‌رئیس جمهور آن‌کشوربرگزیده‌شد.

جمهوریت ولتای‌علیا

پایتخت‌آن شهر«واگادوگو» جمعیت ونفوس آن ۳۴۷۳۰۰۰ و مساحه آن ۱۰۵۹۰۰ میل مربع است .

جمهوریت ولتای علیا نیز که‌سابقاً ازمستعمرات افریقایی فرانسه بود بتاریخ ۱۱ ماه جولائی ۱۹۶۰ به‌آزادی‌خود رسید درحالیکه‌شامل جامعه‌افریقائی‌فرانسه‌می‌باشددر اتحادیه شورای اتفاق نیز داخل است.

ولتای‌علیا که‌مانند سایر کشورهای‌مجاورخوداقتصادیاتی‌داردازطرف‌شمال‌وغرب‌باتحادیه مالی شرقاً بانایجیر وجنوباً باجمهوریت های تاگو، گانا، وساحل‌عاج همسرحد میباشد .

بتاریخ ۲۰ سپتمبر به‌عضویت ملل‌متحد قبول‌شده ورئیس دولت‌آن «موریس‌یامئوگو» نام دارد که‌متصدی‌امورصدارت آن کشورنیزمی‌باشد.«یامئوگو» بتاریخ۸ماه‌نوامبر ۱۹۶۰ به حیث رئیس دولت جمهوریت ولتای علیا انتخاب شده است .

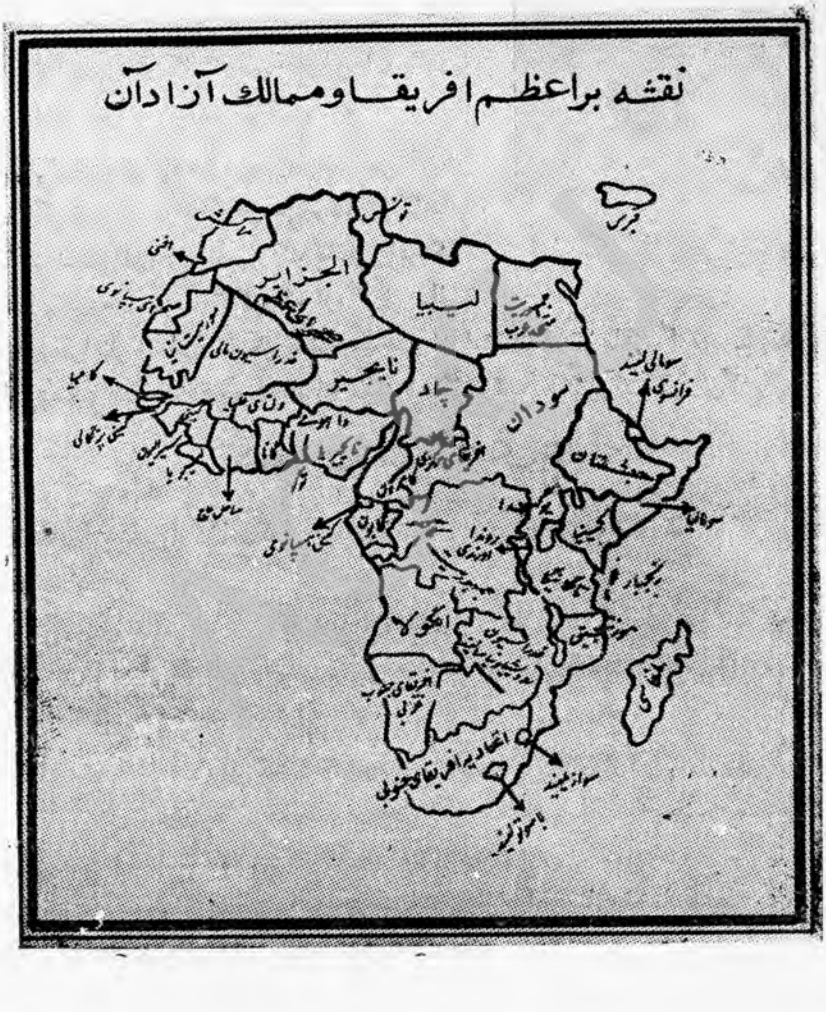
نقشه براعظم افریقا و ممالك آزاد آن
الجزایر
لیبیا
نایجیر
چاد
سودان
انگولا

خبرهای مهم داخلی

اول سنبله ۱۳۳۹

اعلیحضرت معظم همایونی مراسم چهل و دو مین جشن استقلال افغا نستان را به نطق شاهانه افتتاح کردند.

۲ سنبله

اعلیحضرت معظم همایونی غرفه های نندارتون جشن را افتتاح کردند.

۳ سنبله

همراهان جلالتماب مارشال چن یی معاون صدراعظم ووزیر امورخارجه جمهوریت مردم چین ازسیلو ی مرکز دیدن کر دند.

۶ سنبله

اعلیحضرت معظم همایونی و ملکهٔ معظمه برای اولین بار سرك سالنگ را ذریعهٔ موتر عبورفر مودند.

۹ سنبله

ښاغلی میوند وال سفیر کبیر دولت افغانستان در واشنگتن در یك بیانیهٔ تلویزیونی در بارهٔ اوضاع اقتصادی، سیاست بیطرفی و مسألهٔ پښتونستان توضیحات داد.

مراسم روز پښتونستان در سرتاسر کشور استقبال شد.

۱۰ سنبله

وکلاي شوراي ملی افغانستان بمناسبت روز ملی پښتونستان تلگرام تبریکیه به تمام شورا های محلی و ایالتی پښتونستان آزاد مخابره کردند.

۱۲ سنبله

ښاغلی اجمل خټك شاعر مشهور پښتونستان وارد قندهار شده و از آثار تاریخی آنجا دیدن کرد.

۱۳ سنبله

ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم براي بازدید امور مزار شریف و هرات بدانصوب عزیمت کر دند.

۱٤ سنبله

اعلیحضرت معظم همایونی و ملکهٔ معظمه بعد از باز دید سرك سالنگ از ولایت قطغن بکابل برگشتند.

ACKU

۱۵ سنبله

ښاغلی صدراعظم برمه کاری اولین چاه نفت خواجه گوگردك رادرشبرغان افتتاح کردند.

۱٦ سنبله

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم عازم هرات گرد یدند .

۱۹ سنبله

ښاغلی صدر اعظم از پیشرفت کار سرك هرات وتور غندی اظهار رضائیت کردند .

۲٤ سنبله

ښاغلی سیر انکوویچ صدر اعظم جمهوریت مردم پولیند وارد کابل گردید .

۲۵ سنبله

ښاغلی سیرانکوویچ صدر اعظم پولیند بحضور اعلیحضرت معظم همایونی باریاب گردیدند.

۲۷ سنبله

ښاغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه و معاون دوم صدارت عظمی عازم نیویارك شدند .

ښاغلی سیرانکوویچ صدر اعظم پولیند ازتنگی غارو، ماهی پر، سیلو وجنگلك دیدن کرد.

۲۸ سنبله

بین صدر اعظمان افغانستان وپولیند اعلامیهٔ مشترك به امضأ رسید .

۲۹ سنبله

ښاغلی سیرانکوویچ صدر اعظم پولیند کابل را بقصد دهلی ترك گفتند .

۳۰ سنبله

بودجه سال ۳۹ و ٤۰ در شورایملی تصویب شد .

اول میزان

ښاغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه و معاون دوم صدارت عظمی باجلالتماب آیزنهاور رئیس جمهور امریکا ملاقات کردند .

۲ میزان

نمایندگان توریزم کشور های جنوب شرق آسیا جهت اشتراك در کنفرانس منطقوی وارد کابل شدند .

٤ میزان

کنفرانس منطقوی سیاحت درکابل توسط دکتورسهیل رئیس مستقل مطبوعات افتتاح گردید.

ښاغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه ومعاون دوم صدارت عظمی باجلالتماب جمال عبد الناصر رئیس جمهوری متحد عربی در نیویارك ملاقات کردند .

ښاغلی سردارمحمد داؤد صدراعظم چه په ځوتیرو وختو کښې د خپلې معالجې لپاره‌خارج ته تللیؤ دراستنېدو نه‌وروسته دخواجه‌رواش په هوایی
ډګر کښې په‌کابل کښې‌دځینو او سیدونکو پښتونستانیانو له خوائ‌هرکلی‌کیږی

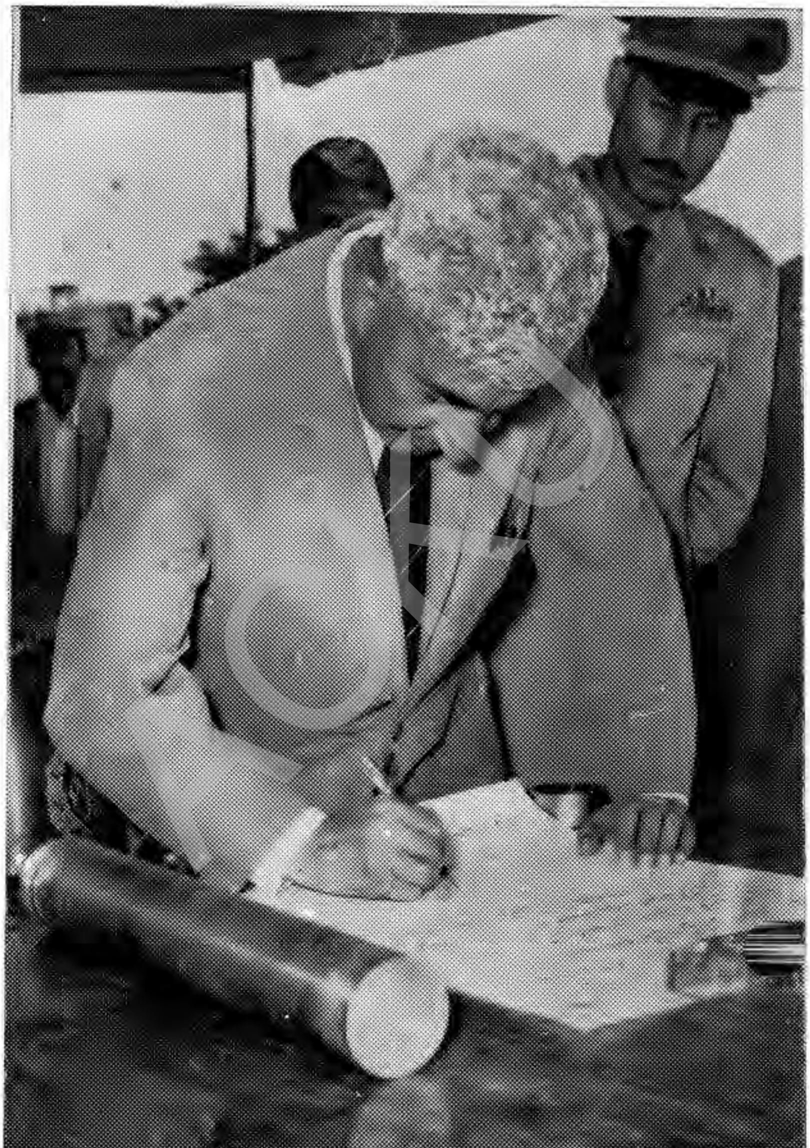

ښاغلی سردار محمدداؤد صدر اعظم دکارتو گرافی دښوونځی دودانی دبنسټ
تاریخچه لا سلیک کوی

۵میزان

بناغلی سر دار محمد نعیم وزیر امور خارجه و معا ون دوم صد ارت عظمی با بنا غلی خروسچف صدر اعظم اتحاد شوروی درنیویارك ملاقات کردند .

۶ میزان

پروتو کول تبادلهٔ اموال تجارتی بین دولت افغانستان و دولت جمهوری چکوسلوا کیا امضاء گردید.

۷ میزان

بناغلی پروفیسور دکتور ایرهارد معاون صدر اعظم و وزیر اقتصاد جمهو ریت اتحادی آلمان و ارد کابل گردید .

۸ میزان

بناغلی وزیراقتصاد جمهوریت اتحادی آلمان در کتاب مخصوص سلطنتی امضاء وبـا بناغلی صدراعظم ملاقات کردند.

۱۱ میزان

پروفیسور دکتور ایرهارد معاون صدراعظم ووزیراقتصاد جمهوریت اتحـادی آلمـان بحضوراعلیحضرت معظم همایونی باریاب وسپس عازم تهران گردید.

دولت‌اتحادشوروی یك‌مقدار کافی واکسین‌ضدکولرابوزارت‌صحیه‌طور کمك‌ارسال کرد.

۱۲ میزان

بناغلی پژواك نمایندهٔ افغانستان درملل‌متحد اظهار داشت که‌حکومت پیکنگ یگا نه حکومت قانونی است‌که ازمردم چین نمایندگی میکند.

۱۵ میزان

بناغلی محمداسلام مین‌یك تن‌از خدمتگاران سی‌سالهٔ‌معارف‌باثر مریضی‌جگروفات کرد.

۱۷میزان

موافقتنامهٔ تبادله‌اموال وتادیات باجمهوریت مردم‌چین از طرف شو رایملی به تصو یب رسید.

۱۸ میزان

والاحضرت شاهزاده محمدنادر ازامور مطبعهٔ دولتی بازدید کردند.

۲۸ میزان

ذات‌شاهانه جهت مسافرت به‌جمهوریت عربی متحد ویوگوسلاویا عازم‌قاهره شدند.

۳۰ میزان

اعلیحضرت‌معظم‌همایونی‌تشریف فرمای جمهوریت‌متحد عربی گردیده‌وازطرف‌جلالتماب جمال‌عبدالناصر رئیس جمهور جمهوریت عربی متحد استقبال شدند.

۲عقرب

نقش دول بیطرف درجنگ‌سرد بین اعلیحضرت‌معظم همایونی وجلالتماب‌جمال‌عبدالناصر رئیس جمهوری متحد عربی موردبحث قرار گرفت.

۳عقرب

اعلیحضرت‌معظم همایونی وجلالتماب جمال عبدالناصر رئیس جمهوری متحد عربی سیاست بیطرفی ممالک خودرا برای صلح‌جهان وسیلهٔ خوبی خواندند.

٤عقرب

دراقلیم سوریهٔ جمهوریت عربی‌متحد ازذات شاهانه بانهایت گرمجوشی پذیرایی شد.

٦عقرب

اعلیحضرت‌معظم همایونی ازمرکز زمین های جدید الزرع اسکندریه دیدن کردند.

۷عقرب

پوهنتون‌قاهره‌به‌اعلیحضرت معظم همایونی دکتورای افتخاری تقدیم کرد.

۸عقرب

طلاب‌افغانی درقاهره توسط ښاغلی سلجوقی بحضور اعلیحضرت‌معظم‌همایونی معرفی گردیدند.

۹عقرب

اعلیحضرت معظم همایونی وارد بلگراد شدند.

۱۰عقرب

ازحضور ذات ملوکانه حینیکه طیاره سرحد جمهوریت عربی‌متحد راعبور میکرد پیام تودیعی به‌جلالتماب جمال عبدالناصر مخابره گردید .

۱۱عقرب

ازطرف مارشال تیتو دعوت مجللی بافتخار اعلیحضرت معظم همایونی در بلگراد ترتیب یافته بود.

۱۲عقرب

اعلیحضرت‌معظم‌همایونی ازیك دستگاه علوم ذروی دربلگراد دیدن کردند .

۱۳عقرب

اعلیحضرت همایونی ازمسجد وکتابخانهٔ غازی خسرودیدن کردند.

۱٤عقرب

ذات‌شاهانه ازدستگاه برق زاگرب‌که دومین شهر بزرگ یوگوسلاویا میباشد دیدن کردند.

۱٦ عقرب

اعلیحضرت‌همایونی به‌بیروت مواصلت کردند.

۱۷عقرب

نندارتون نقاشی اتحادشوروی ازطرف جلالتماب دکتورسهیل رئیس مستقل مطبوعات درتالار لیسهٔ‌نجات افتتاح گردید.

۱۸عقرب

تورن‌جنرال‌غلام دستگیر رئیس فابریکهٔ حربی وفات کرد.

۱۹ عقرب

اعلیحضرت معظم همایونی‌بکابل عودت فرمودند.

۲۰ عقرب

بمناسبت‌انتخاب سناتور کنیدی بحیث رئیس جمهور منتخب امریکا تلگرام تبر یکیهٔ ازطرف ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم عنوانی جلالتماب موصوف مخابره گردید.

۲۱ عقرب

علیا حضرت ملکهٔ معظمه درمراسم چاردهمین سالگرهٔ تأسیس دمیر منو ټولنه اشتراک فرمودند.

۲۳ عقرب

تورن‌جنرال‌الخان محمد ازجریان کارتونل‌ها وسرک بین‌کانال‌درونته ولغمان‌دیدن‌کرد.

۲٦عقرب

شاهدخت بلقیس وشاهدخت مریم دردهمین سالگرهٔ زیبزنتون اشتراک‌ورزیدند .

۲۷ عقرب

امداد یونیسف برای پروژهٔ دوم لوگر آغاز یافت.

۳۰ عقرب

ښاغلی عدالت از امور زراعتی وآبیاری قطغن دیدن کرد.

۳ قوس

مراسم عقد نکاح والاحضرت شاهدخت مریم و سردار محمد عزیز نعیم بحضور اعلیحضرت‌معظم همایونی صورت گرفت .

٤ قوس

دوکتورپوپل وزیر معارف بعد ازبازدید امور عمرانی‌ښوونځی‌های‌پروان‌بکابل‌مراجعت‌کرد.

۸ قوس

جلالتماب مهندس شریف امامی صدراعظم ایران بکابل مواصلت کرد.

۹ قوس

اعلیحضرت معظم‌همایونی جشن ملی یوگو ـلاو یا ر ا تبریك گفتند .
بناغلی مهندس شریف امامی بحضور اعلیحضرت همایونی بار یاب گر دید .

۱۱ قوس

بناغلی امامی صدراعظم ایران از فابریکه نساجی گلبهار دیدن کرد .

۱۲ قوس

بین افغانستان و ایران موافقتنامهٔ تجارتی و قرارد ا د فروش مواد نفتی بامضارسید.

۱۳ قوس

اعلیحضرت همایونی از امور ساختمانی بند برق و شهر جدید نغلو دیدن کردند .

۱٤ قوس

اعلیحضرت همایونی جشن ملی فنلند و تایلند را تبریك گفتند .

۱۵قوس

بمناسبت وفات تولستوی نویسنده و فیلسوف اتحاد شوروی مجلسی از طر ف د افغان او شوروی اتحاد د دوستی ټولنه برگزار گردید .

۱٦ قوس

اعلیحضرت معظم‌همایونی ازکار عمارات جدید پوهنتون دیدن‌کردند .

۱۷ قوس

بناغلی روښان رئیس موسسه نشراتی د باختر آ ژانس جهت تهیهٔ فلم افغا نستان عازم مسکوشد .

۱۸قوس

سنگ تهداب عمارت مترو لوژی درخوست‌توسط‌ډگرجنرال فیض‌محمد گذاشته‌شد .

۱۹ قوس

پروتوکول دورهٔ دهم‌تبادلهٔ اموال‌وقیمت‌ها بین‌افغانستان واتحادشوروی نشانی‌گردید .

۲۲ قوس

اسناد معاهدهٔ دوستی وعدم تعرض بین‌افغانستان وجمهوریت مردم‌چین درپیکنگ‌تعاطی گردید .

۲۳قوس

افغانستان والمغرب بسویهٔ سفارت کبری ر وابط خودرا برقرار کردند .

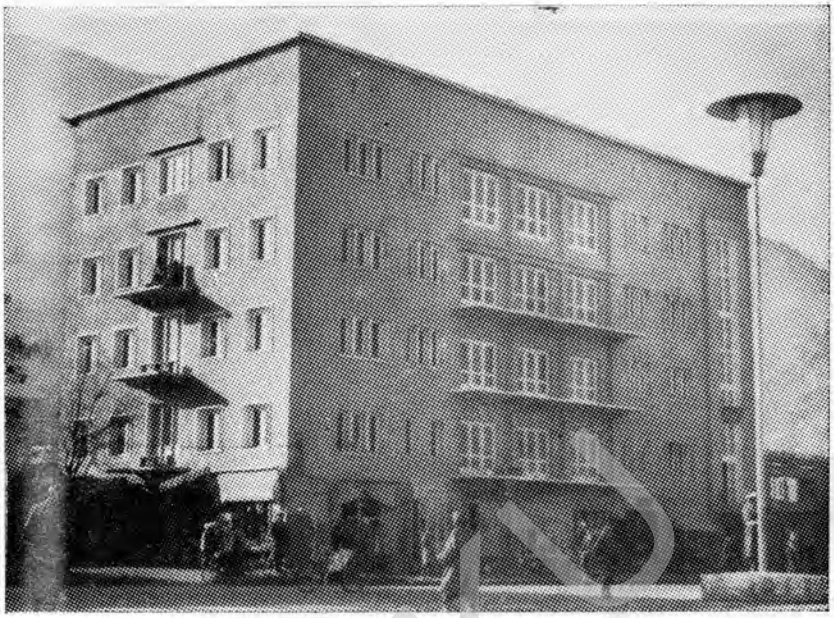

دکابل په میوندوات کښې یوه پنځه پوړیزه ودانۍ چه درهنی اوتعمیراتی بانک له خوا جوړه شوی ده

په مزارشریف کښې، دیوه عصری هوټل نوی ودانۍ

په‌مزارشريف کښې د حضرت شاه ولايتمآب د جومات برنده او منځنى برخه چه په عصرى
ډ ول جوړه شويده

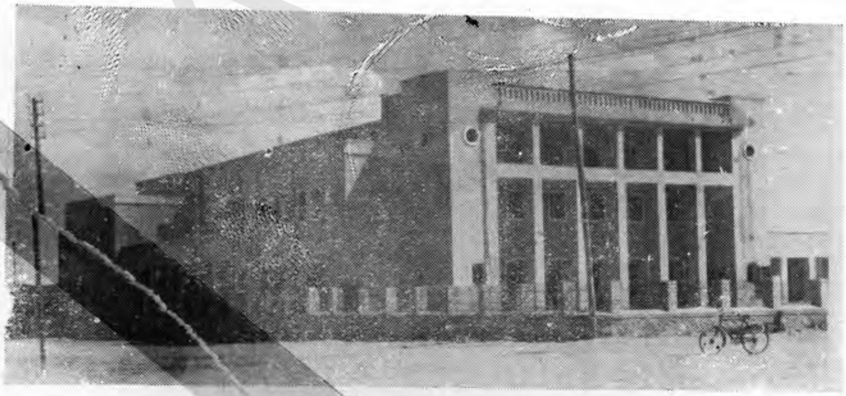

په‌مزارشريف کښې د سينما دنوى ودانۍ يوه برخه چه اوس پکار اچول شويده

۲٤ قوس

تصدیقنامهای فارغین کورس آرت لیسهٔ شاهدخت بلقیس توسط دکتور محمدحیدررئیس تدریسات مسلکی توزیع گردید .

۲۵ قوس

در شفاخانهٔ غزنی یك پایه ماشین دیزلی بیست وپنج کلواته بکار انداخته شد .

۲۷ قوس

والاحضرت شاهدخت بلقیس وښاغلی سردار عبدالولی بغرض معالجه عازم اروپا گردیدند .

۲۸ قوس

دکتور عبدالرحیم معین وزارت صحیه امور فنی مجادلهٔ ملاریارا درقندهارمعاینه کرد .

۲۹ قوس

نامهٔ تبریکیهٔ ریاست پوهنتون کابل مبنی بر تأسیس پوهنتون دوستی بین المللی در اتحاد شوروی به سفارت کبرای اتحاد جماهیر سوسیالستی شوروی تقدیم گردید .

۳۰ قوس

تصدیقنامهای کورس ژورنالزم ریاست مستقل مطبوعات بهشاگردان توزیع گردید .

اول جدی

امتحانات پوهنځی ها آغازیافت .

دوم جدی

هیأت اجرائیهٔ یونیسف افغانستان‌را بحیث عضو جدید خودخیرمقدم گفت .

سوم جدی

افغانستان بحیث عضو کمیته (انتظام امور) شورای اجتماعی واقتصادی انتخاب شد.

۵ جدی

باساس قرارداد وزارت فوایدعامه وتخنواکسپورت شوروی ماشین‌های ٤۰۰و۲۰۰ کلواتهٔ برق دربندر قزل‌قلعه بکارانداخته شد .

٦جدی

عالیجاه شهزاده سلطان ابراهیم‌خان یکی اززعمای قوم بلوچ باثر تصادم موتروفات کرد .

۷جدی

ښاغلی علی محمدمعاون اول صدارت عظمی شهادتنامهای متعلمان کارتوگرافی را توزیع کردند.

۱۰جدی

سفیر کبیر دولت هند ښاغلی دامیجا یك تعداد کتب مختلف علمی را بهدکتور پوپل وزیر معارف تقدیم داشت .

۱۷ جدی

اعلیحضرت معظم همایونی بغرض بازدید امور عمرانی ولایت ننگرهار بدانصوب عزیمت فرمودند.

۱۸ جدی

اعلیحضرت معظم همایونی کارسرك بین جلال آباد ونادرشاه کوت ، عمرانات مرکزی بند جدید درونته، حفرمدخل کانال وباغ تجربه گاه زراعتی رامعاینه فرمودند.

۱۹ جدی

اعلیحضرت معظم همایونی بکابل باز گشت .

۲۲ جدی

کلینیك حمایهٔ اطفال ومادران درخواجه ملاتوسط دکتور عبدالرحیم معین وزارت صحیه افتتاح گردید .

۲۳ جدی

حکومت استعماری پاکستان ۸ تن ازمعاریف وسرداران بلوچ را بشمول ښاغلی محمد حسین عنقا یك نفرازادبای مشهور بلوچ سابق معاون حزب انجمن وطن وهمکار حزب ملی گرفتار کرد.

۲۵ جدی

ښاغلی عدالت کفیل وزارت زراعت غرض بازدید امور زراعتی لغمان بدانصوب عزیمت کرد.

۲٦ جدی

والاحضرت شهزاده محمدنادر بامر وارادهٔ اعلیحضرت معظم همایونی شامل حربی پوهنځی شد.

دوم دلو

کلینیك حمایهٔ اطفال ومادران دربی بی مهرو افتتاح شد.

٤ دلو

ماستر عبدالکریم اتمانزائی یکی از شخصیت های برجستهٔ ملی خدائی خدمتگار و ادیب پښتو درپښتونستان محکوم دراثر مریضی وفات کرد .

۸ دلو

ښاغلی غلام محمد شیرزادوزیر تجارت بعدازسفر اروپادوباره بکابل مراجعت کرد .

۹ دلو

دربغلان ونواحی آن تکانهای شدید زلزله محسوس گردید .

۱۰ دلو

دکتور پوپل وزیر معارف از جریان کورسهای تعلیم وتربیه د یدن کرد .

۱۱ دلو

یك ښوونځی دهاتی درقریهٔ اذان علاقه داری زمینداور ازطرف حکومت اعلی گرشك تأسیس گردید .

په‌مزارشریف کښې دښکلی اپارتمانو اوودانیویوه‌منظره‌چه‌نوی‌جوړه‌شویده

په مزار شریف کښې د ماشینکارانو د شرکت دکلوب یوه برخه

دمزارشریف په‌ولایت کښې د حضرت‌شاه‌ولایتمآب دجامع‌جومات‌دشرقی برخې
یوه‌منظره چه‌نوې جوړه‌شویده

په‌مزارشریف کښې دنویوودانیویوه‌منظره‌چه دمبارکې روضې په‌لمرختیځه‌برخه کښې داپارتمان په‌سیستم جوړې شوی دی

۲۳ دلو
تصدیقنامهای فارغ‌التحصیلان کورس بودجه توسط بناغلی عبدالله ملکیار وزیر مالیه به مستحقین آن توزیع گردید .

۲٤ دلو
مجلس نمایندگان زمینداران ومالداران صفحات شمال‌مملکت درسالون وزارت زراعت دایر گردید .

۲۵ دلو
یك لابراتوار مکمل تولیدواکسین که‌توسط وزارت زراعت خریداری‌شده بکابل‌رسید .

۲٦ دلو
بناغلی‌سردار محمد نعیم وزیرامور خارجه ومعاون‌دوم‌صدارت‌عظمی قتل‌بناغلی‌لوممبارا یك حادثهٔ اسفناك خواند .

۲۸ دلو
عمارت جدید شفاخانهٔ مستورات قندهار که‌کارساختمانی‌آن‌بسررسیده است‌ازطرف‌دگر جنرال خان محمد قوماندان‌عسکری افتتاح گردید .

۲۹ دلو
شهادتنامهاي شاگردان دورهٔششم کورس‌زمستانی از طرف‌بناغلی‌عطائی‌معین‌اداری وزارت معارف به مستحقین توزیع گردید .

۳۰ دلو
بناغلی سولاچوف معین وزارت جیالوجی اتحادشوروی‌در رأس یك‌هیأت وارد کابل‌شد.

اول حوت
نمایندگان دهقانان ومالداران صفحات شمال کشور توسط بناغلی غلام حیدرعدالت کفیل وزارت زراعت بحضور اعلیحضرت معظم همایونی معرفی شدند .

۳ حوت
بناغلی عبدالله ملکیار وزیر مالیه از دستگاه‌برق نهر بغرا دیدن کرد .

۷ حوت
بیست عدد طیارهٔ حکومت استعماری پاکستان برقریهٔ باتمالی واقع با جور بمباری وقسمت بزرگ قریه را منهدم کرده است.

۱۳ حوت
شهادتنامهای فارغ‌التحصیلات پوهنځی های نسوان شیوکی ، چارآسیاب وکورس‌بهبود نسوان بینی حصار به مستحقین توزیع گردید .

ACKU

۱۹ حوت

تورن جنرال شاه عبدالحمید بعمر ۶۸ سالگی وفات کرد .

۲۱حوت

شورای عالی پوهنتون تأسیس شعبهٔروز نامه‌نگاری رادر پوهنځی‌ادبیات تصویب نمود .

۲۲حوت

حکومت پاکستان در مدت حبس ښاغلی ککیز ی عضو هیأت رئیسهٔ ایالتی حزب ملی پښتونستان و حکیم‌محمد اسلم سنجری شش ، شش ماه دیگرافزود .

۲۴ حوت

یك ښوونځی دهاتی دختران از طرف مدیریت معارف حکومت‌اعلی غزنه‌در قریهٔ‌آئین حکومت محلی قره‌باغ افتتاح گردید .

۲۵ حوت

قرار داد تأسیس یك‌مرکز تخنیکی‌در کابل به‌کمك حکومت‌جاپان‌بین دکتور محمدیوسف وزیر معادن وصنایع وښاغلی کنجی ناکاوچی سفیر کبیر جاپان بامضاء رسید .

۲۶ حوت

هیأت هنر مندان افغانی پس ازاجرای یك‌سلسله کنسرتها دراتحاد شوروی بکابل‌باز گشت .

۲۷ حوت

اعلیحضرت معظم همایونی بمناسبت عیدسعید فطر ارشادات قیمتدار خود را در قصر سلامخانه ایرادفرمودند .

۳ حمل ۱۳۴۰

قراردادمستقیم رادیو تیلفون بین‌حکومت شاهی افغانستان وحکومت جمهوری هند در وزارت خارجه بامضاء رسید .

۴ حمل

اعلیحضرت معظم‌همایونی ازدرهٔ‌آجر مع‌الخیر بکابل مواصلت فرمودند .

ښاغلی عبدالستار شالیزی رئیس‌پلاننگ وزارت پلان بعد از ختم جلسه کنفرانس ایکافی که در دهلی انعقاد یافته بود با هیأت معیتی شان بکابل بر گشتند .

۵ حمل

لیسه های جدیدالتاسیس نادریه و عایشه درانی با بیانیهٔ دوکتور پوپل وزیر معارف افتتاح گردید .

په‌هرات کښې‌دجامع جومات دختیځې‌خوایوه ښکلې‌منظره .

په کندهٔ ر کښې د نویو ودانیو یوه منظره چه په عصری ډول جوړې شوې دی

۷ حمل

هیأتی تحت ریاست دوکتور کشاورزرئیس تولیدات حیوانیوزارت زراعت جهت توزیع جوایز حیوانی و محصولات زراعتی صفحات‌شمال مملکت بآ نصوب عزیمت نمود .

۸ حمل

یك جرگۀ بزرگ قبیله کوکی خیل اپریدی بمبارد مان طیارات حکومت استعماری پاکستان‌را برقریۀ غازی آباد مومند تقبیح کردند.

چند نمونۀ نهال ام (مانگو) بروز ۶ حمل از طرف ښاغلی دامیجا سفیر کبیر هند به ښاغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه ومعاون‌صدارت عظمی تقدیم شد .

ښاغلی دوکتورمحمد انس معین تدریسی وزارت معارف‌که تحت یك پروگرام فیلو شپ بامریکارفته باښاغلی جان کنیدی رئیس جمهورامریکا ملاقات کرد .

۹حمل

جلالتماب جمال عبدالناصر رئیس جمهور جمهوریت عربی متحد از غرفه افغانی در ننداریتون بین‌آلمللی زراعتی قاهره دیدن نمودند .

در اثر تجاوزات توپهای ثقیل حکومت استعماری پاکستان‌قریه های ملك شیرزمان‌خان و ملك محمد یعقوب خان شموزی اتما نخیل ویران گردیده است .

۱۲ حمل

یك جرگۀ بزرگ قوم مومند تجاوزات اخیر حکومت استعماری پاکستان را به غازی‌آباد مومند ، باتمالی و قبیله اتمانخیل باجور تقبیح کردند.

۱٤ حمل

والاحضرت شاهدخت مریمو همسر شان سردار محمد عزیز نعیم جهت تحصیلات عالی عازم اروپا گردیدند .

شورای عالی مطبعۀ دولتی‌تحت ریاست دوکتور سهیل رئیس مستقل مطبوعات جلسه وتاسیس یك مطبعۀ دولتی‌را در حکومت اعلی شبرغان تصویب کرد .

۱۵ حمل

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم و خانم ایشان به مسکو وارد و در میدان هوائی از طرف ښاغلی خروسچف وسایر شخصیت های برجسته اتحاد شوروی استقبال گردیدند .

۱۶ حمل

ښاغلی خروسچف صدراعظم‌اتحادشوروی با ښاغلی‌سردار محمدداؤد صدراعظم افغانستان در قصر کریملین ملاقات کرد.

باساس اعلان پادشاهی انتخابات‌دورۀ یازدهم‌تقنینیه‌شورای ملی‌ومجالس مشوره‌افغانستان آغاز یافت .

۱۷ حمل

حسب تصویب مجمع‌عمومی موسسات نشراتی‌موسسهٔ‌بنام (دپیوه نشراتی‌موسسه) درحکومت اعلی شبرغان تأسیس گردید .

۱۹ حمل

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم افغانستان مسکو را بقصدوطن‌ترک گفتند .
روز صحت بین‌المللی بامراسم خاصی تجلیل گردید .

۲۰حمل

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم ضمن‌مصاحبهٔ بانمایندهٔ دباختر آژانس اظهار داشتند که‌مجادلهٔ ملی مردم پښتونستان رامشروع وحق مسلم شان میدانیم .

۲۲ حمل

هیأت مطبوعاتی افغانی وار دبن گـردید .

۲۳ حمل

ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم افغانستان به‌نسبت پرتاب موفقانه اولین‌کشتی فضاپیمای اتحاد شوروی حامل ښاغلی میجر یوری گاگارین وسالم برگردانیدن آن بزمین تلگرام تبریکیهٔ عنوان ښاغلی نیکیتا خروشچف صدر اعظم اتحاد شور وی مخابره کرد .

خان عبدالغفارخان زعیم ملی پښتونستان برای بار دیگر از طرف اولیای حکو مت پاکستان توقیف گردید .

دوکتور علی احمد پوپل وزیر معارف و ښاغلی محمد اصغر رئیس پوهنتون تلگرام تبریکیهٔ بمناسبت فرستادن انسان بفضای خارجی و زنده برگردانیدن اوبه زمین به‌اکادمی علوم شوروی مخابره نمو دند .

۲٤ حمل

ښاغلی عدالت کفیل وزارت زراعت روز ۲۰ حمل وارد قاهر ه شد .

۲٥ حمل

اعلیحضرت معظم همایونی از ښاغلی احمد سوکارنو رئیس جمهور اندونیزیا برای یك بازدید دوستانه از افغانستان دعوت نمودنـد .

۲٦ حمل

اعلیحضرت معظم همایونی از پروژهٔ ساختمانی برق نغلو دیدن فر مودند .

۲۷ حمل

قرار داد توسعهٔ فا بریکه سمنت غوری بین‌افغانستان و چکوسلواکیا بامضاء رسید .

۲۸ حمل

روز نامهٔ اتحاد بغلان باقطع بزرگتر طبع و انتشار یا فت .

۳۰ حمل

ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم اظهار داشتند اگر مداخله های خارجی د رکیوبا خاتمه داده نشود برای صلح خطرناك خواهد بود .

په کابل کښې د افغانی سرې میاشتې د پولیکلنیک د پرانستلو یوه منظره .

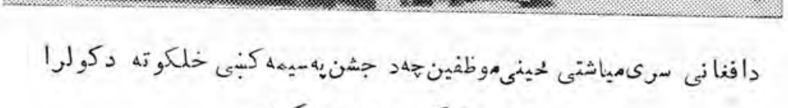

د افغانی سرې میاشتې ځینې موظفین چه د جشن په موسم کښې خلکو ته د کولرا په ضد واکسین تزریق کوی

دکابل دمرستون دریاست اداری هیأت

په مرستون کښې دنجونودښوونځي ځینې شاګردانې
ددرس زده کولو په حال کښې

ACKU

اول ثور
شفاخانهٔ جدید ابن سینای بلخی توسط بناغلی علی محمد معاون صدارت عظمی افتتاح گردید .

۲ ثور
بناغلی دوکتور کاهودا وزیر معارف چکوسلواکیا ذریعهٔ طیاره وارد کابل گردید .

۳ ثور
اصولنامهٔ ترتیب احصائیه و ثبت املاك بعد از طی مراحل قانونی در مجلسین شورای ملی و اعیان و صحهٔ ذات شاهانه از طبع خارج گردید .

٤ ثور
دوکتور نورعلی رئیس بانك زراعتی وصنایع روستائی در راس یك هیأت واردکولمبو گردید .

٥ ثور
دکتورکاهودا وزیر معارف چکوسلواکیا باناغلی‌علی‌محمدمعاون اول و ښاغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه معاون دوم صدارت‌عظمی ملاقات نمود .

٦ ثور
دکتور کاهودا وزیر معارف چکوسلواکیا با ذوات معیتی شان عازم چکوسلواکیا گردید.
یك دستگاه مکمل اکسریز به شفاخانه زیبزنتون نصب گردید .

۷ ثور
بناغلی‌سردار محمد داؤد صدراعظم‌بمناسبت‌استقلال سیرالیون تلگرام‌تبریکیهٔ بسر ملتن رئیس الوزرای آنکشور مخابره کرد .
بناغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم ازامور بند نغلو وکانال جلال‌آباد دیدن کردند .

۸ ثور
خبر داده شد که پاچا خان زعیم پښتونستان در اثر زجر و پیش آمد وحشیانهٔ پولیس حکومت پاکستان شدیداً مریض گردیده .

۹ ثور
نمایندهٔ افغانی درجلسهٔ شورای اقتصادی واجتماعی ملل متحد اظهار داشت‌که حکومت افغانستان برای توسعهٔ توریزم تسهیلات مزیدی فراهم نموده است .

۱۰ ثور
دکتور صدقی آمر منطقوی موسسه مواد خوراکه و زراعت جهان در شرق قریب کابل را بقصد تهران ترك گفت .

۱۱ ثور

یك هیأت روز نامه نگاران فرانسوي بریاست ښاغلی ارکور وارد کابل گردید .
دکتور عبدالرحیم معین وزارت صحیه با همراهان شان بعد از باز دید امـور صحی حکومت اعلی پروان و ولایت قطغن بکابل مراجعت کر د .

۱٤ ثور

هیأت‌هنرمندان‌اتحادی‌شوروی‌بعدازاجرای‌کانسرت‌ها درکابل‌به‌کشور خویش برگشتند.

۱۵ ثور

ښاغلی‌سردار محمدداؤد صدراعظم‌تلگرام‌تبریکیهٔ‌نسبت به موفقیت دانشمندان امریکائی به فرستادن انسان به فضائی خارجی و اعادهٔ سالم وی بزمین عنوان ښاغلی جـان کنیدی رئیس جمهور امریکا مخابره نموده است .

۱۶ ثور

مرکز جد ید ریاست انکشاف دهات در علا قه داری باك‌ولایت پکتیاافتتاح شد .

۱۷ثور

ښاغلی عزیزمحمدالکوزی بحیث معین‌اداری‌وزارت معارف مقرر گرد یده ا ند .

۱۸ثور

بمناسبت‌روزملی‌چکوسلواکیا تلگرام‌تبریکیهٔ از حضور اعلیحضرت‌معظم‌همایونی عنوانی جلالتمآب‌انتو نین نووتنی رئیس‌جمهورآنکشور مخابره گردیده .

۲۱ثور

پولیکلینك مؤسسه سره میاشت در عمارت جدید آن موسسه توسط ښاغلی معین وزارت صحیه‌افتتاح گردید.

۲۲ثور

اولین شماره جریدهٔ دیوه در مر کز حکومت‌اعلی شبر غان نشر گردید .

۲۳ ثور

ښاغلی عا شق شاه مومند نزد حاکم‌پشاور رفته واحتجاج شدید خو د را نسبت بمظالم حکومت پاکستان وحبس مجدد خان عبد الغفارخان ابراز داشتند .

۲٤ثور

یك ښوونځی‌متوسطه بغلان به‌لیسهٔ‌زراعت تعدیل‌وازطرف‌مدیریت‌معارف آنجاافتتاح گردید.

۲۵ثور

ښاغلی‌دوکتورعبدالظاهر باتفاق آراءنمایندگان مجلس‌بحیث‌رئیس دورهٔ‌یازدهم‌شورای‌ملی افغانستان انتخاب‌گردید.

۲۶ثور

حکومت افغانستان اظهار آمادگی کردتا درننداز تون بین المللی نیو یارك شرکت نماید.

۲۸ثور

جلالتمآب دوکتور -وکارنو رئیس جمهور اندونیزیا بهمیدان هوائی خواجه رواش مواصلت وازطرف اعلیحضرت معظم همایونی پذیرائی گردیدند.

۲۹ثور

جلا لتمآ ب دوکتور سوکارنو از طرف اها لی شهر درباغ عمومی شهر نوبا گرمجوشی استقبا ل گردید.

۳۰ثور

جلالتمآب دکتور سوکارنو رئیس جمهور اندونیزیا کابل راذریعه طیاره بقصد اطر یش ترك گفتند.

جلالتمآب دوکتور سوکارنو حینیکه ذریعهٔ طیاره ازفضای افغانستان عبورمی کرد تلگرامی مخابره واز مهمان نوازی اعلیحضرت معظم همایونی، حکومت وملت افغانستان سپاسگزاری نمود.

یك ښوونځی ابتدائی نسوان در قریهٔ چرخ لوگر افتتاح گردید.

۵جوزا

ښاغلی پژواك نمایندهٔ دایمی افغانستان درمؤسسه ملل متحد وارد کابل شدند.

۶جوزا

طیا رات حکومت استعماری پاکستان به بعضی قریه های پښتونستان بمبارد مان نمود.

۸جوزا

ښاغلی محمدخالدروښان کفیل معاون ریاست مستقل مطبوعات وښاغلی عبدالوهاب طرزی رئیس گرځندوی برای تعین موضع جدید هوتل بامیان که درنظر است در انجا اعمار شود بدانصوب عزیمت نمودند .

۱۰جوزا

یك بمب دستی از طرف مجاهدین ملی پښتونستان در موضع کالو خان پرتاب گردید.

۱۱جوزا

بمنا سبت عید ملی ایتالیا تلگرام تبریکیه از حضور اعلیحضرت معظم همایونی بروم مخابره شد .

۱۲جوزا

دیپلومهای فارغ التحصیلات ښوونځی پرستاری نسوان راوالاحضرت شاهدخت بلقیس توزیع نمودند.

۱۳جوزا

بناغلی سردارمحمد نعیموزیرامورخارجهومعاوندومصدارت عظمی جهتاشتراکدرکنفرانس مما لك بیطرف عازم قاهره شدند.

۱۵جوزا

پو هاند محمد عثمان انوری بحیث رئیسپوهنتو ن انتخاب گردید.

۱٦جوزا

اولین ښوونځی ابتدائی تجربوی نسوان د ر جما ل مینه به بیانیه میرمن بلقیس سرمعلمه افتتاح گردید.

۱۸جوزا

اعلیحضرتمعظم همایونی یازدهمین دورهٔشورایملی را افتتاح فرمو دند .

۱۹جوزا

بناغلی سردار محمد نعیم وزیر امور خا رجه و معاون دوم صدارت عظمی باجلالتمآب جمالعبدالناصر رئیس جمهور جمهوریت عربی متحد ملاقات کردند.

۲۰ جوزا

نمایندگان دورهٔیازدهم شورایملی مراسم تحلیف انجام دادند.

۲۱جوزا

حکومت پادشاهی افغانستان وجمهوریت مردمبلغاریا تصمیم گرفته اند تا روابط سیا سی را بسویهٔ سفار ت کبری بین خویش بر قرار سازند.

۲۳جوزا

غرفهٔ افغا نی در نما یشگاه پوزنان پو لیندموردتوجهخاص تماشاچیان قرارگرفت .

۲۵جوزا

یکدسته از نظامیان پاکستانی از اوامرصاحبمنصبان خویش اباورزیده وازحرکتجانب باجو ړ انکار کردند.

۳۰جوزا

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم راجع به مسائل داخلی وخارجی بهنما یندگا ن مجلس شورایملی تو ضیحات دادند.

۳۱جوزا

اعلیحضرت معظم همایونی کار سرك و تو نل سالنگ رامعاینه فرمودند .

اول سرطان

والاحضرت کنتدوپاریسعازم فرانسهشد.

مؤسسهٔ تحقیقات وتتبعات زبانشناسی در پو هنځی ادبیات افتتاح شد .

۲سرطان

اولین کنفرانس سال تعلیمی لیسهٔغازیافتتاح گردید.

۳سرطان

بنا غلی سردار محمد داؤد صدراعظم بدعوت حکومات انگلستان وجمهوریت اتحادی المان عا زم لندن وبن گردید.

بناغلی محمدمریدوزیرمخابرات به سوالات نمایند گان شورایملی تو ضیحات دادند.

٤سرطان

بنا غلی سردار محمدداؤدصدراعظم به پاریس مواصلت کردند.

بیانیه بنا غلی صدراعظم درشورایملی موردمطالعه ومذاکره قرارگرفت.

٥سرطان

موافقتنامهٔعلمی وتخنیکی بین دولت افغانستان ودولت جمهوری سوسیالستی چکوسلوا کیا در شورایملی به تصویب رسید .

۷سر طان

بناغلی سردارمحمدداؤد صدر اعظم بابنا غلی میکمیلن صدراعظم انگلستان ملاقات کرد.

۸سر طا ن

بناغلی سردارمحمدداؤد صدراعظم درلندن رای گیری عامه را برای پښتونستان تقاضا وازکمك های اقتصادی اتحادی شوروی، جمهوریت اتحادی آلمان وامریکاتقدیر کردند.

۹ سر طان

بناغلی سردار محمدداؤدصدراعظم ازنهر هارلی تاون درنزدیکی لندن دیدن کردند.

بناغلی سردارمحمدداؤدصدراعظم ازیك ښوونځی ابتدائی، یك کوپراتیف وفابریکهٔ بسکت سازی درنزدیکی لندن دیدن کرد .

یك غند عساکرملیشیائی پښتونستان محکوم که از جنگیدن با برادران باجوړی خود انکار ورزیدند ازطرف حکو مت پاکستان محبوس شد .

۱۱سرطان

بناغلی صدر اعظم در لندن اظهار داشتند که موضوع پښتونستان از نگاه افغانستان یك موضوع حیاتی است وتقاضای افغانستان باساس قوانین ومنشوربین المللی میباشد .

۱۲ سر طا ن

اعلیحضرت معظم همایونی جشن استقلال ایالات متحدهٔ امریکارا تلگرافی تبر یك گفتند.

بناغلی سردار محمد داؤد صد ر اعظم واردبن گردید .

۱۳سرطان

بناغلی صدر اعظم حین مواصلت به بن اظهار داشتند که ملاقات شان بااعضای حکومتی جمهوریت اتحادی آلمان نتایج مفیدی بارخواهدآورد .

۱٤سر طا ن

ښاغلی صد ر اعظم باښاغلی لوبکه رئیس جمهور وښاغلی اد ناورصد ر ا عظم جمهو ریت اتحادی آلمان ملا قات کردند .

۱۵ سرطا ن

نمایش جشن اطفال طبق پروگرام مرتبه شروع گردید.
ښاغلی صد ر اعظم درهامبورگ نقطهٔ نظر سیاست بیطر فی راتوضیح نمود .

۱۷ سرطا ن

ښاغلی سردارمحمد داؤد صدراعظم ازهامبورگ واردمیو نیخ شد .

۱۸ سرطا ن

ښاغلی صد ر اعظم درراه مراجعت بوطن وارد روم گردید .
جوایز۹طفل در قصر دلکشا ازطرف والا حضرت شهزاده محمدنادر توزیع گردید .

۱۹ سرطا ن

دکتور عبدالحکیم طبیبی نمایندهٔ افغانستان درسی ودومین دورهٔ شورای اقتصادی واجتماعی ملل متحد اظهار داشت که افغانستان بامنابع ووسایل محد ودی که دارد میکوشد سویه اقتصادی واجتماعی مردم رابلندبردواین مقصدوقتی برآورده خواهد شد که مسا عد ت بیشتر ازمنابع بین المللی وکشورهای دوست بد ست آرد .
ښاغلی احمد شاه یکی ازفداکارن برجستهٔ راه آزادی پښتونستان دراثرمریضی وفات یافت.

۲۰ سر طا ن

ښاغلی سردار محمدداؤدصد راعظم بکابل مواصلت کرد.
والاحضرت شاهزاده شاه محمود دیپلوم فارغ التحصیلان ښوونځی نر سنگ رادرسالون پوهنځی طب توزیع کرد .

۲۱ سرط ان

شهادتنامهای فارغ التحصیلان لیسهٔ استقلال توسط دکتور محمد اکرم رئیس تد ر یسات ثانوی به مستحقین توزیع گردید .

۲۲ سرطان

اعلیحضرت معظم همایونی جشن جمهوری عراق وروزملی فرانسه راتلگرافی تبریك گفتند.

۲۳ سرطان

بمناسبت جشن جمهوری عراق دعوتی درسفارت کبرای آن کشور ترتیب یافته بو د .

۲٤سرطان

ښاغلی میوند وال سفیرکبیرافغانستان درواشنگتن اظهارات جنرال ایوب خان رئیس جمهور پاکستان رادر امریکا مبنی براینکه تقاضای رای گیری آ زاد مردم پښتو نستان یك امر تصنعی است رد کرد .

۲۵ سر طان

ښاغلی شریف قلا ل‌نماینده‌ٔ حکومت آزاد الجزایر اظهارداشت که‌افغا نستان‌به جهاد استقلال الجزایر علا قه وهمدردی دارد .

۲۶ سرطان

یك‌عده منورین و آزادیخواهان پښتونستان ازطرف حکومت استعماری پاکستان بجرم آزادی خواهی به حبس بامشقت وضبط جایداد محکوم‌گردیده اند .

۲۷ سرطان

سه صد نفر از طرفداران خان عبدالغفارخان بجرم شرکت در تحریك رهـا ئـی وی دستگیر شده اند .

یکعده پښتونستانیهای‌مقیم امریکا هنگـام ورود مارشال ایـوب خان رئیس جمهـور پاکستان به مؤسسهٔ ملل‌متحد به مظاهره پرداخته و با شعارهای پیاپی تأمین حق سرنوشت را برای مردم پښتونستان تقاضا میکردند .

۲۹ سرطان

نشرات سه مجله پښتو که عبارت اند از مجلهٔ رهبر ، مجلهٔ غنچه و مجلهٔ جمهـوریت از طرف حکومت پاکستان ممنوع قرار داده شد .

۳۱ سرطان

حکومت پاکستان ښاغلی میر مهدی شاه مهدی مدیر مجلهٔ رهبر و نویسندهٔ معـروف پښتونستان ، ښاغلی‌همیش گل‌همیش‌مدیرمجلهٔ‌دوران شاعر آزادیخواه ونویسندهٔ جوان‌وښاغلی عجب‌خان یکی ازشخصیت‌های آزادیخواه پښتونستان‌را بجرم فعالیت‌آزادیخوا هی بمدت سه سال حبس بامشقت محکوم نموده .

۲_اسد

ښاغلی پژواك نماینده‌دایمی افغانستان درملل‌متحد این تذکر سرمنشی‌ملل متحد را که برای ازبین بردن فقر درسرتاسرجهان سعی‌جهان شمول حتمیست تائیدکرد .

۳_اسد

ښاغلی‌محمدهاشم‌میوندوال سفیرکبیراعلیحضرت‌معظم‌همایونی‌درواشنگتن‌واردکابل‌گردید

۴-اسد

شهادتنامهای فارغ‌التحصیلات ښوونځي مسلکی دمیرمنوټولنه توسط پیغله حمیرانورزائی رئیسه آن مؤسسه باوشان توزیع گردید .

۵-اسد

ښاغلی عبدالرحمن پژواك نمایندهٔ دایمی افغانستان درملل متحد واردکابل گردید .

۷-اسد

طیارات حکومت استعماری پاکستان برقریهٔ برآمدك باجوړ پښتونستان بمباری کردند.

۹-اسد

حکو مت استعما ری پاکستان چهل نفر دیگر از اشخاص برجستهٔ کرم پښتو نستان را دستگیر و به پشاور نقل داد .

۱۱-اسد

ښاغلی دکتور محمدیوسف وزیرمعادن وصنایع باوزیرصنایع وتجارت ایتالیادرروم ملاقات کرد.

۱۲-اسد

والاحضرت شاهزاده احمدشاه پسرارشداعلیحضرت معظم همایونی ازفرانسه وارد کابل گردید.

۱۳-اسد

ښاغلی سید قاسم رښتیا سفیر کبیر افغانی درپراگ بحیث نمایندهٔ اعلیحضرت معظم همایونی برای اشتراك درمراسم روز آزادی کشورساحل عاج جانب افریقای غربی حرکت کرد .

۱۴-اسد

ښاغلی ریماندنکسن پروفیسر ژورنالزم از شعبات استودیوی رادیو کابل دیدن کرد .

۱۵-اسد

نمایندگان مجلس شورایملی افغانستان ازتجاوزاتیکه ازطرف حکومت فرانسه برمردم تونس در بیزرتا صورت گرفته است مراتب تأثرات عمیق خود را ابراز کردند .

۱۶-اسد

ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم ضمن مصاحبهٔ با نمایندهٔ دباختر آژانس اظهارداشتند که هیأت افغانی بریاست شان درکنفرانس سران ممالك بیطرف دربلگراداشتراك میکنند .

۲۰ــ اسد

پرو فیسر نیزل‌متخصص زبان پشتو اولین سیمینار خودرا آغاز کرد .

۲۱ــ اسد

ریاست مطابع دولتی دوپایه ماشین لاینوتایپ‌خودرا که در ترتیب حروف کمك زیادی میکند بکار انداخت .

۲۲ــ اسد

شورای ملی اصو لنامه مکلفیت‌پرسونل فنی را با بعضی تعد یلات به تصویب ر سانید.

۲۳ ــ اسد

پروژه اصولنامه سرمایه گذاری درشورای‌ملی با تعدیل ماد ۶٤آن تصویب شد.

۲٤ــ اسد

بناغلی نیکیتاخروسچف‌پیامی‌به‌ښاغلی‌سردارمحمد داؤد صدر اعظم فرستاد .

۲۵ــ اسد

تلگرامی ازحضور اعلیحضرت‌معظم‌همایونی عنوانی جلا لتماب‌دوکتور سکارنو به‌مناسبت جشن‌استقلال جمهوریت اند ونیزی مخابره‌گرد ید .

شام روز ۲۵ اسد در کافی بریکوت جوایز مطبوعاتی به برندگان آن ازطرف‌ریاست مستقل مطبوعات اهدا شد .

۲٦ــ اسد

ښاغلی‌سردارمحمدداؤدصدراعظم کارساختمانی‌قیر ریزی‌سرك کابل‌وقندهارراافتتاح نمودند.

۲۷ــ اسد

یك‌مر کز صحی شامل معاینه‌خانه،دواخانه،اطاق‌پانسمان وغیره‌با تمام لواز م طبی در عمارت لیسه زرغونه افتتاح‌شد.

ACKU

پادشاهان ورؤسای جمهور ممالك جهان

شاهان

مملکت	پادشاه	تاریخ تولد	تاریخ جلوس
افغانستان	اعلیحضرت المتوکل علی الله محمد ظاهرشاه	۱۵ـاکتوبر ۱۹۱٤	۸ نومبر ۱۹۳۳
اردنیه هاشمیه	اعلیحضرت ملك حسین	۱٤ نومبر ۱۹۳۵	۲ می ۱۹۵۲
ایران	اعلیحضرت محمد رضاشاه پهلوی	۲۷ـاکتوبر ۱۹۱۹	۱٦ سپتامبر ۱۹٤۱
بحرین	میرسلمان بن احمد الخلیفه	۱۸۹۵	۳ فروری ۱۹٤۲
بلجیك	اعلیحضرت بودووین	۷ـسپتامبر ۱۹۳۰	۱۷ جولای ۱۹۵۱
برتانیه	علیاحضرت ملکه الیزابت دوم	۲۱ اپریل ۱۹۲٦	۲ جون ۱۹۵۲
بهوتان	اعلیحضرت جیگمی دورجی وانگ شوك	۱۹۲۹	مارچ ۱۹۵۲
		....	
تایلند	اعلیحضرت بومیبول ادولیابج	۵ سپتامبر ۱۹۲۷	۹ جون ۱۹٤٦
لاوس	« سری سوانگ واتانا	....	۳ـاکتوبر ۱۹۵۹
تونگا	علیاحضرت ملکه سالوت توپو	۱۳ مارچ ۱۹۰۰	۱ ۳۰ـاپریل ۱۹۱۸
کمبودیا	اعلیحضرت نورو دوم سهانوك		۱۳ جون ۱۹٦۰
دنمارك	اعلیحضرت فریدریك	۱۱ مارچ ۱۸۹۹	۲۰ـ اپریل ۱۹٤۷
جاپان	اعلیحضرت هیرو هیتو	۲۹ـاپریل ۱۹۰۱	۲۵ دسامبر ۱۹۲٦
عربستان سعودی	« سعود ابن عبدالعزیز	۱۹ جنوری ۱۹۰۲	۹ نومبر ۱۹۵۳
نیپال	« ماهیندرا بیر بیکرام	۱۱ جون ۱۹۲۰	۳۰ مارچ ۱۹۵۵
ناروی	« او لاو	۲ جولای ۱۹۰۳	۲۱ سپتامبر ۱۹۵۷
سویدن	« گوستا وادلف	۱۱ نومبر ۱۸۸۲	۲۹ اکتوبر ۱۹۵۰
هالیند	علیاحضرت ملکه ژولیانا	۳۰ـاپریل ۱۹۰۹	٤ سپتامبر ۱۹٤۸
یمن	سلطان احمد ابن یحیی محمد حمیدالدین	۱۸۹٦	۱۷ فروری ۱۹٤۸
یونان	« پول اول	۱٤ دسمبر ۱۹۰۱	۱ـاپریل ۱۹٤۷
کویت	سلطان عبدالله السالم الصباح	۱۸۹۵	۲۷ جنوری ۱۹۵۰
مراکش	اعلیحضرت مولای ابن حسن	....	....
موناکو	« رایمنر سوم	۳۱ می ۱۹۲۳	۹ می ۱۹٤۹
لیبیا	« امیر محمد ادریس	۱۸۹۰	جون ۱۹٤۹
لکسمبرگ	« شارلوت	۲۳ جنوری ۱۸۹٦	۱۹ جنوری ۱۹۱۹
حبشستان	اعلیحضرت هلاسلاسی	۲۳ جولای ۱۸۹۲	۲ـاپریل ۱۹۳۰

ACKU

عدهٔ از شاهان و سلاطین بعضی ممالك جهان (به اساس الفبا)

اعلیحضرت‌ملك حسین (اردنیه‌هاشمیه)

اعلیحضرت مولای بن حسن (المغرب)

علیا حضرت الیزابت‌دوم (انگلستان)

اعلیحضرت‌محمدرضاشاه‌پهلوی (ایران)

اعلیحضرت‌بودوین(بلژیك)

اعلیحضرت هیروهیتو (جاپان)

ACKU

عدهٔ ازسلاطین وشاهان بعضی ممالک جهان (به‌اساس الفبا)

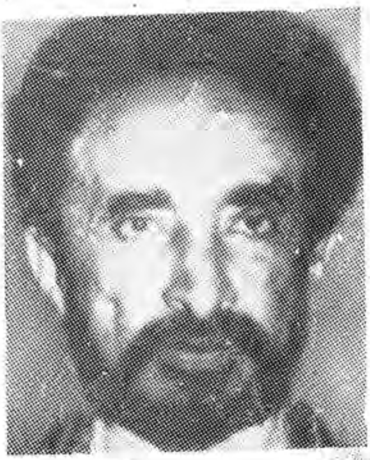

اعلیحضرت هیلاسلاسی (حبشه)

اعلیحضرت ابن سعود (عربستان سعودی)

اعلیحضرت گوستاو ادلف (سویدن)

اعلیحضرت مهندرا (نیپال)

اعلیحضرت سوانگ واتانا (لاوس)

جورج روکیدی (یوگندا)

ACKU

عدهٔ از سلاطین و شاهان بعضی ممالك جهان (به‌اساس الفبا)

اعلیحضرت پاول (یونان)

شیخ علی بن عبد الله بن قاسم علی (قطر)

شیخ عبدالله السالم الصباح (کویت)

امام احمد ابن یحیی محمد
حمید الدین (یمن)

عدهٔ از رؤسای جمهور بعضی مما لك جهان(بهاساس الفبا)

بناغلی لیوشاوچی رئیس جمهور
توده‌یی چین

بناغلی گریورگ گیورگیو رئیس
جمهور رومانیا

بناغلی جنرال ابراهیم عبود صدراعظم و رئیس
جمهور سودان

بناغلی والن رئیس جمهور
کنفدراسیون سویس

بناغلی نجیب الربیعی رئیس شورای

بناغلی جمال عبد الناصر رئیس

ACKU

عدهٔ از رؤسای جمهور بعضی ممالك جهان (باساس الفبا)

ښاغلی جینو کوادورس رئیس جمهور برازیل

ښاغلی فیلدمارشال محمدایوب رئیس
جمهور پاکستان

ښاغلی الکسندرز و ادسکی رئیس
جمهور دولت پولیند

ښاغلی جمال گورسل صدراعظم ورئیس
دولت ترکیه

ښاغلی حبیب بورقیبه رئیس جمهور تونس

ښاغلی انتونی نووتنی رئیس جمهور
چکوسلواکیا

ACKU

عدهٔ از رؤسای جمهور بعضی مما لك جهان(به‌اساس الفبا)

بناغلی لیوشاوچی رئیس جمهور
توده‌یی چین

بناغلی گریورگ گیورگیو رئیس
جمهور رومانیا

بناغلی جنرال ابراهیم عبود صدراعظم ورئیس
جمهور سودان

بناغلی والن رئیس جمهو ر
کنفدراسیون سو یس

بناغلی نجیب الربیعی رئیس شورای
جمهوری عراق

بناغلی جمال عبد الناصر رئیس
جمهور متحدعرب

ACKU

مملکت	پادشاه	تاریخ تولد	تاریخ جلوس
زنجبار	سیدخلیفه ابن هارب	....	....
لیچتنستین	پرنس جوزف فرانس	....	۳۰ مارچ ۱۹۳۸
مسقط وعمان	سلطان سید سیدبن تایمور	۱۳ـ گست ۱۹۱۰	....

رؤسای جمهور

اسم مملکت	رئیس جمهور	تاریخ تولد	تاریخ احراز مقام
اتحادشوروی	ښاغلی لیو نید برژ نیف	....	۷ می ۱۹۶۰
امریکا	« کنیدی	۲۹ می ۱۹۱۷	۷ نومبر ۱۹۶۰
جمهوریت متحدعرب	« جمال عبدالناصر	۱۵ جنوری ۱۹۱۸	نومبر ۱۹۵٤
آلمان	« دکتورهنریش لوبکه	٤ـ اکتوبر ۱۸۹٤	۱۳ سپتامبر ۱۹۵۹
فرانسه	« جنرال چارلس دوگول	۲۲ نومبر ۱۸۹۰	۸ جنوری ۱۹۵۹
ایتالیا	« گیوانی گرونکي	۱۰ دسامبر ۱۸۸۷	۸ دسامبر ۱۹۵۲
یوگوسلاویا	« ـوزف بروزتیتو	۱٤ نومبر ۱۹۳۵	۱۱ـ اگست ۱۹۵۳
هند	« دوکتورراجندرا پرساد	۳ دسامبر ۱۸۸٤	۲٤ جنوری ۱۹۵۰
اندونیزیا	«دوکتور سکارنو	٦ جون ۱۹۰۱	۱۷ دسامبر ۱۹٤۹
عراق	« جنرال نجیب الربیع	۱۹۱٤	۱۹۵۸
تونس	« حبیب بو رقیبه	۳ـ آگست ۱۹۰۳	۸ نومبر ۱۹۵۹
پولیند	« الکسندرساواتسکی	۱۸۹۹	۲۰ نومبر ۱۹۵۲
پرتگال	« کونتری ادمیرال امیریکوتوماس	۱۹ نومبر ۱۸۹٤	۹ آگست ۱۹۵۸
پیرو	« دوکتور مانویل پریدوای اوگارتس	۲ـ اپریل ۱۸۸۹	۱۷ جون ۱۹۵٦
پانامه	« دکتورروومبرتوچیاری		۸ می ۱۹٦۰
پاراگوای	« جنرال الفرید ستروسزنر	۱۹۱۳	۱۱ جولای ۱۹۵٤
پاکستان	مارشال ایوبخان	....	۲۷ـ اکتوبر ۱۹۵۸
بلغاریا	« دیمیتورگاینو	۸ نومبر ۱۸۹۸	۱۲ سپتامبر ۱۹۵۸
ارجنتاین	« آرتوروفرندیس	۲۸ـ اکتوبر ۱۸۸۰	می ۱۹۵۸
برما	« اووین ماونگ	۱۷ـ اپریل ۱۹۱٦	۱۳ مارچ ۱۹۵۷
بولیوین	« دکتورویکتورپازایستنسورو	....	۵ جون ۱۹٦۰
هسپانیه	« جنرال فرانسیسکو فرانکو	٤ سپتامبر ۱۸۹۲	۱۱ـ اکتوبر ۱۹۳٦

مملکت	رئیس‌جمهور	تاریخ‌تولد	تاریخ‌احراز‌مقام
چکوسلواکیا	ښاغلی‌انتونی‌نووتنی	۱۰دسامبر۱۹۰٤	۱۹ نومبر۱۹۵۷
چیلی	« جورج‌ایسندمری‌او دری‌گویس	۱۸۸۷	٤سپتامبر۱۹۵۸
کامرون	« احمدواهیدجو	....	۵می۱۹٦۰
جمهوریت‌مردم چین	« لیوشاوچی	....	۲۷ـاپریل۱۹۵۹
کولمبیا	« دوکتورالبرتو للراس‌کامرگو	۳جولای ۱۹۰٦	٤می ۱۹۵۸
کوستاریکا	« ماریواشاندی‌گیمینس	....	۲فروری ۱۹۵۸
کیوبا	« اوسوالدودورتیکوس	....	۱۷جولای۱۹۵۹
قبرس	« میکاریوس	....	۱٤دسامبر۱۹۵۹
السلوادور	« کلنل‌جوزماریالیموس	....	٤مارچ ۱۹۵٦
دومینیکا	« هکتوربینویفیدو ترجیلو	۱۹۰۸	۳ـآگست۱۹٦۰
فنلیند	« دوکتوراورهوککومینن	۳ـسپتامبر۱۹۰۰	۱۵ فروری۱۹۵٦
گانا	« دوکتورکوام‌نکروما	۱۸سپتامبر۱۹۰۹	۱۹۵۸
گواتیمالا	« جنرال‌میگویل یدیگوراس‌فونتیس	....	۲مارچ ۱۹۵۸
گینی	« سکیتوری	....	۱۲ نومبر۱۹۵۸
هایتی	« دوکتورفرانسوا دوالیر	۱٤ـاپریل۱۹۰۷	۲۲ـاکتوبر۱۹۵۷
هاندوراس	« دوکتوررامون‌ویلدامورالس	....	۱۵ نومبر۱۹۵۷
لیبریا	« ویلیم‌وی.اس‌تابمن	....	....
مکسیکو	« ادولفولوپزماتیوس	....	٦جولایی ۱۹۵۸
نیکاراگوا	« لویس‌سموزادیبایل	....	۳فروری۱۹۵۷
فلیپاین	« کارلوس‌پی‌گارسیا	٤نومبر ۱۸۹٦	۱۲ نومبر ۱۹۵۷
رومانیا	« ایون‌غیورغ‌مادرر	۱۹۰۲	۱۱جنوری۱۹۵۸
سومالیا	« عدن عبدالله عثمان ـ	....	۱ ـ جولای ۱۹٦۰
سودان	« جنرال‌ابراهیم عبود	۲٦ـاکتوبر۱۹۰۰	۱۸ نومبر ۱۹۵۸
سویس	« والن	....	....
توگو	« سیلوانس او لمپیو	....	....

عدهٔ از رؤسای جمهور بعضی ممالك جهان (باساس الفبا)

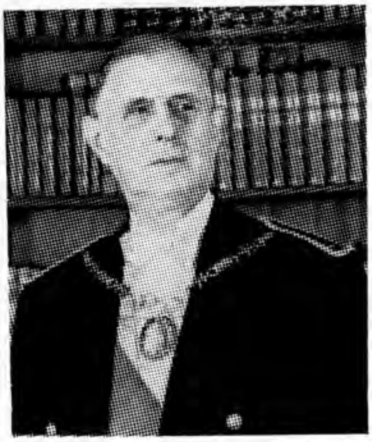

بناغلی مارشال شارل دو دول رئیس جمهور فرانسه

بناغلی کیکو نین رئیس جمهور فنلیند

بناغلی نکروما رئیس جمهور گانا

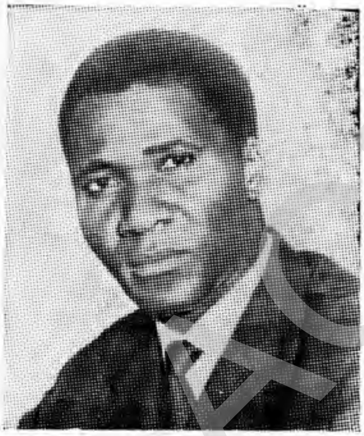

بناغلی ـسکیتوری رئیس جمهور گینی

بناغلی جنرال فواد شهاب رئیس جمهور لبنان

بناغلی نگودین دیم رئیس جمهور ویتنام جنوبی

ACKU

عده از رؤسای جمهور بعضی ممالک جهان (به اساس الفبا)

ښاغلی هوچی من رئیس جمهور
ویتنام شمالی

ښاغلی فرانکو رئیس جمهور دولت
هسپانیه

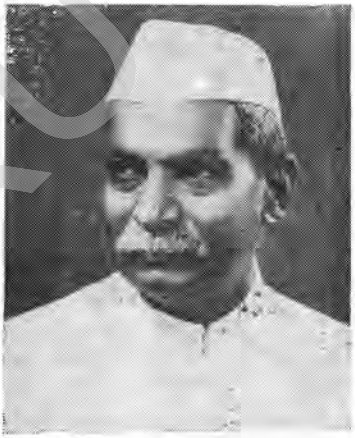

ښاغلی دکتور راجندرا پرشاد رئیس
جمهور هند

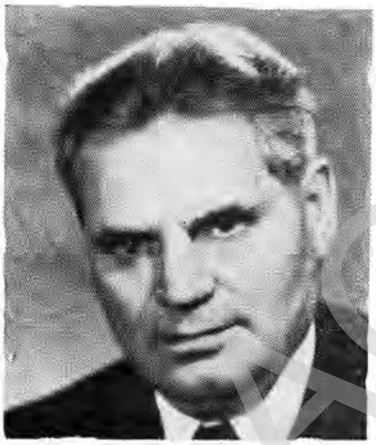

ښاغلی دوبی استوان رئیس
جمهور هنگری

ښاغلی مارشال جوزف بروز تیتو رئیس
جمهور یوگو-لاویا

ACKU

عدهٔ ازمعاونان رؤسای جمهور وصدراعظمان بعضی ممالك (به‌اساس الفبا)

بناغلی نیکیتاخروسچف صدراعظم اتحادشوروی

بناغلی فرورد صدراعظم افریقای جنوبی

بناغلی فرحت عباس صدراعظم حکومت
موقتی الجزایر

بناغلی دوکتور ادناور صدراعظم
دولت اتحادی آلمان

بناغلی لیندن بی جانسن معاون رئیس
جمهور امریکا

دکتور جوندا صدراعظم اندونیزیا

ACKU

عدهٔ از صدراعظمان بعضی ممالک جهان (باساس الفبا)

ښاغلی هیکمیلن صدراعظم انگلستان

ښاغلی امینورفانفانی صدراعظم ایتالیا

ښاغلی سالازار صدراعظم پرتگال

ښاغلی سیرانکویچ صدراعظم پولیند

ښاغلی ایکیدا صدراعظم جاپان

ښاغلی ویلیم سیروکی صدراعظم چکوسلواکیا

ACKU

عدهٔ از صدراعظما ن بعضی ممالك (با ساس الفبا)

ښاغلی چوانلای صدراعظم جمهوریت
مردم چین

ښاغلی ایون گیورگ مورر صدراعظم
رومانی

ښاغلی تاژارلندر صدراعظم
سویدن

میرمن سیر یماو بندر انایکه
صدراعظم سیلون

ښاغلی جنرال عبدالکریم قاسم
صدراعظم عراق

ښاغلی امیر فیصل صدراعظم وولیعهد
عربستان سعودی

ACKU

عدهٔاز معاونان رؤسای جمهور و صدر اعظمان بعضی ممالك (باساس الفبا)

بناغلی عبداللطیف البغدادی معاون
رئیس جمهور عربی متحد

بناغلی میشل دوبره صدراعظم فرانسه

بناغلی فیدل کاسترو صدراعظم کیوبا

بناغلی عبدالرحمن صدراعظم ملایا

بناغلی دکتور جی ، ای دکوای
صدراعظم هالیند

بناغلی دوکتور راجاکر شنان معاون
رئیس جمهور هند

عدهٔ از صدراعظمان بعضی ممالک جهان (باساس الفبا)

ښاغلی جواهر لال نهرو صدراعظم هند

ښاغلی دکتور ونیچ فرنو صدراعظم هنگري

ښاغلی سیف الاسلام البدر صدراعظم یمن

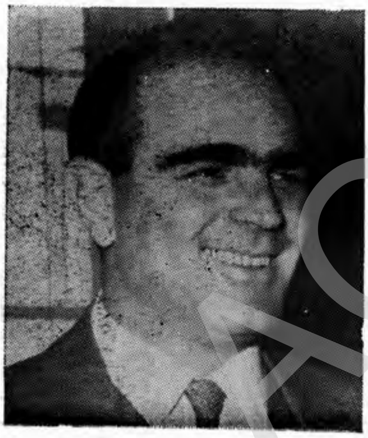

ښاغلی سی، کراما نلیس صدراعظم یونان

ACKU

مملکت	رئیس جمهور	تاریخ تولد	تاریخ احرازمقام
ترکیه	جمال گورسل	....	۲۸می ۱۹۶۰
واتیکان	پاپ جان بیست سوم	۲۵ نومبر ۱۸۸۱	٤ نو مبر ۱۹۵۸
وینز ویلا	روموبیتانکورت	....	۷ د سا مبر ۱۹۵۸
ویتنام جنوبی	نگودین دییم	۱۹۰۱	۲۶ اکتوبر ۱۹۵۵
ویتنام شمالی	هوچی من	۱۸۹٤	۱۵ جولای ۱۹۶۰
البانیا	هاکسی للشمی	....	۲٤ جولای ۱۹۵۳
اتریش	دکتور ادلف شیرف	۲۰ اپریل ۱۸۹۰	۵ می ۱۹۵۷
هنگری	استوا ن دوبی	....	٤ ـ اگست ۱۹۵۲
نایجریا	سرابوبکر تفاوه	....	۳۰ـ اگست ۱۹۵۷
آیسلند	اسجیراسجرسن	....	۲۹ـ جو ن ۱۹۵۲

صدر اعظمان

سیلون	میرمن سیریماوبندرانایکه	۲۱ـجولای ۱۹۶۰
ملایا	تانکو عبدالرحمن یوترا	۱۹ـ آگست ۱۹۵۹
رودشیاو نیاسالیند	سرروی وینسکی «گورنرجنرال ...»	۱۹۵۶
آسترلیا	ویلیم اس موریسن «گورنرجنرال»	۱۲ نومبر ۱۹۵۹
نیو زیلیند	ویسکو نت کوبهام «گورنر جنرال»	۱۹۵۷

حدود اربعه ،پایتخت، نفوس وطرز حکومات ممالك جهان

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرزحکومت	نفوس	حدوداربعه
۱	افغانستان	کابل	شاهی مشروطه	۱۳،۰۰۰،۰۰۰	ازطرف شمال اتحادشوروی شمال شرق جمهوریت مردم چین ،ایالت سنك یانگ، شرق وجنوب پښتونستان، غرب ایران.
۲	ایران	تهران	شاهی	۲۰،۱٤۹،۰۰۰	شمال به روسیه وبحیره کسپین، شرق افغانستان وپښتونستان، جنوب خلیج فارس وخلیج عمان، غرب عراق وترکیه .
۳	ترکیه	انقره	جمهوری	۲۶،۸۸۰،۰۰۰	ازطرف شمال به بحیرهٔ سیاه وآبنای مارمورا، شمال شرق روسیه، شرق ایران جنوب شرق عراق ، جنوب سوریه و بحیره مدیترانه، غرب بحیره ایجین

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
٤	عراق	بغداد	جمهوری	٦،٥٩٠،٠٠٠	شمال آن ترکیه، شرق ایران ، جنوب کویت وعربستان ، غرب اردن و سوریه جمهوریت عربی متحد .
٥	عربستان	ریاض	شاهی	٦،٥٠٠،٠٠٠	شمال عراق ، اردن وسینا، شرق خلیج فارس جنوب خلیج عدن وبحیره عرب، غرب بحیره قلزم
٦	اردنیه هاشمیه	عمان	شاهی	١،٦٣٦،٠٠٠	شمال سوریه وفلسطین شرق عربستان وعراق، جنوب عربستان، غرب فلسطین.
٧	لبنان	بیروت	جمهوری	١،٨٥٠،٠٠٠	شمال سوریه، شرق سوریه جنوب فلسطین ، غرب بحیره روم .
٨	یمن	صنعا	شاهی	٥،٠٠٠،٠٠٠	شمال عربستان سعودی شرق عربستان سعودی جنوب سواحل ابنای باب المندب، غرب بحیره قلزم
٩	پاکستان	راولپندی	جمهوری	٨٨،٢١١،٠٠٠	شمال پښتونستان، شرق کشمیر و هند، غرب پښتونستان وبحیره عرب جنوب هندو بحیره عرب
١٠	هندوستان	دهلی جدید	جمهوری	٤٠٢،٧٥٠،٠٠٠	شمال کوهای هما لیه چین توده یی، نیپال و کشمیر وقسمتی به پاکستان، شرق پاکستان شرقی وقسمتی به خلیج بنگال ، جنوب اوقیانوس هند ، غرب اوقیانوس هندو بحیره عرب.

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
۱۱	برما	رنگون	جمهوری	۲۰،۴۵۷،۰۰۰	شمال چین توده یی، شرق هند و چین فرانسوی وسیام ، جنوب غرب آن بحیره اندرمن وغرب آن خلیج بنگال وآسام.
۱۲	تایلند	بنکاك	شاهی	۲۱،۴۷۴،۰۰۰	شمال برماولاؤس، شرق لاؤس، جنوب خلیج سیام غرب برما.
۱۳	سیلون	کولمبو	جمهوری	۹،٦۱۲،۰۰۰	ازچهارطرف به آبهای بحرهند محاط است.
۱٤	چین	پیکنگ	جمهوری	٦٦۹،۰۰۰،۰۰۰	شمال اتحاد شوروی شرق بحیره زرد. بحیره چین شرقی، غرب روسیه و افغانستان، جنوب هند وچین وخلیج تانکنك.
۱۵	کوریای شمالی	فنکیانگ	جمهوری	۹،۲۰۰،۰۰۰	ولادی واستك ومنچوریا شرق بحیره جاپان، غرب منچوریا، جنوب کوریای جنوبی.
۱٦	کوریای جنوبی	سیول	جمهوری	۲۲،۹۷۳،۰۰۰	شمال کوریای شمالی شرق بحیره جاپان، جنوب بحیره زرد، غرب بحیره زرد.
۱۷	جاپان	توکیو	شاهی	۹۲،۷٤۰،۰۰۰	شمال بحیره اخوتسك و جزایر کوریل، شرق بحر الکاهل ، جنوب جزایر کوچك در بحرالکاهل، غرب بحیره جاپان وبحیره زرد
۱۸	فلپاین	مانیلا	جمهوری	۲٤،۷۱۸،۰۰۰	شرق بحیره فلپاین غرب بحیره چین جنوبی، جنوب بحیره سلبز .

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
۱۹	اندونیزیا	جگارتا	جمهوری	۸۹،٦۰۰،۰۰۰	شمال بحیره جاوا بحیره باندو آبنای ملاکا، شرق بحیره باند وو بحر هند جنوب بحر هند غرب بحر هند
۲۰	کمبودیا	فوم فن	شاهی	۵،۰۰۰،۰۰۰	شمال لاؤس وسیام، شرق ویتنام جنوبی، جنوب ویتنام جنوبی، خلیج سیام، غرب سیام وخلیج سیام .
۲۱	لاؤس	وینتیان	شاهی	۳،۰۰۰،۰۰۰	از شمال متصرفات چین، شرق ویتنام، جنوپ کمبودیا، غرب تایلند و برما
۲۲	ویتنام شمالی	هانای	جمهوری	۱٦،۰۰۰،۰۰۰	شمال چین، شرق و جنوب بحیره چین جنوبی، غرب کمبودیا و لاؤس .
۲۳	ویتنام جنوبی	سیگون	جمهوری	۱۳۰۰۰،۰۰۰	شمال ویتنام شمالی، شرق بحیره چین جنوبی، جنوب بحیره چین جنوبی. غرب کمبودیا.
۲٤	نیپال	کتمندو	شاهی	۸،٤۷۳،۰۰۰	شمال چین توده یی، شرق هندوستان، جنوب هندوستان غرب هندو کوه های همالیه

براعظم اروپا

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
۲۵	انگلستان	لندن	شاهی	۵۲،۱۰۰،۰۰۰	شمال اوقیانوس اتلس شرق بحیره شمال، جنوب کانال انگلیسی غرب او قیانوس اتلس و بحیره آیرلند.
۲٦	آیرلند جنوبی	دوبلن	جمهوری	۲،۸٤٦،۰۰۰	شمال ایرلیند شمالی و اوقیانوس اتلس شرق بحیره ایرلند، غرب و جنوب اوقیانوس اتلس .
۲۷	فرانسه	پاریس	جمهوری	٤٥،۳٥٥،۰۰۰	شمال بلجیم و کانال انگلیسی، شرق جرمنی سویتزرلیند و ایتالیا، جنوب بحیره مدیترانه، غرب او قیانوس اتلس .

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
۲۸	بلجیم	بروکسل	شاهی	۹،۱۰٤،۰۰۰	شمال هالند و بحیره شمال شرق جرمنی، جنوب فرانسه غرب فرانسه و بحیره شمال.
۲۹	هالند	لاهه	شاهی	۱۱،۳٤٦،۱۵۳	شمال بحیره شمال، شرق المان غربی، جنوب بلجیم غرب بحیره شمال .
۳۰	المان غربی	بن	جمهوری	۵۵،۰۰۹،۰۰۰	شمال دنمارك و بحیره شمال شرق المان شرقی، جنوب استریا و سویزرلیند، غرب هالیند ، بلجیم و فرانسه.
۳۱	المان شرقی	برلین	جمهوری	۱۷،۲۹۸،۰۰۰	شمال بحیره بالتیك شرق پولند و چکوسلواکیا، جنوب استریا، غرب المان غربی.
۳۲	سویزرلیند	برن	جمهوری	۵،۲۳۵،۰۰۰	شمال جرمنی، شرق استریا جنوب شرق و جنوب ایتالیا غرب فرانسه .
۳۳	لکسمبرگ	لکسمبرگ	شاهی	۳۲٤،۰۰۰	شمال بلجیم، شرق جرمنی جنوب فرانسه، غرب فرانسه.
۳٤	ایتالیا	روم	جمهوری	۵۰،۷٦۳،۰۰۰	شمال سویزر لند، شرق یوگو سلاویا و بحیره ادریاتیك دایونین، جنوب و جنوب غرب بحیره مدیترانه غرب فرانسه و بحیره لوگورمین
۳۵	پرتگال	لزبن	جمهوری	۹،۰۵۲،۰۰۰	شمال هسپانیه، شرق و شمال شرق نیز هسپانیه ،جنوب اوقیانوس اطلس شمال غرب و غرب اوقیانوس اطلس.
۳٦	هسپانیه	مادرید	جمهوری	۲۹،۸۹٤،۰۰۰	شمال خلیج بسکی و فرانسه شرق و جنوب بحیره مدیترانه، غرب پرتگال و اوقیانوس اطلس .

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرزحکومت	نفوس	حدود اربعه
۳۷	پولیند	وارسا	جمهوری	۲۹،۲۵۷،۰۰۰	شمال بحیره بالتیك ، شرق روسیه، جنوب چکوسلوا کیا غرب جرمنی.
۳۸	دنمارك	کوپنهاگن	شاهی	۴،۰۵۴۷،۰۰۰	شرق بحیره بالتیك وکته گت، جنوب جرمنی، ، غرب بحیره شمال .
۳۹	سویدن	ستاکهالم	شاهی	۷،۴۵۰،۰۰۰	شمال ناروی وفنلیند، شمال شرق فنلیند ، شرق بحیره با لتیك .
۴۰	ناروی	اسلو	شاهی	۳،۵۵۷،۰۰۰	ازطرف غرب به اوقیانوس اطلس و بحیره شمال، شمال اوقیانوس ارکتیك، شمال شرق روسیه وفنلیند.
۴۱	فنلیند	هلسنکی	جموری	۴،۴۳۳،۰۰۰	شمال ناروی، شرق روسیه شوروی، جنوب خلیج فنلیند غرب سویدن و خلیج بوتنیا .
۴۲	چکوسلواکیا	پراگ	جموری	۱۳،۵۶۴،۰۰۰	شمال جرمنی وپولیند شرق رومانیا، جنوب هنگری واستریا، غرب جر منی .
۴۳	هنگری	بوداپست	جموری	۹،۹۱۷۰۰۰	شمال چکو سلو ا کیا وروسیه، جنوب یوگوسلاویه، شرق رومانیه ، غرب آستریا .
۴۴	رومانیه	بخارست	جموری	۱۸،۲۵۶،۰۰۰	شمال وشمال شرق روسیه، شرق بحیره سیاه جنوب بلغاریه ، جنوب غرب یوگوسلاویا، غرب و شمال غرب هنگری .
۴۵	بلغاریه	صوفیه	جموری	۷،۷۹۳،۰۰۰	شمال رومانیه، شرق بحیره سیاه، جنوب شرق ترکیه، جنوب یونان غرب یوگوسلاویا .

ACKU

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
٤٦	یوگوسلاوی	بلگراد	جمهوری	۱۸،٦٦٧،۰۰۰	شما ل آ ستـر یا وهنگری ،شرق رو مانیه وبلغاریه ،جنوب یو نان و البانیا ، غرب بحیره ادریاتیك و ایتالیا .
٤٧	آستریا	ویانا	جموری	۷،۰٤۹،۰۰۰	شمال چکوسلوا کـی شرق هنگری ، جنو ب یـو گوسلاوی و ا یتالیا غرب سویزر لیندو بویریا.
٤٨	یونا ن	آتن	شاهی	۸،۲٥۸،۰۰۰	شمال البانیاو بلغاریا و یو گوسلا ویا ، شمال شرق ترکیه، شرق بحیره ایجین، جنوب مدیترانه غرب بحیره ایونین .
٤٩	البانیه	تیرانا	جموری	۱،٥۰۷،۰۰۰	شمال غر ب جهیل سکـو تری ویو گوسلاویا شمال و شرق ....
٥۰	قبرس	نیکوسیا	جموری	٥٥٨،۰۰۰	چهار طـر ف آن بحـیره روم اسـت .
٥۱	شوروی	ماسکو	جمهوریت سوسیالستی	۲۰۸،۸۲٦،۰۰۰	شمال بحـر منجمد شمالی ، شر ق بحیـره بیر نـگ، بحیره ا خوتسك بحیـره جاپان ، جنوب جمهوریـت مـردم چین افغـانستـان ، ا یرا ن بحیـره کسپین ، تر کیه بحیر ه سیا ه ، غـر ب پولیند، بـحـیره بالتیك چکوسلواکیا ، هنگری رومانیا ، شمال غـر ب جنوب جزیره نمای کولد وبحیره سفید

ACKU

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
	براعظم امریکا				شرق خلیج بوفن وخلیج
۵۲	کانادا	اتاوا	دومنیون	۱٦،۰۸۰۷۹۱	سنت لورس و اوقیانوس اطلس ، جهیل های بزرگ ، غرب الاسکا و بحر الکاهل ، شمال بحرمنجمد شمالی .
۵۳	اتازونی	واشنگتن	جمهوری	۱۷۵،٤۰۰،۰۰۰	شمال کانادا، شرق اوقیانوس اطلس، خلیج مکسیکو و مکسیکو غرب بحرالکاهل.
۵٤	مکسیکو	مکسیکو	جمهوری فدرالی	۳٤،۵۳۵،۰۰۰	شمال اتازونی، غرب و جنوب بحرالکاهل جنوب شرق گواتیمالا هندوراس و بحیره کره بین ، شرق خلیج مکسیکو.
۵۵	برازیل	ریودوجنیرو	جمهوری	٦۸،۰۰۰،۰۰۰	شمال غرب کولمبیا ، شمال وینزولا شرق اوقیانوس اطلس غرب ارجنتاین ، پراگوای بولیویا و پیرو .
۵٦	کولمبیا	بوگوتا	جمهوری	۱۳،۸۲٤،۰۰۰	شمال بحیره کره بین شرق وینزولا و برازیل جنوب پیرو واکوادور غرب بحرالکاهل وماناته.
۵۷	وینزویلا	کاراکاس	فدرالی	٦،٦۰۷،۰۰۰	شمال بحیره کربین، شرق گونیای برتانوی، جنوب برازیل ، غرب کولمبیا
۵۸	اکوادور	کویتو	جمهوری	٤،۱٦۹،۰۰۰	شمال کولمبیا شرق وجنوب آن پیرو وغرب بحرالکاهل .

شماره	اسم‌مملکت	پایتخت	طرزحکومت	نفوس	حدوداربعه
۷٤	مراکش	رباط	شاهی	۱۰،۷۸۰،۰۰۰	شـمـال آبـنـای جبل الطارق، شرق الجزایر جنوب الجز ایر غرب اوقیانوس اطلس .
۷٥	حبشه	ادیسه‌ابابا	جمهوری	۱۹،٥۰۰،۰۰۰	شمال شرق بحیـره قلزم، شرق سومالی لنـد فـرانسوی، جنوب شرق وجنـوب‌جمهوری سومالی لند، جنوب‌کینیا ، غرب سودان .
۷٦	سودان	خرطوم	جمهوری	۱۰،۰۰۰،۰۰۰	شمال مصر ، شرق بحیره‌قلـزم‌وحبشه، جنوب اوگنـدا و کانگو، غرب صحرای اعظم .
۷۷	گانا	اکرا	جمهوری	٦،٦۹۰،۰۰۰	....
۷۸	الجزایر	الجزیره	ملی	۸،۷۱۰،۰۰۰	شمال بحیره روم و مراکش، شرق لیبیا وتونس، جنوب‌صحرای‌اعظم غرب مراکش‌وریوداورو
۷۹	لایبریا	مونرویا	جمهوری	۲، ۷٥۰، ...	....
۸۰	کانگو	لیوپولدویل	جمهوری	۱۳،٥٥۹،....	شمال به سو د ا ن وجمهوریت های‌افریقای مرکز ی ، شرق سودان اوگنداوتانگانیکا، جنوب و شرق‌رودیشیای شمالی جنوب و غرب انگـولا ونیز روندلورندی طرف شرق است .
۸۱	تانگانیکا	دار اسلام	جمهوری	٥،۰۰۰،۰۰۰	شمال کینیا وجهیل ویکتوریا، شرق بحرهند جنوب موزنبیق وجهیل نیاسا ، غـرب جهیـل تانگانیکا و کانگو .

شماره	اسم مملکت	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
۸۲	افریقای جنوبی	کیپ تاون	دومینیون	۱٤،٦۷۳،۰۰۰	شمال انگولا وروديشيا، شرق اوقیانوس هند، جنوب بحر اتلس غرب اوقیانوس اتلس .
۸۳	کیمرون	گابان	جمهوری	۳،۱۸۷،۰۰۰	شمال صحرای اعظم شمال غرب نایجریا، شرق کانگو و سودان، جنوب کانگو واوقیانوس اتلس غرب نایجریا واوقیانوس اتلس .
۸٤	نایجریا	لاگوس	جمهوری	۳۰،۰۰۰،۰۰۰	شمال صحرای اعظم جنوب اوقیانوس اتلس شرق کیمرون ، غرب داهومی .
۸۵	فدراسیون رودشیا ونیاسالند	رودشیا	فدرالی	۷،۹۹۰،۰۰۰	شمال کانگو، شرق جهیل نیاسالند، جنوب موزنبیق و بشونا، غرب انگولا .
۸٦	کینیا	نیروبی		٦،٥۰۰،۰۰۰	شمال حبشه ، غرب اوگندا ، جنوب تانگانیکا، شرق بحر هند.
۸۷	اوگندا	انتی بی		٦،٥۱۷،۰۰۰	....
۸۸	استرلیا	کنبیرا	دومینیون	۱۰۱٦٦۰۰۰	شرق بحرا کاهل، غرب بحر هند ، جنوب بحر الکاهل شمال خلیج کارپنتریا، بحیره اره فوریا
۸۹	نیوزیلاند	ولنگتون	دومینیون	۲۳۸۱۰۰۰	ازچهارطرف به بحر الکاهل محاط است.
۹۰	ایس لند	ریک یاوك		۱٦۹۹٦۱	دراوقیانوس اتلس واقع است

شماره	ممالك	پایتخت	طرز حکومت	نفوس	حدود اربعه
۹۱	ملایا	کواله لمپور		۶،۶۸۸،۰۰۰	شمال خلیج سیام، شرق بحیر چین جنوبی، جنوب ابنای ملاکا، غرب ابنای ملاکا
۹۲	جمهوریت چین	نانکنگ	جمهوری	۱۰،۲۴۲،۰۰۰	شمال بحیره چین شرقی غرب ابنا ی فارمو سا شر ق وجنوب اوقیانوس اتلس.
۹۳	تبت	لهاسه		۱،۲۷۳،۰۰۰	شمال جمهو ر یت چین غر ب چین، جنوب بهتان نیپال وهندشمالی .
۹۴	جمهوری دومنیك	دتو وچیلو	جمهوری	۲،۸۹۴،۰۰۰	آبهای اوقیانوس شر ق وجنوب نیز اوقیانوس اتلس غرب هیتی .
۹۵	هاندوراس	تیگی گلپه		۱،۸۸۷،۰۰۰	شمال بحیره کر بین، غرب سالویدور، جنوب نکاراگوا،
۹۶	هیتی	پورتاپرنس		۳،۴۶،۰۰۰	شما ل اوقیانوس اتلس شر ق جمهو ری دو مینك جنوب وغرب بحیره کر بین.
۹۷	سومالی لند	موگاویشو	جمهوری	۲۰،۵۰۰،۰۰۰	شما ل خیلج عد ن شر ق و جنوب بحر هند غرب حبشه و کینیا .
۹۸	تاگو	لوم	«	۱،۱۰۰،۰۰۰	....

نفوس شهرهای بزرگ جهان

توکیو (۹۳۱۱۷۷٤)
لندن (۸۲۲۲۳٤۰)
نیویارك (۷۷۱۰۳٤٦)
شانگهای (۷۱۰۰۰۰۰)
ماسکو (۵۰۳۲۰۰۰)
مکسیکو (٤٦۳۵۹۷۵)
پیکنگ (٤۱٤۰۰۰۰)
بوینس آیرس (۳۷۰۳۰۰۰)
شیکاگو (۳۵۱۱٦٤۸)
برلین شرقی وغربی (۳٤۲۳۰۰۰)
ساوپاولو (۳٤۱۷۲۰۸)
لیننگراد (۳۳۰۰۰۰۰)
کلکته (۳۱۳۲۱۱٤)
تینسین (۳۱۰۰۰۰۰)
ریووژنیرو (۲۹٤۰۰٤۵)
هانکانك (۲۸۵۷۰۰۰)
پاریس (۲۸۵۰۱۸۹)
بمبئی (۲۸٤۰۰۱۱)
جگارتا (۲۸۰۰۰۰۰)
قاهره (۲۸۰۰۰۰۰)
اوساکا (۲٦۳۲۰۰۰)
لاس انجلس (۲٤۵۰۰٦۸)
شینیانگ (۲۲۹۰۰۰۰)
روم (۲۱۰۰۰۰۰)
سیول (۲۰۹۳۰۰۰)
سدنی (۲۰۵٤۸۰۰)
مانیلا (۲۰۲۲٤۲۰)
نوی‌دهلی (۲۰۰۰۰۰۰)
تهران (۲۰۰۰۰۰۰)
مادرید (۲۰۰۰۰۰۰)
فلادلفیا (۱۹۷۱۲۳۹)

آسترالیا واوقیانوسیه ممالك ونفوس

مملکت	مساحت به کلومترمربع	نفوس از قرار هزار نفر	پایتخت
کارولین	۸٦۲	۳۱	پالاو
جزیره فیجی	۱۸۳٤۵	۳٦۰	سووا
جزیرهٔ جیلبرت‌والس	۹۵۷	٤٤	تاراوا
گوام	۵٤۱	۷۰	انگانا
هاوایی	۱۲۲۳۳۲	۵۹۰	هونولولو
جزایر ماریان ومارسال	۱۵۹۳	۵٤	جالوتیت
ناورو	۲۵	٤	ناورو
هبر یدن جدید	۱٤۷٦۳	۵۰	پورت‌ویلا
کالیدون جدید	۱۸٦۵۳	۷۰	نومیا
زیلاند جدید	۲٦۸٦۷۳	۲٤۰۰	ویلنگتن
گینی‌جدید	٤۱٦۰۰۰	۱۰۰۰	هولاند
جزیرهٔ سیلومون	۲۹۷۸۵	۱۱۰	هونیارا

کوه های بلند

اسم	علاقه	ارتفاع به متر
قله کوستنس	گینی جدید	۵۰۳۰
مونت ویلهم	گینی جدید	٤٦٩٣
مو ناکیا	ها وایی	٤٢٠٨
کانیابالو	بورنیو	٤١٧٥
ماونا لوا	زیلاندجدید	٤١٦٨
مو نت نلسن	پاپوا	۳۷٦۸
مونت وتسز	گینی جدید	۳٦۹۰
مونت اگمونت	زیلاندجدید	۳٦۰۰

جزیره های بزرگ

اسم	علاقه	کیلومتر مربع
گینی جدید	اوقیانوسیه	۷۷۱۹۰۰
زیلاندجدیدجنوبی	»	۱۵۰۵۲۵
زیلاندجدیدشمالی	»	۱۱٤۲۹۵
تسمانیا	آسترالیا	٦۷۸۹۵
بریتانیای جدید	»	۳۷۷۹۹
کالیدون جدید	اوقیانوسیه	۱٦۱۲۷
بوگاینویل	»	۹۵۵۳
آیرلیند جدید	آسترالیا	۸٦٤۷

شهرهای بزرگ

شهر	مملکت	نفوس از قرار هزار نفر
سدنی	نیوزوروالس	۲۱۰۰
ملبورن	ویکتوریا	۱۹۰۰
بریس بان	کوینس لاند	۵۷۰
آرلاید	آسترالیای جنوبی	۵۷۵
پرت	آسترالیای مغربی	۳۹۵
هونو لولو	هاوایی	۲٦۰
ویلنگتن	زیلاندجدید	۲٤۰
آوکلاند	زیلاندجدید	٤۰۵

جزایر بزرگ افریقا

اسم	مربوط به مملکت	کیلومترمربع
مدغاسکر	ملگاش	٥٩٨٧٠٦
سکوترا	بریتانیا	٣٥٧٩
ایپونیون	فرانسه	٢٥١١
تینریف	هسپانیه	٢٣٥٢
فرناندویو	هسپانیه	٢٧١
ماوریتیوس	بریتانیا	١٨٦٥
گران کاناریا	کاناری	١٦٦٥
سانسی‌بار	تانگانیکا	١٦٥٨
ساوتوم	پرتگال	٩٦٤
ساوتیاگو	کاپفرد	٩٣٠
مادیرا	پرتگال	٧٩٧

دریا های بزرگ افریقا

اسم	طول ازقرار کیلو متر	
کونگو	٤٦٥٠	اتلانتیک
نیگر	٤١٦٠	خلیج دینیا
سامبسی	٢٦٦٠	اوقیانوس‌هند
اورانژی	١٨٦٠	اتلانتیک‌جنوبی
کوبانگو	١٨٠٠	بحرنگامی
جیوبا	١٦٥٠	اوقیانوس‌هند
لیمپوپو	١٦٠٠	اوقیانوس هند
سنیاگال	١٤٣٠	اتلانتیک
شاری	١٢٠٠	بحیرهٔ چاد

کانالهای معروف جهاز رانی جهان

اسم	موقع	سال افتتاح	طول	عرض	عمق
آلبرت	بلژیك	١٩٣٩	٨٠ میل	٣٥متر	١٦٢فت
آمستردام ـ لاین	هالیند	١٩٥٢	٤٥میل	١٦٤متر	٤١ فت
بیمانت‌پورت آرتر	امریکا	١٩١٦	٤٠ میل	٢٠٠متر	٣٤ فت
چیز پیك ودلاویر	امریکا	١٩٢٧	١٩ میل	٢٥٠متر	٢٧فت
هوستن	امریکا	١٩١٤	٤٣ میل	٣٠٠متر	٣٤فت
کیل	آلمان	١٨٩٥	٦١٣ میل	١٤٤متر	٣٦فت
پانامه	امریکا	١٩١٤	٥٠میل	١١٠متر	٤١فت
سالت سنتمری	کانادا	١٨٩٥	١٢میل	٦٠ متر	١٦٨فت
سالت سنتمری	امریکا	١٩١٥	١،٦میل	٨٠ متر	٣٥ فت
سویز	جمهوریت‌متحدعرب	١٨٦٩	١٠٠،٦ میل	١٩٧متر	٣٤فت
ویلاند	کانادا	١٩٣١	٢٧،٦میل	٨٠ متر	٢٥فت

ACKU

دریا های معروف دنیا

اسم دریا	منبع	مصب	طول تخمینی
نیل	جهیل وکتوریا	بحیرهٔ مدیترانه	۴،۱۶۰ میل
آمیزون	جهیل های یخچالی پایرو	بحر اتلانتیك	۳،۹۰۰ میل
مسوری، مسی سپی	صخرهٔ سرخ مانتانا	خلیج مکسیکو	۳،۸۹۱ میل
اوب	کوه های آلتای	خلیج اوب	۳،۲۰۰ میل
آمور	شلیکار آرگان	آبنای تارتاری	۲،۹۰۰ میل
کانگو	بین غدیر نیاسا وتانگانیکا	بحر اتلانتیك	۲،۹۰۰ میل
لینا	کوه های بیکالر وسیه	بحر قطب شمالی	۲،۸۰۰ میل
نیسی	کوه های تاناروی منگولیای غربی	بحیرهٔ قطب شمال	۲،۸۰۰ میل
هاونك هو	حصه های شرقی کوهای کونلون چین غربی	خیلج چهلی	۲،۷۰۰ میل
نایجر	نزدیك سرحد سیرالیون	خلیج گویتی	۲،۶۰۰ میل
میکنزی	حصه بالای دریای فنلان کولمبیای برتانوی	بحیرهٔ بیوفات	۲،۵۱۴ میل
میکانك	سطوح مرتفع تبت	بحیرهٔ چین جنوبی	۲،۵۰۰ میل
مسوری	صخرهٔ سرخ	دریای مسی سپی	۲،۴۷۵ میل
پارانا	دریای گراند، برا	بحر اتلانتیك	۲،۴۵۰ میل
آرتش	کوه های آلتای شوروی	دریای اوب	۲،۳۰۰ میل
والگا	سطح مرتفع والدای شوروی	بحیرهٔ کسپین	۲،۳۰۰ میل

کتابخانه های معروف دنیا

اسم کتابخانه	موضع	تعداد کتاب چاپی بشمول مجلات
کتابخانه دولتی لینن	اتحاد شوروی	...،...، ۱۵ جلد
« موزیم بریتانیا	انگلستان	...،...، ۶ جلد
کتابخانه ملی	فرانسه	...،...، ۶ جلد
کتابخانه مرکزی ملی	ایتالیا	...،...، ۴ جلد
کتابخانه وطن	برلین	...،...، ۲ جلد
کتابخانه ملی	آستریا	...،...، ۱ جلد
کتابخانه شورای ملی	جاپان	...،...۱، ۴ جلد
پوهنتون کایاتو	جاپان	...، ۸۲ ، ۱ جلد
کانگرس	اتازونی	...،...، ۳۶ جلد
کتابخانه عامه نیویارك	اتازونی	...،...۴، ۶ جلد

تفاوت ساعات بین اوقات مختلف درمراکز وشهر های مشهور جهان

اسم‌شهرهاومواضع	دقیقه	ساعت
کابل	٠	١٢
مشهد ایران	٧	١١
تهران	٥٩	١٠
بغداد	٢٠	١٠
قاهره	٣٥	٩
الجزیره	٣٥	٧
مکهٔ معظمه	٤	١٠
بیت‌المقدس	٤٨	٩
سکندریه	٢٤	٩
آتن	٥٨	٨
لندن	٢٣	٧
برلین	١٦	٨
پاریس	٣٢	٧
روم	١٣	٨
بیروت	٤٥	٩
بخارست	٧	٩
بوداپست	٣٩	٨
دماغهٔ‌امیدوافریقا	٣٧	٨
مراکش	٠٣	٦
دمشق	٤٧	٩
استا مبول	١٩	٩
کازان‌روسیه	٤٠	١٠
لزبن	٤٦	٦
مادرید	٨	٧
مار سیل	٤٠	٧
میلان	٠	٨
مسکو	٥٥	٩

اسم‌شهرهاومواضع	دقیقه	ساعت
اسلو	٦	٨
استکهلم	٣٥	٨
بروکسل	٤٠	٧
وارسا	٤٧	٨
جینوا	٤٨	٧
وین	٣٧	٨
انقره	٣٦	٩
نیویارك	٢٠	٢ (شب)
شیکاگو	٣٢	١ (شب)
فلیدلفیا	٢٤	٢ (شب)
سانفرانسسکو	١٤	١١ بعد ازظهر یکروز قبل‌ما
لاهور	٢٠	١٢ روز
شانگهای (چین)	٢٨	٣
هانکانك	١٢	٣
کلکته	١٦	١
کراچی	٥٢	١١
بنکاك	٢٨	٢
بمبئی	١٦	١٢
دهلی	٤٠	١٢
پشاور	٨	١٢
توکیو (جاپان)	٤٢	٤
مدراس	١٤	١
پیکن	٩	٣
سدنی (آسترلیا)	٥٦	٦
تاشکند	٠	١٢

ACKU

اختراعات و اکتشافات جدید

نخستین مسافرت انسان درفضای خارجی

بسال ۱۳٤۰ (۱۹٦۱) صورت گرفت

مقدمه :

شاید بشر ازروزیکه چشم درین جهان کشوده وبر صفحه لاجور دین آسمان که از آن ملیاردها ستاره درخشنده وزیبا، از آن جاهای بلندبسوی اوچشمك میزنند ، نگاه کرد، بفکر این افتاد که اگر روزی بتواند ، وسایلی فراهم گردد، که اومرا در آن ارتفاعات بلندبه‌برد تا به‌بیند که‌دراین جهان بزرگ وپر ازنور وروشنائی چه‌راز هائی نهفته است .

شاید برروی این آرزو بود که‌تقریباً هجده قرن پیش نویسندهٔ بنام «لیوچیا» باشنده «شامو شاپا» داستانی ازمسافرت یك‌انسان درکره‌ماه نوشت این‌نویسنده درین اثرخود چنین اعتراف میکند: « من دربار چیزی می‌نویسم که‌خود هرگزآنرا ندیده‌وهرگز درباره آ ن معلوماتی نداشته وهرگز ازکسی درآن باره چیزی نیاموخته‌ام ، بنابران نباید خوانندگان من‌بهیچ نحوی به‌نوشته‌های من عقیده نداشته‌باشند.»

بعدها گالیله تیلسکوپ خودرا بوجود آورده بسوی‌آسمانها چشم دوخت‌و«کپلر» قوانین حرکت سیارات را طرح کرد و«لومونو سوف فضاي دور زهره را کشف کرد .

نقشهٔ ازستارگان به‌تدریج تکمیل‌شد اما باز هم سالهای دراز به استثنای دریانوردان وستاره شماران کسی ازاینها استفاده نکرد «ژول ورن» داستان نویس غرب تخیلا ت بشررا بواسطه افسانه یك‌کشتی فضاپیما که بوسیله یك‌توپ‌به‌کره‌ماه پرتاب شده‌بود تحریك کرد .

باوجودآن انسان‌نتوانست برفراززمین درآسمان پرواز کند امادرقرن‌بیست بهمانطوری که علوم‌انکشاف محیر العقول پیداکرده،رادیو، هوانوردین وغیره رویکارآمد، ذهن‌مردم د ا نشمند یکبار دیگر بسوی مسافرت در فضای لایتناهی معطوف گردید تمام کشور ها به فکراین افتادند که‌اگر ممکن شود مسافرت انسانی درفضای خارجی صورت بگیرد اینست که‌ترتیبات پرتات انسان درفضا دربعضی کشورها مانند ،آلمان، امریکا ، واتحاد شوروی گرفته‌شد تاآنکه درجولائی سال ۱۹۵۵ رسماً ازقصر ابیض در امریکا اعلان‌شد که کشور امریکا درنظردارد، یك قمر مصنوعی رادرفضا پرتاب کندگویا کشورهای‌بزرگ هرکدام بنوبه‌خود سعی ورزیدند تابتاریخ ٤ ماه اکتوبر ۱۹۵۷ اولین قمر مصنوعی اتحاد شوروی ودر۳۱ جنوری ۱۹۵۸ اولین قمرمصنوعی امریکابفضای خارجی بدورزمین در مد ار خود قرارگرفتند .

نخستین کشتی فضانورد شوروی که حامل انسان بود :

پس ازآ ن یقین حاصل شدکه دیر یازود بشربفضای خارجی خواهدرفت وخواب دیرین‌او شکل حقیقت بخود خو اهد گرفت .

پرتاب راکت‌ها واقمارمصنوعی یکی پس دیگر درفاصله‌های جداگانه توسط دوکشور بزرگ اتحاد شوروی وامریکا ادامه داشت تاآنکه بروز ۱۲ ماه آپریل ۱۹٦۱ (۱۳٤۰) از مسکو وبروز ٥ ماه می این سال ازواشنگتن اعلان گردید که انسانهای علی الترتیب بنام یوری گاگارین، وآلن شپرو باسامان وادوات مکمل برای تحقیقات علمی ومعلومات درکشتی‌های فضائی که توسط راکت‌ها پرتاب شده اند بفضای خارجی رفته اند .

بایدمتذکرشد که قبل ازمسافرت این دو انسان کشورهای اتحاد شوروی و امریکا شرائط مسافرت انسان را درفضا ذریعه پرتاب نمودن حیوانات ازقبیل ،سگ، شادی و موش تکمیل کرده بودند .

اولین کشتی فضاپیمایی حامل یوری گاگارین نخستین انسان فضا نورد اتحاد شوروی که بتاریخ ۱۲ ماه آپریل به ارتفاع حداقل ۱۱۱ وحداکثر ۲۰۳ میل در مدار زمین قرار گرفت «وستوك» (یعنی شرق) نام داشت که وزن آن بدون آخرین طبقه راکت حامل ۱۰۳۹٥ پوند بود دوامتحان آخر کشتی فضا پیمایی «وستوك» قبل ازحمل انسانی درفضا، درماه مارچ ۱۹٦۱ بود که ذریعه آن حیوانات را در فضا برده وسلامت بزمین بازگردانید

کشتی که یوری گاگارین رابرای مدت ۱۰۸ دقیقه بفضابرد دارای دو قسمت اساسی بود اول: اطاق پیلوت فضاپیما که درآن وسایل زنده ماندن انسان و سیستم دوباره بزمین فرود آوردن کشتی تعبیه شده بوددوم محل سامان وادوات محرك پرواز درمدار وموترهبوط دان کشتی.

بازپس ازآنکه کشتی درمدارخود بدورزمین قرارگرفت آخرین طبقه را کت حامل از کشتی جدا شد .

بعدازتکمیل پرواز وقبل ازدخول مجدد بفضایی زمین یك سیستم خاص کشتی را بیك سمت معین متمایل کرد سپس در یك نقطه معین مدار موتر بطی ساختن و هبوط کشتی بکار انداخته شده به سرعتی که قبلاً تثبیت شده بود بطی گردید تابالاخره کشتی درفضای زمین داخل شد وقتیکه کشتی به یك ارتفاع معین که قبلاً معین شده بود فرود آمدسیستم بزمین فرود نشستن بکار انداخته شد و عمل فرو نشستن کشتی بیك سرعت بسیا بطی صورت گرفت ازوقتیکه موتر بطی ساختن سرعت کشتی بکارانداخته شدتاوقتیکه به زمین نزدیك گردید کشتی فاصله ٥۰۰۰ هزار میل راپیمود ومدت دخول مجدد درفضایی زمین تقریباً ۳۰ دقیقه دوام کرد .

سطح خارجي اطاق پیلوت درکشتي «وستوك» پوشیده بایك طبقه ضد حرارت است که کشتی را طی دخول مجدد درفضای زمین ازبین طبقات ضخیم جو، حفاظت میکند .

انسان فضانورد حین پرواز دریك چوکی جهنده می نشیند که محل کار او هنگام پرواز بوده وضمناً اینکه نجات او در صورت کدام حادثه غیرمرتب در کشتی می باشد درکشتی «وستوك» سامانی ولوازم ذیل تعبیه وتهیه شده بود :

۱ آلات وادوات تأمین شرائط حیات بشر (ازقبیل سیستم ایرکندیشن. سیستم کنترول فشار، غذا، آب وغیره) .

۲ آلات کنترول پرواز وسیستم کنترول حرکات کشتي فضاپیما.
۳ سیستم فرودآمدن کشتی .
٤ آلات رادیوئی جهت مخابرات پیلوت بزمین .
٥ آلات فنی دیگر .
٦ یك سیستم تلویزیون جهت مشاهده انسان فضاپیما اززمین .
۷ آلات جهت ثبت فعالیت های جسمی انسان .
۸ موتر تخفیف سرعت وهبوط دادن کشتی .
۹ آلات راندن کشتی .
۱۰ آلات کنترول پرواز .
۱۱ ـ آلات جهت اندازه گیری عناصر مداری .
۱۲ ـ سیستم تنظیم حرارت .
۱۳ ـ منابع انرژی وقوه .

یوری گاگارین اولین فضانورد شوروی

یوری گاگارین یك ماه قبل از پرواز خود در جهانیکه تاامروز برای بشرغیر مکشوف بود ، بیست وهفتمین سال حیات خودرا بپایان رسانید. وی در یك دهکده در ناحیه سمولنسك پا بدنیا گذاشته ودرسال ۱۹٤۱ بمدرسه رفته وپس از جنگ جهانی دوم یك مدرسه حرفه ئی را بپایان رسانید . اما در سال ۱۹٥٥ از مدرسه تخنیك شهادتنامه گرفت ودرکلوپ هوانوردی «ساراتوف» داخل شد بعد فن هوانوردی رادرمدرسهٔ «اورانبورگ» آموخت ودرسال ۱۹٥۷ دیپلوم عالی هوا بازی بدست آورده ودر قوای اتحاد شوروی بحیث صاحب منصب داخل خدمت شد .

هوانورد شوروی نحستین مردیکه بفضای خارجی پرواز کرد

زن گاگارین که در امور طبی خدمت می کند ، ۲٦ سال دارد . «ایلینا» دو ساله وگالیا می چند ماهه دختران گاگارین می باشند .

گاگارین پس از آنکه مدتی برای پرواز ومسافرت بفضای خارجی تربیهٔ خاصی را گرفت بالاخره بروز ۱۲ اپریل ۱۹٦۱ برای مسافرت به فضا ذریعه کشتی وستوك آماده وحاضر شد وچند دقیقه قبل ازپرواز به دوستان خودچنین ابلاغیه داد : «... آیامن در مسافرت به کیهان خوش بخت هستم ؟ یقیناً ! همه وقت و هر زمان خوشبختی بزرگ انسانها آن بوده که در کشفیات بزرگ شرکت ورزیده اند » .

ووقتیکه‌پس از ۱۰۸ دقیقه‌مسافرت سالم بزمین فرو نشست این جمله اول او بود :«من صحیح وسالم بازگشته وجراحتی ندارم » .

اما ۲٤ ساعت بعد از پرواز خود با نمایندگان جراید واز جمله با نامه نگار «پراودا» و « ایزوسیتیا» مصاحبه مطبوعاتی بعمل آورد که در جرایدوروزنامه ها انتشار یافت .

گاگارین به این سوال که : « هنگامیکه کشتی فضا پیمای‌شما بسرعت بمدارخود نزدیك میشدچه‌فکرمیکردید» گفت:در تمام توجهٔ من‌مصروف‌انجام‌پروگرام‌پروازمن‌بود .چه وقتیکه بدور زمین می چرخیدم و چه هنگامیکه بسوی نقطه که تعین شده بود نزول میکردم ،۹۹ فیصد این پرواز راکار تشکیل می‌داد .»

در باره چگو نگی آ فتا ب ستارگان ومهتاب در ارتفاعات‌بسیار بلندودرفضای خارجی چنین گفت :درفضای خارجی ساحه‌نظروسیع‌تر وتمام رنگها درخشنده‌تر ، تند ترو‌عجیب‌تر بود . در آن قسمت زمین که‌آفتاب‌می‌تابید رودخانه‌های‌بزرگ، آبهای وسیع، ساحات بزرگ زمین و خطوط سواحل بخوبی‌دیده میشدند »

اتاق پیلوت کشتی‌فضایی (وستوك)

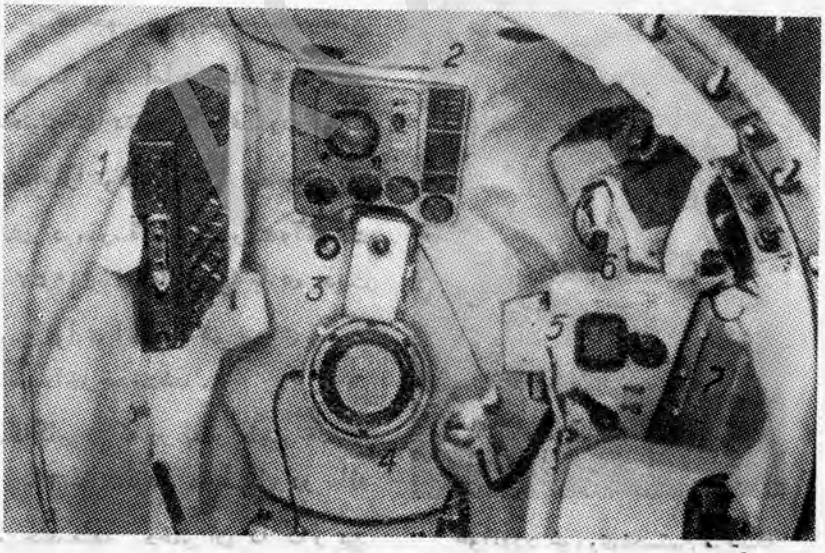

(۱)قرارگاه‌پیلوت(۲)بوردآلات‌با‌کرهٔ زمین(۳)کمرهٔ تلویزیون (٤) روزنه تعین‌کننده رویت (٥) کنترول جهات (٦) رادیو(۷)طعام‌دانی

در باره آفتاب و مهتاب گاگارین چنین جوا ب داد : آفتاب بقدری‌می در خشید که من نتوانستم بخوبی بدان نگاه‌کنم . شایدشدت روشنی‌صدمرتبه بیشتر از ز مین بود . فرغ آن هولناك بود وستارگان بسیارروشن بودند متأسفانه مهتاب رادیده نتوانستم . زیراطی پروازبدور زمین در نظرمن نیامد » درباره بی‌وزنی درفضاگاگارین چنین گفت : « ازوزن

داشتن ، به‌بی‌وزنی گرائیدن ، خیلی به نرمی صورت می‌گیرد .وقتی‌احساس‌کردم بی‌وزنی میشوم ، خود راخیلی راحت احساس‌کردم . هرچیز سبکتر معلوم‌گردید ویك احساس عجیب درمن تولید شد هیچ تصور نمیکردم که‌پاهاواعضای‌بدن ازمن‌است . زیراوزن‌نداشتند ،من چنین‌تصور‌کردم که‌نه نشسته‌ام ونه‌دراز کشیده‌ام بلکه درهوامعلق مانده‌ام . تمام اشیای داخل کشتی نیز در هوا معلق غلط می‌زدند . کنترول عضلاتی را از دست نداده بودم‌بلکه مشغول نوشتن بودم ، خط من با شیوهٔ خط که‌در زمین دارم تفاوت نداشت . آلات و ادوات‌کشتی را بکار می‌انداختم وکلیدهای تلگراف را برای مخابره بزمین حرکت میدادم » .

گاگارین در بارهٔطعام گفت : « بصورت عادی غذا خورده و آب می‌نوشیدم . بی‌وزن بودن مانع اشتهانبود »

بجوابی این سوال که‌چطور دارای وزن شده‌و بحال قبلی خودباز گشتید ،نخستین فضا نورداتحاد شوروی جواب داد «خیلی‌بسهولت ، یك لحظه قبل بهوا معلق بودم ، اماد فعتاً احساس کردم که بر چوکی‌خود نشسته‌ام .»

این‌بودمختصری ازاولین مسافرت‌کشتی وانسان‌فضای اتحاد شوروی امادر امریکا ...

مرکوری یعنی عطارد نخستین کشتی‌وانسان فضا پیمای امریکا

نخستین کشتی فضا پیمای حامل انسان‌در اضلاع متحد امریکا ؛ که بتاریخ ۵ ماه می ۱۹۶۱ ازدماغه کانیورال، واقع فلوریدا‌ذریعهٔراکت مرکوری(عطارد)پرتاب‌شدبشکل کاپسول بود که شاید تخنیك آن کم‌وبیش باو ستوك شوروی تفاوت داشته بوده باشد. پیلوت این کشتی‌جوان فضانورد امریکائی بنام آ نس شپرد » بودکه برای پانزده دقیقه به ارتفاع ۱۱۵ میل از زمین بفضامسافرت کرده‌وسالم بازگشت .

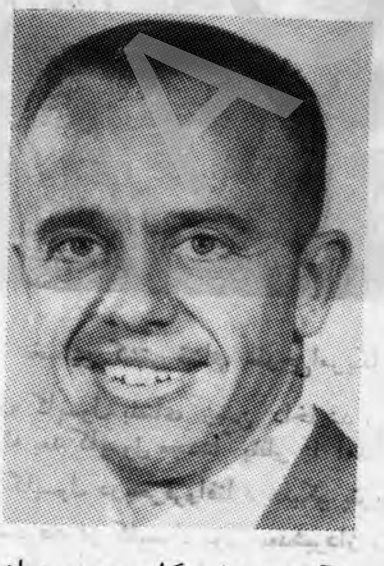

آلن‌شپرد امریکایی دومین هوانورد جهانی که بفضای خارجی رفت

« آلن شپرد » از جمله صاحب منصبان قوای فضائی امریکاست‌که باشش نفر دیگر از هوا بازان کشور مذکور برای مسافرت بفضا انتخاب شده‌اند ،

وی ۳۷ سال داشته‌ دارای زن وسه طفل‌می‌باشد . در سال « ۱۹۵۸ از مکتب بحریهٔامریکافارغ‌شده، نیرومندودارای ۱۸۳ سانتی‌قدمی‌باشدوازعلاقمندان‌سپورت‌وورزش‌است

ساعت ٦ و ده دقیقه وقت محلی دماغه کانیورال » را کت » حل شپرد ، بهوا پرتاب شد. نخست دور غلیظی همه جا را احاطه کرد . وپس از دونیم دقیقه از نظرناپدید شد . هنوز چند لحظه نشده بود که برج کنترول صدای مخابره رادیوئی کاپسول

حامل شپرد را اخذ کرد . وازین مخابره اطمینان حاصل شدکه اوضاع‌صحی‌پیلوت‌فضانورد کاملاً خوب است . اولین چیزیکه مخابره کرد این بود : « یك منظره زیبا ؟ می توان ساحل شرقی‌را بخوبی مشاهده کرد . در حالیکه قسمتی از آن تاریك بنظر می آید و دماغه‌«هات تراش» شش صد میل‌دور بنظرمیرسد» آنس شپرداین‌راهم مخابره کرد : « این‌یك مأموریت بسیار آرام است !» وبعد مکرراً چنین اشاره می‌داد : « خوب » . «بسیار خوب»

هنوز دستگاه مخابره کانیو برال با او داخل ارتباط بود که شپرو ، بنای بازگشت را بفضای‌زمین گذاشت.دراین‌وقت‌مخابره کرد: «من‌بسوی‌زمین‌می آ یم ...
جی شش ... خوب » .

وقتیکه پاراشوتیکه سرعت کاپسول حامل‌شپردر احین فرود آمدن تقلیل می داد ، با ز شد آلن شپرد اطلاع داد ! تمام سیستم ها والا ت وادوات کاپسول بخو بی کا ر می کنند » .

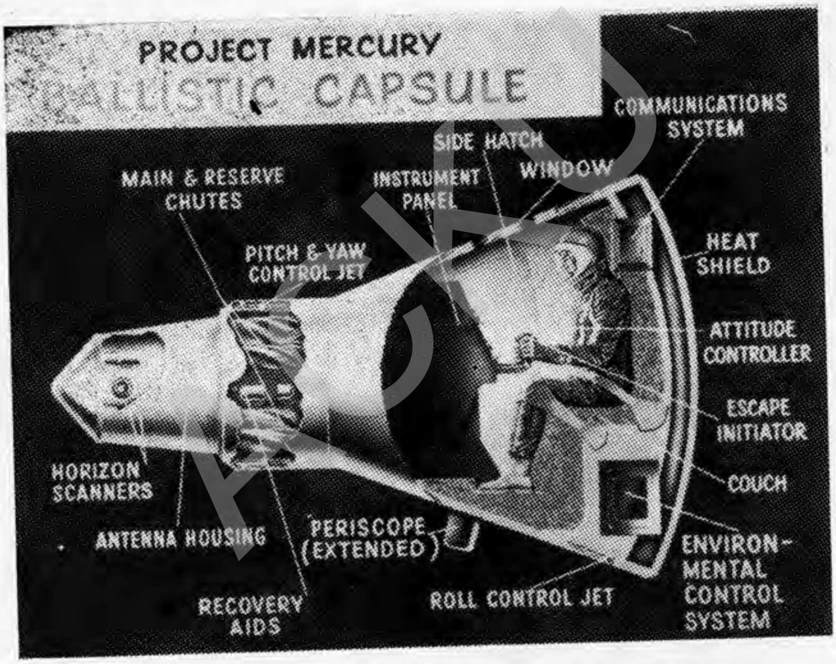

نخستین کشتی فضاي خارجی‌امریکا که آلن‌شپرد ذریعهٔ آن سفری کرد

وقتیکه کاپسول بفضای زمین داخل‌شد ، قشر رفع‌حرارت‌آن برنگ‌سرخ‌می درخشید هشت د قیقه بعد کاپسول مجدداً بنظر ها آمد. ودردماغه کانیویرال‌شوراشادمانی‌بر خاست هنگامیکه کاپسول دربحرفروافتا د هلیکو پتریکه برای بلند کردن‌آلن‌شپرد مو ظف بود بفاصله هفصد فت از کاپسول بود .بعدشپرداز داخل کا پسول چنین مخا بره‌کرد: در همه چیز کاملا خوب است .»پس از چنددقیقه شپرد داخل‌اطاق هلیکو پتر قرار گرفت. اولین جمله‌او به پیلوت هلیکوپتر این بود:» اوبچه! چه سواری بو د !». قرار یکه معلوم گردید آلن‌شپر د در طول‌مسافرت حود به فضای خارجی مدت ٥دقیقه‌بی‌وزن‌بود .

آلن شپرد در یادداشتهاییکه پس از مسافرت خود در جراید انتشار داده‌می نویسد: » «درجریان سرعت‌وزن‌من می افزود .وزن‌عادی‌من درزمین١٦٠ پونداست .اما درآن مو قع

احساس کردم که ۹۶۰ پوند وزن پیدا کرده‌ام. اما پس از آنکه کشتی من از راکت جدا شد وزن خود را بکلی باختم و کشتی حالتی را بخود گرفت که، آنرا حالت مداری می گوئیم» درجای دیگر شپرد می نویسد: «منظره‌را دیدم خیلی زیبا اما صرف یك لحظه وقت خود را وقف تماشای آن کردم من می‌توانستم شبه جزیره فلوریدا را مشاهده کنم. من برای دیدن ستاره‌ها کمتر موقع یافتم ... اگر موفق می شدم که ساعت ۷ صبح پرواز کنم شاید می‌توانستم که مهتاب وزیره وزحل را به بینم. اما وقتیکه من اوج گرفتم ماه نشسته بود.»

نخستین فضانواد امریکا در یاد داشتهای خود می نویسد: «من ترتیب برگشتن را بکار بردم وسه راکت یکی پی دیگر منفجر شدند، وقتیکه بفضای زمین داخل شدم سرعت بطی شد درپایان یاداشتهای خود آمن شپرد اضافه میکند: بی وزن شدن هیچ مانع فعالیت‌های من نشد.»

سومین انسان فضانورد یا دومین مسافر امریکایی در فضای خارجی: دراواسط ماه جولائی ازواشنگتن خبرداده شد که قرار است دومین انسان فضا نورد امریکا، به تعقیب اولین فضانورد آن کشور بناغلی آلن شپرد، ذریعه راکت مخصوص بفضای خارجی پرتاب گردد، اما خرابی هوا مانع شد که بروز معین این دومین فضا نواد بمسافرت خود بپردازد تا آنکه، بتاریخ ۲۱ ماه جولائی راکت حامل ورجیل کریسم دومین فضانواد امریکا ساعت ۷ و ۳۹ دقیقه به وقت امریکا بفضا پرتاب شد.

گریسم دومین فضانورد امریکایی

راکت حامل، گریسم را ۳صد میل بلند رفته و سپس بفاصله ۱۱۸ میل در فضای خارجی سفر کرد و تقریباً پانزده دقیقه در آنجا آن باقی ماند. اولین کلمات دومین فضانورد امریکا که ۳۵ سال دارد، پس از باز گشت و مواصلت بزمین این بود: «خیلی مسرت احساس می‌کنم». گریسم دو فرزند داشته وراکت حامل او از نوع ردستون بود. محل پرتاب او دماغه کاینروال و فضای پرتاب در اوقیانوس اطلس بود. وی بالباس مخصوص خود که رنگ نقره ئی داشت برچوکی خاص درداخل کاپسول خاص خود قرار گرفته وپرتاب شد.

راکت حامل گریسم که بساعت ۸ و ۲۱ دقیقه بوقت محلی پر تاب شد پس از بالارفتن از پایگاه خود هرقدر که ارتفاع می‌گرفت سرعت آن بیشتر میشد شعله سرخ رنگی از دنباله آن خارج می گردید. يك کشتی طیاره بردار وسه کشتی جنگی با طیارات و هلیکوپترها منتظر بودند تا هنگام فرود آمدن کپسول بطرف بحر آنرا بگیرد.

مدت پرواز دومین فضانورد امریکائی بیشتر از مدت مسافرت آلن شپرد اولین فضا نورد امریکا در فضای خارجی بود. صدای گریسم در حالیکه تفصیل تخنیك وعلمی پرواز خودرا از فضا می داد اخذ گردید سرعت سیر راکت فی‌ساعت چهارهزار ونهصد میل ومسافت مداری

آن‌از زمین یکصد وپانزده‌میل‌بود.این پرواز یازدهٔ هفتهٔ بعد از پرواز او لین فضا نورد امر یکائی‌صورت‌گرفت.

کشتی‌های جنگی موظف بدست آوردن کپسول حامل گریسم گذارش دادند که‌رابطهٔ‌مخابراتی آنها؛ گرسیم بسیار واضح وروشن‌بود. گرسیم اطلاع داد که از پشت دریچه ها منظره اطراف خوب بود ،وزیبائی آن مناظر به حدی گیرنده بود که نزدیك بود وظیفه را از یاد او به‌برد.

چهارمین انسان فضاپیما یادومین فرد شوروی که ریکارد مسافرت در فضای خارجی را تاکنون قائم کرده است :

هنوز مدت کمتراز یك‌ماه ازمسافرت سومین مسافرت بشر در فضای خارجی نگذشته بود که‌بروز۶ماه اگست۱۹۶۱ آژانس‌تاس از مسافرت دومین فضانورد اتحاد شوروی بنام گرمن تیتوف ؛ذریعه‌دومین سفینه‌کیهان نورد آن کشور بنام وستوك‌دوم‌خبر داد. قرار اعلامیه مذکور دومین کشتی فضا نورد اتحاد شوروی که‌حامل‌گرمن‌تتیوف بود بروز ۶اگست. بساعت۹ و قت مسکو به مدار زمین پرتاپ‌گردیدغایه‌این مسافرت را تحقیق در باره تاثیر پرواز طولانی مداری،وفرود آمدن کشتی از فضا به زمین، بالای جسم انسان خواندند .علاوه بر آن توضیح کردند که مطلب دیگراز پرتاب این‌مسافر معلوم کردن اندازه قدرت انسان در کار ،درحال بی وزنی بود.

مطابق اطلاعات منتشره ازمسکو مدار وستوك‌دوم‌اززمین‌حداقل۱۷۸کیلومتر‌حداکثر ۲۵۷ کیلومتر فاصله داشته است و وزن آن بدون طبقه اخیرراکت‌حامل آن۴۷۳۱ کیلوگرام بوده‌گرمن تتیوف‌دراین‌مسافرت. خود که مدت۲۵ساعت‌و ۱۸ دقیقه دوام کرد بیش از۱۷ مرتبه بدور زمین‌گشت وهردور خودرادر مدت ۸۸ دقیقه تکمیل کرد.و طول پرواز او دراین مسافرت اضافه از ۷ هزار کیلو متر بود.وقت‌باز گشت ومواصلت اورا برسطح‌زمین ساعت ۱۰و۱۸ دقیقه‌قبل‌ازظهر بوقت مسکو اعلان کردند .

تیتوف‌دومین‌هوانورداتحادشوروی‌که‌بعداز پرواز بفضای‌خارجی موفقانه برگشت

گرمن تتیوف یك ساعت و۳۰دقیقه بعد از ظهرپرتاب‌خودبه‌فراز اتحادشوروی به‌پرواز بود وضمن اطلاع تلگرافی خود ازوستوك دوم‌عنوانی صدراعظم‌اتحادشوروی چنین خبر داد : «پرواز وستوك دوم اتحاد شوروی موفقانه ادامه داشته وتمام سیستم های‌آن بصورت نورمال فعال هستند ،من‌خوب هستم.،.» ودر دوره‌پنجم پرواز خود بر فراز اتحاد شوروی که ساعت ۳وهفت دقیقه بوقت مسکو بود،اطلاع دادکه‌وضعش کاملا خوب‌است،ومتعاقباً‌ساعت

۳و۳۰دقیقه‌بو قت مسکو خبر داد که کاملا بی‌وزن‌است‌ودر حا ل‌حرکت‌ازخط‌استوامی‌باشد .

«گر من‌تتیوف»دومین فضانورد اتحاد شوروی در طول‌مدت پرواز خود بصور ت عاد ی صرف غذا ودروقفه های معین استر احت وقبل از شرو ع مجدد بکار حسب عادی و رز ش کر ده است .وی کشتی فضا پیمای‌خودرا قسماً بوسیله آلات‌وادوات‌مخصوص‌سفینه فضانورد خو د بنا موستو ك دوم اداره‌و رهنمو نی کرده ووضع صحی والات‌روحی و عکس‌العمل‌های خود را درمرکز ک نترول مربوط اطلا ع می دادگرمن تتیوف‌طی‌مصاحبه‌مطبوعاتی‌که بروز ۱۱ ما اگست در مسکو بعمل‌آورد گفت :

حین فرود آمدن ومواصلت‌بزمین خودرا ازیك‌ارتفاع کمی اززمین‌ازوستوك‌خارج‌کرده وذریعه پاراشوت بزمین‌فرود آمده‌است .اوگفت به‌وی‌اختیار داده‌شده بودتاازد وطریق برای فرود آمدن استفاده‌کند یکی‌اینکه توسط پاراشوت‌فرود آید،ودیگر اینکه از ارتفاع کمی خودسفیه وستو ك دوم‌رابزمین رهنمونی کند.

تیتو ف چنین تو ضیح کرد :«چون حال من خوب بود فیصله کردم که‌از طر یقه اول کار گرفته ذریعه پاراشوت‌فرود آیم . استوك دوم‌هم در نزدیکی من بسلامت فرودآمد .»

تتیوف این‌را هم گفت که‌حین دوره هفدهم برگرد زمین می‌توانست حتی‌زمین‌های‌قلبه شده رادر روی زمین هم‌بخوبی تمیز بدهد .وی‌علاوه کردکه‌دردوران پروازسیستم‌مخابرات دوجانبه ووائق توسط موج کو تاه و ما فوق آن بین و ستوك دوم تعبیه و موجود بود که می توانست به این وسیله حتی در بلندترین نقطه پرواز خود، بازمین تماس داشته باشد .

تیتوف‌گفت : « بعضی اوقات می‌توانستم از دریچه های سفینه افق را ملا حظه کنم . منظره خیلی دلچسپ بود . رنگهای قوس قزح از زمین روشن به‌آسمان تاریك در چشم من می‌خور . »

او گفت که اولین احساس او در حال بی وزنی این بود که پاهای او بطر ف بالا رفت ولی در ظرف چند ثانیه همه اوضاع شکل نور مال را گرفت .

او اظهار.داشت که درطول پرواز حرارت داخل سفنیه عادی بوده و آلا ت مخصوص درجه حرارت را در داخل کشتی بصورت نورمال نگهداشت .

تیتوف گفت بعد از آخرین دوره در مدار زمین،سویچ کشتی به صورت آ وتوماتیك بکار افتاده و کشتی بنای فرود آمدن را بسوی زمین گذاشت . دلچسپ آ ن بود که هنگامیکه قوای متوقف ساختن کشتی آغاز یافت ، حالت بی وزنی خاتمه یافت ، ولی کدام تغیر فاحشی در اوضاع خود او رونداد .

قرار معلوم دومین فضانورد اتحاد شوروی از مسافرت خود در فضای خارجی ذریعه وستوك دوم معلومات و نتایج زیاد علمی بدت آ ورده که در انکشاف مزید پرواز های آینده انسان در فضای‌خارجی کمك بسیار خواهد کرد .

این مسافرت بی سابقه دومین فضا نورد اتحاد شوروی در سر اسر جهان حسن استقبال گردیده و از جمله یکی از دانشمندان امور فضاپیمائی انگلستان اظهار داشت که این اقدام بزرگ بوده و معنی آن اینست که انسانی یقیناً بزودی به مهتاب خواهد رفت.» .

یکی از دانشمندان امور فضا پیمائی فرانسه بنام پروفیسر «الکزاندر انانوف» اظهار داشت که اتحادشوروی در امور فضاپیمائی خیلی پیش بوده وشاید دیگران نتوانند فاصله عقب ماندگی خود را طی کرده و به اتحاد شوروی برسند.دانشمند مذکور این را مهم گفت که اهمیت پرتاب وستوك دوم اتحاد شوروی درین است که فضا نورد آن گرمن تیتوف کنترول سفینه را قسماً خودش در دست داشته است .

گرمن تیتوف دومین فضا نورد اتحاد شوروی در یکی از نواحی سایبریا بنام «التای» تولد شده وپس ازفارغ تحصیلات ثانوی درمکتب هوا نوردی شهرلیننگراد شامل و بدرجه اول ازآن فارغ شده است. وی زن دارد ، اما فرزندی ندارد ، و پدرش در قید حیات و در یکی از مدارس اتحاد شوروی معلم است .

پس از انجام پرواز،وفرودآمدن بزمین گرمن‌تیتوف بغرض استراحت ومعاینات دقیق ازطرف دوکتوران متخصص به شفاخانه فضائی اتحاد شوروی نقل داده شد تا به بینند که حالت بی وزنی ، تشعشات رادیویی ، و ارتفاعات بزرگ و همچنان عمل فرود آمدن وستوك دوم در اوچه تأثیراتی وارد کرده است .

این بودخلاصه ازموفقیت های‌بزرگ‌انسان در سال ۱۹٦۱ درامور فضاپیمائی وکیهان نوردی. تادیده شودکه سالهای بعد چه انکشافات مزید دران بعمل خواهد آمد. وسالنامه کدام سال مسافرف اولین انسان را در کرهٔ ماه یاکدام سیاره دیگر درج وثبت تاریخ خواهد کرد .

آلهٔ کەدر یك ثانیه یك‌ونیم ملیون عکس برمیدارد

اکادمی‌دانشمندان اتحادشوروی درزمینهٔ برداشتن‌عکسهای ستریو سکوپی فیلمی در ین تازگیها تجربهٔ جدیدی بعمل آورده است وازروی آن‌معلوم‌گردیده که‌بامتود جدید میتوان در یك ثانیه‌بتعداد یك‌ونیم‌ملیون تصویر فیلمی برداشت ، دکتورسیرمن ،دکتور دو بویك و انجنیر گارنو که عملیهٔ‌متذکره مرهون‌مجاهدات ایشان‌است ، دستگاه فیلمبر داری جدید خود «اس اف ، ار» را درانستیتوت فیزیك کیمیاوی اتحاد شوروی بپایهٔ تکمیل رسانیدند طریقهٔ جدید میسر گردانیده تا از رویدادهای که‌دارای سرعت کیهانی ۸ کیلومتر درثانیه است ، فیلمبرداری‌شود .

تصاویر فیلمی حاصله امیتوان بعد از آن توسط دستگاه نمایش دهندهٔ ستر یوسکوپی با تطویل ۶۰۰۰۰ مراتبهٔ وقت حقیقی فلمبرداری ، بصورت عادی‌مشاهده کنیم. متو د جدید راههای تعلیمی زیادی رابروی علوم طبیعی مخصوصاً فزیك کشوده است و باآن میتوان از حادثات فزیکی از قبیل انفلاق وانفجار ، احتراق‌وبی‌بارشدن(دربرق)بوضاحت‌فیلم‌برداشت.

میخهای روم باستان که زنگ نمیگیرد

پروفیسورجا ن ریسموند حین حفریات در سطح مرتفع سکاتلند موفق شد بژرفی ۸ر۱ متر گدام میخی راکشف کندکه محتویات آن ۱۲ تن وزن داشت . این‌میخها ا ز زمانی باقیمانده‌که‌یك گازیزیون رومی درسال ۹۰ قبل ازمیلاد بآنجا متمرکزگردیده بود وبعداً برای‌اینکه میخها محفوظ‌بمانند،مامورگردیده‌بود آنهارا درزمین گورنماید . مقطع میخها ۵ سانتی وطول آنها ۵ر۴۰ سانتی متر میباشد . زمینیکه درآن‌میخها جاداده شده‌بوددریگی و رطوبت پذیر بوده اثری از صندوقها یا جوالها دیده نشد ، امابازهم میخها طوری‌بنظر میرسید که گویی الا ن از نزد آهنگر آورده شده،اینجا سوالی پیدا میشود وآن اینکه‌آیا آهنگران رومی در همان عهد طریقه‌ی بوجود نیاورده‌بودند که‌فلز رادربرابراکسیداسیون محافظت کند؟همچنین ستون‌آهنی معروف دهلی‌که درمدت ۱۶۰۰ سال‌مقابل رطوبت‌مناطق حاره قرار دارد باز هم قطعاً زنگ نگرفته است .

منظومه شمسی مصنوعی جدید

در پلانتار یوم هیدن نیویارك دستگاه جدیدی نصب‌شده که حرکات‌وپرنسیب‌های‌نجومی را بطرز تازه‌وواضحی‌نشان داده که‌درنوع خودبهترین‌ونخستین آلهٔ تحقیقی ومشاهداتیست اسم این آله «مسرکوپرنیکی پلانیتاریم » است‌این‌آله شبیه بتلویزیون بوده دارای پرده‌ی بمساحت ۲۰ر۱ × ۲۰ ر ۱ مترمیباشد که‌بروی آن‌حرکات حقیقی سیارات بدور آ فتاب ، تصاویر تلسکوپی سطح ماه ، حرکات اقمار درخلای‌کاینات وهمچنین بسا ازمظاهرردیگر عالم مشاهده میتواند شد . این آله‌درشعبهٔ‌نجومی فابریکات ساینیفیك لوس انجلس انکشاف داده شده است .

اوران بقسم سخت کنندهٔ پولاد

از طرف شعبهٔ فزیك فلزات وزارت معادن‌کانادا طریقه‌ی ایجاد شده که‌درآن‌جهت‌سخت ساختن‌پولادازاوران‌کارگرفته‌می‌شود،مقدار۴۵۳ گرام‌اوران کافی‌است‌تایکتن‌پولادرا بقدرکافی سخت ساخته مقاومت قابل ملاحظه‌ی بآن ببخشد،اینطور فولاد دربرابرکوروزیون (تخریبات کیمیاوی‌یاکیمیاوی‌برقی که‌برسطح عناصرصورت‌میگیرد)وتخریبات حرارتی‌خیلی‌مقاوم است .

دورنویس با ترتیبات پروژکتیون

درین اواخر آلهٔ دورنویسی (تلی‌رایتر - فرن‌سریبر) که‌دارای پروژکتور است برای جلب توجه علاقمندان «دورنویس» اختراع شده است ، اخبارواسله بروی‌یك رو ل سلوفانی بعرض ۱۲۵ ملی‌متر تحریرمیگردد طوریکه بهر سطر ٤٥ علامت گنجانیده میشود. هنگام نشاندادن آن توسط روشنی انداز درهرمراتبه بروی‌پردهٔ تصاویر ۱۷سطرظاهر میگر دد . بی‌بی‌سی لندن ازین اختراع استفاده بعمل آورده نتیجهٔ انتخابات ریاست جمهو ری امریکا را از روی پردهٔ پروژکسیون عکس‌برداری میکرد ووقتاً فوقتاً آنرا در انکلستان با طلاع علاقمندان میرسانید . این آله آنقدر بزرگ نیست وجسامت مجموعی آن‌باتر تیبات روشنی انداز ۸۰ × ۵۰ × ٤٦ سانتی متر میباشد .

طریقه جدید تقطیر آب

متود جدیدی برای تقطیرآب تازه‌از جانب کمپنی جنرال‌الکتریك امریکایی انکشاف داده شده که‌درآن از صدکیلوگرام آب بحر ٤٢ کیلوگرام آب تازه دارای درجه‌و پاکی ۱بر۱۰۰۰۰۰ بدست‌میآید.طوریکه گفته‌شده ماشینهای جدید الاختراع دستگاه‌تقطیرجدید نسبت بماشینهای سابقه خیلی سبك‌وکم مصرف است واین خود بزرگترین‌نشانهٔ کامیابی‌آن برای نصب شدن در کشتیها ومناطق دور دست میباشد .

این ماشین‌برای بخار تبدیل کردن آب دارای دولولهٔ عمودیست که‌سرهم‌وصل میشوند آب بدواً داخل یك ظرف توزیع کننده‌میشود وازانجاتوسط بیلچه‌های اتومات آهسته‌آهسته بنلهاي‌که‌دارای‌قطر۱ بر٤ملی‌متراندداخل‌کرده‌میشود وآنجاحرارتیکه‌زادهٔ بخارآب است،آب بحررابخارمیسازد وبدینترتیب آب پاك بصورت بخار از نمك وسایر نا پا کیها جدا شده بعداً بذرایع کیمیاوی کاملاً تصفیه میگردد .

آله جدیدی که‌بحیث کاغذدانی دوایربکار میرود

این آلهٔ جدید الاختراع کاملاً مصئون ومحفوظ بوده بهرگونه دفترکار مطابقت دارد کاغذهای باطله بجای‌اینکه در کاغذدانی انداخته شود ، مستقیماً بداخل ماشین افگنده‌میشود ماشین‌مذکورکاغذرا بقدرپارچه‌های۹ر۱ملی‌متری‌خردمیکند که‌بدینوسیله‌محتویات آن‌غیر قابل خواندن ساخته میشود برای اسناد ومدارك خیلی‌مهم ومحرمانه‌عین‌همین ماشین‌میتواندطوری میزان شود که شقه هاي کاغذ را باندازهٔ ۲ر۱ ملی‌عریض و۱۵ ملی‌متر طو یل قطع نما ید این اندازه کاملاً مطمئن بوده هیچگونه‌خطرخوانده‌شدن سندباطله باقی‌نمیما ند. از همه مهمتر اینکه ارزش حقیقی کاغذ مچاله شده هم درین ماشین از میان نمیر و د وهم سنجاق والپن دفتر بماشین هیچگونه ضرری نرسانده و در اسناد با قی میتواندماند .

فوتو گرافی ازداخل آفتاب

اخیراً موفقیت بزرگی درساحه فوتوگرافی ازآفتاب حاصل‌جهان‌علم شده‌است، نخستین عکسیکه ازقسمت‌داخلی کرهٔ سوزان آفتاب برداشته‌شده درین‌تصویر آنرا مشاهده میفرمایید وقت رو شنی دادن فیلم درین فوتو گرا فی ده ملیونم حصه ثا نیه بو ده و توسط لابر ا تو ر یم جنرال‌اتومیك سانتیاگو ، کلیفو ر نیا بر د ا شته شده است، این تصو یر عملیهٔ داغ شد ن « یك پلاسما»راتوسط هیدروجن ثقیل وفشار مقنا طیس نشان‌میدهد که درنتیجه «پلاسما»چندین صدهزار درجهٔسانتی‌گراد حرارت حاصل مینما ید و همچنین طریقه «فوزیون‌هسته» یعنی‌تحول‌اتومهای هیدروجن به‌هلیوم‌ازآن‌خوانده‌میشود .

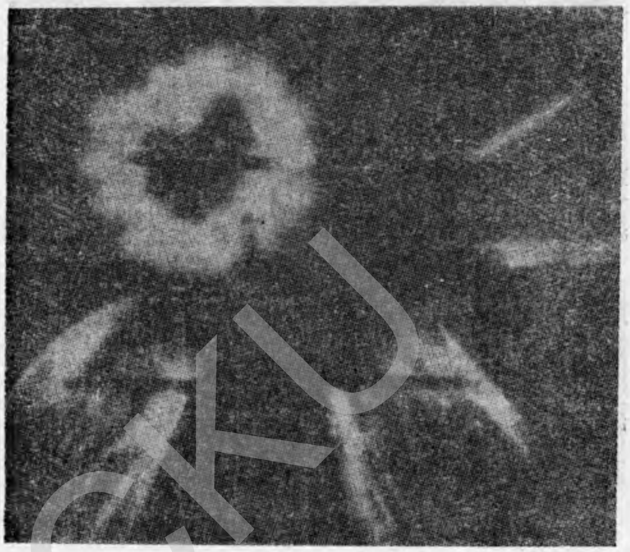

منظرهٔ ازفوتو گرافی‌داخل‌آفتاب

تاحال‌تمام‌آزمایشهایی‌که‌درین زمینه بعمل‌آمده بنابر عدم‌ثبات پلاسما مؤ فقیت بدست نیاورده‌بود، عکسهای اخذشده باید وضاحت‌دهند که‌علت عدم ثبات پلاسما چه‌چیز است ؟

خط استوامدور نیست

طوریکه ازتحقیقات اخیر بکمك اندازه گیری مدار وانگارد دوم وسوم بر میاید خط استوادایروی نبوده‌بلکه بیضویست، قطر بزرگترآن نسبت‌بقطرکوچکتر ۴۰۰ متر دراز تر میباشد، طوریکه‌مجلهٔ «آسمان‌وتلسکوب»مینویسد قطراستوایی زمین بالغ بر ۱۲۷۵۶ کیلو متر میشود درحالیکه قطر قطبی بنابر حرکت‌دورانی زمین ۲۱٫۴۷ کیلومتر کوتاه‌تراست وبدینترتیب میتوان گفت که‌دایروی نبودن زمین دراستوانسبت به‌قطبین خیلی‌کمتراست .

این حقیقت‌راسال های قبل دانشمندان حدس میزدند، اما اکنون ایزاك مربوط‌ترصدگاه فزیك نجومی‌سمیزونین توانست حدس‌مذکور رابا ثبات رساند .

استحصال برق از گازداغ

انکشاف جدیدی که‌درساحه استحصال انرژی برق ازگاز داغ توسط گز اتور مگنتو هیدرودینامیك‌درامریکا بعمل آمده و عده های زیادی بجهان‌مید هد. درین‌طریقه‌گازخیلی‌داغ بحالت«ایونی» بسرعت ۵۰۰متر‌فی‌ثانیه ازمیان یك لولهٔ چینی که زیر تا ثیر ساحه شدید مقنا طیس قرار دارد عبورداده‌میشودگاز هاییکه دارای بار منفی‌یامثبت هست‌هر بارساحه‌مقناطیسی را قطع میکند و در نتیجه آن‌هر بار جریان برق‌تولید میگرددبحیث‌منبع انرژی‌درین‌عملیه زغال، گازوانرژی اتوم‌میتوانداستعمال شود.

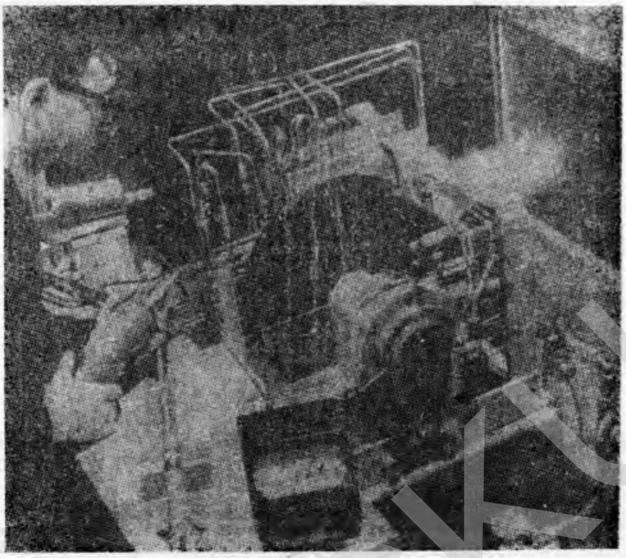

استحصال برق‌ازگازداغ

کشفیات تازه درانتشار کتیس

هیأت اعزامی امریکایی‌درقطب جنوب چندی قبل کشف بزرگی درقسمت‌اورگانیسهای ذوب فسیلی دربالای یخهای سیار «مك‌مردو سوندز» بعمل آورد تقریباً درحدود پنجاه‌ماهی که‌محتملاً بنابرذوب‌شدن سطح‌یخ درحرارت آفتاب تا بستان‌ظاهرشده بود ند بایك تعداد زیاد حیوانات غیرفقاریه از قبیل اسفنجها، مرجانها، براخیوپودها وحلزو نها کشف گردیدند عالم حیوانات مذکور توسط ازمایش رادیو کاربن دارای عمر ۱۱۰۰ سال ثابت گردید ماهیهای فوق از خاندان ماهیان «نوتهتیندن» که‌در منطقه قطب‌جنوبی بوفرت‌وجود دارد‌بوده‌دارای جسامت غیرعادی میباشدبزرگی آنها بالغ‌بر۱۴۲ سانتی هست در حا لیکه «نوتهتیدهای» عادی که‌درمنطقهٔ مذکور دیده شده‌اند بیش از ۳۰ سانتی‌طول‌ندار نداهمیت این کشف بیشتر ازین‌لحاظ نیست که‌درمنطقه مذکور حیواناتی‌بدین‌بزرگی زیست میکرده اندبلکه بیشتر ازجهتی اهمیت دارد که درمورد تشکل‌سلفهای یخ مك‌مردوسوندز وروس مر وضاحت میدهد.

قویترین موتر راکت

چندی قبل درامریکا موتر حرکت دهندهٔ‌جدیدی‌تحت تجربه‌گرفته شد وازآن کامیاب بدرآمد این موتر راکت دارای قوه‌ایست که تاامروز تخنیك راکت‌سازی نظیرآنرابخاطر

نداردطبق گزارش کمپنی سازنده موتر راکت که ۵۰ تن ماده حرکیه سخت را بداخل محل ذخیره خودجامیدهد دارای طاقت حرکیه ۲۵۰۰۰۰ کلیو گرام میباشد چیزدیگر ی که درموتور حرکت دهنده شعاعی مذکور تازه و بیمانند جلوه میکند اینست که متشکل ازسه و نیم دایره بوده و کمی قبل از «ستارت» اجزای آن بهم ملحق ساخته میشود و با این کار سهولت خیلی زیادی در ترانسپورت راکت تا خط ستارت پیش میشود تمام موتر دارای طول ده متر وقطر ۲٫۵ متر ووزن ۵۵ تن است قویترین راکت امریکایی که تاامروز استعمال شده عبارتست ازراکت دو طبقه‌ی تیتان دوم موتوراین راکت دارای قوه حرکت ۲۳۰۰۰۰ کیلو گرام بود قوه حرکت اولین قمردارای انسان شوروی مطابق گزارش مطبوعات کشو ر مذکور ۱۵۰۰۰۰ کیلو گرام مطابق ۲۰ ملیون قوه اسپ بوده است .

وصل شرایین بکمك مواد مصنوعی

درین اواخر درزمینه اتصال دادن شرایین بدون دوختن آنها باتار دربیمارستان اندرسن وانستیتوت تومور تکساس انکشافات زیادی رخ داده است جراحان درین تجارب مقطع شرایین راتوسط مواد مصنوعی بهم سریش میکنند آزمایشهای که تاحال بالای سگها صورت گرفته نشا ن مید هد که این مواد مصنو عی هیچگو نه اثر سویی بالای اعضای بدن وارد نمیکند شریانهادرمدت چارده روز کاملاً علاج پذیرفته و پلستر متشکل درموادمصنوعی آهسته آهسته خود بخود حل میگردد .

لوازم تسخین درخارج خانه

در آلمان اخیراً آلات تسخین ساخته شده که قابل حرکت بوده برای امور تعمیراتی بنادر و کشتی سازیها درزمستان خیلی لزوم دارد وکسانیرا که درخارج اتاق مجبور بکار کردن است گرم می سازد این آلات باساس بادپکه یاهواکشي کار میکند که هوای سرد رادرخود جای داده در بدل آن هوای گرم را خارج میسازد .

هوای مشخص برای گرم شدن بدوطریق بهوا کشی مذکور رسانیده میشود یکی اینکه بدواً هوا درعوض کننده حرارت، داخل میگردد وآنجا گرم میشود وآنگاه میتواند ذ ریعه نلهای رابری بجایهای مطلوب انتقال داده شود یااینکه هوای سرد توسط هواکشی باتاق حرارت نقل داده میشود (قبلاً قدری گرم ساخته میشود تاتیلی که برای گرم ساختن تخصیص داده شده حتی الوسع بصورت خوبی بسوزد) وگرم میگردد .

آله تسخین بزرگ در حرارت صفردرجه سلزیوس هوای گرمی برابر به ۹۳ درجه سلزیوس تولید میکند .

آلاتیکه مقدار فلز را در سنگ نشان میدهد

یکی از دا نشمندان روسی موفق شده است بکمك ایز وتو پهای رادیواکتیف طریقهٔ را انکشاف دهد که در تعیین مقدار فلزات درسنگ فلز کمك شایانی مینماید، البته این کار قبل از این هم بکمك تجزیه های دوامدار وپیچیدهٔ کیمیاوی قابل اجر ابود ،اما متود جدید امر دور و دراز مذ کور را در ظرف مدت کمی انجا م میدهد . متود جدید را دیومتری طور یست که اشعهٔ گاما بسنگ مطلوب انداخته میشود واندازهٔ پرتو های مذکوررا «آلا ت شمارکنندهٔ مخصوصی » ثبت کرده مقدار ضعیف شدن اشعه را در سنگ واضحاً نشان میدهد اندازهٔ تضعیف(ابزور سپیون)شعاعات گاما متنا سباست بمتحویات ثقیل فلزی سنگ معدنی که تحت تجربه قرارداده شده .این طریقه را علاوةً برای تعیین کثافت ا جسام نیز استعمال مینما یند .

این طریقه بدین احساس تهداب گذاری شده که اشعهٔ گاما حین عبورازیك جسم متناسب با کثا فت آن جسم از شدت خود میکاهد، با این عملیهٔ رادیو متری میتوا ن حتی مقدار ۲فیصد ولفزم یا سرب راهم اگر در سنگ موجودباشد کشف نمودآلات ابتدایی متو د جدید قبلا سا خته شده ودر عمل استفا دههای قابل تذکری از آنها حا صل گردیده است.

ماشین کاپی دفتر

ما شین کاپی اتوماتیك نوی که دراین چندهفته اختراع گردیده قادراست درظرف یك دقیقه از هر گونه سندیکه، مطلوب باشدشش عدد کاپی خوانا ، تیزو مطا بق باصل بد هد . این آله که در آلما ن ا ختر اع گردیده طوریست که هرگونه کاراضافی را ازدوش شخص کارگیرنده کم میسازد و به آن مجرد با یك حرکت از سند د فتر فو تو گر افی کرده آنرا خارج میسازدیك فشار بالای تکمهٔ منحصربفرد این ماشین کفا یت میکندکه

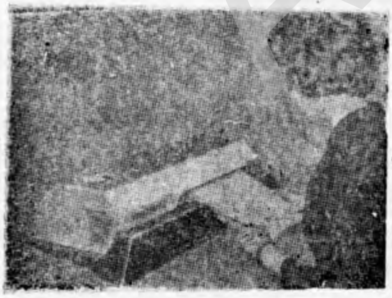

ماشین کاپی در د فاتر

امر کاپی برداشتن انجام یابد تانك وسیع ماشین مذکور تغییر پذیر بوده دارای ساختمانهای خو بیست که سا لها کا ر در ست و د قیق آن ضمانت شده است . تبد یل تا نك آن خیلی آسان بود ه مو تر حر کت د هـند ۀ قـو ی ر ا د ا ر ا سـت که د ر همـه نقا ط جهـا ن قا بـل ا ستعمـال می باشد .

افتتاح اولین کنفرانس راجع به قوهٔ جاذبه زمین

اولین کنفرانس راجع به قوهٔ جاذبه زمین که از طرف اتحاد شوروی منعقد گردیده و فزیک دانان وعلمای ریاضی در آن شرکت داشتند روز ۷ سرطان ۱۳۴۰ در پوهنتون مسکو افتتاح شد.

در جملهٔ کسانی که راپورهای به کنفرانس تقدیم داشتند یکی بناغلی الکسی پتروف عالم فزیک بود مشارالیه ازسال ۱۹۳۷ باینطرف مصروف مطالعهٔ تیوری جاذبهٔ زمین میباشد. این داشمند اولین شخصی بود که شکل عمومی ساحه های قوهٔ جاذبهٔ زمین را درك کرده به تقسیم بندی سه نوع راه حل معادلات آینشتین نایل آمد عالم اخیرا لذکر از فریضهٔ نسبیه بحیث اساس قانون جاذبه استفاده کرده بود.

اگر چه یکی از علمای پوهنتون (قازان) قادر به تثبیت سه نوع راه حل در مورد قوهٔ جاذبه شده است ولی پروفیسر پتروف ثابت نمود که اکثر راه های حل موجودهٔ معادلات آینشتین از نوع اول ساحه های قوهٔ جاذبه بوده وراجع به راه حل دوم وسوم آن اطلاع کمی در دست میباشد.

گردش سه قمر مصنوعی امریکا بدور زمین

سه قمر مصنوعی جدید امریکا که قبلا بفضا پرتاب شده بود در هریکصد وچهار دقیقه به سیر خود بدور زمین ادامه داد مقامات مربوطه امیدوارانند که اقمار مذکور همین سرعت سیر را در ظرف پنجاه سال آینده حفظ کند.

این اقمار که یکی آن حامل یك آلهٔ ذروی میباشد توسط یك راکت از نوع نور بفضا پرتاب شد.

یك نفر نطاق بحریهٔ امریکا ارسال این اقمار را یکی از کامیابانه ترین اقداماتی خواند که تاکنون صورت گرفته واظهار داشت که آلات داخل آن بطور رضایت بخش کار میکند.

یکی از این اقمار که تقریباً درمدار دایره شکلی سیر کرده وحداکثر ارتفاع آن ششصدوبیست ونه میل وحداقل آن پنجصدو پنجاه میل میباشد. برای ارسال علایم خود بزمین از قوهٔ ذروی استفاده می کند. انتظار میرود این قمر مصنوعی سیر کشتی ها را در دریا بهمنتها درجه دقت ممکن سازد.

قمر مصنوعی دوم این سلسله درمورد تشعشعات فضایی ورابطهٔ آن با روشنایی منا طق شمالی به تحقیقات میپردازد.

قمر مصنوعی سوم مطالعهٔ اشعهٔ ایکس آفتاب ورابطهٔ آن بااختلالات وارده درایونوسفر ودرامواج رادیوئی درکرهٔ زمین بعهده داشت.

کشتی جدید دیزلی

فابریکهٔ کراسنویوسارموو واقع شهر گورکی یك کشتی جدید دیزلی را که از المونیم ومگنیزیم بسیار سبك ساخته شده تکمیل کرده است.

این کشتی سی مراتبه سبکتر از کشتی های دیزلی والگای سه عرشه یی میبا شد.

سرعت حرکت آن دو چند کشتی های دیگر بوده و در فی ساعت هشتاد کیلو متر را طی می نماید.

فابریکهٔ ، متذکره بساختن یك کشتی دیگر دیزلی عیناً به مثل این کشتی که در بحر ها سیر نماید مصروف است .

انجنیران به منظور حل مشکل عامل حرکت دهندهٔ پترو لی کشتی دیزلی فو ق سعی دارند تا اینکه سرعت حرکت بیشتر گردد .

پیاده شدن انسان به مهتاب

داکتر اولسن یکی از دانشمندان برجستهٔ ادارهٔ ملی هو ا پیما یی و فضای خا رجی امریکا گفت که پرو گرا م پیا ده کر دن سه انسان در مهتاب در ظرف ده سال آ ینده از بزرگترین پروژه ها بوده وحتی از انکشاف بم ذروی نیز بزرگتر است .

داکتر اولسن رئیس شعبهٔ کیمیا وانرژی ادارهٔ ملی هوا پیمایی وفضای خارجی امریکا در یك کنفرانس مطبوعاتی گفت که ادارهٔ مذکور در نظر دارد یك کپسول سه پارچهٔ حاوی سه انسان را به کرهٔ مهتاب پیاده نموده و در ظرف چارده روز آ نها را بز مین برگرداند وی گفت این کپسول مر کب دا رای چهل فت ار تفا ع وده فت قطر خوا هد بود کپسول مذکور از زمین توسط راکت عظیم نسودا به فضا انتقال داده خوا هد شد .

داکتر اولسن گفت رفت و آمد این سه نفر به مهتاب سه‌ونیم روز را در بر میگیر د و مدت یك هفته در مهتاب خواهند بود .

پیر وی از یك ا ختراع

یك موتوریکه در المان اختراع گردیده و گفته میشودکه استفاده ازان تحو ل عجیبی در جهان موتور رانی وارد میکند در همین زودی ها در جاپان ساخته خواهد شد .

کمپنی موتور ورك‌جمهوریت اتحادی المان با کمپنی کوکیوی جا پا ن قرا ر دادی عقد نموده که بموجب آن با ستفاده ازین اختراع موتور ها ی خرد تیزرفتار و لار ی ساخته میشود .

یك نفر نطاق‌کمپنی‌آلمان اظهار داشت‌که حکومت جاپان این قرار داد ها ر ا منظور کرده است این موتورکه بنام‌مخترع‌آن ونکل نامیده شده است دارای پشتین های دو رانی بوده و بدون حرکات ستروك عادی فعالیت می نماید .

در وزن خود نسبت به انجن های عادی خیلی کمتر بوده و دوام و مقاومت آن بـه همین اندازه زیادتر میباشد

متخصصان اظهارنظر میکنندکه یك انجن‌ونکل به ظرفیت یك هزار سانتی مترمکعب و دارای سرعت پنجهزار د رفی دقیقه بحد و د صد قوت اسپ تولید میتواند کرد .

متو د های جدید کشف آزمایش های ذروی

ساینس دا نان اتومی بر تا نیه روی متو د های جد ید کشف آز مایش ها ی ذروی در فضای خارجی مطالعه می‌کنند .

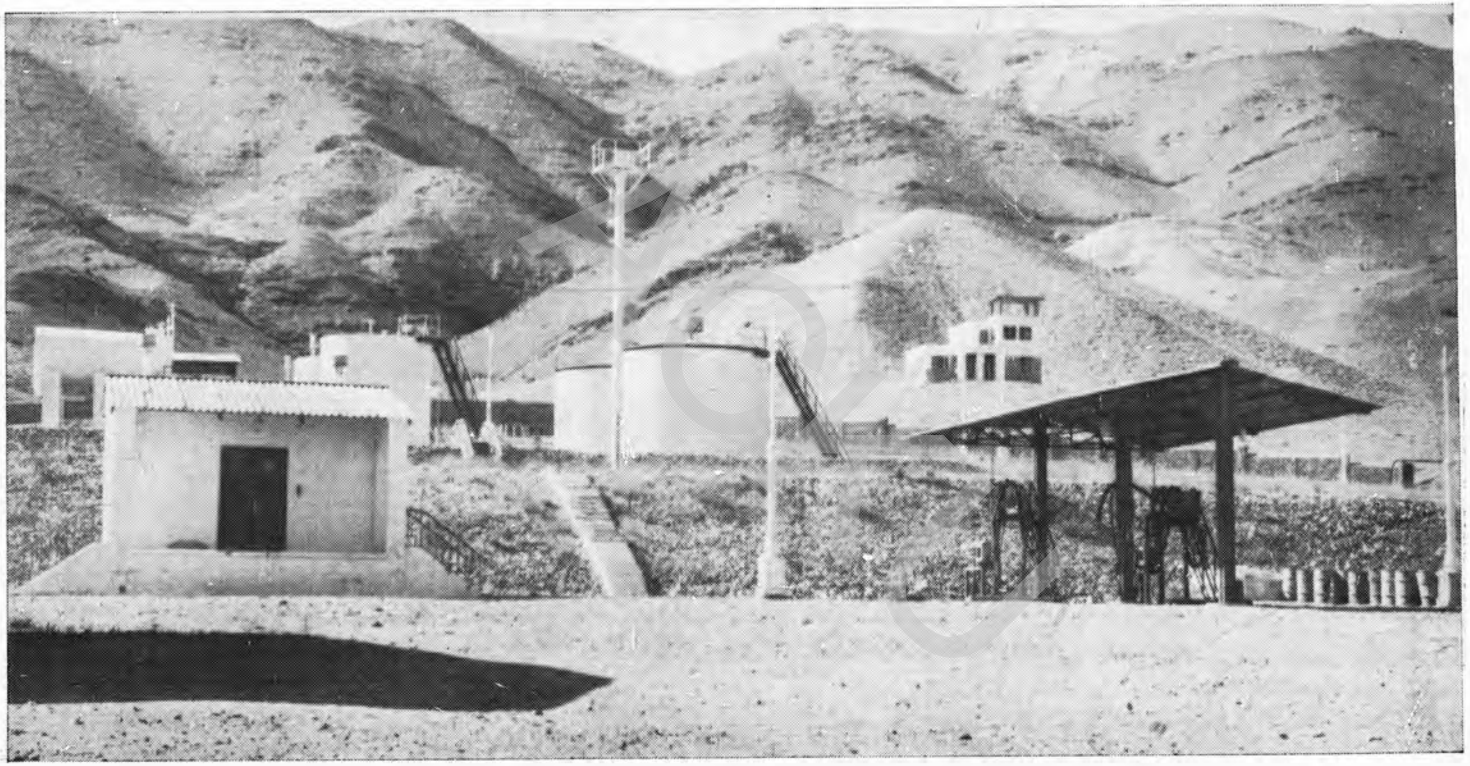

چهاریکار ته نژدې دمټکدپله دتیلو دذخیرې ځای او نور ملحقات چه په دغو وروستیو کلونوکښې نوی جوړ شویدی

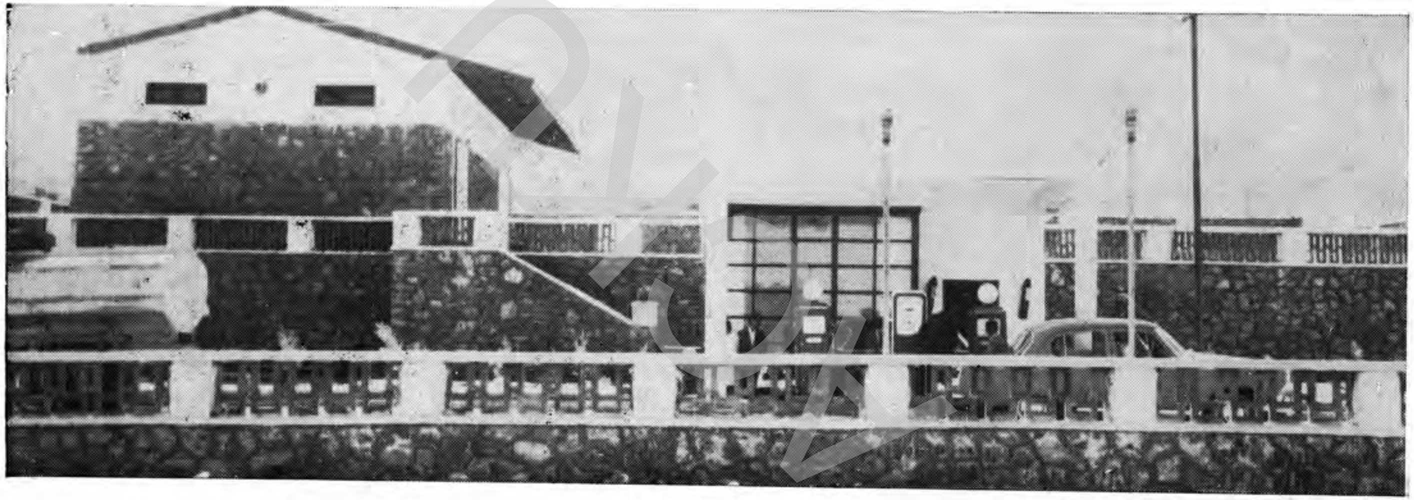

په‌چهاریکارو کښې د پترولو د ټانکونو او دشکر واورو غنیاتود ذخیرې عمومي منظره

در راپور سالانهٔ کمیسیون برتانوی که چندی قبل ترتیب شد گفته شده است که تحقیقات نشان میدهد که تحت شرایط مساعد اوضاع اتموسفر ممکن است انفجارات ذروی را به فاصله های بالاتر از ٦۲۵ هزار میلی کشف کرد .

کمیسیون علاوتاً روی پروگرام تحقیقات که متود های تفریق بین آز مایش های ذروی زیر زمینی و زلزله ها را توسعه بخشد مطالعه مینماید .

پروگرامهای متذکره از مسایل تخنیکی مذاکرات ، قطع انفجارات ذروی ژنیو منشأ گرفته که بمشکلات کشف تخلف از قطع انفجارات ذروی و طرح سیستم کنترول مؤثر بران کمك خواهد کرد .

کپسول سه صد پونده

قوای فضای امریکا چندی قبل اعلام نمود که یك کپسول ۳۰۰ پونده که توسط یك راکت کشاف به فضای خارجی پرتاب شده بود مؤفقانه بزمین برگردانیده شده است .

این کپسول قبل ازآنکه درجزیر هاوایی فرود آید برای سی‌ودومرتبه دوراد ور زمین چرخیده بود . درین اعلامیه ذکر است که مقصد از پرتاب این کپسول معلوم نمودن تأثیرات فضای خارجی بالای بعضی از عناصر کیمیاوی بود .

همچنان درین کپسول وسایطی تعبیه شده بود تا توسط آنها تشعشعات فضاي خارجی کثافت اینها وذرات خرد نیوریت اندازه گردد .

کیبل گذاری مخابرهٔ تیلفونی ماورای اتلس

کار کیبل گذاری مخابرهٔ تیلفونی ماورای اتلس ازدریای لازس کانا دا بتاریخ ۲۰ سرطان ۱۳٤۰ شروع گردید بعدازتکمیل این پروژه کانادایی‌ها میتوانند توسط تیلفو نهای خود مستقیماً تیلفونهای دیگر را در انگلستان ، زیلاند جدید واستریا زنگ بز نند گفته شده است که تمام مصارف این پروژه به دو صدملیون دالر بالغ میگردد این پروژه ماورای اتلس الی اخیر سال جاری تکمیل وقرار است یك پروژه دیگر کیبل گذار ی که دور ادور کرهٔ زمین را احتوا خواهد کرد بسال ۱۹٦٤ شروع گردد .

جایزهٔ مدال طلایی

انجمن بین سیارات برتانیه جایزهٔ مدال طلایی خدمات برجستهٔ استروناتیك ها را به داکتر ور ترفون برون دانشمند معروف راکت سازی امریکا اعطا میکند انجمن مذکور قبلا اعلام کرده بود که مدال طلایی دیگر آن انجمن برای سال ۱۹٦۱ بهمیجر یوری گاگارین فضانوردا تحادشوروی حین مسافرت او به لندن برای شر کت در نمایش تجارتی اتحاد شوروی اعطا خواهد شد ،

کشف منابع نفت

درشبهٔ جزیرهٔ ممگوشلاك قازاقستان واقع ساحل شرقی بحیرهٔ کسپین منا بع نفت کشف گردید ـ ازین ذخایر نفت روزانه یکصد تن نفت تولید خواهد شد

پرتاب راکت

حکومت امریکاراکتی را بغرض تحقیقات جوی وعکس برداری ساختمان ا بر ها بفضا پر تاب نمود .

منا بع رسمی گفتند که را کت موصوف درمحور خویش باموفقیت به بلند ی چارصد میل قرار گر فت و لی اینکه آیا کمره ها ی آ ن کا ر می کر د فعلاً معلو ما تی درد ست نیست .

عکس برداری از لکه های آفتاب

چندی قبل رصدخا نهٔ نجو می اساهی کاوا واقع درجزیره هی کااید و یکی از شمالی ترین نقاط جا پان اعلام داشت تودهٔ واحداز لکه های آفتاب را عکس برداری کرده است که در نتیجهٔ اندازه گیری از طرف شرق بطرق غرب سیزده برابر بزرگتر از قطر زمین میباشد.

مسافرت دومین فضانورد امریکا

امریکا دومین فضا نوردخود راتوسط کپسولی بنام آزادی بفضا فر ستادمطابق به پلا نیکه طرح شده بود راکت نوع روستون کپسول دو تنه را بامسافران آن بهارتفاع یکصد وپانزده میل و فاصلهٔ سه صد میل بالای بحر اتلس نقل داد . این پرواز تقر یباً مانندپرواز تاریخی پنجم ماه می الن شپرد میباشد .

ساینس دانان درنظردارند راکت وکپسول تیر مانندی راکه درقسمت فوقا نی آن جسم شناوری قرار خواهد داشت در آینده قریب بفضا بفر ستد فضا نورد در ابتد جاذ بهٔ مساوی بهد ه برابروزن خود را حس کر د ه وبعداً مدت پنج دقیقه باحالت بیوزنی خوا هد بو د . موصوف مو قع فرود آمد ن دوباره به قوهٔ جاذبهٔ زمین مواجه میگردد .

بر ندگان جایزهٔ نوبل در ۱۹۶۰

الفرد ب نوبل (Allfred B. Nobel) مخترع دینا میت که در دهم دیسمبر ۱۸۹۶ یعنی ۶۵ سال قبل فوت نموده است مبلغ نه ملیون دالر از خود بجاگذاشت و بقرارو صیت و ی منافع آن سالانه به کسانی که بزرگترین خدمتی به جامعهٔ بشری انجام دهند تقسیم میگردد .

جوایز فزیك وکیمیا ازطرف اکادمی ساینس سویدن، جوایز درساحهٔ طب وفیز یولو جی از طرف پو هنځی طب ستاکهولم ، جوایز ادبیات توسط اکادمی ادبیات سویدن وجوایز صلح بذر یعهٔ پنج تن ازاشخاصی که توسط پارلمان ناروی (Storting) انتخاب میگردد داده میشود واداره و انتظام می گردد .

نو بل در وصیت خویش چنین ذ کرد ه است :

این جایزه منوط ومنحصر به اهالی اسکندینا ویا نبوده بلکه بـه هرفرد ی ازافراد جهان که مصدر بزرگترین خد متی بعالم بشریت شوند تعلق خواهد گرفت .

جوایز سال ۱۳۳۹ درکیمیا وفزیك به دونفر ساینس دانان امریکایی که هردو با پوهنتون کلیفورنیارابطه دارند داده شد .

ویلارداف لیبی Prof . willard .F.Libby (۵۱) ساله پروفیسرپوهنتون کلیفورنیادر لاس انجلس جایزهٔ کیمیارا بمقابل پیدا کردن طریقه ی جهت پیمایش رادیو اکتیفی تی درمواد عضوی یامواد حاوی کاربن که منجر به تعیین سن مواد مذکوربذریعهٔ مقدار رادیو اکتیفی تی میشود حاصل نمود . چون رادیواکتیفی بمرور زمان تنا قص میکند لذا سن موادعضوی تعیین میتوان شد : کشف این طریقه پیمایش زمان درساحهٔ تحقیقات باستان شناسی انقلاب بزرگی تولید نموده است . پروفیسر لیبی تحقیقات ومطالعات خویش رادرین رشته درسال ۱۹٤٦ هنگامیکه به پوهنتون شیکاگو منسوب بود آغاز نمود :

دونالدای . گلازر Prof. Donald A. Glaser (۳٤) ساله پروفیسر پوهنتون کلیفو رنیا دربرکلی جایزهٔ فیزیك را بمقابل ایجادطریقه جدید جهت مطالعهٔ ذرات مادون ایتمی ازراه مریی ساختن مسیر آنها بذریعهٔ حبابها حاصل نمود دوجایزهٔ پیشتر نیز درهمین رشته وهمین موضوع بمستحقین آن داد ه شد ه بود دوکتور گلا زرکه درکلیف لیند اوها یو از والد ین روسی نژادی متولدشده است ازموسسهٔ تکنالوجی (کیز) فارغ التحصیل شده ودرجهٔ دوکتور ی را ازموسسهٔ تکنالوجی کلیفور نیادرسال ۱۹۵۰ بدست آورده ازسال ۱۹٤۹ الی ۱۹۵۹ در پوهنتون مشیگان تد ریس مینمود .

جایزهٔ نوبل درساحه طب بین سر مکفار لن برنت Sirmacfarlane Bernet (٦۱) ساله پروفیسرپوهنتون ملبورن (آسترلیا) وپیتربریان مداور Prof PetterBrian medawar (٤۵) ساله پر وفیسر علم حیوانات دریونیورستی کالج (لندن) تقسیم گردیده پروفیسر برنت نظریه را دربارهٔ میکانیزم معافیت که باتحمل جسم انسانی درمقابل عضویت های خارجی یانسج خارجی پیوند شده را بطه دارد بمیان آورد . پروفیسرمداور این نظر یه را تعقیب نموده ودرینباره که چرا پیوند های اجسام یا حیوانات دیگر درجسمیکه بالای آ ن پیوند تطبیق میگردد دایمی باقی نمیماند مستقلا نظریاتی علاوه نمود .

جایزهٔ ادبیات به الیکسس ست لیگر (Alexicst. leger) (۷۳) ساله شاعر و د یپلومات فرانسوی که اثر خود را «ر ست جا ن پر ز» مینا مد ا عطأ گر د ید نامبرد ه درگوادلوپ متولـد گـردیـد ه است واولـین نـوشته اش در سال ۱۹۱۰ طبع و نشرگـردیـد. درسال ۱۹۱٤ درسرویس سیاسی فرانسه داخل شد وبحیث سکرتر سفارت د رپیکنگ وبحیث متخصص سیاسی فرانسه درکنفرانس واشنگتن (۱۹۲۱) وبالاخره بحیث سکرتردروزارت خارجه که ازان توسط رژیم ویشی خارج ساخته شد کار نموده است. سپس نا مبرده به واشنگتن دی سی سفر نمودو د رانجا به صورت دایمی اقامت اختیارکرد . قسمتی ازسال رادروژینس بالای کوت دو آرزو فر ا نسه بسر میبرد .

جایزهٔ صلح که ازطرف موسسه نوبل دراوسلو (ناروی) داده میشود در (۱۹٦۰) به کسی داده نشد.

(بقیه صفحهٔ ۲۲٤)

ددولتی انحصاراتو چاری

۹ـ	روسی وسترك	۵عرادی	۳٤ر ۷۳٤۸۳۹ ـ افغانی
۱۰ـ	روسی‌پوپیدا	۳عرادی	٦۹ر۳٦۸۱۹۰ـ افغانی
۱۱ ـ	روسی‌مسکویچ	۲۸عرادی	۳۹ر۲۱۳٤٦۵۷ـ افغانی
۱۲ـ	روسی تانکر	۸عرادی	٤۰ر۱۵۰۲٦٤۷ـ افغانی
۱۳ـ	تاترا	۱۹عرادی	۸۲ر۷۲۳۰۱۷۹ـ افغانی
۱٤ـ	ایتالوی‌جیپ	۱عرادی	٤۱ر۱٦٤۱۸۵ـ افغانی
۱۵ـ	اسکودا	۲عرادی	٤۲ر۱٤۵۳۳۲ـ افغانی
۱٦ـ	ایتالوی‌طیات	٤عرادی	۱۲ر۳۲۹۵۰۸ـ افغانی
۱۷ـ	فرانسوی‌دترك	۵عرادی	۵۷ر۱ ۷۰٦٦۳٤ـ افغانی
۱۸ـ	والگا	۳۸عرادی	۳۲ر۵۰۹۰٦۰۵ـ افغانی
۱۹ـ	رو سی‌زیس	۸۹عرادی	۱۵ ر۱۱۹۵٦٤۷۵ـ افغانی
۲۰ـ	استیشن‌واگون‌جیپ	۲۰عرادی	٦۵ر۳۳۷۲۳۱۰ـ افغانی
۲۱ـ	تریلرتاترا	۲عرادی	۰۰ر۱۳۰۷٦۰ـ افغانی
۲۲ـ	تریلرجیپ	۱عرادی	۹۸ر۱۲۳۲٤ـ افغانی
دټولومجموعه	۲۲ډوله‌موټر	۳۷۲عرادی	۲۷ر۵۸۰٤۰٦٤۵ـ افغانی

دشکرې(بورې)چارې

افغانستان چه دشکری موادو له مخې په‌طبیعی صورت سره خوراغنی اوشته‌ن‌دی نوځکه ئې خلك‌دغه غذایی‌ماده ډیره استعمالوی‌چه پخوا دغه مشکل دقند، ګوړې، اونوروقندی‌موادو (مویزو ، توت او تازه میوو)په وسیله پور ته کیده خو له کومه وخته‌چه‌افغانستان ته‌چای راغلی ددی غذایی مادی مصرف چه له پخوا څخه خورا لو ړشویدی‌دشکرې(بورې)په‌واسطه صورت مومی .ددی غذایی‌مادی تیارول اولاس ته‌راوړل دافغانستان خلکو ته له‌دوولاور څخه صورت مینده‌کوی :

۱ـهغه شکرې‌چه‌دمملکت‌دننه لاس‌ته‌راځی(دبغلا ن فابریکه)
۲ـدخ رج څخه‌ئی واردول (پخوا دهند څخه اواو س‌دشوروی اتحاد څخه)

په۳۹کال کښی‌د۰۰ر۰۰۰۳۵ټنوشکرې‌قرار داد د شوروی سره وشوه ا و۵۹۸ ر٤۵۲۸ ټنه‌د بغلان‌دقندله فا بریکی څخه حاصل‌شول‌چه‌گرد ۵۹۸ر۳۹۵۲۸ټنه‌شکره‌موجوده‌شوه.په‌۳۹ کال کښی‌دننه دننه ۸۱٤ر۳۲۳۳۹ټنه ئی پلورل شو یدی‌همدغه‌ډول‌ددی‌اندازی‌شکرې‌ترخوا ۷۰۰ ټنه خشتی قند هم فرما یش ورکړشویدی او ٦۵٦ټنه ئی‌په‌همغه‌کال کښی‌پلورل‌شویدی د۱۳٤۰کال دضرورت لپاره څلوېښت زره ټنه شکره‌له روسی څخه پیرودل‌شوی‌چه‌یوه‌اندازه ئی رارسیدلی او پله پسی ویشل شویده او پاتی ئی‌د٤۰کال تر پایه رار سیبزی او پلو ل کیبزی.کومه شکره‌چه په ۳۹ کال کښی د شوروی اتحاد څخه‌پیرودل‌شوی ۰۰ر۴۰۵۸۷۰ ډالروته رسیبزی او کومه‌شکره‌چه‌دبغلان دقند دفابر یکی‌څخه‌لاس ته‌راغلی۲۳ر۲۹٦۷۵۱۰٦ افغا نی کیبزی،کومی پیسی چه د ٤۰کال‌د٤۰زرو تنو قرار داددشکرودپیرو دلو لپار ئی تخصیص ورکړشویدی ٤٦۵۸۸۰۰ـډالروته رسیبزی د هغه خشتی قند اندازه چه په‌٤۰کال

ACKU

کنبې دشوروی اتحاد څخه پیرودل شوې او ۷۵۰ ټنه خښتې قند کیږي د۰۰ر۱۰۷۵۸۰ ۃ الروڅخه عبارت دی چه یوه اندازه ئې رارسیدلی او پلورل شوی او نورئې هم درارسیدلو سره ویشل کیږي دشکرې عمومی مدیریت ددی لاندی موادودانحصار حق هم لری چه په ۳۹ کال کښې ئې د هغو دحق الانحصار څخه زیاته پنګه ددولت زیرمی ته تحویل کړیده:

۱ـ کلمی د۳۹ کال داول څخه دنوموړی کال تر پایه حق الانحصار							۴۵ر۱۱۵۰۶۲۴ ـ افغانی
۲ـ سګرت	»	»	»	»	»	»	۸۳ر۱۰۹۳۳۱۳۹ ـ افغانی
۳ـ سیګار	»	»	»	»	»	»	۲۰ر۴۰۹۱ ـ افغانی
۴ـ شیرینی باب	»	»	»	»	»	»	۵۲ر۱۱۸۲۶۷ ـ افغانی
۵ـ ګوړه	»	»	»	»	»	»	۱۴ر۸۱۲۵۹ ـ افغانی
ټولی پیسی							۱۴ر۱۲۲۸۷۴۰۰ ـ افغانی

کوم قرار دادونه چه په مملکت کښې دننه دځینې دخانی موادو دپلورلو له مدرکه ئې صورت میندلی زیات عایدات ئې منځ ته راوړی دی .

له دی کبله چه دغه قرارداد دری کلونو لپاره تړل شویدی نو ځکه په ۴۰ او ۴۱ کلونو کښې عیناً هم دغه اندازه پیسی لاس ته راځی . دسګرتو دپلورلو له مدرکه ئې چه پخپله انحصاراتو واردکړی او په مغازه دارانو اوسوداګروئې پلورلی دی (چه یوه معتنا به اندازه پیسی تشکیلوی) زیاته ګټه کړیده، دشکرې لوی مدیریت دنړۍ دلو یو مملکتونو د سګرت جوړولو دستر و کمپنیو سره د د اسی ډول ډول سګرتو دپیر ودلو دقرارداد تړون کړیدی چه داستعمال اواستهلاك له مخې په محیط کښې شهرت اوعمومیت لری چه دسترو ممالکو دکمپنیو په لړ کښې دامریکا دمتحده اضلاعو، انګلیس، لویدیز المان، فرانسوی او نورو نومونه اخستلی شی.

په سبزنی کال کښې دمختلف النوع سګرتو نو څخه چه پوره ولسوجنسونو ته رسیږی د۰۰ ۸۴۶۰ دانو سګرتو فرمایش هم ورکړی شوی چه د رارسید و څخه وروسته به یې پلور لو ته اقدام وشی.

فنی او تعمیراتی چاری

دغه مدیریت چه دذخیرو، ورکشاپونو، ګدامونو، دفترونو او نورودودانولو دتیاری اوتدراك عهده په غاړه لری له کومه وخته چه منځ ته راغلی تراوسه ئې خپله وظیفه موفقانه سرته رسولی ده او د انحصاراتو دضرورت وړ مناسبی ودانی ئې پوره سرته رسولی دی. لکه څنګه چه قاعده وه لمړی به دذخیرو، ورکشاپونو ،ګدامونو اوداسی نورونقشی دخارجی (متخصصینو له خوا جوړېدلی چه البته ډیر وخت اومصرف یې ایجابولو لکه چه پدی اساس دسیاه سنګ، قزل کلا، کلفت، شادیانو، پل متك پلخمری ، بینی نیزاراوداسی نوری ذخیری په بیلو بیلو ظرفیتو نو دیترولو، ډیز (، بنزین، مازوت دخاورو تیلو دذخیره کولو لپاره جوړی شویدی.

په همدی اساس په ۳۹ کال اودخلویښتم کال پهدوو میاشتو کښی پهلاندی دول څلو ر ذخیری سرته رسیدلی اوبشپړې شویدی ·

الف : دجلال کوټ دشاه‌مرد خان دشګو ذخیره

اته‌متره لوړه اود ....۱۳۵ لیتر وپه‌ظرفیت او ۱۶۰ر۲۰۰ مترمساحت دروغنیا تود ګدام (۱۹ × ۹ × ۳ونیم متر) دورکشاپ دودانۍ دڅارنې دخونې دودانۍ د۲۵ ټنه تلې دودانۍ دپټرولو داستخراج د(آهنی) برنډې‌سره چه ګردداخلي انجنیرانو اومهندسانو له‌خوا نقشه اوآباد شویدی داوبو دپمپ دماشین دګرځولو اوتنوير له‌پاره ۲۵ کلیواټه ډیزلي‌ماشین‌و درول شوی چه‌کولای‌شي دتنویر اوذخیرې دصحن دخړوبولو څخه برسیره دورکشاپ ماشینو نه هم په‌کار واچوی اوموټر اوسامانونه ترمیم او اصلاح کړی .

ب :د ګردیز ذخیره

په‌کار لویدلې تانک چه‌د ۶۷۵۰۰ر لیترو دیزلو، پټرولو، دخاورې دتیلو ظرفیت لري دشګرو دګدام دذخیرې ودانۍ (۱۹ × ۹ × ۳ونیم‌متر) دڅارنې دخونې‌ودانۍ د دفتر دودانۍ چه‌حویلۍ ئې (۱۰ × ۲۰متر) مساحت لري بشپړ شویدی.البته یوه لویه‌ذخیره چه‌دجلال‌کوټ دذخیرې په‌اندازه پراختیا اوظرفیت ولري‌اوپه‌ګردیز کښې‌ئې جوړول په‌نظرکښې نیول شوی اوټانکونه‌ئې هم‌ګردیز ته‌رسیدلي ډیرژر به دهغې کار هم بشپړ شي .

ج: دقندهار ذخیره

دغه ذخیره چه په ۳۹کال کښې‌سرته رسیدلې دقندهار په‌سرپوزه کښې په‌چهل زینه تپه باندې‌واقع ده‌په‌دې ذخیره کښې ۷۵مترمکعبي‌اسردانې‌ټانکونه اوپنځه‌زره ګیلنه دوودانې‌ټانکونه نصب شویدی چه‌دټولو ظرفیت د (ډیزلو، پټرولو، بنزین اودخاورو دتیلو) ۷۰۰۰۰ر لیتره دی.په‌دې ذخیره کښې دوه ګدامونه چه‌دجلال کوټ دذخیرې دګدامو په‌اندازه ظرفیت لري هم‌ودان شویدی (۱۹ × ۹ × ۳ونیم‌متر) همدارنګه دورکشاپ،دفتر اوڅارنې دوه‌منزله‌ودانۍ (۱۰۰ × ۵۰متر) د۲۵ ټنه تلې ودانۍ اوداسې نورې بشپړ شوی او سرته رسیدلي دي .

د : دهرات داسلام کلاجدیدالتاسیس ذخیره

دغه‌ذخیره‌چه‌د(پټرولو،ډیزلو)د۲۵۰۰۰ لیتروظرفیت‌لري اومساحت‌ئې ۱۳۰۰۰ مترمربع‌دی دکاپرکلا په‌تپه‌باندې موقعیت لري د ټانکونو نصبول ئې پای ته رسیدلي اودکال تر پایه به دذخیرې ودانۍ‌هم بشپړه شي .

له‌دې‌څخه وراپلو دتعمیراتو اوفني مدیریت پدې موفق شوی چه‌په۳۹ کال کښې‌دجلال کوټ د قنددفابریکې‌ترخوا یوپکار لګیا ټانک چه‌د (پټرولو،ډیزلو) د۱۸۰۰۰ لیترو ظرفیت لري اودقند دفابریکې دپخوانې ورکشاپ دودانۍ ترڅنګ دموټرو دترمیم یوورکشاپ‌چه مساحت‌ئې ۴۱۲ مترمربع دی‌هم‌جوړ کړی.په‌همدې ډول دچاریکارو په‌کارلګیا ټانک‌چه‌ټول ظرفیت ئې ۱۲۲۵۰۰ر لیتره او دډیزلو، پټرولو اودخاورو دتیلو لپاره دی اویو ګدام‌لري چه(۱۹ × ۹ × ۳ونیم متر) او دټولومساحت (۴۰ × ۷۰متر) دی هم‌په ۳۹کال کښې‌تکمیل‌شوی دی.دقندهار دانحصاراتو دلوی‌مدیریت دودانۍ‌بشپړ کول‌چه‌دعیدګاه په‌واټ‌کښې‌دوه‌منزله‌تعمیر شویدی اومجموعي مساحت‌ئې ۴۸۳۰۰ مترمکعب‌دی اودشګروګدام ئې‌چه(۱۱۵ × ۷ × ۳متر) دی دتعمیراتو اوفني‌مدیریت د۳۹کال‌دکارونو څخه ګڼلی‌شي دبیني‌نیزار دذخیرې دڅارنې

ACKU

چهاریکارته نژدی دمټك دېله‌ترخنګه دتېلو دذخیرې ځای او دروغنیاتو دخرخولو غرفی چه‌په عصری ډول جوړې شویدي

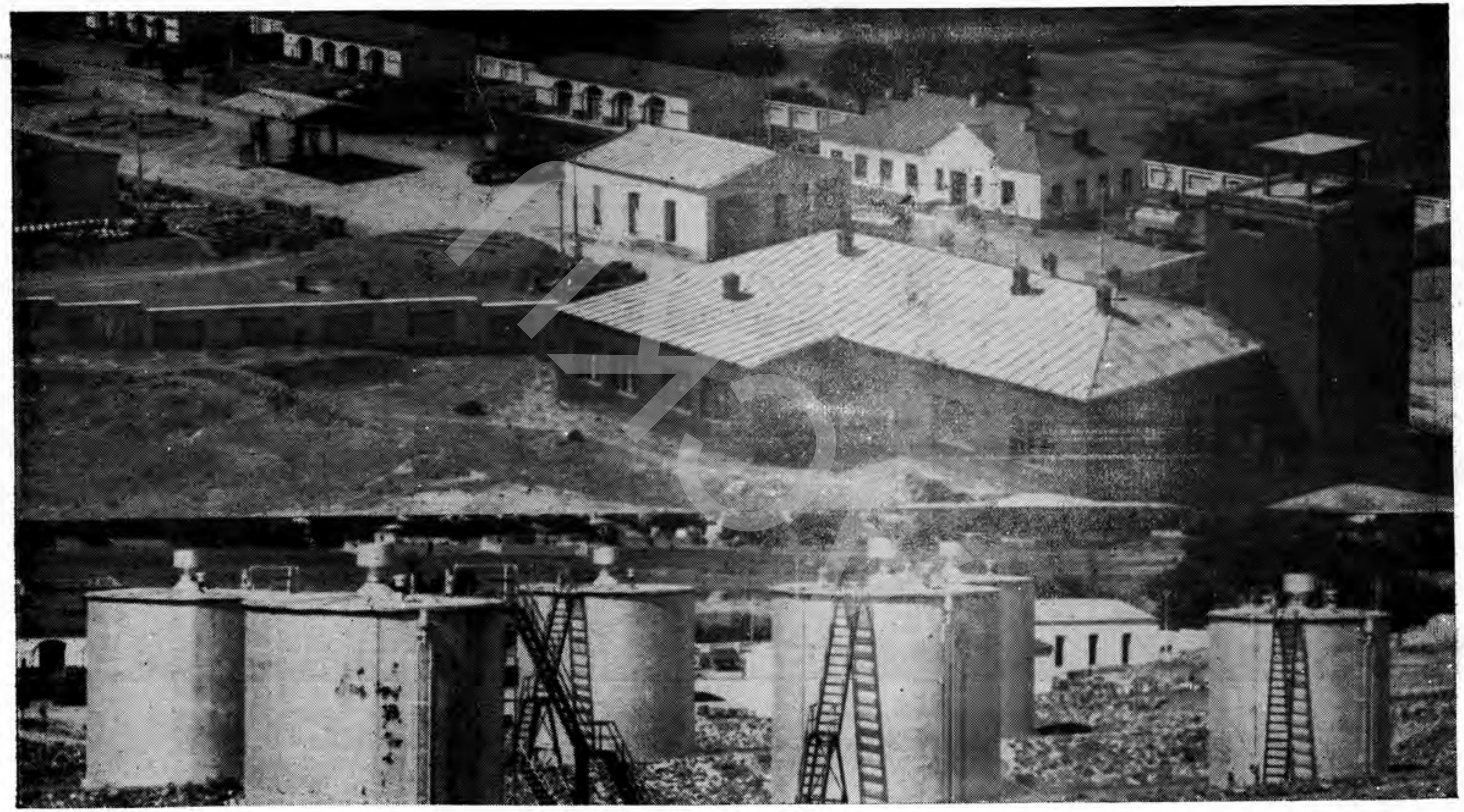

دکابل په «بینی نیزار» کښې دنویو ودانیو اودپټرول دټانکونو نویوه ښکلې منظره

خونه (پهره دارخانه) (د پروان مینه) چه‌خوطبقی ودانه شویده هم‌دیادونی‌وړفعالیت دی .

ددې‌مدیریت د.٤ کال دفعالیتونو څخه یوهم دهرات داسلام‌کلا ذخیره ده‌چه لمړ ی مو یاده‌کړی‌ده. ددی‌کال بل فعالیت دهرات دمولوی جامی دذخیری پراخول دی چه‌د سلو زرو گیلنو یا....٤٥ لیترو پټرولو او ډیزلو ظرفیت لری .

په‌قزل کلاکښی دشپېرسوو ټنو په‌ظرفیت اوپه‌کلفت‌کښی‌دڅلورسوو ټنوپه‌ظرفیت ټانکونه دځینو و آدانیو اونورو ډیرو اضافی خونو ساختمان هم‌ددغه مدیریت د٤٠ کال له‌کار و څخه شمیرلی شی چه په‌پل مټك ،سیاه‌سنگ، بریکوټ دچکوسلواکی په‌کونزانمنټ او نورو ځا یو کښی ئی‌صورت‌میندلی‌دی .

د ترا نسپورت چا ر ی

ددی لپاره چه دانحصاراتو ضروری اودوړو راوړو وړموادو کاردیوی‌بلی‌داسی لاری څخه عملی‌شی‌چه له‌یوی خواوربا ندی دپترول‌کشی اوشکررسولو کارپه‌ښه توگه سرته ورسولی‌شی اوله‌بلی‌خوادانحصاراتوپنگه اوسرمایه چه مطلوب موادوربا ندی لاس‌ته را ځی‌راکده‌پاتې‌نشی دانحصاراتودتجربی‌په‌تو گه‌خپل یوشمیرچکله‌او‌تانکرموټرونه‌چه‌په‌ترانسپورت‌پوری‌دټولومربوطه موټرانو شمیر څلورسوو عرادوته رسیده دقسط اوپور په‌ډول‌په‌رسمی اوانفرادی ترانسپورتو نو باندی‌و پلورل اودهغوی سره‌یې‌قرارداد وکړ چه‌دانحصاراتو پټرول او شکره مرکز او دمملکت گردو نقطو ته ورسوی .

دهمدی منظور لپاره‌ئی د۳۷ کال په‌اول‌کښې قدم پورته کړ او یوه اندازه موټرئی ترانسپورتونو ته ورکړل .

د۳۷ کال څخه تر٤٠ کال پوری تقریباً خپل گرد موټران قرارداد یانوته و رکړل اود یوی غټی زیرمی چه‌سل ملیونه افغانیو ته‌ئي اندازه رسیدلای‌شی درکود مخه‌ئی ونیوله. لکه چه‌اوس‌اوس آنحصارات پخپل‌ترانسپورت‌کښی په‌مرکز اوولایاتوکښی دخه‌دپاسه پنځوسوموټرو څخه چه‌هغه‌هم داستثنائی موادو اودمرکز اودولایاتود موجوده ټانکو لپاره ساتل شویدی‌نور کوم موټر پخپل واك‌کښی نه‌لری،خپل د انتقال وړمواد درسمی او انفرادی ترانسپور تونو په‌واسطه چه‌د (۱۵) ترانسپورتونو څخه زیات دی وړی اور اوړی .

هغه‌ورکشاپ‌چه‌پخوا‌په‌ترانسپورت‌کښې‌دموټروپه‌ترمیم‌اواصلاح اودنوروعارضوپه مخنیولو لگیاؤ دا نحصاراتومرکز ته انتقال اود موټرودمدیریت جز وگر ځول‌شو او د انحصار اتو دموجوده موټرواودنورو موسسواو مراجعینو دموټرو دترمیم‌لپاره کارته‌تیارشوی چه لمړی موداخبره‌دموټروپه څانگه کښې باده کړې وه.

د پټرولو چاری

دپټرولوڅانگه له‌یوی خوادمملکت ددوایر سره تماس‌لری چه دخپلودیپوګانواو مربوطو څانگو ضروری داخلی مواد رسمی مو سسو ، انفرادی سوداگرو اودمملکت‌له‌داخلی مغازو څخه دخپل دپیرودلو دهیئتونو په‌وسیله‌دمناقصی په توگه‌تهیه‌کوي او له‌بلی خوادنفتی‌موادو اودخپلو مربوطو دیپوګانو دتاسیسولودضروری‌لوازمودپیرودلولپاره دبا ندینیو کمپنیوسره‌ئی

دقراردادونو ترون کړي ارتباط اومعامله ورسره لری .

۱ــ د پیرودلو څانگه

د عیسوی هر کال د شر و ع کید و څخه پو ر ه یو ه میا شت لمړ ی د نفتی موادو احتیاج راجمعه کوی اومجموعهؤشمیر او احصائیه دریاست‌مقام‌ته وړاندی کوی‌او دپیرودلو منظوری‌ئی اخلی اودعیسوی کال په اولو وختو کښې راټول‌شوي‌فرمایشونه دهر ولایت‌داړتیا له مخی دنفتی موادو صادرونکو کمپنیو ته‌آردرورکوی‌قیمت‌ئی‌اخلی اودانحصارا تودصلاحیت لرونکو مقامونو له منظوری څخه وروسته ئی دحسابی څانگو په‌واسطه د ټاکلی بیی دپیسو انتقال دکریدت پرانستلو اودنفتی موادودتورید لازمه تسهیلاتوته اقدام‌کو ی .
همدغه ډول دمرکزاو ولایتونو دمربوطوڅانگو دډیپوګا نو دضرورت لپاره فر مایش شوی پترولدبیی دتثبیت اودریاست دمقام‌دمنظوری څخه‌وروسته تیاروی اوتحو یلخانوته‌ئی داخلوی اوبیائي دعلاقه لرونکو څانگوپه لاس ورکوی.

۲ ــ د ذخیرو اوډیپوګانو اداره

دغی څانگی د۳۰ کال داول‌څخه چه په هغی‌وخت کښې انحصاراتو یوائی‌د (۶۹۱)ټنو نفتی‌موادو دساتنی لپاره ذخیره‌درلو دله دخارجی متخصص په‌سلاومشوری‌دنوو ذخیرو لپاره پلا نونه اوپروژی تیار کړی او دانحصاراتو دصلاحیت لرونکو مقا ماتو له منظور ی څخه وروسته ئی دنوو ذخیرو ودانولو ته دتعمیراتو دڅانگی په وسیله‌اقدام‌وکړ اودغه ذخیری ئی دخارجی اوداخلی سامانونو دپیرودلو دمدیریت په وسیله تیاری کړی.لاندی جدول‌ښئی چه د۱۳۳۰ کال څخه‌ئی‌د۱۳۳۹ کال‌ترپایه‌پوری‌څومره‌اندازه نفتی‌موادذخیره‌اوتهیه‌کړیده:

کلونه ـ ۳۰ کال	۳۱ کال	۳۲ کال	۳۳ کال	۳۴ کال	۳۵ کال
(۶۹۱)	(۱۰۴۹)	(۰۰۰۰)	(۱۴۰۹)	(۱۰۰۰)	(۱۲۵۹)

۳۶ کال	۳۷ کال	۳۸ کال	۳۹ کال
(۶۱۰۸)	(۰۰۰۰)	(۱۶۷۰)	(۲۵۰۰)

بیاهم ترکومه ځایه‌چه پیش بینی شویده په دوهم پنځه‌کلن پلان کښې ا مکان لر ی چه دنفتی موادوتوریدات د۶۵ زرو ټنو څخه دوه لکه‌ټنوته صعودوکړی.دغی څا نگی‌په۳۹ کال کښې‌دهری نمایندگی، هری ذخیری اوهری مسافی لپاره دطبیعی ضنا ئعو اندازی جد ول ترتیب کړ او دصلاحیت لرونکو مقامونو له منظوری څخه وروسته ئی داجرا لاندې‌ونیو . اوهم په همدی کال کښې ئی دذخیری‌دتانکونواومر بوطه نمایندګیو لپاره داندازه اخیستلو جدول ترتیب کړیدی‌چه دذخیرو اونمایندگیو دنفتی‌موادودموجودی‌اودتسلیمی دوروکارئی بی دپیمانه‌کولو څخه چه خورا ډیر وخت‌ئی نیوه‌چالاکه‌کړ.

۳ــ د پلورلو اوویشلو څانگه

ددی څانگی غټه‌وظیفه‌دنفتی موادوویشل‌اوپلورل‌دي. نوددی څانگی فعالیت هم زیا ت اهمیت لری ددی‌څانگی فعالیتونه د۳۸ کال سره دمقایسی په توگه‌په‌لاندی ډول‌ښودلی شو :

ACKU

د هغو وارده اوصادره ؤ حوالومقایسه چه ددی څانگی له خوائی صورت میندلی د ئ :

	صادره نسیه‌چك	صادر حوالی	وارده حوالی
۳۸ کال	۱۵۰۰۷٤ـقطعی	یوسل او ځلویښت ټوکه=۳۵۰۰ـحوالی	پنځه نو ی ټوکه=۲۳۷۵ـ حوالی
۳۹ «	۲۰۰۸۰۰ ـ «	یو سل او اتـه شپیته ټوکه=۴۲۰۰ـحوالی	یوسل اوشپږ ټوکه=۲۶۵۰ـ حوالی

(هغه حق‌الانحصارچه دی څانگی اخستی اودموادو دوارد ولواجازه‌ئی ورکړیده)

	کومه اجازه چه اشخاصو او موسسو ته ورکړه شویده په کیلنو باندی اندازه	دهغه موادو اندازه چه اشخاصو او موسسو وارد کړی او حق الانحصارئی ورکړیدی حق الانحصار په افغانیو
۳۸ کال	دروغنیاتو اجازه‌لیك=۵۷قطعی	۸٦۹٤۹۱ر۰۰ ـ افغا نی
۳۹ «	« « « =۹۷ «	۱۹۹۵۳۵ر۰۰ ـ افغا نی

دموټرو دلیلامولو چاری

هغه جدیدالتشکیله څانگه چه په ٤۰کال کښی‌ئی تاداوکیښودل شو په‌مستقبل کښی به د انحصاراتو دغټو مدیریتونو څخه وی چه د همدغه مدیریت په وسیله به هغه موټران چه لمړی به دوائرو او موسسو له خوا د داغمه اوله کاره وتلوموټرانو په توګه لیلا میدل له دی څخه وروسته به دهمدغه مدیریت په وسیله‌لیلامیږی. دموسسو او دوایرو داغمه شوی اوله کاره لویدلی موټران اصلاح او ترمیمولی او د استفادی وړ ئی گرځولی شی چه دپخوا په څیر به هرموټر بی دکوم فنی تحقیق څخه د لیلام وړ اوله کاره وتلی نشی‌گڼلی همدا وجه وه چه هرکال به د استفادی وړیو شمیر موټرونه لیلام ته وړاندی کیدل او په بدله کښی به‌ئی نوی موټران په کافی اسعارو باندی له‌خارج څخه پیرودل کیده او او فرمایش به ئی ورکولای شو اوس یې مخه ونیولای شوه او د موټر دماشین د قوت او په کار باندی د موټر د اصلی قدرت په اندازه به ورڅخه استفاده کولای شی . بیا هم کـه چیری ددائرو او موسسو له خوا دلیلام لپاره دې اداری تـه موټران را استولی کیږی نو د دی مدیریت د ورکشاپ مدیریت هغه د فنی تحقیق او پلټنی لاندی نیسی د ترمیم وړ به ئی اصلاح او بیرته ورکوی او دلیلام وړ اوله کاره لویدلی به لیلام ته باسی چه له دی درکه هم دوه ډوله مفاد د انحصاراتو جیب ته لویدلی شی : په اول صورت کښی دپرزو د پلورلو او د موټرو د ترمیم د اجوری له درکه او په دوهم صورت کښی دلیلامی موټر و دپلورلو د کمیشن له خوا . (پای)

(بیقه‌صفحه ۲۳٤)

جهان در بیم و امید

بزودی معلوم شد که کپتان گلوا از طرفداران جنرال دلکادو بود که یکی ازرقبای سر سخت سالازار شناخته میشود وی کسیست که‌درانتخابات ۱۹۵۸ پرتگال موفقیت‌محسوسی‌بدست آورده امادر برابر سالازار شکست خورد واز اندیشه که ازمخالفت‌سالازار داشت ازکشور خود فرار ودر برازیل بسر میبرد

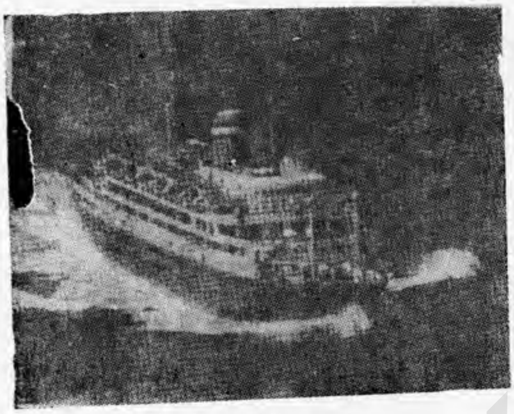

کشتی سانتا ماریا

مقصد از ربودن این کشتی بنظر مبصرین‌دوچیزبود، یکی‌جلب‌انظارمردم جهان‌باوضاع‌داخلی پرتگال‌ورسانیدن آوازمخالفت با سالازار بگوش جهانیان ودیگر رسیدن بیکی از مستعمرات پرتگال وشروع بمخالفت عملی‌بضد حکومت برسر کار پرتگال بود.

بعد ها معلوم شد که یك هدف وصول کپتان گلوا رسیدن به انگولا مستعمره پرتگال در افریقایی غربی بود.

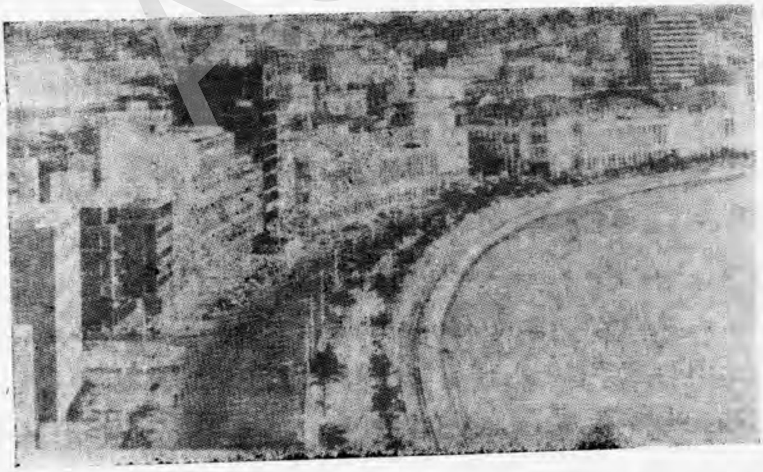

گوشهٔ‌ازشهرلوندامرکزانگولامحل‌قیام‌مردم‌برضدپرتگال

گرچه کپتان گلوا وجنرال دلگادو در این پلان خود بکامیابی نائل نشدند، معهذا آتشیکه کپتان گلوا در بحیره کربین ودرمیان کشتی سانتا ماریا روشن کرد در انگولا

نیز مشتعل گردید و دیری نگذشت که ملیون انگولا علیه ظلم و اعتساف مستعمره داران پرتگالی قیام کردند ، چنانچه این قیام تاهمین اکنون ادامه دارد .

اما پرتگال بر خلاف ایجاب عصر بفکر ادامه تسلط بر انگولا با عزام قوای مسلح به انگولا و بقتل و کشتار دستجمعی در انگولا پرداخت، چنانچه در اثر یك کشتار عمومی ۳٤ هزار انگولایی را نابود کردند و در اثر مظالم و تشدد عده بزرگی را فراری گردانید که فراریان مذکور طبق راپور مبلغین مسیحی در حدود یکصد هزار نفر انگولایی میرسد و به اساس یك راپور دیگر عده بزرگ این آورگان انگولایی بکانگو فرار کرده اند .

موضوع انگولا در شوروی امنیت موسسه ملل متحد در ماه اپریل ارایه گردید و در شورای مذکور فیصله شد، تا در باره اوضاع انگولا تحقیق بعمل آید، ولی حکومت پرتگال انگولا را جزء لاینجزای خود دانسته و هر گونه مداخله موسسه ملل متحد را مداخله در امر داخلی خود وانمود کرد ولی نمایندگان کشورهای آسیایی و افریقایی فجایع پرتگال را در انگولا بار دیگر بشورای امنیت ارجاع کردند و شورای مذکور فیصله اولی را تایید کرد.

گرچه موسسه ملل متحد متوجه اوضاع انگولاست اما وضع پرتگال در انگولا هنوز بشکل سابق وجود دارد و برای ازبین بردن ملیون انگولا و فرو نشاندن آواز آزادی خواهی مردم انگولا که مخصوصاً در صفحات شمالی انگولا تمرکز و از آنجا در پناه بته ها و جنگل ها بمقاومت علیه قوای مجهز اروپایی پرتگال می پردازند دوام دارد ولو که مقامات نظامی پرتگال از رویکار شدن آرامش در آن سر زمین صحبت میکنند .

تبعیض نژادی

سوال تبعیض نژادی در افریقای جنوبی مثل سابق لاینحل ماند ولی اهمیتی که این مسئله کسب کرد سبب شد که در جلسه صدراعظمان کامنولت دول مذکور موافقت کردند که در اثر پیروی حکومت افریقای جنوبی از سیاست تبعض نژادی، افریقای جنوبی از عضویت کامنولت اخراج شود و این امر نیز عملی گردید .

المغرب بزرگ

مرگ سلطان محمد پنجم پادشاه مجاهد المغرب سبب شد که سران کشورهای افریقای شمالی چون حبیب بورقیبه ، فرحت عباس، سلطان حسن دوم در رباط اجتماع کنند و ضمن اشتراك در مراسم فاتحه داری پادشاه مرحوم المغرب راجع به آتیه کشورهای شان شور و مذاکره نمایند .

ACKU

در پا یان این مذا کرات اعلام شد که سران کشور های مذ کور به تشکیل یك المغر ب بزرگ که شامل تونس ،الجزایر،المغرب و صحراخواهد بود موافقه کر دند

فکرتشکیل المغرب بزرگ از زمان های بسیارپیشین موجود بود چه در زمانهای پیشین این منطقه در حقیقت یك واحد سیاسی بود که بنام موریتانیا شناخته میشد،این مفکو ره بعد از آزادی تونس و مرا کش یکبار دیگر قوت گرفت مخصو صاً کشف منابع هنگفت صحرا فکراستحکام چنین یك اتحادیه را تقویت بخشید .

محمد پنجم سلطان فقید ا لمغرب که در اثر عملیات گلو وفات کرد

از جمله طرفدار جدی این مفکوره یکی هم حبیب بو ر قیبه است و ی همیشه از ا ین نظریه پشتیبانی کرده و باین فکر بوده است تا اولتر از همه تونس و الجز ایر با هم متحد شوند ولی کنفرانس رباط مو ضو ع تشکیل یك ا لمغرب بزرگ یا اتحاد یه ا فریقای شما لی ر ا در یك ساحه وسیع بوجود آو رد، گر چه در این قسمت بعد از آ ن کد ام قدم عملی بر داشته نشد اما مذاکرات رباط گویا کوزه آبی در پای نهال اتحادیه افریقای شمالی یا تشکیل یك المغرب بزرگ ریخت که میتوان از آن انتظار ثمری را برد.

تجاوز بر بیزرتا

بیز رتا شهری است درشمال تونس مشرف به بحیره مد یترانه ، این شهر ر ا فر انسه بحیث یك پا یگاه فضا یی و بحری استعما ل میکند و از همینجاست که سر حدا ت تونس و الجز ایر را مرا قبت و قوای محافظ آنرا تقویت میکنند .

باید بخا طر داشت قبل از آزادی تونس (۱۹۵٦) قوای فرانسه در تمام خاك تونس پراگنده بود و قتی تونس آزادی خود را بد ست آورد ، در صدد اخراج قو ا ی فرانسه ازخاك تونس افتاد وبالاخره در اثر مجاهدات فراوانی باروی کار شدن دوگول در فرانسه در ۱۹۵۸ با فرانسویان موافقه شد تاعساکر خود را از خاك تونس جمع وتنها درپایگاه متمر کز بیزرتاگر د اند .

اما طبعاً این آرزوی تونسیان بود تا فرانسویان بیزر تا رانیز تخلیه کنند وبه تسلیم آزادی کامل تونس تن در دهند .

البته تونس برهنمایی حبیب بو رقیبه رئیس جمهورتونس که به طر فداری غرب شهر ت دارد همیشه در صددآن بوده است تا تخلیه بیزرتا از راه مسالت و مذاکره صورت گیرد ولی در روز ها ییکه موقف فرانسه در الجزایر وادعای حکومت فر انسه مبنی بر تجز یه الجزایر و تشکیل یك مملکت جدا گانه از صحرا که یك قسمت آن متعلق به تونس است تونس به فشار بیشتر برای تخلیه بیزرتا از فرانسویان پر داخت طوریکه در اثراقدا ما ت و مجاهدات تونسیان همین یکماه قبل عسا کر مجهز فرانسه در بیز رتا حمله و بقتل و گشتار یك عده مردم بیدفاع و نظامیان تونس متوسل شدند .

حمله فرانسه در بیزرتا وکشتاروی تنها قلوب هزاران مسلمان ومردمان آسیاو افریقا را جریحه دار نساخت، بلکه دوستان فرانسه از قبیل امریکا وانگلستان نیزازاین رویه نکوهش نمودند، اهمیتی که این موضوع کسب کرد وخطری که ازآن ناحیه متوجه صلح وآرام جهان احساس می‌شدسبب شد که همر شیلد موضوع رابشورای امنیت راجع ومطالبه اصدار امر متارکه رادربیزر تانمود، چنانچه باثر پیشنهاد لایبریا شورای امنیت فیصله کرد که متارکه مو قتی در بیزرتا رویکار آید وقوای هردوطرف بمواضع اولیه شان برگردند.

اما متأسفانه علی‌رغم فیصله شورای امنیت قوای فرانسه گاه گاه بعملیات خود ادامهٔداده وکمتر بفیصله شورای امنیت اعتنا کرد.

بالاخره تونس درصدد ارائه موضوع بیزرتا بمجمع عمومی افتادو کشورمذکورموفق شد که موافقه ۵۰ مملکت رابرای ارائه موضوع بیزرتا بمجمع عمومی حاصل کند.

باید متذکر شد که هرچند درشرایط موجوده پایگاه بیزرتا بدردفرانسویان نمیخو رد معذلك مبصرین سیاسی سرنوشت پایگاه بیزرتا رابه‌سرنوشت الجزایر مربوط میدانندوچنین می‌پندارندکه تاوقتی موضوع الجزایر فیصله نشده‌است فرانسه ازتخلیه پایگاه بیزرتاخو دداری خواهد کرد وبرای باقیماندن قوای خود دربیزرتا سعی وافر نخواهد نمود.

درعین زمان نباید ناگفته گذاشت، درحالیکه اذهان مردم جهان متوجه برویه فرانسه در الجزایراست تجاوز فرانسه دربیزرتا یك لطمه بزرگ دیگریست که به پرستیژ فرانسه در جهان صدمه میزند.

در امریکا

کنیدی رئیس جمهورامریکا

انتخاب جان کنیدی بحیث رئیس جمهور امریکا بتاریخ ۱۹۶۰ مهمترین واقعه ایست که که بعداز ۸سال در قاره امریکا رخ میدهد.

چه بااین انتخاب بگفته مبصرین سیاسی یك دوره جدید در جهان سیاست آغاز گردید. باانتخاب کنیدی جمهوریخواهان که برای ۸سال زمام امورامریکا رادردست داشتند دربرابر دموکراتها شکست خوردند.

۳۱ ملیون رای مردم امریکا فیروزی کنیدی را در برابر نکسن ثابت کرد. کنیدی رئیس جمهورامریکاکه جوان ترین رئیس امریکا تعریف میشودیك شخصیت بزرگ سیاسی وحزبی امریکاست که به افکارنیکی شهرت دارد. وی راااکثرمبصرین یك فیلسوف جوان وروزولت ثانی خطاب میکنند. ناظرین وانمود کردند کنیدی دریك مرحله دشوار تاریخ امریکا رویکار شده‌است، که کاروی دربرابر وظایف امریکادرداخل وخارج آن مملکت دشوار بوده و است. مخصوصاً که امریکادر بعضی موارد وازجمله پیشرفت های علمی وفنی ازاتحادشوروی رقیب سرسخت وی عقب مانده است.

هرچند دراوایل رویکارشدن کنیدی برای ایجاد فضای بهتر سیاسی بین شرق وغرب خوشبینی زیادی محسوس بود، ولی ازاین خوشبینی‌ها آهسته آهسته کاسته شد چنانکه با توسل کنیدی بقوای نظامی امریکا وآمادگی های نظامی آنکشوروازدیادکمك های نظامی امریکا

بممالك هم پیمان وي از جمله پاکستان وفارموسا وپیش آمدجدی امریکا باتحادشوروی آن خوشبینی ها تغییرشکل داده است.

جنگ سرد در دروازه امریکا

اوضاع کیوبا که از بدورویکار شدن فیدل کاسترو شکل خاصی را بخو د اختیار کرده بود بادامه اقدامات وی در ۱۲ ماه گذشته بمنظور ملی ساختن موسسات صناعتی کیوبا وموسساتیکه در آن سرمایه های امریکائی بکار افتاده بود، سیاست ضدامریکایی مذکور راجدیترساخت، طوریکه باعث بر افروختگی شدید حلقه های امریکا گردید .

این حرکت سبب شد که درآخیردوره جمهوریخواهان آیزن هاور رئیس جمهور سابق امریکا مجبور گردید روابط امریکا را باآن کشور قطع کند.

گرچه موضوع روابط امریکاو کیوبا بشورای امنیت راجع شدوشورای امنیت فیصله کردتا موضوع از راه کنفرانس بین الامریکائی فیصله شود مهذا این فیصله نتوانست فضای بهتری درروابط هرد و مملکت امریکایی ایجاد کند، اوضاع ناگواریکه درروابط امریکاو کیوبا در دوره جمهوری خواهان ایجادشده برای کنیدی با رث ماند کنیدی که طبعاً جوانتر ازایزنهاور ورئیس جمهور جدیتر میبا شد باقدامات جدیتر علیه کیوبا پرداخت.

طوریکه در اثر توصیه اد اره اطلاعات خصوصی امریکا تصمیم گر فتند برکیو با حمله مسلح نمایند، ودر اواخر اپریل باینکار متوسل شدند ویك عده طیارات از فضا بر کیوبا بمباردمان ویك قو ۂ مسلح که د رآن کیوبایی های ضد حکومت کاسترو شامل بود درجنوب کیوبا درایالت لاس و یلاس بخاك کیوبا داخل شدند.

دراول چنین گمان میرفت که شاید باین حمله مسلح رژیم برسر کار کیو بامغلوب شودو کاسترواز بین رود، اما برعکس این اقدام بگفتهٔ بعضی مبصرین امریکائی لطمه شدیدی بحیثیت امریکاوارد کرد و کاسترو که شخصاً علیه این حمله اقدام نمود، عساکرمهاجم شکست خورد وعده از آنها رااسیر گردانید. شگفت اینست برای استرداد اسیران کاستروشرایطی راپیش کرد که آن تبادله اسرا به تراکتور های زراعتی سرك سازیست والااز اسرا بجای تراکتور درسرك ها کارخواهد گرفت. باثر این پیشنها د د ر امر یکا کمیتهٔ بریاست میرمن روزولت تشکیل گردید تا بـرای تبادله اسیزان به تراکتور اعانه جمع آوری کند .

حمله برکیوبا دنیارا بیکبار کی در آستانه خطر مدهش تصادم شرق و غرب قرارداد احطار شوروی این خطررادرانظار جهانیان مجسم کرد ولی فیروزی فیدل کاسترو خطرمدهشی راکه از ناحیه کیوبا احس میشد ازبین برد.

در سائر ممالك امریکای جنوبی

اقدامات کاسترو وانقلاب کیوبا اندیشه بزرگی که درحلقه های واشنگتن ایجاد کرده بود نگرانی امریکا بود مبنی براز دست رفتن کیوبا وسر ایت افکار کاستر ودرسایر ممالك امریکای لاتین، اماطوریکه تجربه نشان دادعلی رغم مساعی امریکا سیاست ضدامریکایی کیوبا از سرحدات کیوبا بخارج آب مملکت ودرسایر ممالك امریکای جنوبی سرایت نمو دوآثار آن ولو به پیمانه خیلی کوچك هم بوده است دربعضی ممالك امریکای جنو بی درمواقع وموارد مختلف دیده شده است .

قتل رئیس جمهور دمونیکا

بتاریخ ۳۰ می ۱۹۶۱ جنرال رافیل لیونید اس تروجیلو دیکتاتور جمهوریت دمونیکا که بیش از ۳۰ سال زمام امور آن مملکت را بصورت مطلق در دست داشت بعمر ۶۹ سالگی بقتل رسید.
جای رئیس جمهور مقتول را بلاگویر اشغال کرد جنرال رافیل تروجیلو فرزند دکتاتور فقید دومینکا با رئیس جمهور اظهار همکاری کرده است ا

جنرال رافیل لیونیداس تروجیلو دیکتاتور فقید جمهوریت دمونیکا که بتاریخ ۳۰ می ۱۹۶۱ بعمر ۶۹ سالگی بقتل رسید، وی برای مدت بیش از ۳۰ سال دیکتاتور جمهوریت دمونیکا بوده است.

جنرال رافیل تروجیلو فرزند دیکتاتور مقتول جمهوریت دمونیکا با «بلاگویر» رئیس جمهور اظهار همکاری کرده است، رئیس جمهور اعلام داشته که انتخابات آزاد سیاسی سال آینده آغاز میشود.

در اروپا

کنفرانس ویانا

مهمترین واقعهٔ که در اروپا اتفاق افتاد ملاقات ومذاکرات کنیدی وخروسچف بود که در اواخر ماه می درویانا رخداد وبرای دوروز دوام کرد.
این ملاقات بصورت غیر مترقب صورت گرفت مقدمات آن از طریق مساعی دیپلوماتیک مخصوص توسط سفرای کبار هردومملکت درواشنگتن ومسکو تقریباً مقارن حمله برکیوبا طی شد.
در پایان ملاقات و مذاکرات هردو زعیم بزرگ نسبت باین ملاقات ومذاکرات ابراز خوشبینی کردند وآنرا برای درک وفهم نقاط نظر طرفین مفید خواندند.

طبق تبصره یکی ازجراید غربی دراین کنفرانس هردوطرف کوشش کردند طرف دیگررا به تائید موقف خود وا دا رند ، ولی از جریانات بعدی معلوم شد که هیچکدام از نظر خویش نگذشتند وبلکه بآن پافشاری کردند .

از موضوعاتیکه دراین ملاقات ومذاکرات طرح گردید وهر دوطرف نسبت بآن بیشتر اصرار کر د ند ، موضوع برلین والمان بود .

چنانچه بعد از ختم مذاکرات یادداشت هائی ازطرف اتحاد شوروی با مریکا و سایر دو ل غربی درموضوع برلین صادر گردید . که در این یادداشت‌ها ازمعاهده صلح باآلمان شرقی سخن زده بودند .

هر چند در ختم کنفرانس سران حلقه ها ی سیاسی نسبت بموفقیت کنفرانس و فضای مساعدی که در ا ثر ا ین ملا قات د ر ر و ا بط شر ق و غر ب پد یدا ر خو ا هد شد ابراز خوشبینی میکردند اما بعدتر معلوم گردید که دراثر همین ملاقات هر دو طرف وضع سابق راتغییر ودرمقابل یکدیگر بیشتر ازپیشتر جدی شدند ، امانباید فراموش کرد که گرچه بعد کنفرانس ویانا جنگ سرد جدیتر گردید ،لیکن نتیجه‌واضح‌این کنفرانس‌رفع رکودی بود که مخصوصاً در مساله برلین ایجاد شده بود.

سوال برلین‌وآلمان

گرچه سوال بر لین بعد از ا شغا ل آلمان (۱۹۴۵) به بعد مو جود بو د ه است .ا ما ملاقات کنیدی وخروسچف درویانااین سوال را جدیتر نمود، خروسچف که در دوسال اخیر چند بار راجع بامضای معاهده صلح باآلمان شرقی سخن زده‌است‌این باراراده‌خودرا جد یتر اعلام داشت وگفت که اگر موضوع آلمان‌وبرلین فیصله نشود اتحاد شوروی تاپایان امسا ل با جمهوریت دموکراتیك آلمان (آلمان شرقی)معاهده صلح راامضاء خوا هدکرد. این اظها رات نه تنها حلقه های آلمان غربی وبر لین غربی راتکان داد ،بل تقریباً عین تأثیر رادر واشنگتن، پاریس ولندن نمود .

عکس‌العمل امر یکا در این باره بیشتر باآمادگی های نظامی ظا هر گر دید ، وباین ترتیب امریکا بقیادت غرب فهماند که غرب حاضر نیست کوچکترین امتیازی‌به بلاك‌شرق بدهد بلکه حاضر است برای حفظ منافع غرب در آلمان وبرلین بجنگد .

بلاك شرق نیز درحالیکه باآمادگی های نظامی پرداخت برموقف خو د نسبت‌به برلین استواری نشان داد چنانکه دراول اظهارداشته بود.

در حالیکه خوف تصا دم بین شر ق وغرب محسو س بود، فکرمذاکره‌نیز تقویه شدچنانچه در مسکو خرو سچف گفت که‌جنگ نخواهد شد ومذاکره‌صورت خواهد گرفت‌دربن‌ادناور راجع بمذاکره در مو ضوع برلین بین شرق وغرب ابراز امید واری نمود ودرو اشنگتن دین رسك ضمن بیانیهٔ ازامکان مذاکر ه سخن گفت .

با یدگفت در مورد مذاکره ویا پیش‌آمد غرب با اتحاد شوروی درغرب‌دونظریه است که این دو نظریه بیشتر در اروپا دیده‌میشود.

بن وپاریس طرفدار نسبتاً خشونت با اتحاد شوروی میباشند در حالیکه لندن بیشتر مایل باعتدال است وطرفدار است تا غرب نسبت با اتحاد شوروی رویه مناسبی بگیرد وحتی اگر ممکن شود امتیازاتی که بضرر غرب نباشد بمسکو بدهد.

بنا بران در طول مدتیکه جنگ سرد شرق وغرب سر موضوع برلین بشدت ادامه داشت در لندن سخن از مذاکره درباره موضوع برلین بلند بود ، حتی مطبوعات انکلستان از حکومت تقاضا میگردند که باامریکا تماس گیرد وزمینه را برای مذاکره شرق وغرب مهیا گرداند. اماتا کنون برای مذاکره قدمی برداشته نشده است ، بلکه اقدامی که اخیراً قوای پیمان وارسا نمود وآن مراقبت موثر نظامی به سرحدات برلین شرقي وبرلین غربیست، عکس العمل شدید تری تولید کرد، چنانکه بازهم غرب ناگزیر گردید به تقویه قوای نظامی خود در آلمان بپردازد. با ین ترتیب هنوز موضوع برلین مغلق ولاینحل مانده بلکه منبع خطراتی پنداشته میشود .

بازار مشترك اروپا وانگلستان

انگلستان آغاز دیری باینطرف نسبت به بازار مشترك اروپاموقف خاصی گرفته بود، امسال خصوصاً درهمین یکماه گذشته موقف خود را نسبت به بازارمشترك اروپاروشن کرد .

انگلستان بحیث حلقه مرکزی کامنولت وعضو بازار آزاد اروپاست که در آن هفت مملکت اروپایی شامل میباشد. ولی پیشرفت ٦ مملکت بازار مشترك وتسهیلات وموفقیت هاییکه کشورهای مذکور درراه استحکام اقتصادی ونزدیك شدن باتحاد سیاسی حاصل کردند ، درلندن باعث نگرانی شده بود.

چنانچه چند بار مقامات رسمی انگلستان ازرویه کشور های عضو بازار مشترك اروپا شکایت کردند واز عدم همکاری کشورهای مذکور متذکر شدند، ولی بالاخره در همین ماهای اخیر زمزمه شمول انگلستان به بازارمشترك اروپا قوت گرفت ودرماه گذشته انگلستان وناروی که هردو عضو بازارآزاد اروپا میباشند پیشنهادی مبنی برشمول خود ببازارمشترك اروپا بمرکز بازار مذکور ارائه کردند .

موضوع شمول انگلستان به بازارمشترك برای انگلستان مشکلات ومنافعی داشت که این مشکلات راحلقه های پارلمانی انگلیس خصوصاً کیتس کیل زعیم حزب مخالف در دارالعوام آن مملکت مکرر ابراز داشت وشمول انگلستان رامشروط بر فع آن دانست ،

این مشکلات عبارت ازاحتمال نتایج شکستیست که در روابط انگلستان وممالك عضو کامنولت درصورت شمول انگلستان ببازار مشترك اروپا پیش میشود .

ولی منفعت انگلستان اینست که به نظر حلقه های واشنگتن اگر انگلستان در بازار مشترك شامل میشود آهسته آهسته قیادت بازارمذکوررا بدست میاورد .

درحالیکه پیشرفت کشور های بازار مشترك بصورت اتحاد ویگانگی مسلم است، اگر انگلستان در بازار مذکور شامل نمیباشد واتحاد اروپا از راه این بازار تحقق میپذیرد طبعا برای انگلستان خیلی گران تمام خواهد شد .

بنابران انگلستان روی این منظورمهم ترجیح داد که پیشنهادی برای شمول ببازارمشترك اروپا ارائه کند ،

د ر آسیا

مسأله لاؤس

ازاوایل زمستان گذشته باینسو توجه مردم جهان بیشتر بسوی جنوب شرق آسیامعطوف بود،لاؤس کشور بیطرف‌جنوب شرق آسیاب‌مرکز جنگه سرد میشد،طوریکه در ماه دسمبر او صاعِ لاؤس بحرانی وبحرانی‌تر گردید .

لاؤس در۱۹۵٤ باشکست قوای‌فرانسه دردن‌بن‌فو ورویکارشدن‌متارکه‌درهندوچین آزادشد و بحیث یکشو ر بیطرف در آمد این‌بیطرفی تا(۱۹۵۸) دوام کرد ودرا ثر حاد ثهٔ بر هم

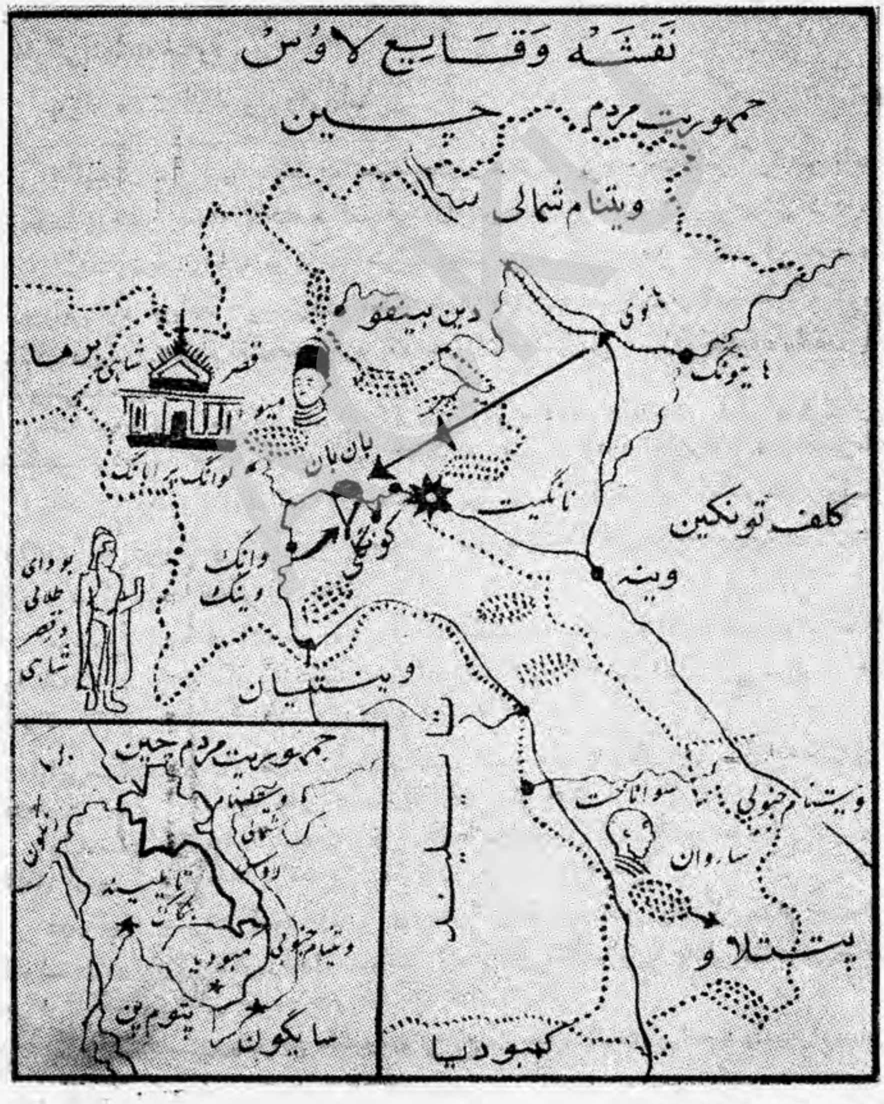

خورد و بعد د راثرمداخله‌ناظرین‌مؤسسه ملل متحد، اوضاع حال‌عادی گرفت .
و لی درا خر ۱۹۶۰ـ شهزاده سو نامافومادراثرعملیه‌عناصردست‌راست‌ازصحنه‌برآمد وموافقه

جنرال فومی‌وهمراهانش   شهزاده‌سوانافوما   شهز اده‌سوفانو ونگ

۱۹۵٤ که تشکیل یك حکومت بیطرف در لاؤس‌وعدم مداخله عناصر خارجی را حکم‌میکرد نقض شدو درلاؤس آرام، نا آرامی حکمفرما گردید .

شهزاده بون‌اوم

اید ملتفت بود که در لاؤس سه دسته سیاسی وجود دارند، دست راستی ها، مربوط بحکومت لاؤس که شاه آنرا قیادت میکند و شهزاده بون اوم صدارت آنرا بعهده دارد ، دسته پتتلاو که از طرف شهزاده‌سو فا نا و نگ قیادت میشود، د سته بیطرف‌ها که در راس آن شهز اده سو انا فو ما صدراعظم بیطرف لاؤس قرار دارد .

با از بین رفتن شهزاده‌سوانا فوما در لاؤس مداخلات خارجی در آنمملکت طوری قوت گرفت که نزدیك بود شرق‌وغرب بر سر لاؤس بجنگ پردازند ،طوریکه حتی موضوع لاؤس در جلسه کشور های سیاتو مطرح شد و در آنجا روی آن بشدت مذاکره صورت گرفت و اگر اختلافی در موقف غرب آنهم در اثر پیشنهاد فرانسه رخ نمیداد احتمالات بدی از فیصله ها و تطبیق فیصله های کنفرانس سیاتو میرفت .

معذلك در اثر مساعدت اوضاع مخصو صاً کوشش انگلستان کشور های ذیعلاقه موافقه کر د ند که کنفر ا نس ۱٤ عضو ی مثل کنفر ا نس ۱٤ عضو ی ۱۹۵٤ د ر ژ نیو تشکیل شود .و د ر مو ضوع لا ؤ س فیصله بدهد ، این کنفرانس تشکیل شد و یکبا ر دیگر ر و یکا ر شد ن متا ر که وتشکیل یك حکومت بیطرف را در لاؤس تجویز کرد.

هرچند این کنفرانس توانست آر امش را در لاؤس رویکار آورد ولی تاجا ییکه از اوضاع پیداست این آر امش مو قتی بنظر میرسد و خوف آن میرود که لاؤس یکبار د یگرصحنه کشمکش ها شو د تا سر نو شت آن تعیین گردد .

کپتان گونگلی قوماندان قوای پراشوتی لاؤس با همراها نش

هیأت وزرای پیمان سیاتو که برای جلوگیری ازوخامت اوضاع لاؤس در بنکاك تشکیل جلسه داده وتصامیمی ا تخا ذ کر دند

ACKU

عدهٔ ازعساکر طرفدار پادشاه لاوس دریکی ازمواضع علیه مخالفان آمادهٔ پیکاراند

ویتنام جنوبی

درین کشور نیز کود تای ناکام رخ داد، فعلاً دولت نکودین دیم مسلط است اما مبصرین وضع ویتنام جنوبی را نیز کمتر از وضع لاؤس نمیدانند و از عواقب وخیمی در آن سر زمین پیش بینی میکنند.

کوریای جنوبی

پس از آنکه سنکمن ری در اثر مخالفت و مقاومت مردم در کوریای جنوبی ازبین رفت حکومتی روی کار آمد که دکتور جان چانگ زعیم حزب دیموکرات بحیث اولین صدراعظم ویون پوسون؛ بحیث دومین رئیس جمهور انتخاب شدند بالاخره بتاریخ ۱۷ می ۱۹۶۱ این حکومت باثر کودتائی که از طرف لفتننت جنرال دویون چانگ لوی درستیز کوریای جنوبی صورت گرفت از پادر آمد.

کویت

مهمترین واقعهٔ که درهمین دوماه قبل درشرق میانه رخ داد، آزادی کویت سر زمین نفت خیز شرق میانه بود پس از (۹۶) سال استعمار انگلیس.

اما دوروز از آزادی کویت نگذشته بود که عبدالکریم قاسم طی نطقی آ نرا جزءعراق خواند ، مستند باینکه کویت در گذ شته متعلق بعراق بوده‌است. اظهارات صدراعظم عراق

بناغلی عبدالخالق حسونا سرمنشی جامعهٔ عرب

اوضاعی‌ایجاد کرد که‌انگلیس یکبار دیگر عساکر خود را از پا یگاهای خود از قبیل هانکا نگ و غیره بکو یت ا حضار کرد و برای جلوگیری از حمله احتما لی عرا ق آماد گی گرفت .

از طرف د یگر نمایند ه کویت عا زم قاهره‌شد، تا موضوع کو یت و ادعاي عراق را درجامعه عربی ارائه کند و ضمناًکویت را بعضویت‌جامعه عرب شامل گرداند .

اما اظهارات بعد ی قا سم مبنی بر ینکه عراق خیال‌حمله برکویت را ند ا ردو لوکه کویت جزو عراق است و این مدعا را از طرق مسالمت آمیز پیش میبرد به اوضاع‌مضطر ب خاتمه داد و حالت شرق میانه که غیر عادی شده بود یکبار دیگر عادی گردید .

در موسسهٔ ملل متحد

پانزدهمین جلسه مجمع عمومی‌موسسه ملل‌متحد که‌درنیویارک مقرملل متحد تشکیل شد در نوع خو د از بزرگتر ین جلسا تی بو د که‌تاکنون تشکیل‌شده بود .

در این جلسه خر و سچف صدر ا عظم اتحاد شو روی از هیأت اتحا د شو ر و ی نما یند گی کردو گرو میکو وز یر امو ر خا رجه اتحا د شو ر و ی بمعیت بنا غلی خروسچف بود .

از جانب بعضی از سر ا ن کشو ر های بلاك شرق و ممالك بیطر ف بشمو ل ناصر، تیتو ، نکروما ،کاسترو نیز دراین جلسات حضور بهمرسانیدند ،

بناغلی‌داگهمرشلدسرمنشی‌موسسه‌ملل متحد

مهمترین موضوعیکه دراین جلسه‌از نظر روابط شرق وغرب اهمیت بسزادارد پیشنهاد و وپافشاری خروسچف بود برای از بین بر دن همرشیلد بـا تمام اینکه همرشیلد درمسأله کانگو از جانب داری کار گرفته است .

گرومیکووزیرخارجه‌اتحادشوروی

دین‌رسك وزیر خارجه‌امریکا

خروسچـف پیشنهاد کرد که‌بجای همرشلد یك‌کمیتهٔ سه‌نفری شامل نمایندگان شرق وغرب‌ودول بیطرف امور دارالانشائی‌ملل‌متحد رابیش‌ببرند .

زورین نماینده‌اتحاد شوروی درموسسه ملل‌متحد

ادلای ستیونسن‌نمایندهٔ امریکادرموسسه ملل متحد

غیر از این‌موضوعات‌دیگری از قبیل خلع سلاح موضوع پایان‌بخشیدن باستعمار وغیره نیز در مجمع عمومی مطرح شد که‌تا حدی توانست افکار عامه‌مردم‌جهان‌را درمواردمذکور روشن گرداند .

ولی قسمت اول این جلسات بامیداینکه نمایندگان دولت جدیدامریکا در آن سهم گیرد برای دوماه به تعویق افتادوجلسات بعدی نیز خیلی محافظه کارانه صورت گرفت طوریکه موضوع خلع سلاح رابرای آینده گذاشتند ، باین جهت که مذاکرات جلسات مجمع عمومی جنگ سرد را تشدیدنکند وفضائی ایجاد نه نماید که باعث برهم خوردن روابط شرق وغرب گردد . درین جلسات ادلای ستیونسن شخصیت معروف دیموکراتها نمایندگی امریکارا بعهده داشت .

پښتونستان در راه آزادی

ملت مجاهد پښتونستان که بیش از ۷۰ سال است علیه ا ستعمار اجنبی در خاك خو د قیـام کرده ودر هر دورهٔ بهرنامی متحمل قربانیهای بیشمار ی شده است دردواز ده ما ه گذشته با ریختاندن خونهای فرزندان رشید خود یکبار دیگر برای حصول آزادی خویش در بر ابر استعماریون بقیام پرداختند واین قیام تاکنون ادامه دارد .

حکومت پاکستان که باسلاح اجنبی تقویه میشو د در برابر ملت مجا هد پښتو نستان بعملیات شدید نظامی پرداخته ومخصوصاً در مناطق باجور پښتو نستان به بمبار دمان شدید وحملات ظالمانه نظامی آواز مطالبه آزادیخواهی پښتونستانی هارا خاموش کردن میخواست و پیر وجوان وطفل پښتونستانی ها را قربان اغرا ض استعماری خود نمود ، اما مردم فد اکار پښتونستان باین عملیات ظالمانه وقعی نگذاشته و بقیادت سران مجاهد خود بجنگ و جهاد علیه استعمارگران پاکستانی دوام داده وهنوزهم دوام میدهند .

(د۱۵٦مخ پاتی)

دمطبوعاتو دمستقل ریاست....

۷ـاخباری‌توراوسپین مستند فلم دجلا لتماّب سکارنو له سفر څخه چه کابل ته ئی کړیدې ،طول ئی ۸۲۰فټه په پښتو اوانګلیسی.

۸ـ دوروستنیو پنځوکلونو لوی مستندفلم ،طول‌ئی ۱٤۰۰۰ فټه‌دی، دغه‌فلم د معار ف، عمراناتو ،سرك جوړولو،فابریکو ، بندونو،زراعت اوصحی فعالیتونو ورو ستنی انکشا فات ښودلی دی او په پښتو ،فارسی اوانګلیسی سره تهیه شویدی.

۹ـیومستندرنګه‌فلم‌چه‌دهیرمنددناوې‌په‌عمرانی‌اوزراعتی چاروپوری‌اړه‌لرې‌د(۳۰۰۰)فټو په اندازه تهیه‌شویدې .

هغه فلمونه‌چه تکمیلیږی:

۱ـدوالا حضرت صدراعظم‌دسفر فلم چه انګلستان ته یی کړیدی.

۲ ـ دولاحضرت صدراعظم دسفر فلم چه المان ته یی‌ک ړیدی.

سربیره پر پورتنیو فلمونو دراتلونکو پلانو لپاره پیشبینی شویده اوددوولو یو مستندو فلمونو چه یو ئې تورستیك‌رنګه اوبل یی زراعتی سناریو دئ لیکل اوتکمیله شویدی اوپه نژدې وختو کښې به‌ئی فلم‌اخیستل شروع‌شی.دتوراوسپینوفلمونودوینځلواود اوازد ثبتولـو لپاره یولابراتوار جوړیږی چه دهغه دجوړیدلومقدماتی کامونه‌اخستل شویدی اوپه‌راتلونکی کال‌کښې‌به دامریکادمتحدو ایالاتودبین‌المللی‌همکاری له‌مخی به‌په‌کار واچول شی‌او وروسته لدینه به‌۵۲ حلقی‌اواز لرونکی‌اخباری فلمونه چه دهغه دهری‌حلقی طول۹۰۰فټوته رسیږی او۲٤ مستند اواز لرونکی‌فلمونه‌چه طول‌ئی ۱۵۰۰ فټوته‌رسیږی تهیه‌شی ،هرنو موړی فلم (۱۰) کاپی (۵)کاپی،۳۵متره،۵کاپی، ۱٦متره تهیه کیږی .

دراتلونکی انکشاف او فنې اشخاصو درو زنی لپاره د فلم اخستلو څا نګی (۱۵) تنه پکار اچولی دی اودوې دخارجی متخصص په واسطه دفلم اخستلوسره اشنا کیږی ،سربیره پردی‌ښاغلی محمد اکبر شالیزی دامریکا متحد ایا لاتو ته لیږل شویدی چه نو موړی دفلم اخستنو په شق کښې ډیر معلومات حاصل کړی اوپه نظرکښې دی چه څونفره‌نورپه همدی شق کښې خارج ته واستول شی.

دپاریس درادیوتلویزیونی هیئت دفلم اخستلودمدیریت په‌لاربښوونی دمملکت د مختلفو ځا یونو فلمونه اخستی‌دی ،همدارنګه دجاپان درادیو تلو یزیونی هیئت اوبی بی سی سره دافغانستان دفلم اخستلو په باره کښې کومکونه‌شویدی،ددری کالوپه موده کښې‌دفلم‌اخستلو دمدیریت سیاره سینما په‌دغه لاندینیو ولایاتو کښې‌دفلم‌ښوولووظیفه‌اجرا کړیده.

په‌قندهار،هرات ،مزارشریف، قطغن،ننګرهار،شبرغان بامیانواومیمنی‌کښی.ټول‌فلمونه چه دسیاری سینما پـه و اسطه ښو دل شـو یدی مـستند فلمو نه‌دی چه‌دفلم‌اخستلو دمد یریت له خواتهیه او(۲۷۵)زرونفرو تری استفاده کړیده .

ACKU

عکاسی :

دعکاسی‌دستگاه دمملکت دانکشاف‌له پروژې څخه عکاسی کړ یده‌اودعرفانی اقتصادی، عمرانی اوزرا عتی‌پرمختګونوپه لاره کښې‌ئی‌دعکسونو یوه کافی‌ذخیره تهیه کړیده. دپذیرائی مراسمواواخباری‌وقائعو عکسونه تهیه اودنشرولولپاره‌ئی‌خارجی‌اوداخلی‌جریدو اومجلوته ورکړ یدی او بل دخارجی ژور نالیستانواومراجعینو داستفادی‌لپاره‌ایښودل‌شویدی چه‌ددغو عکسوشمیر ۷۹۰۰ قطعو ته‌رسیږی.

دپلان‌دوزارت دپنځه‌کلن‌پلان‌دکتاب لپاره دعکس‌اخستلومدیریت‌له‌خوایوشمیر عکسونه‌ورکړ شویدی او هغه‌مشران اوزمامداران‌چه‌افغانستان‌ته‌د میلمنو‌په‌دول راغلی‌دهغو دسفر دمناظرو رنګه‌البمونه، توراوسپین البمونه‌تهیه‌اوتقدیم شویدی بل‌دزراعتی مناظر ورنګه‌اوشفاف‌فلمونه دکرهنی وزارت‌ته‌ورکړشوی‌او وچه دقاهری په‌زراعتی بین‌المللی نندارتون‌کښی دافغانستان دزراعتی غرفو په‌ښایست کښی تربنه استفاده شو یده اوبل فرمایش ورکړ شویدی چه له۱۲ پوزسلاید رنګه‌څخه ۷۶ زره قطعی په‌خارج کښی چاپ او دافغانستان په‌معرفی کولو کښی تری استفاده وشی .

دینی تبلیغات اونشرات :

دعامه‌افکارو دروښانه کو لو اوداسلامی ارشاداتو دتبلیغ لپاره اوبل داچه خلك د خپل ژوندانه ټولی مرحلی په‌اسلامی تهذیب بناکړ ی اوله‌خرافاتو اواخلاقی مفاسدوڅخه ځانونه وژغوری په دغه‌باره‌کښی دلارښوونی‌دمدیریت له‌خوا پروګرامونه وضع اوتعقیب شویدی چه په‌اختصارسره تری یادونه کیږی .

د کال په جریان‌کښی دقرآن‌کریم۳۰۶ تفسیرونه‌دعلماؤ له‌خوا‌په‌پښتو اوفارسی‌ژبوتهیه اوپه‌کابل رادیو کښی خپاره‌شویدی، همدارنګه ۵۲ موعظی په‌پښتو اوفارسی ژبو د جمعی‌په ورځوکښی برودکاست شویدی په‌همدغه ترتیب له۲۸ خطیبانو، ۲۱ـ امامانو، او۱۷ مؤذنانو نه امتحانونه‌اخیستل‌شویدی چه‌وروسته‌لدینه‌دښاروالی له‌خوا‌په‌خپلو وظائفو مقررشویدی‌دابتدائی ډو ل دیوی‌وړی کتابخانی ترتیبول، د(قرآن‌ودانش) دکتاب‌شرول‌چه‌دښاغلی‌فضل‌من‌الله‌فضلی له خوا ترجمه ،اود (رهنمای‌حج)درسالی‌توزیع کول‌چه‌دمولوی‌محمد یونس‌خالص‌له‌خو اتألیف شوی، اود(په‌اسلام کښی دانسان حقوق) کتاب چه‌دمولنا ارشادترجمه او د کورنیو خپرونو دلوی مدیریت له خوا طبع او دمیلاد النبی (ص) په منا سبت توز یع کیږ ی ، د پیام حق دمجلی دعلمی معر فی لوړو الی او دهغی‌دصحافت‌ښه‌وا لی ، په دینی امورو کښی مشو ره ورکو ل د لار ښوونی د مدیریت له وظائفوڅخه ګڼل کیږی .

ACKU

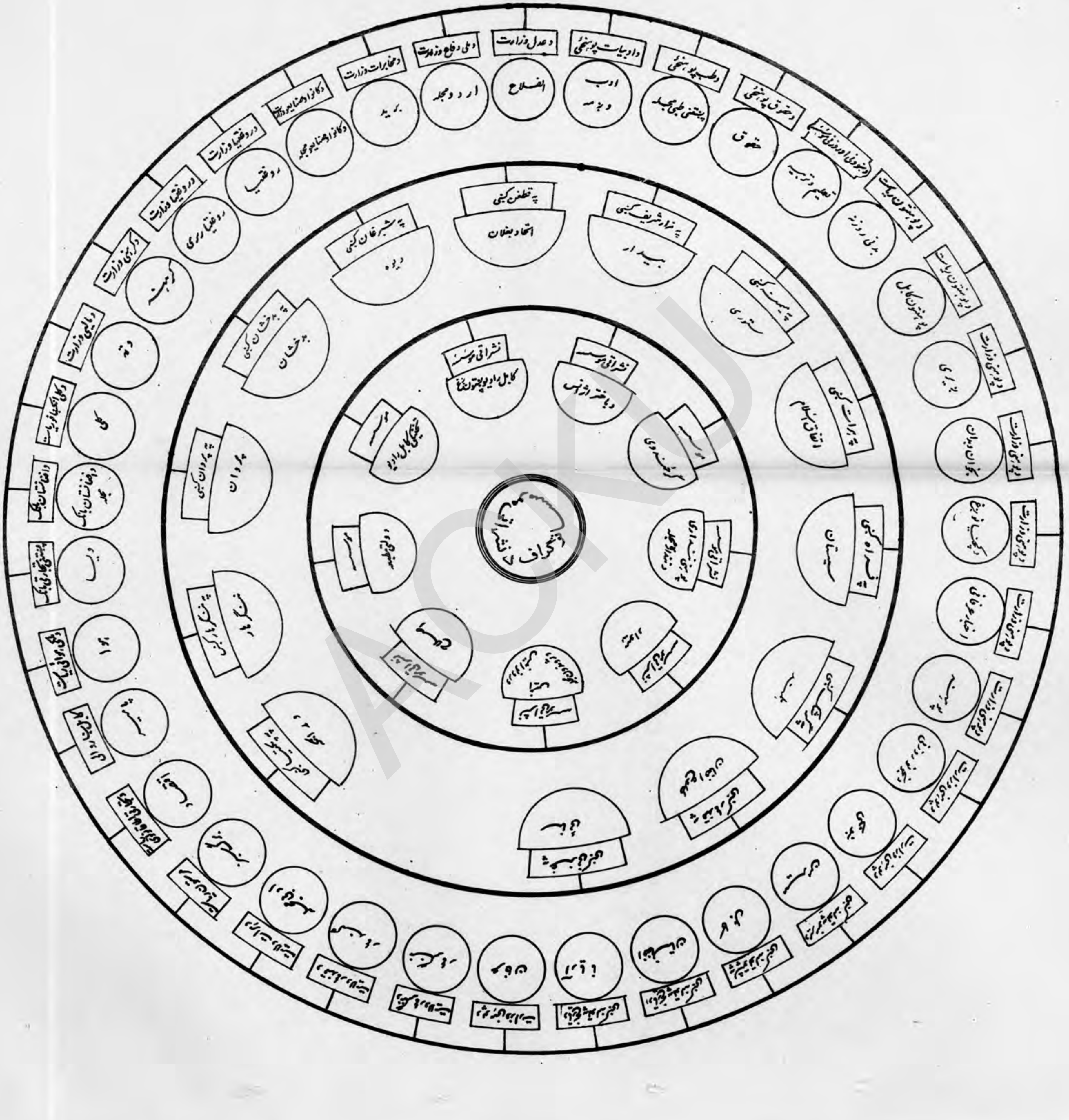
د عدل وزارت
اصلاح
د ملي دفاع وزارت
اردو مجله
د مخابرات وزارت
برید
ادب
د طب پوهنځی
د حقوق پوهنځی
حقوق
پر تطغن کښی
اتحاد بغلان
پر مزار شریف کښی
بیدار
پر بدخشان کښی
بدخشان
پر پروان کښی
پروان
ستوری
اتفاق اسلام
د کابل پوهنتون

د باختر آژانس چارې

دباختر آژانس دخبررسولو مؤسسه دباندنی او هیوادنی تازه خبرونو دبرابرولو او درادیو او نورو وسائلو په ذریعه دهغو دخپرولو په برخه کښې تل تر تله خپل کوښښونه جاری ساتلی دی او دتیر کال په جریان کښې هڅه شویدې چه دباندنیو خبرونو په لیکلو کښې پوره تحول او بدلون راشی همدارنګه له خارجی منابعو څخه دخبرونو دلاسته راوړلو دپاره دریوتر آژانس او د د ی ، بی آ، سره اشتراك وکړه او دتاس دآژانس خبرونه دتیلی رایتر په ذول جاری شو ل د اتحادی المان له جمهوریت سره مفاهمه وشوه چه پدی ډول سره دآژانس دتخنیکی چارو دوړاندی بیولو او ددغی موسسی دفنی غړو په روزلو کښې به زیاته همکاری وکړی همدارنګه د تیلی رایترد ماشین دتهیه کولو لپاره چه دمملکت خبرونه مطلوبو مراجعو ته ورسولی شی زیات کو ښښونه شوی دی په همدی اساس سره کیدی شی چه دالاندی اجراآت هم دباختر آژانس دتیر کال د فعالیتونه په لړ کښې توضیح کړو .

ښاغلی محمدخالد «روښان» دباختر آژانس پخوانی رئیس او دمطبوعاتو دمستقل ریاست او سنی مرستیال او ښاغلی گوربو نوف دتاس د آژانس رئیس چه دد واړو نشراتی مؤسسو ترمنځ دخبرونو دمبادلی تړون لا سلیك کو ی

۱ـ دتیلی تایپ دد ستګاه څوپایی ددی ـ بی ـ آ ـ دخبرونو داخستلو دپاره تر استفادی لا ندی نیول شوی دی .

۲ـ دآخذی څو عصری دستګاوی درادیو دخبرونو دآوریدلو او نیولو لپاره پکار آچول شوی دی او همدارنګه دتایپ ریکادر څوپایی ماشینونه دآوریدل شوی خبرونو دثبتولو لپاره نصب شوی دی

۳ـ دهغو متر جمینو شمیر چه دتیلی تایپ خبرونه ترجمه کوی زیات شوید ی .

٤ـ دبین‌المللی‌خبرونه په حجم‌کښې نظرودغو تحولاتوته چه‌صو رت‌میندلی دی دکتلوړ
ډېر زیاتوالی پیښ شویدی .

۵ـ دعکاسی‌لپاره یوه‌نوی اوعصری دستگاه‌اویوه عصری کامرهٔ چه‌د غربی المان نه‌وارد
شویدی په‌کار آچول شویدی .

٦ـ دارکروم په‌عصری ډول سره آباد اوداستفادی ورگر ځیدلی دی.

۷ـدداخلی‌خبرونودمدیریت‌دراپوتردنوپه‌شمیرکښې‌زیاتوالی‌راغلی‌چه‌داطلاعاتودپرمختگ‌سبب‌شویدی

دکابل راډیو چارې

دکابل راډیو نشراتی موسسه دمطبوعاتودمستقل ریاست دمهمو تشکیلاتو څخه د ی دغې
موسسی دټولو نشراتی اومطبوعاتی څانگوسره څه‌دپراخوالی‌تغییر اوتشکیل له مخه اوڅه
دپروگرامو اودراډیو دنشراتی ماهیت‌اوکیفیت له‌مخه زیات‌تحولات موندلی‌دی . چه په‌لنډه
ډول سره یی لیکو:

داطلاعاتو برخه

داخلی نشرات:ــ یوازې په تیر کال کښې کوښښ شویدې‌چه‌دخارجی اژانسواود باختر
اژانس د(۲٤) ساعتو خبرونه له ډېر غور اوکتلو نه ووروسته دمملکت دعنعنوی سیاست سره
مطابق چه دآزاد قضاوت اودکاملی بیطرفی ساتونکی د ی‌هره ورځ په‌لنډو او متوسطوڅپو
په پښتو او فارسی‌ژبو خپور کړی په‌دی ډول دکابل راډیو دخبرونو دخپرولوکا مل وخت‌په
هره‌ورځ کښې یوساعت او۲۳ دقیقوته رسیږی .د ۱۳٤۰ کال دثور دمیاشتی په آ خر کښې
دکابل راډیودشپې په‌وروستنی برخه کښې دنړی دتازه خبرونو دخپرولو په‌لیارکښې دهیواد
داخلې خلکولپاره ځای ورکړی شو.

د باندنې خپرونې

کابل راډیو ته پرته‌له‌دې چه پخپله نشراتی برخو کښې یی دانگلیسی،فرانسوی ، عربی
واردوډژبو په‌خپرولو کښې‌خوراښه بریالیتوب په برخه‌شوی‌په‌تیر کال کښې ئې‌د روسی‌ژبی‌په‌خپرولو
ددغی‌موسسی دپروگرامودپراخوالی‌په‌خوایوبل‌گام‌هم‌اخیستل‌شوی‌دی دروسی ژبې دپروگرام
وخت‌چه په (۲۰) دقیقوکښې واوپه دغه وخت‌کښې دهیواد اود نړی خبرونه په کلتو ری ،
فرهنگی، تاریخی، دمملکت‌دعمرانی‌او‌اقتصادی فعالیتونواودپښتونستنا نیانو په باره کښې
دافغانستان‌دموقف په‌ساحوکښې مربوطه مضامین اودغربی موسیقی ،ا فغانی موسیقی خپریدل
په (۳۰) دقیقوباندی بدل شویدی.دعربی ،انگلیسی ،فرانسوی اواردو پروگرامو نه‌دپخوا
پشان‌دنیم‌ساعت‌له پاره دشپې‌په‌ټاکلو وختوکښې دوام‌لری یوبل پراخوا لی چه‌د کابل‌رادیو
دنشراتی مو سسی په‌برخه شوی‌هغه‌دانگلیسی اودروسی ژبو درس‌دی‌چه دمتخصصانو ترنظارت
لاندی په مخصوص اوقاتو کښې خپریږی‌په‌علمی ،فرهنگی، هنری،صنعتی، زراعتی، صحی او
دهیواد دنورو شئوناتو په هکله دمهمو راپورتاژونو او مصاحبو اودداخلی اوخارجی غټو پیښو
په خوا اوشا کښې دهیواد دو رځپاڼو اومطبوعاتودتبصرو خپرول دهغومثبتو فعالیتونو نه‌دی

چه کابل راډیویي د کال په جریان کښې په‌غاړه لرې دکابل‌راډیو په ذریعه پاملرنه شوې چه دعلمی اودژوند دمختلفو موضوعاتو نه داوریدونکو دسبرونوذوق تطمین‌شی اوپه‌همدغه‌لړ کښې لاندینی موضوعات دد راډیو داقتباس او انتخاب‌کونکوهمکارانو په‌ذریعه‌تهیه‌اوخپاره شویدی :

فارسي

۱ـ تا ریخی مضمو نو نه	۱۱۲	مقالې
۲ـ دمنزل دچارو تربیوی «	۱۱۷	«
۳ـ جغرافیا یی مضمونو نه	۱۵	«
٤ـ رنګارنګ «	٤۸	پروګرامونه
۵ـ داستان	۱۰	«
٦ـ راپورتاژونه	۱٦	«
۷ـ ادب او موسیقی	۲۲	«
۸ـ فلکوری‌داستانونه	۲۰	«
۹ـ علمی مضمو نو نه	۱۱	«
۱۰ـ سپورتی «	۲۰	«
۱۱ـ د وړو کیسی	٤۸	«
۱۲ـ شعرونه او خزانی‌پارچی	٥٤	قطعی
۱۳ـ معلوماتی مضمونونه	٥۱	«
۱٤ـ د دوستو هیوادو دملی اخترونو او دبین‌المللی ورځو په مناسبت‌به خـا ص ډو ل	۱۷	پروګرامونه
۱۵ـ دکلیوالی پرا ختیا	٤۸	«
۱٦ـ د روغتیا	٤۸	«
۱۷ـ زراعتی	٤۸	«
۱۸ـ د هفتې دپېښو اجمال	٤۸	«
۱۹ـ انګلیسی لو مړنی‌درس	٤۸	ځل
۲۰ـ دانګلیسی منځنی درس	٤۸	درس
۲۱ـ اجتماعی	٦۰	مضمونونه
۲۲ـ د ممالکو پیژندنه	٥٦	«
۲۳ـ د پوهنی وزارت	٤۸	«
۲٤ـ اجتماعی	٦۰	
۲۵ـ موسیقی او ادب	٤٤	
۲٦ـ معلوماتی	۱۰۲	

د کابل رادیو د پروگرامونو په تثبیت کښی د اوریدونکو د ذوق مراعات شوی او د نشراتی امورو په پراخوالی کښی زیات کوښښونه شو یدی .

همدا سبب دی چه دکابل رادیو نغرمی په خپرونه‌کښی نیم ساعت زیادت وشو چه پدی حساب سره په ۱۳۳۹ ـ ۱۳٤۰ کال کښی دکابل رادیو ټولی‌خپرونی په ۲٤ ساعتو کښی ۱۲ نیمو ساعتو ته ور سیدې

کابل رادیو د آوریدونکو علمی ، ادبی ،تاریخی ، هنری ، ذوقی او نور و مشکلاتو پوښتنو ته چه د رادیو سره په تماس کښی شی ځوابونه ورکوی او دخلکو د سوییې د لوړو لپاره پوره‌خدمتونه کوی او دمعارف خواته یی رابولی او یو شمیر واړه د کابل رادیو د کارکوونکو تر کتنی لاندی دو وړو د پروگرام د جوړولو او ترتیب لپاره کار کوی چه هغوی مقالی ، شعر و نه، کیسی او وجیزی د وړو په‌سوییِ‌سره راټولی اود وړو مشکلاتوته درادیوپه ذریعه ځوا پو نه ور کوی د وړوپروگرام په اوو ورځو کښی دوه ځلی ۳۰ د قیقی د پنجشنبه او جمعی په ورځو کښی خپریږی کابل رادیو د رسمی اوشخصی‌اعلاناتو په منول اونشرته‌ئی د چمتوکولو لپاره‌کوښښونه کوی او خپروی یی .

دپښتون‌ږغ پنځلس ورځنی ذوقی،هنری اواجتماعی‌مصوری مجلی دیادونی وړانکشاف کړی اود انگلیسی درسونه چه‌په‌کابل رادیو کښی‌برودکاست کیږی په‌بیلوپاڼو کښی‌دمجلی سره لوستونکی‌ته‌وړاندی‌کوی‌ددغی‌مجلی‌دنشراتی هدف‌پراخوالی‌اودصحافت‌ښه‌کولوته‌زیاته‌پاملرنه شویده که‌څه‌هم دکابل رادیو تخنیکی کارونه دکابل رادیو تخنیکی ریاست پوری‌اړه‌لری خوبیاهم دکابل‌رادیو نشراتی ریاست دخپرونو دآسانی اوانکشاف‌لپاره دتخنیکی‌فنی‌مدیریت په‌نوم یوه څانگه پرانیستی ده چه‌درنگا رنگ ،روزنی، صحی، عرفانی زراعتی، د متحدو مللو پروگرامونه، مونږ اواوریدونکی ،دکلیوالی پروگرام ،تمثیلی اوفلکوری داستانونه دوړو پښتو لویستونه ، سمفونیک، راپورتاژ، انگلیسی درس ،ځنی نغمی‌اووینناوی.فوق‌العادی پروگرامونه چه‌ټول‌ئی مخکښی‌راسا خپریده اوس‌یی ټیپوی اویدی باره‌کښی ئی ډیر کوښښ اور بړونه یی ایستلی دی دغه‌مدیریت د(۱۱۰) ډول‌ټیپونه چه دنغمی او آوازونو څخه‌عبارت دی‌تیارکړی اودموسیقی اوآرت مدیریت‌ته‌یی‌دخپرولو لپاره سپارلی دی همدارنگه (۵۰) پارچی آوازونه اوملی‌نغمی چه‌د موسیقی دمدیریت له‌خوا ترتیب شوی ټیپ کړی دی اود ریکارد دجوړولو لپاره‌یی خارج‌ته استولی‌دی ددغه‌مدیریت دمهمو اجراآتو څخه‌په‌تول‌کال کښی یی‌کړی‌دی داویاؤ صفحو ټیپ‌څخه عبارت دی چه دآواز اودپښتو نغمی نه عبارت دی دغه‌پارچی‌په‌خارج کښی‌افغانی سفارتونو ته لیږل شوی‌دی‌چه‌د افغانستان‌دکلتور دپیژندلو اوثقافت لپاره ښه ثابت شی داهم‌باید ووایو چه‌یوڅه سامان اوبرقی آلات چه‌د کابل رادیو په‌دستگاه‌پوری مربوط دی اوهمدارنگه دکابل‌رادیو دآخذی دستگاه ددغی مدیریت‌په‌واسطه ترمیم اوجوړ شوی‌دی ددغی شعبی دراتلونکو انکشاف لپاره‌یوشمیر فنی‌غړی روزول‌کیږی

موسیقی او آرت

دموسیقی‌کورس چه‌دکابل‌رادیو دسندرغاړو اونوازندگانو په گدون دلویدیز(نوټشین) دنوټ داصولو دیادولو لپاره پرانستل شوی ولومړی دوره‌یی دکابل رادیو دموسیقی‌دمشاور

ACKU

ښاغلی «فریمن» د تدریس او کتنې نه وروسته پای ته ورسیده او دوهمه دوره یې جریان لري یو بل کورس د لویانو سندرغاړو او نوازندګانو لپاره پرانستل شوی دی چه اوله دوره یې په کامیابۍ سره پای ته رسیدلې او دوهمه دوره یې جریان لري د افغاني هنر مندانو دغه یو هیأت د افغانستان د موسیقۍ د معرفي کولو لپاره د افغانستان او شوروي اتحاد د کلتوري موافقت په اساس ماسکو او تاشکند ته ولیږل شو چه دهغه ځای د خلکو له خوا یې د کانسرتونو هر کلی وشو.

د کابل راډیو د سندرغاړو او نوازندګانو په ګډه د کنسرتونو په ترتیبولو کښې زیار و یستل کیږي.

د راډیو په مختلفو څانګو کښې د علمي ، تخنیکي او ذوقي پراختیاؤ لپاره د اتریش او شوروي اتحاد متخصصین راغلي دي.

د آرمونیزه جوړولو او د افغاني موسیقۍ د انکشاف په لاره کښې د فن د ښتنانو استفا ده شوې او کیږي.

د کابل راډیو د آلماني متخصصینو د نظر لاندې د راډیو د مختلفو پروګرامونو د تنظیم لپاره او د دنیا د راډیوګانو د پروګرامونو سره د کابل راډیو د پروګرامونو د هم آهنګ کولو په لیار کښې بو ختـه ده او د دغې موضوع په مقدماتي چارو پیل شویدی د تمثیل او اکت له نظره کابل راډیو د بیلو بیلو پروګرامونو په اجرا کولو کښې مثبت ګامو نه پورته کړي او په پرله پسې ډول یې لاندینیو پروګرامو کښې برخه اخیستې ده .

۱ــ۱۷ زراعتي پروګرامونه

۲ــ۱ کلیوالي پروګرام

۳ــ ۱٦ د روغتیا پروګرامونه

٤ــ ۷ راډیو درامونه

٥ــ۱۳ داستانونه

٦ــ ٥ اجتماعي ډیالوګونه

۷ــ ۱٤ رنګارنګ پروګرامونه

۸ــ ۷ د موسیقۍ او ادب پروګرامونه

۹ــ ۱۰ زراعتي پښتو پروګرامونه

۱۰ــ۹ صحي پښتو پروګرامونه

۱۱ ــ ٦ د پښتو رنګارنګ پروګرامونه

۱۲ ــ ۳ د پښتو راډیو درامونه

د کابل راډیو د تخنیکي ریاست چارې

په قلات کښې د نوی آخذې مرکز پکار اچول شویدی ، (د لنډې څپې د دستګاو د برودکاست ودانۍ او الحاقیه یې په سلو کښې ۹٥ تکمیله شویده پرته لدینه دهغې د باغ نقشه جوړه او د باغ احاطه چه ٥۲ جریبه ځمکه یې نیولې هواره او نیالګي پکښې اینبو دل

شویندی دڅوی استودیو ودانی پهسلو کښی پنځه اویا سرته رسیدلی او هیله ده چه در اتلونکی مالی کال تر پایه پهدغه دستگاه بکارواچول شی نو په هغه وخت کښی د ر ادیو مختلف پروگرامونه په یو وخت کښی خپریدلای شی ، درادیو دواړودولو او لدی لیاری نه په وارداتو کښی براخوالی راغلی ده دترانسمیترسامانو نه چه ترانسپورتی زیانونه یی لرل دهغو پهځای ترمیمکنی اندازی پوری دزیمنس لهشرکت نهتهیهاو یوه اندازهنوی سامانونه هم برابرشویدی همبرابرشویدی، دبرود کاست پروگرامونه چهمخکښی تردی پهدری واړو دستگاؤکښی هرهورځ ۹ نیمساعته ووپه ۱۳۳۹ کال کښی هرهورځ (۱۱ نیم) ساعته شول چه پهرومبنی وخت با ندی دوهساعتهزیاتوالی پکښیراغلی دی. (پای)

دپوهنی ننداری چاری

کوم گامونه چه دپوهنی ننداری موسسی دموسیقی په سا حه کښی اخیستی هغه دکال په جریان کښی دیو لړ کنسرتونو لهاجرا کولو څخه عبارت دی چه دکابل رادیو دښندرغاړو په گډون په پوهنی تیاتر کښی صورتنیولی اودننداره کوونکوله خوا یی پهفوقالعاده ډول هرکلی شویدی .

دتیاتراودرامونودښودلوپهبرخه کښیچهدغیموسسی اساسیوظیفه تشکیلیوی څدودلسوهغو درامونو پهښودلو چه دلیکوالو لیکنه یاتر جمه اوادایت دی اقدام شوی او ددغو درامونو بدلون نسبت وپخواته څه دموضوع دنضج اوپوخوالی اوڅه دتمثیل اودکوراشیونراونوروله حیثه ډیر محسوس دی چهددغه بریالیتوب سره یوځای دتیاتر اوهنر دعلاقهلرونکو توجهیی ځانته جلب کړیدی.

پوهنی ننداری د خپلو دری تبلیغی اوهنری څانگو په څنگ کښی یوهمجله دهننداری په نامه هم لری چه یو اځی هنری مضامین خپروی او د هنری میاشتنی په اول کښی یو ځل په (۳٦)مخونو کښی چاپیږی .

دغی مجلی دخپل تیرکالپه دولسو گڼو کښی د پوهنی ننـداری د هنر ی فعالیتو د مشروحو او معکسو گزارشونونه علاوه په یوه پراخه پیمانه د هنری بیلو بیلو سا حو په باره کښی گټور مضمونونه خپاره کړید ی .

د ننداری مجلی هڅه کړیده چه د هنر او د هیواد د هنرمندانو او تازه کـارانـو د لاربښوونی دپاره : هنری بیلوبیلو څانگو اساسونه هم وړاندی کړ ی او له بلی خوا د هنر او د نړی د سترو هنرمندانو د پیژندگلوی او د هغوی د ژوندانه د حالاتو د خپر ولو لـه لیاری د خپلو لوستونکو دهنری معلوماتو په زیاتولو کښی مرسته وکړ ی .

دپوهنیننداری مؤسسه پدیبریالیشویده چهدفلمونو دواړودولو پهبرخهکښی چهدمرکزاو ولایاتو دسینما لرونکو پهخوښه اوانتخاب دخاصوشرایطو سرهسمدبیلوبیلو هیوادو څخهصورت

ACKU

ښاغلی سردار محمد داؤد صدر اعظم د تیر کال په سنبله کښې د چینایي هنرمندانو سره چه د کابل ننداری په تالار کښې یو لړ نمایشونه ورکړي وو لطف او مصافحه کوی

نیسی دټولوهغو هیوادو دسترو موسسو سره چه دفلمونو په تولیدولو کښې شهرت لری تماس او هغه فلمونه وردکړي چه دټولو په ذوق برابروی او ترهغه ځایه چه امکان ولری د ښو فلمونو د ښودلو له لیاری دهیواد سینما گانې تقویه کاندی .

دمتحابه هیوادو هنرمندانو ته بلنه ورکول څه دخپلوا کی دجشن په ورځو یا نورو مناسبو وختونو کښې له هغو گټورو اقداماتو څخه دی چه دهنر اوزمونږ خلکو ته دنورو دکلتور او اوزوندانه دمعرفی کولو په لیاره کښې خدمت کوی .

د راتلونکو پلانونو سره چه د فلم او خیستلو د دستگا ودتهیئ او تاسیس اودهنر تیاتر او سینما د چارو د پرمخ بیولو د پاره د متخصصینو د استخدام کولو او د نویو تیاترونو د جوړولو دغه راز خارج ته د محصلینو دلیږلو په باره کښې تر نظر لاندی دي هیله کیږی چه دغه موسسه په راتلونکی ژر وخت کښې وکولای شی خپل ځای دیوی هنری موسسی په حیث چه دټولو دارتیاؤ اوانتظاراتو دقبلو لوسره برابروی ونیسی . په عمرانی ساحه کښې دکابل ننداری تیاتر دتجارت دوزیر ښاغلی شیرزاد په هڅه دیوه مدرن اومجهز تیاتر په شکل گرځیدلی او ټول سامان اولوازم یې بشپړ شویدی . (پای)

د گرځندوی چارې

دگرځندوی موسسی دتاسیس دوخت نه تر اوسه پوری کوښښ کړیدی چه دنړی دتوریزم اصول له خپلو پلانونو سره یو کړی او دنړی دتوریزم له (۱۰۰) موسساتو سره خپل مناسبات ټینگ کړی همدا سبب دي چه دخارجی سیلانیانو راتگ زمونږ په مملکت کښې مخ په زیاتیدو دی . افغانستان ته په تیر کال کښې له (۱۵۰۰۰) نه زیات خارجی توریستان له مختلفو ممالکو څخه راغلی او دوطن مختلفی سیمی یې کتلی دی .

دسیر اوسیاحت ذخیری

افغانستان دذخایرو او یا (دپوتنیال) له توریستی څخه غنی دی ، ددغو ذخیری دپکار اچولو او استفادی ورځنی کولو له درکه کیدی شی چه دتورزم له عایداتو څخه پوره گټی واخلی ، زمونږ هیواد افغانستان د مختلفو ادوارو د تاریخی واقعاتو له نظره دپوره مدنیتونو او فرهنگونو ښتونو ، دارکیو لوژی (عتیقه پیژندل) له نظره نور تاریخی آثارو او قیمتی یادگارونه لری ، پرته له دنه دقدرتی مناظرو ښایست ددغی ځمکی زینت د شرقی بلاو څخه مخ په وړاندی بیولی دی ، دنشر یاتو په لړ کښې دزنگه په ستر و طبیعی منا ظرو د مملکت د بیلو بیلو سیمو څخه تیارشوی او د افغانستان د سی په نوم په انگلیسی ژبه په (۷۰) مخو نو کښې د (۱۵) فوټوگانو سره طبع شوی ، پر ته له دینه دافغانستان دسیر کونو نقشی اویوه نقشه په ښکلی رنگ سره دتوریستیک په څلورو رنگونو کښې تیار شوی او دعلاقه مندانو داستفادی وړ گرځیدلی دی یقین دی چه په راتلونکې وخت کښې هم خپلو ښراتي چا رو ته دوام

ACKU

ورکړي، لکه چه په راتلونکی وخت کښې څلور عدده پوسترونه په بهرنیو هیوادو کښې د افغانستان له مناظرو څخه طبع او نشریږي .

د سکي کلپ

ګرځندوی په ژمي کښې چه د توریستانو د راتګ له حیثه یو راکد موسم دی د سکي د سپورت د تشویق او ترویج لپاره اقدام او د دغی لوبی د علاقه لرونکو د مشورې سره سم د ځینو وسایلو سره چه په لاس کښې یې لری په (چوکۍ ارغندۍ) کښې د سکي د پاره یو ساحه تاکلې او په هغه ځای کښې یوه ودانۍ (سکي لاس) بنا او د عمومي سړک څخه تر عمارت پورې دیو نیم کیلومترو په اندازه لار جوړه کړېده .

د افغانستان سکي کلپ نوی تشکیل شو او اوس (۷۰) نفره د کلوپ غړي په حیث کار کوي د تیر کال په ژمي کښې یوه شپه دسکي شپې په نامه د بریکوټ په کافې کښې تخصیص کړی شوه او په دغه شپه کښې د بیلو بیلو ساعت تیریو او لاتریو د پاره ترتیبات ونیول شول چه د سکي کلوپ د پاره ښه سرمایه تو له شوه .

بو سیوه پردغ د سکي کلپ د (سکي تو) یوه پایه ماشین یې د سکي کوونکو لپاره د ۳۰۰ مترو په مسافه نصب کړیدی . د ۱۳۳۹ کال په آخر کښې د بامیانو هوټل ګرځندوی ته و سپارل شو او یوه پایه ۲۵ کلیواته جنریټر د هوټل د روښانه کولو د پاره په هغه ځای کښې نصب شویدی.

څنګه چه د بامیانو هوټل په اوسنی وخت کښې د مسافرو او سیاحینو لپاره کفایت نه کاوه نو د غه ریاست لازم وګڼل چه یو بل هوټل د مخکینی هوټل په څنګ کښې جوړ کړی ، لدی نه علاوه د امیرپه بند کښې یو عصري هوټل چه لږ تر لږه د ۲۰ کوټو ځای ولري په راتلونکی وخت کښې به جوړ شي .

۱۹۶۱ کال – په ختیځ کښې د لوبو کال

په مانیلا کښې د توریزم د بین المللی کنفرانس نه وروسته (۱۹۵۹) د اسیایي څو هیوادو د پیشنهاد په اساس تصمیم ونیول شو .

چه ختیځ ته د توریزم د جلبولو او وېدی لپاره کښې د تبلیغاتو د کولو د پاره (۱۹۶۱) کال د (ختیځ د لوبو کال) اعلان شی، دغه پیشنهاد د ایکافي له خوا تصویب او ټولو غړو هیوادو ته اعلام شو څو دغه اقدام د بریالیتوب د پاره وړ تدبیرونه و نیسي او ټول په دغه نیک اقدام کښې ګډون وکړی.

د ګرځندوی د پیشنهاد په اثر د وزیرانو عالي مجلس تصویب وکړ چه د لاندینیو مواد و په باره کښې د مربوطو دوایرو له خوا چټک اجراآت وشی:

الف: هغو توریستانو ته چه د سیاحت لپاره افغانستان ته راځي د افغاني نمایندګانو له خوا دویزی په ورکولو کښې آسانتیاوی په تیره هغو کسانو ته چه یوازې د سیاحت په مقصد راځي.

ب: د هوټلونو په برخه په سلو کښې لس لږ والی .

ج: توریستانو ته د ګمرکی تسهیلاتو برابرول او د امکان په صورت د داخلی سیاحت د پاره په سلو کښې له پنځو نه تر لسو پورې د آریانا افغان هوایی شرکت د کرایی تنزیل.

د ګران هیواد د خپلواکۍ جشن او بین المللی نندارتون او د معظم همایونی اعلیحضرت د نیکمرغه زیږیدنی د ورځی په مناسبت، بزکشی او د مملکت په شمالی ولایاتو کښې د بزکشی نور پروګرامونه هغه شیان دی چه مونږ خارجي توریستانو ته وړاندی کولای شو.

دتوریزم دتسهیلاتو په هکله بین المللی کنفرانس

د موسسو د بین المللی اتحادیې رسمی توریزم د مانیلا په کنفرانس او بوینس آیرس لپاره تصمیم نیولی ؤ تر څو د متحد و مللو نه غوښتنه وکړی چه د بین المللی چوکات په داخل کښې د پلوماسی د سطحې په واسطه دائرشې د آسانتیا په باره کښې د پاسپورت د امرکی مراسم هم داخل دي دافغانستان نماینده د ۳۱ اقتصادی شورې په جلسه کښې او دنیویارك دټولنې په مناسبت نه یوازې ددې اتحادیۀ د پیشنهادونه طرفدارې کړې وه بلکه دپیشنهاد د اصلی واقعیت د انعقاد لپاره د افغانستان د نمایندګۍ له خوا دغه شورې ته وړاندې شوی او تصویب شو چه کنفرانس په ۱۹۶۳ کال کښې انعقاد شی .

د دولتی مطبعې چارې

دولتی مطبعې چارې دهیواد د جریدو اوورځپاڼو او دوزارتو او نورو موسسو د میاشتنی ، پنځلس ورځنی اواوه ورځنیو مجلو او د کتابونو ، رسالو ، اصولنامو ، کارتونو او د مملکت ددوایرو ، ملی ، انفرادی او شخصی موسسو اوپه کابل کښې دبانډونیو هیوادو دنمایندګیو د کالنی ضرورتونو جدولونو دفاترو او مکتوبونو دچاپولو او بشپړولو له حیثه محسوس پرمختګ کړی دی او ویلی شو چه دورځپاڼو او جریدو او دیرشو میاشتنی ، پنځلس ورځنی اواوه ورځنیو مجلو له خپرولو نه علاوه دتیر کال په جریان کښې شپږ پنځوس زره جلده کتابونه اورسالی او شپږ ملیونه پاڼې جدولونه او مکتوبونه او د هیواد ددوایرو سل زره جلده کتابونه چاپ او بشپړ شوی دی .

دولتی مطبعه برسیره پر دې چه خپل کالنی معاشونه او معارف دوارداتو له درکه تأمین کړی دیوی اندازې ګټې دلاسته راوړلو څخه وکولای شو چه د دغه کال په ترڅ کښې دلینوتایپ ددوو پایو ماشینونو او داخبارو چاپولو دیو لوی ماشین (چه داخبار اته مخونه یو ځل طبع کوی) په پیرودلو کښې هم اقدام وکړی چه د لینوتایپ ماشینونه مرکزته رارسیدلی او د استفادې دپاره پکار لویدلی دی او ددغو ماشینونو دپکار لویدلو سره د مطبعې د(حروفچینی)د کارده شکلاتو زیاته برخه لری شوی او بوشمیر کارګران (حروفچینی) به ضرب دغې صحی صدمې له تاثیر څخه نجات ومومی او هم یو بل ستر انکشافی پلان د یوې نوې او بشپړې عصری مطبعې دپاره جوړ شوی دی چه په دغه پلان کښې شپږ دیرش ملیونه افغانی دوداخیو او(٤٤٥٩٠٠)دالره په نوی او عصری سیستم برابر دطباعتی ماشینونو او آلاتو دراوړلو لپاره پیش بینی شویده .

د مامورینو او کارګرانو دروغتیا ته دپاملرنی سره سره دکالیو او د کار په خونو کښې دحفظ الصحی شرایط تعمیم او کارګرانو دپاره د غرمې ډوډۍ تهیه شوه .

د مطبعې د ښوونځی دتاسیس په باره کښې دپوهنی دوزارت سره مفاهمه وشوه او په راتلونکی کال کښې به عملاً پرانستل شی .

د یوی نوی عصری او مجهزی مطبعې دسامان اولوازمو دبشپړولو او د ماشین آلاتو دتهیه کولو دپاره یوهیأت اروپا ته ولیږل شو څو چه په بیلو بیلو هیوادو کښې د ماشینونو دول طباعتی لوازم او شرایط ترکتنی لاندې ونیسی او وروسته تر هغه به د هغو په تهیه کولو او رانیولو کښې اقدام وشی .

دنوی مطبعې ودانۍ هم د جوړ شوی پلان او نقشې سره سم تر کار لاندې ده .

دغه راز له امریکانه د کاکسوټیپ د ماشین په باره کښې اقدام شویدی چه د دغو دستګاهونو دپکار لویدو او بشپړیدو سره له یوی خوانه د یوی بشپړی نوی او عصری مطبعې په لرلو سره د مربوطو څانګو او موسسو طباعتی اړتیاوی لری او له بلې خوا دهیواد مطبوعاتو به دصحافت او ښکلا له حیثه ښه تر ا پر مختګ او انکشاف وکړی . (پای)

ACKU

مرگ همینگوی

همینگوی نویسندۀ بزرگ جهان امروز که چندی، قبل وفات کرد مرگ او رایکی از ضایعات علمی وادبی دنیای معاصر میتوان محسوب کردوی در ۲۱ جولایی ۱۸۹۸ در اوک پارک واقع درایلینای اتازونی متولد گردید و در مشیگان بزرگ شد ، در ۱۹ سالگی مکتب را به پایان رسانید والدینش آرزو داشتند که وی طبیب یا موسیقدان شود اما او شق روز نامه نگاری را انتخاب کرد همینگوی پیروی مکتب ناتورالیزم که مافوقتر وارزنده تر از «ریالیزم» است بشمار میرود. نثر همینگوی ، مخصوص خودش ساده، سرد خشن ودرد آگین است .

بزرگترین اثر او «پیرمرددرساحل دریا» است که در ۱۹٥٤ نشر شدوبدریافت جایزه نوبل نایل گردید ، تپه های سبز افریقا ۱۹۲٥ ، سیلابهای بهاری در ۱۹۲٦ خورشید برای همه میدرخشد در ۱۹۳٦ مرگ در بعد از ظهر در ۱۹۳۳ برنده بی سهم در ۱۹۳٤ «مردان بیزن» در ۱۹۳۷ ، «داشتن ونداشتن» ونمایشنامه «ستون پنجم» در ۱۹٤۰ «مردم در جنگ» «وداع بااسلحه» و «زنگها برای که بصدا درمیاید» ازجمله آثار وتراوشات قلمی وفکری او ست که در جهان ادب امروز شهرت بسزائی دارد . مرگ همینگو ی نیز عجیب وناگوارانی و شبیه سرنوشت بعضی ازقهرما نانش بود .

ACKU

د مملکتونو د اقتصادیاتو پرمختګ او پراختیا د ملي پانګې پر تقویه کولو پورې اړه لري او بس!

د آریانا افغان هوائی شرکت

ARIANA AFGHAN AIRLINES

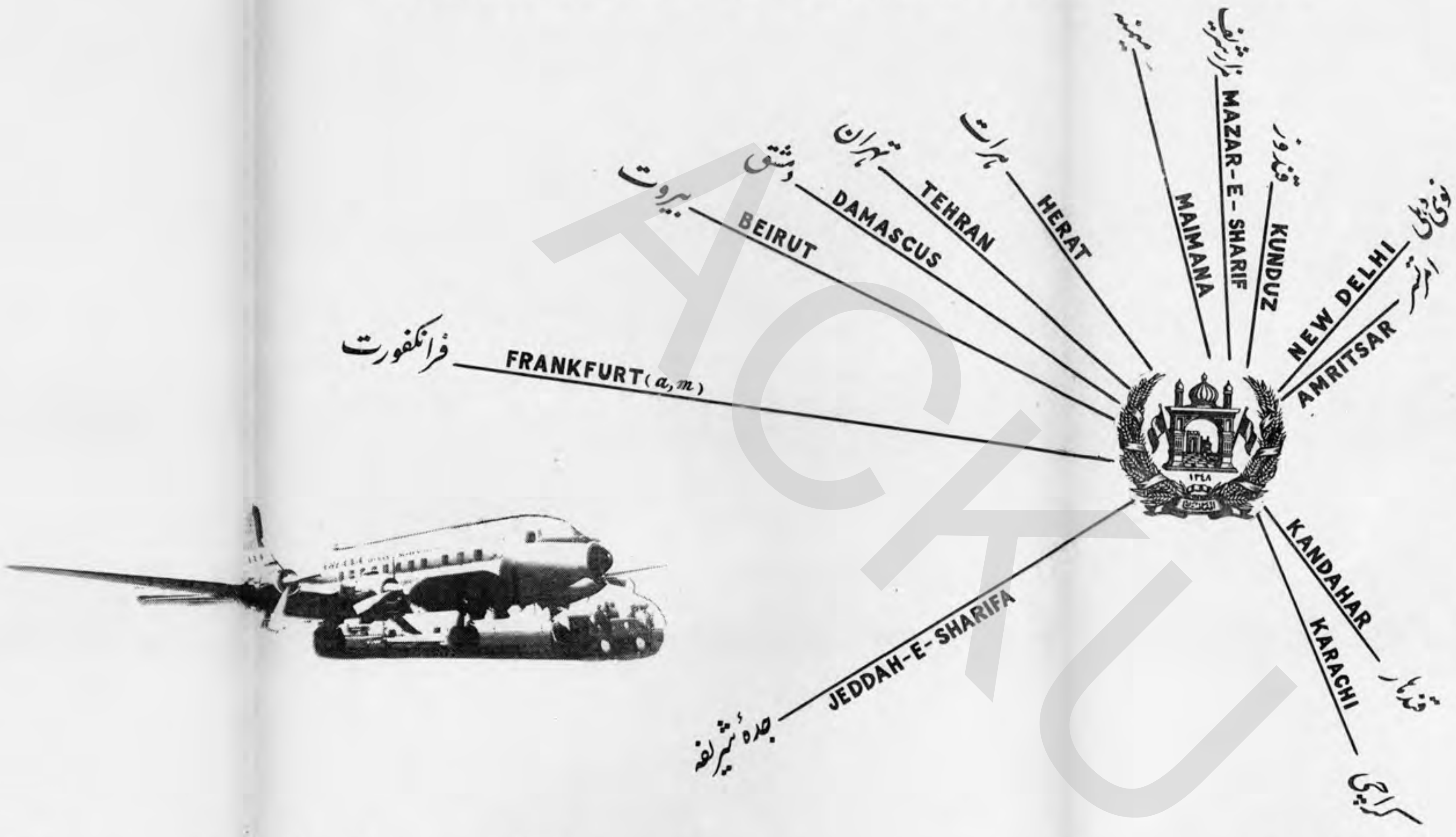

الوتکه د مسافرت د پاره یواځې وسیله ده چه ستاسو په اقتصادي ژوندکښې مرسته کوي او کولای شي چه تاسو تاکلی نکتې ته ژر ورسوي

لطفاً د خپل مسافرت د پاره د مملکت دننه او باهر د آریانا افغان هوائی شرکت الوتکې چه ستاسو د مملکت یواځینی ملي مؤسسه ده مرهوی

د آریانا افغان هوائی شرکت

یا

د تګ او راتګ لپاره ملي هوائی مؤسسه

چمتو ده چه ستاسو مسافرت د پاره خدمت او د سوداګرۍ مالونه چه ستاسو په ګټه تمامیږي د افغانستان دننه او د باندینو مملکتو هر ځای ته چه وغواړې یوسي او راوړي

تجارتي مالونه چه په چټکۍ د دنیا بازارونو ته ورسیږي نو یواځې دا نه چه هغه مالونه په ټاکلي شوي وخت د خرڅ د پاره بازار ته رسوي بلکه ستاسو پیسې هم بیکاره نه پاتې کیږي او د بیا بیا چلند په وجه ستاسو پانګه زیاته کیږي

د معلوماتو اخیستلو د پاره په کابل کښې ټیلفون نمبر:

۲۴۷۳۱ ، ۲۴۷۳۲ ، ۲۴۷۳۳ ، ۲۲۳۷۲

۲۱۸۸۱ او ۲۴۰۴۳

ته

او د قندهار ، هرات او مزار شریف په ولایاتو او د میمنې په اعلی حکومت او د قندوز په لوی حکومت کښې د آریانا افغان هوائی شرکت نمایندګیو ته لطفاً مراجعه وکړي.

ARIANA AFGHAN AIRLINES

موسسه مصنوعات کیمیاوی

مصنوعات موسسهٔ جلای‌موی ، روغن موی ، بریانتین ، محلولات موی رفتگی ، تقویه موی روغنیات محافظهٔ‌موی، سلوشن‌موج‌موی، شخک‌موی‌اقسام‌رنگ‌موی ، شامپو، کریم وصابون ریش تراشی ، اقسام کریم های روی ، کریم چرب ، کریم خشك ، کولد کریم ، کریم بادام کریم سفید کننده ، کریم ضدد اغها ولکه های روی ، کریم ضدلکه‌های حاملگی ، کریم وسلوشن ضد چملگی ، سرخی روی، پودرمایع ، ماسك زیبائی ، کریم مخصوص دست ، محلولات آرایشی وقشنگی ، شیرهٔ روی ، آب‌صدف ، محلولات ضد چربی ، محلول‌ضدبخار

محلولات سفید کنندهٔ روی ، کاونیا ، سلوشن های زیبائی ، عطریات ، سلوشن های دست کریم سژ ، کریم ضد آفتاب سوختگی ، کریم سژ مخصوص سپورتمین ها و آب با زها کریم ضد عرق ، سلوشن‌های مخصوص جلد ، سلوشن برطرف کنندهٔ خالهای‌برجسته محلول رفع خستگی پاها ، صابونمایع ، پودر اطفال ، پودر ضد شاریدگی اطفال ، پودر ضد عرق پودر روی ، پودر موی بری ، پودر دندان ، محلول ضد تعفن دهن ، محلول‌ضدگوشتخوره اودانته، ومحلول ضد لکه های لباس ، اقسام رنگ ناخن ، سلوشن صفا کنندهٔ ناخنها لب‌سرین بدون رنگ ، اقسام رنگ قلم‌ورنگ بوت‌سرشهای‌ترکیبی وغیره‌میباشد .

موسسه صناعتی حسین زاده

موسسه صناعتی حسین زاده تولیدات وطنی خود را از قبیل جراب نیلون و تکی و جاکت های پشمی ونیلونی بسیار مرغوب را برنگهای قشنگ که در دوام خود بی نظیر است بدسترس هموطنان خود گذاشته هم شهریان محترم میتوانند از موسسه مذکور واقع حصهٔ اول جاده نادر پشتون استفاده نمایند.

فهرست مطالب این سالنامه

موضوع	صفحه
د ویلو وړخبری	(۱)
د شاهانه ذات دارشاداتو ځینی برخی	(۲)
اعطای نشانها	(۵)
قانونگذاري در مرور یکسال	(۱۰)
افغانستان و ملل‌متحد	(۱۹)
معاونتهای فنی ملل متحد برای افغانستان	(۴۳)
توسعه روابط خارجي افغانستان	(۵۰)
د پوهنې‌چارې دلومړي پلان په پنځو کلونو کښې	(۵۲)
موزیم و حفریات	(۵۸)
د فواید عامی چارې د اومړی پلان په پنځو کلونو کښې	(۶۳)
مخابراتی « « « « «	(۶۷)
دکرهڼې « « « « «	(۷۴)
دکانواوصنایعو « « « « «	(۱۰۳)
دروغتیا « « « « «	(۱۲۷)
دعدلیې دوزارت چارې	(۱۳۳)
دداخلې دوزارت چارې	(۱۳۵)
دمالیې دوزارت چارې دلومړی، پلان په‌پنځوکلو نو کښې	(۱۳۶)
دتجارت دوزارت چارې	(۱۴۱)
دمطبوعاتو دمستقل ریاست‌چارې	(۱۵۲)
دکابل دپوهنتون چارې دلومړی پلان په‌پنځو کلونو کښې	(۱۵۷)
دملکی هوایی « « « « «	(۱۶۵)
دکابل ښاروالی « « « « «	(۱۸۱)
دهلمنددناوی‌دپراختیا « « « « «	(۱۸۶)
دکلیودپراختیا « « « « «	(۲۰۸)
دافغانی المپیك‌چارې	(۲۱۹)
ددولتی‌انحصاراتوچارې	(۲۲۱)
جهان در بیم وامید	(۲۲۵)
کشورهائیکه در ۱۹۶۰ـ۱۹۶۱ ـ آزادشده‌اند	(۲۳۵)
خبرهای مهم داخلی	(۲۵۳)
پادشاهان ورؤسای جمهور ممالك	(۲۷۴)
حدود اربعه ،پایتخت، نفوس و بعضی مطالب خـرد و کوچك معلوماتی‌دیگر....	(۲۷۷)
اختراعات واکتشافات جدید	(۲۹۵)
برندگان‌جایزهٔ نوبل	(۳۱۴)
اعلانات متفرقه	درصفحات‌اخیر

ACKU

بیایید متاع مولده ما را امتحان کنید
در کابل و هرات. نمایندگیهای آن.

ACKU

دولتی مطبعه